Biblioteca Polirom

Jonathan Franzen

Libertate

Jonathan Franzen este autorul bestsellerului *Corecții*

POLIROM

Biblioteca Polirom
PROZĂ XXI

„Prin scriitura sa viscerală, laconică, Jonathan Franzen schițează destinul unor personaje ce încearcă din răsputeri să navigheze într-o lume marcată de avansul tehnologic, de schimbări de la o zi la alta. Destinul lor este acela de a lupta să păstreze echilibrul între speranțe și realitatea dezamăgitoare, între altruismul idealurilor politice și decepția egoismului cotidian."

The New York Times

„O poveste generoasă, captivantă, a unei familii în război cu ea însăși, și o radiografie a insatisfacțiilor și dezamăgirilor vieții americane contemporane. Jonathan Franzen surprinde o întrebare fundamentală a omului modern: *Se mai poate încă să-ți petreci viața urmărindu-ți dreptul inalienabil la fericire, când restul lumii plutește în haos?*"

The Telegraph (U.K.)

„*Libertate* este un roman profund psihologic, moral, necruțător de onest, care exploatează greșelile și slăbiciunile personajelor sale, apoi încearcă în fel și chip să le ierte păcatele. Iată un triumf asupra realismului convențional."

The National

Pe copertă: colaj de Laurențiu Midvichi

ISBN 978-973-46-2073-9
www.polirom.ro
POLIROM

Top 10+

Capodopere ale literaturii de pretutindeni
într-o colecţie a celor mai îndrăgite bestselleruri.

Jonathan Franzen, *Freedom*

Pe copertă: colaj de Laurențiu Midvichi

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

FRANZEN, JONATHAN

Libertate / Jonathan Franzen; trad. din lb. engl. și note de Daniela Rogobete. – Iași: Polirom, 2016

ISBN: 978-973-46-6473-3

I. Rogobete, Daniela (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

JONATHAN FRANZEN

Libertate

Traducere din limba engleză și note
de Daniela Rogobete

POLIROM
2016

JONATHAN FRANZEN (n. 1959) a crescut în Webster Groves, Missouri, o suburbie a orașului St. Louis. A studiat limba și literatura germană la Swarthmore College și pe urmă la Freie Universität din Berlin, ca bursier Fulbright. A lucrat în laboratorul de seismologie din cadrul Departamentului de Fizica Pământului și Științe Planetare de la Harvard. Este autorul a cinci romane – *Al 27-lea oraș* (1988; Polirom, 2007), *Strong Motion* (1992), *Corecții* (2001; Polirom, 2004, 2011, 2013), distins cu prestigiosul National Book Award și cu James Tait Black Memorial Prize, *Libertate* (2010) și *Puritate* (2015; Polirom, 2016). A mai publicat două volume de eseuri, *How to Be Alone* (2002) și *Farther Away* (2012), și unul de memorii, *The Discomfort Zone* (2006). Este un colaborator constant al revistei *The New Yorker* și, din 2012, membru al Academiei Americane de Arte și Litere.

Pentru Susan Golomb si Jonathan Galassi

Mergeți dar,
Voi, toți câștigătorii, și-mpărțiți
La mic și mare încântarea voastră
Eu, pasăre bătrână, am să zbor
Spre-un ram uscat, și-acolo, pe-al meu soț,
Ce-n veci n-o să mai fie regăsit,
Am să-l jelesc până-mi voi da sfârșitul.

(William Shakespeare, *Poveste de iarnă*)[1]

1. William Shakespeare, *Henric al V-lea, Hamlet, Othello, Macbeth, Poveste de iarnă*, traducere de Ion Vinea, Editura Univers, București, 1971, p. 727 (n. r.).

BUNI VECINI

Veştile legate de Walter Berglund n-au circulat pe plan local – el şi Patty se mutaseră la Washington cu doi ani înainte şi nu mai prezentau nici un interes pentru locuitorii orăşelului St. Paul –, însă lumea bună din Ramsey Hill nu era într-atât de fidelă oraşului încât să nu citească *The New York Times.* Potrivit unei poveşti lungi şi prea puţin măgulitoare din *Times*, Walter îşi cam rasolise cariera pe acolo, prin capitala naţiunii. Foştilor lui vecini le-a fost destul de greu să pună cap la cap fragmentele apărute despre el în *The Times* („arogant", „tiranic", „compromis pe plan moral") şi chipul acela rumen, zâmbitor, al angajatului celui generos de la 3M, pe care şi-l aminteau pedalând pe Summit Avenue, pe bicicleta lui de navetist, prin zăpada din februarie; părea straniu ca Walter, care se născuse la sat şi era mai verde decât Greenpeace-ul, să fi dat acum de necaz pentru că lucrase mână în mână cu industria carboniferă abuzând de drepturile fermierilor. Dar, pe de altă parte, întotdeauna fusese ceva în neregulă cu familia Berglund.

Walter şi Patty au fost tinerii pionieri ai circumscripţiei Ramsey Hill – primii absolvenţi de facultate care şi-au cumpărat casă pe Barrier Street, după cele trei decenii care se scurseseră de când asupra centrului vechi al oraşului St. Paul se abătuseră vremurile grele. Nu plătiseră nimic pentru locuinţa lor victoriană şi apoi se omorâseră timp de zece ani ca s-o renoveze. Pe la începuturi, o persoană foarte hotărâtă le incendiase garajul şi, înainte să apuce ei să şi-l reconstruiască, le spărsese de două ori maşina. Motociclişti arşi de soare poposeau pe

parcela vacantă de peste drum de aleea lor, ca să bea Schlitz și să frigă cârnați la grătar, și-și ambalau motoarele la orele târzii ale nopții, până când Patty ieșea afară în trening și le zicea: „Hei, băieți, știți ce...?". Patty nu speria pe nimeni, dar la liceu și în facultate fusese o atletă remarcabilă și avea un fel de neînfricare băiețoasă. Încă din prima ei zi în cartier le-a sărit tuturor în ochi fără să vrea. Înaltă, cu părul prins într-o coadă de cal, absurd de tânără, împingând un cărucior pe lângă caroseriile mașinilor abandonate, sticlele sparte de bere și zăpada veche, murdară de vomă – ar fi putut căra toate orele unei zile înghesuite în sacoșele care-i erau agățate de cărucior. În urma ei lăsa să se întrevadă toate pregătirile, împovărătoare din pricina copilului, pentru o dimineață de alergătură la cumpărături, la fel de împovărătoare; înaintea ei urma o după-amiază cu radioul național, *Silver Palate Cookbook*, scutece de bumbac, amestec pentru rigips și vopsea acrilică; iar apoi *Goodnight Moon*[1] și niște Zinfandel[2]. Patty era întru totul imaginea vie a ceea ce începea să li se întâmple și celorlalți de pe stradă.

În primii ani, când încă mai puteai conduce un Volvo 240 fără să te simți singurul pe lume care face așa ceva, îndatorirea comună a locuitorilor din Ramsey Hill părea să fie aceea de a reînvăța anumite lucruri folositoare în viață, din cauza cărora propriii lor părinți fugiseră în suburbii, tocmai ca să le uite – de pildă cum să convingi polițiștii comunitari să-și facă datoria, cum să protejezi o bicicletă de un hoț foarte motivat, când anume să te sinchisești să iei la goană vreun bețivan de pe terasa din grădina din fața casei, cum să încurajezi pisicile sălbatice să-și facă nevoile în cutia cu nisip a copiilor altcuiva și cum să-ți dai seama dacă o școală

1. Carte pentru copii a scriitoarei americane Margaret Wise Brown.
2. Vin dintr-un soi de struguri cultivați în special în California.

publică este deja mult prea jalnică încât să mai merite să te obosești cu ea. Mai existau și alte întrebări contemporane – oare cum erau scutecele acelea de pânză? Meritau deranjul? Și era adevărat că încă se mai putea primi laptele în recipiente de sticlă? Cercetașii erau în regulă din punct de vedere politic? Fulgii de grâu erau într-adevăr necesari? Unde se reciclau bateriile? Cum să răspunzi atunci când un negru sărac te acuza că i-ai distrus cartierul? Era adevărat că smalțul veselei Fiestaware din ceramică avea cantități periculoase de plumb? Cât de elaborat ar trebui să fie un filtru de apă de la bucătărie? Se întâmpla ca un 240 să supratureze uneori și dacă apăsai pe butonul care previne supraturarea? Era mai bine să le oferi cerșetorilor mâncare sau să nu le dai nimic? Era posibil să crești niște copii nemaivăzut de încrezători, fericiți și străluciți, atâta vreme cât aveai slujbă cu normă întreagă? Puteai să macini cafeaua și de cu seară sau trebuia neapărat să faci asta dimineața? În istoria orașului St. Paul avusese oare cineva vreo experiență plăcută legată de cei care reparau acoperișuri? Orice 240 avea aceeași problemă cu cablul ăla lipicios de frână? Și butonul ăla de la bord, cu o inscripție misterioasă, care scotea un clic suedez încurajator, dar nu părea să fie conectat la nimic: ăla ce Dumnezeu era?

Pentru toate întrebările acestea, Patty Berglund era o sursă de înțelepciune, o purtătoare voioasă a polenului sociocultural, o albinuță prietenoasă. Era una dintre puținele mame casnice din Ramsey Hill și era recunoscut faptul că nu suporta să vorbească de bine despre ea însăși sau de rău despre oricine altcineva. Spunea că se aștepta să fie „decapitată" de una din ferestrele-ghilotină cărora le schimbase lanțurile. Copiii ei aveau „cel mai probabil" să moară de trichineloză de la carnea de porc pe care le-o servise în sânge. Se întreba dacă „dependența" ei de mirosul diluantului ar putea fi legată de faptul că nu mai citea „niciodată" cărți. Mărturisea că i se „interzisese" să pună îngrășământ la florile lui Walter după ce se întâmplase „ultima dată". Erau oameni

cărora stilul ei autocritic nu le pica bine – care detectau un fel de condescendență în asta, ca și cum Patty, exagerându-și propriile mici defecte, încerca în mod prea evident să menajeze sentimentele gospodinelor mai puțin pricepute. Însă cei mai mulți oameni găseau modestia ei sinceră sau cel puțin amuzantă și, în orice caz, era greu să-i rezisti unei femei pe care copiii tăi o plăceau atât de mult și care-și amintea nu numai datele lor de naștere, ba chiar și pe a ta, și-ți venea la ușa din spate cu un platou de prăjiturele, cu o felicitare sau cu câțiva crini într-o vază luată din vreun magazin de chilipiruri, despre care-ți spunea să nu te mai obosești s-o duci înapoi.

Se știa că Patty crescuse în Est, într-o suburbie a New Yorkului, și că primise una dintre primele burse integrale pentru fete ca să joace baschet în Minnesota, acolo unde, în cel de-al doilea an de facultate, potrivit unei plăcuțe agățate pe peretele biroului de acasă al lui Walter, ajunsese până în finalele naționale. Un lucru straniu la Patty, dată fiind puternica ei aplecare spre familie, era faptul că nu avea nici o legătură vizibilă cu rădăcinile ei. Trecea vară, iarnă, fără ca ea să pună piciorul afară din St. Paul – și nu era prea clar dacă cineva din Est, poate chiar părinții ei, veniseră vreodată în vizită. Dacă o întrebai ceva direct legat de părinții ei, îți răspundea că cei doi făceau o mulțime de lucruri bune pentru o mulțime de oameni, că tatăl ei avea un birou de avocatură în White Plains, că mama ei era politiciană, mda, membră a camerei legislative în New York. Apoi dădea din cap cu emfază și spunea, „Mda, păi, cam cu asta se ocupă", ca și când subiectul ar fi fost epuizat.

S-ar fi putut inventa un joc constând în a o face pe Patty să fie de acord că cineva era în stare să se poarte „urât". Atunci când i s-a spus că Seth și Merrie Paulsen dădeau o petrecere mare de Halloween pentru gemenii lor și că invitaseră intenționat absolut toți copiii de pe stradă în afara lui Connie Monaghan, Patty a spus doar că asta era ceva foarte „ciudat".

Data următoare când s-a întâlnit cu familia Paulsen pe stradă, cei doi i-au explicat că încercaseră *toată vara* să o facă pe Carol, mama lui Connie, să nu mai arunce mucurile de țigară de la fereastra dormitorului ei în micul bazin al gemenilor. „Asta e chiar ciudat", a încuviințat Patty, clătinând din cap, „dar, știi, nu e vina lui Connie". Familia Paulsen, totuși, refuza să se mulțumească cu „ciudat". Ar fi vrut să audă ceva de genul *sociopată*, să audă *pasiv-agresivă*, să audă *rea.* Aveau nevoie ca Patty să aleagă unul dintre epitetele acestea și să li se alăture în a o ponegri pe Carol Monaghan, dar Patty era incapabilă să treacă dincolo de „ciudat", iar soții Paulsen, la rândul lor, refuzaseră să o adauge pe Connie pe lista lor de invitați. Patty s-a înfuriat suficient de tare din cauza unei asemenea nedreptăți, încât să-și scoată propriii copii, împreună cu Connie și încă o prietenă de la școală, la o fermă de dovleci și o joacă prin fân în după-amiaza petrecerii – dar lucrul cel mai rău pe care l-a rostit răspicat despre familia Paulsen a fost că răutatea lor îndreptată împotriva unei fetițe de șapte ani era foarte ciudată.

Carol Monaghan era cealaltă mamă de pe Barrier Street care se mutase în zonă cam în același timp cu Patty. Ajunsese în Ramsey Hill prin ceea ce s-ar putea numi un program de schimb între patronate, după ce fusese secretara unei persoane sus-puse din Hennepin County, care o dăduse afară din district după ce o lăsase gravidă. Să-ți ții mama copilului nelegitim pe statul tău de plată – până la sfârșitul anilor '70 nu mai existau prea multe jurisdicții ale Orașelor Gemene[1] în care lucrul acesta să fie considerat compatibil cu o bună guvernare. Carol a devenit una dintre acele funcționare aiurite, mereu gata să ia o pauză, ale biroului orășenesc de autorizații, în timp ce altcineva cu pile la fel de bune în St. Paul a fost angajat la schimb, dincolo de râu.

1. Denumirea orașelor Minneapolis și St. Paul, aflate la o distanță foarte mică unul de altul.

Casa cu chirie de pe Barrier Street, vecină cu cea a familiei Berglund, fusese probabil inclusă în înțelegere; altminteri era greu de priceput de ce ar fi acceptat Carol să locuiască într-un loc care, la vremea aceea, era încă o mahala prăpădită. Vara, o dată pe săptămână, un puști cu privirea goală, îmbrăcat într-o salopetă de la Spații Verzi, venea pe înserate într-un 4x4 neînmatriculat și îi tundea iarba peluzei, iar iarna, același puști apărea ca să-i dea zăpada de pe aleea de la intrare.

Pe la sfârșitul anilor '80, Carol rămăsese singura persoană care nu aparținea lumii bune de pe stradă. Fuma țigări Parliament, își decolora părul, își transforma unghiile în niște gheare sinistre, își hrănea fata cu mâncare procesată și ajungea acasă foarte târziu în fiecare joi noaptea („Asta-i seara în care mama iese în oraș", explica ea, ca și când fiecare mamă ar fi avut o astfel de seară), intra în liniște în casa familiei Berglund cu cheia pe care aceștia i-o dăduseră și o lua pe Connie, adormită, de pe canapeaua pe care Patty o așezase să se culce înfofolită în pături. Patty fusese deosebit de generoasă oferindu-se să aibă grijă de Connie atunci când Carol era la lucru, la cumpărături sau când ieșea joi seara, iar Carol ajunsese să depindă de ea pentru o tonă de babysitting pe gratis. Nu se poate ca Patty să nu fi observat că generozitatea îi era răsplătită de Carol prin faptul că aceasta o ignora pe Jessica, fiica lui Patty, și îl cocoloșea necuvenit de mult pe fiul ei, Joey („Hai să-l mai pupăm o dată pe craiul ăsta"), și că stătea foarte aproape de Walter în timpul activităților civice, în bluzele ei străvezii și tocurile ca de chelneriță la cocktailuri, lăudând îndemânarea lui Walter la diversele reparații casnice și chicotind la orice lucru pe care îl spunea; dar mulți ani, cel mai aspru lucru pe care Patty l-ar fi spus despre Carol era acela că mamele singure aveau o viață grea și, dacă uneori Carol se purta ciudat cu ea, era probabil doar din mândrie.

Lui Seth Paulsen, care vorbea despre Patty puțin cam prea des după părerea soției sale, i se părea că

cei doi soți Berglund erau genul de liberali supervinovați care aveau nevoie să ierte pe toată lumea, astfel încât propria lor bunăstare să le poată fi iertată dar cărora le lipsea curajul propriului trai privilegiat. O problemă legată de teoria lui Seth era faptul că soții Berglund nu duceau un trai chiar atât de privilegiat; singurul bun despre care se știa că-l posedau era casa lor, pe care o reconstruiseră cu propriile mâini. O altă problemă, după cum afirma Merrie Paulsen, era faptul că Patty nu avea deloc viziuni progresiste și cu siguranță nu era feministă (stătea acasă, cu calendarul ei cu zile de naștere, pregătind prăjiturelele alea afurisite pentru aniversări) și, una peste alta, părea alergică la politică. Dacă-i pomeneai de alegeri sau de vreun candidat, observai cum se străduiește să pară la fel de veselă ca de obicei, însă fără să reușească – cum devine agitată, dă prea mult din cap și zice prea mulți de mda-mda. Merrie, care era cu zece ani mai mare decât Patty și își arăta vârsta, fusese odinioară activ implicată în SDS-ul[1] din Madison, iar acum era foarte activă în goana după tot ce însemna Beaujolais Nouveau[2]. Atunci când Seth, la o petrecere, a pomenit-o pe Patty pentru a treia sau a patra oară, Merrie s-a făcut roșie la față și a declarat că *nu* exista o conștiință de grup, *nu* exista solidaritate, *nu* exista substanță politică, *nu* exista structură fungibilă, *nu* exista nici un simț adevărat al comunității în purtarea de așa-zisă bună vecină a lui Patty Berglund, nu era decât o aiureală casnică retrogradă și, sincer, după părerea lui Merrie, dacă râcâiai suprafața de cumsecădenie ai fi descoperit cu surprindere ceva mai degrabă aspru, egoist și

1. Students for a Democratic Society (Liga Studenților Democrați).
2. Beaujolais Nouveau este un vin roșu franțuzesc distribuit spre vânzare în același an în care este produs – și anume în cea de-a treia joi a lunii noiembrie –, creând astfel un eveniment de marketing în jurul lumii. În ziua în care apare, „Beaujolais Nouveau Day", amatorii se întrec să obțină primele sticle (n. r.).

competitiv, ceva gen Reagan la Patty; era evident că singurele lucruri care contau pentru ea erau copiii și casa ei – *nu* vecinii, *nu* săracii, *nu* țara, *nu* părinții, nici măcar propriul soț.

Iar Patty îl prefera, fără îndoială, pe fiul ei. Deși Jessica, în mod evident, le făcea cinste părinților ei – pasionată de cărți, devotată vieții sălbatice, talentată la flaut, vitează pe terenul de fotbal, dorită ca babysitter, nu atât de drăguță încât să fie handicapată moral din cauza asta, admirată până și de Merrie Paulsen –, Joey era copilul despre care Patty vorbea întruna. În felul ei guraliv, confidențial, autocritic, deșerta butoaie după butoaie de detalii necenzurate despre greutățile pe care le întâmpinau Walter și ea în privința lui. Majoritatea poveștilor ei luau forma unor tânguieli, și totuși nimeni nu se îndoia că îl adora pe băiat. Era ca o femeie care se plângea de iubitul ei cel irezistibil și ticălos. Ca și când ar fi fost mândră că inima îi era călcată în picioare de el, ca și când faptul că accepta să se lase călcată în picioare de el era lucrul cel mai important, singurul lucru pe care își dorea să-l aducă la cunoștința lumii.

— E așa un pezevenghi, le spunea ea celorlalte mame, în lunga iarnă a Războaielor de la Ora de Culcare, când Joey își afirma dreptul de a sta treaz tot atâta timp cât Walter și Patty.

— Face scene? Plânge? întrebau celelalte mame.

— Glumești? spunea Patty. Aș *vrea* eu să plângă. Plânsul ar fi ceva normal și s-ar sfârși la un moment dat.

— Și-atunci ce face? întrebau mamele.

— Pune la îndoială însăși autoritatea pe care o avem noi asupra lui. Noi îl facem să stingă lumina, dar părerea lui este că nu ar trebui să meargă la culcare până nu stingem și noi lumina, pentru că nu e cu nimic diferit de noi. Și, o spun în fața lui Dumnezeu, e ca un ceasornic, la fiecare cincisprezece minute, jur că stă întins în pat holbându-se la ceasul lui deșteptător, la fiecare cincisprezece minute strigă: „Tot treaz! Sunt tot treaz!". Pe un ton *disprețuitor*,

dacă nu sarcastic. E chiar *ciudat.* Și îl implor pe Walter să nu se lase provocat, dar nu, se face din nou douăsprezece fără un sfert noaptea, iar Walter stă în întuneric în camera lui Joey și se ceartă unul cu altul despre diferența dintre adulți și copii, dacă familia reprezintă o democrație sau o dictatură ușoară, până când, în cele din urmă, *eu* sunt cea care aplanează conflictul, știți voi, stând în pat și scâncind: „Vă rog, încetați, vă rog, încetați".

Pe Merrie Paulsen nu o amuzau poveștile lui Patty. Seara târziu, punând vesela de la petrecere în mașina de spălat vase, îi spunea lui Seth că nici nu era de mirare că Joey nu reușea să înțeleagă diferența dintre copii și adulți – propria lui mamă părea să sufere de aceeași confuzie legată de categoria căreia îi aparținea. Observase oare Seth cum, în poveștile lui Patty, Walter era întotdeauna cel care făcea apel la disciplină, în timp ce ea parcă ar fi fost o spectatoare nevolnică ce n-avea altă treabă pe lume decât să fie drăguță?

— Mă întreb dacă o mai fi îndrăgostită de Walter, cugeta Seth optimist, desfăcând o ultimă sticlă. Sau atrasă fizic, vreau să zic.

— Subtextul este întotdeauna „Fiul meu cel extraordinar", spuse Merrie. Mereu se plânge de lipsa lui de atenție.

— Ei bine, ca s-o zicem pe-a dreaptă, spuse Seth, de-asta și e atât de încăpățânat. Răbdarea aia infinită cu care sfidează autoritatea lui Walter.

— Fiecare cuvânt pe care-l rostește despre el este un fel de laudă deghizată.

— Și *tu* n-ai niciodată nimic de lăudat? o necăji Seth.

— Probabil că am, răspunse Merrie, dar cel puțin sunt cât de cât conștientă de cum ar putea să sune vorbele mele în urechile celorlalți. Iar sentimentul propriei mele valori nu este legat de cât de extraordinari sunt copiii noștri.

— Ești mama perfectă, răspunse Seth tachinând-o.

— Nu, asta e mai degrabă Patty, spuse Merrie, acceptând să mai bea un pic de vin. Eu sunt doar foarte bună.

Lucrurile veneau, se plângea Patty, prea ușor pentru Joey. Avea părul auriu, era drăguț și părea să dețină din naștere răspunsurile la orice fel de teste la care l-ar fi supus școala, ca și când grilele de răspunsuri cu A-uri, B-uri, C-uri și D-uri ar fi fost înscrise în ADN-ul său. Se purta neobișnuit de firesc cu vecini care aveau de cinci ori vârsta lui. Atunci când școala sau grupa lui de Lupișori Cercetași îl puneau să vândă bomboane sau bilete de tombolă din ușă-n ușă, le spunea tuturor în față că e vorba de o „șmecherie". Își perfecționase un zâmbet condescendent, deosebit de enervant, atunci când era confruntat cu jucării sau jocuri ale altor băieți, pe care Patty și Walter refuzau să i le cumpere. Ca să-i șteargă acest zâmbet, prietenii lui insistau să împartă cu el ceea ce aveau și așa devenise un împătimit al jocurilor video, în ciuda faptului că părinții lui nu erau de acord cu jocurile video; își dezvoltase cunoștințe enciclopedice despre muzica urbană, de care părinții săi se chinuiau din greu să-i ferească urechiușele nevinovate. Nu avea mai mult de unsprezece sau doisprezece ani când, la cină, conform spuselor lui Patty, l-a numit pe tatăl său, întâmplător sau intenționat, „fiule".

— Oho-ho, asta nu i-a picat prea bine lui Walter, le-a spus ea celorlalte mame.

— Așa-și vorbesc acum adolescenții, spuneau mamele. Li se trage de la rap.

— Așa a zis și Joey, le-a spus Patty. A zis că e doar un cuvânt și nici măcar unul urât. Și bineînțeles că Walter a început să se certe cu el. Iar eu stăteam acolo gândindu-mă: „Wal-ter, Wal-ter, nu-te-băga, e in-u-til să te certi", dar nu, el trebuia să încerce să-i explice cum, de exemplu, chiar dacă „băiete" nu-i un cuvânt rău, tot nu-l poți folosi când te adresezi unui adult, cu atât mai puțin unui negru, dar, bineînțeles, problema cu Joey este că refuză să recunoască orice diferență între copii și adulți, așa că

totul se termină cu Walter care-i spune că nu mai primește nici un desert, iar Joey răspunde că nici nu voia desert, că de fapt lui nici nu-i *place* desertul foarte mult, iar eu stau și-mi zic în gând: „Wal-ter, Wal-ter, nu te băga", dar Walter nu se poate abține – el trebuie să încerce să-i *demonstreze* că, de fapt, lui Joey chiar îi *place* desertul. Însă Joey nu vrea să accepte nici unul din argumentele lui Walter. Minte cu nerușinare, bineînțeles, ajunge să susțină că uneori mai cere o a doua porție de desert doar pentru că așa e obiceiul, nu pentru că i-ar plăcea, și bietul Walter, care nu suportă să fie mințit, spune: „În regulă, dacă nu-ți place, atunci ce-ai zice de o *lună* fără desert?", iar eu mă gândesc: „O, Wal-ter, Wal-ter, asta n-o să se sfârșească prea bine", pentru că replica lui Joey este: „O să stau un *an* fără desert, n-o să mai mănânc *niciodată* desert, în afară de ocaziile când trebuie să fiu politicos în casa altcuiva", lucru care, în mod destul de bizar, este o amenințare credibilă – e atât de încăpățânat, încât ar putea probabil s-o pună-n practică. Și mă trezesc și eu: „Hei, băieți, potoliți-vă, desertul face parte dintr-o categorie importantă de alimente, hai să nu exagerăm", lucru care subminează imediat autoritatea lui Walter și, din moment ce întreaga ceartă exact asta viza, reușesc să stric orice lucru bun pe care l-ar fi realizat el.

Cealaltă persoană care-l iubea necondiționat pe Joey era domnișoara Monaghan, Connie. Era o persoană mititică, gravă și tăcută, cu obiceiul deconcertant de a-ți susține privirea fără să clipească, ca și când n-ai avea nimic în comun cu ea. După-amiaza era un oaspete permanent în bucătăria lui Patty, muncind ca să modeleze coca de prăjiturele în sfere perfect geometrice, chinuindu-se într-atât încât untul se lichefia și făcea coca să strălucească întunecat. Patty făcea unsprezece biluțe cât îi lua lui Connie să facă una, iar atunci când ieșeau de la cuptor, Patty nu uita niciodată să-i ceară permisiunea lui Connie de a mânca acea prăjiturică „cu totul remarcabilă" (mai mică, mai turtită, mai tare). Jessica,

mai mare cu un an decât Connie, era mulțumită să-i cedeze bucătăria fetei din vecini, în timp ce ea își citea cărțile sau se juca cu terariile pe care le avea. Connie nu reprezenta nici un fel de amenințare pentru o persoană atât de polivalentă precum Jessica. Connie nu avea noțiunea complexității – era doar adâncime lipsită de întindere. Atunci când colora, se pierdea în a acoperi total una sau două porțiuni cu o cariocă, lăsând restul alb și ignorând îndemnurile vesele ale lui Patty de a încerca și alte culori.

Interesul viu pe care Connie i-l arăta lui Joey a devenit în curând evident pentru fiecare mamă din cartier, cu excepția, se pare, a lui Patty, poate pentru că și Patty însăși își concentra întreaga atenție tot asupra lui. În Linwood Park, acolo unde Patty organiza uneori întreceri atletice pentru copii, Connie stătea singură pe iarbă și făcea inelușe din flori de trifoi pentru nimeni anume, lăsând minutele să se scurgă pe lângă ea, până când îi venea rândul lui Joey să dea cu bâta sau să arunce mingea în interiorul terenului, și atunci interesul ei sporea pe moment. Era ca un prieten imaginar care se întâmpla să fie vizibil. Joey, cu stăpânirea lui de sine precoce, rareori găsea de cuviință să se poarte urât cu ea în fața prietenilor săi, iar Connie, la rândul ei, ori de câte ori era clar că băieții aveau de gând să-și vadă de treburile lor de băieți, știa cum să facă să se retragă și să dispară fără reproșuri sau rugăminți. Întotdeauna exista o nouă zi. Mult timp, întotdeauna a mai existat și Patty, în genunchi printre zarzavaturile ei sau cocoțată sus pe o scară, într-un pulover de lână pătat, îndeplinindu-și sarcina sisifică de a întreține zugrăveala victoriană. Atâta vreme cât Connie nu putea fi aproape de Joey, putea cel puțin să se facă folositoare ținându-i de urât maică-sii în absența lui. „Cum stăm cu temele?", o întreba Patty de pe scară. „Ai nevoie de ajutor?"

— O să mă ajute mama când se întoarce acasă.

— O să fie obosită, o să se facă târziu. Ai putea să-i faci o surpriză și să le termini chiar acum. Vrei să faci asta?

— Nu, o să aștept.

Când anume au început să și-o tragă Connie și Joey nu se știa. Lui Seth Paulsen îi făcea plăcere să spună, fără să aibă dovezi, pur și simplu ca să necăjească oamenii, că se întâmplase când Joey avea unsprezece, iar Connie doisprezece ani. Speculațiile lui Seth se bazau pe intimitatea oferită de o căsuță în copac, pe care Walter îl ajutase pe Joey s-o construiască într-un măr bătrân de pe terenul vacant. Înainte ca Joey să termine clasa a opta, numele lui era pomenit în răspunsurile pe care le dădeau băieții vecinilor la insistentele întrebări întâmplătoare ale părinților legate de activitatea sexuală a colegilor lor; și mai târziu, spre sfârșitul verii, e posibil să-și fi dat seama și Jessica de ceva – dintr-odată, fără să spună de ce, devenise foarte disprețuitoare și față de Connie, și față de fratele ei. Dar nimeni nu i-a văzut vreodată ieșind împreună până în iarna următoare, când cei doi au intrat în afaceri împreună.

Potrivit spuselor lui Patty, lecția pe care o învățase Joey din certurile nesfârșite cu Walter era aceea că odraslele trebuiau să-și asculte părinții pentru că părinții aveau banii. Acesta devenise încă un exemplu al calităților extraordinare pe care le avea Joey: în vreme ce alte mame se văitau de neobrăzarea cu care puștii lor le cereau bani, Patty mima în mod comic supărarea lui Joey când trebuia să se roage de Walter pentru finanțare. Vecinii care-l angajau pe Joey îl știau drept un băiat surprinzător de harnic la datul zăpezii cu lopata și la greblatul frunzelor, dar Patty spunea că, în secret, el ura acele simbrii meschine și simțea că datul zăpezii cu lopata pe aleea unui adult îl punea într-o relație stânjenitoare cu acel adult. Ridicolele stratageme aducătoare de bani sugerate în publicațiile cercetașilor – să vinzi abonamente la reviste din ușă-n ușă, să înveți câteva trucuri și apoi să încasezi taxă de intrare la spectacole de magie, să faci rost de uneltele unui taxidermist ca să împăiezi jivinele câștigătoare de premii ale vecinilor – toate duhneau asemănător, fie a slugărnicie („Eu sunt taxidermistul clasei de sus")

fie, și mai rău, a caritate. Și astfel, în mod inevitabil, în încercarea lui de a se elibera de Walter, lui Joey i-a venit ideea de a se face antreprenor.

Cineva, poate chiar Carol Monaghan, îi plătea lui Connie cursurile de la mica Academie Catolică, St. Catherine, acolo unde fetele purtau uniforme și li se interzicea orice fel de bijuterii cu excepția unui inel („simplu, din metal"), a unui ceas („simplu, fără ornamente") și a unei perechi de cercei („simpli, din metal, cu mărimea maximă de un centimetru"). S-a întâmplat ca una dintre fetele populare din clasa a noua de la școala lui Joey, Central High, să se întoarcă acasă dintr-o excursie cu familia la New York cu un ceas ieftin, foarte admirat în pauza de prânz, pe a cărui curea atât de galbenă că-ți venea s-o mănânci, un vânzător de pe Canal Street inscripționase la cald niște litere din plastic micuțe, roz bombon, care reproduceau un vers al formației Pearl Jam, NU-MI SPUNE FIICĂ, la cererea fetei. După cum Joey însuși avea să povestească în eseul pentru cererea de admitere la facultate, luase imediat inițiativa de a cerceta sursa de desfacere en gros a respectivului ceas și prețul unei prese de inscripționare la cald. Investise patru sute de dolari din propriile lui economii în echipament, îi făcuse lui Connie o mostră de curea din plastic (GATA DE ACȚIUNE, scrie pe ea) pe care s-o arate la St. Catherine și apoi, angajând-o pe Connie pe post de curier, vânduse ceasuri personalizate la un sfert dintre colegele ei, cu treizeci de dolari fiecare, până când a ajuns la urechile călugărițelor și acestea au modificat regulamentul vestimentar pentru a interzice curelele de ceasuri cu inscripții. Lucru pe care, bineînțeles – după cum le-a povestit Patty celorlalte mame – Joey l-a luat ca pe o ofensă.

— Nu este o ofensă, i-a spus Walter. Beneficiai de pe urma unei limitări artificiale a pieței. Nu am observat să te fi plâns de reguli atunci când erau în favoarea ta.

— Am făcut o investiție. Am riscat.

— Exploatai o piață de nișă și nișa s-a închis. Nu puteai să prevezi lucrul ăsta?

— Păi, de ce nu m-ai avertizat?

— Ba te-am avertizat.

— M-ai avertizat doar că aș putea să pierd bani.

— Ei bine, și nici măcar nu ai pierdut bani. Pur și simplu nu ai făcut atât de mulți cât sperai.

— Și totuși sunt bani pe care trebuia să-i fi avut.

— Joey, să faci bani nu este un *drept*. Tu vinzi niște tâmpenii de care fetele alea nu au cu adevărat nevoie și pe care unele dintre ele probabil că nici măcar nu și le pot permite. De aceea școala lui Connie are un regulament vestimentar – ca să fie corect pentru toată lumea.

— Corect pentru toată lumea în afară de *mine*.

Din felul cum povestise Patty această conversație, râzând de indignarea inocentă a lui Joey, lui Merrie Paulsen îi era clar că Patty încă nu avea nici o bănuială despre ceea ce făceau fiul ei și Connie Monaghan. Ca să fie sigură de asta, Merrie o mai iscodi puțin. Ce credea Patty că primise Connie pentru eforturile ei? Lucra pentru vreun comision?

— O, da, i-am spus lui Joey că trebuie să-i dea jumătate din profit, spuse Patty. Dar oricum ar fi făcut asta. Întotdeauna a protejat-o, chiar dacă e mai tânăr.

— Îi e ca un frate...

— Nu, de fapt, glumi Patty, e mult mai drăguț cu ea decât atât. O puteți întreba pe Jessica cum e să-ți fie frate.

— Ha, corect, ha, ha, spuse Merrie.

Mai târziu în ziua aceea, Merrie îi povestea lui Seth: „E uimitor, chiar n-are habar..."

— Eu cred că-i o greșeală, spuse Seth, să te bucuri de ignoranța unor părinți. E ca și cum ai provoca soarta, nu crezi?

— Îmi pare rău, pur și simplu e prea amuzant, prea savuros. De data asta o să fii tu cel care se îngrijește de soarta noastră fără să se bucure de răul altuia – îndeajuns pentru amândoi.

— Îmi pare rău pentru ea.

— Ei bine, scuză-mă, dar mie tot mi se pare amuzant.

Către sfârșitul acelei ierni, mama lui Walter s-a prăbușit pe podeaua magazinului de confecții pentru femei unde lucra, în Grand Rapids, din cauza unei embolii pulmonare. Oamenii de pe Barrier Street o cunoșteau pe doamna Berglund din vizitele făcute de Crăciun, de zilele de naștere ale copiilor și ale ei, ocazie cu care Patty o ducea mereu la o maseuză locală și o îndopa cu lemn-dulce, nuci de macadamia și ciocolată albă, dulciurile ei preferate. Merrie Paulsen o numea, cu oarecare simpatie, „Duduia Bianca", după șoricica cu ochelari din cartea pentru copii a lui Margery Sharp[1]. Chipul ei, odinioară drăguț, arăta acum creponat și-i tremurau grumazul și mâinile, dintre care una îi fusese sever afectată de artrită în vremea copilăriei. Se istovise, se prăbușise fizic, spunea Walter cu amărăciune, din pricina unei vieți de trudă pentru tatăl lui bețivan, pe care și-o petrecuse în motelul pe care îl dețineau la marginea drumului în apropiere de Hibbing, însă era o femeie hotărâtă să fie independentă și să arate elegant în anii de văduvie, așa că încă își conducea vechea mașină, un Chevy Cavalier, până la magazinul de confecții. La vestea accidentului ei, Patty și Walter au pornit-o grabnic înspre Nord, lăsându-l pe Joey în grija surorii sale celei mari și disprețuitoare. Și abia după acel festival adolescentin al tăvălelii celebrat de Joey în dormitorul său, sfidând-o în față pe Jessica, care a luat sfârșit odată cu moartea subită și apoi înmormântarea doamnei Berglund, Patty a devenit o vecină foarte diferită, o vecină mult mai sarcastică.

— O, da, Connie, suna acum refrenul ei, ce fată drăguță, așa o fată liniștită și inofensivă, cu așa o mamă destoinică. Știi, am auzit despre Carol că are un nou iubit, un bărbat adevărat, cam jumătate din vârsta ei. N-ar fi groaznic dacă s-ar muta tocmai acum, după tot ce a făcut Carol ca să ne lumineze

1. Scriitoare engleză (1905-1991), autoare a unei cunoscute serii de cărți pentru copii, *The Rescuers*, care au ca personaj principal un șoricel pe nume Miss Bianca.

viețile? Și, uau, cu siguranță mi-ar fi dor și de Connie. Ha, ha. Atât de tăcută, de drăguță și de recunoscătoare.

Patty arăta jalnic, cenușie la față, nedormită, subnutrită. Îi luase foarte mult timp să-și arate vârsta, dar acum, în sfârșit, Merrie Paulsen se simțea răsplătită în așteptările ei.

— Acum am putea spune că s-a prins, îi spuse Merrie lui Seth.

— Răpirea puiului – crima supremă, zise Seth.

— Răpirea, bine zis, răspunse Merrie. Bietul Joey, cel inocent și fără vină, furat de mica sursă de energie intelectuală din vecini.

— Păi, e mai mare cu un an și jumătate.

— După calendar.

— Poți să spui ce vrei, zise Seth, dar Patty chiar a iubit-o pe mama lui Walter. Probabil că de asta suferă atât.

— O, știu, știu. Știu, Seth. Iar acum chiar sunt tristă pentru ea.

Vecinii care erau mai apropiați familiei Berglund decât erau soții Paulsen povesteau că Duduia Bianca îi lăsase moștenire căsuța ei de șoricel, aflată pe malul unui lac mic de lângă Grand Rapids, doar lui Walter, nu și celor doi frați ai lui. Se spunea că existaseră niște neînțelegeri între Walter și Patty despre cum anume să procedeze în această chestiune, căci Walter voia să vândă casa și să împartă câștigul cu frații săi, iar Patty insista ca el să onoreze dorința mamei lui de a-l răsplăti pentru că fusese fiul cel bun. Fratele cel mic era militar de carieră și locuia în Mojave, la baza Forțelor Aeriene de acolo, în timp ce fratele mai mare își petrecuse toți anii maturității continuând planul tatălui lor de a bea fără măsură, exploatându-și mama financiar și, în rest, neglijând-o. Walter și Patty îi duseseră mereu pe copii să stea cu bunica câte o săptămână sau două în timpul verii, adesea luând cu ei câte unul sau doi vecini, prieteni de-ai lui Jessica, care au descris proprietatea ca fiind rustică, forestieră și fără prea mari probleme. Poate ca un semn de

bunătate față de Patty, care părea să desfășoare și ea, pe cont propriu, un program de băut fără măsură – dimineața, când ieșea să ia ziarele din fața ușii, *The New York Times* învelit în albastru și *Star-Tribune* învelit în verde, tenul ei era plin de pete de pe urma Chardonnay-ului – Walter a fost în cele din urmă de acord să păstreze casa drept loc de vacanță, iar în iunie, imediat cum s-a terminat școala, Patty l-a dus pe Joey în Nord, ca să o ajute să golească sertarele, să curețe și să vopsească, în timp ce Jessica a rămas acasă cu Walter și s-a înscris la un curs suplimentar de poezie.

Mai mulți vecini, printre care nu se numărau, însă, și soții Paulsen, și-au dus fiii în vizită la casa de pe lac, în vara aceea. Au găsit-o pe Patty în toane mult mai bune. Într-o discuție particulară, un tată l-a invitat pe Seth Paulsen să și-o imagineze bronzată și desculță, într-un costum de baie negru dintr-o singură bucată și blugi fără curea, o priveliște foarte pe gustul lui Seth. În public, toată lumea remarca cât de atent și de voios era Joey și cât de bine păreau să se distreze el și Patty. Amândoi i-au făcut pe oaspeți să li se alăture într-un joc de salon complicat, pe care-l numeau „Asocieri". Patty rămânea până târziu în fața consolei unde era așezat televizorul soacrei sale, distrându-l pe Joey cu cunoștințele ei elaborate despre sindicatele anilor '60 și serialele anilor '70. După ce descoperise că lacul lor nu era marcat pe hărțile locale – într-adevăr, nu era decât un iaz mai mare, cu câteva căsuțe pe margine – Joey îl botezase „Fără nume", iar Patty îi pronunța numele tandru, sentimental, „Lacul nostru fără nume". Când Seth a aflat de la unul dintre tații care se întorseseră de acolo că Joey muncea ore în șir ca să curețe canalele, să taie tufele și să cojească vopseaua, s-a întrebat dacă nu cumva Patty îi plătea un salariu consistent pentru serviciile sale, dacă nu cumva asta făcea parte dintr-o înțelegere. Dar nimeni nu știa.

Cât despre Connie, rareori li se întâmpla soților Paulsen să se uite pe una din ferestrele care dădeau

înspre proprietatea Monaghan fără s-o zărească așteptând. Chiar era o fată foarte răbdătoare, avea metabolismul unui pește pe timpul iernii. Seara muncea ca picoliță la W. A. Frost, dar în toate după-amiezile din timpul săptămânii stătea și aștepta pe veranda de la intrare, urmărind dubițele cu înghețată când treceau pe acolo și copiii mai mici la joacă, iar în după-amiezile de la sfârșitul săptămânii stătea într-un șezlong în spatele casei, privind din când în când spre locul unde se desfășurau niște operațiuni zgomotoase, violente, la întâmplare, de smulgere a copacilor din rădăcini și alte lucrări de construcție, de care se apucase Blake, noul iubit al mamei ei, împreună cu prietenii lui, nesindicaliști, din domeniul imobiliar. Dar în majoritatea timpului, aștepta.

— Ei, Connie, ceva interesant cu viața ta zilele astea? o întrebă Seth de pe aleea din fața casei.

— Adică, în afară de Blake?

— Da, în afară de Blake.

Connie se gândi puțin și apoi clătină din cap.

— Nimic, spuse ea.

— Te plictisești?

— Nu chiar.

— Te duci la film? Citești?

Connie îl fixă pe Seth cu privirea ei neclintită, de „n-avem-nimic-în-comun".

— Am văzut *Batman.*

— Dar Joey? Voi doi erați destul de apropiați, pun pariu că ți-e dor de el.

— O să se întoarcă, spuse ea.

Odată ce s-a rezolvat vechea problemă a chiștoacelor – Seth și Merrie recunoscuseră că poate au exagerat cu numărătoarea mucurilor aruncate în piscină pe timpul verii, că probabil reacționaseră prea violent –, cei doi descoperiseră în Carol Monaghan o sursă bogată de povești despre politica democrată locală, în care Merrie era din ce în ce mai implicată. Carol turuia pe cel mai firesc ton niște povești care-ți făceau părul măciucă – despre mașinăria cea murdară, despre scurgerile subterane de mizerii politice,

licitații măsluite, sisteme anticorupție permeabile, calculații dintre cele mai interesante – iar groaza pe care i-o stârnea lui Merrie îi făcea o deosebită plăcere. Merrie ajunsese s-o prețuiască pe Carol ca pe un exemplu în carne și oase al corupției civice pe care ea însăși intenționa s-o combată. Marele merit al lui Carol era acela că părea să nu se schimbe niciodată – continua să-și facă de cap în serile de joi cu oricine, an după an, după an, menținând vie tradiția patriarhală a politicii urbane.

Și apoi, într-o bună zi, chiar s-a schimbat. Era ceva ce li se întâmpla deja și celor din jur. Primarul orașului, Norman Coleman[1], se preschimbase în republican, iar un fost luptător profesionist fusese trimis înspre vila guvernatorului[2]. În cazul lui Carol, impulsul schimbării a fost noul ei iubit, Blake, un tânăr cu cioc, operator de excavator, pe care-l cunoscuse peste tejgheaua biroului de eliberare a autorizațiilor și pentru care și-a schimbat dramatic înfățișarea. A renunțat la frizurile complicate și la rochiile de damă de companie, preluând în schimb moda pantalonilor mulați, o tunsoare simplă și mai puțin machiaj. O Carol pe care n-o mai văzuse nimeni vreodată, de fapt o Carol fericită, care cobora sprintenă din camioneta F-250 a lui Blake, lăsând imnurile rock să pulseze dintr-un capăt într-altul al străzii și trântind cu putere portiera de pe partea pasagerului. În curând, Blake a început să rămână peste noapte în casa ei, bântuind peste tot într-un tricou cu Vikings, în bocancii de lucru cu șireturile desfăcute și cu o cutie de bere în mână și apoi, nu după mult timp, se apucase să taie cu ferăstrăul fiecare copac din grădina ei din spatele casei și să facă ca toți dracii cu un excavator închiriat. Pe bara

---

1. Avocat și politician american, primar în St. Paul înainte de a fi ales ca senator de Minnesota; și-a schimbat orientarea politică trecând din partidul democrat în cel republican.
2. Aluzie la Jesse „The Body" Ventura, fost luptător, devenit cel de-al 38-lea guvernator de Minnesota.

de protecție a camionului său se puteau citi cuvintele SUNT ALB ȘI VOTEZ.

Soților Paulsen, pentru că tocmai terminaseră și ei o întârziată lucrare de renovare, nu le venea să se plângă de zgomot și de mizerie, iar Walter, de partea cealaltă, era prea drăguț sau prea ocupat ca s-o facă, însă într-un târziu, spre sfârșitul lui august, s-a întors Patty acasă, după lunile petrecute cu Joey la țară; era de neconsolat în disperarea ei, mergea din ușă-n ușă, cu furie-n ochi, ponegrind-o pe Carol. „Scuzați-mă", spunea ea, „dar ce s-a întâmplat aici? Îmi poate spune și mie cineva ce s-a întâmplat? A declarat cumva cineva război copacilor fără să-mi spună și mie? Cine e Paul Bunyan[1] ăsta cu camionetă? Care-i treaba? Nu mai stă cu chirie? Ai voie să extermini copacii dacă ești doar chiriaș? Cum poți dărâma zidul din spatele unei case care nici măcar nu este a ta? A cumpărat cumva locul fără să știm noi? Cum ar fi putut? Ea nu e în stare nici măcar să schimbe un bec fără să-l cheme pe soțul meu! «Îmi pare rău că te deranjez în timpul cinei, Walter, dar când apăs pe comutatorul ăsta nu se întâmplă nimic. Te-ar deranja să vii repede-repede până la mine? Și dacă tot ești aici, dragule, mă poți ajuta cu taxele? Trebuie plătite până mâine și, vai, nu mi s-a uscat oja pe unghii.» Cum ar putea o astfel de persoană să obțină o ipotecă? Nu are de plătit facturi la Victoria's Secret? Cum de i se permite măcar să aibă un iubit? Nu avea pe unul gras prin Minneapolis? N-ar trebui oare cineva să-i spună ceva grăsanului?"

De-abia când a ajuns la ușa familiei Paulsen, aproape la finalul listei de vecini la care își propusese să meargă, Patty a obținut câteva răspunsuri. Merrie i-a explicat că de fapt Carol Monaghan nu mai stătea cu chirie. Casa lui Carol fusese una din cele câteva sute de case care intraseră în posesia consiliului orășenesc în timpul anilor de criză și se vindeau acum la preț de nimic.

---

1. Personaj din folclorul american, un uriaș, tăietor de lemne, cu o îndemânare neobișnuită.

— Eu cum de n-am știut toate astea? spuse Patty.

— N-ai întrebat niciodată, răspunse Merrie. Și nu se putu abține să nu adauge: Nu pari niciodată interesată de problemele administrative.

— Și spui c-a luat-o ieftin.

— Foarte ieftin. E bine când cunoști pe cine trebuie.

— *Tu* ce părere ai?

— Eu cred că e aiurea, și fiscal, și filosofic, răspunse Merrie. Ăsta-i unul dintre motivele pentru care lucrez cu Jim Scheibel[1].

— Știi, dintotdeauna mi-a plăcut cartierul ăsta, spuse Patty. Mi-a plăcut să locuiesc aici, chiar de la început. Și acum, dintr-odată, totul mi se pare atât de murdar și de urât.

— Nu te deprima, implică-te, îi spuse Merrie, apoi se apucă să-i servească niște discursuri.

— N-aș vrea să fiu în pielea lui Walter acum, remarcă Seth imediat după ce a plecat Patty.

— Sincer, mă bucur să aud asta, răspunse Merrie.

— Mi s-a părut mie sau ai surprins și tu o nuanță de nemulțumire conjugală? Adică, s-o ajute pe Carol la taxe? Știi ceva despre asta? Mi s-a părut foarte interesant. Nu auzisem de una ca asta. Iar acum Walter nu se mai poate bucura nici de priveliștea aia drăguță cu copacii lui Carol.

— Toată treaba asta e atât de Reagan-retrogradă, spuse Merrie. A crezut că poate trăi în globul ei micuț, că-și poate crea lumea ei micuță. Căsuța ei de păpuși.

Construcția auxiliară care s-a ridicat din groapa cu noroi din fundul curții lui Carol, weekend după weekend în următoarele nouă luni, arăta ca o magazie gigantică pentru provizii, dotată cu trei ferestre simple care-i punctau pereții laterali din PVC. Carol și Blake o numeau „camera cea mare“, un concept

1. Posibilă referire la James Scheibel, politician american, democrat, primar al orașului St. Paul între 1990-1994, precedându-l pe Norman Coleman (n. r.).

până atunci străin în Ramsey Hill. După controversa legată de chiștocurile de țigări, familia Paulsen înălțase un gard înalt și plantase un șir de molizi ornamentali care crescuseră de atunci suficient de mult cât să le acopere priveliștea. Doar perspectiva familiei Berglund rămăsese neobstrucționată și, nu după mult timp, ceilalți vecini au început să evite conversațiile cu Patty, așa cum n-o mai făcuseră până atunci, din cauza fixației ei legate de ceea ce ea numea „hangarul". Îi făceau cu mâna pe stradă și-și strigau saluturile, însă erau atenți să nu încetinească și să fie luați de val. Părerea generală a mamelor care munceau era că Patty avea prea mult timp la dispoziție. În vremurile bune fusese nemaipomenită cu copiii cei mici, îi învățase sport și activități domestice, dar acum majoritatea copiilor de pe stradă erau adolescenți. Indiferent cum încerca să-și umple zilele, tot timpul putea fi auzită și văzută prin preajma lucrărilor de la vecinii de-alături. La câteva ore, ieșea din casă și se plimba de colo-colo prin curtea din spate, aruncând ocheade înspre camera cea mare, ca un animal al cărui cuib fusese deranjat. Și câteodată, seara, se ducea să bată la ușa provizorie din placaj a camerei celei mari.

— Hei, Blake, cum merge treaba?

— Merge bine.

— Așa se pare! Hei, știi ce, ferăstrăul ăla Skilsaw e cam zgomotos pentru ora opt jumate seara. Ce-ai zice dacă ai pune punct pe ziua de azi?

— Nu prea mi-ar conveni, la o adică.

— Păi, și dacă te-aș ruga să te oprești?

— Nu știu. Și dacă m-ai lăsa să-mi termin treaba?

— M-aș simți tare aiurea, pentru că zgomotul chiar ne deranjează.

— Mda, păi, știi ce? Asta e.

Patty lăsa să-i scape, involuntar, un hohot de râs ca un nechezat.

— Ha-ha-ha! Asta e?

— Mda, ascultă. Îmi pare rău pentru zgomot. Dar Carol zice că atunci când v-ați reparat voi casa, ați făcut vreo cinci ani zgomot.

— Ha-ha-ha. Nu-mi amintesc să se fi plâns.

— Făceați ce aveați de făcut. Acum, eu fac ce am de făcut.

— Cu toate astea, ce faceți voi e destul de urât. Îmi pare rău, dar e cam hidos. Pur și simplu – oribil și hidos. Sincer. Asta-i realitatea. Nu că asta ar fi problema cu adevărat. Problema este ferăstrăul Skilsaw.

— Te afli pe o proprietate privată și trebuie să pleci imediat.

— Bine, deci cred c-o să chem poliția.

— În regulă, n-ai decât.

O puteai vedea atunci mergând pe alee, tremurând de frustrare. I-a sunat într-adevăr pe cei de la poliție în repetate rânduri, în legătură cu zgomotul, și de câteva ori chiar au venit și au schimbat câteva vorbe cu Blake, dar în curând s-au plictisit s-o mai asculte și nu s-au mai întors până în februarie, anul următor, când cineva a tăiat toate cele patru cauciucuri de iarnă, noi și frumoase, de la camioneta F-250 a lui Blake, iar Carol i-a îndrumat pe polițiști înspre vecina de alături care telefonase depunând atâtea plângeri. Rezultatul a fost că Patty a luat-o din nou de la un capăt la celălalt al străzii, bătând la uși, protestând. „Suspectul principal, mda? Mama de alături cu doi copii adolescenți. Eu, o criminală înrăită, nu? Eu, nebună! El are cea mai mare, cea mai urâtă mașină de pe stradă, are niște autocolante pe bara de protecție care ar trebui să-i ofenseze mai pe toți cei care nu sunt extremiști albi, însă, Dumnezeule, ce mister, cine altcineva în afară de mine putea să vrea să-i taie cauciucurile?“

Merrie Paulsen însă era convinsă că, de fapt, Patty o făcuse.

— Nu văd de ce, îi spuse Seth. Adică, e clar că suferă, dar nu-i o mincinoasă.

— Corect, doar că n-am observat să fi zis de fapt că n-a făcut-o. N-avem decât să sperăm că o să se trateze pe bune la un moment dat. Cu siguranță i-ar fi de ajutor. Asta și o slujbă cu normă întreagă.

— Întrebarea mea este pe unde își face Walter veacul?

— Walter se omoară să-și câștige salariul, astfel încât ea să poată sta acasă toată ziua și să fie o casnică nebună. E un tată bun pentru Jessica și un fel de măsură a realității pentru Joey. Aș spune că este ocupat până peste cap.

Calitatea cea mai evidentă a lui Walter, în afara iubirii lui pentru Patty, era bunătatea lui. Era genul de bun ascultător, care părea să găsească pe oricine altcineva mai interesant și mai impresionant decât el însuși. Era groaznic de palid la față, cu o bărbie delicată și părul bucălat ca un cherubin, și avusese aceeași constituție rotunjoară dintotdeauna. Își începuse cariera la 3M[1] ca avocat la biroul unui consilier, dar acolo nu reușise să prospere și a fost redirecționat înspre birourile de ajutor la distanță și acțiunile filantropice, o fundătură corporatistă unde bunătatea era o calitate de bază. Împărțea întotdeauna bilete gratuite pe Barrier Street la Guthrie și la orchestra de cameră și le povestea vecinilor despre întâlnirile pe care le avusese cu personalitățile locale, precum Garrison Keillor[2] și Kirby Puckett[3] și, o dată, cu Prince. Mai recent, în mod surprinzător, plecase de la 3M definitiv și devenise inspector în problemele dezvoltării profesionale și organizatorice în cadrul Departamentului pentru Conservarea Mediului. Nimeni, în afara familiei Paulsen, nu-l suspectase că ar fi nutrit astfel de sentimente de nemulțumire, însă Walter era la fel de entuziasmat în privința naturii cum era și în privința culturii, și singura schimbare vizibilă din viața sa era faptul că, mai nou, lipsea adesea de acasă la sfârșit de săptămână.

---

1. Minnesota, Mining & Manufacturing, cunoscută companie multinațională, producătoare a unei game variate de produse care includ adezivi, produse abrazive, laminate, materiale electronice, medicale etc.
2. Scriitor, umorist american, personalitate a radioului public din Minnesota.
3. Jucător de baseball din Major League (Minnesota Twins).

Aceste absențe puteau să fi fost unul din motivele pentru care nu a intervenit, așa cum ar fi fost de așteptat, în bătălia lui Patty cu Carol Monaghan. Răspunsul lui, în cazul în care cineva îl întreba pe șleau, era un chicotit nervos. „Eu sunt un fel de observator neutru în povestea asta“, spunea el. Și tot așa a rămas, un observator neutru, pe tot parcursul primăverii și verii celui de-al doilea an de liceu al lui Joey și până în toamna următoare, când Jessica a plecat la facultate în Est, iar Joey s-a mutat din casa părinților săi, mergând să locuiască împreună cu Carol, Blake și Connie.

Mutarea a fost un gest uluitor de răzvrătire și un pumnal înfipt în inima lui Patty – începutul sfârșitului vieții ei în Ramsey Hill. Joey petrecuse lunile iulie și august în Montana, lucrând la ferma de țară a unuia dintre contributorii importanți ai lui Walter, de la biroul pentru Conservarea Mediului, și se întorsese cu niște umeri largi, bărbătești, și mai înalt cu cinci centimetri noi în înălțime. Walter, care de obicei nu se lăuda, le mărturisise soților Paulsen, la un picnic în august, că acel contribuitor îl sunase să-i spună cum „l-a dat pe spate“ Joey cu neînfricarea și rezistența lui, câtă vreme se ocupase de viței și de scăldatul oilor. Totuși, la același picnic, Patty avea ochii goliți de orice expresie din cauza suferinței. În iunie, înainte ca Joey să plece în Montana, ea îl dusese din nou la Lacul fără nume, ca s-o ajute să mai aducă îmbunătățiri proprietății, și singurul vecin care îi văzuse acolo a descris o după-amiază groaznică în care i-a urmărit pe mamă și fiu cum se tot ocărau unul pe altul, spălându-și rufele murdare în public – Joey bătându-și joc de aerele lui Patty și, până la urmă, făcând-o „proastă“ în față, moment în care Patty strigase: „Ha-ha-ha! Proastă! Doamne, Joey! Maturitatea ta nu încetează niciodată să mă surprindă! Să-ți faci mama proastă de față cu lumea! Ce comportament atrăgător! Ce bărbat mare, dur și independent te-ai făcut!“.

Până spre sfârșitul verii, Blake aproape terminase cu lucrul la camera cea mare și o împodobea cu minunății blakiene de genul PlayStation, mese de fotbal, o ladă frigorifică pentru cutiile de bere, un televizor cu ecran mare, o masă de hochei, un candelabru din sticlă colorată de la Vikings și fotolii enorme cu diverse componente rabatabile. Vecinilor le rămânea să-și imagineze sarcasmul lui Patty, afișat seara, la cină, în privința acestor utilități casnice, și declarațiile lui Joey, cum că era proastă și nedreaptă, și dispozițiile nervoase ale lui Walter ca Joey să-și ceară scuze în fața lui Patty; însă noaptea în care Joey dezertase, ștergând-o în casa de alături, nu mai făcea apel la imaginație, deoarece Carol Monaghan era fericită s-o descrie, cu o voce sonoră și oarecum încântată, oricărui vecin suficient de neloial familiei Berglund cât s-o asculte.

„Joey a fost *atât* de calm, *atât* de calm", povestea Carol. „Jur pe ce-am mai sfânt că nu-i puteai găsi nici o vină. Am mers acolo împreună cu Connie ca să-l susținem și să le spunem tuturor că sunt întru totul de acord cu aranjamentul acela, pentru că, îl știți pe Walter, are atât de mult bun-simț încât și-ar fi făcut griji ca nu cumva să mă deranjeze pe mine. Iar Joey era responsabil ca întotdeauna. Voia să fie absolut sincer și să se asigure că toate cărțile au fost date pe față. A explicat faptul că el și Connie discutaseră totul cu mine, iar eu i-am spus lui Walter – pentru că știam că își făcea griji în privința asta – i-am spus că mâncarea nu era o problemă. Blake și cu mine suntem o familie acum și suntem fericiți să mai hrănim o gură în plus, iar Joey e foarte bun la spălatul vaselor și dus gunoiul și e ordonat și, în plus, i-am zis lui Walter, el și Patty au fost odată atât de generoși față de Connie și i-au dat de mâncare și tot restul. Am vrut să scot asta în evidență, pentru că ei chiar s-au arătat generoși atunci când viața mea era pulbere și întotdeauna am fost recunoscătoare pentru asta. Iar Joey era atât de responsabil și calm. Le-a explicat că, din moment ce Patty nici n-o mai lasă pe Connie să

intre în casă, el nu prea mai avea altă soluție, dacă voia să petreacă timp alături de ea, iar eu am intervenit spunând cât de tare sprijin această relație – dacă toți tinerii din lumea asta ar fi la fel de responsabili ca ei doi, lumea ar fi un loc mult mai bun – și că era de preferat ca ei să stea în casa mea, în siguranță și responsabili, decât să se ascundă și să dea de necaz. Îi sunt atât de recunoscătoare lui Joey, el va fi întotdeauna bine-venit în casa mea. Le-am spus asta. Și știu că Patty nu mă place, întotdeauna m-a privit de sus și a desconsiderat-o pe Connie. Știu asta. Știu și eu câte ceva despre ce anume e în stare Patty. Știam că avea să facă o scenă. Și atunci fața i s-a schimonosit și mi-a zis ceva de genul: «Crezi c-o *iubește* pe fiică-ta? Crezi că e *îndrăgostit* de ea?». Cu vocea aia pițigăiată. Ca și când ar fi imposibil ca un băiat ca Joey să fie îndrăgostit de Connie a mea, doar pentru că eu n-am făcut facultate și tot restul sau că n-am o casă la fel de mare, că nu sunt din New York și alte chestii de genul ăsta sau că trebuie să mă spetesc cu toată buna mea credință într-o slujbă cu normă-ntreagă de patruzeci de ore. Nici nu-ți vine să crezi câtă lipsă de respect îmi arată Patty. Dar credeam că cu Walter se putea vorbi. El chiar e drăguț. Avea fața roșie ca sfecla, am crezut că de stânjeneală, și la un moment dat zice: «Carol, tu și Connie trebuie să plecați ca să putem vorbi singuri cu Joey». Ceea ce nu mă deranjează. Nu m-am dus acolo ca să creez probleme, nu sunt genul care provoacă scandal. Doar că Joey zice nu. Zice că nu le cere permisiunea, doar îi pune la curent cu ceea ce se întâmplă, și că nu aveau ce să discute. Și atunci a fost momentul în care Walter și-a pierdut cumpătul. Pur și simplu și-a pierdut cumpătul. Era atât de supărat, că îi curgeau lacrimile pe obraji – și pot înțelege de ce, pentru că Joey este fiul cel mic și Walter n-are nici o vină dacă Patty este atât de absurdă și de rea cu Connie, încât Joey nu mai suportă să locuiască alături de ei. Și începe să strige din toți rărunchii, ceva de genul: AI ȘAISPREZECE ANI ȘI NU PLECI

NICĂIERI PÂNĂ CÂND NU TERMINI LICEUL. Iar Joey îi zâmbea doar, nu-i puteai găsi nici o vină. Joey i-a spus că nu încălca legea dacă pleca și că, oricum, se muta alături. Întru totul rezonabil. Mi-ar fi plăcut să fiu și eu măcar unu la sută pe atât de deșteaptă și calmă la șaișpe ani. Adică, pur și simplu e un copil grozav. M-a făcut să mă simt cam aiurea pentru Walter, pentru că el a început să urle toate chestiile alea despre cum n-o să-i mai plătească lui Joey facultatea, iar Joey n-o să mai meargă în Montana vara următoare, și că tot ce-i cerea era ca Joey să vină la cină și să doarmă în patul lui și să facă parte din familie. Iar Joey a răspuns ceva de genul: «Încă fac parte din familie», ceea ce, apropo, nu a negat niciodată. Dar Walter se plimba nervos prin bucătărie, câteva secunde am crezut că o să-l lovească, își pierduse cumpătul cu totul, urla: IEȘI AFARĂ, IEȘI AFARĂ, M-AM SĂTURAT DE TOATE, IEȘI AFARĂ, și apoi dispare din cameră și îl auzim la etaj, în camera lui Joey, deschizând sertarele lui Joey sau ce-or fi fost, iar Patty fuge sus după el și încep să țipe unul la altul de mama focului, moment în care Connie și cu mine l-am îmbrățișat pe Joey pentru că el este singura persoană rezonabilă din familie și ne pare atât de rău pentru el, și atunci am înțeles că cel mai bine pentru el era să se mute cu noi. Walter a apărut coborând scările apăsat, în timp ce noi o auzeam pe Patty țipând ca o apucată – o luase razna complet –, după care Walter începe iar să urle: VEZI CE-I FACI MAMEI TALE? Pentru că totul se-nvârte în jurul lui Patty, înțelegi, ea trebuie să fie întotdeauna victima. Iar Joey stătea pur și simplu acolo și clătina din cap, pentru că era atât de evident. De ce-ar vrea să trăiască într-un loc ca ăsta?"

Deși unii dintre vecini s-au simțit fără îndoială satisfăcuți că toată lăudăroșenia lui Patty, cu copilul ei cel extraordinar, își revărsa în sfârșit roadele, rămânea cert faptul că pe Barrier Street, Carol Monaghan nu fusese niciodată prea îndrăgită, Blake era în mare măsură compătimit, Connie era considerată

ciudată și, de fapt, nimeni nu avusese cu adevărat încredere în Joey. Pe măsură ce vestea despre răzvrătirea lui se răspândea, sentimentele care predominau în lumea bună din Ramsey Hill erau mila pentru Walter, neliniștea legată de sănătatea psihică a lui Patty și un copleșitor sentiment de ușurare și recunoștință pentru cât de normali erau propriii lor copii – cât de fericiți să accepte generozitatea parentală, cât de inocent de insistenți atunci când cereau ajutor la teme sau la cererile lor de admitere în facultăți, cât de ascultători când telefonau ca să le spună pe unde umblau după școală, cât de pârâcioși în privința micilor lor altercații zilnice, cât de liniștitor de previzibili în privința conflictelor legate de sex, iarbă și alcool. Durerea care emana dinspre casa familiei Berglund era *sui-generis*. Walter – fără să aibă habar, după cum spera toată lumea, de pălăvrăgelile lui Carol despre noaptea în care „o luase razna" – recunoștea stânjenit în fața vecinilor că el și Patty fuseseră „concediați" ca părinți și că făceau tot posibilul să nu ia toată treaba asta prea personal. „Mai vine acasă uneori ca să învețe", spunea Walter, „dar în momentul acesta pare mai în largul lui când își petrece nopțile la Carol. O să vedem cât va dura."

— Cum suportă Patty toate astea? îl întrebă Seth Paulsen.

— Nu prea bine.

— Ne-ar face plăcere să vă invităm la noi la cină într-una din serile astea.

— Ar fi grozav, spuse Walter, dar cred că Patty va pleca în Nord, la casa mamei mele, pentru o vreme. A reparat-o, știți.

- Sunt îngrijorat din pricina ei, zise Seth cu o nuanță aparte în voce.

— Și eu sunt, un pic. Totuși am văzut-o jucând în dureri. Și-a rupt genunchiul în primul an și a încercat să joace alte două meciuri în starea aceea.

— Dar apoi, nu a suferit, hmm, o operație care i-a pus capăt carierei?

— Voiam să scot în evidență dârzenia ei, Seth. Faptul că a jucat în ciuda durerii.

— Așa e.

Walter și Patty n-au ajuns niciodată la cină la familia Paulsen. Patty dispăruse de pe Barrier Street, ascunzându-se la Lacul fără nume, perioade lungi de timp în iarna și primăvara care au urmat, și chiar și atunci când mașina ei se afla pe alee – de exemplu de Crăciun, când s-a întors Jessica de la facultate și, potrivit colegilor ei, a tras o „ceartă monumentală" cu Joey, care a avut drept rezultat faptul că acesta și-a petrecut mai bine de o săptămână în vechiul lui dormitor, oferindu-i teribilei lui surori vacanța pe care și-o dorise –, Patty evita reuniunile vecinilor, la care altădată prăjiturelele de casă și amabilitatea ei fuseseră niște prezențe constante, bine-venite. Era văzută câteodată primind vizitele unor femei pe la vreo patruzeci de ani despre care, judecând după coafurile și autocolantele de pe barele de protecție ale mașinilor lor Subaru, se credea că ar fi foste colege de-ale ei din echipa de baschet, și se zvonea că se apucase din nou de băut, dar asta era mai degrabă o bănuială, din moment ce, cu toată firea ei prietenoasă, Patty nu-și făcuse niciodată cu adevărat o prietenă apropiată în Ramsey Hill.

De Anul Nou, Joey se întorsese deja la Carol și la Blake. O mare parte din atracția acelei case se presupunea că vine de la patul pe care-l împărțea cu Connie. Prietenii lui știau că, oricât de bizar, Joey milita împotriva masturbării, a cărei simplă mențiune reușea întotdeauna să-i provoace un zâmbet de condescendență; pretindea că era o ambiție să treacă prin viață fără să recurgă la ea. Vecinii mai perspicace, printre care se numărau și soții Paulsen, bănuiau că lui Joey îi mai plăcea și faptul că era cea mai deșteaptă persoană din casă. Devenise prințul camerei celei mari, expunându-i comorile în fața oricărei persoane căreia el îi acorda privilegiul prieteniei sale (și transformând acea ladă frigorifică pentru cutii de bere nesupravegheată într-un măr

al discordiei la vremea cinei în familie, în întreg cartierul). Felul lui de a se purta cu Carol se apropia îngrijorător de mult de limita flirtului, iar pe Blake îl vrăjea prin faptul că-i plăceau toate lucrurile pe care Blake însuși le îndrăgea, în special uneltele lui Blake și camioneta lui Blake, la volanul căreia a învățat să conducă. Din felul enervant în care zâmbea când își observa colegii entuziasmați de Al Gore și senatorul Wellstone, ca și când liberalismul ar fi fost o greșeală situată pe același plan cu masturbarea, se părea că îmbrățișase până și părerile politice ale lui Blake. Iar în vara următoare Joey a lucrat în construcții, în loc să meargă în Montana.

Și toată lumea avea impresia, pe bună dreptate sau nu, că Walter – în bunătatea lui – era oarecum de vină. În loc să-l târască pe Joey de păr și să-l aducă acasă, să-l facă să se cumințească, în loc s-o pocnească peste cap cu un pietroi pe Patty și s-o facă și pe ea să se cumințească, el a dispărut înghițit de munca sa pentru Conservarea Mediului, unde a devenit destul de repede directorul executiv al filialei de stat și a început să lase casa goală seară de seară, să lase rondurile de flori neîngrijite, gărdulețul viu netăiat, ferestrele nespălate, să lase zăpada urbană, murdară, să acopere plăcuța îndoită cu GORE LIEBERMAN, încă înfiptă în curtea din față. Până și familia Paulsen și-a pierdut interesul față de soții Berglund, acum că Merrie se pregătea să candideze pentru consiliul orășenesc. Patty și-a petrecut toată vara următoare la Lacul fără nume și imediat după întoarcerea ei – la o lună după ce Joey plecase la Universitatea din Virginia, în niște condiții financiare necunoscute în Ramsey Hill, și la două săptămâni după marea tragedie națională – o pancartă cu DE VÂNZARE a fost așezată în fața clădirii victoriene în care ea și Walter își petrecuseră jumătate din viețile lor. Walter începuse deja să facă naveta la slujba cea nouă din Washington. Deși prețurile în sectorul imobiliar urmau să crească în curând până la valori fără precedent, piața locală

se afla încă aproape de fundul sacului din cauza crizei de după 9/11 septembrie. Patty s-a ocupat de vânzarea casei, la un preț nefericit, unui cuplu de negri cinstiți, cu o atitudine profesională și doi copii gemeni de trei ani. În februarie, soții Berglund au umblat din ușă-n ușă de-a lungul străzii pentru ultima oară, luându-și la revedere, mai mult din politețe, Walter întrebând de copiii tuturor și transmițându-și urările de bine fiecăruia, Patty vorbind puțin, dar arătând din nou ciudat de tânără, ca fata care-și împingea căruciorul pe stradă, înainte ca acest cartier să fie măcar un cartier.

— E o minune, îi spuse după aceea Seth Paulsen soției lui, că cei doi mai sunt încă împreună.

Merrie a clătinat din cap.

— Nu cred că cei doi și-au dat încă seama cum să trăiască.

S-AU COMIS GREȘELI
Autobiografia lui Patty Berglund
de Patty Berglund
(scrisă la sugestia terapeutului ei)

Capitolul 1: Simpatică

Dacă Patty n-ar fi fost atee, i-ar fi mulțumit lui Dumnezeu pentru programele sportive școlare, pentru că acestea i-au salvat practic viața și i-au dat șansa de a se realiza ca persoană. Le este recunoscătoare în special Sandrei Mosher de la Școala Medie North Chappaqua, lui Elaine Carver și lui Jane Nagel de la Liceul Horace Greeley, lui Ernie și Rose Salvatore din tabăra de baschet pentru fete de la Gettysburg și lui Irene Treadwell de la Universitatea din Minnesota. De la aceste antrenoare minunate Patty a învățat disciplina, răbdarea, concentrarea, munca în echipă și idealurile unui spirit sportiv de calitate care au ajutat-o să-și depășească competitivitatea morbidă și stima de sine scăzută.

Patty a crescut în Westchester County, New York. Era cea mai mare dintre cei patru copii, ceilalți trei fiind mai apropiați de ceea ce speraseră părinții ei. Era considerabil Mai Mare decât toți ceilalți, de asemenea Mai Puțin Neobișnuită, de asemenea considerabil Mai Tolomacă. Nu neapărat tolomacă, dar relativ mai tolomacă. Crescuse până la înălțimea de 1,77 m, ceea ce însemna că era aproape la fel de înaltă ca fratele ei și cu mult mai mulți centimetri în plus față de ceilalți, iar uneori își dorea să fi tot crescut și să fi ajuns la 1,85, din moment ce tot făcea notă discordantă cu restul familiei. Faptul că era în stare să vadă mai bine coșul de baschet, să ajungă sub el, să se răsucească lejer în apărare ar fi putut să-i atenueze cât de cât sălbăticia înclinațiilor ei competitive, conducând-o spre o viață mai fericită după absolvirea facultății; probabil că nu, dar era interesant să speculezi pe tema asta. Când

a ajuns să joace la nivel universitar, era una dintre jucătoarele mai scunde de pe teren, de obicei, ceea ce, într-un mod ciudat, îi amintea de poziția ei în familie și o ajuta să-și mențină adrenalina la cote maxime.

Prima amintire a lui Patty jucând în echipă sub privirile mamei sale este și una dintre ultimele ei amintiri. Frecventa clubul de sport pentru amatori din același complex unde cele două surori ale sale frecventau clubul de artă pentru copii supertalentați și, într-o bună zi, mama și surorile ei și-au făcut apariția la finalul unei partide de baseball. Patty se simțea frustrată pentru că juca pe aripa stângă, în vreme ce fetele mai puțin îndemânatice făceau greșeli la centrul terenului, și aștepta să-i arunce cineva o minge în adâncime. A început să înainteze puțin câte puțin înspre centru – și așa s-a terminat partida. Alergătoarele pe prima și a doua poziție. Jucătoarea atacantă a lovit o minge trimițând-o către jucătoarea aflată între a doua și a treia bază, pe care a găsit-o total necoordonată, însă în fața căreia fugea Patty, astfel încât să poată prinde mingea ea însăși, să fugă cu ea mai departe și să o atingă pe alergătoarea principală și apoi să înceapă să o urmărească pe cealaltă alergătoare, vreo fată dulcică care probabil ajunsese prima în urma vreunei greșeli din teren. Patty s-a năpustit asupra ei, iar fata a fugit zbierând spre marginea terenului, lăsând drumul către bază liber pentru o lovitură în *out*, dar Patty a continuat s-o urmărească și a atins-o în timp ce fata se chircise și urla de presupusa durere groaznică de a fi atinsă ușor cu mănușa.

Patty era conștientă că nu dăduse cea mai grozavă dovadă de sportivitate. I se întâmplase ceva din cauză că familia o privea. În automobilul cel mare al familiei, cu o voce și mai tremurătoare decât de obicei, mama ei a întrebat-o dacă chiar trebuia să fie atât de... *agresivă.* Dacă era necesar să fie, ei bine, atât de *agresivă.* Ar fi deranjat-o oare pe Patty să împartă mingea cu coechipierele ei? Patty i-a răspuns că nu primise NICI O minge pe partea

stângă a terenului. Iar mama ei i-a spus: „Nu mă deranjează că faci sport, atâta timp cât asta te învață să cooperezi, să-ți dezvolți un simț al comunității". Iar Patty i-a răspuns: „Păi atunci trimite-mă la un club ADEVĂRAT unde nu voi fi doar eu singura jucătoare bună! Nu pot coopera cu oameni care nu sunt în stare să prindă mingea!". Și mama ei a spus: „Nu sunt sigură că e o idee bună să încurajez atât de tare agresivitatea și nevoia asta de competitivitate. Presupun că nu sunt un fan al sportului, dar nu văd unde e distracția în a învinge o persoană doar de dragul de a o învinge. N-ar fi mai distractiv să lucrați toate laolaltă și să construiți ceva împreună?".

Mama lui Patty era o democrată de profesie. Chiar și acum, în momentul în care sunt scrise aceste rânduri, ea este membră a comitetului legislativ, Excelența Sa Joyce Emerson, recunoscută pentru militantismul în privința spațiului deschis, a copiilor săraci și a artelor. Pentru Joyce, paradisul este un spațiu deschis unde copiii săraci pot merge ca să facă artă pe cheltuiala statului. Joyce se născuse sub numele de Joyce Markowitz, în Brooklyn, în 1934, dar se pare că i-a displăcut faptul că era evreică încă din zorii conștiinței sale. (Autobiografa se întreabă dacă nu cumva unul dintre motivele pentru care lui Joyce îi tremura întotdeauna vocea este faptul că se chinuise atât de mult toată viața să nu aibă accent de Brooklyn.) Joyce a obținut o bursă de studiu în domeniul artelor liberale pe plaiurile din Maine, unde l-a întâlnit pe extrem de neevreul tată al lui Patty, cu care s-a căsătorit la Biserica Universalistă Unitariană a Tuturor Sufletelor în zona Upper East Side a Manhattanului. În opinia autobiografei, Joyce a avut primul copil înainte de a fi pregătită emoțional pentru a deveni mamă, deși autobiografa n-ar trebui să dea cu piatra în privința asta. Atunci când Jack Kennedy a fost numit de democrați în 1960, lui Joyce i s-a oferit nobila și înălțătoarea scuză de a ieși din casa pe care, din câte se părea, nu se putea abține să o umple cu

copii. Apoi au urmat drepturile civile, și Vietnamul, și Bobby Kennedy – alte motive bune de a ieși dintr-o casă care nu mai era nici pe departe îndeajuns de încăpătoare pentru patru copii mici, plus o doică din Barbados la subsol. Joyce a participat la prima ei convenție în 1968 ca delegată loială a răposatului Bobby. A îndeplinit funcția de trezorier al filialei regionale de partid și mai târziu aceea de președinte, și a organizat campaniile lui Teddy[1] din 1972 și 1980. În fiecare vară, cât era ziua de lungă, turme de voluntari tropăiau încolo și-ncoace pe ușile larg deschise ale casei, ducând cutii cu materiale electorale. Patty putea să exerseze driblaje și lovituri de două puncte timp de șase ore neîntrerupt, fără ca cineva să observe sau să se sinchisească.

Tatăl lui Patty, Ray Emerson, era avocat și umorist amator, din repertoriul căruia făceau parte glume cu bășini și parodii răutăcioase având-i ca personaje pe profesorii, vecinii și prietenii copiilor lui. Chinul la care-i făcea o deosebită plăcere să o supună pe Patty era acela de a o imita pe Eulalie, dădaca din Barbados, când aceasta nu se afla încă suficient de departe încât să nu-l audă spunând: „Încetași jocu' acuma, încetași cu joaca", din ce în ce mai tare, până când Patty fugea de la masa din sufragerie înspăimântată, iar copiii țipau de încântare. Tot așa, prilej de distracție fără sfârșit era ridiculizarea antrenoarei lui Patty, de fapt, a mentorului ei, Sandy Mosher, pe care lui Ray îi plăcea să o numească Saaaandra. O întreba întruna pe Patty dacă Saaandra avusese ceva admiratori în ultimul timp sau poate, tii-hii-hii, ceva *admiratoare*? Copiii îi țineau isonul: Saaaandra, Saaaandra! Alte metode amuzante de a o chinui pe Patty constau în a-l ascunde pe Elmo, cățelul familiei, și a susține că Elmo fusese eutanasiat când Patty venea de la un antrenament târziu de baschet. Sau pur și simplu o necăjeau cu anumite

---

1. Edward Moore Ted Kennedy Buttons, senator de Massachusetts.

greșeli pe care le făcuse cu ani în urmă – întrebând-o ce mai făceau cangurii din *Austria*, dacă văzuse cel mai recent roman al scriitoarei contemporane Louisa May Alcott[1] sau dacă încă mai credea că ciupercile făceau parte din regnul animal. „Mai alaltăieri am văzut una din ciupercile lui Patty cum fugărea un camion", spunea tatăl ei. „Uite, uită-te la mine, uite-așa fugărește ciuperca lui Patty un camion."

În multe seri tatăl ei pleca de acasă după cină pentru a se întâlni cu oameni săraci pe care-i apăra în instanță pentru un onorariu foarte mic sau pe degeaba. Avea un birou peste drum de tribunal în White Plains. Printre clienții lui apărați pe gratis se numărau portoricani, haitieni, travestiți și handicapați mintal sau fizic. Unii dintre ei se aflau în niște încurcături atât de mari, că nici nu mai avea sens să facă haz de ei pe la spate. Deși, pe cât era posibil, le găsea problemele amuzante. În clasa a zecea, în cadrul unui proiect școlar, Patty a asistat la două cazuri în care pleda tatăl ei. Unul era un caz împotriva unui bărbat șomer din Yonkers care băuse prea mult de ziua portoricanilor, plecase să-l caute pe fratele nevestei lui, intenționând să-l înjunghie cu cuțitul, dar nu-l putuse găsi și, în schimb, înjunghiase un străin într-un bar. Nu numai tatăl ei, dar până și judecătorul, până și procurorul păreau amuzați de nevolnicia și prostia pârâtului. Își făceau discret cu ochiul. Ca și când nefericirea, desfigurarea și pușcăria ar fi fost doar un spectacol de umplutură al clasei de jos menit să le pipereze ziua altminteri plictisitoare.

În timpul călătoriei cu trenul înapoi acasă, Patty l-a întrebat pe tatăl ei de partea cui era el.

— Ha, bună întrebare, răspunse el. Trebuie să înțelegi, clientul meu este un mincinos. Victima este mincinoasă. Și proprietarul barului e mincinos. Cu toții sunt niște mincinoși. Bineînțeles, clientul meu

1. Romancieră americană (1832-1888), autoare a romanului *Micuțele doamne*.

are dreptul la o apărare solidă. Dar trebuie să încerci să fii și de partea dreptății. Câteodată procurorul, judecătorul și cu mine lucrăm împreună tot atât de mult pe cât lucrează procurorul cu victima sau eu, cu pârâtul. Ai auzit de sistemul de justiție de tip adversarial?

— Da.

— Ei bine, câteodată procurorul, judecătorul și cu mine avem același adversar. Încercăm să punem lucrurile cap la cap și să evităm un avort. Deși, nu, hmm... Nu scrie asta în lucrarea ta.

— Credeam că instanța și jurații sunt cei care pun lucrurile cap la cap.

— Așa e. Așa să scrii în lucrare. Judecata făcută de jurați care sunt semeni de-ai noștri. Asta e important.

— Dar majoritatea clienților tăi sunt nevinovați, nu?

— Nu mulți dintre ei merită o pedeapsă pe atât de severă pe cât se încearcă să li se dea.

— Dar mulți dintre ei sunt total nevinovați, nu? Mami spune că au probleme cu limba sau că polițiștii nu sunt atenți pe cine arestează și că există multe prejudecăți împotriva lor și se confruntă cu lipsa de oportunități.

— Toate astea sunt perfect adevărate, prăjiturică. Cu toate astea, hm... Mama ta poate să fie câteodată melodramatică.

Patty nu mai punea la suflet ridiculizările lui atunci când ținta lor era mama ei.

— Adică, i-ai văzut pe oamenii ăia, îi spuse el. Doamne Dumnezeule. *El ron me puso loco.*[1]

Un lucru important legat de familia lui Ray era faptul că aveau mulți bani. Mama și tatăl lui dețineau din strămoși o proprietate extinsă, pe dealurile din nord-vestul orașului New Jersey, și locuiau într-o casă din piatră, modernă, drăguță, care se presupunea că fusese creată de Frank Lloyd Wright[2]

1. Romul m-a împins la nebunie (în sp., în orig.) (n.r.).
2. Arhitect și scriitor american, inițiator al arhitecturii organice și al conceptului de „casă usoniană“.

și ai cărei pereți erau înțesați de picturi faimoase ale impresioniștilor francezi. În fiecare vară, tot clanul Emerson se aduna lângă lacul proprietății pentru picnicuri de vacanță, la care Patty nu prea reușea să se distreze. Bunicului ei, August, îi plăcea s-o apuce pe nepoata lui cea mare de talie, s-o așeze în brațele lui și s-o joace pe genunchi, găsind Dumnezeu știe ce plăcere neînsemnată în asta; cu siguranță nu simțea nevoia să respecte extremitățile trupești ale nepoatei sale. De asemenea, începând din clasa a șaptea, Patty s-a văzut obligată să joace la dublu cu Ray, partenerul său mai tânăr și soția partenerului, pe terenul de tenis acoperit cu zgură de pe domeniul bunicilor, suportând privirile partenerului mai tânăr ațintite asupra ei, îmbrăcată cum era în echipamentul ei de tenis care-i scotea în evidență formele, și simțindu-se stânjenită și descumpănită de pipăielile lui oculare.

La fel ca Ray, bunicul ei își cumpărase dreptul de a fi excentric în intimitate prin faptul că desfășura o frumoasă activitate legală în domeniul public; își făcuse un nume apărând persoane cunoscute care se sustrăseseră de la îndeplinirea serviciului militar sau care refuzaseră să lupte în vreo trei războaie. În timpul liber, de care avea din plin, cultiva struguri pe proprietatea lui și îi fermenta într-una dintre dependințe. „Crama“ lui se numea Crupa Căprioarei[1] și era o mare glumă de familie. La picnicurile de vacanță, August mergea peste tot clătinându-se, în șlapi și un costum de baie lălâu, ținând în mână vreuna din sticlele lui rudimentar etichetate, reumplând paharele pe care oaspeții lui le goliseră discret în iarbă sau în tufișuri. „Ce părere ai?“, întreba el. „E vin bun? Îți place?“ Era ca un băiețaș zelos, pasionat de hobby-ul lui, sau ca un călău care intenționează să-și pedepsească imparțial fiecare victimă în aceeași măsură. Conform obiceiului european, credea în eficiența vinului administrat copiilor, și atunci când tinerele mame erau preocupate

1. Doe Haunch (în orig.).

să curețe porumbul sau să asezoneze salatele care mai de care, el își îndoia cu apă rezerva de Crupa Căprioarei și forța puștii de trei ani să bea, ținându-i ușurel de bărbie și turnându-le amestecul în gurițe, dacă era nevoie, ca să se asigure că s-a dus în jos pe gâtlej. „Știi ce-i ăsta?", întreba el. „E vin." Dacă vreun copil începea să se poarte ciudat, spunea: „Ce simți tu acum se numește a fi beat. Ai băut prea mult. Ești beat". Iar vorbele erau spuse cu un dezgust nu mai puțin sincer, chiar dacă pe un ton prietenesc. Patty, întotdeauna cea mai mare dintre copii, observa toate scenele acestea cu o groază tăcută, lăsând în seama vreunei surori mai mici sau văr sarcina de a da alarma: „Bunicul îmbată copiii!". În timp ce mamele veneau în fugă să-l certe pe August și să-și îndepărteze copiii de-acolo, iar tații chicoteau pe înfundate, făcând bancuri deocheate despre obsesia lui August cu căprioarele și crupele lor, Patty se strecura până la lac și plutea în apele lui calde, puțin adânci, lăsând apa să-i astupe urechile, împiedicând-o să-și mai audă familia.

Pentru că aici era buba: la fiecare picnic, dosită în bucătăria casei de piatră, se găsea întotdeauna câte o sticlă sau două de Bordeaux vechi și fabulos din pivnița etajată a lui August. Vinul acesta era scos la insistențele tatălui lui Patty, nimeni nu știe cu ce preț, după câte lingușeli și implorări, iar Ray era întotdeauna cel care dădea semnalul, un semn discret din cap adresat fraților lui și oricărui prieten pe care-l invitase, ca să o șteargă de la picnic și să-l urmeze. Bărbații se întorceau peste câteva minute cu niște pahare voluminoase umplute până la buză cu un vin uimitor de roșu și Ray aducea cu el o sticlă de vin franțuzesc, poate cu vreo două degete de vin rămase pe fund, care să fie împărțit între soții și alți oaspeți mai puțin preferați. Indiferent cât de mult l-ar fi rugat pe August, nu-l puteau face să mai aducă și altă sticlă din pivniță; în schimb, le oferea oricât din rezerva lui de Crupa Căprioarei.

Și era la fel în fiecare an de Crăciun: bunicii veneau de la New Jersey, la volanul unui Mercedes

ultimul tip (August îl schimba în fiecare an sau o dată la doi ani), ajungeau la casa suprapopulată a lui Ray și Joyce cu o oră mai devreme decât trebuia, în ciuda faptului că Joyce îi implorase să respecte ora, și împărțeau daruri jignitoare. Se știa că Joyce primise într-un an două prosoape de bucătărie vizibil folosite. Ray primea în mod obișnuit unul din acele albume de artă de pe tejgheaua cu reduceri de la Barnes & Noble, câteodată cu vreo etichetă de 3,99 $ încă lipită pe el. Copiii primeau niște prostioare mici din plastic, făcute în Asia: ceasuri deșteptătoare micuțe, de călătorie, care nu mergeau, punguțe pentru mărunțiș imprimate cu numele unei agenții de asigurări din New Jersey, marionete chinezești de pus pe deget, înfricoșător de urâte, și acadele de toate felurile. Între timp, *alma mater* din care făcea parte August construia o bibliotecă purtând numele lui. Pentru că ceilalți copii erau oripilați de zgârcenia bunicilor lor și se răzbunau ridicând niște pretenții absurde legate de darurile părintești de Crăciun – Joyce rămânea trează până pe la 3 dimineața în fiecare Ajun de Crăciun, ambalând cadouri selectate din listele lor minuțioase, nesfârșite –, Patty căzuse în extrema cealaltă și se hotărâse să nu-i mai pese de nimic în afară de sport.

Bunicul ei fusese odinioară un atlet adevărat, vedetă a pistelor de alergări în facultate și un bun fundaș la fotbal, de la el moștenise probabil Patty înălțimea și reflexele. Și Ray jucase fotbal, dar în Maine, într-o școală pe al cărei teren de sport cu greu încăpea o echipă. Adevărata lui pasiune era tenisul, care era singurul sport pe care Patty îl ura, deși avea îndemânare și aici. Credea că Björn Borg este în realitate un jucător slab. Cu foarte puține excepții (de exemplu Joe Namath) nu era impresionată de bărbații atleți, în general. Specialitatea ei era să pice în cap după vreun băiat popular, suficient de dezvoltat sau de arătos încât să reprezinte o opțiune cu totul nerealistă. Totuși, fiind o persoană simpatică, ieșea la întâlniri cu practic oricine o invita. Credea că băieții timizi sau nepopulari aveau

o viață grea și îi era milă de ei, pe cât era omenește posibil. Pentru cine știe care motiv, mulți dintre ei erau luptători. Din experiența ei, luptătorii erau curajoși, taciturni, tocilari, încruntați, politicoși și nu erau speriați de fetele sportive. Unul dintre ei i-a mărturisit că în gimnaziu el și prietenii lui o știuseră sub porecla de „Maimuța".

În ceea ce privește sexul, prima experiență a lui Patty a fost un viol la o petrecere, atunci când avea șaptesprezece ani, de care se făcea responsabil un băiat mai mare de la internat, pe nume Ethan Post. Ethan nu practica nici un sport cu excepția golfului, dar era cu cincisprezece centimetri mai înalt, avea cu o jumătate de kilogram mai mult decât ea și oferea niște perspective descurajante asupra tăriei mușchilor unei femei în comparație cu cei ai unui bărbat. Ceea ce i-a făcut lui Patty nu i s-a părut acesteia ca fiind genul oribil de viol. Atunci când a început să se zbată, s-a zbătut cu toată forța, deși nu foarte eficient și doar pentru o bucată de timp, pentru că era beată, una din primele dăți din viața ei când se îmbătase. Se simțea atât de minunat de liberă! Foarte probabil, în piscina imensă a lui Kim McClusky, într-o noapte frumoasă de mai, Patty îi lăsase lui Ethan o impresie greșită. Era mult prea drăguță, chiar și când era beată. În piscină, mai că devenise flușturatică de atâta drăgălășenie. Una peste alta, avea multe să-și reproșeze. Ideile ei despre romantism semănau cu cele de pe Insula lui Gillian[1]: „Pe cât de primitive posibil". Se situau undeva între Albă ca Zăpada și Nancy Drew[2]. Iar Ethan avea acea alură arogantă care, fără putință de tăgadă, o atrăsese în momentul respectiv. Aducea cu personajul care inspira dragostea în romanele pentru domnișoare, cu bărci cu pânze desenate pe copertă. După ce a violat-o pe Patty, i-a spus că-i

1. Bine-cunoscut serial american de comedie.
2. *Nancy Drew Mystery Stories* – serie de romane polițiste publicate sub pseudonimul Carolyn Keene între 1930-2003.

părea rău, „toată chestia“ fusese mai dură decât intenționase el să fie, îi părea rău pentru tot.

De-abia după ce a trecut efectul atâtor Piña Colada, dis-de-dimineață, în dormitorul pe care, fiind o persoană atât de drăguță, Patty îl împărțea cu sora ei mai mică, astfel încât sora lor mijlocie să poată avea propria ei cameră în care să fie creativă și dezordonată – de-abia atunci a cuprins-o indignarea. Indignarea venea din faptul că Ethan o considerase un lucru de nimic pe care-l putea viola și apoi conduce acasă. Iar ea *nu* era un astfel de lucru. Ca junioară era deja, printre alte lucruri, deținătoarea recordului tuturor timpurilor la punctele înscrise într-un singur sezon de Liceul Horace Greeley. Un record pe care tot ea avea să-l doboare în anul următor! Mai era și membră a echipei aflate pe primul loc în Competiția Tuturor Statelor, într-un stat care *includea Brooklynul și Bronxul.* Și totuși un băiețaș jucător de golf, pe care nici nu-l cunoștea prea bine, crezuse că era în regulă să o violeze.

Ca să n-o trezească pe sora ei mai mică, s-a dus și a plâns sub duș. Asta a fost, fără exagerare, ora cea mai nenorocită din viața ei. Chiar și astăzi, când se gândește la oamenii din lumea întreagă care sunt oprimați, victime ale nedreptății și la felul în care probabil că se simt aceștia, mintea ei se întoarce în urmă la acea oră. Lucruri care nu-i trecuseră prin cap până atunci, cum era nedreptatea ca o soră mai mare să fie nevoită să-și împartă camera și să nu-i fie dată nici măcar vechea cămăruță a lui Eulalie de la subsol, pentru că era ticsită acum până-n tavan cu materiale electorale învechite, precum și nedreptatea mamei ei care era atât de vrăjită de performanțele actoricești ale fiicei mijlocii, dar nu mergea niciodată la nici unul din meciurile lui Patty, toate lucrurile acestea îi veneau acum în minte. Era atât de indignată, încât simțea nevoia să vorbească cu cineva. Dar se temea ca antrenoarea sau colegele ei să nu afle că băuse.

Felul în care a ieșit la iveală povestea, în ciuda eforturilor ei de a îngropa totul, a avut legătură cu

faptul că antrenoarea Nagel, devenind bănuitoare, a spionat-o la vestiare, după meciul din ziua următoare. A invitat-o pe Patty să ia loc în biroul ei și a luat-o la întrebări în privința vânătăilor de pe corp și a atitudinii ei nefericite. Patty s-a umilit mărturisindu-i imediat totul printre suspine. Spre marea ei surpriză, antrenoarea i-a propus atunci să o ducă la spital și să anunțe poliția. Patty tocmai obținuse un trei-la-patru cu două runde marcate și mai multe faze defensive remarcabile. În mod evident, nu era foarte grav rănită. De asemenea, părinții ei erau prieteni politici ai părinților lui Ethan, așa că nu ar fi fost o mișcare prea bună. Îndrăznea să spere că o scuză jalnică pentru întreruperea antrenamentului, combinată cu mila și înțelegerea antrenoarei aveau să remedieze lucrurile. Dar, vai, cât de tare se înșela.

Antrenoarea a telefonat acasă la Patty și a dat peste mama lui Patty care, ca întotdeauna, era în mare grabă și fugea la o întrunire, nu avea timp nici să vorbească, nici curajul moral să recunoască că nu avea timp să vorbească, iar antrenoarea a rostit câteva cuvinte de neimaginat în telefonul cel bej al catedrei de Educație Fizică: „Fiica dumneavoastră tocmai mi-a povestit că a fost violată noaptea trecută de un băiat pe nume Ethan Post". Apoi antrenoarea a ascultat la telefon timp de un minut, înainte de a spune: „Nu, doar ce mi-a povestit... Așa este... Da, e aici". Și i-a întins receptorul lui Patty.

— Patty? a spus mama ei. Ești... bine?

— Sunt bine.

— Doamna Nagel spune că a avut loc un incident noaptea trecută.

— Incidentul e că am fost violată.

— O Doamne, o Doamne, o Doamne. Noaptea trecută?

— Da.

— Eram acasă în dimineața asta. De ce n-ai zis nimic?

— Nu știu.

— De ce, de ce, de ce? De ce nu mi-ai spus nimic?

— Poate pentru că atunci nu părea o chestie chiar atât de gravă.

— Păi și apoi te duci și îi povestești doamnei Nagel.

— Nu, răspunse Patty. Doar că ea are un simț al observației mai bun decât tine.

— Eu nu prea te-am văzut în dimineața asta.

— Nu dau vina pe tine. Zic și eu așa.

— Și tu crezi că ai fi putut să fii... Că e posibil să fi fost...

— Violată.

— Nu pot să cred, spuse mama ei. O să vin să te iau.

— Doamna Nagel vrea să merg la spital.

— Nu te simți bine?

— Am spus deja. Sunt bine.

— Atunci stați pe loc și nici una din voi să nu facă nimic până când nu ajung eu acolo.

Patty a închis și i-a spus antrenoarei că urma să vină mama ei.

— O să-l trimitem pe băiatul ăla la închisoare pentru mult, mult timp, a zis antrenoarea.

— O, nu, nu, nu, nu, nu, spuse Patty. Nu, n-o să facem așa ceva.

— Patty.

— Pur și simplu nu se va întâmpla.

— Se va întâmpla dacă o să vrei.

— Nu, de fapt, nu vreau. Părinții mei și ai lui Post au interese politice comune.

— Ascultă la mine, i-a zis antrenoarea. Asta nu are de-a face cu nimic. Mă înțelegi?

Patty era aproape sigură că antrenoarea se înșela în privința asta. Domnul Post era cardiolog, iar soția lui se scălda în bani. Aveau una din casele pe care oameni precum Teddy Kennedy, Ed Muskie și Walter Mondale le vizitau atunci când rămâneau fără fonduri. De-a lungul anilor, Patty auzise multe de la părinții ei despre „curtea din spate“ a familiei Post. Această „curte din spate“ era, pare-se, cam cât Central Park, însă mai frumoasă. Ar fi fost de conceput ca una dintre surorile de nota zece ale lui

Patty, premiante, pasionate de arte, să bage familia Post în bucluc, dar să ți-o închipui pe sportiva cea robustă, de nota opt, a familiei, ciobind vreun pic armura familiei Post era de domeniul absurdului.

— Pur și simplu n-o să mai beau niciodată, spuse ea, și asta va rezolva problema.

— Poate în ceea ce te privește, răspunse antrenoarea, dar nu în privința altora. Uită-te la brațele tale. Uite ce ți-a făcut. O va face și altcuiva dacă tu nu-l oprești.

— Nu-s decât vânătăi și zgârieturi.

În acest moment antrenoarea i-a ținut un discurs despre solidaritatea între coechipiere, care în cazul de față însemna solidaritate cu toate femeile pe care Ethan le-ar fi putut întâlni vreodată. Ideea era că Patty ar fi trebuit să riposteze dur în numele echipei, să facă reclamație și să-i permită antrenoarei să informeze școala particulară din New Hampshire la care învăța Ethan, ca să fie exmatriculat și să nu i se dea diploma, iar dacă Patty nu făcea asta însemna să-și dezamăgească echipa.

Patty a început din nou să plângă, pentru că mai degrabă ar fi murit decât să-și dezamăgească echipa. Ceva mai devreme în iarna aceea, când avusese gripă, jucase mai mult de o jumătate de meci de baschet, până să leșine lângă o linie de tușă și să i se bage lichide intravenos. Acum problema era că ea nu fusese împreună cu echipa ei în noaptea care trecuse. Se dusese la petrecere cu prietena ei Amanda, jucătoarea de hochei pe iarbă, al cărei suflet părea că nu avea să-și găsească niciodată liniștea până când n-o făcea pe Patty să guste Piña Colada, din care li se promisese că se vor aduce la McClusky găleți întregi. *El ron me puso loca*. Nici una din fetele de la piscina lui McClusky nu erau sportive. Aproape doar prin faptul că apăruse acolo, Patty își trădase adevărata ei echipă. Iar acum era pedepsită pentru asta. Ethan nu violase una dintre fetele ușoare, o violase pe Patty, pentru că ea nu aparținea acelui loc, ea nici măcar nu știa să bea.

I-a promis antrenoarei că avea să se gândească.

Era șocant s-o vadă pe mama ei în sala de sport și, evident, șocant și pentru mama ei să se trezească acolo. Era îmbrăcată în ținuta ei pompoasă de zi cu zi și semăna cu Ileana Cosânzeana în pădurea cea întunecoasă în timp ce privea de jur împrejur, nesigură, la echipamentul din metal, dușumelele mucegăite și mingile îngrămădite în suporturile din plasă. Patty s-a dus la ea și s-a lăsat îmbrățișată. Cum mama ei era mult mai mică de statură, s-a simțit ca un orologiu de-al bunicului ei, pe care Joyce ar fi încercat să-l urnească și să-l mute din loc. S-a desprins și a condus-o pe Joyce în biroul cu pereți de sticlă al antrenoarei, așa încât consfătuirea aceea atât de necesară să se poată desfășura.

— Bună ziua, sunt Jane Nagel, spuse antrenoarea.

— Da, ne-am cunoscut, răspunse Joyce.

— O, aveți dreptate, chiar ne-am întâlnit o dată, spuse antrenoarea.

Pe lângă elocvența nemaipomenită, Joyce avea și o ținută nemaipomenit de adecvată, și un zâmbet plăcut, ca o mască, potrivit pentru aproape toate ocaziile publice și particulare. Pentru că nu ridica niciodată vocea, nici măcar la furie (vocea ei devenea doar mai tremurătoare și mai încordată atunci când era furioasă), zâmbetul ei plăcut era de efect chiar și în momentele de tulburare maximă.

— Nu, s-a întâmplat de mai multe ori, spuse Patty apoi. De câteva ori.

— Adevărat?

— Sunt destul de sigură.

— Asta-mi sună ciudat.

— O să aștept afară, zise Patty închizând ușa în urma ei.

Discuția părinte-antrenor nu a durat mult. Joyce a ieșit din birou țăcănind pe tocurile ei și a spus: „Hai să mergem".

Antrenoarea, rămasă în pragul ușii în spatele lui Joyce, i-a aruncat lui Patty o privire semnificativă. Privirea voia să spună: *Nu uita ce ți-am spus despre echipă.*

Mașina lui Joyce era ultima rămasă în spațiul destinat mașinilor vizitatorilor. A băgat cheia în contact, dar fără să pornească motorul. Patty a întrebat ce urma să se întâmple.

— Tatăl tău este la birou, spuse Joyce. O să mergem direct acolo.

Dar tot nu întorcea cheia în contact.

— Îmi pare rău pentru tot, spuse Patty.

— Ce nu înțeleg eu, izbucni mama ei, este cum o atletă remarcabilă ca tine – vreau să zic, cum putea Ethan sau oricine o fi fost...

— Ethan. Ethan a fost.

— Cum putea oricine – sau Ethan, spuse ea. Tu zici că ești destul de sigură că a fost Ethan. Cum ar fi putut – dacă e vorba de Ethan – cum ar fi putut să...? Mama sa își acoperi gura cu degetele. O, aș fi vrut să fi fost oricine altcineva. Doctorul Post și soția dumnealui se află în relații atât de bune cu... în relații atât de bune cu atât de multe lucruri bune. Iar eu nu-l cunosc prea bine pe Ethan, dar...

— Eu nu prea-l știu deloc!

— Ei, păi atunci cum s-a putut întâmpla!

— Hai să mergem acasă.

— Nu. Trebuie să-mi spui. Sunt mama ta.

Auzindu-se rostind asta, Joyce a părut stânjenită. Părea să-și dea seama cât de ciudat era să trebuiască să-i amintească lui Patty cine era mama ei. Iar Patty, la rândul ei, era bucuroasă că, în sfârșit, îndoiala asta fusese scoasă la lumină. Dacă Joyce era mama ei, atunci cum se făcuse că nu asistase la prima rundă a turneului național, când Patty spărsese recordul tuturor timpurilor, depășind toate scorurile fetelor de la Horace Greeley din întreg turneul, cu 32 de puncte? Într-un fel sau altul, mamele tuturor celorlalte fete își găsiseră timp să vină la meci.

Ea i-a arătat lui Joyce încheieturile mâinilor.

— *Așa* s-a întâmplat, spuse ea. Adică, o parte din ce s-a întâmplat...

Joyce și-a aruncat o privire înspre vânătăile ei, apoi și-a ferit privirea ca și când i-ar fi respectat intimitatea.

— E groaznic, spuse ea. Ai dreptate. E groaznic.

— Doamna Nagel spune că ar trebui să merg la urgență și să-l denunț la poliție și să informez direcțiunea școlii lui Ethan.

— Da, știu ce vrea antrenoarea ta. Pare să creadă că pedeapsa potrivită ar fi castrarea. Ce vreau eu să știu este ce crezi *tu*.

— Eu nu știu ce cred.

— Dacă vrei să mergi la poliție acum, spuse Joyce, vom merge la poliție. Spune-mi numai dacă asta este ceea ce vrei.

— Cred c-ar trebui să-i spunem lui tata mai întâi.

Așa că au pornit-o în jos pe Saw Mill Parkway. Joyce le ducea întotdeauna cu mașina pe surorile lui Patty la cursurile de Pictură, Chitară, Balet, Japoneză, Dezbateri, Teatru, Pian, Scrimă și Procese Simulate, însă Patty doar rareori mergea cu mașina împreună cu Joyce. De cele mai multe ori, la sfârșit de săptămână, ajungea acasă foarte târziu cu autobuzul sportivelor. Dacă avea vreun meci, mama sau tatăl altcuiva o aducea acasă cu mașina. Dacă ea sau prietene de-ale ei se trezeau vreodată lăsate singure, știa că nu trebuie să se sinchisească să-și sune părinții, ci să folosească numărul dispeceratului de la Taxi Westchester și una din bancnotele de douăzeci de dolari pe care mama ei i le dădea întotdeauna ca să le aibă la ea. Nu i-a trecut niciodată prin minte să folosească cei douăzeci de dolari pentru altceva în afară de taxiuri sau să meargă după meci altundeva decât direct acasă, unde îndepărta folia de aluminiu de pe mâncarea ei pentru cină, pe la ora zece sau unsprezece, și cobora la subsol ca să-și spele uniforma în timp ce mânca și privea reluări ale meciurilor. Adesea adormea acolo.

— Iată o întrebare ipotetică, spuse Joyce, în timp ce conducea. Crezi că ar fi suficient dacă Ethan și-ar cere scuze în mod oficial?

— Și-a cerut deja. Pentru că... pentru că a fost dur.

— Și tu ce-ai zis?

— Nu am zis nimic. Am zis că vreau acasă.

— Dar și-a cerut scuze pentru c-a fost dur.

— N-au fost niște scuze adevărate.

— Bine. Te cred pe cuvânt.

— Vreau doar să știe că *exist.*

— Tot ce vrei *tu* – scumpa mea.

Joyce a pronunțat acest „scumpa mea“ ca pe primul cuvânt dintr-o limbă străină pe care tocmai o învăța.

Ca un test sau ca o pedeapsă, Patty a spus:

— Poate, zic eu, dacă și-ar cere scuze într-un fel cu adevărat sincer ar fi de ajuns. Și a privit-o atentă pe mama ei care se lupta (i se părea lui Patty) să-și țină în frâu entuziasmul.

— Asta mi se pare a fi soluția aproape ideală, spuse Joyce. Dar numai dacă tu crezi cu adevărat că ar fi de ajuns pentru tine.

— Nu ar fi, a spus Patty.

— Poftim?

— Am spus că nu ar fi de-ajuns.

— Mi s-a părut că tocmai ai spus c-ar fi.

Patty a început din nou să plângă deznădăjduită.

— Îmi pare rău, spuse Joyce. Am înțeles eu greșit?

— M-A VIOLAT CA ȘI CÂND AȘ FI FOST UN NIMIC. PROBABIL NICI MĂCAR NU SUNT PRIMA CĂREIA I SE ÎNTÂMPLĂ ASTA.

— Nu știi lucrul ăsta, Patty.

— Vreau să merg la spital.

— Uite, gata, aproape am ajuns la tati, la birou. Asta doar dacă nu ești cu adevărat rănită, am putea la fel de bine să...

— Dar știu deja ce-o să spună. Știu ce va vrea să fac.

— Va vrea să faci tot ce e mai bine pentru tine. Câteodată îi e greu s-o spună, dar te iubește mai mult decât orice.

Joyce n-ar fi putut formula o afirmație pe care Patty să și-o fi dorit cu mai multă ardoare adevărată. Să fi tânjit, cu toată ființa ei, să fie adevărată. Tatăl ei o necăjea și o ridiculiza într-un fel care ar fi fost de-a dreptul crud, dacă n-ar fi iubit-o în secret mai mult decât orice altceva. Dar acum avea

şaptesprezece ani şi nu era tocmai proastă. Ştia că puteai iubi o persoană mai mult decât orice altceva, şi totuşi să n-o mai iubeşti chiar atât de mult dacă erai prins cu alte treburi.

Se simţea un miros de naftalină în sanctuarul tatălui ei, pe care acesta îl preluase de la partenerul lui mai în vârstă, acum decedat, fără să mai curețe covoarele şi perdelele. De unde anume venea acel miros de naftalină era unul dintre misterele de nedezlegat.

— Ce rahat mic şi împuţit! a fost răspunsul lui Ray la mărturisirile fiicei şi soţiei lui despre fărădelegea lui Ethan Post.

— Nu chiar atât de mic, din păcate, rosti Joyce cu un râs sec.

— Un derbedeu răhăţos, mic şi împuţit, spuse Ray. E soi rău!

— Deci mergem la spital acum? întrebă Patty. Sau la poliţie?

Tatăl i-a cerut mamei ei să-l sune pe doctorul Sipperstein, bătrânul pediatru, care fusese implicat în politica democraţilor încă de pe vremea lui Roosevelt, ca să vadă dacă se putea ocupa de o urgenţă. În timp ce Joyce telefona, Ray a întrebat-o pe Patty dacă ştia ce era un viol.

Ea l-a privit fix.

— Verificam doar, i-a spus el. Ştii care este de fapt definiţia legală.

— A făcut sex cu mine împotriva voinţei mele.

— Chiar ai spus nu?

— „Nu“, „n-o face“, „opreşte-te“. În orice caz, era evident. Am încercat să-l zgârii şi să-l împing.

— Atunci e un rahat demn de tot dispreţul.

Nu-l auzise niciodată pe tatăl ei vorbind în felul acesta şi îi era recunoscătoare, dar numai de formă, pentru că nu părea să fie sincer.

— Dave Sipperstein spune că ne poate primi la cabinetul său la ora cinci, a anunţat Joyce. Patty îi este atât de dragă, cred că şi-ar fi anulat şi planurile de cină dacă ar fi trebuit.

— Vezi să nu, spuse Patty, sunt sigură că sunt numărul unu între cei doisprezece mii de pacienți ai lui.

Apoi i-a spus tatălui ei toată povestea, iar tatăl ei i-a explicat de ce antrenoarea Nagel nu avea dreptate, iar ea nu se putea duce la poliție.

— Chester Post este o persoană dificilă, îi spuse Ray, dar face o mulțime de fapte bune în țară. Dată fiind, hm, dată fiind poziția lui, o astfel de acuzație va genera o publicitate extraordinară. Toată lumea va ști cine face acuzațiile. Toată lumea. Acum, felul în care asta îi afectează pe cei din familia Post nu te interesează pe tine. Dar e aproape sigur că vei sfârși simțindu-te mai violată de faza preliminară a procesului, de proces și de publicitate decât te simți acum. Chiar și în cazul în care e bine pledat. Chiar și cu o sentință cu suspendare, chiar și cu un ordin prin care s-ar interzice ca procesul să fie public. Va exista totuși un cazier.

Joyce spuse:

— Dar *ea* este cea care trebuie să hotărască, nu...

— Joyce. Ray o liniști ridicând o mână. Familia Post își poate permite orice avocat din țară. Și imediat ce acuzația va fi făcută publică, partea cea mai grea din calvarul acuzatului ia sfârșit. Nu are nici o motivație pentru a grăbi desfășurarea lucrurilor. De fapt, e în avantajul lui să se asigure că reputația ta are de suferit cât mai mult posibil înainte de înfățișare sau de proces.

Patty și-a lăsat capul în jos și l-a întrebat pe tatăl ei ce anume credea că ar fi trebuit să facă ea.

— O să-l sun acum pe Chester, spuse el. Tu mergi la doctorul Sipperstein și asigură-te că totul e în regulă.

— Și-l iau ca martor, spuse Patty.

— Da, și el ar putea depune mărturie dacă va fi cazul. Dar nu va exista nici un proces, Patty.

— Păi și atunci scapă basma curată? Ca s-o facă din nou altcuiva în weekendul următor?

Ray își ridică mâinile amândouă.

— Lasă-mă, hm. Lasă-mă să vorbesc cu domnul Post. Ar putea fi de acord cu o amânare condiționată a punerii sub acuzație. E un fel de sentință în secret. Sabia e deasupra capului lui Ethan.

— Dar asta nu înseamnă *nimic*.

— De fapt, Patty, scumpa mea, înseamnă mult. E garanția ta că nu va mai face asta altcuiva. Presupune și o recunoaștere a vinovăției.

Părea absurd să și-l imagineze pe Ethan purtând o uniformă portocalie și stând într-o celulă pentru că-i făcuse un rău care, oricum, era mai mult în mintea ei. Executase sprinturi care duruseră la fel de mult ca violul în sine. Se simțise mai lovită după o partidă dură de baschet decât se simțea acum. În afară de asta, ca sportivă, te obișnuiai să fii pipăită de alții – să ți se facă masaje când ai o crampă musculară, când joci în apărare strânsă, când o iei la picior după o minge răzleață, când izbești vreo gleznă, îndrepți poziția cuiva, când forțezi vreun atac.

Și totuși: sentimentul nedreptății se dovedea a fi, în mod ciudat, de natură fizică. Chiar mai real, într-un fel, decât trupul ei rănit, murdar, transpirat. Nedreptatea avea o formă, și o greutate, și o temperatură, și o textură, și un gust foarte rău.

În cabinetul doctorului Sipperstein, s-a supus examenului ca o sportivă ascultătoare. După ce s-a îmbrăcat din nou, el a întrebat-o dacă mai avusese vreun raport sexual înainte.

— Nu.

— Bănuiam. Dar măsuri de contracepție? Persoana cealaltă a folosit ceva de genul acesta?

Ea a dat din cap încuviințând.

— Atunci am încercat să fug. Când am văzut ce avea.

— Un prezervativ.

— Da.

Toate astea și încă altele, doctorul Sipperstein le-a notat în fișa sa. Apoi și-a scos ochelarii și a spus:

— O să ai o viață frumoasă, Patty. Sexul e un lucru mare și te vei bucura de el toată viața ta. Dar asta n-a fost o zi bună, nu-i așa?

Acasă, una dintre surori era în curtea din spate părând să jongleze cu șurubelnițe de diferite mărimi. Alta citea Gibbon[1] în ediție completă. Cea care trăia cu iaurt Yoplait și ridichi era în baie, schimbându-și din nou culoarea părului. Adevăratul cămin al lui Patty în mijlocul acestei splendide excentricități era o băncuță încastrată în zid, cu tapițerie de burete, mucegăită, în colțul cu televizor al subsolului. Mirosul uleiului de păr al lui Eulalie încă mai persista impregnat în băncuță, mulți ani după ce Eulalie a fost lăsată să plece. Patty și-a luat cu ea o cutie de înghețată jos, la băncuță, și a răspuns printr-un refuz atunci când mama ei a strigat-o întrebând-o dacă voia să urce la cină.

Mary Tayler Moore[2] tocmai își începea emisiunea atunci când tatăl ei a coborât, după ce își luase cina și băuse un martini, ca să o invite pe Patty la o plimbare cu mașina împreună cu el. La momentul respectiv, Mary Tayler Moore îngloba toate cunoștințele pe care le avea Patty despre Minnesota.

— Pot să mă uit mai întâi la emisiunea asta?

— Patty.

Simțindu-se profund nedreptățită, Patty a stins televizorul. Tatăl ei a condus până la liceu și s-a oprit sub lumina puternică a unui felinar din parcare. Și-au coborât amândoi geamurile, lăsând să pătrundă înăuntru mirosul pajiștilor primăvăratice, ca aceea pe care fusese ea violată cu nu prea multe ore înainte.

— Deci, spuse ea.

— Deci... Ethan neagă, răspunse tatăl ei. Spune că n-a fost decât o giugiuleală mai dură, de comun acord.

Autobiografa ar descrie lacrimile fetei vărsate în mașină ca izvorând precum ploaia care începe pe

---

1. Edward Gibbon, scriitor și istoric englez, autor al lucrării impresionante *Istoria declinului și căderii Imperiului Roman*.
2. Actriță americană cunoscută pentru showul ei de televiziune.

neobservate, dar în curând, în mod surprinzător, inundă totul. L-a întrebat pe tatăl ei dacă vorbise personal cu Ethan.

— Nu, doar cu tatăl lui, de două ori, spuse el. Aş minţi dacă aş spune că discuţia a decurs bine.

— Deci, în mod evident, domnul Post nu mă crede.

— Ei bine, Patty, Ethan e fiul lui. El nu te cunoaşte atât de bine ca noi.

— Voi mă credeţi?

— Eu te cred.

— Dar mama?

— Bineînţeles că te crede.

— Şi atunci eu ce fac?

Tatăl ei s-a întors spre ea întocmai ca un avocat. Ca un adult care se adresează altui adult.

— Las-o baltă, spuse el. Uită totul. Mergi mai departe.

— Ce?

— Revino-ţi. Mergi mai departe. Învaţă să fii mai atentă.

— Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat niciodată?

— Patty, oamenii de la petrecere erau toţi prieteni de-ai lui. Or să spună că te-au văzut îmbătându-te şi devenind agresivă cu el. Or să spună că eraţi în spatele unei dependinţe care se afla la mai bine de cincisprezece metri de piscină şi nu au auzit nimic din direcţia aceea.

— Era mult zgomot. Se auzeau muzică şi ţipete.

— Vor mai spune că v-au văzut plecând pe amândoi mai târziu în noaptea aceea şi urcându-vă în maşina lui. Iar lumea va vedea un băiat de la Exeter care urmează să meargă la Princeton şi care a fost destul de responsabil încât să folosească mijloace de contracepţie şi destul de gentleman încât să plece de la petrecere ca să te ducă pe tine acasă cu maşina.

Mica ploaie înşelătoare continua să ude gulerul tricoului lui Patty.

— Nu eşti cu adevărat de partea mea, aşa-i? spuse ea.

— Bineînţeles că sunt.

— O ții întruna cu „bineînțeles", „bineînțeles".
— Ascultă la mine. Procurorul va vrea să știe de ce nu ai țipat.
— Mi-era rușine! Aceia nu erau prietenii mei!
— Dar nu înțelegi că asta va fi greu de înțeles pentru un judecător sau pentru jurați? Tot ce trebuia să faci era să țipi și ai fi fost în siguranță.

Patty nu-și putea aminti de ce nu țipase. Trebuia să recunoască, uitându-se înapoi, că părea bizar de drăguț din partea ei.

— Cu toate astea, m-am zbătut.
— Da, dar ești o atletă de vârf. Pivoții se aleg întotdeauna cu zgârieturi și vânătăi, nu-i așa? Pe brațe? Pe coapse?
— I-ai spus domnului Post că sunt virgină? Adică, eram?
— Nu am considerat c-ar fi treaba lui..
— Poate ar trebui să-l suni și să-i spui asta.
— Uite ce e, spuse tatăl ei. Scumpo. Știu că este groaznic de nedrept. Îmi pare foarte rău pentru tine. Însă uneori cel mai bun lucru este să-ți înveți lecția și să te asiguri că nu mai ajungi niciodată în aceeași situație. Să-ți spui: „am făcut o greșeală și am cam avut ghinion" și apoi să lași lucrurile... Să lași lucrurile, hm... Să lași lucrurile să curgă de la sine.

A întors pe jumătate cheia în contact aprinzând luminile de la bord. Își ținea mâna pe cheie.

— Dar a comis o crimă, spuse Patty.
— Da, dar asta este. Viața nu este întotdeauna dreaptă, Patty, draga mea. Din câte spunea domnul Post, Ethan ar fi dispus să-ți ceară scuze pentru că nu s-a purtat mai delicat. Ei bine... Ai fi mulțumită?
— Nu.
— Nici nu mă așteptam.
— Doamna Nagel spune că ar trebui să merg la poliție.
— Doamna Nagel ar trebui să-și vadă de driblingurile ei, îi răspunse tatăl ei.
— Baseball, spuse Patty. Acum e sezonul baseballului.
— Doar dacă nu vrei să-ți petreci întregul an terminal fiind umilită în mod public...

— Baschetul e iarna. Baseballul este primăvara, atunci când vremea e mai caldă.

— Asta te întreb eu pe tine: așa vrei să-ți petreci ultimul an?

— Antrenoarea Carver se ocupă de baschet, spuse Patty. Antrenoarea Nagel se ocupă de baseball. Pricepi?

Tatăl ei a pornit motorul.

Ca elevă în ultimul an, în loc să fie umilită în mod public, Patty a devenit o sportivă adevărată, nu doar un talent. Aproape că se mutase pe teren. Primise o suspendare de trei meciuri la baschet pentru că o lovise cu umărul în spate pe o înaintașă de la New Rochelle, care o lovise cu cotul pe Stephanie, coechipiera lui Patty, și încă mai spărgea toate recordurile școlare pe care tot ea le stabilise cu un an înainte și, pe lângă asta, spărgea și recordurile la puncte marcate. Mărirea perimetrului sigur de marcare era ceva ce o atrăgea din ce în ce mai mult înspre coșul de baschet. Nu mai dădea nici o atenție durerii fizice.

În primăvară, când deputatul local a ieșit din funcție la capătul unui mandat îndelungat și conducerea partidului a ales-o pe mama lui Patty ca să candideze ca înlocuitoare, familia Post s-a oferit să colaboreze la o campanie de strângere de fonduri organizată în luxoasa lor curte din spatele casei. Joyce i-a cerut permisiunea lui Patty înainte de a accepta oferta, spunând că nu ar fi făcut nimic dacă Patty nu s-ar fi simțit în largul ei, dar Patty trecuse de faza în care să-i mai pese de ceea ce făcea Joyce și așa i-a și spus. Când candidata familiei a trebuit să pozeze pentru fotografia de familie obligatorie, nimeni nu s-a supărat că Patty a lipsit. Privirea ei plină de amărăciune nu ar fi fost de folos cauzei lui Joyce.

Capitolul 2: Cei mai buni prieteni

Judecând după neputința de a-și aminti starea de spirit din primii ei trei ani de facultate, autobiografa bănuiește că pur și simplu nu a avut o stare de spirit. Avea senzația că era trează, dar probabil că mergea prin somn. Altminteri era greu de înțeles cum anume, ca să luăm un exemplu, a devenit cea mai bună prietenă cu o fată cu probleme, de fapt o admiratoare obsedată.

O parte din vină – deși autobiografei îi vine greu s-o spună – ar fi putut să o aibă Topul Celor Mai Buni Zece Atleți și lumea artificială pe care acesta o crease pentru studenții participanți, pentru băieți în special, dar și pentru fete, încă de pe la sfârșitul anilor '70. Patty a plecat spre Minnesota în iulie, la o tabără de vară pentru sportive, urmată de o sesiune specială, timpurie, de orientare profesională pentru sportive, și atunci a fost cazată într-un cămin pentru sportive, și-a făcut prietene numai printre sportive, a mâncat exclusiv la masa sportivelor, la petreceri a dansat la grămadă cu colegele ei sportive și a fost atentă să nu se înscrie la cursuri la care să nu poată fi alături de alte multe sportive și, în măsura în care îi permitea timpul, să studieze alături de ele. Sportivele nu erau obligate să trăiască în felul acesta, dar în Minnesota, majoritatea trăiau așa, iar Patty a mers chiar mai departe cu Exclusivista Lume a Sportivelor decât marea majoritate, pentru că-i dădea mâna! Pentru că scăpase într-un sfârșit de Westchester! „Ai putea să mergi *oriunde îți dorești*", îi spusese Joyce lui Patty, vrând să spună: este grotesc și respingător să frecventezi o școală de stat mediocră precum cea din Minnesota

atunci când ai oferte nemaipomenite de la Vanderbilt și Northwestern[1] (care și mie mi se par mai atrăgătoare). „Este întru totul hotărârea *ta* personală și noi te vom sprijini în *orice hotărâre vei lua*", îi spusese Joyce, vrând de fapt să spună: să nu dai vina pe mine și pe tati atunci când o să-ți distrugi viața cu hotărâri tâmpite. Aversiunea evidentă a lui Joyce față de Minnesota, precum și distanța dintre Minnesota și New York, a fost un factor hotărâtor în decizia lui Patty de a merge acolo. Privind acum în urmă, autobiografa se vede pe sine, la vârsta tinereții, una dintre adolescentele acelea nefericite, într-atât de pornită împotriva părinților ei, încât simțea nevoia să se alăture unui cult în cadrul căruia să poată fi mai bună, mai prietenoasă, mai generoasă și mai docilă decât reușea să fie acasă. Cultul ei s-a întâmplat să fie baschetul.

Prima fată care nu era sportivă și care a ademenit-o în afara acestui cult, devenind o persoană importantă pentru Patty, a fost Eliza, fata cea dusă cu pluta, despre care, bineînțeles, Patty habar n-a avut la început că era dusă cu pluta. Eliza era drăguță fix pe jumătate. Creștetul capului ei era de o frumusețe nemaipomenită, apoi devenea treptat din ce în ce mai urâtă pe măsură ce-ți coborai privirea. Avea un păr castaniu, minunat de des și cârlionțat și niște ochi uimitor de mari, apoi un năsuc cârn destul de drăguț, însă la nivelul gurii chipul i se boțea, se micșora într-un fel ciudat, ca la un prematur, și aproape că nu avea bărbie. Purta întotdeauna niște pantaloni reiați lălâi, care-i alunecau pe șolduri, cămăși strâmte cu mânecă scurtă, pe care le cumpăra de la raioanele pentru băieți din magazinele cu mărfuri la preț redus și se închidea doar la nasturii din mijloc, adidași Keds roșii și o haină mare, de un verde avocado, din lână de oaie. Mirosea ca o scrumieră, dar încerca să nu fumeze în preajma lui Patty dacă nu erau afară. Ca o ironie – invizibilă

1. Universități particulare de prestigiu din Nashville, Tennessee și respectiv Evanston și Chicago, Illinois.

pentru Patty la vremea aceea, dar întru totul vizibilă acum pentru autobiografă –, Eliza avea multe în comun cu surorile ei mai mici cu înclinații artistice. Avea o chitară electrică neagră și un amplificator micuț, drăguț, dar în puținele ocazii când Patty o convingea să cânte în prezența ei, Eliza se supăra pe ea, ceea ce nu se întâmpla aproape niciodată altminteri (cel puțin nu la început). Spunea că Patty o făcea să se simtă stresată și jenată și din cauza asta o zbârcea întotdeauna după numai câteva măsuri ale cântecului. Îi poruncea lui Patty să nu mai asculte în mod atât de evident, dar nici măcar atunci când Patty se întorcea prefăcându-se că citește o revistă nu era mai bine. Eliza jura că imediat ce Patty ieșea din cameră, era în stare să-și interpreteze cântecul perfect.

— Și acum? Să dea naiba.

— Îmi pare rău, spunea Patty. Îmi pare rău că am efectul ăsta asupra ta.

— Îmi iese cântecul ăsta la perfecție când nu asculți tu.

— Știu, știu. Sunt sigură că îți iese.

— Asta e realitatea. Nu contează dacă nu mă crezi.

— Dar te cred!

— *Repet*, spunea Eliza, *nu contează* dacă nu mă crezi, pentru că sunt în stare să interpretez cântecul ăsta nemaipomenit atunci când tu nu asculți, ăsta este pur și simplu un fapt obiectiv.

— Poate dacă ai încerca un alt cântec, o ruga Patty.

Dar Eliza trăgea deja cablurile din priză.

— Oprește-te, ok? N-am nevoie de încurajările tale.

— Scuze, scuze, scuze, spunea Patty.

Pe Eliza o întâlnise prima dată la singurul curs în care o sportivă și o poetă aveau șanse să se întâlnească, Cursul Introductiv de Științe ale Pământului. Patty venea și pleca de la acest impresionant curs special împreună cu alte boboace sportive, o ceată de fete, majoritatea mai înalte decât ea, toate îmbrăcate în echipamente sportive maronii cu Golden

Gopher scris pe ele sau în treninguri gri, simple, fiecare din ele având părul în diverse stadii de umezeală. Erau unele fete istețe în grup, inclusiv prietena de-o viață a autobiografei, Cathy Schmidt, care a devenit mai târziu avocat public și a apărut la un moment dat pe postul televiziunii naționale la emisiunea *Jeopardy!* timp de două nopți la rând, dar sala de curs supraîncălzită, treningurile acelea, părul ud și vecinătatea celorlalte trupuri obosite de sportive îi transmiteau întotdeauna lui Patty o stare de plictiseală molipsitoare. O amorțeală molipsitoare.

Elizei îi plăcea să se așeze pe rândul din spatele sportivelor, exact în spatele lui Patty, dar se tolănea în scaunul ei lăsându-se atât de jos, încât nu i se mai vedeau decât buclele ei întunecate, voluminoase. Primele cuvinte pe care le-a rostit în urechea lui Patty, pe la spate, la începutul cursului, au fost: „Ești cea mai bună".

Patty s-a întors să vadă cine vorbea și a văzut o claie de păr.

— Poftim?

— Te-am văzut jucând aseară, a rostit claia. Ești deșteaptă și frumoasă.

— Uau, îți mulțumesc mult.

— Ar trebui să înceapă să-ți acorde mai multe minute în teren.

— În mod ciudat, ha, ha, sunt de aceeași părere.

— Trebuie să le *ceri* să-ți dea mai multe minute. Ok?

— Corect, deși avem atât de multe jucătoare bune în echipă. Nu e hotărârea mea.

— Mda, dar tu ești cea mai bună, spuse claia de păr.

— Uau, mulțumesc mult pentru compliment! răspunse Patty vioaie, ca să pună capăt conversației.

În acel moment, credea că aceste complimente adresate ei personal o făceau să se simtă atât de stingherită din cauza spiritului ei de echipă, lipsit de egoism. Însă acum, autobiografa este de părere că, de fapt, complimentele erau ca o băutură, din

care fata de atunci era în mod inconștient suficient de deșteaptă încât să nu soarbă nici măcar un strop, pentru că setea ar fi fost infinită.

După ce s-a terminat cursul, Patty s-a pierdut în grupul de sportive, având grijă să nu privească înapoi la persoana cu claia de păr. A presupus că nu era decât o coincidență stranie faptul că un fan se întâmpla să stea exact în spatele ei la cursul de Științele Pământului. Erau cincizeci de mii de studenți la universitate, însă probabil că mai puțin de cinci sute dintre ei (fără a-i mai pune la socoteală pe foștii sportivi și prieteni sau membri ai familiilor actualilor sportivi) considerau întrecerile sportive ale fetelor o opțiune de divertisment viabilă. Dacă erai Eliza și voiai să te așezi exact în spatele băncii Gopherilor (așa încât Patty, la ieșirea de pe teren, să te zărească negreșit pe tine și claia ta de păr în vreme ce te aplecai asupra unui caiet), tot ce aveai de făcut era să îți faci apariția cu cincisprezece minute înainte de începerea meciului. Și apoi, după fluierul final și gesturile ritualice de victorie din final, s-o prinzi pe Patty lângă vestiare era lucrul cel mai simplu de pe lume, apoi să-i dai o bucățică de hârtie și să-i spui: „Ai mai cerut câteva minute în plus așa cum ți-am zis eu?".

Patty încă nu știa numele acestei persoane, însă persoana îl știa în mod evident pe al ei, pentru că pe fila aceea de caiet scria numai PATTY, de vreo sută de ori, cu înflorituri ca în benzile desenate, ale căror contururi în creion erau concentric trasate astfel încât să pară ecouri ale unor strigăte în sala de sport, ca și când o întreagă mulțime dezlănțuită i-ar fi strigat numele, ceea ce nu putea fi mai departe de adevăr, dat fiind faptul că sala de sport era de obicei nouăzeci la sută goală, iar Patty era în primul an și îi erau alocate în medie mai puțin de zece minute la un meci, adică, nu era chiar un nume aflat pe buzele tuturor. Strigătele desenate în creion, cu înflorituri, umpleau toată coala de hârtie cu excepția unui mic desen înfățișând o jucătoare driblând. Patty își dădea seama că jucătoarea se presupunea

a fi ea pentru că purta numărul ei și pentru că cine altcineva să apară desenat pe o pagină pe care scria PATTY de sus până jos? Ca oricare alt lucru făcut de Eliza (după cum Patty avea să afle în curând), desenul era pe jumătate foarte bine realizat și pe jumătate stângaci și urât. Felul în care trupul jucătoarei se apleca înspre teren și se răsucea violent, întorcându-se din scurt, era excelent realizat, dar chipul și capul semănau cu figurile generice ale femeilor desenate în broșurile de prim ajutor.

Uitându-se la foaia de hârtie, Patty a încercat presentimentul unei senzații de cădere, pe care urma s-o simtă câteva luni mai târziu, după ce avea să mănânce niște negrese umplute cu hașiș împreună cu Eliza. Ceva cu totul aiurea și înspăimântător, însă de care nu aveai cum să te ferești.

— Îți mulțumesc pentru desenul ăsta, spuse ea.

— De ce nu te lasă să joci mai mult? o întrebă Eliza. Ai stat pe bancă aproape toată repriza a doua.

— Din moment ce am luat conducerea...

— Ești nemaipomenită și ei te țin pe bancă? Nu înțeleg. Buclele Elizei se unduiau ca o salcie în bătaia vânturilor puternice. Era foarte agitată.

— Dawn, Cathy și Shawna au avut parte de câteva minute frumușele, spuse Patty. Au făcut o treabă grozavă menținând scorul.

— Dar tu ești cu mult mai bună decât ele!

— Acum ar trebui să merg la duș. Mulțumesc din nou pentru desen.

— Poate că nu anul acesta, dar anul viitor, cel târziu, toată lumea o să se bată pentru tine, spuse Eliza. O să atragi atenția. Trebuie să înveți cum să te protejezi.

Asta suna atât de caraghios, încât Patty simți nevoia să se oprească și s-o pună la punct.

— Prea multă atenție nu este genul de problemă cu care se confruntă baschetul feminin.

— Dar de bărbați? Știi cum să te aperi de bărbați?

— Ce vrei să spui?

— Adică, atunci când vine vorba de bărbați, ești cu capul pe umeri?

— În clipa asta nu prea am timp pentru nimic altceva în afară de sport.

— Nu pari să-ți dai seama cât de uimitoare ești. Și cât de periculos este lucrul acesta.

— Îmi dau seama că sunt bună la sport.

— E o minune că n-au profitat deja de tine.

— Păi, nu beau, ceea ce contează enorm.

— De ce nu bei? continuă Eliza imediat.

— Pentru că nu pot să beau atunci când mă antrenez. Nici măcar o gură.

— Faci antrenament în fiecare zi a anului?

— Ei bine... am avut o experiență neplăcută legată de băutură în liceu.

— Ce s-a întâmplat – te-a violat cineva?

Chipul lui Patty s-a îmbujorat brusc și a căpătat cinci expresii diferite dintr-odată.

— Uau, spuse ea.

— Da? Asta ți s-a întâmplat?

— Mă duc să-mi fac duș.

— Vezi, exact despre asta vorbesc! strigă Eliza foarte emoționată. Nu mă cunoști deloc, n-am vorbit decât vreo două minute și practic tocmai mi-ai mărturisit că ai trecut printr-un viol. Ești de-a dreptul fără apărare!

Patty era prea speriată și rușinată în acel moment ca să găsească hibele acestui raționament.

— Pot să mă apăr singură, spuse ea. Sunt bine.

— Sigur, ok, ridică Eliza din umeri. E vorba despre siguranța ta, nu a mea.

Sala de sport răsună de zgomotul comutatoarelor grele când se stinseră șirurile de lumini.

— Faci sport? întrebă Patty, ca să îndrepte faptul că nu fusese mai drăguță.

Eliza își coborî privirea spre propria-i persoană. Avea șoldurile late și ascuțite, iar vârfurile degetelor de la picioare oarecum apropiate, cu niște piciorușe mici încălțate în espadrile de la Keds.

— Arăt ca și cum aș face?

— Nu știu. Badminton?

— Urăsc sala de sport, spuse Eliza râzând. Urăsc toate sporturile.

Patty râse și ea, ușurată că se schimbase subiectul, deși acum era de-a dreptul descumpănită.

— Nu eram în stare nici măcar să „arunc ca o fată“ sau să „fug ca o fată“, spuse Eliza. Am refuzat să fug sau să arunc, și gata. Dacă vreo minge ateriza în mâinile mele, așteptam pur și simplu până venea cineva să mi-o ia. Când trebuia să fug, să zicem, până la prima bază, rămâneam acolo cam o secundă și apoi poate c-o porneam la pas.

— Doamne, zise Patty.

— Mda, era aproape să nu-mi iau diploma din cauza asta, povestea Eliza. Singurul motiv pentru care am absolvit a fost pentru că părinții mei îl cunoșteau pe psihologul școlii. Am sfârșit prin a obține nota de trecere mergând cu bicicleta în fiecare zi.

Patty clătina din cap nedumerită.

— Cu toate astea îți place baschetul, nu?

— Mda, așa-i, spuse Eliza. Baschetul e fascinant.

— Păi, deci, e clar nu urăști sporturile. Se pare că ceea ce urăști cu adevărat sunt orele de sport.

— Ai dreptate. Așa este.

— Ei bine, păi, în fine.

— Mda, în fine, o să fim prietene?

Patty izbucni în râs.

— Dacă spun da, îți dau dreptate atunci când spui că nu sunt suficient de atentă cu oamenii pe care nu prea-i cunosc.

— Atunci asta sună a nu.

— Ce-ai zice să mai așteptăm și să vedem?

— Bun. Asta dovedește prudență din partea ta – îmi place.

— Vezi? Vezi? râse din nou Patty. Sunt mult mai prudentă decât credeai!

Autobiografa nu are nici o îndoială că dacă Patty ar fi fost mai prudentă și dacă ar fi dat atenție lumii din jurul ei măcar pe jumătate cât ar fi fost normal, nu ar fi fost nici pe departe atât de bună la baschet în timpul facultății. Succesul în sport le aparține celor tari de cap. Să atingă nivelul de unde ar fi

putut-o vedea pe Eliza așa cum era de fapt (dusă cu pluta) i-ar fi stricat jocul. Nu ajungi să fii o aruncătoare cu 88 la sută șanse de marcaj când te gândești profund la fiecare lucrușor.

S-a dovedit că Elizei nu-i plăcea nici una din celelalte prietene ale lui Patty, și nici măcar nu încerca să-și petreacă timpul alături de ele. Se referea la ele în mod colectiv numindu-le „lesbienele tale" sau „lesbienele", deși jumătate dintre ele erau hetero. Patty a ajuns foarte repede să simtă că trăia în două lumi care se excludeau reciproc. Exista o Lume Exclusivă a Sportivelor, în care își petrecea cea mai mare parte a timpului și mai degrabă ar fi picat un parțial de mijloc de semestru la psihologie, decât să lipsească de la o ieșire în oraș pentru a încropi un pachețel cu bunătăți și a-l duce unei coechipiere care își scrântise glezna sau care era la pat cu gripă, și apoi exista mica Lume întunecată a Elizei, în care nu trebuia să se sinchisească să fie mereu atât de bună. Singurul punct de contact între cele două lumi era Stadionul Williams, unde Patty, atunci când pătrundea prin zidul de apărare pentru o aruncare de sub coș sau vreo pasă oarbă, simțea o zvâcnire ușoară de mândrie și plăcere dacă știa că se află și Eliza printre privitorii meciului. Chiar și punctul acesta de contact a fost de scurtă durată, pentru că cu cât Eliza petrecea mai mult timp alături de Patty, cu atât părea să-și amintească mai puțin de pasiunea ei pentru baschet.

Prieteniile lui Patty fuseseră întotdeauna la plural, niciodată ceva singular, intens. Inima ei se înveselea când o vedea pe Eliza așteptând-o la ieșirea din sala de sport după ce lua sfârșit antrenamentul, știind că o să urmeze o seară instructivă. Eliza o lua la filme cu subtitrări și o făcea să asculte cu atenție înregistrările lui Patti Smith[1] („mi-e drag că porți același nume ca artista mea preferată",

1. Patricia Lee „Patti" Smith, cântăreață, poetă și artistă americană, adeptă a mișcării Punk Rock, supranumită „Bunica Punkului".

spunea ea, neținând seama de diferențele ortografice și de faptul că numele oficial al lui Patty era Patrizia, pe care Joyce i-l dăduse ca să fie mai altfel și pe care ei îi era rușine să-l rostească cu voce tare), îi împrumuta cărți de poezii ale unor autori precum Denise Levertov[1] și Frank O'Hara[2]. După ce echipa de baschet a terminat cu un scor de 8 victorii și 11 înfrângeri, și o eliminare din prima rundă a turneului (în ciuda celor 14 puncte înscrise de Patty și a numeroaselor pase de înscriere), Eliza a învățat-o să-i placă vinul Paul Masson Chablis – și anume mult, mult de tot.

Ceea ce făcea Eliza cu restul timpului ei liber era oarecum neclar. Păreau să existe mai mulți „bărbați" (adică băieți) în viața ei, și uneori vorbea în treacăt despre concertele la care fusese, dar atunci când Patty și-a exprimat curiozitatea în legătură cu aceste concerte, Eliza i-a spus lui Patty că mai întâi trebuia să asculte toate casetele cu muzică pe care i le înregistrase ea, iar lui Patty aceste casete îi dădeau bătăi de cap. Chiar îi plăcea Patti Smith, care părea să înțeleagă însuși felul în care se simțise ea în baie, în dimineața de după ce fusese violată, dar Velvet Underground[3], de exemplu, o făcea să se simtă singură. Recunoscuse o dată în fața Elizei că trupa ei preferată era Eagles, iar Eliza i-a spus: „Nu-i nimic aiurea în asta, Eagles sunt super", dar cu siguranță nu găseai nici unul dintre albumele celor de la Eagles în camera de cămin a Elizei.

Părinții Elizei erau psihoterapeuți de succes în Orașele Gemene și locuiau în Wayzata, acolo unde toată lumea era bogată, iar Eliza avea un frate mai mare, boboc în primul an la Bard College, despre care spunea că e deosebit. Când Patty a întrebat-o: „În ce fel deosebit?", Eliza i-a răspuns că „în toate

1. Poetă americană de origine britanică (1923-1997).
2. Poet american, membru al Școlii de poezie de la New York (1926-1966).
3. Trupă de rock din New York, faimoasă pentru colaborarea cu Andy Warhol.

felurile". Cât despre ea însăși, Eliza își înnădise studiile liceale trecând prin trei instituții școlare diferite din aceeași regiune și se înscrisese la universitate pentru că părinții ei refuzau s-o sponsorizeze dacă nu mergea la școală. Era o studentă de nota 8 într-un sens diferit de cel în care și Patty era o studentă de nota 8, ceea ce însemna că aceasta lua 8 la orice materie. Eliza primea 10 plus la Engleză și 6 la orice altceva. Singurele ei pasiuni în afara baschetului erau poezia și plăcerea.

Eliza era hotărâtă s-o facă pe Patty să încerce să fumeze niște iarbă, dar Patty era extrem de protectoare cu plămânii ei și, până la urmă, așa s-a petrecut incidentul cu negresele. Se duseseră cu mașina Elizei, un Volkswagen Bug, până la casa din Wayzata, care era plină de sculpturi africane și lipsită de prezența părinților; aceștia plecaseră la o conferință la sfârșitul săptămânii. Ideea fusese să organizeze o cină de fițe, gen Julia Child[1], însă băuseră prea mult vin ca să mai poată face asta și sfârșiseră mâncând chipsuri și brânză, pregătind prăjiturelele „negrese" și ingerând ceea ce trebuie să fi fost o cantitate masivă de droguri. Cu jumătate din ființa ei, Patty și-a tot spus pe parcursul celor șaisprezece ore în care i-a fost rău: „N-o să mai fac asta *niciodată*". Se simțea ca și când s-ar fi rupt în două antrenându-se, atât de rău, încât n-ar mai fi fost în stare niciodată să se refacă, o senzație foarte aiurea, într-adevăr. Îi mai era și teamă de Eliza – și-a dat seama dintr-odată că făcuse o pasiune ciudată pentru Eliza și că de aceea era de o importanță vitală să rămână nemișcată, să nu descopere cumva că era bisexuală. Eliza o tot întreba cum se simțea, iar ea tot răspundea: „Sunt bine, mulțumesc", lucru care li se părea deosebit de distractiv de fiecare dată. Ascultându-i pe cei de la Velvet Underground, Patty a început să-i înțeleagă mult mai bine, erau

1. Autoare de cărți de bucate și om de televiziune, realizatoare a unei serii de emisiuni despre bucătăria franceză.

o trupă foarte *murdară*, iar murdăria lor era încurajator de asemănătoare cu felul în care se simțise ea acolo, în Wayzata, înconjurată de măști africane. A fost o ușurare să-și dea seama, pe măsură ce efectul drogurilor se atenua, că până și drogată reușise să se abțină, iar Eliza nu se atinsese de ea: nu avea să se întâmple nimic lesbian, niciodată.

Patty era curioasă în legătură cu părinții Elizei și voia să mai petreacă o vreme în casă pentru a-i cunoaște, dar Eliza ținea morțiș că era o idee foarte proastă.

— Se iubesc la nebunie unul pe celălalt, spuse ea. Fac totul împreună. Au birouri asortate în aceeași încăpere, sunt coautori ale acelorași articole și cărți, au prezentări comune la conferințe și nu pot absolut *niciodată* să vorbească despre munca lor acasă, din cauza confidențialității profesionale. Au până și o bicicletă dublă...

— Ei și?

— Ei, și sunt ciudați și n-o să-ți placă de ei, și apoi n-o să-ți mai placă nici de mine.

— Nici părinții mei nu sunt chiar atât de grozavi, spuse Patty.

— Crede-mă, e cu totul altceva. Știu despre ce vorbesc.

Pe drumul înapoi către oraș în broscuța Volkswagen, cu soarele lipsit de căldură al Minnesotei în spatele lor, au avut într-un fel prima lor ceartă.

— Trebuie să rămâi aici la vară, spuse Eliza. Nu poți să pleci.

— Asta nu e prea realist, răspunse Patty. Trebuie să lucrez la biroul tatălui meu și să ajung la Gettysburg în iulie.

— De ce nu poți să rămâi și să pleci în tabără de aici? Ne găsim ceva de lucru, iar tu te-ai putea duce la sala de sport în fiecare zi.

— Trebuie să merg acasă.

— Dar de ce? Urăști locul ăla.

— Dacă rămân aici o să beau vin în fiecare seară.

— Nu, nu o să bei. O să avem reguli stricte. O să stabilim regulile pe care le vrei tu.

— O să mă întorc la toamnă.

— Atunci o să putem locui împreună?

— Nu, i-am promis deja lui Cathy că voi sta cu ea.

— Poţi să-i spui că ţi-ai schimbat planurile.

— Nu pot să fac asta.

— E o nebunie! Eu de-abia apuc să te văd!

— Mă văd cu tine mai mult decât cu oricine altcineva. Îmi place să ne vedem.

— Atunci de ce nu rămâi aici în vara asta? N-ai încredere în mine.

— De ce n-aş avea încredere în tine?

— Nu ştiu. Nu pot să-mi închipui de ce preferi să lucrezi pentru tatăl tău. El n-a avut grijă de tine, nu te-a protejat, iar eu o voi face. Pe el nu-l preocupă problemele tale, pe mine da.

E adevărat că lui Patty îi pierea orice chef la gândul întoarcerii acasă, dar i părea necesar să se pedepsească pentru că mâncase negrese asezonate cu canabis. Şi tatăl ei făcuse eforturi în a menţine legătura cu ea, trimiţându-i scrisori scrise de mână („Îţi simţim lipsa pe terenul de tenis") şi oferindu-i maşina cea veche a bunicii ei, pe care se gândea că oricum bunica ei n-ar mai fi trebuit s-o conducă. După un an, deja simţea remuşcări la gândul că fusese atât de rece cu el. Poate că făcuse o greşeală? Aşa că a plecat acasă pe timpul verii şi a descoperit că nimic nu se schimbase şi că nu făcuse nici o greşeală. Se uita la televizor până la miezul nopţii, în fiecare dimineaţă se trezea la ora şapte şi alerga cinci mile, îşi petrecea zilele marcând cu carioca nume în documentele legale şi aştepta corespondenţa de zi cu zi care, destul de des, aducea câte o scrisoare lungă, bătută la maşină, din partea Elizei, spunând cât de dor îi era de ea şi povestindu-i despre şeful ei „libidinos" de la cinemateca unde lucra la casa de bilete şi o implora să-i răspundă imediat, ceea ce Patty se străduia să facă, folosind hârtie veche de la papetărie şi maşina Selectric din biroul mirosind a naftalină al tatălui ei.

Într-una din scrisori Eliza scrisese: *Cred că trebuie să stabilim nişte reguli pentru fiecare dintre noi,*

ca să ne protejăm și să devenim mai bune. Patty era sceptică în privința asta, dar i-a răspuns propunându-i prietenei sale trei reguli. *Fumatul interzis înainte de cină. Fă exerciții în fiecare zi și dezvoltă-ți aptitudinile fizice.* Și: *Frecventează toate cursurile și fă-ți toate temele pentru TOATE cursurile (nu numai la engleză).* Fără îndoială ar fi trebuit s-o pună pe gânduri faptul că regulile Elizei s-au dovedit a fi cu totul diferite: *Bea doar sâmbătă seara și numai în prezența Elizei. Nu te duce la petreceri cu băieți decât însoțită de Eliza.* Și: *Spune-i TOTUL Elizei.* Dar ceva nu era în regulă cu felul ei de-a judeca lucrurile pentru că, dimpotrivă, era emoționată să aibă o prietenă atât de apropiată. Printre altele, o astfel de prietenie îi oferea lui Patty blindajul și muniția de care avea nevoie împotriva surorii ei mijlocii.

„Deci, cum mai e viața prin Minn-e-soooo-ta?", începea o conversație obișnuită cu sora ei. „Mănânci mult *cucuruz*? L-ai văzut pe Babe Bivolul Albastru[1]!? Ai fost în *Tocilaria*?"

Te-ai fi putut gândi că Patty, cu un spirit de competiție antrenat și mai în vârstă cu trei ani și jumătate decât sora ei (deși numai cu doi ani mai înainte decât ea la școală), avea puse la punct niște tehnici de a face față prostiei înjositoare de care era aceasta în stare să dea dovadă. Dar în sufletul lui Patty exista o lipsă congenitală de apărare – întotdeauna rămânea șocată de absența totală a dragostei de soră la această soră a ei. Iar sora mai era și „creativă", prin urmare meșteră în a imagina feluri neașteptate de a o lăsa pe Patty fără cuvinte.

— De ce-mi vorbești mereu cu vocea aia ciudată? era de regulă cea mai bună apărare a lui Patty.

— Te-am întrebat doar cum mai e viața prin Minn-e-sooo-ta.

— *Cotcodăcești*, asta faci. Sună ca o *cotcodăceală*.

1. „Babe the Blue Ox", în original, este tovarășul legendar al lui Paul Bunyan, uriașul tăietor de lemne din folclorul american.

Replica aceasta era contracarată cu o tăcere plină de priviri scânteietoare. Apoi: „E Tărâmul celor Zece Mii de Lacuri".

— Vezi-ți de treabă, te rog.

— Ai vreun iubit pe acolo?

— Nu.

— Vreo iubită?

— *Nu.* Deși am o prietenă cu adevărat grozavă.

— Te referi la aia care-ți trimite toate scrisorile? E sportivă?

— Nu. E poetă..

— Uau. Sora ei părea să devină un picuț mai interesată de subiect. Cum o cheamă?

— Eliza.

— Eliza Doolittle[1]. Dar știu că scrie o grămadă de scrisori. Ești sigură că nu e iubita ta?

— E scriitoare, bine? O scriitoare foarte interesantă.

— Se aud tot feluri de bârfe prin vestiare, asta-i tot. Ciuperca ce nu-ndrăznește să-și rostească numele[2].

— Ești așa scârboasă, spunea Patty. Are vreo trei iubiți, e foarte mișto.

— Tocilaria, Minn-e-sooo-ta, era replica surorii ei. Trebuie să-mi trimiți o vedere cu Babe, Bivolul Albastru din Tocilaria.

Și apoi pleca fredonând „Mă mărit mâine-dimineață"[3], cu foarte mult vibrato.

În toamna următoare, întoarsă din nou la școală, Patty a cunoscut un băiat pe nume Carter care a devenit, în lipsa unui cuvânt mai potrivit, primul ei iubit. Faptul că l-a întâlnit pe Carter imediat după ce a respectat cea de-a treia regulă a Elizei, și

---

1. Personaj principal din piesa *Pygmalion* a dramaturgului irlandez George Bernard Shaw.
2. Aluzie la versurile „The love that dare not speak its name" („Iubirea ce nu îndrăznește să-și rostească numele") din poezia „Two Loves" („Două iubiri"), scrisă de Lord Alfred Douglas; o posibilă aluzie la tema sexualității.
3. Arie din muzicalul *My Fair Lady*, ecranizare a piesei *Pygmalion*, cântată de Alfred P. Doolittle, tatăl Elizei.

anume povestindu-i de un alt tip pe care-l cunoscuse la sala de sport, un student în anul al doilea din echipa de lupte, care o invitase în oraș la cină, i se pare acum autobiografei oricum, numai nu întâmplător. Eliza dorise să-l cunoască ea prima pe luptător, dar până și drăgălășenia lui Patty avea niște limite.

— Pare să fie un tip foarte de treabă.

— Îmi pare rău, dar în privința băieților te afli încă în perioada de probă, îi spuse Eliza. Și despre cel care te-a violat ai crezut că era un tip de treabă.

— Nu sunt sigură că mi-a trecut prin minte gândul ăsta. Eram doar încântată că mă place.

— Ei bine, iată că acum mai e cineva care te place.

— Da, dar acum nu sunt beată.

Au ajuns la un compromis căzând de acord ca Patty să vină până în camera Elizei, în afara campusului (apartamentul în care se mutase era o recompensă din partea părinților ei, pentru că lucrase pe timpul verii), direct după cină; dacă nu apărea acolo până la zece, atunci Eliza pleca s-o caute. Atunci când a ajuns la clădirea din afara campusului, cam pe la nouă jumătate, după o cină nu prea grozavă, Patty a găsit-o pe Eliza în camera ei de la ultimul etaj cu acel băiat pe nume Carter. Se aflau la capetele opuse ale unei canapele, cu picioarele încălțate în ciorapi, talpă-n talpă pe perna din mijloc, și pedalau într-un fel care putea fi luat sau nu drept o joacă frățească. Noul album DEVO[1] se auzea din casetofonul stereo al Elizei.

Patty a ezitat în pragul ușii.

— Poate ar trebui să vă las singuri?

— O, Doamne, nu, nu, nu, nu, nu, vrem să rămâi, a strigat Eliza. Povestea dintre mine și Carter s-a terminat de mult, nu-i așa?

1. Trupă americană din Ohio, oscilând între Punk, Art Rock, Post-Punk și New Wave, recunoscută pentru umor și critică socială.

— Foarte de mult, răspunse Carter cu demnitate și... ușor iritat, din câte i s-a părut lui Patty ceva mai târziu. Apoi și-a aruncat picioarele jos, pe podea.

— Un vulcan stins, spuse Eliza sărind în picioare ca să facă prezentările.

Patty n-o văzuse niciodată pe prietena ei împreună cu un băiat și a fost uimită de cât de schimbată îi era personalitatea – avea chipul îmbujorat, se poticnea în cuvinte și scotea în mod constant niște chicoteli oarecum artificiale. Se părea că-i scăpase din vedere că Patty urma să vină la ea pentru a o pune la curent cu ce se petrecuse la cină. Totul se învârtea în jurul lui Carter, un prieten dintr-unul din liceele unde învățase ea, care renunțase la facultate pentru o vreme ca să lucreze într-o librărie și ca să meargă la spectacole. Carter avea un păr foarte drept, cu irizații întunecate, interesante (vopsit cu henna, după cum s-a dovedit), ochi frumoși cu gene lungi (rimel, după cum s-a dovedit) și nici un defect fizic notabil cu excepția dinților, care erau încălecați și ciudat de mici și ascuțiți (una din nevoile de bază ale unui copil din clasa de mijloc precum ortodonția căzuse neluată în seamă prin crăpăturile săpate de divorțul amar al părinților lui, după cum s-a dovedit). Lui Patty i-a plăcut imediat faptul că nu se simțea stânjenit din pricina dinților. Se pregătea să-i facă o impresie bună, încercând să se dovedească demnă de prietenia Elizei, când Eliza i-a împins sub nas un pahar imens cu vin.

— Nu, mulțumesc, spuse Patty.

— Dar e sâmbătă seara, spuse Eliza.

Patty voia să sublinieze faptul că regulile nu o *obligau* să bea sâmbăta, dar în prezența lui Carter și-a dat seama brusc cât de ciudate erau regulile Elizei luate ca atare și cât de ciudat era, că tot venise vorba, să-i dea raportul Elizei despre cina ei cu luptătorul. Așa că s-a răzgândit și a băut vinul, apoi încă un pahar plin, încălzindu-se și simțindu-se excelent. Autobiografa își dă seama cât de plictisitor este să citești despre felul în care bea altcineva, dar câteodată este relevant în cadrul poveștii. Atunci

când Carter s-a ridicat să plece, pe la miezul nopții, s-a oferit s-o conducă cu mașina pe Patty până la cămin și, la ușa clădirii, a întrebat-o dacă putea s-o sărute de noapte bună („E în regulă", își spuse ea, „e prieten de-al Elizei"). După ce s-au mai giugiulit o vreme, afară, în aerul rece de octombrie, a întrebat-o dacă putea s-o vadă a doua zi, iar ea s-a gândit: „Uau, tipul se mișcă *repede*".

Să dăm Cezarului ce-i al Cezarului: iarna aceea a fost cel mai bun sezon atletic din viața ei. N-a avut probleme de sănătate, iar antrenoarea Treadwell, după ce i-a ținut o predică dură cum că ar trebui să fie mai puțin egoistă și să dea dovadă de mai mult spirit de conducere, a început s-o folosească în toate meciurile. Patty însăși era uimită de cât de lente erau dintr-odată jucătoarele din echipa adversă, deși mai solide ca ea, de cât de ușor îi era să se întindă și să le fure mingea și cât de multe dintre săriturile ei la coș erau încununate de succes, joc după joc. Chiar și atunci când era flancată din două părți de apărare, ceea ce se întâmpla din ce în ce mai des, simțea o legătură personală specială cu coșul, știind întotdeauna unde se afla și având întotdeauna certitudinea că era jucătoarea lui favorită de pe teren, cea mai pricepută în a-i hrăni gura circulară. Chiar și în afara terenului de joc era în transă, simțea o apăsare în spatele sprâncenelor ca o preocupare continuă, o stare de latență alertă sau de amorțeală concentrată, care persista indiferent ce ar fi făcut. A dormit minunat pe tot parcursul iernii, de fapt fără să se trezească niciodată de-a binelea. Nici măcar atunci când era lovită în cap cu cotul sau luată în brațe de colegele fericite la fluierul de final, abia dacă își dădea seama ce se întâmplă.

Și toate astea se datorau în parte și relației ei cu Carter. Carter era total neinteresat de sport și părea să nu-i pese că, în timpul săptămânilor culminante, Patty nu avea mai mult de câteva ore pentru el, uneori suficiente doar pentru a face sex în apartamentul lui și a fugi înapoi în campus după aceea. În anumite privințe, chiar și acum, asta i se pare

autobiografei a fi relația ideală, deși devine mai puțin ideală atunci când își permite să facă o presupunere realistă legată de numărul celorlalte fete cu care s-a mai culcat Carter în timpul celor șase luni în care Patty l-a considerat iubitul ei. Acele șase luni au reprezentat prima din cele două perioade cu precădere fericite din viața lui Patty, când totul i-a ieșit de minune. Iubea dinții cei strâmbi ai lui Carter, umilința lui sinceră, mângâierile lui îndemânatice, răbdarea pe care i-o arăta. Avea atât de multe calități serioase, Carter ăsta! Fie că o dirija cu nemaipomenită blândețe în tehnici erotice, fie că îi mărturisea lipsa totală de planuri legate de vreo carieră („Probabil că sunt cel mai bine calificat pentru a deveni un fel de șantajist secret"), vocea îi era întotdeauna duioasă, înăbușită și autoironică – bietul Carter, oricât de corupt era, nu avea o părere prea bună despre sine ca membru al rasei umane.

Patty a continuat să aibă o părere bună despre el, periculos de bună, până într-o sâmbătă seară din aprilie, când s-a întors mai devreme de la Chicago, unde ea și antrenoarea Treadwell se duseseră cu avionul pentru dineul și ceremonia premierii turneului național (Patty fusese numită apărător secund), ca să-i facă o surpriză lui Carter la petrecerea pe care acesta o dădea de ziua lui. Din stradă se vedeau luminile aprinse din apartamentul lui, dar a trebuit să sune de patru ori la sonerie, iar vocea care i-a răspuns în cele din urmă la interfon a fost cea a Elizei.

— *Patty*? Nu ești la Chicago?

— M-am întors mai devreme. Lasă-mă să intru.

S-a auzit un păcănit în interfon, urmat de o tăcere atât de lungă, încât Patty a mai sunat de două ori la sonerie. Într-un sfârșit, Eliza, în espadrilele Keds și haina din lână de oaie, a coborât în fugă scările și a ieșit pe ușă.

— Hi, hi, hi, hi! izbucni ea. Nu-mi vine să cred că ești aici!

— De ce nu m-ai lăsat să intru? întrebă Patty.

— Nu știu, m-am gândit să vin jos să te văd, lucrurile au luat-o razna acolo, m-am gândit să cobor ca să putem vorbi. Elizei îi luceau ochii și își frământa mâinile sălbatic. Sunt multe droguri sus, de ce n-am merge în altă parte, e grozav să te văd, adică, hei, bună! Ce mai faci? Cum a fost la Chicago? Cum a fost dineul?

Patty s-a încruntat.

— Spui că nu pot urca să-mi văd iubitul?

— Păi, nu, dar, nu, dar – iubitul? E un cuvânt cam puternic, nu crezi? Credeam că e doar Carter. Adică, știu că-ți place de el, dar...

— Cine mai e acolo?

— O, știi tu, niște oameni.

— Cine?

— Nu-i cunoști. Hei, hai să mergem în altă parte, ok?

— Ca de exemplu cine?

— Nu credea că te întorci până mâine. Mâine urma să luați cina, nu?

— Am prins un zbor mai devreme ca să-l văd.

— O, Doamne, doar nu ești îndrăgostită de el, nu? Chiar trebuie să stăm de vorbă, despre cum să înveți să te protejezi, credeam că voi doi doar vă distrați, vreau să zic, tu n-ai folosit niciodată cuvântul „iubit", despre care ar fi trebuit să știu, nu? Și dacă nu-mi spui totul, eu nu te pot proteja. Ai cam încălcat o regulă, nu crezi?

— Nici tu nu mi-ai urmat regulile, spuse Patty.

— Pentru că, jur în fața lui Dumnezeu, nu e ceea ce crezi... Îți sunt prietenă. Dar mai e cineva aici care în mod clar nu ți-e prietenă.

— O fată?

— Uite, o s-o fac eu să plece. O să scăpăm de ea și apoi noi trei o să putem petrece. Eliza scoase un chicotit. A făcut rost pentru ziua lui de niște cocaină, cu totul și cu totul și cu totul excelentă.

— Stai puțin. Nu sunteți decât voi trei? Asta-i petrecerea?

— E grozav, e grozav, trebuie să încerci și tu. Sezonul s-a încheiat, nu? O să scăpăm de fată și

poți urca să petrecem. Sau putem să mergem la mine în schimb, doar tu și cu mine, dacă aștepți o secundă, o să iau niște droguri și putem merge la mine. Trebuie să încerci. N-o să înțelegi până nu încerci.

— Să-l las pe Carter cu altcineva, iar eu să merg cu tine ca să ne drogăm. Pare un plan pe cinste.

— O, Doamne, Patty, îmi pare rău. Nu e ceea ce crezi. A spus că o să dea o petrecere, dar apoi a făcut rost de cocaină și s-a schimbat planul un pic, apoi s-a nimerit să mă cheme și pe mine, doar pentru că cealaltă persoană nu voia să vină dacă erau numai ei doi.

— Ai fi putut să pleci, spuse Patty.

— Deja ne distram, dacă ai vrea să încerci și tu, o să înțelegi de ce n-am plecat. Îți jur că e singurul motiv pentru care mă aflu aici.

Noaptea nu s-a sfârșit, așa cum ar fi trebuit, cu răcirea sau ruperea relației de prietenie dintre Patty și Eliza, ci, în schimb, cu Patty ocărându-l pe Carter și cerându-și scuze că nu-i povestise Elizei mai multe despre sentimentele pe care le avea pentru el, și cu Eliza cerându-și scuze că nu-i dăduse mai multă atenție și promițând să-și respecte mai bine regulile și să nu mai folosească droguri tari. Autobiografei îi este clar acum că o pereche de fete disponibile și un mușuroi alb de pudră pe noptieră ar fi fost exact ideea de cadou nemaipomenit pe care Carter și l-ar fi imaginat de ziua lui. Dar Eliza era atât de înnebunită de remușcări și neliniști, încât și-a turnat minciunile cu mare convingere, iar în dimineața următoare, înainte ca Patty să dea o tură de teren, care ar fi trezit-o și ar fi făcut-o să cumpănească lucrurile și să ajungă la concluzia că așa-zisa ei cea mai bună prietenă făcuse ceva ciudat cu așa-zisul ei iubit, Eliza a apărut la ușa camerei lui Patty, gâfâind toată, îmbrăcată în ceea ce considera ea a fi echipament de sport (un tricou cu Lena Lovich[1], pantaloni până la genunchi, șosete

1. Cântăreață americană, adeptă a curentului New Wave.

negre, adidași Keds) ca să raporteze că dăduse trei ture pe pista de un sfert de milă și să se roage de Patty să o învețe niște mișcări de gimnastică. Își făcuse cu toată ardoarea un plan ca ele două să învețe împreună în fiecare seară, era agitată din pricina afecțiunii pentru Patty și a fricii de a nu o pierde; iar Patty, după ce i se deschiseseră ochii în mod dureros asupra firii lui Carter, a mers mai departe și i-a închis în ceea ce-o privea pe Eliza.

Tacticile defensive ale Elizei au continuat până când Patty a acceptat să locuiască cu ea în Minneapolis pe timpul verii, punct în care Eliza a dispărut din nou în ceață și și-a pierdut interesul pentru gimnastică. Patty și-a petrecut marea parte a acelei veri toride singură într-un apartament subînchiriat plin de gândaci, din Dinkytown, plângându-și de milă și pierzându-și respectul de sine. Nu putea înțelege de ce Eliza ținuse morțiș să locuiască împreună, dacă venea acasă în majoritatea nopților la ora două sau nu mai venea deloc. Eliza, e adevărat, îi tot sugera lui Patty să încerce droguri noi sau să meargă la spectacole sau să-și găsească pe altcineva cu care să se culce, dar Patty era momentan scârbită de sex și permanent scârbită de droguri și fumul de țigară. În afară de asta, catedra de Educație Fizică, unde își găsise de lucru peste vară, îi oferea un salariu care de-abia îi ajungea ca să-și plătească chiria și refuza să o imite pe Eliza și să le cerșească părinților ei sume de bani, prin urmare se simțea din ce în ce mai dezrădăcinată și singură.

— De ce suntem prietene? o întrebă, în cele din urmă, într-o seară pe Eliza surprinzând-o în timp ce se gătea să plece din nou în oraș.

— Pentru că ești deșteaptă și frumoasă, spuse Eliza. Ești persoana pe care o prefer tuturor.

— Sunt sportivă. Sunt plictisitoare.

— Nu! Ești Patty Emerson... și locuim împreună... și e grozav!

Chiar astea au fost cuvintele ei, autobiografa și le amintește exact.

— Dar nu *facem* nimic, spuse Patty.

— Ce-ai vrea să faci?

— Mă gândesc să plec acasă la părinţi pentru o vreme.

— Ce? Glumeşti? Nu-ţi place de ei! Trebuie să stai aici cu mine.

— Dar, practic, tu eşti plecată în fiecare seară.

— Păi, hai să-ncepem să facem mai multe lucruri împreună.

— Dar ştii că nu vreau să fac genul ăla de lucruri.

— Păi atunci hai să mergem la un film. O să mergem la film chiar acum. Ce vrei să vezi? Vrei să vezi *Zile minunate*[1]?

Şi astfel a început o nouă tactică defensivă a Elizei, un marcaj strâns la careu, care a durat suficient de mult cât s-o facă pe Patty să treacă de miezul verii, să se asigure că nu fuge de acolo. În timpul acestei a treia luni de miere cu două protagoniste, şpriţuri şi albume de-ale trupei Blondie ascultate până la tocirea discurilor, Patty a început să audă vorbindu-se despre muzicianul Richard Katz. „O, Doamne", spunea Eliza, „cred că ar fi posibil să mă îndrăgostesc. Cred că aş putea începe să fiu o fată bună. E atât de mare. E ca şi când ar da peste tine o stea neutronică. E ca şi când te-ai trezi ştearsă de o gumă gigantică."

Guma gigantică tocmai absolvise Macalester College, lucra la demolări şi-şi formase o trupă punk care se numea Traumatics şi despre care Eliza era convinsă că avea să ajungă departe. Singurul lucru care o descumpănea pe Eliza în viziunea ei idealizată asupra lui Katz era felul în care acesta îşi alegea prietenii. „Locuieşte cu parazitul ăla tocilar, Walter", spunea ea, „genul ăla de *groupie* puritan, e aiurea, nu pricep. La început am crezut că Walter e managerul lui Katz sau ceva de genul ăsta, dar e de departe prea naşpa pentru asta. Ies din camera lui Katz dimineaţa şi dau peste *Walter* aşezat la masa din bucătărie, cu o salată imensă de fructe

1. *Days of Heaven*, dramă romantică americană (1978) în regia lui Terrence Malick.

sub nas, pe care și-o pregătise singur. Citește *The New York Times* și prima întrebare pe care se trezește să mi-o pună este dacă am văzut vreun *teatru* bun în ultima vreme. Înțelegi tu, ceva piese. Sunt de-a dreptul o Pereche Ciudată. Trebuie să-l cunoști pe Katz, ca să-ți dai seama cât de aiurea e."

Puține alte lucruri s-au dovedit a fi mai dureroase pentru autobiografă, de-a lungul timpului, decât prietenia aceea strânsă dintre Walter și Richard. La prima vedere, cel puțin, cei doi erau un cuplu și mai ciudat decât cel format din Patty și Eliza. Vreun geniu de la serviciul de cazări al Universității Macalester așezase un băiat de la țară, înduioșător de responsabil, venit din Minnesota, în aceeași cameră de boboci cu un chitarist egocentric, înclinat spre vicii, nedemn de încredere, șmecheraș de cartier din Yonkers, New York. Singurul lucru pe care cei doi îl aveau în comun, și pe care funcționarul de la cazări ar fi putut să-l știe cu siguranță, era faptul că amândoi veniseră cu bursă. Walter avea un ten deschis la culoare și o constituție solidă și, deși mai înalt decât Patty, nu era nici pe departe la fel de înalt ca Richard, care avea 1,95 m, era lat în umeri și pe atât de oacheș, pe cât era Walter de blond. Richard semăna foarte bine (asemănare observată și discutată, de-a lungul anilor, de mulți alții în afară de Patty) cu dictatorul libian Muammar al-Gaddafi. Avea același păr negru, aceiași obraji bronzați cu ciupituri de vărsat, același zâmbet* ca o mască pe chipul de om-puternic-care-trece-satisfăcut-în-revistă-trupele-și-lansatoarele-de-rachete, și părea să fie cu cincisprezece ani mai în vârstă decât prietenul său. Walter semăna cu „șeful de grupă" cel conștiincios, pe care-l au uneori echipele din licee, studentul lipsit de abilități atletice care-i ajută pe

---

* Patty a văzut o poză de-a lui Gaddafi abia la câțiva ani după terminarea facultății, și chiar și atunci, deși izbită imediat de asemănarea lui cu Richard Katz, n-ar fi putut să explice de ce i se părea că Libia are cel mai drăguț șef de stat din lume (n. a.).

antrenori, poartă sacou și cravată în timpul meciurilor și trebuie să stea pe linia de tușă cu un clipboard în mână. Sportivii au tendința de a tolera genul ăsta de șef pentru că este în mod invariabil un profund analist al jocului, iar acesta părea să fie un element al conexiunii Walter-Richard, deoarece Richard, așa iritabil și nedemn de încredere cum era în multe privințe, era groaznic de serios în privința muzicii lui, iar Walter avea echipamentul teoretic necesar pentru a fi un fan al creațiilor lui Richard. Mai târziu, pe măsură ce Patty a ajuns să-i cunoască mai bine, a observat că poate nu erau chiar atât de diferiți în profunzime – că amândoi se străduiau, deși în feluri foarte diferite, să fie oameni de treabă.

Patty a întâlnit respectiva gumă într-o duminică dimineață umedă de august, când, întorcându-se de la alergat, l-a găsit așezat pe canapeaua din camera de zi, pe care o făcea să pară mult mai mică din cauza staturii lui. Între timp, Eliza își făcea duș în baia lor oribilă. Richard purta un tricou negru și citea un roman necartonat cu un *V* mare pe copertă. Primele cuvinte adresate lui Patty, rostite doar după ce aceasta și-a umplut un pahar cu ceai cu gheață și a început să-l bea stând acolo plină de sudoare, au fost: „Și, ce faci?".

— Poftim?

— Ce faci aici?

— *Locuiesc* aici, spuse ea.

— Bine, asta văd.

Richard a privit-o cu atenție, centimetru cu centimetru. Patty își simțea fiecare nouă părticică a trupului ei asupra căreia poposeau ochii lui întipărită pe peretele din spate, astfel încât, atunci când el avea să termine de privit, ea urma să devină în întregime bidimensională și lipită de perete.

— Ai văzut albumul? o întrebă el.

— Hm. Albumul?

— O să ți-l arăt, spuse el. O să te intereseze.

S-a dus până în camera Elizei și, întorcându-se, i-a întins lui Patty un dosar prins în trei inele, apoi

s-a așezat la locul lui cu romanul în brațe, ca și când ar fi uitat că ea se afla acolo. Era un tip vechi de dosar cu inele, cu o copertă dintr-un material albastru deschis, pe care era scris cu cerneală, cu litere mari, cuvântul PATTY. Conținea, după câte își putea da Patty seama, fiecare fotografie de-a ei publicată vreodată în paginile sportive ale ziarului *Minnesota Daily*; fiecare vedere pe care i-o trimisese vreodată Elizei; fiecare negativ pe care cele două și-l făcuseră înghesuindu-se în vreo cabină fotografică; și fiecare instantaneu cu ele două drogate la acel sfârșit de săptămână cu negrese. Caietul i se părea lui Patty puțin ciudat și obsesiv, dar în primul rând o făcea să-i pară rău pentru Eliza – să-i pară rău și să regrete că pusese la îndoială cât de mult ținea aceasta la ea.

— E o fetiță ciudată, îi aruncă Richard o replică de pe canapea.

— Unde ai găsit asta? întrebă Patty. Întotdeauna cotrobăi prin lucrurile oamenilor când rămâi peste noapte?

El râse.

— *J'accuse!*

— Ei, așa faci?

— Nu te-aprinde așa tare. Era chiar în spatele patului. Chiar la vedere, cum spun polițiștii.

Zgomotul dinspre dușul Elizei încetase.

— Du-te și pune-l la loc, spuse Patty. Te rog.

— Mi-am închipuit c-o să te intereseze, îi zise Richard, fără să se miște de pe canapea.

— Te rog, pune-l la loc acolo unde l-ai găsit.

— Am senzația că tu nu ai un dosărel ca ăsta.

— Chiar acum, te rog.

— O fetiță foarte ciudată, spuse Richard, luându-i dosarul. De-asta te-am întrebat care-i treaba cu tine.

Falsitatea comportamentului Elizei în prezența bărbaților, șuvoiul constant de chicoteli, exclamațiile și fluturarea părului reprezentau genul de lucruri pe care orice prietenă de-a ei ar fi putut ajunge repede să le urască. Disperarea ei în a-i face pe plac

lui Richard se amesteca în mintea lui Patty cu ciudățenia dosarului și nevoia extremă pe care o scosese acesta la iveală – și, pentru prima dată, a făcut-o să se rușineze oarecum pentru că era prietena Elizei. Ceea ce era ciudat, din moment ce lui Richard nu părea să-i fie rușine că dormea cu ea, și oricum, de ce ar fi trebuit să-i pese lui Patty de părerea lui despre prietenia lor?

Data următoare când l-a văzut pe Richard a fost cam în ultimele zile pe care Patty avea să le petreacă în cuibul de gândaci. El era din nou așezat pe canapea, cu brațele îndoite, bătând puternic din piciorul drept încălțat în bocanc și făcând cu ochiul în vreme ce Eliza era în picioare, cântând la chitară în singurul fel în care Patty o auzise vreodată cântând: nesigur. „Intră în ritm", spunea el. „Bate din picior." Dar Eliza, care transpira de concentrare, s-a oprit cu totul din cântat imediat ce și-a dat seama că Patty se afla acolo.

— Nu pot să cânt cu ea de față.

— Sigur că poți, spuse Richard.

— De fapt, nu poate, răspunse Patty. O fac să aibă trac.

— Interesant. De ce anume?

— Habar n-am, spuse Patty.

— E prea încurajatoare, îi explică Eliza. O simt cum mă îndeamnă să reușesc.

— Foarte rău din partea ta, îi spuse Richard lui Patty. Ar trebui s-o îndemni să greșească.

— Ok, răspunse Patty. Mi-aș dori să te aud greșind. Poți s-o faci? Pari să te pricepi de minune la asta.

Eliza îi aruncă o privire surprinsă. Patty era și ea surprinsă.

— Scuze, mă duc în camera mea, spuse ea.

— Mai întâi hai s-o vedem cum greșește, zise Richard.

Dar Eliza își dăduse jos cureaua chitarei de pe umăr și trăgea cablurile din priză.

— Trebuie să exersezi cu un metronom, îi spuse Richard. Ai un metronom?

— A fost o idee foarte proastă, zise Eliza.

— De ce nu cânți *tu* ceva? îl întrebă Patty pe Richard.

— Altă dată, răspunse el.

Dar Patty își aminti rușinea pe care o simțise atunci când el îi adusese dosarul.

— Un cântec, insistă. Un *acord*. Cântă un acord. Eliza spune că ești uimitor.

El clătină din cap.

— Vino la un spectacol.

— Patty nu merge la spectacole, spuse Eliza. Nu-i place fumul de țigară.

— Sunt atletă, spuse Patty.

— Așa e, am văzut, răspunse Richard, aruncându-i o privire sugestivă. O stea a baschetului. Ești... înaintaș? Apărător? N-am idee ce înseamnă să fii înaltă pentru voi, fătucile astea.

— Nu sunt considerată înaltă.

— Și totuși ești destul de înaltă.

— Da.

— Noi tocmai plecam, spuse Eliza, ridicându-se.

— Arăți ca și când și *tu* ai fi putut să joci baschet, îi spuse Patty lui Richard.

— Un mod sigur de a-ți frânge vreun deget.

— Asta de fapt nu e adevărat, continuă ea. Nu se-ntâmplă mai niciodată.

Simți imediat că spusese un lucru neinteresant, care nu încuraja conversația și că Richard nu dădea doi bani pe baschetul ei.

— Poate c-o să vin la unul din spectacolele tale, spuse ea. Când e următorul?

— Nu poți merge, e prea mult fum pentru tine, îi răspunse Eliza enervată.

— N-o să fie o problemă, spuse Patty.

— Serios? Asta-i ceva nou.

— Să-ți aduci dopuri pentru urechi, zise Richard.

În camera ei, după ce i-a auzit ieșind, Patty a început să plângă din motive pe care le simțea prea adânci ca să le exploreze. Data următoare când a văzut-o pe Eliza, treizeci și șase de ore mai târziu, și-a cerut scuze pentru că fusese atât de-a dracului,

dar Eliza era în niște toane excelente în momentul acela și i-a spus să nu-și facă probleme, se gândea să-și vândă chitara și era încântată s-o ducă pe Patty să-l asculte pe Richard.

Următorul lui spectacol a fost la un sfârșit de săptămână din septembrie, într-un club prost ventilat din Longhorn, unde trupa Traumaticilor cânta în deschiderea concertului celor de la Buzzcocks. Practic prima persoană de care Patty a dat cu ochii, atunci când ea și Eliza au ajuns acolo, a fost Carter. Era în picioare și ținea de după gât o blondă grotesc de drăgălașă, într-o rochiță mini cu paiete argintii. „O, drace", exclamă Eliza. Patty i-a făcut curajoasă cu mâna lui Carter, care și-a dezvelit dinții cei stricați și a pornit-o cu pași mari înspre ea, cu un aer mai mult decât cordial și cu tipa cu paiete pe urmele lui. Eliza și-a lăsat capul în jos și a tras-o după ea pe Patty, printr-un pâlc de punkeri care pufăiau din țigări, până în dreptul scenei. Aici au găsit un băiat blond pe care Patty l-a recunoscut ca fiind faimosul coleg de cameră al lui Richard chiar înainte ca Eliza să spună, cu o voce sonoră și indiferentă: „Salut Walter, ce mai faci?".

Necunoscându-l încă pe Walter, Patty n-avea idee cât de neobișnuit era din partea lui să răspundă acestui salut cu un gest mai degrabă rece, decât cu un zâmbet prietenos de pe coasta apuseană.

— Ea este Patty, cea mai bună prietenă a mea, îi spuse Eliza. Poate să rămână aici cu tine, o secundă, până merg eu în culise?

— Cred că sunt gata să iasă, spuse Walter.

— Doar o secundă, zise Eliza. Ai grijă de ea, ok?

— De ce să nu mergem cu toții, spuse Walter.

— Nu, trebuie să-mi ții locul aici, îi zise Eliza lui Patty. Mă întorc imediat.

Walter i-a aruncat o privire nefericită, în vreme ce ea își croia drum, dispărând printre trupurile celorlalți. Nu arăta nici pe departe chiar atât de tocilar pe cât îl prezentase Eliza – purta un pulover en coeur și avea o claie de păr cârlionțat, blond-roșcat,

un pic cam prea lung și arăta întocmai a ceea ce și era de fapt, anume un student la drept din anul întâi – dar, într-adevăr, ieșea în evidență printre punkerii cu părul lor mutilat și accesoriile de tot felul, iar Patty, simțindu-se dintr-odată stânjenită în locul acela din cauza propriilor haine care, până cu câteva momente mai devreme, îi plăcuseră dintotdeauna, descoperea că-i este recunoscătoare pentru felul lui normal de a fi.

— Îți mulțumesc că stai aici cu mine, spuse ea.

— Cred că urmează să stăm aici ceva vreme, răspunse Walter.

— Îmi pare bine de cunoștință.

— Asemenea. Tu ești vedeta de baschet.

— Eu sunt.

— Richard mi-a povestit de tine. Se întoarse înspre ea. Te droghezi mult?

— Nu! Dumnezeule. De ce?

— Pentru că prietena ta se droghează.

Patty nu știa cum să reacționeze.

— Nu și când e cu mine.

— Păi, de-asta merge în culise...

— Am înțeles.

— Îmi pare rău. Știu că e prietena ta.

— Nu, e interesant să aflu asta.

— Pare să stea bine cu banii.

— Da, îi dau părinții.

— Așa e, părinții.

Walter părea atât de preocupat de dispariția Elizei, încât Patty a rămas tăcută. Se simțea din nou competitivă, în modul cel mai morbid. Nu era încă decât vag conștientă că-l plăcea pe Richard, și totuși o izbea nedreptatea faptului că Eliza putea să se folosească nu numai de propria-i persoană, acea persoană pe jumătate drăguță care era de când se născuse – ci se putea folosi și de resursele financiare ale părinților, pentru a-i reține atenția lui Richard, pentru a-și cumpăra drumul până la el. Cât de proastă era Patty în ceea ce privește viața! Cât de mult rămăsese în urma altor oameni! Și cât de urât arăta totul pe scenă! Cablurile înșirate, cromul rece

al tobelor, microfoanele utilitare și benzile alea adezive negre, ca ale răpitorilor, și luminile ca niște ghiulele – totul arăta atât de dur.

— Mergi des la spectacole? o întrebă Walter.

— Nu, niciodată. Sau o dată.

— Ți-ai adus dopuri pentru urechi?

— Nu. Am nevoie de ele?

— Richard e foarte zgomotos. Le poți folosi pe ale mele. Sunt aproape noi.

Din buzunarul cămășii a scos o pungulită care conținea două larve albicioase din burete cauciucat. Patty a privit în jos la ele și s-a străduit să zâmbească drăguț.

— Nu, mulțumesc, răspunse ea.

— Sunt o persoană foarte curată, îi spuse el cu sinceritate. Nu există nici un risc pentru sănătate.

— Dar atunci n-o să mai ai pentru tine.

— Le voi rupe în două. O să simți nevoia să porți ceva de protecție.

Patty l-a privit cum despărțea cu grijă dopurile de urechi.

— Poate doar să le țin în mână și să aștept să văd dacă am nevoie de ele, spuse ea.

Au rămas acolo cincisprezece minute. Eliza a apărut plutind, legănându-se și arătând strălucitoare, exact în clipa în care luminile se stingeau, iar mulțimea dădea năvală înspre scenă. Primul lucru pe care l-a făcut Patty a fost să scape pe jos dopurile pentru urechi. Lumea se îmbrâncea mai mult decât părea necesar în situația dată. O persoană grasă, îmbrăcată în piele, s-a năpustit în spatele ei și a izbit-o de scenă. Eliza își flutura deja părul și țopăia cu nerăbdare, astfel că i-a revenit lui Walter sarcina de a-l împinge pe tipul cel gras și de a-i face un pic de loc lui Patty, ca să poată sta drept, în picioare.

Trupa Traumaticilor, care apăruse alergând pe scenă, era formată din Richard, Herrera, basistul lui de-o viață, și doi băieți scheletici care păreau că tocmai au terminat liceul. La vremea aceea Richard se pricepea să facă spectacol mult mai bine decât

a ajuns s-o facă mai târziu, când părea să fie clar că nu va ajunge niciodată un star, astfel încât dădea mai bine să fie un anti-star. Sărea pe vârful picioarelor, făcea niște jumătăți de piruete mici, zvâcnite, ținându-și mâna pe gâtul chitarei, și tot așa. Și-a informat publicul că trupa lui avea să cânte fiecare cântec pe care îl știau și că asta va lua douăzeci și cinci de minute. Apoi și el, și trupa au luat-o razna cu totul, slobozind un asalt înfiorător de zgomotos, în care Patty nu găsea nici cea mai mică urmă de ritm. Muzica aceea era ca mâncarea prea fierbinte ca să mai aibă și gust, dar lipsa unui ritm sau a unei melodii nu-i împiedica pe punkerii care formau nucleul central să se izbească dintr-o parte în alta, să se lovească umăr în umăr și să trosnească toate gleznele feminine disponibile. Încercând să nu le stea în cale, Patty a fost despărțită și de Walter, și de Eliza. Zgomotul era pur și simplu de nesuportat. Richard și ceilalți doi Traumatici urlau în microfoane: *Urăsc lumina soarelui! Urăsc lumina soarelui!*, iar Patty, căreia îi plăcea lumina soarelui, și-a pus la bătaie talentele necesare în baschet pentru a scăpa de-acolo imediat. S-a aruncat în mulțime cu coatele ridicate și a ieșit din îmbulzeală trezindu-se nas în nas cu Carter și prietena lui sclipitoare, după care a continuat să înainteze până când a ajuns pe trotuar în aerul cald și proaspăt de septembrie, sub cerul Minnesotei, care, în mod uimitor, încă mai purta reflexiile amurgului.

A mai zăbovit o vreme lângă ușa clubului Longhorn, urmărindu-i cu privirea pe fanii întârziați ai celor de la Buzzcocks și așteptând să vadă dacă Eliza avea să vină după ea s-o caute. Însă Walter a fost cel care a venit s-o caute, nu Eliza.

— Sunt bine, îi spuse ea. Chestia asta s-a dovedit a nu fi pe gustul meu.

— Te pot conduce acasă?

— Nu, ar trebui să te întorci. Ai putea să-i zici Elizei că mă duc singură acasă, să nu-și facă griji.

— Nu pare să fie prea îngrijorată. Lasă-mă să te conduc acasă.

Patty a refuzat, Walter a insistat, ea a insistat refuzând, el a insistat oferindu-se. Apoi și-a dat seama că el nu avea mașină și că se oferea s-o însoțească cu autobuzul, și din nou a refuzat cu insistență, iar el a insistat să se ofere. Mult mai târziu i-a mărturisit că se îndrăgostise deja de ea în timp ce stăteau în stația de autobuz, dar în mintea lui Patty n-a răsunat nici o simfonie asemănătoare. Se simțea vinovată că o abandonase pe Eliza și regreta că aruncase dopurile pentru urechi și că nu stătuse să-l mai vadă pe Richard.

— Mă simt de parcă aș fi picat un fel de test acolo, spuse ea.

— Măcar îți place genul ăsta de muzică?

— Îmi place Blondie. Îmi place Patti Smith. Cred că de fapt, nu, nu-mi place genul ăsta de muzică.

— Așa că îmi este permis să întreb de ce ai venit?

— Păi, Richard m-a invitat.

Walter a încuviințat dând din cap ca și când acest lucru ar fi avut pentru el vreun înțeles anume.

— Richard e o persoană cumsecade? întrebă Patty.

— Extrem! spuse Walter. Adică, depinde cum pui problema. Știi, mama lui a plecat de-acasă când era el mic și a devenit o fanatică religioasă. Tatăl lui a fost funcționar la poștă, un bețivan care s-a îmbolnăvit de cancer la plămâni, când Richard era în liceu. Richard l-a îngrijit până a murit. E un om foarte loial, deși poate nu atât de mult atunci când vine vorba de femei. De fapt cu femeile nu e chiar atât de cumsecade, dacă asta vrei să mă întrebi.

Patty intuise deja lucrul acesta și dintr-un motiv oarecare informația nu a dezamăgit-o.

— Dar tu? întrebă Walter.

— Dar eu ce?

— Tu ești o persoană cumsecade? Așa pari să fii. Și totuși...

— Și totuși?

— Nu pot s-o sufăr pe prietena ta! izbucni el. Nu cred deloc că e un om cumsecade. De fapt cred că e groaznică. E mincinoasă și e rea.

— Ei bine, e prietena mea cea mai bună, răspunse Patty cu răsuflarea tăiată. Mie nu mi se pare groaznică. Poate că voi doi nu v-ați înțeles bine de la început.

— Întotdeauna te ia cu ea în diverse locuri și te lasă acolo în timp ce ea se droghează alături de altcineva?

— Nu, de fapt asta nu s-a întâmplat niciodată până acum.

Walter n-a zis nimic, mocnind în indignarea sa. Nu se vedea nici un autobuz.

— Uneori mă face să mă simt foarte, foarte bine când văd cât de mult mă place, spuse Patty după o vreme. Uneori, de cele mai multe ori, nu pare să fie așa. Dar atunci când este...

— Mi-e greu să-mi imaginez că n-ai putea să găsești oameni care să te placă, spuse Walter.

Ea a clătinat din cap.

— Ceva nu e în regulă cu mine. Simt afecțiune pentru toate celelalte prietene ale mele, dar în același timp simt întotdeauna că există un zid între noi. Ca și când toate ar fi un gen de persoană, iar eu aș fi cu totul alt gen de persoană. Mai competitivă și mai egoistă. De fapt, mai puțin bună. Într-un fel, întotdeauna sfârșesc prin a simți că mă prefac atunci când sunt în preajma lor. Nu trebuie să mă prefac deloc atunci când sunt cu Eliza. Pur și simplu pot să fiu eu însămi și totuși să fiu *mai bună* decât ea. Adică, nu sunt proastă... Văd că e o persoană dusă rău. Dar unei părți din mine îi place să se afle în preajma ei. Așa te simți și tu uneori cu Richard?

— Nu, răspunse Walter. De fapt, e foarte neplăcut să-i fii prin preajmă, de cele mai multe ori. Doar că e ceva ce mi-a plăcut la el la prima vedere, atunci când am intrat la facultate. Se dedică întru totul muzicii sale, dar în același timp e treaz din punct de vedere intelectual. Admir lucrul acesta.

— Asta probabil pentru că ești o persoană cu adevărat cumsecade, spuse Patty. Îl placi pentru

cum e el, nu pentru felul în care te face să te simți. Probabil că asta este diferența dintre noi doi.

— Dar și tu pari a fi o persoană cu adevărat cumsecade! spuse Walter.

Patty știa, în adâncul inimii ei, că el avea o impresie greșită despre ea. Și greșeala pe care la rândul ei a continuat să o facă, cu adevărat marea greșeală a vieții ei, a fost să accepte versiunea lui Walter asupra propriei persoane, în ciuda faptului că știa că nu era adevărată. El părea atât de sigur de bunătatea ei, încât în cele din urmă a convins-o.

Când, într-un târziu, au ajuns în campus, în acea primă noapte, Patty și-a dat seama că vorbise despre ea însăși timp de o oră fără să observe că Walter doar punea întrebări, evitând să răspundă la ale ei. Iar gândul de a încerca să fie drăguță și să se arate curioasă în privința lui părea de-acum de-a dreptul obositor, pentru că nu simțea nici o atracție față de el.

— Pot să te mai sun? o întrebă el la ușa căminului ei.

Patty i-a explicat că nu avea să fie foarte sociabilă în decursul lunilor următoare, din cauza antrenamentului.

— Dar a fost foarte drăguț din partea ta să mă conduci acasă, spuse ea. Îți mulțumesc mult.

— Îți place teatrul? Am niște prietene cu care merg la teatru. N-ar trebui neapărat să fie ca la o întâlnire sau ceva de felul ăsta.

— Doar că sunt atât de ocupată...

— Orașul ăsta are un teatru grozav, a insistat el. Pun pariu că ți-ar plăcea cu adevărat.

O, Walter – știa el oare că singurul lucru interesant la el, în lunile în care Patty a ajuns să-l cunoască, a fost faptul că era prietenul lui Richard Katz? Observase oare cum, de fiecare dată când Patty îl întâlnea, ea făcea în așa fel încât să găsească mijloace nonșalante de a conduce discuția înspre Richard? A avut vreo bănuială în acea primă seară, când ea a acceptat să-l lase s-o mai sune, că se gândea la Richard?

Înăuntru, acasă, a găsit un mesaj lăsat pe telefon din partea Elizei. A stat în camera ei, cu ochii umezi de la mirosul de fum din păr și de pe haine, până când Eliza a sunat iarăși la telefonul din hol, cu zgomotele din club în fundal, și a certat-o că o speriase de moarte cu dispariția ei.

— Tu ai fost cea care a dispărut, spuse Patty.

— Doar ca să-l salut pe Richard.

— Ai lipsit cam o jumătate de oră.

— Ce s-a întâmplat cu Walter? întrebă Eliza. A plecat odată cu tine?

— M-a adus acasă.

— Câh, aiurea. Ți-a zis cât de mult mă urăște? Cred că e gelos pe mine de-a binelea. Cred că simte ceva față de Richard. Poate o chestie homo...

Patty s-a uitat dintr-un capăt în altul al coridorului, ca să se asigure că nu asculta nimeni.

— Tu ești cea care i-a adus drogurile lui Carter de ziua lui?

— Ce? Nu te-aud.

— Tu ai fost cea care i-a adus drogurile alea pe care le-ați folosit tu și Carter de ziua lui?

— Nu te aud!

— COCAINA AIA DE LA ZIUA LUI CARTER. TU I-AI ADUS-O?

— Nu! Dumnezeule! De-asta ai plecat? De-asta ești supărată? Asta ți-a spus Walter?

Patty a pus receptorul în furcă cu maxilarele tremurându-i și a plecat. A stat la duș o oră întreagă.

După asta a urmat încă o perioadă de persuasiuni din partea Elizei, dar de data asta doar cu jumătate de inimă pentru că acum se mai ținea și după Richard. Când Walter și-a dus la îndeplinire amenințarea de-a o suna pe Patty, aceasta a descoperit că era tentată să-l vadă, și pentru legătura lui cu Richard, și pentru plăcerea de a o contrazice pe Eliza. Walter avea prea mult tact pentru a mai aduce vorba despre Eliza, dar Patty era mereu conștientă de părerea pe care o avea despre prietena ei și o parte virtuoasă din ea însăși se distra acum ieșind în oraș și culturalizându-se, în loc să bea

șprițuri și să asculte aceleași discuri la nesfârșit. Până la urmă a văzut două piese și un film împreună cu Walter în toamna aceea. Apoi, odată ce a început sezonul competițional, l-a mai văzut doar în tribune, roșu la față, distrându-se de unul singur și făcându-i cu mâna ori de câte ori privea în direcția lui. A început s-o sune în ziua următoare meciurilor pentru a se arăta entuziasmat de performanța ei și pentru a-și etala priceperea nuanțată în privința strategiei ei de joc, deși Patty nici măcar nu se deranja să facă în așa fel încât să pară că ar avea vreuna. Când nu dădea de ea și se vedea nevoit să-i lase vreun mesaj, Patty îl suna înapoi, cu emoție crescută, sperând să poată vorbi cu Richard în loc, dar Richard, din păcate, părea să nu fie niciodată acasă când nu era Walter.

În micile intervale dintre perioadele de timp pe care le petrecea răspunzând întrebărilor lui Walter, a reușit să afle că acesta se trăgea din Hibbing, Minnesota, și că își suplimenta bursa de studiu la Facultatea de Drept lucrând cu jumătate de normă ca tâmplar necalificat, pentru același patron care-l angajase și pe Richard ca muncitor, și că trebuia să se trezească în fiecare dimineață la ora 4 ca să învețe. Începea întotdeauna să caște pe la 9 seara, lucru pe care Patty, din cauza programului ei încărcat, îl aprecia atunci când ieșea împreună cu el. Erau întovărășiți, așa cum promisese, de trei prietene de-ale lui din liceu și facultate, trei fete inteligente și pline de imaginație, ale căror probleme de greutate și rochii cu bretele late ar fi provocat comentarii acide din partea Elizei dacă le-ar fi întâlnit vreodată. Și de la această treime plină de adorație a început Patty să afle cât de extraordinar de valoros era Walter.

Potrivit celor povestite de prietenele lui, Walter crescuse într-un loc înghesuit în spatele biroului unui motel care se numea Pinii Foșnitori, cu un tată alcoolic, un frate mai mare care-l bătea în mod regulat, un frate mai mic care copia conștiincios felul în care fratele mai mare își bătea joc de el și o mamă

ale cărei handicapuri fizice și a cărei morală îndoielnică îi afectau îndeplinirea atribuțiilor de menajeră și responsabilă de noapte a motelului, într-atât încât în timpul sezonului, pe timpul verii, Walter curăța adesea camerele întreaga după-amiază, și apoi îi caza pe cei care ajungeau mai târziu, în timp ce tatăl său bea alături de amicii lui din asociația veteranilor de război, iar mama lui dormea. Sarcinile acestea erau în plus pe lângă aceea pe care o avea față de familie, și anume de a-și ajuta tatăl să mențină totul în funcțiune, să se ocupe de tot, de la izolarea spațiului de parcare, până la desfundarea țevilor, până la repararea boilerului. Tatăl lui depindea de ajutorul său, iar Walter i-l oferea din nevoia permanentă de a obține aprobarea tatălui său, lucru despre care prietenele lui spuneau că era totuși imposibil, pentru că Walter era prea sensibil, prea intelectual și prea puțin înclinat înspre vânătoare, camionete și bere (lucruri pentru care frații lui aveau o pasiune). În ciuda faptului că muncea tot anul fără să fie plătit, Walter reușise să se remarce în piesele școlare și în musicaluri, să inspire un devotament pe viață din partea multor prieteni din copilărie, să învețe de la mama lui să gătească strictul necesar și să coasă, să-și dezvolte pasiunea pentru natură (pești tropicali; ferme de furnici; acordarea de ajutor de urgență pentru păsărelele orfane; presarea florilor) și să termine școala cu brio. I se oferise o bursă la Ivy League, dar în schimb a ales Macalester, aflat destul de aproape de Hibbing ca să poată lua un autobuz la sfârșit de săptămână și s-o ajute pe mama lui să se lupte cu starea de decădere rapidă a motelului (tatăl lui se pare că avea acum un emfizem și devenise inutil). Walter visase să devină regizor de film sau chiar actor, dar în loc de asta studia dreptul la universitate pentru că, așa cum se exprimase, „Cineva din familie trebuie să aibă un venit stabil".

În mod pervers – din moment ce nu era atrasă de Walter – Patty simțea o urmă de rivalitate și era vag ofensată de prezența celorlalte fete în timpul ieșirilor,

care ar fi putut să fie întâlniri, și era încântată să observe că ea, și nu ele, era cea care-i făcea ochii lui Walter să strălucească sau îl făcea să se îmbujoreze. Ce-i mai plăcea să fie vedetă, lui Patty a noastră. Aproape în toate situațiile. La ultima piesă pe care au văzut-o, la Guthrie, în decembrie, Walter a ajuns chiar înainte de a se ridica cortina, plin de zăpadă, cu câteva volume broșate drept cadouri de Crăciun pentru celelalte fete, iar pentru Patty, cu o floare enormă. Steaua Crăciunului, pe care o purtase prin autobuz și pe străzile pline de fleșcăială și din cauza căreia întâmpinase greutăți la garderoba teatrului. Era clar pentru toată lumea, chiar și pentru Patty, că gestul de a le oferi celorlalte fete cărți interesante, în vreme ce ei îi adusese o floare, nu era menit a fi lipsit de respect. Faptul că Walter nu-și investea pasiunea într-o variantă mai zveltă a prietenelor lui drăguțe, pline de adorație, ci mai degrabă în persoana lui Patty, care-și punea la treabă inteligența și creativitatea în primul rând pentru a născoci feluri noi și aparent nonșalante de a-l menționa pe Richard Katz, era înșelător și alarmant, dar în același timp, măgulitor fără doar și poate. După piesă, Walter i-a cărat floarea tot drumul până la cămin, în autobuz și pe alte străzi cu fleșcăială. Cartonașul prins de ea, pe care l-a deschis în camera ei, spunea *Pentru Patty, cu multă afecțiune, de la fanul ei plin de admirație.*

Cam în aceeași vreme, Richard a găsit de cuviință să-i facă vânt Elizei. Se pare că era genul dur de bărbat, care părăsește. Eliza era scoasă din minți când a sunat-o pe Patty ca să-i aducă la cunoștință noutățile, plângându-se că „fătălăul" ăla îl întorsese pe Richard împotriva ei, că Richard nu voia să-i mai dea *nici o șansă* și că Patty trebuia s-o ajute să aranjeze o întâlnire cu el, pentru că acesta refuza să-i vorbească sau să-i deschidă ușa la apartament sau...

— Am de dat examenele finale, spuse Patty rece.

— Poți să mergi până acolo și o să vin și eu cu tine, spuse Eliza. Nu vreau decât să-l văd și să-i explic.

— Ce să-i explici?

— Că trebuie să-mi dea o șansă! Că merit să fiu ascultată!

— Walter nu e homo, spuse Patty. Asta-i ceva ce ți-ai băgat singură în cap.

— O, Doamne, te-a întors și pe tine împotriva mea!

— Nu, zise Patty. Nu-i așa.

— Vin acum până la tine ca să putem face un plan.

— Mâine-dimineață am examenul final la istorie. Trebuie să învăț.

Patty a aflat atunci că Eliza renunțase să mai meargă la cursuri de șase săptămâni, pentru că era atât de vrăjită de Richard. Era *vina lui*, renunțase la tot pentru el, iar acum el o pusese la uscat pe sârmă, și trebuia să facă în așa fel încât părinții ei să nu afle că picase toate examenele, voia să vină în clipa aia la căminul lui Patty, iar Patty trebuia să stea acolo și s-o aștepte, ca să poată face un plan.

— Chiar sunt obosită, spuse Patty. Trebuie să învăț și apoi să dorm.

— Nu pot să cred! V-a întors pe amândoi împotriva mea! Singurii doi oameni pe care-i prefer din toată lumea!

Patty a reușit să închidă telefonul, s-a grăbit înspre bibliotecă și a rămas acolo până la ora de închidere. Era sigură că Eliza avea s-o aștepte în fața căminului, fumând și hotărâtă să o țină trează jumătate din noapte. Îi era groază să plătească acest tribut al prieteniei, dar pe de altă parte, era resemnată, așa că a fost o dezamăgire, oricât de ciudat ar suna, să se întoarcă în camera ei și să nu fie nici urmă de Eliza. Aproape îi venea s-o sune, totuși ușurarea pe care o resimțea și oboseala au fost mai puternice decât sentimentul de vinovăție.

Trei zile s-au scurs fără să primească nici o veste de la Eliza. În noaptea de dinainte ca Patty să plece în vacanța de Crăciun, a sunat într-un sfârșit la numărul Elizei ca să se asigure că totul era bine, dar

telefonul suna și tot suna și n-a răspuns nimeni. A plecat cu avionul acasă, în Westchester, într-un nor de vinovăție și îngrijorare, care se făcea tot mai dens cu fiecare încercare nereușită de a lua legătura cu prietena ei de la telefonul din bucătăria părinților. În Ajunul Crăciunului a mers până într-acolo încât a sunat la Motelul Pinii Foșnitori din Hibbing, Minnesota.

— Ăsta-i un cadou de Crăciun pe cinste! spuse Walter. Să pot să te aud.

— O, păi, mulțumesc. De fapt te sun ca să te întreb de Eliza. Parcă a dispărut.

— Consideră-te norocoasă, zise Walter. Richard și cu mine a trebuit în cele din urmă să scoatem telefonul din priză.

— Când a fost asta?

— Acum două zile.

— O, ei bine, asta-i o ușurare.

Apoi Patty a rămas să stea de vorbă cu Walter, i-a răspuns la multele întrebări, povestindu-i cât de înnebunite erau surorile ei cu toate cumpărăturile pentru Yule[1] sau cum găsea de cuviință familia ei să o umilească anual reamintindu-i că era deja la o vârstă ridicol de mare când a încetat să mai creadă în Moș Crăciun, și apoi bizarele schimburi de replici cu tentă sexuală și scatologică dintre tatăl ei și sora mijlocie, și „nemulțumirile" surorii ei mijlocii legate de cât de puțin solicitante erau cursurile sale din anul întâi la Yale, și cum anticipase mama ei, cu douăzeci de ani în urmă, că la un moment dat va lua hotărârea să nu mai sărbătorească Hanuka și alte sărbători evreiești.

— Și, ție cum îți merge? îl întrebă Patty pe Walter după vreo jumătate de oră.

— Bine. Eu și mama coacem prăjituri. Richard joacă dame cu tata.

— Sună bine. Mi-aș dori să fiu și eu acolo.

— Și eu mi-aș dori să fii aici. Am putea să ne punem clăparii și să o luăm la plimbare prin zăpadă.

---

1. Sărbătoare precreștină care marchează solstițiul de iarnă (21 decembrie).

— Sună tare drăguț.

Chiar suna drăguț, iar Patty nu-și mai putea da seama dacă prezența lui Richard era cea care îl făcea atrăgător pe Walter sau dacă era atrăgător el însuși – prin abilitatea lui de a transforma orice loc în care se afla într-un loc plăcut.

Telefonul din partea Elizei, de care-i era groază, a venit în noaptea de Crăciun. Patty a răspuns la derivația de la subsol, unde se uita la un meci din NBA, de una singură. Înainte măcar să-și poată cere scuze, însăși Eliza s-a scuzat pentru tăcere și i-a spus că fusese ocupată cu mersul la doctori.

— Ei zic că am leucemie, spuse ea.

— Nu...

— Încep tratamentul după Anul Nou. Părinții mei sunt singurii care mai știu, nu trebuie să spui nimănui altcuiva. Nu trebuie să-i spui lui Richard, mai ales. Juri că nu spui nimănui?

Norul de vinovăție și îngrijorare se condensase acum într-o furtună de sentimente. Patty a plâns și a tot plâns și a întrebat-o pe Eliza dacă era ceva *sigur*, dacă doctorii erau *siguri*. Eliza i-a explicat că se simțise din ce în ce mai slăbită până spre sfârșitul toamnei, dar că nu voise să spună nimănui pentru că se temuse ca Richard să nu o părăsească dacă se dovedea că avea mononucleoză, numai că până la urmă ajunsese să se simtă atât de aiurea încât se dusese s-o consulte un doctor, iar verdictul venise cu două zile în urmă: leucemie.

— E genul acela periculos?

— Toate sunt periculoase.

— Bine, dar e genul după care te poți face bine?

— Există o șansă bună ca tratamentul să ajute, spuse Eliza. O să aflu mai multe peste o săptămână.

— O să mă întorc devreme. Pot să stau cu tine.

Dar Eliza, în mod destul de ciudat, nu mai voia ca Patty să stea cu ea.

Apropo de povestea cu Moș Crăciun: autobiografa nu are pic de simpatie pentru părinții care mint, și totuși există grade în care se poate minți. Există minciuni pe care le spui unei persoane căreia

i se organizează o petrecere-surpriză sau minciuni spuse din pur amuzament, și apoi există minciuni pe care le spui unei persoane pentru a o face să pară proastă că le crede. Odată, pe vremea când era adolescentă, Patty s-a supărat atât de tare că făceau mișto de ea din cauză că îi luase un timp nefiresc de îndelungat să nu mai creadă în Moș Crăciun (era vorba de o credință care persistase chiar și după ce surorile mai mici și-o pierduseră), încât a refuzat să mai iasă din camera ei pentru cina de Crăciun. Tatăl ei, care venise s-o convingă, a încetat dintr-odată să mai zâmbească și i-a spus serios că familia îi menținuse iluzia pentru că inocența ei era frumoasă și pentru că o iubeau în special pentru asta. Era genul de lucru plăcut să-l auzi și, în același timp, o mare tâmpenie, dezmințită de plăcerea pe care o avea toată lumea necăjind-o. Patty credea că părinții au datoria de a-i învăța pe copii cum să recunoască realitatea atunci când se confruntă cu ea.

E de-ajuns să spunem că Patty, în multele săptămâni de iarnă în care a jucat rolul lui Florence Nightingale pentru Eliza – înaintând cu greu prin viscol ca să-i aducă supă, făcându-i curat în bucătărie și baie, rămânând cu ea până noaptea târziu și uitându-se împreună cu ea la televizor atunci când ar fi trebuit să doarmă înaintea meciurilor, uneori adormind cu brațele în jurul prietenei sale din ce în ce mai slăbite, supunând-o celor mai desăvârșite alinturi („Ești îngerul meu drag", „Când îți văd chipul mă simt ca în rai" etc., etc.) și refuzând, în tot acest timp, să răspundă la telefoanele lui Walter ca să-i explice de ce nu mai avea timp să iasă cu el – e de-ajuns să spunem că Patty a ratat absolut toate stegulețele roșii de avertizare. Nu, spunea Eliza, forma asta deosebită de chimioterapie nu îi face pe oameni să-și piardă părul. Și, nu, nu era posibil să-și planifice orele de tratament în intervalele în care Patty era liberă ca să poată veni să o ia de la clinică. Și, nu, nu voia să renunțe la apartamentul ei ca să stea cu părinții și, da, părinții ei veneau tot timpul în vizită, doar că, printr-o coincidență, Patty

nu apuca să-i vadă niciodată și, nu, nu era ceva neobișnuit pentru pacienții cu cancer să-și facă singuri injecții antiemetice cu un ac hipodermic precum cel pe care Patty îl observase pe podea, sub noptiera Elizei.

Fără îndoială, cel mai mare steguleț roșu a fost felul în care ea, Patty, îl evita pe Walter. L-a zărit la vreo două meciuri în ianuarie și a vorbit puțin cu el, dar după asta el a lipsit de la o grămadă de meciuri, iar motivul conștient pentru care Patty nu i-a returnat numeroasele apeluri era că se simțea stânjenită să recunoască cât de mult timp îi acorda Elizei. Dar de ce ar fi fost stânjenitor să ai grijă de o prietenă cu cancer? În același fel, oare cât de greu ar fi fost, atunci când era în clasa a cincea, să ciulească urechile la cinismul colegilor ei de școală în privința lui Moș Crăciun, dacă ar fi avut măcar o fărâmă de dorință de a afla adevărul? A aruncat Steaua Crăciunului primită de la el, deși mai era încă verde.

Când, până la urmă, Walter a reușit s-o întâlnească, asta se întâmpla deja spre sfârșitul lui februarie, târziu, într-o zi cu ninsoare, în care urma să aibă loc meciul cel mare al Gopherilor împotriva celor de la UCLA, principala echipă rivală a sezonului. Patty era deja prost dispusă și întoarsă împotriva lumii întregi în ziua aceea, din cauza unei conversații la telefon cu mama ei care-și serba ziua de naștere. Patty se hotărâse să nu mai trăncănească despre viața ei, doar ca să descopere din nou și din nou că Joyce nu o asculta și nu dădea o ceapă degerată pe reputația echipei adverse cu care urmau să joace, dar nici măcar n-avusese șansa să-și pună în aplicare stăpânirea de sine, pentru că Joyce era deosebit de încântată de succesul surorii mijlocii a lui Patty, care dăduse o probă pentru rolul principal dintr-o repunere în scenă a unui musical de pe Broadway, *Nuntașul*, la îndemnul special al profesorului ei de la Yale, și fusese aleasă ca dublură, lucru care se părea că era o treabă serioasă ce ar fi putut avea drept consecință încetarea temporară a

cursurilor la Yale, întoarcerea surorii acasă și oportunitatea de a urma exclusiv cursuri de teatru. Prin urmare, Joyce era în al nouălea cer.

Atunci când Patty l-a zărit pe Walter apărând de după colțul de cărămidă întunecată al bibliotecii Wilson, s-a întors și a luat-o la picior, dar el a urmat-o în fugă. Zăpada se adunase pe căciula lui cea mare de blană; fața îi era la fel de roșie ca o baliză de navigație. Deși încerca să zâmbească și să pară prietenos, îi tremura vocea când a întrebat-o pe Patty dacă primise vreunul din mesajele lui lăsate la telefon.

— Am fost atât de ocupată, spuse ea. Îmi pare rău că nu te-am sunat.

— Am *spus* ceva greșit? Te-am jignit cumva?

Era jignit și nervos, iar ea ura chestia asta.

— Nu, nu, nici vorbă, spuse ea.

— Te-aș fi sunat și mai des, doar că n-am vrut să te bat la cap.

— Numai că am fost foarte, foarte ocupată, murmură ea în timp ce se așternea zăpada.

— Persoana care răspunde la telefonul tău începuse să se enerveze din cauza mea, pentru că am tot lăsat același mesaj.

— Ei bine, camera ei este chiar lângă telefon, de-asta. O poți înțelege. Preia o mulțime de mesaje.

— *Nu* înțeleg, aproape că strigă Walter. Vrei să te las în pace? Asta vrei?

Patty ura scenele de genul ăsta, le ura.

— Sunt cu adevărat foarte ocupată, spuse ea. Și, de fapt, am un meci foarte important în seara asta.

— Nu, îi zise Walter, e altceva la mijloc. Ce este? Pari atât de nefericită!

Nu a vrut să pomenească de conversația cu mama ei pentru că încerca să intre în starea de spirit a jocului și cel mai bine era să nu se gândească prea mult la asemenea lucruri. Dar Walter a insistat cu atâta disperare să primească o explicație – insista cumva împotriva propriilor lui sentimente, aproape că insista de dragul *dreptății* –, încât Patty a simțit că trebuia să-i spună ceva.

— Uite, va trebui să juri că nu-i vei spune lui Richard, zise ea, dându-și seama chiar în clipa în care rostea vorbele că nu înțelesese niciodată cu adevărat interdicția asta, dar Eliza are leucemie. E groaznic.

Spre surprinderea ei, Walter a început să râdă.

— Nu prea pare.

— Ei bine, e adevărat, spuse ea. Indiferent dacă ți se pare că-i așa sau nu.

— Bine. Și-i dă-nainte cu heroina?

Un lucru căruia îi dăduse rar atenție înainte – faptul că Walter era cu doi ani mai mare decât ea – s-a făcut dintr-odată simțit.

— Are leucemie, spuse Patty. Eu nu știu nimic de heroină.

— Până și Richard are destulă minte să nu ia chestii de-astea. Lucru care, crede-mă, spune multe.

— Eu nu știu nimic despre asta.

Walter a dat din cap și a zâmbit.

— Atunci chiar că ești o persoană cumsecade.

— Nu știu, zise ea. Dar trebuie să mă duc să mănânc și să mă pregătesc pentru meci.

— În seara asta nu pot veni la meciul tău, spuse el întorcându-se să plece. Aș fi vrut să ajung, dar vorbește Harry Blackmun. Trebuie să mă duc să-l văd.

Ea s-a întors înspre el enervată.

— Nici o problemă.

— E judecător la Curtea Supremă. A scris *Roe vs. Wade.*

— Știu, spuse ea. La drept vorbind, mama i-a înălțat un altar pe care îi aprinde tămâie. Nu trebuie să-mi spui cine este Harry Blackmun.

— Bine. Scuze.

Zăpada se întețea între ei.

— Bine, deci. N-o să te mai deranjez, spuse Walter. Îmi pare rău pentru Eliza. Sper că e bine.

Autobiografa nu dă vina pe nimeni altcineva decât pe ea însăși – nu pe Eliza, nu pe Joyce, nu pe Walter – pentru ceea ce s-a întâmplat după aceea. Ca orice alt jucător, suportase și ea eșecul multor lovituri ratate și-și jucase porția de meciuri

proaste, dar până și în serile ei cele mai proaste se simțise ca și când ar fi făcut parte din ceva mai mare – echipa, sportul, ideea că atletismul *conta* – și-și găsea adevărata alinare în strigătele de încurajare ale colegelor și în ocările lor menite să spargă ghinionul, pe timpul pauzelor, variații pe tema cataroaielor și a degetelor unsuroase, clișeele pe care și ea le urlase de mii de ori înainte. Întotdeauna își dorise mingea pentru că mingea o salvase întotdeauna, mingea era singura ei certitudine în viață, mingea îi fusese tovarășă credincioasă în verile nesfârșite ale copilăriei ei. Și toate gesturile repetitive pe care le fac oamenii la biserică, iar celor lipsiți de credință li se par false sau aiurea – palmele bătute după fiecare coș, îmbrățișările la grămadă după fiecare aruncare de trei puncte, palmele bătute la înălțime cu fiecare jucătoare care intra în teren, strigătele interminabile de „Bravo, SHAWNA!" și „Super fază, CATHY!" și URA, UUHUU, UUHUU!" – îi deveniseră ca o a doua natură și păreau atât de firești, ca niște ajutoare de nădejde în performanțe ieșite din comun, la care nici n-apuci să te gândești, încât nu i-ar fi trecut prin cap să se simtă stânjenită din cauza lor, ar fi fost ca și cum s-ar fi rușinat din cauză că alergatul dintr-o parte în alta a terenului o făcea să transpire din greu. Atletismul feminin bineînțeles că n-avea de a face numai cu simplitate și drăgălășenie. Dincolo de îmbrățișări se aflau rivalități mocnite, judecăți morale și critici severe, învinuiri ale Shawnei la adresa lui Patty pentru că îi trimitea prea multe pase după recuperarea mingii lui Cathy și nu suficiente ei, enervarea lui Patty atunci când rezerva la centru, Abbie Smith cea bătută-n cap, transforma o altă preluare într-o aruncare din săritură pe care nu o putea controla, și apoi Mary Jane Rorabacker cu eterna ranchiună împotriva lui Cathy pentru că aceasta nu o invitase și pe ea alături de Patty și Shawna să locuiască în aceeași cameră în anul al doilea, în ciuda faptului că se remarcaseră amândouă la St. Paul Central, vinovăția și, în același timp, ușurarea resimțită de

fiecare începătoare când vreo recrută promițătoare sau vreo rivală cu potențial avea un joc mai prost din cauza stresului etc., etc., etc. Dar sporturile competitive au fost create pe baza unei înșelătoare devoțiuni, ca o metodă de întărire a credinței, și odată ce aceasta ți se insufla pe deplin, în gimnaziu sau, cel mai târziu, în liceu, nu mai simțeai nevoia să-ți pui întrebări în legătură cu nimic important atunci când te îndreptai spre sala de sport și aveai pe tine echipamentul, știai Răspunsul la întrebare, Răspunsul era Echipa, și orice interese personale meschine erau date la o parte.

E posibil ca Patty, în tulburarea ei de după întâlnirea cu Walter, să fi uitat să mănânce cât avea nevoie. În mod clar, ceva a fost în neregulă din primul minut în care a ajuns la Stadionul Williams. Fetele din echipa UCLA erau uriașe și în plină formă, cu trei pivoți de un metru optzeci sau chiar mai înalte, iar planul de joc al antrenoarei Treadwell era să le extenueze prin pase, ca apoi să-și lase jucătoarele mai scunde, în special pe Patty, să se strecoare și să lovească înainte ca adversarele să-și grupeze apărarea. În apărare, planul era să fie extrem de agresive și să încerce să le atragă pe cele două marcatoare gigantice de la UCLA Bruins în faulturi provocate pe la începutul jocului. Nimeni nu se aștepta ca Gopherii să câștige, dar dacă ar fi câștigat, ar fi putut urca în topul douăzeci al clasamentului național neoficial – mai sus decât fuseseră vreodată de când era Patty titulară. Așa că asta era o seară foarte prost aleasă în care Patty să-și piardă credința.

Simțea o slăbiciune stranie. Își făcuse seria obișnuită de mișcări de încălzire, totuși își simțea mușchii oarecum lipsiți de elasticitate. Sporovăiala sonoră a colegelor ei o zgâria pe nervi, însă o senzație de greutate în piept, de parcă devenise brusc conștientă de sine, o reținea să nu strige la ele. Reușise să-și îndepărteze toate gândurile legate de Eliza, dar se trezise în schimb cugetând la faptul că propria ei carieră avea să se sfârșească pentru totdeauna

peste un alt sezon și jumătate, în vreme ce sora ei mijlocie putea să meargă mai departe și să fie o actriță faimoasă toată viața, și iată că, prin urmare, făcuse o investiție dubioasă a propriului timp și resurse, și cu câtă seninătate ignorase aluziile de ani de zile ale mamei sale în această privință. Nici unul dintre gândurile astea, trebuie să precizăm, nu era recomandabil înaintea unui joc important.

— Fii tu însăți, fii grozavă, îi spuse antrenoarea Treadwell. Cine e căpitanul nostru?

— Eu sunt căpitanul echipei.

— Mai tare.

— *Eu sunt* căpitanul echipei.

— Mai tare!

— EU SUNT căpitanul echipei.

Dacă ați jucat vreodată un sport de echipă, veți înțelege că imediat după asta Patty s-a simțit mai puternică, mai concentrată și mai „căpitan“ doar prin rostirea acestor cuvinte. E ciudat cum funcționează șmecheria – o transfuzie de încredere prin intermediul unor cuvinte simple. S-a simțit bine în timp ce își continua încălzirea, la fel și atunci când a dat mâna cu căpitanii celor de la UCLA Bruins și când le-a simțit privirile scrutătoare ațintite asupra ei, știind că li se spusese că era o marcatoare periculos de bună și specialista în faulturi a celor de la Gopher; și-a intrat în rolul de sportivă de succes ca într-o armură. Deși, odată ce-ai început jocul și începe să se scurgă încrederea din tine ca la hemoragie, transfuzia de la tușă nu mai este posibilă. Patty a înscris un punct dintr-un salt ușor de sub coș și, practic, acesta a fost sfârșitul serii ei. Chiar din al doilea minut, și-a putut da seama, judecând după nodul din gât, că avea să joace atât de prost cum nu mai jucase niciodată până atunci. Fata de la Bruins care o flanca avea un avantaj de cinci centimetri și cincisprezece kilograme în plus și putea să facă salturi mult mai înalte decât ale ei, dar problema nu era numai de natură fizică, nici măcar cu precădere de natură psihică. Problema era înfrângerea din inima ei. În loc să ardă în ea spiritul

competitiv, în ciuda avantajului celor de la Bruins cu statura lor nedreaptă, și să urmărească neobosită mingea, așa cum îi spusese antrenoarea să facă, Patty se simțea înfrântă de nedreptate: își plângea de milă. Fetele de la Bruins au încercat un marcaj strâns la careu și au descoperit că funcționa spectaculos. Shawna a sărit și i-a pasat mingea lui Patty, dar ea era prinsă la colț și a cedat. Când a interceptat din nou mingea, a ieșit din spațiul regulamentar. Apoi a prins iarăși mingea și a pasat-o drept în mâinile unei apărătoare, ca și când i-ar fi făcut un mic cadou. Antrenoarea a cerut o pauză și i-a spus să se plaseze mai departe de liniile de aruncare; dar fetele de la Bruins o așteptau acolo. O pasă lungă a trimis mingea din mâinile ei în tribune. Luptându-se cu nodul din gât, încercând să se dezlănțuie, a luat un fault în atac. Iar la aruncarea din săritură n-a avut suficient elan. A dat de două ori cu mingea în panou, și atunci antrenoarea a scos-o din teren ca să-i spună câteva vorbe.

— Unde-i fata mea? Unde mi-e căpitanul?

— Nu sunt în apele mele în seara asta.

— Ba da, absolut, doar că trebuie să-ți revii. E în tine. Revino-ți.

— Ok.

— Urlă la mine. Eliberează-te.

Patty a scuturat din cap.

— Nu vreau să mă eliberez.

Antrenoarea a privit-o în față aplecându-se. Iar Patty, cu un mare efort de voință, s-a forțat să o privească în ochi.

— Cine e căpitanul nostru?

— Eu sunt.

— Strigă.

— Nu pot.

— Vrei să te scot pe bancă? Asta vrei?

— Nu!

— Atunci ieși pe teren. Avem nevoie de tine. Oricare-ar fi problema, o putem discuta mai târziu. Ok?

— Ok.

Această nouă transfuzie s-a scurs ajungând direct la locul hemoragiei, fără să mai circule vreun pic prin trupul lui Patty. De dragul colegelor ei de echipă a rămas în joc, dar s-a întors la vechiul ei obicei de a fi invizibilă, de a urmări fazele jocului în loc să le conducă, să paseze în loc să arunce, și apoi la obiceiul încă și mai vechi de a zăbovi pe lângă perimetru și de a face salturi mari, care ar fi funcționat în oricare altă seară, însă nu și în seara aceea. Cât de greu este să te ascunzi pe terenul de baschet! Patty a fost înfrântă în apărare iar și iar, și fiecare înfrângere părea s-o facă pe următoarea și mai probabilă. Ceea ce simțea în clipele acelea i-a devenit mult mai familiar ceva mai târziu în viață, când a făcut cunoștință cu depresia adevărată, dar în seara aceea de februarie era pentru ea o noutate hidoasă să simtă cum jocul se desfășura fără ea, fără putința de a-l controla, și să intuiască faptul că fiecare apropiere și retragere a mingii, fiecare lovitură a picioarelor ei pe podea, fiecare nouă încercare de a flanca una din fetele perfect concentrate și foarte hotărâte de la Bruins, fiecare bătaie inimoasă pe umăr la pauză din partea colegelor, tot ce se petrecea în jur scotea la iveală propria ei neputință, golul din viitorul ei și inutilitatea de-a te lupta.

Antrenoarea a scos-o până la urmă din joc definitiv pe la jumătatea reprizei a doua, când echipa ei era condusă cu 25 de puncte. S-a mai animat puțin imediat ce s-a trezit așezată în siguranță pe banca de rezervă. Și-a regăsit vocea, și-a încurajat colegele și a bătut palma cu ele ca un porcușor nerăbdător care se bălăcește în josnicia situației de a fi redusă la statutul de animatoare a unui joc în care ar fi trebuit să fie vedeta, îmbrățișând rușinea de a fi consolată, cu prea multă delicatețe, de către coechipierele ei pline de compasiune. Simțea că merita din plin să fie înjosită și făcută de rușine în felul acesta, după cât de prost jucase. Și în timp ce se bălăcea în tot rahatul acesta, se simțea totuși mai bine decât se simțise toată ziua.

După aceea, în vestiar, a suportat predica antrenoarei fără s-o asculte și apoi a rămas pe bancă și a hohotit o jumătate de oră. Prietenele ei au fost suficient de drăguțe încât s-o lase în pace.

Îmbrăcată în pufoaică și având pe cap șapca de la Gopher, s-a dus până la amfiteatrul Northrop, sperând că poate prelegerea lui Blackmun nu se terminase încă, dar clădirea era încuiată și cufundată în întuneric. S-a gândit să se întoarcă la cămin și să-l sune pe Walter, însă și-a dat seama că ceea ce voia cu adevărat era să întrerupă antrenamentul și să se îmbete criță. A luat-o pe străzile troienite până la apartamentul Elizei, iar aici și-a dat seama că ceea ce voia *cu adevărat* era să-i arunce în față prietenei ei niște vorbe grele.

La interfon, Eliza a protestat că era târziu și că era obosită.

— Nu, trebuie să mă lași să intru, spuse Patty. Nici nu se discută.

Eliza a lăsat-o să intre și apoi s-a așezat pe canapea. Era îmbrăcată în pijamale și asculta un fel de jazz foarte ritmat. Aerul era îmbâcsit de letargie și fum stătut. Patty a rămas în picioare lângă canapea, înfășurată în pufoaica ei, cu zăpada topindu-i-se de pe adidași, urmărind-o pe Eliza cât de rar respira și cât de mult îi lua să pună în practică impulsul de a vorbi – să-și controleze diferitele mișcări alandala ale mușchilor faciali astfel încât să devină treptat mai puțin alandala și, într-un târziu, să se adune într-o întrebare murmurată:

— Cum a fost meciul?

Patty nu i-a răspuns. După o vreme, părea că Eliza uitase de ea.

Nu prea avea rost să-i arunce în față vorbe grele în acel moment, așa că Patty a cotrobăit în schimb prin apartament. Drogurile au ieșit la iveală imediat, chiar pe podea, la căpătâiul canapelei – Eliza pur și simplu aruncase o pernă peste ele. La fundul unui teanc de reviste de poezie și muzică de pe biroul Elizei se afla dosarul cel albastru, prins în trei inele. Din câte își putea Patty da seama, nu mai

fusese nimic adăugat încă din vară. A răsfoit printre documentele și facturile Elizei în căutarea vrunui act medical, dar fără să găsească nimic. Discul cu jazz se pornise de la capăt. Patty l-a oprit și s-a așezat pe măsuța de cafea, cu dosarul și drogurile găsite pe podea, în fața Elizei.

— Trezește-te, îi spuse ea.

Eliza a strâns și mai tare din ochi.

Patty a zgâlțâit-o de picior.

— Trezește-te.

— Am nevoie de o țigară. Chimioterapia m-a terminat de tot.

Patty a ridicat-o de umeri, în capul oaselor.

— Hei, spuse Eliza, cu un zâmbet amețit. Îmi pare bine să te văd.

— Nu mai vreau să fiu prietena ta, zise Patty. Nu mai vreau să te văd.

— De ce?

— Uite-așa.

Eliza a închis ochii și a clătinat din cap.

— Am nevoie de ajutorul tău. Am luat droguri din cauza durerii. Din cauza cancerului. Am vrut să-ți spun. Dar mi-a fost prea rușine.

S-a lăsat să cadă într-o parte, culcându-se la loc.

— Nu ai cancer, spuse Patty. Nu-i decât o minciună pe care ai inventat-o pentru că ai nu știu ce idei nebunești legate de mine.

— Nu, am leucemie. Chiar am leucemie.

— Am venit să-ți spun în față, din politețe. Dar acum o să plec.

— Nu. Trebuie să rămâi. Am probleme cu drogurile și trebuie să mă ajuți.

— Nu te pot ajuta. Va trebui să te duci la părinții tăi.

A urmat o tăcere îndelungată.

— Adu-mi o țigară, spuse Eliza.

— Nu suport țigările tale.

— Am crezut c-ai înțeles care-i treaba cu părinții, zise Eliza. Că nu sunt persoana pe care și-au dorit-o.

— Nu înțeleg nimic când e vorba de tine.

A urmat o altă tăcere. Apoi Eliza a spus:

— Știi ce urmează să se întâmple dacă pleci, nu-i așa? O să mă omor.

— O, ăsta e un motiv grozav ca să rămân și să fim prietene, răspunse Patty. Se pare că o să ne distrăm de minune amândouă.

— Spun doar că asta e probabil ceea ce voi face. Tu ești singurul lucru frumos și real pe care-l am.

— Nu sunt un lucru, spuse Patty corectând-o.

— Ai văzut vreodată pe cineva care își injectează droguri în venă? Am ajuns să mă pricep binișor la asta.

Patty a luat siringa și drogurile și le-a pus în buzunarul pufoaicei.

— Care-i numărul de telefon al părinților tăi?

— Nu-i suna.

— O să-i sun. Nici nu se discută.

— O să stai cu mine? O să vii să mă vezi?

— Da, minți Patty. Spune-mi odată numărul de telefon.

— Întreabă de tine tot timpul. Ei cred că ai o influență bună asupra vieții mele. Vrei să stai cu mine?

— Da, minți Patty din nou. Care e numărul lor?

Când au sosit părinții, după miezul nopții, aveau privirile întunecate ale unor oameni întrerupți din bucuria răgazului de-a nu mai trebui să se ocupe fix de asemenea probleme. Patty era încântată să-i cunoască în sfârșit, dar acest sentiment nu era, evident, reciproc. Tatăl avea o barbă mare și ochi întunecați, afundați în orbite, mama era micuță și purta cizme din piele cu toc înalt și împreună emanau o puternică vibrație sexuală, care-i amintea lui Patty de filmele franțuzești și de comentariile Elizei despre cum fiecare dintre ei era dragostea vieții celuilalt. Pe Patty n-ar fi deranjat-o să primească câteva scuze pentru faptul că-și lăsaseră fiica cea zdruncinată la minte să se dezlănțuie asupra unui om care nu bănuia nimic, așa cum era ea, sau câteva cuvinte de mulțumire pentru că le luase de pe umeri grija fiicei lor în acești doi ani, sau câteva cuvinte referitoare la banii care-i finanțaseră ultima

criză. Dar imediat ce micul nucleu familial s-a reunit în camera de zi, a început să se desfășoare o dramă ciudată al cărei motiv era stabilirea unui diagnostic și în care lui Patty părea să nu-i mai revină nici un rol.

— Deci, ce fel de droguri?

— Ăăă, iarbă, răspunse Eliza.

— Iarbă, țigări, băutură. Ce altceva? Mai e și altceva?

— Puțină cocaină câteodată. Nu prea multă acum.

— Altceva?

— Nu, asta-i tot.

— Dar prietena ta? Se droghează și ea?

— Nu, ea e o mare vedetă din baschet, spuse Eliza. V-am *spus* eu. Ea e complet cu capul pe umeri și nemaipomenită. E *uimitoare.*

— Știa că te drogai?

— Nu, ei i-am spus că am cancer. Nu știa nimic.

— Cât a durat asta?

— De la Crăciun.

— Așa că te-a crezut. Ai născocit o minciună elaborată pe care ea a crezut-o.

Eliza scoase un chicotit.

— Da, am crezut-o, răspunse Patty.

Tatăl nu-i aruncă nici măcar o privire.

— Și ce-i asta? întrebă el, ridicând dosarul albastru.

— Este dosarul meu despre Patty, răspunse Eliza.

— Pare să fie un fel de album al unui obsedat, îi spuse tatăl mamei.

— Așadar ea ți-a spus că o să te lase baltă, continuă mama, și apoi tu ai spus că o să te sinucizi.

— Ceva de felul ăsta, recunoscu Eliza.

— Chestia asta e de-a dreptul obsesivă, comentă tatăl, dând câteva pagini.

— Chiar ai tendințe sinucigașe? o întrebă mama. Sau a fost doar o amenințare, ca s-o împiedici pe prietena ta să plece?

— Mai mult o amenințare, spuse Eliza.

— Mai mult?

— Bine, nu sunt o sinucigașă.

— Și totuși ești conștientă că trebuie să ne ocupăm serios de asta acum, spuse mama. Nu avem de ales.

— Știți, cred că acum o să plec. Am ore de dimineață.

— Ce fel de cancer te-ai prefăcut că ai? întrebă tatăl. Unde anume în corp era localizat?

— Am spus că am leucemie.

— Deci în sânge. Un cancer fictiv în sânge.

Patty a pus drogurile pe perna unui braț de fotoliu.

— O să las astea aici, spuse ea. Chiar trebuie să plec.

Părinții s-au uitat la ea, s-au uitat unul la celălalt și au dat din cap.

Eliza s-a ridicat de pe canapea.

— Când te mai văd? Ne vedem mâine?

— Nu, răspunse Patty. Nu cred.

— Așteaptă! Eliza se repezi și o prinse pe Patty de mână. Am stricat totul, dar o să mă fac bine și apoi ne vom putea vedea din nou. Ok?

— Da, ok, minți Patty, în vreme ce părinții se apropiaseră pentru a o smulge din strânsoarea fiicei lor.

Afară, cerul se limpezise și temperatura scăzuse până aproape de zero. Cu fiecare respirație, Patty trăgea adânc aer curat în plămâni. Era liberă! Și, o, cât își dorea să se poată întoarce acum înapoi și să joace din nou meciul împotriva celor de la UCLA. Chiar și la unu dimineața, chiar și pe stomacul gol, se simțea gata să strălucească. A grăbit pasul mergând pe strada Elizei, bucurându-se din plin de libertatea ei, auzind cuvintele antrenoarei în urechi pentru prima dată, la trei ore după ce fuseseră rostite, o auzea spunându-i că nu fusese decât un joc, că toată lumea are momente proaste, că avea să fie din nou ea însăși a doua zi. Se simțea gata să se dedice mai intens ca niciodată menținerii în formă și îmbunătățirii tehnicii de joc, gata să vadă și mai multe piese de teatru cu Walter, gata să-i spună mamei sale: „Povestea cu *Nuntașul*... știi, a

fost o veste grozavă!". Pregătită să devină o persoană mai bună în toate privințele. În entuziasmul ei, o luase la fugă orbește, fără să observe porțiunea de gheață neagră de pe trotuar. Piciorul stâng i-a alunecat urât într-o parte, în spatele piciorului drept, și și-a paradit zdravăn genunchiul, a rămas lată la pământ.

Nu sunt multe de spus despre cele șase săptămâni care au urmat. A suportat două operații, a doua ca urmare a unei infecții provocate de prima, și a devenit o abilă mânuitoare de cârjă. Mama ei a venit cu avionul pentru prima operație și s-a purtat cu tot personalul medical ca și când ar fi fost niște țărănoi din Vest cu o inteligență îndoielnică, obligând-o pe Patty să-și ceară scuze în numele ei și să se poarte deosebit de frumos ori de câte ori ea nu se afla în cameră. Atunci când s-a dovedit că Joyce avusese probabil dreptate să nu aibă încredere în doctori, Patty s-a simțit atât de mâhnită, încât nici măcar nu i-a spus de a doua operație până înainte cu o zi ca aceasta să aibă loc. A asigurat-o pe Joyce că nu mai era nevoie să vină din nou cu avionul – avea o mulțime de prieteni care să aibă grijă de ea.

Walter Berglund învățase de la mama lui cum să fie atent cu femeile suferinde și a profitat de handicapul prelungit al lui Patty pentru a-și face din nou loc în viața ei. În ziua de după prima operație, a apărut cu un pin de Norfolk, înalt de un metru douăzeci, sugerându-i că poate preferă o plantă vie în locul florilor rupte care nu durează. După asta, a reușit să o vadă pe Patty aproape în fiecare zi, cu excepția zilelor de la sfârșit de săptămână, când mergea la Hibbing ca să-și ajute părinții, și s-a făcut imediat îndrăgit de prietenele ei sportive, pentru că era atât de cumsecade. Prietenele ei, care nu erau niște frumuseți, apreciau atenția sporită cu care le asculta el, în comparație cu toți ceilalți tipi care nu puteau trece dincolo de aspectul lor fizic, iar Cathy Schmidt, prietena ei cea mai spirituală, l-a declarat pe Walter suficient de deștept ca să ajungă la Curtea Supremă. Era o noutate pe Tărâmul Sportivelor să

aibă un bărbat printre ele, în preajma căruia se simțeau firesc și relaxate, un tip care putea să-și piardă vremea cu ele pe hol în timpul pauzelor de studiu și să fie la fel ca fetele. Și toată lumea putea să vadă că era nebun după Patty și toată lumea, cu excepția lui Cathy Schmidt, era de acord că acest lucru trebuie să fie nemaipomenit.

Cathy, după cum s-a observat, avea mintea mai ascuțită decât celelalte.

— Nu prea te dai în vânt după el, nu-i așa?

— Ba parcă, parcă, spuse Patty. Și, într-un fel, nu prea.

— Așadar... voi doi nu sunteți...

— Nu! Nimic. Probabil n-ar fi trebuit să-i spun niciodată că am fost violată. Mai aveam puțin și îl adunam de pe jos când a auzit. Era *tandru* și... *grijuliu* și... *necăjit.* Iar acum parcă așteaptă permisiune scrisă – sau așteaptă să fac eu primul pas. Lucru la care probabil că nici cârjele nu sunt de prea mare ajutor. Dar e ca și când aș fi urmărită peste tot de un câine foarte drăguț, bine dresat.

— Asta nu-i prea grozav, zise Cathy.

— Nu. Nu este. Dar nu pot nici să-l alung, pentru că e atât de incredibil de drăguț cu mine și chiar îmi place să vorbesc cu el.

— Îți cam place de el.

— Da. Poate chiar mai mult de atât. Dar...

— Dar nu nebunește...

— Exact.

Pe Walter îl interesa totul. Citea *The Times* din scoarță-n scoarță, iar în aprilie, imediat după ce Patty și-a revenit cât de cât, a început s-o invite la prelegeri și filme de artă și documentare, la care altminteri nici n-ar fi visat să meargă. Indiferent dacă asta se întâmpla din cauza iubirii lui sau din cauza golului din program, creat de accidentul ei, era prima dată când cineva privea dincolo de sportiva din ea, observând luminițele din interior. Deși se simțea inferioară lui Walter în aproape orice domeniu al cunoașterii umane cu excepția sportului, îi era recunoscătoare pentru că o făcuse să

înțeleagă că avea și ea cu adevărat opinii și că opiniile ei puteau fi diferite de ale lui. (Acest lucru oferea un contrast încurajator față de Eliza, care, dacă ai fi întrebat-o cine era președintele actual al Statelor Unite, ar fi izbucnit în râs, s-ar fi prefăcut că habar n-are și ar fi schimbat discul la pick-up.) Walter era înflăcărat de tot felul de vederi sincere și deosebite – îl ura pe papă și Biserica Catolică, dar era de acord cu revoluția islamică din Iran care, spera el, va conduce la o mai bună conservare a energiei în Statele Unite, îi plăceau noile politici de control al ratei natalității din China și credea că și SUA ar trebui să adopte ceva similar; îi păsa mai puțin de accidentul nuclear de pe Three Mile Island decât de prețul scăzut al gazolinei și de nevoia unui sistem de transport feroviar de mare viteză care ar fi făcut ca mașina să devină ceva învechit; și tot așa – iar Patty își asumase rolul de a aproba cu încăpățânare lucrurile cu care el nu era de acord. Îi plăcea mai ales să-l contrazică în privința Sclaviei Femeilor. Într-o după-amiază spre sfârșitul semestrului, la o cafea la Uniunea Studenților, cei doi au purtat o discuție memorabilă despre profesorul de Arte Primitive pe care îl avea Patty, ale cărui prelegeri i le descria lui Walter într-un fel aprobativ, făcând astfel o aluzie subtilă la ceea ce ea considera că lipsea personalității lui.

— Ptiu, spuse Walter. Pare să fie unul dintre profii ăia între două vârste care nu se pot abține să vorbească mereu despre sex.

— Păi, vorbește despre figurine ale cultului fertilității, îi explică Patty. Nu e vina lui că singura sculptură pe care o avem de acum cincizeci de mii de ani are legătură cu sexul. În plus, are o barbă albă, și asta e suficient să mă facă să-mi pară rău pentru el. Adică, ia gândește-te. E cocoțat la catedră și are o mulțime de lucruri deocheate pe care ar vrea să le spună despre „tinerele din ziua de azi", știi tu, și despre „coapsele noastre slăbănoage", și tot restul, și știe că ne face să ne simțim stânjenite, și știe că mai are și barba aia și e între două vârste

și că noi toate suntem, vezi tu, mai tinere. Însă oricum nu se poate abține să nu spună toate lucrurile astea. Cred că asta trebuie să fie greu. Să nu te poți abține să nu te umilești.

— Dar e jignitor!

— Și la fel de bine, continuă Patty, cred că de fapt e înnebunit după coapsele babane. Cred că despre asta e vorba cu adevărat: îl pasionează Epoca de Piatră. Știi tu: grăsimea. Ceea ce e drăguț și, întru câtva, înduioșător – să fii chiar atât de pasionat de arta străveche.

— Dar tu nu te simți jignită, ca feministă?

— Nu prea mă consider feministă.

— De necrezut! spuse Walter, înroșindu-se. Nu susții ERA[1]?

— Păi, nu mă omor după politică.

— Dar motivul pentru care te afli aici, în Minnesota, este că ai obținut o bursă sportivă, lucru care nici măcar n-ar fi fost posibil acum cinci ani. Te afli aici datorită legislației federale feministe. Te afli aici datorită Articolului Nouă.

— Dar Articolul Nouă nu susține decât o egalitate principială, spuse Patty. Dacă jumătate din studenți sunt fete, vor trebui să obțină jumătate din banii pentru bursele sportive.

— Asta înseamnă feminism!

— Nu, e egalitate principială. Ca în cazul lui Ann Meyers? Ai auzit de ea? Era vedetă la UCLA și tocmai a semnat un contract cu NBA, ceea ce e ridicol. Are cam un metru șaizeci și cinci și e fată. Nu va juca niciodată. Pur și simplu bărbații sunt niște atleți mai buni decât femeile și întotdeauna vor fi așa. Acesta este motivul pentru care la meciurile de baschet ale băieților vin de o sută de ori mai mulți oameni decât la meciurile de baschet ale fetelor – din cauza asta bărbații pot să facă atât de multe lucruri pe plan sportiv. E o tâmpenie să negi lucrul ăsta.

---

1. Equal Rights Association (Asociația Drepturilor Egale), mișcare feministă inițiată în anul 1974.

— Dar dacă ai vrea să te faci doctoriță și nu te-ar primi la medicină pentru că preferă studenți bărbați?

— Și asta ar fi nedrept, deși nu vreau să mă fac doctoriță.

— Așadar ce *vrei*?

Mai degrabă din inerție, pentru că mama sa era neobosită în promovarea unor cariere impresionante pentru fetele ei, și de asemenea pentru că, după părerea lui Patty, mama ei fusese un părinte mediocru, Patty era tentată să ajungă pur și simplu casnică și să fie o mamă remarcabilă.

— Vreau să trăiesc într-o casă veche și frumoasă și să am doi copii, îi spuse ea lui Walter. Vreau să fiu o mamă foarte, foarte bună.

— Vrei și o carieră?

— Să-mi cresc copiii va fi cariera mea.

El s-a încruntat și a dat din cap.

— Vezi tu, spuse ea. Nu sunt o persoană foarte interesantă. Nu sunt nici pe departe la fel de interesantă ca prietenele tale.

— Asta nu-i adevărat, răspunse el. Ești incredibil de interesantă.

— Păi, e foarte drăguț din partea ta c-o spui, dar cred că nu prea are sens.

— Cred că însemni mult mai mult decât ai tu impresia.

— Mă tem că nu prea ești realist în ceea ce mă privește, continuă Patty. Pun pariu că nu poți să numești nici măcar un lucru interesant la mine.

— Păi, pentru început, talentul tău sportiv, spuse Walter.

— Bla, bla. E foarte interesant.

— Și felul în care gândești. Faptul că-l consideri drăguț și înduioșător pe proful ăla al tău înfiorător.

— Dar nu ești de acord cu mine asupra acestui fapt!

— Și felul în care vorbești despre familia ta. Felul în care povestești despre ei. Faptul că ești atât de departe de ei și ai propria ta viață aici. Totul e incredibil de interesant.

Patty nu se mai aflase niciodată în preajma unui om atât de evident îndrăgostit de ea. Bineînțeles, lucrul despre care vorbeau și el, și ea, în secret, era dorința lui Walter de a o avea. Și totuși, cu cât petrecea mai mult timp alături de el, cu atât mai mult ajungea să simtă că, deși nu era drăguță – sau poate *tocmai* pentru că nu era drăguță, pentru că era morbid de competitivă și atrasă înspre tot felul de lucruri nesănătoase – era, măcar, o persoană foarte interesantă. Iar Walter, insistând atât de mult asupra faptului că era interesantă, făcea în mod clar progrese înspre a deveni la rândul lui interesant pentru ea.

— Dacă ești atât de feminist, spuse ea, de ce ești prietenul cel mai bun al lui Richard? Nu e cumva lipsit de respect?

Chipul lui Walter se întunecă.

— Cu siguranță, dacă aș fi avut o soră, aș fi avut grijă să nu-l întâlnească niciodată.

— De ce? întrebă Patty. Pentru că s-ar purta urât cu ea? E rău cu femeile?

— Nu vrea să fie. Îi plac femeile. Doar că se plictisește prea repede de ele.

— Pentru că suntem înlocuibile? Pentru că nu suntem decât obiecte?

— Nu e ceva politic, spuse Walter. Richard e pentru egalitate în drepturi. Pare să fie mai degrabă o dependență sau una dintre dependențele lui. Știi, tatăl lui era așa un bețivan, iar Richard nu bea deloc. Dar e același lucru ca și cum ai arunca la canal toate sticlele din bar după o beție. Așa se poartă cu o fată după ce s-a plictisit de ea.

— Sună oribil.

— Mda, asta nu prea-mi place la el.

— Dar ești încă prietenul lui, deși ești feminist.

— Nu încetezi să-i fii loial unui prieten doar pentru că acesta nu-i perfect.

— Nu, dar încerci să-l ajuți să devină o persoană mai bună. Îi explici de ce ceea ce face el nu e bine.

— Asta ai făcut tu cu Eliza?

— Ok, aici ai dreptate.

Data următoare când a vorbit cu Walter, a invitat-o în sfârșit la o întâlnire adevărată, cu film și cină. Filmul (ceva tipic pentru Walter) s-a dovedit a fi unul gratis, o chestie alb-negru, în grecește, care se numea *Dușmanul din Atena*[1]. În timp ce stăteau în sala de cinema a Facultății de Artă, înconjurați de scaune goale, așteptând să înceapă filmul, Patty și-a descris planurile pentru vară, adică acelea de a sta cu Cathy Schmidt în casa părinților ei din suburbii, de a continua recuperarea fizică și de-a se pregăti pentru o revenire în sezonul următor. Din senin, în sala goală de cinema, Walter a întrebat-o dacă n-ar vrea în schimb să locuiască în camera eliberată de Richard, care se muta la New York.

— Richard pleacă?

— Mda, spuse Walter. New York este locul de unde vine orice muzică interesantă. El și Herrera vor să reconstituie trupa și să încerce să dea lovitura acolo. Iar eu încă mai am trei luni de chirie.

— Uau. Patty a încercat să-și controleze cu grijă expresia feței. Iar eu aș locui în camera lui.

— Ei bine, n-ar mai fi camera lui, spuse Walter. Ar fi a ta. E aproape de sala de sport. Cred că ți-ar fi mult mai ușor decât să faci naveta tocmai din Edina.

— Așa că mă inviți să *mă mut* la tine.

Walter a roșit ferindu-și privirea.

— Ai avea camera ta, evident. Dar, da, dacă o să vrei să luăm cina uneori și să ieșim împreună, ar fi grozav. Cred că sunt o persoană în care poți avea încredere că-ți respectă spațiul, fiind de asemenea gata să-ți ofere și companie.

Patty s-a uitat atentă la chipul lui încercând să înțeleagă. Simțea un amestec de (a) neplăcere și (b) părere de rău la vestea că Richard pleca. *Aproape* că îi sugeră lui Walter s-o sărute mai întâi, dacă avea de gând s-o invite să se mute cu el, dar era atât de supărată încât nu avea chef să fie sărutată în momentul acela. Și apoi luminile din sală s-au stins.

1 Celebru film grecesc *O drakos* (1956), în regia lui Nikos Koundouros.

Din câte își amintește autobiografa, subiectul *Dușmanului din Atena* se referea la un contabil atenian foarte manierat, cu ochelari cu ramă groasă, care merge la lucru într-o dimineață și își vede fotografia pe prima pagină a ziarului, cu titlul DUȘMANUL DIN ATENA ÎNCĂ ÎN LIBERTATE. Atenienii de pe stradă încep imediat să-l arate cu degetul și să-l urmărească și, când e pe punctul să fie capturat, îl salvează o bandă de teroriști sau de criminali, care-l confundă cu liderul lor răufăcător. Banda are un plan îndrăzneț, cum ar fi să arunce în aer Partenonul, iar eroul nostru tot încearcă să le explice că el nu este decât un contabil blând, nu DUȘMANUL, însă banda contează atât de mult pe sprijinul lui, iar restul orașului este atât de pornit să-l ucidă, încât, în cele din urmă, vine un moment uimitor în care își aruncă ochelarii de la ochi *și devine liderul lor neînfricat*, Dușmanul din Atena! Spune: „Ok, oameni buni, iată cum va decurge planul".

Patty a urmărit filmul gândindu-se la Walter în rolul contabilului și imaginându-și-l cum își scotea ochelarii în același fel. După aceea, în timpul cinei de la Vescio's, Walter a interpretat filmul ca o parabolă a Comunismului în Grecia de după război și i-a explicat lui Patty că SUA, având nevoie de parteneri NATO în sud-estul Europei, sponsorizase mult timp represiunea politică din acea zonă. Contabilul, spunea el, era prototipul Omului Obișnuit care ajunge să accepte responsabilitatea de a se alătura luptei violente împotriva represiunii aripii de dreapta.

Patty bea vin.

— Eu nu sunt deloc de acord cu toate astea, spuse ea. Eu cred că e vorba despre cum personajul principal n-a avut niciodată o viață adevărată, pentru că era atât de responsabil și de timid, și nu avea idee de ce era cu adevărat în stare. N-a avut niciodată ocazia de a trăi cu adevărat până n-a fost confundat cu Dușmanul. Și chiar dacă n-a trăit decât câteva zile după aceea, s-a simțit împăcat să moară pentru că în sfârșit făcuse ceva cu viața lui, își realizase potențialul.

Walter părea uluit.

— Cu toate astea, a fost un mod absolut inutil de a muri, zise el. N-a realizat nimic.

— Dar atunci de ce-a făcut-o?

— Pentru că se simțea solidar cu oamenii care-i salvaseră viața. Și-a dat seama că avea o responsabilitate în fața lor. Aceștia erau asupriții, aveau nevoie de el, iar el le-a fost loial. A murit din loialitate.

— Dumnezeule, se minună Patty. Ești nemaipomenit de „onorabil".

— Nu mă simt așa, spuse Walter. Câteodată mă simt de parcă aș fi cea mai tâmpită ființă de pe fața pământului. Mi-aș *dori* să pot înșela. Mi-aș *dori* să pot fi perfect egocentric, cum e Richard, și să-mi expun talentele artistice în vreun domeniu. Și nu pot face toate astea nu pentru că m-aș simți onorabil. Pur și simplu nu sunt făcut pentru asta.

— Dar nici contabilul nu credea că era făcut pentru așa ceva. A fost o surpriză și pentru el însuși!

— Da, dar nu a fost un film realist. Fotografia din ziar nu semăna doar cu actorul, *era chiar a lui.* Și dacă s-ar fi predat autorităților, ar fi putut clarifica lucrurile în cele din urmă. Greșeala pe care a făcut-o a fost să o ia la fugă. De asta spun că a fost o parabolă. Nu a fost o poveste realistă.

Lui Patty i se părea straniu să bea vin cu Walter, din moment ce lui nu-i plăcea deloc băutura, dar era într-o dispoziție răutăcioasă și dăduse pe gât destul de multișor într-un timp relativ scurt.

— Dă-ți ochelarii jos, i-a zis ea.

— Nu, zise el. N-o să te mai văd.

— E-n regulă. Sunt eu. Patty. Scoate-ți-i.

— Dar îmi place să te văd! Ador să te privesc!

Privirile li s-au întâlnit.

— De-asta vrei să locuiesc cu tine? întrebă Patty.

El a roșit.

— Da.

— Ei bine, poate că ar trebui să mergem să vedem apartamentul tău, ca să mă pot hotărî.

— În seara asta?

— Da.
— Nu ești obosită?
— Nu. Nu sunt obosită.
— Cum stai cu genunchiul?
— Genunchiul meu e foarte bine, mulțumesc.
Pentru prima dată, se gândea numai la Walter. Dacă ai fi întrebat-o, în timp ce mergea șontâcăind în cârjă pe 4th Street, prin aerul blând și încurajator de mai, ce spera să se întâmple, își dorea să dea peste Richard în apartament?, ar fi răspuns că nu. *Acum* voia sex – și dacă Walter ar fi avut vreun dram de minte, ar fi făcut cale-ntoarsă de la ușa apartamentului, imediat ce a auzit zgomotul televizorului de partea cealaltă, ar fi dus-o altundeva, oriunde altundeva, înapoi în camera ei, oriunde. Dar Walter credea în dragostea adevărată și se părea că-i era teamă să o atingă pe Patty înainte să fie sigur că dragostea îi era împărtășită. A condus-o în apartament, acolo unde Richard stătea în camera de zi cu picioarele goale pe măsuța de cafea, cu chitara în poală și un caiet cu spirală lângă el pe canapea. Urmărea un film de război, bea dintr-o sticlă mare de Pepsi și scuipa tutunul mestecat într-o conservă de roșii de 800 de grame. Altminteri, camera era curată și aerisită.
— Credeam că ești la concert, spuse Walter.
— Concertul a fost jalnic, răspunse Richard.
— Ți-o amintești pe Patty, nu?
Patty a înaintat timid în cârjă ca să poată fi văzută mai bine.
— Bună, Richard.
— Patty, care nu e considerată înaltă, spuse Richard.
— Eu sunt aceea.
— Și totuși ești foarte înaltă. Îmi pare bine să văd că Walter te-a vrăjit în sfârșit să vii până aici. Începeam să mă tem că nu se va întâmpla niciodată.
— Patty se gândește să locuiască aici peste vară, spuse Walter.
Richard a ridicat din sprâncene.

— Zău?

Era mai slab, mai tânăr și mai sexy decât și-l amintea. Era groaznic cum dintr-odată îi venea să nege că se gândise să locuiască aici cu Walter sau că sperase să se culce cu el în seara aceea. Dar nu avea cum să nege evidența faptului că se afla acolo.

— Caut un loc destul de aproape de sala de sport, spuse ea.

— Bineînțeles. Sună logic.

— Spera să poată vedea camera ta, zise Walter.

— Acum e puțin cam dezordine în cameră.

— O zici de parcă ar exista și momente în care să arate altfel, spuse Walter râzând vesel.

— Există perioade de ordine relativă, îi răspunse Richard. Apoi se întinse și stinse televizorul cu un deget de la picior. Ce mai face mica ta prietenă, Eliza? a întrebat-o pe Patty.

— Nu mai e prietena mea.

— Ți-am spus eu, zise Walter.

— Voiam s-o aud de la sursă. E o fătucă tare dusă, nu-i așa? N-ai fi putut să-ți dai seama imediat în ce măsură, dar, frate... De la un punct încolo era evident.

— Și eu am făcut aceeași greșeală, spuse Patty.

— Doar Walter a văzut adevărul încă din prima zi. „Adevărul despre Eliza." Nu-i un titlu rău.

— Am avut avantajul că m-a urât de la prima vedere, spuse Walter. Am putut s-o văd mai clar.

Richard și-a închis caietul și și-a scuipat saliva cafenie în cutie.

— Vă las singuri, măi copii.

— La ce lucrezi? a întrebat Patty.

— La același căcat care nu poate fi ascultat. Încercam să fac ceva despre fătuca aia, Margaret Thatcher. Noul prim-ministru al Angliei?

— „Fătucă" e un termen cam deplasat pentru Margaret Thatcher, zise Walter. „Matroana" ar suna mai bine.

— Tu ce părere ai de cuvântul „fătucă"? a întrebat-o Richard pe Patty.

— O, eu nu sunt o persoană pretențioasă.

— Walter zice că n-ar trebui să-l folosesc. Zice că e înjositor, deși, din experiența mea, fătucilor nu pare să le pese.

— Sună de parcă ai fi din anii '60, spuse Patty.

— Sună de parcă ar fi din Neanderthal, zise Walter.

— S-a dovedit că Oamenii de Neanderthal aveau niște cranii foarte mari, spuse Richard.

— La fel ca boii, răspunse Walter. Și alte animale rumegătoare.

Richard izbucni în râs.

— Nu credeam că mai e cineva în afara jucătorilor de baseball care să mestece tutun, spuse Patty. Ce gust are?

— Ești liberă să încerci, dacă vrei să vomiți, îi răspunse Richard ridicându-se. O să mă retrag. Vă las singuri.

— Stai, vreau să-ncerc, zise Patty.

— Zău, nu-i o idee bună.

— Nu, hotărât lucru, vreau să-ncerc.

Starea de spirit pe care o avusese cu Walter era iremediabil distrusă, iar acum era curioasă să vadă dacă avea puterea de a-l face pe Richard să rămână. În sfârșit găsise ocazia să demonstreze ceea ce încercase să-i explice lui Walter încă din noaptea în care se cunoscuseră – că nu era suficient de bună pentru el. Exista, bineînțeles, și posibilitatea ca Walter să-și scoată ochelarii, să se poarte sălbatic și să-și gonească rivalul. Dar Walter, și atunci la fel ca întotdeauna, nu voia decât ca Patty să obțină ceea ce-și dorea.

— Las-o să-ncerce, spuse el.

Patty i-a răspuns cu un zâmbet recunoscător.

— Mulțumesc, Walter.

Tutunul mestecat avea gust de mentă și i-a ars gingiile înfiorător. Walter i-a adus o ceașcă de cafea ca să scuipe în ea, iar ea s-a așezat pe canapea ca și când ar fi fost subiectul unui experiment, așteptând să-și facă nicotina efectul și bucurându-se de atenția acordată. Dar atenția lui Walter era îndreptată, la fel ca a ei, asupra lui Richard și, în vreme

ce inima i-o lua la goană, și-a amintit de acuzațiile Elizei, cum că Walter ar fi simțit ceva pentru prietenul lui; și-a amintit gelozia Elizei.

— Richard e încântat de Margaret Thatcher, spuse Walter. Crede că ea reprezintă excesul capitalismului, care va conduce inevitabil la propria-i autodistrugere. Bănuiesc că scrie un cântec de dragoste.

— Cât de bine mă cunoști, spuse Richard. Un cântec de dragoste pentru doamna cu păr înfoiat.

— Nu suntem de acord în privința posibilității unei Revoluții Marxiste, i-a explicat Walter lui Patty.

— Mm, făcu ea, scuipând.

— Walter crede că statul liberal se poate autocorecta, spuse Richard. Crede că burghezia americană va accepta de bunăvoie niște restricții din ce în ce mai mari ale libertăților personale.

— Am niște idei mărețe de cântece pe care Richard, în mod inexplicabil, le tot respinge.

— Cântecul eficienței combustibilului. Cântecul transportului public. Cântecul sistemului de sănătate naționalizat. Cântecul indemnizației pentru copii.

— E un teritoriu destul de virgin, când vine vorba de conținutul cântecelor rock, spuse Walter.

— Doi Copii e Bine, Patru Copii e Rău.

— Doi Copii e Bine – Fără Copii e Și Mai Bine.

— Parcă și văd oamenii ieșind pe străzi.

— Trebuie doar să devii incredibil de faimos, spuse Walter. Apoi oamenii te vor asculta.

— O să-mi fac o notiță să nu uit. Richard s-a întors către Patty. Cum te mai simți?

— Mm! exclamă ea, scuipând cocoloșul mestecat în cana de cafea. Ai dreptate cu vomitatul.

— Încearcă să n-o faci pe canapea.

— Te simți bine? întrebă Walter.

Camera înota și pulsa.

— Nu pot să cred că-ți place chestia asta, i-a spus Patty lui Richard.

— Și totuși așa e.

— Te simți bine? a întrebat-o Walter din nou.

— Sunt bine. Doar că trebuie să stau nemișcată.

De fapt se simţea foarte rău. Nu putea face nimic decât să stea pe canapea şi să-i asculte pe Walter şi pe Richard glumind şi trăncănind despre politică şi muzică. Cu entuziasm, Walter i-a arătat albumul single de 15 centimetri al Traumaticilor şi l-a convins pe Richard să-i pună să asculte ambele părţi la casetofon. Primul cântec era „Urăsc lumina soarelui", pe care îl auzise la club în toamnă şi care acum i se părea a fi echivalentul sonic al ingerării unei cantităţi prea mari de nicotină. Chiar şi la volum redus (nu e nevoie să mai spunem că grija lui Walter pentru vecini era ceva patologic), i-a provocat o senzaţie de greaţă, de frică. Simţea privirile lui Richard aţintite asupra ei în timp ce-i asculta vocea adâncă de bariton, înţelegând că nu se înşelase în legătură cu felul în care o privise în celelalte dăţi când îl întâlnise.

În jurul orei unsprezece, Walter a început să caşte fără să se mai poată stăpâni.

— Scuze, spuse el. Trebuie să te duc acasă acum.

— Mă simt destul de bine ca s-o iau singură pe jos. Am cârjele pentru autoapărare.

— Nu, protestă el. O să luăm maşina lui Richard.

— Nu, tu trebuie să mergi la culcare, sărăcuţul de tine. Richard ar putea să mă ducă acasă. Poţi face asta pentru mine? l-a întrebat ea.

Walter a închis ochii şi a oftat nefericit, ca şi când ar fi fost împins dincolo de orice limite.

— Sigur, spuse Richard. Te voi duce eu.

— Trebuie mai întâi să-ţi vadă camera, a spus Walter, tot cu ochii închişi.

— Te rog, pofteşte, i-a zis Richard. Felul cum arată vorbeşte de la sine.

— Nu. Vreau şi explicaţiile ghidului, răspunse Patty, aruncându-i o privire piezişă.

Pereţii şi tavanul camerei erau vopsiţi în negru, iar dezordinea cea punk pe care influenţa lui Walter o suprimase în camera de zi ieşea aici la iveală din plin. Peste tot erau albume şi coperţi de albume, laolaltă cu mai multe conserve folosite pentru scuipat, altă chitară, rafturi burduşite cu cărţi, o nebunie

de șosete și lenjerie, și niște cearșafuri întunecate și răvășite, dintre care era interesant și oarecum deloc neplăcut să te gândești că Eliza fusese ștearsă din memorie.

— O culoare frumoasă și veselă! spuse Patty.

Walter a căscat din nou.

— Evident, o să revopsesc, spuse el.

— Doar dacă Patty nu preferă negrul, zise Richard din pragul ușii.

— Nu m-am gândit niciodată la negru, zise ea. Negrul e interesant.

— Eu îl găsesc foarte odihnitor, spuse Richard.

— Așa că te muți la New York, spuse ea.

— Da.

— E palpitanț. Când?

— Peste două săptămâni.

— O, tot atunci plec și eu într-acolo. E aniversarea de douăzeci și cinci de ani a părinților mei. Un fel de eveniment oribil e planificat atunci.

— Ești din New York?

— Districtul Westchester.

— La fel ca și mine. Deși probabil dintr-o altă parte a Westchesterului.

— Păi, din suburbii.

— Cu totul în altă parte decât Yonkers.

— Am văzut Yonkers din tren de multe ori.

— Exact ce spuneam.

— Păi, și pleci cu mașina la New York? întrebă Patty.

— De ce? spuse Richard. Ai nevoie de cineva care să te conducă?

— Păi, poate! Te oferi?

El clătină din cap.

— Trebuie să mă mai gândesc.

Bietului Walter i se închideau ochii, cu siguranță nu era la curent cu toată această negociere. Până și lui Patty i se tăiase respirația din cauza vinovăției și ambiguității situației și a pornit-o repede în cârje spre ușa de la intrare unde, de la distanță, i-a strigat un mulțumesc pentru întreaga seară.

— Îmi pare rău că m-a luat oboseala așa, dintr-odată, spuse el. Ești sigură că nu vrei să te conduc acasă?

— O conduc eu, zise Richard. Tu du-te la culcare.

Walter arăta într-adevăr jalnic, dar putea să fie doar din cauza oboselii. Afară, în stradă, în aerul înviorător, Patty și Richard au mers în tăcere până în dreptul mașinii lui, o Impala ruginită. Richard părea foarte grijuliu să n-o atingă în timp ce o ajuta să se urce în mașină, apoi i-a înmânat cârjele.

— Aș fi crezut că ai o camionetă, spuse Patty după ce se urcase și el lângă ea. Credeam că toate trupele au camionete.

— Herrera are o camionetă. Acesta e automobilul meu personal.

— În așa ceva chiar că aș merge până la New York.

— Mda, ascultă, spuse el băgând cheia în contact. Trebuie fie să scoți peștele din apă, fie să renunți la momeală. Mă înțelegi? Altminteri nu e corect față de Walter.

Patty privea drept în față prin parbriz.

— Ce nu e corect?

— Să-i dai speranțe. Să-l amăgești.

— Asta crezi că fac?

— E o persoană extraordinară. E foarte, foarte serios. Trebuie să fii puțin atentă cu el.

— Știu asta, zise ea. Nu trebuie să mi-o spui tu.

— Păi, și-atunci de ce ai venit aici? Mi s-a părut...

— Ce? Ce ți s-a părut?

— Mi s-a părut că parcă am întrerupt ceva. Dar pe de altă parte, când am încercat să plec...

— Doamne, chiar că *ești* un nemernic.

Richard a dat din cap ca și când puțin i-ar fi păsat ce gândea despre el sau ca și când ar fi fost sătul de femei tâmpite care-i spun prostii.

— Când am încercat să plec, continuă el, păreai să nu înțelegi aluzia. Ceea ce e în regulă, e alegerea ta. Eu vreau doar să mă asigur că ești conștientă de faptul că asta-l distruge pe Walter.

— Chiar nu vreau să vorbesc despre asta cu tine.

— Bine. N-o să vorbim despre asta. Dar te-ai văzut foarte des cu el, nu? Practic în fiecare zi, nu? Vreme de săptămâni în șir.

— Suntem prieteni. Ieșim împreună.

— Drăguț. Dar îi cunoști situația de la Hibbing.

— Da. Mama lui are nevoie de ajutor la motelul ăla.

Richard zâmbi strâmb.

— Asta știi tu?

— Păi, și nici tatălui lui nu-i este bine, iar frații lui nu fac nimic.

— Deci asta ți-a spus. Doar atâta.

— Tatăl lui are emfizem. Mama lui are un handicap.

— Și că lucrează în construcții douăzeci și cinci de ore pe săptămână și ia numai 10 la Facultatea de Drept. Și iată-l, în fiecare zi, cu mult timp liber la dispoziție ca să iasă cu tine. Ce drăguț pentru tine, că are atâta timp liber. Dar ești o fătucă arătoasă, meriți asta, nu? În afară de asta, mai ești și accidentată rău. Asta *și* faptul că arăți bine îți câștigă dreptul de a nu-i pune nici măcar o întrebare.

Patty era mistuită de sentimentul de nedreptate.

— Știi, spuse ea nesigură, mai bine vorbește despre cât de nemernic ești cu femeile. Vorbește despre asta.

Asta nu părea să-l intereseze pe Richard câtuși de puțin.

— Încerc doar să înțeleg povestea asta în contextul prieteniei tale atât de strânse cu biata Eliza, spuse el. Acum mi se pare că lucrurile se clarifică. Situația nu stătea așa când te-am văzut prima dată. Păreai o fată de treabă din suburbii.

— Așa că acum sunt și eu o nemernică. Asta vrei să spui? Eu sunt o nemernică și tu ești un nemernic.

— Sigur. Cum zici tu. Eu nu sunt normal. Tu nu ești normală. Nu contează. Îți cer doar să *nu* fii nemernică cu Walter.

— Nu sunt!

— Eu îți spun pur și simplu ceea ce văd.

— Ei bine, nu vezi bine. Chiar îmi place de Walter. Chiar țin la el.

— Și totuși se pare că nu ești foarte conștientă de cum stau lucrurile: tatăl lui moare din cauza unei boli de ficat, fratele lui mai mare e în pușcărie pentru conducere sub influența alcoolului, celălalt frate își cheltuiește toată solda din armată pentru a-și plăti mașina Corvette de colecție. Iar Walter doarme în medie vreo patru ore pe noapte doar ca să fiți prieteni și să ieșiți împreună, doar ca tu să poți veni și să flirtezi cu mine.

Patty a rămas foarte tăcută.

— E adevărat, n-am știut toate astea, spuse ea după o vreme. Toate informațiile astea. Dar n-ar trebui să fii prieten cu el dacă ai o problemă cu oamenii care flirtează cu tine.

— A, deci e vina mea. M-am prins.

— Păi, scuze, dar într-un fel este.

— Mi-am terminat pledoaria, spuse Richard. Trebuie să-ți faci ordine în gânduri.

— Sunt conștientă că asta trebuie să fac. Dar tu tot nemernic rămâi.

— Uite, o să te duc la New York dacă asta e ceea ce-ți dorești. Doi nemernici la drum. Ar putea să fie distractiv. Dar dacă asta e ceea ce-ți dorești, trebuie să-mi faci un serviciu și să nu-l mai duci de nas pe Walter.

— Bine. Te rog, du-mă acasă acum.

Probabil din cauza nicotinei, și-a petrecut toată noaptea fără să doarmă, derulându-și în minte evenimentele serii, încercând să facă ceea ce-i ceruse Richard, să-și pună ordine în gânduri. Dar lucrurile i se înfățișau straniu, ca într-un kabuki mental, și atunci când se întreba insistent, o dată și încă o dată, ce fel de persoană era ea și cum avea să arate în cele din urmă viața ei, un lucru anume rămânea neclintit și neschimbat în miezul ființei sale: voia să plece cu mașina la drum alături de Richard și, mai mult, avea de gând s-o facă. Tristul adevăr era

că discuția lor din mașină fusese pentru ea o încântare și în același timp o ușurare – o încântare pentru că Richard era încântător și o ușurare pentru că, în sfârșit, după luni de încercări de a fi cineva care nu era, sau nu întru totul, simțise și vorbise ca persoana care era cu adevărat. De-asta știa că va găsi o modalitate pentru a face excursia aceea cu mașina. Tot ce trebuia să facă acum era să-și depășească remușcările în privința lui Walter și mâhnirea de a nu fi genul de persoană croită așa cum și-ar fi dorit și el, și ea să fie. Cât de multă dreptate avusese Walter lăsând lucrurile să curgă atât de încet! Cât de deștept fusese când îi intuise ambivalența lăuntrică! Când se gândea cât de corect și deștept fusese în privința ei, se simțea cu atât mai tristă și mai vinovată pentru faptul că-l dezamăgea și era împinsă din nou în morișca nehotărârii.

Și apoi, timp de aproape o săptămână, n-a mai avut vești de la el. Bănuia că o ținea la distanță la sugestia lui Richard – că Richard îi ținuse predicile lui misogine despre necredința femeilor și nevoia de a-și proteja inima mai bine. În imaginația ei, acest gest reprezenta în același timp un serviciu valoros, pe care i l-ar fi putut face Richard, dar și groaznica deziluzie pe care i-o provocase lui Walter. Nu se putea împiedica să se gândească la Walter care-i adusese flori mari cărându-le prin autobuze, la roșeața obrajilor lui ca florile de Steaua Crăciunului. Se gândea la nopțile în care, în holul căminului ei, Walter fusese prins în mrejele Plictisitoarei de pe Palier, Suzzane Storrs, care-și pieptăna părul de-o parte și de alta a capului, cu cărarea jos de tot într-o parte, chiar deasupra urechii, și cum ascultase răbdător pălăvrăgeala acră a Suzzanei despre dieta ei și despre greutățile inflației, despre căldura intolerabilă din camera ei de cămin și dezamăgirea ei nemărginită legată de administratorii și profesorii universității, în timp ce Patty, Cathy și alte prietene râdeau uitându-se la *Insula fantastică*; cum Patty, ostentativ incapabilă să se ridice din cauza rănii de la genunchi, refuzase să-l salveze pe Walter

de Suzzane, de teamă că Suzzane va veni apoi să-și reverse plictícoșenia asupra tuturor, și cum Walter, deși perfect capabil să glumească cu Patty despre defectele Suzzanei și, cu siguranță, conștient de câtă muncă îl aștepta și cât de devreme trebuia să se trezească de dimineață, se lăsa iarăși prins și în alte seri, pentru că Suzzane îl plăcuse de cum îl văzuse, iar lui îi părea rău de ea.

Ajunge să spunem că Patty nu se îndura să renunțe la momeală. Nu au luat din nou legătura până când n-a sunat-o Walter din Hibbing ca să se scuze pentru tăcerea lui și s-o anunțe că tatăl lui era în comă.

— O, Walter, mi-e dor de tine! a exclamat ea, deși acesta era *exact* genul de lucru pe care Richard o îndemnase să nu-l facă.

— Și mie mi-e dor de tine!

Patty i-a cerut amănunte, cu juma' de gură, despre condiția tatălui lui, deși n-ar mai fi avut nici un sens să pună întrebări dacă nu mai avea de gând să continue cu el. Walter i-a vorbit despre ficatul care cedase, despre edemul pulmonar, despre o prognoză nasoală.

— Îmi pare rău, spuse ea. Dar ascultă. În legătură cu camera...

— O, nu trebuie să te hotărăști acum.

— Nu, dar ai nevoie de un răspuns. În caz că ai de gând s-o închiriezi altcuiva.

— Aș prefera să ți-o închiriez ție!

— Păi, da, s-ar putea s-o vreau, dar trebuie să plec acasă săptămâna viitoare și mă gândeam să merg la New York cu Richard. Dacă atunci pleacă și el cu mașina...

Orice grijă, cum că Walter n-ar fi prins ideea, a fost risipită de tăcerea lui bruscă.

— Nu ți-ai luat deja bilet de avion? rosti el într-un final.

— Pot să-mi recuperez banii, a mințit ea.

— Păi, atunci e bine, spuse el. Dar, știi, Richard nu este foarte de încredere.

— Nu, știu, știu, zise ea. Ai dreptate. Doar că m-am gândit că aș putea economisi ceva bani, pe care i-aș putea folosi apoi la chirie. (O minciună suplimentară. Părinții ei fuseseră cei care-i cumpăraseră biletul.) Cu siguranță o să plătesc chiria până în iunie indiferent ce s-ar întâmpla.

— Dar n-are nici o noimă dacă nu o să locuiești acolo.

— Păi, probabil că o să locuiesc, asta vreau să spun. Doar că nu m-am hotărât încă.

— Ok.

— Chiar vreau. Doar că nu m-am hotărât. Așa că, dacă găsești vreun alt chiriaș, poate ar trebui să-l iei. Dar în orice caz, voi acoperi luna iunie.

A urmat o altă tăcere înainte ca Walter, cu o voce descurajată, să-i spună că trebuia să închidă.

Înviorată de faptul că dusese la capăt această conversație dificilă, l-a sunat pe Richard și l-a asigurat că făcuse pasul necesar, și anume renunțase la momeală, la care Richard a menționat că data plecării lui era oarecum incertă și că mai erau vreo câteva spectacole în Chicago, la care spera să se oprească încercând să le vadă.

— Atâta vreme cât ajung la New York până sâmbăta viitoare..., spuse Patty.

— Așa-i. Petrecerea de aniversare. Unde o să aibă loc?

— La Cabana Mohonk Mountain, dar eu trebuie să ajung doar până la Westchester.

— O să văd ce pot face.

Nu-i chiar așa de amuzant să pleci la drum cu un șofer care te consideră o pacoste, nu doar pe tine, probabil, ci toate femeile din lume, dar Patty nu avea de unde să știe asta până nu a încercat. Buclucul s-a iscat de la data plecării, care a trebuit să fie devansată pentru ea. Apoi o problemă mecanică la camionetă l-a întârziat pe Herrera și, pentru că cei din Chicago la care voia Richard să stea erau prietenii lui Herrera, și pentru că oricum Patty nu făcuse parte din acel plan, toată treaba se întrezărea a fi foarte ciudată. Nici Patty nu era bună la

calculat distanțele, așa că atunci când Richard a întârziat trei ore înainte de a trece s-o ia și nu au ieșit din Minneapolis decât târziu, după-amiaza, nu și-a dat seama cât de târziu aveau să ajungă la Chicago și cât de important ar fi fost să ajungă la timp pe I-94. Nu era vina *ei* că plecaseră târziu. Nu i s-a părut prea mult să ceară un popas la toaletă, în apropiere de Eau Claire, și apoi, o oră mai târziu, aproape la dracu-n praznic, un popas pentru cină. Asta era excursia ei și intenționa să se bucure de ea! Dar bancheta din spate era plină de echipament pe care Richard nu îndrăznea să-l piardă din ochi, iar propriile lui nevoi și le satisfăcea lângă instalații (avea o conservă mare pentru scuipat, pe podea) și, deși Richard nu protesta cu voce tare observând cât de mult o încetineau cârjele și complicau orice lucru pe care îl făcea, nici n-a găsit de cuviință s-o liniștească spunându-i să-și vadă de treabă și să nu se grăbească. Și în răstimpul cât au străbătut Wisconsinul, la fiecare minut al drumului, în ciuda acrelii și iritării lui cu greu ținute-n frâu din cauza nevoilor ei perfect omenești, simțea presiunea aproape fizică a dorinței lui *de-a i-o trage*, iar asta nu contribuia prea mult la îmbunătățirea atmosferei din mașină. Nu că ea nu ar fi fost foarte atrasă de el. Dar avea nevoie de o frântură de răgaz și de spațiu, și chiar luând în considerare tinerețea și lipsa ei de experiență, autobiografa se simte stânjenită să menționeze că felul ei de a face rost de acest timp și spațiu a fost să aducă discuția, în mod pervers, la Walter.

La început, Richard n-a vrut să vorbească despre el, dar odată ce l-a stârnit, a aflat o mulțime de lucruri despre anii de facultate ai lui Walter. Despre simpozionul pe care-l organizase – pe tema suprapopulației, a reformei electorale la nivel universitar – la care studenții nu prea participaseră. Despre o emisiune nonconvențională, pe tema muzicii New Wave, pe care-o prezentase timp de patru ani la postul de radio al campusului. Despre petiția inițiată de el în legătură cu izolarea ferestrelor din

căminele Macalester. Despre articolele pe care le scrisese pentru revista universității, de pildă, pe tema tăvilor cu mâncare pe care le servea în timpul slujbei lui la cantină: cum calculase el câte familii din St. Paul puteau fi hrănite din resturile unei singure seri și cum le reamintise celorlalți colegi ai lui că alți semeni trebuiau să se ocupe de untul de arahide pe care-l lăsau mânjit peste tot și cum tratase în mod filosofic obiceiul colegilor lui de a pune de trei ori mai mult lapte în cerealele lor reci, ca apoi să lase în tăvi castroanele pline ochi de lapte amestecat: se gândeau oare că laptele era o comoditate, gratis și infinit, la fel ca apa, fără alte implicații ecologice? Richard i-a povestit toate astea pe același ton protector pe care-l luase față de Patty cu două săptămâni în urmă, tonul unui regret și al unei stranii tandreți față de Walter, ca și când ar fi fost martorul durerii pe care Walter o atrăsese asupra lui prin ciocnirea cu aspra realitate.

— A avut iubite? a întrebat Patty.

— A făcut niște alegeri proaste, spuse Richard. S-a îndrăgostit de niște fătuci imposibile. De unele care aveau iubiți. De cele pasionate de artă care se învârteau în altfel de cercuri. A fost o studentă în anul doi după care a suferit pe tot parcursul ultimului an. I-a dat ei emisiunea lui de vineri seara de la radio, iar el s-a mutat marți după-amiaza. Am aflat despre asta prea târziu ca să-l pot împiedica. I-a rescris lucrările, a dus-o la spectacole. Era groaznic să vezi cum îl chinuia. Întotdeauna apărea pe neașteptate în camera noastră.

— Ce ciudat, spuse Patty. Mă întreb care o fi fost cauza.

— Nu a dat atenție niciodată sfaturilor mele. E foarte încăpățânat. Și poate că nu ai fi bănuit neapărat lucrul acesta despre el, dar întotdeauna le alege pe cele arătoase. Cele drăguțe și bine educate. În privința asta e ambițios. Din cauza asta n-a avut prea multe momente fericite în facultate.

— Iar fata asta care tot apărea la voi în cameră. Ți-a plăcut de ea?

— Nu mi-a plăcut ce-i făcea lui Walter.

— Asta-i un fel de idee fixă de-a ta, nu?

— Avea gusturi de rahat și o emisiune de vineri noaptea. La un moment dat n-a existat decât un singur fel de a-i transmite mesajul. Ca să-și dea seama cu ce fel de fătucă avea de-a face.

— O, deci i-ai făcut un serviciu. M-am prins.

— Toată lumea e moralistă.

— Nu, serios, înțeleg de ce nu ne respecți. Dacă an după an nu dai decât peste fete care vor să te facă să-ți trădezi prietenul cel mai bun. Înțeleg că asta-i o situație ciudată.

— Te respect pe tine, spuse Richard.

— Ha-ha-ha.

— Ești cu capul pe umeri. Nu m-ar deranja să ne vedem în vara asta, dacă vrei să dai o șansă New Yorkului.

— Nu pare să aibă nici un viitor.

— Am spus doar c-ar fi drăguț.

A avut aproape trei ore ca să se amăgească cu fantezia asta – zgâindu-se la luminile mașinilor din trafic, care treceau zorite, tot înainte spre marea metropolă, și întrebându-se cum ar fi fost să fie „fătuca" lui Richard, întrebându-se dacă o femeie pentru care el să aibă respect ar fi reușit să-l schimbe, imaginându-și că nu avea să se mai întoarcă niciodată în Minnesota, încercând să-și imagineze apartamentul pe care l-ar putea găsi ca să locuiască împreună, savurând gândul că-l va dezlănțui pe Richard împotriva surorii ei mijlocii sfidătoare, imaginându-și consternarea familiei la cât de grozavă avea ea să devină și imaginându-se pe sine topită de amor în fiecare noapte – asta înainte să ajungă în realitatea Zonei de Sud a orașului Chicago. Se făcuse două dimineața, iar Richard nu putea să găsească clădirea prietenilor lui Herrera. Curți împrejmuite cu gărdulețe și un râu întunecat, bântuit, le tot blocau drumul. Străzile erau pustii cu excepția taxiurilor ilegale și a unor Tineri Negri de Groază, de felul celor despre care doar citești.

— O hartă ar fi prins foarte bine, spuse Patty.

— Străzile sunt numerotate. N-ar trebui să fie atât de greu.

Prietenii lui Herrera erau artiști. Clădirea lor, pe care Richard a localizat-o într-un târziu cu ajutorul unui șofer de taxi, părea nelocuită. Avea o sonerie prinsă cu două sârme care, cu totul neașteptat, funcționa. Cineva a dat deoparte o bucată de carton care acoperea o fereastră din față și apoi a coborât pentru a-și revărsa nemulțumirea în capul lui Richard.

— Scuze, omule, spuse Richard. Am fost reținuți fără voia noastră. Avem nevoie de un loc de dormit pentru câteva nopți.

Artistul purta niște izmene largi, ordinare.

— Chiar azi ne-am apucat să izolăm camera aia, a spus el. E cam umedă. Herrera a zis, pare-mi-se, că veniți la sfârșitul săptămânii?

— Nu te-a sunat ieri?

— Ba da, a sunat. I-am spus că-n camera liberă e nebunia-dracului.

— Nu-i nici o problemă. Suntem recunoscători. Am niște chestii pe care trebuie să le aduc înăuntru.

Nefiind bună să care lucruri, Patty a păzit mașina în timp ce Richard o golea încet. Camera care li s-a dat avea un miros pe care era prea tânără să-l recunoască drept rigips, prea tânără ca să-l găsească familiar și liniștitor. Singura lumină venea de la un vas din aluminiu strălucitor, prins de o scară năclăită de nămol.

— Doamne, spuse Richard. Oare au chemat niște cimpanzei să le izoleze pereții?

Sub o grămadă de cârpe prăfuite și murdare de noroi se afla o saltea dublă, goală, pătată de rugină.

— Presupun că nu se ridică la standardele tale Sheraton, spuse Richard.

— Au cearșafuri? întrebă Patty timid.

El s-a dus să scotocească prin cameră și s-a întors cu o cergă, o cuvertură indiană și o pernă de catifea.

— Tu culcă-te aici, a spus el. Au și o canapea pe care o pot folosi eu.

Ea i-a aruncat o privire întrebătoare.

— E târziu, spuse el. Ai nevoie de somn.

— Ești sigur? E loc destul aici. Canapeaua o să fie prea scurtă pentru tine.

Avea ochii împăienjeniți de somn, dar îl dorea și o lăsa să se înțeleagă, și instinctiv simțea că trebuie s-o facă imediat, s-o treacă în mod iremediabil în catastif, înainte să aibă timp să se gândească prea mult și să se răzgândească. Și abia după mulți ani, practic după o jumătate de viață, a aflat descumpănită motivul pentru care Richard devenise dintr-odată un gentleman în noaptea aceea. În acel moment, în camera umedă ca un șantier, nu putea decât să creadă că se înșelase oarecum în privința lui sau că-l îndepărtase prin faptul că fusese așa o pacoste și complet inutilă la căratul lucrurilor.

— Aici e ceva care ar putea trece drept baie, spuse el. S-ar putea să ai mai mult noroc decât mine și să găsești și un comutator.

Patty i-a aruncat o privire plină de dorință, care l-a făcut să se îndepărteze în grabă, cu bună știință. Ofensa și surpriza acestui gest, tensiunea acumulată în timpul drumului, stresul sosirii, urâțenia camerei – au făcut-o să stingă lumina, să se întindă pe jos îmbrăcată și să plângă mult timp, având grijă să nu fie auzită, până când, de atâta dezamăgire, într-un târziu a adormit.

În dimineața următoare, trezită la ora șase de lumina feroce a soarelui și enervată de-a binelea apoi, după ce așteptase ore în șir să se trezească și ceilalți din casă, chiar a devenit o pacoste. Toată ziua aceea s-ar fi putut înscrie pe traiectoria nadirului unei vieți întregi de amabilitate. Prietenii lui Herrera erau de-a dreptul neciopliți și au făcut-o să se simtă ca un nimic, după ce a dat-o în bară nereușind să priceapă aluziile lor culturale. I s-au dat trei șanse rapide ca să dovedească ce știe, după care au ignorat-o brutal și apoi, spre ușurarea ei, au părăsit apartamentul împreună cu Richard, care s-a întors singur ceva mai târziu, cu o cutie de gogoși pentru micul dejun.

— Azi o să muncesc să aranjez camera asta, spuse el. M-apucă greața când văd ce treabă de rahat fac. Ai chef să pregătești nisipul?

— Mă gândeam că am fi putut merge până la lac sau ceva de genul ăsta. Adică, e atât de cald înăuntru. Sau poate că la vreun muzeu?

El a privit-o serios.

— Vrei să mergi la un muzeu?

— Orice ne-ar putea face să ieșim și să ne bucurăm de Chicago.

— Putem face asta diseară. Cântă cei de la Magazine. Îi știi?

— Nu știu nimic. Nu e evident?

— Ești prost dispusă. Vrei să pleci.

— Nu vreau să fac nimic.

— Dacă aranjăm camera, o să dormi mai bine la noapte.

— Nu-mi pasă. Pur și simplu n-am chef să pregătesc nisipul.

Bucătăria era o cocină grețoasă, mirosind a boală mintală, probabil nu se făcuse curat niciodată. Așezată pe canapeaua pe care dormise Richard, Patty a încercat să citească una din cărțile pe care le luase cu ea în speranța că-l va impresiona, un roman de Hemingway asupra căruia îi era imposibil să se concentreze din cauza căldurii, a mirosului, a oboselii, a nodului din gât și a albumelor celor de la Magazine, pe care Richard le pusese la casetofon. Atunci când a simțit că nu mai suportă căldura, a intrat în camera în care lucra el și i-a spus că iese să se plimbe.

El era fără cămașă, cu părul de pe piept turtit și drept din cauza sudorii șiroind.

— Nu-i cartierul potrivit pentru asta, spuse el.

— Păi, poate vii și tu cu mine.

— Mai lasă-mă o oră.

— Nu, lasă, zise ea. O să mă duc singură. Avem și cheie la hărăbaia asta?

— Chiar vrei să pleci singură în cârje?

— Da, doar dacă nu vrei și tu să vii cu mine.

— Lucru pe care o să-l fac, după cum am zis, peste o oră.

— Păi, n-am chef să aştept o oră.

— În cazul ăsta, spuse Richard, cheia este pe masă în bucătărie.

— De ce eşti atât de rău cu mine?

El a închis ochii şi a părut să numere în linişte până la zece. Era evident cât de tare îi displăceau femeile şi lucrurile pe care acestea le spuneau.

— De ce nu-ţi faci un duş rece, i-a zis el, şi să aştepţi până termin?

— Ştii, ieri, pentru o vreme, păreai să mă placi.

— Chiar te plac. Doar că trebuie să muncesc puţin.

— Bine, spuse ea. Munceşte.

Sub soarele după-amiezii, străzile erau chiar mai încinse decât apartamentul. Patty s-a aşternut la drum cu o viteză considerabilă, încercând să nu plângă prea evident, încercând să pară că ştia încotro mergea. Râul, atunci când a ajuns lângă el, arăta mai paşnic decât păruse a fi noaptea, era doar năpădit de buruieni şi poluat, mai degrabă decât malefic şi atoatedevorator. De cealaltă parte se întindeau străzile mexicanilor, decorate pentru vreo sărbătoare care urma să aibă loc sau care tocmai se încheiase, dacă nu erau probabil permanent decorate. A găsit o cafenea mexicană cu aer condiţionat în care a fost privită insistent, fără să fie hărţuită, şi unde a putut să stea la o Cola bălăcindu-se în nefericirea ei femeiască. Trupul ei îl dorea atât de mult pe Richard, dar tot restul fiinţei ei înţelegea că făcuse o greşeală venind cu el: că tot ce sperase din partea lui şi a oraşului Chicago nu fusese decât o mare nălucire, fără temei, din mintea ei. Fraze familiare din spaniola învăţată la liceu, *Lo siento* şi *Hace mucho calor* şi *şQue quiere la señora?*[1], se desprindeau din hărmălaia din jurul ei. Şi-a adunat curajul şi a cerut trei *taco* pe care le-a devorat urmărind nenumăratele autobuze care treceau prin faţa ferestrelor, fiecare din ele stârnind în urma lui un şuvoi

1. Scuzaţi. E foarte cald. Ce doreşte doamna? (în sp., în orig.).

de mizerie colcăitoare. Timpul trecea într-un fel anume, pe care autobiografa, cu experiența ei de acum destul de bogată în după-amiezi pierdute, îl poate recunoaște ca fiind *deprimant* (în același timp interminabil și înnebunitor de rapid: secunde după secunde înecăcioase, ore în șir lipsite de conținut), până când într-un târziu, atunci când ziua de muncă a luat sfârșit, grupuri de tineri muncitori au intrat și au început să-i acorde prea multă atenție, vorbind despre acele *muletas* ale ei, și s-a văzut nevoită să plece.

Până să străbată drumul înapoi, soarele a devenit un glob portocaliu, la capătul străzilor orientate dinspre răsărit spre apus. Intenția ei, după cum reușea acum să-și dea seama, fusese să zăbovească pe-afară suficient de mult cât să-l facă pe Richard să se îngrijoreze foarte tare din pricina ei, și se părea că eșuase cu totul în această încercare. Nu era nimeni în apartament. Pereții camerei ei erau frumos finisați, podeaua măturată cu grijă, patul frumos aranjat pentru ea, cu cearșafuri și perne. Pe cuvertura indiană se afla un bilet din partea lui Richard, cu majuscule microscopice, dându-i adresa clubului și indicații cum să ajungă până acolo mergând cu El[1]. Se încheia astfel: ATENȚIE, A TREBUIT SĂ IAU ȘI GAZDELE CU MINE.

Înainte de a se hotărî dacă să iasă sau nu în oraș, Patty s-a întins ca să tragă un pui de somn și a fost trezită multe ore mai târziu, complet zăpăcită, la întoarcerea prietenilor lui Herrera. Țopăind într-un picior, s-a dus până în camera mare și acolo a aflat, de la cel mai antipatic dintre ei, cel în izmene din noaptea anterioară, că Richard plecase pe undeva cu alți câțiva oameni și ceruse să i se transmită lui Patty să meargă la culcare și să nu-l aștepte – se va întoarce la timp ca să plece spre New York.

— Cât e ceasul acum? întrebă ea.

— Cam unu.

— Dimineața?

---

1. Mijloc rapid de transport în comun în Chicago.

Prietenul lui Herrera i-a rânjit.

— Nu, e eclipsă totală de soare.

— Și unde-i Richard?

— A plecat cu vreo două fete pe care le-a întâlnit. N-a spus unde.

După cum s-a consemnat deja, Patty nu se pricepea la calculatul distanțelor. Pentru a ajunge la Westchester la timp ca să meargă împreună cu familia ei la Cabana Mohonk Mountain, ea și Richard ar fi trebuit să plece din Chicago pe la cinci în dimineața aceea. A dormit mult mai mult de-atât și s-a trezit pe o vreme gri și mohorâtă, într-un oraș diferit, într-un anotimp diferit. Încă nu se vedea nici urmă de Richard. A mâncat câteva gogoși vechi și a mai întors câteva pagini ale romanului lui Hemingway până s-a făcut unsprezece și și-a putut da seama că socoteala nu mai era valabilă.

Și-a luat inima în dinți și i-a sunat pe părinții ei, cu taxă inversă.

— Chicago! a exclamat Joyce. Nu pot să cred. Ești pe lângă aeroport? Poți să prinzi vreun avion? Noi credeam că ajungi până acum. Tati vrea să plecăm devreme, din pricina traficului de la sfârșit de săptămână.

— Am dat-o-n bară, spuse Patty. Chiar îmi pare rău.

— Ei, poți ajunge acolo până mâine-dimineață? Cina cea mare e de-abia mâine-seară.

— O să fac tot posibilul, spuse Patty.

Joyce făcea deja parte din adunarea legislativă de trei ani. Dacă nu s-ar fi apucat să-i enumere lui Patty toate rudele și prietenii de familie care urmau să vină la Mohonk pentru acest tribut important adus unei căsnicii, și încântarea maximă cu care fratele și cele două surori ale lui Patty așteptau sfârșitul de săptămână, și cât de profund onorată se simțea ea (Joyce) datorită acestei revărsări de sentimente venind, la propriu, din toate cele patru colțuri ale țării, e posibil ca Patty să fi făcut tot posibilul să ajungă la Mohonk. Totuși, în situația dată, o liniște și o siguranță stranii au pus stăpânire pe ea în timp ce o asculta pe mama ei. O ploaie

ușoară începuse să cadă peste Chicago; mirosurile plăcute ale cimentului umed și ale Lacului Michigan erau aduse înăuntru de vântul care mișca perdelele de canava. Cu un sentiment necunoscut, lipsit de ranchiună, cu un ochi nou și lucid, Patty a privit în lăuntrul ei și a înțeles că nu se întâmpla nimic și nici nu rănea pe nimeni dacă pur și simplu sărea peste aniversare. Cea mai mare parte a aranjamentelor fuseseră deja făcute. Înțelegea că era aproape liberă, iar hotărârea de a face ultimul pas îi provoca un sentiment teribil, dar nu teribil într-un sens rău, dacă asta are vreo noimă.

Stătea la fereastră, adulmecând ploaia și privind cum vântul îndoia buruienile și tufișurile de pe acoperișul unei fabrici de mult abandonate, când a primit telefonul de la Richard.

— Mii de scuze, spuse el. Ajung într-o oră.

— Nu trebuie să te grăbești, a răspuns ea. E deja mult prea târziu.

— Dar petrecerea ta e mâine-seară.

— Nu, Richard, aia era cina. Trebuia să ajung acolo *astăzi*. Azi până la ora cinci.

— Drace. Glumești?

— Chiar nu-ți mai amintești?

— În momentul ăsta toate s-au cam bulucit în capul meu. Sunt cam în urmă cu somnul.

— Ok, păi, oricum, nu mai e nici o grabă. Cred că o să plec acasă acum.

Și chiar a plecat acasă. Și-a împins valiza pe scări și a urmat-o în cârje, a luat un taxi ilegal până pe Halstead Street și a mai luat un autobuz Greyhound până la Minneapolis și altul până în Hibbing, acolo unde Gene Berglund își dădea duhul într-un spital luteran. Erau aproape patruzeci de grade și ploaia turna cu găleata pe străzile pustii ale primelor ore ale dimineții în centrul orașului Hibbing. Obrajii lui Walter erau mai rumeni ca niciodată. Dincolo de stația de autobuz, în mașina consumatoare avidă de benzină și duhnind a țigări a tatălui său, Patty și-a aruncat brațele în jurul gâtului lui Walter, riscând să afle cum săruta, și a fost recompensată descoperind că o făcea foarte bine.

Capitolul 3: Piețele libere încurajează competiția

Dacă s-a întâmplat cumva să se strecoare în aceste pagini vreo notă de nemulțumire sau chiar de învinovățire pe față la adresa părinților lui Patty, autobiografa își exprimă aici profunda recunoștință față de Joyce și Ray pentru cel puțin un lucru, și anume faptul că n-au încurajat-o niciodată să fie Creativă în domeniul Artistic, așa cum au făcut cu surorile ei. Nepăsarea de care au dat dovadă Joyce și Ray față de Patty, oricât de tare ar fi durut când aceasta era mai tânără, pare din ce în ce mai inofensivă, când vine vorba de surorile ei, aflate acum pe la patruzeci de ani și trăind singure în New York, prea excentrice și/sau simțindu-se atât de nedreptățite, încât le este imposibil să mențină o relație pe termen lung, și încă acceptând banii părinților în timp ce încearcă să atingă un succes artistic despre care fuseseră făcute să creadă că reprezenta destinul lor special. Se pare că, la urma urmelor, a fost mai bine să fii considerată proastă și neîndemânatică, decât deșteaptă și extraordinară. Astfel, este surprinzător de plăcut când Patty reușește să fie măcar un pic Creativă, lucru de preferat rușinii de a nu fi mai mult de-atât.

Un lucru nemaipomenit la tânărul Walter era cât de mult își dorea ca Patty să învingă. Spre deosebire de Eliza, care abia reușea să adune pe vremuri câțiva stropi nesatisfăcători de devotament față de cauza ei, Walter o scălda în infuzii de ostilitate îndreptate împotriva oricui (părinți, surori) ar fi îndrăznit să o facă să se simtă prost. Și din moment ce era atât de sincer din punct de vedere intelectual

în oricare alte aspecte ale vieții, se bucura de o credibilitate excelentă atunci când îi critica familia, dându-i apă la moară cu planurile ei îndoielnice de a obține un avantaj asupra lor. Poate că nu era chiar ceea ce aștepta ea de la un bărbat, dar era de neîntrecut în a-i oferi doza de admirație fanatică de care, în momentul acela, avea mai multă nevoie decât de romantism.

E limpede acum că lui Patty i-ar fi prins bine să mai aștepte câțiva ani, pentru a-și clădi o carieră și o identitate post-atletică mai solidă, pentru a dobândi experiență și cu alte genuri de bărbați și, în general pentru a se maturiza, înainte de a deveni mamă. Dar, deși cariera ei de jucătoare în campionatele universitare se terminase, încă avea în sânge ritmul aruncărilor la coș, încă mai simțea emoția fluierului arbitrului – avea nevoie mai mult ca niciodată să învingă în continuare. Și modalitatea de a învinge – lovitura ei cea mai bună pentru a le înfrânge pe surorile și pe mama ei – era să se mărite cu cel mai de treabă om din Minnesota, să trăiască într-o casă mai mare, mai bună și mai interesantă decât oricine altcineva din familia ei, să toarne repede copii și să facă tot posibilul să fie ca părinte tot ceea ce Joyce nu fusese. Iar Walter, în ciuda faptului că era un feminist declarat și își reînnoia în fiecare an statutul de membru al Asociației studențești „Gradul Zero al Populației"[1], i-a îmbrățișat întregul program domestic fără rezerve, pentru că ea *era* cu adevărat exact ceea ce voia el de la o femeie.

S-au căsătorit la trei luni după absolvirea ei – aproape fix la un an după ce luaseră autobuzul spre Hibbing. Lui Dorothy, mama lui Walter, îi revenise sarcina de a se încrunta și de a-și exprima îngrijorarea,

1. *Zero Population Growth*, în original, este o condiție a menținerii echilibrului demografic care cere ca numărul locuitorilor într-o regiune dată să nu scadă, și nici să nu crească, fiind privită ca un ideal spre care ar trebui să aspire lumea întreagă pentru binele mediului înconjurător (n. r.).

în felul ei blând și șovăielnic, totuși cu suficientă încăpățânare, în privința hotărârii lui Patty de a se căsători la primăria din Hannepin County, în loc să facă o nuntă cum se cuvenea, găzduită de părinții ei în Westchester. Nu ar fi fost mai bine, întrebase Dorothy blajin, să invite și familia Emerson? Înțelegea că Patty nu era apropiată de familia ei, dar oare nu avea să regrete mai târziu că-i exclusese de la un eveniment atât de important? Patty a încercat să-i descrie lui Dorothy cum ar fi arătat o nuntă în stil Westchester: vreo două sute dintre prietenii cei mai apropiați ai lui Joyce și Ray și finanțatorii cei mai importanți ai campaniei lui Joyce; presiuni din partea lui Joyce asupra lui Patty să-și aleagă sora mijlocie ca domnișoară de onoare și să-i permită celeilalte surori să execute un dans artistic în timpul ceremoniei; iar consumul nelimitat de șampanie l-ar fi stârnit pe Ray să facă glume pe seama lesbienelor în auzul prietenelor baschetbaliste ale lui Patty. Ochii lui Dorothy s-au umezit puțin, poate din simpatie pentru Patty sau poate de tristețe, având în vedere răceala și asprimea de care dădea aceasta dovadă față de propria ei familie. N-ar fi oare posibil, a continuat ea cu blândețe, să insiste asupra unei ceremonii restrânse și intime, în care totul să fie exact așa cum voia Patty?

Nu în ultimul rând pe lista ei de motive pentru a evita o nuntă se număra și acela că Richard ar fi trebuit să fie cavalerul de onoare al lui Walter. Raționamentul ei în această privință era evident în parte, iar pe de altă parte avea de-a face cu teama de ce s-ar fi putut întâmpla în caz că Richard ar fi întâlnit-o vreodată pe sora ei mijlocie. (Autobiografa își va lua în sfârșit inima-n dinți și va rosti numele surorii ei: Abigail.) Era destul de aiurea că Eliza îl avusese pe Richard; dar să-l vadă combinându-se cu Abigail, chiar și pentru o noapte, Patty și-ar fi ieșit din minți. Nu e nevoie să mai spunem că nu i-a pomenit nimic despre asta lui Dorothy. I-a explicat pur și simplu că nu se consideră o persoană foarte ceremonioasă.

Ca o concesie, l-a luat totuși pe Walter să-i cunoască familia în primăvara de dinainte de a se căsători cu el. Pe autobiografă o doare să recunoască faptul că îi era puțin rușine să-și lase familia să-l vadă și, mai rău de-atât, că acesta ar fi putut să fie un alt motiv pentru care nu voia o nuntă. Îl iubea (și *îl iubește*, chiar *îl iubește*) pentru calități care ei îi erau pe deplin suficiente în lumea intimității lor în doi, dar care nu s-ar fi făcut neapărat evidente în ochii critic scrutători cu care era sigură că surorile ei, Abigail în special, aveau să-l privească. Chicotitul lui nervos, roșeața care-i îmbujora prea repede obrajii, însăși bunătatea lui: îndrăgea aceste calități în contextul mai larg al firii bărbatului. Chiar reprezentau o sursă de mândrie. Dar partea cea nesuferită din ea, pe care întâlnirea cu familia ei o scotea tot timpul la suprafață în plină forță, nu se putea împiedica să nu regrete că el nu avea un metru nouăzeci și nu era deosebit de atrăgător.

Joyce și Ray, spre lauda lor, și poate ușurați în secret că Patty se dovedise a fi heterosexuală (în secret, pentru că Joyce, cel puțin, era pregătită să militeze pentru cauza Acceptării Diferenței), s-au purtat cum nu se putea mai bine. Auzind că Walter nu mai fusese niciodată la New York, au devenit ambasadorii plini de grație ai orașului, îndemnând-o pe Patty să-l ia cu ea la expozițiile din muzee la care Joyce fusese prea ocupată în Albany ca să meargă să le vadă, și apoi să se întâlnească cu ei la cină în restaurantele recomandate de *The New York Times*, incluzându-le pe cele din SoHo, care încă mai era pe atunci o zonă întunecată și plină de mister. Îngrijorarea lui Patty cum că părinții ei aveau să facă haz pe socoteala lui Walter a făcut loc unei alte îngrijorări, ca nu cumva Walter să treacă de partea lor și să nu mai înțeleagă de ce anume nu putea ea să-i înghită: să nu înceapă să creadă că poate Patty era adevărata problemă și să-și piardă încrederea aceea oarbă în bunătatea ei, pe care deja, în mai puțin de un an alături de el, ajunsese să o aprecieze aproape cu disperare.

Din fericire, Abigail, care era o pasionată a restaurantelor de fițe și a insistat să transforme cele câteva cine în niște reuniuni ciudate în cinci, se găsea în cea mai proastă dispoziție posibilă. Neputând să-și imagineze că oamenii s-ar putea strânge laolaltă din alt motiv decât ca să o asculte pe ea, trăncănea întruna despre lumea teatrului din New York (prin definiție o lume nedreaptă, din moment ce ea nu reușise să avanseze după succesul din facultate); despre profesorul „jegos și libidinos" de la Yale cu care avea divergențe Creative de nesoluționat; despre o prietenă de-a ei pe nume Tammy care-și autofinanțase producția piesei *Hedda Gabler*, în care ea (Tammy) jucase remarcabil; despre mahmureli, chirii necontrolate și incidente ciudate legate de partide sexuale în trei, despre care Ray, care-și tot umplea și reumplea paharul de vin, ceruse să-i fie furnizate toate amănuntele picante. Pe la jumătatea ultimei cine, în SoHo, Patty se săturase până într-atât de manevrele lui Abigail de a acapara atenția care se cuvenea să-i revină lui Walter (acesta ascultase politicos fiecare cuvânt al lui Abigail), încât i-a spus de la obraz surorii ei să tacă din gură și să mai lase și pe alții să vorbească. A urmat un interval jenant în care toată lumea a mânuit în tăcere tacâmurile de pe masă. Apoi Patty, făcând niște gesturi amuzante ca și când ar fi scos apa dintr-o fântână, l-a făcut pe Walter să vorbească despre el însuși. Lucru care, privind în urmă, a fost o greșeală, pentru că Walter era pasionat de politica spațiului public și, neștiind cum sunt politicienii adevărați, a crezut că o membră a adunării legislative ar fi interesată să-i afle ideile.

A întrebat-o pe Joyce dacă auzise de Clubul de la Roma. Joyce a mărturisit că nu. Walter i-a explicat că acest Club de la Roma (în urmă cu doi ani invitase unul dintre membrii săi la Macalester pentru a ține prelegeri) se dedicase explorării limitelor creșterii populației. Teoria economică generală, și marxistă, și a pieței libere, spunea Walter, considera de la sine înțeles faptul că progresul economic era

întotdeauna un lucru pozitiv. Un procent de creștere a indicatoarelor nivelului de trai de unu sau doi la sută era considerat modest, iar o rată de creștere a populației de unu la sută era considerată benefică, și totuși, dacă ai fi calculat aceste procente pe o perioadă de o sută de ani, cifrele ar fi fost îngrozitoare: o populație globală de optsprezece miliarde și un consum energetic global de zece ori mai mare decât cel de astăzi. Și dacă făceai calculele pentru *încă* o sută de ani, în cazul unei creșteri constante, ei bine, cifrele erau de-a dreptul imposibile. Așa că sus-numitul Club de la Roma căuta modalități mai raționale și umane de a frâna creșterea populației, în loc să permită lucrurilor să evolueze spre distrugerea planetei și să lase oamenii să moară de foame sau să se omoare unii pe alții.

— Clubul de la Roma, spuse Abigail. E ceva, un Club Playboy italienesc?

— Nu, răspunse Walter calm. Este un grup de oameni care pun la îndoială obsesia noastră legată de creșterea populației. Adică, toată lumea e atât de obsedată de natalitate, dar când ajungi să te gândești la asta, creșterea populației este la drept vorbind un fel de cancer, nu? Dacă îți crește ceva în gură sau în colon, nu-i de bine, nu? Așa că apare grupul acesta mic de intelectuali și filantropi care încearcă să iasă din tiparele viziunilor noastre înguste și să influențeze politica guvernamentală la nivelurile cele mai înalte, și în Europa, și în emisfera apuseană.

— Iepurașii Romei, spuse Abigail.

— No-futu-i-ca-n Virginia[1]! zise Ray cu un accent italian grotesc.

Joyce și-a dres glasul ostentativ. *En famille*, atunci când Ray începea să se prostească și să spună porcării din cauza vinului, pur și simplu se retrăgea în lumea privată joyceană a reveriilor ei, dar în prezența viitorului ginere nu-i rămânea altceva de făcut decât să se simtă stânjenită.

1. În text, joc de cuvinte, expresia redată se pronunță aproape la fel ca orașul Norfolk.

— Walter vorbește despre o idee interesantă, spuse ea. Nu sunt foarte la curent cu această idee sau cu acest... club. Dar e într-adevăr o viziune foarte provocatoare asupra situației noastre mondiale.

Walter, care nu observase gestul discret, de retezare a gâtului, cu care încercase Patty să-i atragă atenția, a insistat:

— Motivul pentru care avem nevoie de ceva în genul Clubului de la Roma, spuse el, este acela că o discuție rezonabilă despre creșterea natalității ar trebui să înceapă în afara procesului politic obișnuit. Evident, știi asta foarte bine, Joyce. Dacă încerci să candidezi, nici măcar nu poți pomeni de încetinirea ratei de creștere a populației, cu atât mai puțin de a o răsturna. Este pe de-a-ntregul otravă politică.

— Puțin spus, răspunse Joyce cu un râs sec.

— Dar *cineva* trebuie să vorbească despre asta și să încerce să influențeze politica, pentru că altminteri o să ucidem planeta. O să ne înecăm înmulțindu-ne.

— Apropo de înec, tati, zise Abigail, aia e sticla ta personală sau putem să bem și noi din ea?

— Mai cerem una, răspunse Ray.

— Nu cred că mai avem nevoie de încă una, spuse Joyce.

Ray a ridicat mâna, cu gestul tipic menit s-o liniștească pe Joyce.

— Joyce – stai, stai, calmează-te. Ne simțim bine.

Cu un zâmbet înghețat, Patty privea grupurile strălucitoare și plutocratice de la celelalte mese în lumina plăcută și discretă a restaurantului. Bineînțeles, locul cel mai bun din întreaga lume unde te-ai fi putut afla era New York City. Era însăși temelia mulțumirii de sine a familiei ei, postamentul de pe care orice altceva putea fi ridiculizat, accesoriul suplimentar al sofisticării mature care le cumpărase dreptul de a se purta ca niște copii. Să fii Patty și să te afli în acel restaurant din SoHo însemna să te confrunți cu o forță în fața căreia nu aveai nici o șansă. Familia ei pusese stăpânire pe New York

și nu avea intenția să cedeze. Singura ei opțiune era pur și simplu să nu mai vină aici niciodată – să uite pur și simplu că existaseră vreodată asemenea scene precum aceasta din restaurant.

— Nu prea te omori cu vinul, i-a spus Ray lui Walter.

— Sunt sigur că aș putea să beau dac-aș vrea, răspunse Walter.

— Avem un Amarone foarte bun, dacă vrei să guști un pic.

— Nu, mulțumesc.

— Ești sigur? Ray flutură sticla pe sub nasul lui Walter.

— Da, e sigur! strigă Patty. Doar a spus-o de fiecare dată în ultimele patru seri! *Hello?* Ray? Nu *toți oamenii* își doresc să se îmbete și să fie scârboși și nepoliticoși. Unora chiar le place să poarte o discuție normală, în loc să facă glume porcoase timp de două ore.

Ray a rânjit ca și când ea ar fi spus ceva amuzant. Joyce și-a pus ochelarii și a examinat meniul, în timp ce Walter se înroșise, iar Abigail, cu o mișcare spasmodică din gât și o încruntare acră spuse:

— Ray? Ray? Acum îi zicem Ray?

În dimineața următoare, Joyce a încercat să-i explice lui Patty cu vocea tremurândă:

— Walter e mult mai – nu știu dacă termenul potrivit este conservator sau, bănuiesc că nu tocmai conservator, deși, de fapt, din perspectiva procesului democratic – puterea aparținând oamenilor și prosperitate pentru toți –, nu neapărat *autocratic*, dar, într-un fel, da, aproape conservator – decât m-aș fi așteptat.

Două luni mai târziu, la absolvirea lui Patty, cu un rânjet abia reținut, Ray i-a spus lui Patty:

— Walter s-a înroșit la față atât de tare când a vorbit despre creșterea natalității, încât am crezut c-o să facă *infarct*.

Iar Abigail, la șase luni după asta, cu ocazia singurei Zile a Recunoștinței pe care Patty și Walter făcuseră prostia să o sărbătorească în Westchester, i-a spus lui Patty:

— Cum mai merg treburile la *Clubul de la Roma*? V-ați înscris și voi în *Clubul de la Roma*? Ați aflat parolele? V-au așezat pe scaunele din piele?

În aeroportul LaGuardia, Patty i-a zis suspinând lui Walter:

— Îmi urăsc familia!

Iar Walter a răspuns cu curaj:

— O să ne facem familia noastră!

Sărmanul Walter. Mai întâi și-a abandonat visurile de a juca sau de a face filme dintr-un simț al obligației financiare față de părinți, și apoi imediat cum a murit tatăl său, redându-i libertatea, a făcut echipă cu Patty și și-a abandonat aspirațiile de a salva planeta; a ajuns să lucreze la 3M, astfel încât Patty să poată avea casa cea veche și nemaipomenită și să stea cu copiii. Toată figura asta s-a petrecut aproape fără să-și dea seama. Era entuziasmat de planurile care o făceau pe ea fericită, s-a implicat cu tot sufletul în renovarea casei și în a o apăra de familia ei. De-abia după mulți ani – după ce Patty începuse să-l dezamăgească – a devenit mai iertător față de ceilalți membri ai familiei Emerson, insistând asupra faptului că ea era cea norocoasă, singura membră a familiei Emerson care scăpase din naufragiu și supraviețuise ca să spună povestea. Zicea că Abigail, care fusese lăsată în derivă să scurme printre resturile emoționale de pe insula marii sărăcii (Insula Manhattanului!), ar trebui să fie iertată pentru că monopoliza conversațiile în încercarea de a se hrăni. Zicea că lui Patty ar trebui să-i fie milă de surorile și de fratele ei, nu să-i învinovățească, pentru că nu avuseseră puterea sau norocul să scape: pentru că le era atât de foame. Dar toate astea au venit mult mai târziu. În primii ani era atât de subjugat de farmecul ei, încât o credea incapabilă să facă vreun rău. Și ce ani fericiți au fost.

În ceea ce îl privea pe Walter, spiritul său de competiție nu era orientat înspre familie. La vremea la care l-a întâlnit ea, Walter câștigase deja meciul acela. La masa de poker a neamului Berglund, i se

dăduseră toți așii, cu excepția unui fizic plăcut și a lipiciului la femei. (Fratele lui mai mare – ajuns acum la a treia nevastă tânără care muncește din greu ca să-l întrețină pe el – primise acel as anume.) Walter nu numai că știa despre Clubul de la Roma, citea romane dificile și-l admira pe Igor Stravinski, dar mai știa și să lipească țevi de cupru, să finiseze lucrări de tâmplărie, să identifice păsări după cântecul lor și să aibă grijă de o femeie cu probleme. Era într-o așa măsură învingătorul familiei, încât își permitea să facă regulat drumuri înapoi ca să-i ajute și pe alții.

— Cred că acum o să trebuiască să vezi unde am crescut, îi spusese lui Patty în stația de autobuz din Hibbing, după ce ea renunțase la excursia cu Richard. Se aflau în mașina Crown Victoria a tatălui său, ale cărei geamuri le aburiseră cu răsuflările lor fierbinți și apăsate.

— Vreau să-ți văd camera, spuse Patty. Vreau să văd totul. Cred că ești un om minunat!

Auzindu-i cuvintele, a simțit nevoia s-o mai sărute o dată lung, înainte de a-și exprima îngrijorarea.

— Chiar și așa, tot mi-e rușine să te duc acasă.

— Să nu-ți fie rușine. Ar trebui să vezi casa *mea.* E un spectacol grotesc.

— Mda, ei bine, aici nu există absolut nimic interesant. Doar sărăcia lucie din Iron Range.

— Hai să mergem. Vreau s-o văd. Vreau să mă culc cu tine.

— Sună grozav, spuse el, dar mă tem că mama nu se va simți prea în largul ei în situația asta.

— Vreau să dorm *lângă* tine. Și apoi vreau să iau micul dejun cu tine.

— Asta se poate aranja.

În realitate, scena de la Pinii Foșnitori a trezit-o cu totul pe Patty, prilejuindu-i un moment de îndoială în legătură cu venirea ei la Hibbing și urmările pe care le-ar fi putut avea; îi tulburase acea stare de spirit plină de siguranță cu care alergase înspre un bărbat care nu-i provoca fizic nimic din ceea ce-i provocase cel mai bun prieten al său. Motelul nu

arăta chiar atât de rău văzut de-afară și avea un număr deloc descurajator de mașini în parcare, dar camerele lor de locuit, din spatele biroului, erau într-adevăr foarte diferite de Westchester. I-au trezit în minte un întreg univers până atunci invizibil al privilegiilor, al propriului ei privilegiu de-a trăi în suburbii; a simțit emoția neașteptată a dorului de casă. Podelele erau acoperite cu o mochetă spongioasă și coborau vizibil în pantă înspre pârâul din spate. În spațiul camerei de zi, în același timp sală de mese, se afla o scrumieră din ceramică, crenelată elaborat, de mărimea unui butuc, aflată în apropierea divanului pe care Gene Berglund își citea revistele de pescuit și vânătoare și urmărea orice program pe care antena motelului (cocoțată, așa cum a observat în dimineața următoare, în vârful unui pin decapitat, în spatele câmpului de vidanj) era în stare să-l recepționeze de la stațiile de emisie din Orașele Gemene și Duluth. Dormitorul meschin al lui Walter, pe care-l împărțise cu fratele lui mai mic, se afla la capătul pantei și era în permanență umed din cauza aburilor care se ridicau dinspre pârâu. Străbătând mijlocul mochetei se vedea o dungă lipicioasă rămasă în urma unei benzi de scotch pe care Walter o lipise acolo pe vremea când era copil pentru a-și delimita spațiul personal. Fel de fel de lucruri din copilăria lui cea grea se găseau încă aranjate pe peretele îndepărtat: manuale pentru cercetași și premii, un set complet de biografii ale președinților în ediție completă, un set descompletat al volumelor Enciclopediei Cărților Lumii, schelete de animale mici, un acvariu gol, colecții de timbre și monede, un termometru sau barometru științific cu fire care duceau undeva dincolo de fereastră. Pe ușa deformată a camerei se putea citi „Fumatul Interzis", pe un fond îngălbenit, scris de mână cu cariocă roșie, cu F-ul și I-ul tremurate, dar sfidătoare prin înălțimea lor.

— Primul meu gest de răzvrătire, spuse Walter.

— Câți ani aveai? a întrebat Patty.

— Nu știu. Poate că zece. Frate-miu mai mic avea un astm sever.

Afară turna cu găleata. Dorothy dormea în camera ei, iar Walter și Patty fremătau încă de dorință. Walter i-a arătat „salonul“ pe care îl amenajase tatăl său, peștele cel impresionant, un șalău american împăiat și fixat pe perete, barul din scânduri de mesteacăn pe care-l ajutase pe tatăl său să-l construiască. Până de curând, când a trebuit să fie internat, Gene stătuse așezat în spatele acestui bar ca să fumeze și să bea, după-amiaza târziu, așteptându-și prietenii să iasă de la muncă și să-i dea și lui de lucru.

— Așadar acesta sunt eu, spuse Walter. De aici mă trag.

— Îmi place că te tragi de aici.

— Nu prea sunt sigur dacă e un compliment, dar îl accept.

— Spun doar că te admir atât de mult.

— Asta-i bine, bănuiesc.

Walter s-a dus la biroul de recepție și s-a uitat la chei.

— Cum îți sună Camera 21?

— E o cameră bună?

— Cam la fel cu toate celelalte camere.

— Am douăzeci și unu de ani. Așa că e perfectă.

Camera 21 era plină de suprafețe decolorate și zgâriate care, în loc să fie înnoite, fuseseră supuse unor decenii întregi de frecare viguroasă. Umezeala pârâului se simțea, însă fără să devină agasantă. Paturile erau scunde și de mărime obișnuită, nu matrimoniale.

— Nu trebuie să rămâi dacă nu vrei, i-a spus Walter, lăsându-i bagajul pe podea. Te pot duce înapoi la stația de autobuz mâine-dimineață.

— Nu! E bine. Nu am venit în vacanță. Am venit ca să te văd și să încerc să mă fac utilă.

— Bun. Însă îmi fac griji că nu sunt de fapt ceea ce-ți dorești tu.

— O, păi, nu-ți mai face griji.

— Ei bine, tot îmi fac.

L-a făcut să se așeze pe unul din paturi și a încercat să-l liniștească cu trupul ei. Cu toate astea, în curând, îngrijorarea lui a răbufnit din nou. S-a ridicat și a întrebat-o de ce plecase la drum cu Richard. Era o întrebare pe care ea îndrăznise să spere că nu i-o va adresa.

— Nu știu, spuse ea. Bănuiesc că am vrut să văd cum este drumul cu mașina până acolo.

— Hm.

— Era ceva de care trebuia să mă conving. Acesta este singurul mod în care pot să explic. Era ceva ce trebuia să descopăr. Și am descoperit, iar acum sunt aici.

— Ce ai descoperit?

— Am descoperit unde anume voiam să fiu și cu cine voiam să fiu.

— Păi, s-a întâmplat foarte repede.

— A fost o greșeală prostească, spuse ea. Are un fel de a se uita la tine, după cum sunt sigură că știi. Îți ia o vreme să-ți dai seama ce-ți dorești de fapt. Te rog, nu mă învinovăți pentru asta.

— Sunt doar impresionat de cât de repede ți-ai dat seama.

Lui Patty îi venea să plângă și a cedat în fața lui, iar pentru o bucată de vreme, Walter și-a dat toată silința să fie omul cel mai înțelegător.

— Nu s-a purtat drăguț cu mine, spuse printre lacrimi. Și tu te porți altfel. Și eu am atâta, atâta, atâta nevoie de altceva acum. Ai putea, te rog, să fii drăguț?

— Pot să fiu drăguț, spuse el, mângâind-o pe cap.

— Jur că n-o să-ți pară rău.

Exact acestea au fost cuvintele ei, după câte își amintește autobiografa, cu părere de rău.

Și în acest punct mai este ceva de care autobiografa își amintește limpede: violența cu care Walter a apucat-o atunci de umeri, a aruncat-o pe spate și s-a aplecat asupra ei, făcându-și loc între picioarele ei, cu o expresie cu totul necunoscută întipărită pe față. Era o expresie de furie, care pusese stăpânire pe el. Era ca și când niște perdele s-ar fi dat deodată la o parte, scoțând la iveală ceva frumos și bărbătesc.

— *Nu-i vorba de tine*, spuse el. Înțelegi? Iubesc fiecare bucățică din tine. Fiecare centimetru. Fiecare *centimetru*. Din primul moment în care te-am văzut. Înțelegi asta?

— Da, spuse ea. Adică, îți mulțumesc. Într-un fel bănuiam, dar chiar e bine să auzi asta.

El nu terminase totuși ceea ce avea de spus.

— Înțelegi că am o... o... își căuta cuvintele. O problemă. Cu Richard. Am o *problemă*.

— Ce problemă?

— Nu am încredere în el. Îl iubesc, dar nu am încredere în el.

— O, Doamne, spuse Patty, ar trebui neapărat să ai încredere în el. E evident că ține la tine. Nu ți-ar veni să crezi cum te apără.

— Nu întotdeauna.

— Ei bine, așa s-a arătat cât timp am fost alături de el, așa a fost. Îți dai seama cât de mult te admiră?

Walter a privit-o furios.

— Atunci de ce-ai plecat cu el? De ce era cu tine la Chicago? De ce *dracu'*? Nu înțeleg.

Auzindu-l cum spune *dracu'* și văzând cât de îngrozit părea să fie de propria lui furie, Patty a început iarăși să plângă.

— Doamne, te rog, Doamne, te rog, Doamne, te rog, spuse ea. Sunt aici. Bine? Sunt aici pentru tine! Și nu s-a întâmplat nimic în Chicago. Absolut nimic.

L-a tras mai aproape, l-a tras puternic înconjurându-i șoldurile. Dar în loc să-i atingă sânii sau să-i dea blugii jos, așa cum ar fi făcut probabil Richard, el s-a ridicat în picioare, plimbându-se de colo-colo prin Camera 21.

— Nu sunt prea sigur că e bine, spuse el. Pentru că, vezi bine, nu sunt prost. Am ochi și urechi. Nu sunt *prost*. Chiar nu știu ce să fac acum.

Era o ușurare să audă că nu era prost, în ceea ce îl privea pe Richard; dar simțea că rămăsese în pană de idei, nu știa cum să-l mai liniștească. Pur și simplu rămăsese întinsă pe pat, ascultând ropotul ploii pe acoperiș, conștientă că ar fi putut să evite toată scena aceasta dacă nu s-ar fi urcat în

mașina lui Richard; conștientă de faptul că merita să fie pedepsită într-un fel. Și totuși era greu să nu-și imagineze întorsături mai frumoase pe care le-ar fi putut lua lucrurile. Toate acestea erau avanpremiera unor scene târzii în noapte, din anii care aveau să vină: furia cea frumoasă a lui Walter care se irosea, în timp ce ea plângea, iar el o pedepsea și se scuza mai târziu pentru că a pedepsit-o, spunând că erau extenuați amândoi și că era prea târziu, ceea ce era adevărat, se făcea atât de târziu, încât era mai degrabă devreme.

— Mă duc să fac o baie, spuse ea într-un târziu.

El stătea așezat pe celălalt pat, cu fața în mâini.

— Îmi pare rău, rosti el. Tu chiar nu ai nici o vină.

— De fapt, știi ceva? Nu-i lucrul cel mai grozav pe care să-mi placă să-l tot aud.

— Îmi pare rău. Crede-mă sau nu, l-am spus ca să fiu drăguț.

— Și nici „îmi pare rău" nu e prea sus pe lista mea, în această privință.

Fără să-și ridice capul dintre mâini, el a întrebat-o dacă avea nevoie de ajutor în baie.

— Mă descurc, deși pentru ea era o adevărată aventură să-și facă baie, cu genunchiul prins în atele și bandajat, sprijinit astfel încât să rămână afară din apă.

Atunci când a ieșit din baie în pijama, o jumătate de oră mai târziu, Walter părea să nu se fi clintit de acolo. Ea s-a postat în fața lui, privind în jos spre buclele lui blonde și umerii înguști.

— Ascultă, Walter, îi spuse. Pot să plec dimineață dacă vrei. Dar acum trebuie să mă culc. Și tu ar trebui să faci la fel.

El a aprobat dând din cap

— Îmi pare rău că am plecat la Chicago cu Richard. A fost ideea mea, nu a lui. Ar trebui să mă învinovățești pe mine, nu pe el. Dar chiar acum? Mă faci să mă simt cam de rahat.

El a dat din cap și s-a ridicat.

— Mă pupi de noapte bună? întrebă ea.

A pupat-o și a fost mai bine decât dacă s-ar fi certat, atât de bine încât în curând erau băgați în așternuturi și stingeau lumina. Lumina zorilor se prelingea înăuntru printre perdele – zorile se iveau foarte devreme în mai, în ținuturile nordice.

— Practic nu prea știu mare lucru despre sex, a mărturisit Walter.

— O, păi, spuse ea, nu-i foarte complicat.

Și astfel au început cei mai fericiți ani din viața lor. Pentru Walter, în special, a fost o perioadă amețitoare. Avea fata pe care și-o dorea, fata care ar fi putut rămâne cu Richard, dar care-l alesese pe el în schimb, și apoi, trei zile mai târziu, în spitalul luteran, lupta de-o viață cu tatăl lui a luat sfârșit, când acesta a murit. (Să fii mort înseamnă să fii înfrânt, cum numai un mort poate să fie.) Patty se afla alături de Walter și Dorothy la spital în dimineața aceea, și a fost destul de mișcată de lacrimile lor cât să verse și ea câteva lacrimi. În timp ce se întorceau cu mașina la motel, într-o tăcere aproape deplină, avea senzația că, teoretic, era deja măritată.

În parcarea motelului, după ce Dorothy a intrat să se întindă puțin, Patty l-a urmărit pe Walter făcând un lucru ciudat. O luase la fugă dintr-un capăt al spațiului de parcare în altul; fugea în salturi, balansându-se pe vârful picioarelor la capăt, înainte de a se răsuci și de-a o lua la goană mai departe. Era o dimineață senină și frumoasă, cu o briză care bătea constant dinspre nord, cu pinii aliniați de-a lungul pârâului aproape șoptind. La finalul unuia dintre sprinturile sale, Walter a țopăit de câteva ori și apoi s-a îndepărtat de Patty, pornind-o la goană pe Route 73; s-a depărtat cu mult dincolo de curbă, până nu s-a mai putut vedea, și s-a întors peste o oră.

În după-amiaza următoare, în Camera 21, ziua-n amiaza mare, cu ferestrele deschise și perdelele cele decolorate umflate de vânt, au râs și au țipat și și-au tras-o cu o bucurie, a cărei gravitate și inocență o dor prea mult pe autobiografă pentru a le

mai evoca, și iar au țipat, și iar și-au tras-o, apoi au stat întinși alături unul de celălalt cu trupurile scăldate-n sudoare și inimile pline, ascultând șoaptele pinilor. Patty se simțea de parcă luase un drog puternic, care nu voia să-și piardă persistența, sau de parcă ar fi intrat într-un vis incredibil de aievea din care nu se mai trezea, doar că era pe de-a-ntregul trează, clipă de clipă, sau că toate astea nu erau nici drog, nici vis, ci doar viața care o purta cu sine, o viață care nu avea decât prezent, nu și trecut, o poveste de dragoste ca nici o altă poveste de dragoste pe care și-o imaginase vreodată. Datorită Camerei 21! Cum ar fi putut să-și imagineze Camera 21? Era o încăpere atât de curată și înduioșător de demodată, iar Walter era o persoană atât de curată și înduioșător de demodată. Iar ea avea 21 de ani și-și simțea tinerețea celor 21 de ani în vântul cel tânăr, curat și puternic care bătea dinspre Canada. Era micul ei moment de eternitate.

Mai mult de patru sute de persoane au venit la înmormântarea tatălui lui Walter. În numele lui Gene, fără măcar să-l fi cunoscut, Patty era mândră de o asemenea prezență masivă. (Moartea timpurie e un avantaj, dacă vrei să ai o înmormântare grandioasă.) Gene fusese un tip primitor, căruia-i plăcuse să pescuiască, să vâneze și să-și petreacă timpul cu amicii lui, majoritatea veterani, și care avusese ghinionul să fie alcoolic, cu o educație sumară și căsătorit cu o persoană care își investise dorințele, visurile și partea cea mai frumoasă a iubirii ei în fiul lor cel mijlociu, mai degrabă decât în el. Walter nu avea să-l ierte niciodată pe tatăl său pentru că o pusese pe Dorothy să muncească așa din greu la motel, dar sincer, după părerea autobiografei, deși Dorothy era incredibil de dulce, avea cu precădere o aură de martiră. Recepția care a urmat înmormântării, într-un salon luteran, a fost pentru Patty echivalentul unui curs intensiv în cunoașterea familiei extinse a lui Walter, în care s-a implicat cu toată ființa – un festival al colacilor și cozonacilor, marcat de hotărârea de a vedea totul

prin prisma jumătății pline a paharului. Toți cei cinci frați în viață ai lui Dorothy se aflau acolo, la fel și fratele mai mare al lui Walter, proaspăt ieșit din pușcărie, cu (prima) lui soțioară fufilică-frumușică și cei doi copilași ai lor, la fel și mezinul cel taciturn în uniforma lui militară. Singura persoană importantă care lipsea, într-adevăr, era Richard.

Walter îl sunase să-i dea de veste, bineînțeles, deși până și lucrul acesta fusese complicat, din moment ce implica localizarea etern rătăcitorului basist Herrera, în Minneapolis. Richard tocmai ajunsese în Hoboken, New Jersey. După ce i-a transmis lui Walter condoleanțe prin telefon, i-a spus că era falit și că-i părea rău, dar nu putea ajunge la înmormântare. Walter l-a asigurat că nu era nici o problemă și apoi i-a purtat ranchiună lui Richard vreo câțiva ani pentru că nici măcar nu se străduise, ceea ce nu era întru totul corect, dat fiind faptul că, într-ascuns, Walter era deja furios pe Richard și nici nu-și dorise ca acesta să poată veni la înmormântare. Dar Patty înțelegea prea bine cum stăteau lucrurile pentru a-i mai atrage atenția asupra acestui aspect.

Un an mai târziu, atunci când au făcut o excursie la New York, i-a sugerat lui Walter să-l caute pe Richard și să-și petreacă după-amiaza amândoi, dar Walter a subliniat faptul că-l sunase pe Richard de două ori în ultimele luni, în vreme ce Richard nu-l sunase *deloc*. Patty i-a spus: „Dar e prietenul tău cel mai bun", iar Walter a răspuns: „Nu, *tu* ești prietenul meu cel mai bun", iar Patty a spus: „Ei, păi atunci el este cel mai bun prieten al tău de sex masculin, și tot ar trebui să-l cauți". Dar Walter a insistat spunând că tot timpul se întâmpla așa – că întotdeauna avusese senzația că el era mai mult cel care căuta decât cel care era căutat; că exista un fel de rivalitate diplomatică, o întrecere în care nu trebuia să clipești primul sau să arăți că te trece... – și se săturase de asta. Nu era prima dată când Richard dispărea ca măgaru-n ceață. Dacă încă mai voia să-i fie prieten, a încheiat Walter, atunci măcar

o dată putea să se deranjeze să sune el. Deși Patty bănuia că era posibil ca Richard să se simtă încă stânjenit din cauza episodului de la Chicago și să nu vrea să intervină în fericirea domestică a lui Walter, astfel încât cu atât mai mult Walter ar fi trebuit să-l asigure că era bine-venit, Patty înțelegea totodată și că nu trebuia să forțeze lucrurile.

Acolo unde Eliza își imaginase o „chestie homo" între Walter și Richard, autobiografa vede acum o legătură frățească. Din moment ce Walter crescuse fiind dominat și lovit în cap de fratele său mai mare și, la rândul lui, dominându-și fratele mai mic și lovindu-l pe *acesta* în cap, nu exista nici un fel de competiție satisfăcătoare în cadrul familiei sale. Avea nevoie de încă un frate pe care să-l iubească și să-l urască și cu care să intre în competiție. Și întrebarea etern chinuitoare pentru Walter, după câte își poate da seama autobiografa, era dacă Richard s-ar fi dovedit fratele mai mic sau fratele mai mare, ratatul sau eroul, prietenul cel mult iubit și țăcănit sau rivalul cel periculos.

Ca și în cazul lui Patty, Walter susținea că îl plăcuse pe Richard la prima vedere. Se întâmplase în prima lui noapte la Macalester, după ce tatăl lui îl adusese cu mașina si se grăbise să plece înapoi la Hibbing, unde Clubul Canadian îl aștepta în salon. În timpul verii, Walter îi trimisese lui Richard o scrisoare frumoasă folosind o adresă pe care i-o pusese la dispoziție biroul de cazări, dar Richard nu-i răspunsese. Pe unul din paturile din camera lor de cămin se aflau o husă de chitară, o cutie de carton și o geantă de voiaj. Walter nu l-a văzut pe proprietarul acestui bagaj minimal până după cină, la întâlnirea din holul căminului. A fost un moment pe care mai târziu i l-a descris lui Patty în repetate rânduri: într-un colț, separat de toți ceilalți, stătea un băiat de la care nu-și putea lua ochii, o persoană foarte înaltă, plină de coșuri, cu o tunsoare Jewfro și un tricou cu Iggy Pop, care nu arăta câtuși de puțin ca restul bobocilor și nu râdea, nici măcar nu zâmbea politicos la discursul glumeț pe care îl ținea

administratorul lor ca să-i pună în temă. Walter simțea o mare compasiune pentru oamenii care încercau să fie amuzanți, râdea zgomotos pentru a le răsplăti efortul, și totuși a simțit instantaneu că voia să se împrietenească cu persoana aceea înaltă, lipsită de zâmbet. Spera că acela avea să fie colegul lui de cameră și așa a fost.

Oricât de surprinzător, lui Richard i-a plăcut de el. Totul a început cu întâmplarea care făcea ca Walter să vină din orașul unde crescuse Bob Dylan. Întorși în camera lor, după întâlnire, Richard l-a pisat cu întrebări despre Hibbing, cum era viața pe acolo și dacă Walter cunoscuse personal pe cineva din familia Zimmerman. Walter i-a explicat că motelul era la câteva mile în afara orașului, dar chiar și motelul i se păruse lui Richard interesant, precum și faptul că Walter era student bursier și avea un tată alcoolic. Richard a spus că nu-i răspunsese la scrisoare lui Walter, pentru că tatăl lui murise de cancer la plămâni cu cinci săptămâni înainte. I-a spus că din moment ce Bob Dylan era un tâmpit, genul acela frumos de tâmpit veritabil care-l făcea pe un tânăr muzician să vrea să fie și el un tâmpit, își imaginase dintotdeauna că Hibbing era vreun loc plin de tâmpiți. Walter, cu obrajii lui pufoși, stând în camera de cămin și ascultându-l cu interes pe noul său coleg, încercând din răsputeri să-l impresioneze, era un exemplu viu care îi contrazicea această teorie.

Deja, în noaptea aceea, Richard a făcut unele comentarii despre fete pe care Walter nu avea să le uite niciodată. I-a spus că era neplăcut impresionat de procentul mare de fătuci supraponderale de la Macalester. Povestea că își petrecuse după-amiaza plimbându-se pe străzile învecinate, încercând să-și închipuie pe unde se plimbau fătucile de la oraș. A spus că fusese mirat de câtă lume îi zâmbise și-i dăduse bineţe. Până și fătucile arătoase îi zâmbiseră și-l salutaseră. Tot așa era și la Hibbing? I-a povestit că la înmormântarea tatălui său ajunsese s-o cunoască pe una dintre verișoarele lui, o fătucă

foarte atrăgătoare, care din păcate nu avea decât treisprezece ani și care acum îi trimitea scrisori despre aventurile ei într-ale masturbării. Deși Walter nu avusese niciodată prea mare nevoie de ajutor ca să câștige simpatia femeilor, autobiografa nu se poate abține să nu se gândească la o anume polaritate a realizărilor care apare în cazul rivalității frățești, și se întreabă dacă nu cumva obsesia lui Richard legată de cuceriri i-ar fi putut da lui Walter un imbold suplimentar de a nu concura cu el pe teritoriul acesta.

Un lucru important: Richard nu avea nici un fel de relație cu mama lui. Aceasta nu venise nici măcar la înmormântarea tatălui său. Din câte îi povestise Richard lui Patty (mult mai târziu), mama lui era o persoană labilă, care până la urmă s-a călugărit, dar asta nu înainte de a-i face viața un iad individului care o lăsase gravidă la nouăsprezece ani. Tatăl lui Richard fusese saxofonist și artist boem, prin Greenwich Village. Iar mama era o fată înaltă, rebelă, de familie bună, protestanți anglo-saxoni, care nu se putea controla. După patru ani dificili de beții și infidelități în serie, i-a pus în cârcă domnului Katz slujba de a-și crește fiul (mai întâi în Village, apoi în Yonkers), în vreme ce ea a întins-o spre California, l-a găsit pe Iisus și a mai adus pe lume încă alți patru plozi. Domnul Katz a renunțat la muzică, dar, din păcate, nu și la băutură. A sfârșit prin a lucra la poștă și a nu se mai căsători niciodată și putem spune că diversele lui iubite tinere, din anii de dinainte ca băutura să-l dea cu totul gata, nu au contribuit prea mult la instaurarea acelei prezențe materne stabile de care avea nevoie Richard. Una dintre ele le-a jefuit apartamentul înainte de a dispărea; alta l-a scăpat pe Richard de virginitate în timp ce avea grijă de el. Curând după acel episod, domnul Katz l-a trimis pe Richard să-și petreacă vara cu familia lui vitregă, dar acesta a rezistat mai puțin de o săptămână alături de ei. În prima lui zi în California, întreaga familie s-a adunat în jurul lui și și-au unit mâinile pentru a-i

mulțumi lui Dumnezeu că sosise cu bine, iar de atunci încolo, se pare că lucrurile au devenit și mai ciudate.

Părinții lui Walter, pe care mersul la biserică nu-i interesa decât din punct de vedere social, și-au deschis căminul primindu-l pe acest orfan înalt. Dorothy, în mod special, ținea la Richard – se putea chiar să fi avut o mică slăbiciune pentru el – și-l încuraja să-și petreacă vacanțele la Hibbing. Richard nu prea avea nevoie de încurajări, neavând altundeva unde să se ducă. Îl făcea pe Gene să se simtă plin de el, arătându-se interesat de armele de foc și, în general, prin faptul că nu era genul de om „îngâmfat" cu care Gene se temuse că Walter avea să intre în cârdășie; iar pe Dorothy o impresiona ajutând-o pe la treburile casei. După cum s-a observat și mai înainte, Richard avea o dorință puternică (chiar dacă cu totul sporadică) de a fi o persoană cumsecade și era deosebit de politicos cu oamenii ca Dorothy, pe care-i considera Buni. Felul lui de a se purta cu ea, atunci când o întreba despre vreo mâncare simplă la cuptor pe care aceasta o făcuse, de unde anume luase rețeta și de unde se puteau afla mai multe despre dietele echilibrate, i se părea lui Walter fals și condescendent, din moment ce șansele ca Richard să facă vreodată cumpărături de la aprozar și să-și facă singur mâncare la cuptor erau nule și având în vedere că Richard redevenea el însuși imediat ce Dorothy dispărea din cameră. Dar Walter se afla în competiție cu el și, chiar dacă Walter nu excela în agățarea fătucilor de la oraș, capacitatea de a le asculta pe femei cu o atenție sinceră era în mod hotărât *teritoriul* său și îl păzea cu strășnicie. Autobiografa se consideră astfel o persoană mai de încredere decât Walter să judece autenticitatea respectului lui Richard față de bunătate.

Însă, fără îndoială, admirabil în privința lui Richard era veșnica lui încercare de a deveni mai bun și de a umple golul lăsat de lipsa părinților săi. Supraviețuise perioadei copilăriei cântând și citind cărțile pe care și le alegea singur, și parte a atracției pe

care o resimțea față de Walter o constituia intelectul lui Walter și etica muncii după care acesta se călăuzea. Richard era foarte citit în anumite domenii (existențialism francez, literatură latino-americană), dar nu avea nici o metodă, nici un sistem, și era într-adevăr plin de admirație față de puterea de concentrare a lui Walter. Deși îi acorda lui Walter respectul de a nu-l trata niciodată cu ultrapolitețea pe care o rezerva celor pe care îi considera Buni, îi plăcea să asculte ideile lui Walter și îl îndemna să-și explice convingerile politice neobișnuite.

Autobiografa bănuiește că pentru Richard mai exista și un avantaj pervers, în același spirit de competiție, în prietenia lui cu un puștan din nord care nu era câtuși de puțin *cool*. Era un fel de a ieși în evidență printre fraierii cu pantaloni mulați de la Macalester care proveneau din medii mai privilegiate. Richard îi disprețuia pe acești fandosiți (inclusiv fetele, deși asta nu îl împiedica să și-o tragă cu ele atunci când se ivea ocazia) cu aceeași intensitate cu care fandosiții cu pantaloni mulați îi disprețuiau pe oamenii ca Walter. Documentarul despre Bob Dylan, *Nu privi înapoi*, era un punct de reper și pentru Richard, și pentru Walter, astfel încât Patty l-a închiriat în cele din urmă și l-a urmărit împreună cu Walter într-o noapte, când copiii erau mici, ca să poată vedea scena faimoasă în care Dylan l-a umilit prin strălucirea sa pe Donovan, cu ocazia unei petreceri pentru oameni *cool* de la Londra, doar din plăcerea de a fi nemernic. Deși lui Walter îi părea rău de Donovan – și, mai mult, îi părea rău și de sine însuși pentru că nu-și dorea să fie mai mult ca Dylan și mai puțin ca Donovan – lui Patty scena respectivă i s-a părut emoționantă. Dylan, cu spiritul lui competitiv, era de o sinceritate care-ți tăia respirația! Sentimentul ei era acesta: hai să recunoaștem, victoria e foarte dulce. Scena a ajutat-o să înțeleagă de ce Richard preferase tovărășia unei persoane nemuzicale precum Walter, în locul fandosiților.

Din punct de vedere intelectual, Walter era cu siguranță fratele cel mare, iar Richard, ucenicul său. Și totuși, pentru Richard, a fi deștept, precum și a fi bun, nu era decât o latură a efortului competitiv principal. La asta s-a gândit Walter când a spus că nu avea încredere în prietenul său. Nu putea niciodată să scape de sentimentul că Richard îi ascundea lucruri; că exista o latură întunecată care ieșea întotdeauna la iveală noaptea pentru a duce la îndeplinire lucruri pe care el nu le-ar fi recunoscut; că Richard ar fi fost fericit să fie prieten cu Walter atâta vreme cât se înțelegea de la sine că el era mai breaz. Richard devenea și mai puțin de încredere atunci când apărea vreo fată la orizont, iar Walter le purta pică acestor fete pentru faptul că prezentau, chiar și pentru moment, mai mult interes decât el. Richard însă n-a văzut niciodată lucrurile în felul acesta, pentru că se plictisea de fete atât de repede și sfârșea întotdeauna dându-le papucii; întotdeauna se întorcea la Walter, de care nu se plictisea. Dar lui Walter i se părea ceva *neloial* din partea unui prieten să consume atâta energie în a urmări niște ființe care nici măcar nu-i plăceau. Faptul că era întotdeauna disponibil și gata să-l primească pe Richard înapoi îl făcea pe Walter să se simtă slab și neînsemnat. Era ros de bănuiala că el îl iubea pe Richard mai mult decât îl iubea Richard pe el și că făcea mai mult efort decât Richard pentru ca prietenia lor să funcționeze.

Prima criză serioasă a intervenit în timpul ultimului an, cu doi ani înainte să-i cunoască Patty, atunci când Walter a picat în mrejele unei studente haine din anul doi, pe nume Nomi. Din cum povestea Richard toată tărășenia (Patty îl auzise o dată vorbind despre asta), lucrurile păreau clare ca bună ziua: prietenul său, naiv în privința chestiunilor sexuale, era exploatat de o femeie de doi bani, care nu ținea la el, și, în cele din urmă, el, Richard, își asumase sarcina de a-i demonstra nemernicia. După părerea lui, fata nu merita efortul de a te bate pentru ea, nu era decât un țânțar care urma să fie

strivit. Dar Walter vedea altfel lucrurile. S-a supărat atât de tare pe Richard, încât a refuzat să-i mai vorbească timp de câteva săptămâni. Împărțeau un apartament cu două camere, din cele rezervate studenților în ultimul an, și în fiecare seară când Richard intra în camera lui Walter, în drum spre propria lui cameră, dispusă mai intim, se oprea ca să inițieze niște conversații monologice pe care un observator neutru le-ar fi găsit amuzante.

Richard: Tot nu vorbești cu mine. E nemaipomenit. Cât o să dureze chestia asta?

Walter: tăcere.

Richard: Dacă nu vrei să mă așez și să te privesc cum citești, spune-mi numai.

Walter: tăcere.

Richard: Interesantă cartea? Nu prea pari să întorci paginile.

Walter: tăcere.

Richard: Știi cum ești tu? Te porți ca o fată. Așa fac fetele. Asta-i o tâmpenie, Walter. Mă calcă pe nervi.

Walter: tăcere.

Richard: Dacă aștepți să-mi cer scuze, asta n-o să se întâmple. Ți-o zic în față. Îmi pare rău că suferi, dar conștiința mea e curată.

Walter: tăcere.

Richard: Înțelegi, nu-i așa, că tu ești singurul motiv pentru care mă mai aflu încă aici. Dacă m-ai fi întrebat, acum patru ani, care sunt șansele să termin eu facultatea, aș fi spus că sunt infime, dacă nu inexistente.

Walter: tăcere.

Richard: Serios, sunt puțin dezamăgit.

Walter: tăcere.

Richard: Ok. Futu-i. Poartă-te ca o fată. Nu-mi pasă.

Walter: tăcere.

Richard: Uite. Dacă aș avea probleme cu drogurile și dacă tu mi le-ai arunca, probabil că m-aș supăra groaznic pe tine, dar aș înțelege că încercai să-mi faci un bine.

Walter: tăcere.

Richard: Să recunoaștem că nu-i o analogie perfectă, pentru că, de fapt, ca s-o spunem pe-a dreaptă, eu aș folosi drogurile, în loc să le arunc pur și simplu. Dar dacă ai fi predispus la o dependență bolnăvicioasă, în timp ce eu aș face asta doar de distracție, conform teoriei cum că e păcat să risipești droguri bune...

Walter: tăcere.

Richard: Bine, deci e o analogie tâmpită.

Walter: tăcere.

Richard: Asta a fost amuzant. Ar trebui să râzi de chestia asta.

Walter: tăcere.

Cam așa, în orice caz, își imaginează autobiografa întâmplarea, pe baza mărturiilor de mai târziu ale ambelor părți implicate. Walter și-a prelungit tăcerea până la vacanța de Paști, când a mers singur acasă și Dorothy a reușit să-i smulgă motivul pentru care nu-l adusese și pe Richard cu el. „Trebuie să-i iei pe oameni așa cum sunt“, i-a spus Dorothy. „Richard e un prieten bun, iar tu ar trebui să-i fii loial.“ (Dorothy avea un fix cu loialitatea – dădea un sens vieții ei nu prea plăcute –, iar Patty l-a auzit adesea pe Walter citându-i sfatul, părea să-i atașeze o semnificație aproape religioasă.) A scos în evidență faptul că Richard însuși fusese foarte *neloial* furându-i o fată la care Walter ținea, dar Dorothy, care probabil căzuse și ea sub vrăjile katziene, a spus că nu credea că Richard făcuse asta intenționat ca să-l rănească. „E bine să avem prieteni în viață“, a spus ea. „Dacă vrei să ai prieteni, trebuie să-ți amintești că nimeni nu este perfect.“

Un alt motiv de supărare legat de fete era faptul că cele de care se simțea Richard atras erau aproape invariabil mari pasionate de muzică*, și că Walter,

* Lui Patty i-a trecut prin minte, în timpul drumului cu autobuzul de la Chicago la Hibbing, că poate motivul pentru care Richard o ținea la distanță era că nu se dădea în vânt după muzica lui și pe el îl deranja chestia asta. Nu că ar fi avut cum să îndrepte cumva lucrurile (n. a.).

fiind cel mai vechi și cel mai mare fan al lui Richard, se găsea într-o competiție acerbă cu ele. Fete care altminteri ar fi putut să se arate prietenoase cu cel mai bun prieten al iubitului lor, sau cel puțin tolerante, găseau de cuviință să fie reci cu Walter, pentru că fanii adevărați simt întotdeauna nevoia să fie unic conectați la obiectul admirației lor; păstrează cu gelozie acele puncte de comuniune, oricât de mici sau imaginare, care le justifică sentimentul de unicitate. Fetele considerau în mod logic că era imposibil să te simți mai aproape de Richard altfel decât fiind strâns lipite de el într-un coit amoros cu schimb de fluide. Walter le părea doar o mică insectă enervantă și nesemnificativă, chiar dacă *Walter* fusese cel care-l îndreptase pe Richard către Anton von Webern[1] și Benjamin Britten[2], *Walter* era cel care-i oferise lui Richard un cadru politic pentru cele mai furioase cântece timpurii ale lui, *Walter* era cel pe care Richard îl iubea de fapt, într-un fel care conta cu adevărat. Și era destul de rău să fii tratat cu atâta răceală consecventă de aceste fete sexy, însă chiar și mai rea decât atât era suspiciunea lui Walter – pe care i-o mărturisise lui Patty în anii în care nu au mai avut secrete unul față de celălalt – că, în esență, nici el nu era prea diferit de fetele acelea; că și el era un fel de parazit al lui Richard, încercând să se simtă mai *cool* și mai bine în pielea lui prin legătura unică pe care o avea cu el. Și, cea mai rea dintre toate, era bănuiala că Richard știa asta și îl făcea să fie cu atât mai singur și mai reținut.

Lucrurile au devenit cu atât mai toxice în cazul Elizei, care nu se mulțumea doar să-l ignore pe Walter, ci își dădea toată silința să-l facă să se simtă prost. Cum oare putea Richard, se întreba Walter, să continue să se culce cu o persoană care se purta intenționat atât de urât cu prietenul lui cel mai

1. Dirijor și compozitor austriac (1883-1945), exponent al „muzicii seriale", cunoscut pentru tehnicile sale inovative în muzica primei jumătăți a secolului XX.
2. Dirijor, compozitor și pianist englez (1913-1976).

bun? La vremea aceea, Walter era destul de matur cât să nu mai apeleze la tăcerea aceea, dar a încetat să-i mai pregătească mesele lui Richard și singurul motiv pentru care a continuat să mai meargă la spectacolele lui Richard era ca să-și arate nemulțumirea față de Eliza și, mai târziu, ca să încerce să-l facă pe Richard să-i fie rușine să mai folosească cocaina cu care ea continua să-l aprovizioneze. Bineînțeles că nimic nu-l putea face pe Richard să se rușineze într-atât cât să renunțe la ceva. Nici atunci, nici altcândva.

Detaliile despre discuțiile lor în legătură cu Patty rămân, din păcate, necunoscute, dar autobiografei îi face plăcere să-și închipuie că acestea nu semănau deloc cu discuțiile purtate despre Nomi sau Eliza. E posibil ca Richard să-l fi îndemnat pe Walter să fie mai hotărât în privința ei, iar el să fi răspuns cu vreo prostie legată de faptul că fusese violată sau că era în cârje, dar există puține lucruri mai greu de imaginat decât conversațiile altor oameni despre tine. Ce anume simțea Richard în adâncul sufletului despre Patty i s-a lămurit într-un final – autobiografa va ajunge și la asta, deși cu oarecare încetineală. Pentru moment e suficient să spunem că el a migrat spre New York și a rămas acolo, și că pentru câțiva ani Walter a fost atât de ocupat să-și clădească propria viață alături de Patty, încât n-a prea părut să-i ducă dorul.

Ceea ce se întâmpla era că Richard devenea tot mai mult Richard, iar Walter, tot mai mult Walter. Richard s-a stabilit în Jersey City, hotărând că, în sfârșit, nu era nici un pericol în a se deda la beții prin cluburi, apoi, după o perioadă pe care a descris-o la un moment dat ca fiind o „curată degenerare", a hotărât că nu, dimpotrivă, la urma urmei, exista o doză de pericol. Atâta timp cât locuise cu Walter, evitase alcoolul care-i distrusese tatăl, folosise cocaină doar atunci când alții plăteau pentru ea și mersese constant înainte cu muzica lui. Pe cont propriu, a fost varză pentru o bucată bună de timp. Alături de Herrera a avut nevoie de trei ani ca să

reconstituie trupa Traumatics, împreună cu blonda cea drăguță și țăcănită, Molly Tremain, cu care împărțea partiturile de voce, și să-și scoată primul LP, *Salutări din adâncul puțului de mină*, la cea mai neînsemnată casă de discuri. Walter s-a dus să asculte formația cântând la Entry, când au ajuns în Minneapolis, dar înainte să se facă zece jumătate seara, se întorsese deja înapoi, acasă la Patty și bebelușa Jessica, cu șase copii ale albumului. Richard își luase o slujbă de zi într-o branșă de nișă, în construcția de platforme pe acoperișurile urbane, pentru genul de aristocrație din partea cea mai sudică a Manhattanului, ai cărei reprezentanți erau *cool* prin faptul că-și pierdeau timpul cu tot felul de artiști și muzicieni, cu alte cuvinte, nu le păsa dacă ziua de muncă a constructorului terasei lor începea la ora 2 după-amiaza și se sfârșea la câteva ore mai târziu și dacă, prin urmare, acestuia îi lua trei săptămâni să facă o muncă de cinci zile. Al doilea album al trupei, *În caz că nu ai observat*, n-a atras mai multă atenție decât primul, însă al treilea, *Splendoare reacționară* a fost scos la o casă de discuri ceva mai măricică și a fost menționat în mai multe topuri de la sfârșitul anului. De data aceasta, când Richard a trecut prin Minnesota, a telefonat înainte și a reușit să-și petreacă o după-amiază în casa lui Patty și Walter alături de o Molly politicoasă, însă plictisitoare și în cea mai mare parte a timpului tăcută, care era sau nu iubita lui.

După-amiaza aceea – în modul surprinzător de vag în care autobiografa și-o mai amintește – a fost deosebit de plăcută pentru Walter. Patty nu-și vedea capul de treburi din pricina copiilor și a încercărilor de a o face pe Molly să rostească răspunsuri polisilabice, dar Walter a reușit să se laude cu toată munca pe care o făcea la casă, și cu odraslele frumoase și energice pe care le concepuse împreună cu Patty, și să-i privească pe Richard și Molly servind cea mai bună masă de pe tot parcursul turneului și, lucru nu mai puțin important, să strângă date valoroase de la Richard despre scena muzicii alternative, date

pe care Walter avea să le valorifice în lunile care urmau, cumpărând albumele fiecărui artist pe care-l menționase Richard, punându-le să cânte în timp ce el se ocupa cu renovarea, impresionându-și vecinii și colegii care se credeau pricepuți în muzică și simțind că avea tot ce-și dorea. Stadiul rivalității lor i-a adus satisfacții în ziua aceea. Richard era sărac, docil și prea slab, iar femeia lui era ciudată și nefericită. Walter, fără îndoială acum fratele cel mare, se putea relaxa și savura succesul lui Richard, de parcă ar fi fost un accesoriu picant care îl făcea pe el însuși să pară mai interesant în fața celorlalți.

În acel moment, singurul lucru care l-ar fi putut împinge pe Walter înapoi în vârtejul sentimentelor confuze pe care le încercase în facultate, atunci când fusese chinuit de sentimentul că *pierdea* în fața persoanei pe care o iubea suficient de mult cât să nu-i mai pese de nici o durere, ar fi fost doar vreo înlănțuire patologică bizară de evenimente. Lucrurile acasă ar fi trebuit să se strice rău de tot. Walter ar fi trebuit să aibă niște conflicte groaznice cu Joey, și să nu reușească să-l înțeleagă și să-i câștige respectul, și în general să se trezească repetând relația pe care o avusese cu tatăl său, iar cariera lui Richard ar fi trebuit să ia în curând o turnură neașteptată înspre mai bine, iar Patty ar fi trebuit să se îndrăgostească nebunește de Richard. Care erau șansele ca toate acestea să se întâmple?

Nu zero, din păcate.

Toată lumea se ferește să considere viața sexuală ca fiind semnificativă în căutarea unei explicații, și totuși, autobiografa s-ar abate de la datoria ei dacă nu i-ar dedica un paragraf stingher. Adevărul regretabil este că Patty ajunsese curând să considere sexul plictisitor și fără rost – mereu la fel – și să se lase atrasă mai degrabă de dragul lui Walter. Și da, fără îndoială, să nu-i iasă foarte bine. De obicei părea să existe altceva ce ar fi preferat să facă. Cel mai adesea, ar fi preferat să doarmă. Sau se auzea din camerele copiilor vreun zgomot care-i distrăgea atenția și care părea vag îngrijorător. Sau

număra în gând câte minute palpitante din vreun meci de baschet jucat de echipa unei facultăți de pe Coasta de Vest ar mai rămâne din clipa în care ar fi putut să aprindă iar televizorul. Dar până și treburile gospodărești simple, cum ar fi fost grădinăritul, curățenia sau cumpărăturile păreau să fie mai plăcute și mai urgente în comparație cu sexul, și imediat ce-ți băgai în cap că trebuia să te relaxezi în grabă și să fii satisfăcută în grabă, așa încât să poți coborî scările și să plantezi floricelele colorate de Nu-mă-atinge care se ofileau în cutiuțele lor din plastic, se termina totul. A încercat s-o ia pe scurtătură, a încercat să-l satisfacă pe Walter oral de la bun început, a încercat să-i spună că-i era somn, iar el putea pur și simplu să-i dea înainte și să se distreze, fără să-și bată capul din pricina ei. Dar sărmanul Walter era astfel plămădit încât să-i pese mai puțin de propria satisfacție decât de a ei, sau cel puțin, să și-o obțină pe a lui în funcție de cea a ei, iar ea nu părea niciodată să găsească o modalitate decentă de a-i explica în ce poziție proastă o punea pe ea lucrul acesta, pentru că, dacă ar fi venit vorba despre asta, ar fi trebuit să-i spună că ea nu-l dorea așa cum o dorea el: că exact la acest sex nebun alături de partenerul ei (ok, lucrul cel mai important) renunțase în schimbul tuturor lucrurilor bune din viața lor. Și asta se dovedea a fi o mărturisire foarte dificilă pe care ar fi trebuit să i-o facă omului pe care-l iubea. Walter încerca toate lucrurile la care se putea gândi pentru a face sexul mai plăcut pentru ea, în afara singurului lucru care probabil că ar fi funcționat, și anume să înceteze a-și mai face griji cum să facă totul mai plăcut pentru ea, s-o aplece pur și simplu într-o noapte peste masa din bucătărie și s-o ia pe la spate. Dar Walter cel care ar fi făcut așa ceva nu ar mai fi fost Walter. El era așa cum era și-și dorea ca așa cum era să fie ceea ce-și dorea Patty. Voia ca lucrurile să fie reciproce! Așa că partea proastă la partidele de sex oral era că întotdeauna după aceea voia și el să facă același lucru pentru ea, ceea ce-o gâdila

la culme. În cele din urmă, după ani de împotrivire, a reușit să-l facă să nu mai încerce deloc. Și se simțea foarte vinovată, dar și *furioasă* și *supărată*, pentru că ajunsese, fără voia ei, la o asemenea ratare. Oboseala lui Richard și a lui Molly, în după-amiaza în care veniseră în vizită, i s-a părut lui Patty a fi oboseala unor oameni care și-o trăseseră toată noaptea, iar asta spune multe despre starea ei de spirit din acel moment, despre cât de inexistent era sexul pentru ea, despre identificarea totală cu statutul de mamă a lui Jessica și Joey, încât nici măcar nu-i invidia pentru asta. Sexul i se părea o distracție pentru cei tineri, care nu aveau altceva mai bun de făcut. Cu siguranță, nici Richard, nici Molly nu păreau a fi în culmea fericirii.

Și apoi Traumaticii au plecat – mai departe, spre următorul lor spectacol, în Madison, și apoi mai departe, spre lansarea altor albume cu titluri ciudate, ascultate cu plăcere de un anumit gen de critici și vreo cinci mii de oameni din lume, și spre micile concerte pe la vreo chermeză a unor albi blazați, bine educați, care nu mai erau la fel de tineri cum fuseseră odată – în timp ce Patty și Walter și-au continuat viața de muncă zilnică, de cele mai multe ori foarte solicitantă, în care cele treizeci de minute săptămânale de stres sexual se transformaseră într-o stare de inconfort cronică, dar de intensitate scăzută, așa cum era umiditatea în Florida. Autobiografa recunoaște posibila legătură dintre acest mic disconfort și greșelile grave pe care Patty le făcea, în calitate de mamă, în acei ani. Acolo unde părinții Elizei greșiseră pentru că fuseseră prea preocupați unul de celălalt și nu îndeajuns de preocupați de Eliza, s-ar putea spune că Patty făcuse greșeala opusă în cazul lui Joey. Dar mai sunt atât de multe greșeli, nu neapărat părintești, care urmează să fie povestite în aceste pagini, încât pare pur și simplu inuman de dureros să mai zăbovim și asupra greșelilor făcute în privința lui Joey; autobiografa se teme că asta ar putea-o face să se prăbușească la pământ și să nu se mai ridice niciodată.

Ceea ce s-a întâmplat mai întâi a fost că Walter și Richard au devenit din nou prieteni foarte buni. Walter cunoștea o mulțime de oameni, dar vocea pe care voia cel mai mult s-o audă înregistrată pe robotul telefonului când ajungea acasă era cea a lui Richard, spunându-i lucruri precum: „Ioo, aici Jersey City. Mă întrebam dacă n-ai putea cumva să mă faci să mă simt un pic mai bine în legătură cu situația din Kuweit. Dă-mi un telefon". Judecând și după frecvența telefoanelor lui Richard și după felul mai deschis în care îi vorbea acum lui Walter – spunându-i că nu mai cunoștea pe nimeni altcineva ca el și ca Patty, că ei erau legătura lui cu o lume a normalității și a speranței –, Walter s-a convins în cele din urmă că Richard îl plăcea cu adevărat și avea nevoie de el și că nu accepta doar în mod pasiv să-i fie prieten. (Acesta a fost contextul în care Walter a citat plin de recunoștință sfatul mamei sale legat de loialitate.) Ori de câte ori vreun alt turneu aducea Traumaticii prin oraș, Richard își făcea timp să treacă pe la ei pe acasă, de obicei singur. Îl interesa Jessica în mod deosebit, pe care o considera a fi un Suflet cu Adevărat Bun, după tiparul bunicii ei, și o năpădea cu întrebări sincer interesate despre scriitorii preferați și despre munca ei de voluntariat la cantina locală. Deși Patty și-ar fi dorit o fată care să-i semene mai mult și căreia bogata ei experiență în comiterea greșelilor să-i fie un model liniștitor, era în principiu foarte mândră că avea o fiică atât de înțeleaptă în ceea ce privea mersul lumii. Îi plăcea s-o vadă pe Jessica prin ochii plini de admirație ai lui Richard, iar atunci când el și Walter ieșeau apoi împreună în oraș, Patty se simțea în siguranță văzându-i pe cei doi urcându-se în mașină, pe tipul cel grozav cu care se măritase și pe celălalt, sexy, cu care nu se măritase. Afecțiunea lui Richard pentru Walter o făcea și pe ea să aibă sentimente mai bune față de Walter; iar charisma lui avea un fel de a ratifica orice ar fi atins.

O umbră demnă de luat în seamă o arunca dezaprobarea lui Walter față de relația lui Richard cu

Molly Tremain. Ea avea o voce frumoasă, dar era o persoană depresivă sau probabil avea o personalitate bipolară și petrecea perioade lungi de timp singură în apartamentul ei din partea sud-estică a Manhattanului, făcând muncă de redactor pe cont propriu în timpul nopții și dormind în timpul zilei. Molly era întotdeauna disponibilă atunci când Richard voia să treacă pe acolo, iar Richard susținea că ei îi convenea să-i fie iubită cu jumătate de normă, dar Walter nu putea scăpa de bănuiala că relația lor se baza pe niște neînțelegeri. De-a lungul anilor, Patty scosese de la Walter diverse lucruri tulburătoare pe care Richard i le mărturisise între patru ochi, ca de pildă: „Câteodată cred că rostul meu pe pământ e să-mi bag penisul în vaginele cât mai multor femei" și „Ideea de a face sex cu aceeași persoană pentru tot restul vieții mele înseamnă moartea pentru mine". Bănuiala lui Walter cum că Molly spera în secret ca el să treacă peste aceste sentimente s-a dovedit a fi corectă. Molly era cu doi ani mai în vârstă decât Richard și atunci când a hotărât brusc că voia un copil înainte de a fi prea târziu, Richard a fost nevoit să-i explice de ce lucrul acesta nu avea să se întâmple niciodată. Situația dintre ei a devenit repede atât de groaznică, încât el a părăsit-o, iar ea, la rândul ei, a ieșit din formație.

Din întâmplare, mama lui Molly era de mult timp art-editor la *The New York Times,* fapt ce poate explica motivul pentru care Traumaticii, în ciuda vânzărilor de albume care de-abia atingeau valori cu patru cifre și a audiențelor înregistrând cote de două cifre, primiseră mai multe cronici bune în *Times* („Consecvent originali, veșnic ignorați", „Nedescurajați de indiferență, Traumaticii merg mai departe"), precum și scurte recenzii ale fiecărui album, după *În caz că nu ai observat*. Coincidență sau nu, *Nebun de fericire* – primul lor album fără Molly și, după cum s-a dovedit, ultimul – a fost ignorat nu numai de *Times*, dar până și de fițuicile locale săptămânale distribuite gratis, care fuseseră mult timp un bastion al susținerii Traumaticilor. Ceea ce se întâmplase,

conform teoriilor lui Richard expuse la o cină servită devreme, alături de Walter și Patty, atunci când formația s-a târât încă o dată prin Orașele Gemene, era că-și cumpărase atenția presei pe credit în tot acest timp, fără să-și dea seama de asta, și că presa ajunsese în final la concluzia că familiarizarea publicului larg cu prezența Traumaticilor nu avea să fie niciodată necesară cunoștințelor culturale ale nimănui sau credibilității stradale, și că astfel nu era necesar să-i mai acorde credit.

Patty, cu căști la urechi, a mers la spectacol împreună cu Walter în seara aceea. The Sick Chelsea, un cvartet de fete cam de aceeași vârstă de prin partea locului, cu puțin mai mari decât Jessica, a cântat în deschiderea formației Traumaticilor, iar Patty s-a trezit încercând să ghicească căreia din cele patru fete Richard îi făcuse avansuri în spatele scenei. Nu era geloasă pe fete, îi părea rău pentru Richard. Devenise clar în cele din urmă, și pentru ea, și pentru Walter, că în ciuda faptului că era un bun compozitor și un bun scriitor, Richard nu avea o viață dintre cele mai fericite: că de fapt nu glumise atunci când își declarase, cu autoironie, admirația și invidia față de ea și Walter. După ce fetele de la The Sick Chelsea au terminat de cântat, prietenii lor adolescenți întârziați au ieșit din club și au lăsat în urma lor nu mai mult de vreo treizeci de fani înrăiți ai Traumaticilor – bărbați albi, blazați și chiar mai puțin tineri decât fuseseră altă dată – pentru a asculta gluma răsuflată a lui Richard („Vrem să vă mulțumim, oameni buni, că ați venit la Barul acesta 400 și nu la celălalt Bar 400[1], mai cunoscut... Se pare că și noi am făcut aceeași greșeală...") și apoi o interpretare veselă a cântecului care dădea titlul noului lor album:

---

1. 400 Bar este unul dintre barurile cele mai longevive și cunoscute din partea de vest a orașului Minneapolis, faimos pentru concertele rock pe care le găzduiește.

Ce capete micuțe se ițesc din SUV-urile alea mari, fițoase!
Prieteni, păreți nebuni de fericire la volan, pe drum!
Și zâmbetul de Circuit Urban a sute de Kathie Lee[1], *arătoase!*
Un perete de Regis Philbin! Ia aminte la mine, încep să mă simt acum
NEBUN DE FERICIRE! NEBUN DE FERICIRE!

Apoi, mai târziu, un cântec interminabil și insuportabil, „TCBY“[2], constând mai ales din sunete de chitară care aminteau de lamele de ras și sticla spartă, pe deasupra cărora Richard recita versuri:

Ei te pot cumpăra
Te pot măcelări

Iaurt delicios, cu etichetă drăguță de firmă
Pisica a scos ieri un râgâit

Frișcă tehnologizată, bej, galbenă
Bunătăți create de slugoi

Te pot teroriza
Te pot înmormânta

Tinerețe întunecată călcată-n picioare, sugrumată
Școlită în consumerismul yahooilor

Asta nu poate fi fața cea mai bună a țării mele
Asta nu poate fi fața cea mai bună a țării mele

---

1. Cunoscută prezentatoare TV, cântăreață și actriță din SUA, faimoasă pentru emisiunea „În direct cu Regis și Kathie Lee“ pe care o prezenta alături de colegul ei Regis Philbin.
2. TCBY este o marcă bine-cunoscută de iaurturi congelate din SUA (numele inițial era *This Can't Be Yoghurt* – în traducere literală „Acesta nu poate fi iaurt“ –, ca apoi să devină *The Country's Best Yoghurt* – „Cel mai bun iaurt din țară“).

Și, în final, cântecul lui lent, cu rezonanțe country, „Partea întunecată de dincolo de liman", care i-a umezit ochii lui Patty de tristețe pentru el:

Există o ușă fără plăcuță care duce spre nicăieri
De partea cea întunecată de dincolo de liman
Și tot ceea ce mi-am dorit vreodată a fost
Să mă pierd în spațiu alături de tine
Rapoartele dispariției noastre
Ne urmăresc prin neant
Am luat-o pe un drum greșit pe lângă telefoanele cu fise
Nu ne-au mai văzut niciodată

Formația era bună – Richard și Herrera cântau împreună de aproape douăzeci de ani –, dar era greu de imaginat că vreo formație ar fi fost îndeajuns de bună să treacă peste dezolarea publicului prea restrâns. După un singur bis, „Urăsc lumina soarelui", Richard nu a ieșit prin partea laterală a scenei, ci pur și simplu și-a rezemat chitara de un piedestal, și-a aprins o țigară și a sărit pe podea.

— Hei, ați fost foarte drăguți că ați rămas, le-a zis el celor doi soți Berglund. Știu că trebuie să vă treziți de dimineață.

— A fost grozav! Ați fost grozavi! a spus Patty.

— Serios, cred că este cel mai bun album al vostru de până acum, a spus Walter. Cântecele-astea sunt nemaipomenite. E un alt pas important.

— Mda. Richard, neatent, scruta partea din spate a clubului, uitându-se să vadă dacă nu cumva vreuna din fetele de la The Sick Chelsea mai zăbovea încă pe acolo. Sigur că mai era una. Nu basista, cea convențional de drăguță, pe care ar fi pariat Patty, ci baterista cea înaltă, acră și dezamăgită, care părea bineînțeles o alegere mai logică, imediat ce Patty s-a gândit puțin la treaba asta.

— Mă așteaptă cineva să vorbească cu mine, a spus Richard. Probabil că vreți s-o luați imediat spre casă, dar am putea ieși cu toții în oraș dacă vreți.

— Nu, duceți-vă voi, răspunse Walter.

— Chiar a fost minunat să te auzim cântând, Richard, zise Patty. Și-a așezat o mână prietenoasă pe brațul lui și apoi l-a privit cum se îndrepta spre baterista cea acră.

Pe drumul către casă, înspre Ramsey Hill, în mașina Volvo a familiei, Walter perora despre punctele forte ale albumului *Nebun de fericire* și despre gustul îndoielnic al unui public american care venea cu miile la un concert cântat de Dave Matthews Band[1] și nici măcar nu știa de *existența* lui Richard Katz.

— Scuze, a spus Patty. Amintește-mi ce era în neregulă la Dave Matthews Band...

— Totul în principiu, cu excepția măiestriei tehnice, răspunse Walter.

— Bun.

— Dar poate că-n primul rând banalitatea versurilor. „Tre' să fiu liber, atât de liber, aha, da, da. Nu pot trăi fără să fiu liber, da, da." Cam așa sună fiecare cântec.

Patty izbucni în râs.

— Crezi că Richard o să facă sex cu fata aia?

— Sunt sigur că o să încerce, spuse Walter. Și probabil va reuși.

— Nu cred că au fost foarte bune. Fetele alea.

— Nu, nu au fost. Dacă Richard se culcă cu ea, n-o să facă nici un referendum în legătură cu talentul lor.

Acasă, după ce s-au asigurat că odraslele erau bine, Patty și-a pus o bluză fără mâneci și niște pantaloni scurți de bumbac și a venit în pat lângă Walter. Asta era ceva foarte neobișnuit la ea, dar, slavă Domnului, nu chiar atât de nemaipomenit încât să dea naștere la comentarii și iscodiri; iar Walter nu avea nevoie de rugăminți ca să-i facă pe plac. Nu a fost mare lucru, doar o mică surpriză, târziu, în noapte, și totuși, la o privire autobiografică

1. Trupă rock originară din Charlottesville, Virginia; sunt recunoscuți pentru soundul lor foarte eclectic, pentru turneele impresionante și vânzările spectaculoase de albume.

retrospectivă, acest moment pare acum să fie punctul culminant al vieții lor împreună. Sau poate, mai exact, punctul final: ultima dată când Patty își amintește să se fi simțit la adăpost și în siguranță, în căsnicia ei. Apropierea ei de Walter la Barul 400, amintirea scenei primei lor întâlniri, sentimentul plăcut de a se afla alături de Richard, căldura lor prietenoasă, de cuplu, plăcerea simplă de a avea alături un prieten atât de vechi și drag, și după asta surpriza cea rară, pentru amândoi, a dorinței ei bruște și intense de a-l simți pe Walter înăuntrul ei: *căsătoria funcționa.* Și nu părea să existe nici un motiv întemeiat pentru care aceasta să nu continue să mai funcționeze, poate chiar să meargă din ce în ce mai bine.

Câteva săptămâni mai târziu, Dorothy s-a prăbușit în magazinul de rochii din Grand Rapids. Patty, vorbind aidoma mamei sale, și-a exprimat îngrijorarea de față cu Walter în privința îngrijirilor pe care le primea la spital și a fost în mod tragic răzbunată când lui Dorothy i-au cedat mai multe organe și a murit. Durerea lui Walter era în același timp universală, vizând nu numai pierderea mamei sale, ci și martiriul întregii ei vieți, și oarecum redusă la tăcere de faptul că moartea ei era în același timp o ușurare și o eliberare pentru el – finalul responsabilității lui față de ea, o retezare a firului important care-l ținea legat de Minnesota. Patty a fost surprinsă de intensitatea propriei ei suferințe. La fel ca Walter, Dorothy avusese întotdeauna cea mai bună părere despre ea, iar lui Patty îi părea rău că, pentru un om atât de generos ca Dorothy, nu se putuse face o excepție de la regulă: până la urmă, fiecare moare singur. Dorothy, cu toată drăgălășenia ei, etern încrezătoare, trebuise să treacă prin poarta cea amară a morții neîntovărășită – iar asta-i frângea inima lui Patty.

Îi părea rău și de ea însăși, bineînțeles, așa cum fac oamenii întotdeauna atunci când îi plâng pe alții pentru că au murit singuri. S-a îngrijit de pregătirile pentru înmormântare într-o stare de spirit a cărei

fragilitate autobiografa speră, cel puțin în parte, să explice felul jalnic în care a reacționat atunci când a aflat că o fată mai în vârstă din vecini, Connie Monaghan, îl hărțuise sexual pe Joey. Litania greșelilor pe care Patty a continuat să le facă după această descoperire ar depăși lungimea actuală a acestui document deja cuprinzător. Autobiografei încă îi mai este rușine de ce i-a putut face lui Joey, abia dacă își poate începe relatarea coerent. Atunci când te trezești pe aleea din spatele casei vecinei tale la ora trei dimineața, cu un cuțit în mână, distrugând cauciucurile de la camioneta vecinului tău, poți să invoci nebunia ca apărare legală. Dar oare e și moral s-o faci?

În apărare: Patty încercase, de la bun început, să-l avertizeze pe Walter ce fel de persoană era ea. Îi *spusese* că ceva nu era în regulă cu ea.

În acuzare: Walter a fost destul de precaut. Patty a fost cea care s-a dus după el la Hibbing și i s-a aruncat în brațe.

În apărare: Dar ea încerca să fie bună și să aibă o viață frumoasă! Și apoi i-a abandonat pe toți ceilalți și a muncit din greu pentru a fi o mamă și o soție casnică grozavă.

În acuzare: Motivele ei au fost greșite. Ea concura cu mama și surorile ei. Voia ca odraslele ei să fie un reproș adresat acestora.

În apărare: Își iubea copiii!

În acuzare: O iubea pe Jessica îndeajuns de mult, iar pe Joey îl iubea mult prea mult. Știa ce făcea și nu s-a oprit, era furioasă pe Walter pentru că nu era ceea ce-și dorea ea cu adevărat și pentru că ea avea o fire păcătoasă și simțea că merita o compensație pentru faptul că fusese o celebritate și o luptătoare care era prinsă-n capcana unei vieți casnice.

În apărare: Dar dragostea se-ntâmplă pur și simplu. Nu a fost vina *ei* că absolut fiecare lucru legat de Joey era pentru ea o încântare.

În acuzare: A fost vina ei. Nu poți să iubești fără măsură prăjiturelele și înghețata și apoi să spui că

nu e vina ta când ajungi să cântărești 150 de kilograme.

În apărare: Dar ea nu știa asta! A crezut că făcea ceea ce trebuia oferindu-le copiilor ei atenția și dragostea de care propriii ei părinți nu se sinchisiseră.

În acuzare: Ba știa, pentru că Walter i-o spusese, și iar i-o spusese, și iar i-o spusese.

În apărare: Dar în Walter nu puteai avea încredere. A crezut că trebuia să țină cu Joey și să fie polițistul cel bun din film pentru că Walter era polițistul cel rău.

În acuzare: Problema nu era între Walter și Joey. Problema era între Patty și Walter, iar ea o știa.

În apărare: Îl iubește pe Walter!

În acuzare: Dovezile indică contrariul.

În apărare: Ei bine, în cazul acesta, nici Walter n-o iubește. N-o iubește pe ea cea adevărată. Iubește o idee falsă despre ea.

În acuzare: Ar fi convenabil, dacă ar fi și adevărat. Din păcate pentru Patty, el nu s-a căsătorit cu ea în ciuda felului în care era ea, s-a căsătorit cu ea tocmai pentru ceea ce era ea. Oamenii drăguți nu se îndrăgostesc neapărat de oameni drăguți.

În apărare: Nu e corect să spunem că nu-l iubea!

În acuzare: Dacă nu se poate purta cuviincios, nici nu contează dacă-l iubește.

Walter știa că Patty fusese cea care tăiase cauciucurile camionetei oribile a vecinului lor. N-au vorbit niciodată despre asta, dar știa. Din faptul că n-au vorbit niciodată despre asta, ea a înțeles că el știa. Blake, vecinul lor, construia o anexă oribilă în spatele casei iubitei lui oribile, mama cea oribilă a lui Connie Monaghan, iar în iarna aceea Patty găsea de cuviință să bea o sticlă și mai bine de vin în fiecare seară și apoi să se trezească, cuprinsă de sudorile neliniștii și ale furiei în toiul nopții, și să bântuie pe la primul etaj al casei într-o stare de demență care-i făcea inima să-i duduie în piept. Blake avea în el o îngâmfare prostească pe care, din cauza lipsei ei cronice de somn, Patty o asemuia cu îngâmfarea prostească a procurorului aceluia special

care-l făcuse pe Bill Clinton să mintă în legătură cu Monica Lewinsky și cu îngâmfarea prostească a congresmanului care-l acuzase pentru asta. Bill Clinton era unul dintre puținii politicieni care nu i se păreau fățarnici lui Patty – nu pretindea că ar fi Domnul Fără Pată –, iar ea era una din milioanele de americance care s-ar fi culcat cu el cât ai clipi. Să dezumfle cauciucurile lui Blake cel oribil a fost lovitura cea mai neînsemnată, pe care simțea că trebuie s-o pună în aplicare, în apărarea președintelui ei. Relatarea de față nu încearcă în nici un fel s-o disculpe, ci pur și simplu să-i elucideze starea de spirit.

Un lucru și mai iritant era faptul că Joey, în iarna aceea, se prefăcea că-l admiră pe Blake. Joey era prea deștept ca să-l admire *cu adevărat* pe Blake, dar trecea printr-o revoltă adolescentină care-l făcea să-i placă tocmai lucrurile care-i displăceau cel mai mult lui Patty, astfel încât s-o îndepărteze. Probabil că merita asta, după miile de greșeli pe care le făcuse iubindu-l prea mult, dar la vremea aceea, nu simțea că merită toate astea. Se simțea ca și când ar fi fost lovită peste față cu biciul pentru tauri. Și din cauza unor anumite lucruri monstruos de răutăcioase, pe care își dăduse seama că era capabilă să i le spună lui Joey, în câteva ocazii când acesta o scosese din fire făcând-o să-și piardă controlul, și pe care i le aruncase în față, făcea tot ce-i stătea în putință să-și reverse durerea și furia asupra unei a treia persoane nevinovate, cum era Blake – sau Walter.

Nu credea că era alcoolică. Nu era alcoolică. Doar că se dovedea a fi exact ca tatăl ei, care câteodată scăpa de familia lui bând prea mult. Odată ca niciodată, lui Walter chiar îi *plăcuse* faptul că ei îi făcea plăcere să bea un pahar sau două de vin după ce copiii mergeau la culcare. Spunea că crescuse scârbit de mirosul de alcool și ajunsese să-l ierte și să-l iubească în răsuflarea ei, pentru că îi iubea răsuflarea, pentru că răsuflarea ei venea din adâncul ei, iar el îi iubea adâncurile. Acesta era

genul de lucruri pe care i le spunea – genul de jurământ pe care nu-l putea întoarce și care totuși o amețea. Dar imediat ce acele unul sau două pahare s-au transformat în șase sau opt pahare. totul s-a schimbat. Noaptea, Walter avea nevoie de ea trează ca să-l poată asculta vorbindu-i despre toate lucrurile pe care el le considera moral greșite la fiul lor, în timp ce ea simțea nevoia să nu fie trează, ca să nu fie nevoită să le asculte. Nu era alcoolism, era autoapărare.

Și iată – iată o scăpare serioasă din partea lui Walter: nu putea accepta că Joey nu-i semăna. Dacă Joey ar fi fost timid și sfios cu fetele, dacă lui Joey i-ar fi plăcut să joace rolul copilului, dacă Joey și-ar fi dorit un tată care să-l poată învăța diverse lucruri, dacă Joey ar fi fost dezarmant de sincer, dacă Joey ar fi luat partea celor învinși, dacă lui Joey i-ar fi plăcut natura, dacă Joey ar fi fost dezinteresat în privința banilor, el și Walter s-ar fi înțeles de minune. Dar Joey, din fragedă pruncie, era o persoană mai aproape de tiparul lui Richard Katz – *cool* fără să depună eforturi, neîndurător de încrezător în sine, întru totul concentrat pe a obține ceea ce-și dorea, nepăsător la predicile moralizatoare, netemător în fața fetelor –, iar Walter își aduna toată frustrarea și dezamăgirea față de fiul lui, așternându-i-le lui Patty la picioare, ca și când ea ar fi fost vinovată pentru toate astea. O tot rugase timp de cincisprezece ani să-l susțină atunci când încerca să-l disciplineze pe Joey, să-l ajute să întărească interdicțiile casei în privința jocurilor video și a televizorului în exces și a muzicii care degrada femeile, dar Patty nu se putea abține să nu-l iubească pe Joey așa cum era. Îl admira și se amuza pe seama inventivității lui în fentarea interdicțiilor: pentru ea, aproape că era băiatul incredibil. Student de nota zece, silitor, foarte îndrăgit la școală, minunat de întreprinzător. Poate că dacă ar fi fost o mamă singură, și-ar fi făcut mai multe griji în privința disciplinării lui. Dar Walter preluase sarcina aceasta, iar ea își îngăduise să se bucure

de o prietenie uimitoare cu fiul ei. Îi încuraja impresiile răutăcioase privind profesorii care nu-i plăceau, îi raporta bârfele deocheate auzite prin vecini, fără să le cenzureze, se așeza pe patul lui cu genunchii strânși luați în brațe și nu se dădea în lături de la nimic pentru a-l face să râdă; nici măcar Walter nu era scutit de asta. Nu simțea că i-ar fi fost necredincioasă lui Walter atunci când îl făcea pe Joey să râdă de excentricitățile lui – abstinența lui totală, insistența lui de a merge cu bicicleta la muncă pe viscol, lipsa lui de apărare în fața oamenilor pisălogi, ura lui față de pisici, dezaprobarea în privința șervețelelor de hârtie, entuziasmul pentru piesele de teatru dificile – pentru că toate acestea erau lucruri pe care și ea învățase să le iubească la el, sau cel puțin să le considere ciudat de amuzante, și voia ca Joey să-l vadă pe Walter în felul în care-l vedea ea. Sau așa își justifica ea motivele, din moment ce, dacă era să fie sinceră cu ea însăși, nu-și dorea cu adevărat decât ca Joey să fie fermecat de ea.

Nu înțelegea cum era posibil ca el să fie *loial și devotat* fetei din vecini. Credea că acea Connie Monaghan, rivală mică și perfidă ce era, reușise să capete un soi de influență firavă, murdară și temporară asupra lui. Era dezastruos de înceată la minte când venea vorba de gravitatea amenințării Monaghan, iar în lunile în care subestimase sentimentele lui Joey pentru fata aceea – când credea că putea pur și simplu s-o ignore pe Connie și să facă haz pe socoteala mamei ei cea curviștină și a iubitului acesteia cam prostănac, și că Joey va ajunge și el în curând să râdă de ei – reușise să distrugă efortul a cincisprezece ani în care fusese o mamă bună. O dăduse în bară la marea artă, asta făcuse Patty, și apoi a tot continuat așa, până ajunsese aproape să-și piardă mințile. A avut niște certuri groaznice cu Walter în timpul cărora acesta a învinovățit-o pentru că-l făcuse pe Joey de nestrunit, iar ea nu a fost în stare să se apere cum trebuia, pentru că nu i s-a permis să dea glas convingerii

bolnave pe care o purta în suflet, cum că Walter îi ruinase prietenia cu fiul ei. Prin faptul că dormea în același pat cu ea, prin faptul că-i era soț, că o atrăgea de partea adulților, Walter îl făcuse pe Joey să creadă că ea făcea parte din tabăra dușmană. Îl ura pe Walter pentru asta și-și ura căsnicia, iar Joey plecase din casă mutându-se la familia Monaghan și îi făcuse pe toți să-și plătească greșelile plângând cu lacrimi amare.

Deși acestea sunt doar lucruri de suprafață, redau deja mult mai multe decât intenționa autobiografa să spună despre acei ani, iar acum va trece cu curaj mai departe.

Un mic beneficiu al faptului că avea casa la dispoziția ei era acela că Patty putea să asculte orice fel de muzică îi plăcea, în special melodiile country, la auzul cărora Joey urla de durere și repulsie și dintre care Walter, cu gusturile lui formate la radioul din facultate, nu putea tolera decât o listă redusă și în mare parte clasică: Patsy Cline, Hank Williams, Roy Orbison, Johnny Cash. Iar lui Patty îi plăceau toți cântăreții aceia, dar tot atât de mult îi mai plăceau și Garth Brooks, și fetele de la Dixie Chicks. Imediat ce Walter pleca la treabă dimineața, ea răsucea potențiometrul până la un grad incompatibil cu capacitatea de a mai gândi orice și intra pe teritoriul inimilor frânte, cu povești destul de asemănătoare poveștii ei, încât să pară liniștitoare și suficient de diferite pentru a fi, într-un fel, amuzante. Patty era o fată căreia-i plăceau cântecele cu povești – Walter renunțase de mult s-o convingă să-i placă Ligeti[1] și Yo La Tengo[2] – și nu se sătura niciodată de bărbații care înșelau, de femeile puternice și de spiritul omenesc cel neîmblânzit.

---

1. György Ligeti, compozitor român evreu, stabilit la Budapesta și apoi în Viena, cunoscut printre altele și pentru coloanele sonore ale unor filme de succes realizate de Stanley Kubrick.
2. Trupă americană de rock alternativ din New Jersey.

Exact în același timp, Richard se ocupa de Walnut Surprise, noua lui formație, alternativă cu influențe country, alături de încă trei puști ale căror vârste însumate nu se ridicau la o sumă cu mult mai mare decât vârsta lui. Richard ar fi putut să meargă mai departe cu Traumaticii și să lanseze alte albume în neant, dacă nu ar fi survenit un accident ciudat care nu i se putea întâmpla decât lui Herrera, vechiul lui prieten și basist, a cărui aiureală și dezorganizare îl făceau prin comparație pe Richard să pară un bărbat așezat. Hotărând că New Jersey era prea burghez (!) și nu suficient de deprimant, Herrera se mutase în Bridgeport, Connecticut, și se stabilise într-o mahala de acolo. Într-o bună zi s-a dus la un miting organizat în Hartford în favoarea lui Ralph Nader[1] și a altor candidați ai Ecologiștilor și a pus în scenă un spectacol pe care l-a intitulat „Dopplerpus" – cu o caracatiță de carnaval, închiriată, pe ale cărei tentacule stăteau el și alți șapte prieteni, cântând cântece de jale în niște amplificatoare portabile, în timp ce tentaculele îi smuceau dintr-o parte în alta și le distorsionau sunetele într-un mod interesant. Iubita lui Herrera i-a povestit mai târziu lui Richard că Dopplerpus fusese „uimitor" și avusese „un succes trăsnet" la cei „mai bine de-o sută de oameni" care asistaseră la miting, dar după aceea, când Herrera își strângea catrafusele, camioneta lui a luat-o la vale de pe un deal, iar Herrera a început să fugă în urma ei, a băgat mâna pe geam și a apucat volanul; mișcarea bruscă a făcut camioneta să se încline de-a lungul unui zid de cărămidă și să-l turtească. A reușit cumva să-și strângă lucrurile și să conducă până în Bridgeport, tușind și scuipând sânge, iar acolo aproape că și-a dat duhul din cauza splinei distruse, a cinci coaste rupte, a unei clavicule frânte și a unui plămân perforat, înainte ca

1. Politician american de origine libaneză, de patru ori candidat la alegerile prezidențiale în SUA, în special preocupat de problemele de mediu și de protecție a consumatorilor.

iubita lui să-l ducă la spital. Accidentul, survenit după dezamăgirile provocate de albumul *Nebun de fericire*, părea să fie un semn cosmic pentru Richard și, din moment ce nu putea trăi fără muzică, s-a asociat cu unul dintre fanii lui tineri care cânta la chitară electrică cu pedală, și astfel s-a născut trupa Walnut Surprise.

Viața personală a lui Richard nu era nici ea într-o formă mai bună decât cea a lui Walter și a lui Patty. Pierduse câteva mii de dolari la ultimul turneu al Traumaticilor și îi „împrumutase" lui Herrera cel fără de asigurare medicală alte mii de dolari pentru cheltuielile de spital, iar situația lui „domestică", așa cum i-a descris-o prin telefon lui Walter, era la pământ. Ceea ce-i făcuse existența suportabilă timp de aproape douăzeci de ani era apartamentul său cel mare de la parterul unui imobil din Jersey City, pentru care plătea o chirie foarte mică, de-a dreptul simbolică. Richard nu putea fi niciodată convins să arunce din lucruri, iar apartamentul lui era suficient de mare, încât nici nu trebuia s-o facă. Walter îl vizitase într-una din călătoriile lui la New York și povestise că holul de la intrarea în apartamentul lui Richard gemea de aparatură stereo stricată, de saltele și de piese de schimb pentru camioneta sa, și că toată curtea din spate era plină cu materiale și resturi provenite de pe urma afacerii sale cu construcțiile de terase. Partea cea mai bună era că la subsol, exact sub apartamentul lui, exista o cameră în care Traumaticii putuseră să facă repetiții (și mai târziu să înregistreze) fără să-i deranjeze pe ceilalți chiriași. Richard avusese întotdeauna grijă să rămână în relații bune cu aceștia, dar după despărțirea de Molly a făcut greșeala teribilă de a se abate un pas de la planul acesta și de-a se încurca cu una dintre vecine.

În momentul acela, nimănui nu i se păruse o greșeală, în afara lui Walter, care se considera unicul în măsură să detecteze porcăriile făcute de prietenul său în relațiile lui cu femeile. Când Richard i-a spus la telefon că venise vremea să lase în urmă

lucrurile copilărești și să aibă o relație adevărată cu o femeie matură, alarma a început să sune în mintea lui Walter. Femeia era din Ecuador și se numea Ellie Posada. Era trecută de treizeci și cinci de ani și avea doi copii al căror tată, șofer de limuzină, fusese lovit și omorât când scăpase mașina de sub control pe Pulaski Skyway. (Nu scăpase atenției lui Patty faptul că, deși Richard se combina cu multe fete foarte tinere doar pentru distracție, femeile cu care de fapt avea relații de mai lungă durată erau cele de seama lui sau chiar mai în vârstă.) Ellie lucra la o agenție de asigurări și locuia vizavi de Richard. Timp de aproape un an, i-a transmis lui Walter vești încurajatoare, cât de neașteptat de mult se atașaseră copiii ei de el și el de ei, și cât de grozav era să vină acasă la Ellie, și cât de neinteresante i se păreau acum femeile care nu erau Ellie, și cum nu mai mâncase niciodată atât de bine sau nu se simțise atât de sănătos de pe vremea când locuia împreună cu Walter, și (asta chiar îi declanșase soneria de alarmă lui Walter) cât de fascinantă se dovedea a fi afacerea asigurărilor. Walter i-a spus lui Patty că detectase o nuanță aparte, meditativă, teoretică sau îndepărtată, în tonul vocii lui Richard pe parcursul acestui an ostentativ de fericit, așa că n-a fost nici o surpriză pentru el când năravul lui Richard a ieșit în cele din urmă la iveală. Muzica pe care începuse s-o compună alături de Walnut Surprise s-a dovedit a fi chiar mai fascinantă decât afacerile din asigurări, iar fâțele slăbănoage care orbitau în jurul tinerilor săi colegi de trupă s-au dovedit a nu fi, la urma urmei, chiar atât de neinteresante și, cum Ellie avea o viziune dintre cele mai stricte în privința contractelor sexuale exclusive, nu după mult timp lui Richard a început să-i fie frică să se mai întoarcă seara acasă, în apartamentul lui, din cauză că Ellie îl aștepta să-l prindă în ambuscadă. La scurtă vreme după asta, Ellie i-a organizat și pe ceilalți chiriași care au făcut plângere împotriva felului strigător la cer în care pusese stăpânire pe spațiul lor comun, iar proprietarul imobilului, până

atunci absent, i-a trimis prin poștă niște scrisori oficiale severe, iar Richard s-a trezit fără adăpost la vârsta de patruzeci și patru de ani, în toiul iernii, cu niște carduri aflate la limita creditului disponibil și cu o taxă de 300 de dolari pe lună pentru depozitarea tuturor catrafuselor sale.

Atunci a fost cel mai bun moment în care Walter și-a jucat rolul de frate mai mare al lui Richard. I-a oferit acestuia ocazia de a locui fără chirie, de a se dedica în singurătate muzicii și compoziției și de a face niște bani buni în timp ce-și punea viața în ordine. Walter moștenise de la Dorothy căsuța cea drăguță de lângă lacul din apropiere de Grand Rapids. Își făcuse niște planuri pentru renovarea casei, și în interior, și pe exterior, pentru care, de când plecase de la 3M și se alăturase Departamentului pentru Conservarea Mediului, încercase cu disperare să-și găsească timp ca să se ocupe el însuși, și i-a propus lui Richard să meargă să locuiască în casă, să înceapă renovarea bucătăriei și apoi, când se topea zăpada, să construiască o terasă în partea din spate a casei, care să dea înspre lac. Richard avea să primească treizeci de dolari pe oră, plus electricitate și căldură pe gratis, și putea munci conform propriului lui program. Iar lui Richard, care se afla într-o situație jalnică și care (așa cum i-a spus mai târziu lui Patty, cu o sinceritate înduioșătoare) ajunsese să-i considere pe soții Berglund aproape ca pe niște membri de familie, nu i-a trebuit decât o zi de gândire înainte de a accepta oferta. Pentru Walter, acceptarea lui a fost o altă dulce confirmare a faptului că Richard îl iubea cu adevărat. Pentru Patty, ei bine, momentul ales a fost periculos.

Richard a poposit cu camioneta lui Toyota cea supraîncărcată pentru o noapte în St. Paul în drum către nord. Patty dăduse deja gata o sticlă până să sosească el, la ora trei după-amiaza, și nu s-a comportat neapărat ca o gazdă bună. Walter a pregătit masa în timp ce ea a băut pentru toți trei. Era ca și cum și el, și ea îl așteptaseră pe vechiul lor prieten

pentru a-și putea expune versiunile contradictorii privind cauzele pentru care Joey, în loc să li se alăture la cină, juca hochei de masă cu un nătărău de dreapta care locuia alături. Richard, zăpăcit, tot ieșea afară ca să fumeze și să prindă puteri pentru o nouă rundă de destăinuiri apăsătoare ale familiei Berglund.

— O să fie bine, spunea el, intrând din nou în casă. Voi doi sunteți niște părinți grozavi. Doar că, știți voi, atunci când un copil are personalitate, se pot naște crize puternice de individualitate. Îți ia timp până să rezolvi toate problemele.

— *Dumnezeule*, exclamă Patty. Când ai devenit atât de înțelept?

— Richard e unul dintre oamenii aceia bizari, care de fapt încă mai citesc cărți și se mai gândesc la diverse lucruri, spuse Walter.

— Da, spre deosebire de mine, știu. Se întoarse către Richard. Câteodată se mai întâmplă să nu citesc chiar toate cărțile pe care mi le recomandă. Câteodată hotărăsc pur și simplu să... sar peste vreuna. Cred că asta vrea să spună. Intelectul meu aflat sub standard.

Richard i-a aruncat o privire aspră.

— Ar trebui s-o lași mai moale cu băutura, spuse el.

La fel de bine ar fi putut s-o lovească în stern. Acolo unde dezaprobarea lui Walter îi alimenta în mod activ comportamentul ciudat, dezaprobarea lui Richard a avut efectul de a o face să se simtă ca un copil prost, de a-i expune toată urâțenia la lumina zilei.

— Patty suferă mult, zise încet Walter, ca și când ar fi vrut să-l avertizeze pe Richard că loialitatea lui era încă, în mod inexplicabil, închinată ei.

— Din partea mea poți să bei cât vrei, spuse Richard. Nu vreau să zic decât că, ei bine, dacă vrei să se întoarcă copilul acasă, ar ajuta să fie lucrurile în ordine pe-aici.

— Nici măcar nu sunt sigur că-l *vreau* acasă, în momentul acesta, spuse Walter. Într-un fel mă bucur

de răgazul ăsta, în care am scăpat o vreme de disprețul lui.

— Păi, ia să vedem, continuă Patty. Avem individualismul lui Joey, avem uşurarea lui Walter, şi pentru Patty, ce mai avem? Ea cu ce se alege? Cu vinul, presupun. Nu? Patty se alege cu vinul.

— Nu zăăăău, spuse Richard. Avem puţintică autocompătimire aici?

— Pentru numele lui Dumnezeu, zise Walter.

Era groaznic să vezi, prin ochii lui Richard, în ce se transformase Patty. De la o mie două sute de mile depărtare, era uşor să zâmbească la problemele de dragoste ale lui Richard, la veşnica lui adolescenţă, la încercările lui eşuate de a lăsa lucrurile copilăreşti în urmă, şi să simtă că aici, în Ramsey Hill, se trăia un gen de viaţă mai matură. Dar acum se afla în bucătărie alături de el – înălţimea lui, ca întotdeauna, o surpriză care-o lăsa fără suflare, trăsăturile lui al-gaddafine, ofilite şi adâncite, claia de păr negru, încărunţind elegant –, şi iată-l dezvăluindu-i într-o clipită ce copil egoist putuse să rămână, aceeaşi Patty, zidindu-se între pereţii căsuţei ei celei drăguţe. Fugise de defectele puerile ale familiei sale doar ca să fie ea însăşi un copil mare şi prost. Nu avea o slujbă, copiii ei erau mai maturi decât era ea, de-abia dacă mai făcea *sex*. Îi era ruşine că o vedea aşa. În toţi anii aceştia, ea păstrase ca pe o comoară amintirea scurtei lor călătorii cu maşina, o ţinuse zăvorâtă în siguranţă într-un loc foarte lăuntric, lăsând-o să se învechească precum vinul, aşa încât, într-un fel simbolic, povestea lor să rămână vie şi să îmbătrânească odată cu ei. Natura acestei posibilităţi se preschimba pe măsură ce se învechea în sticla ei sigilată, dar nu se strica, rămânea teoretic bună de băut, era un fel de asigurare: destrăbălatul Richard Katz o invitase odată să se mute împreună cu el la New York, iar ea spusese nu. Însă acum vedea că lucrurile nu stăteau deloc aşa. Avea patruzeci şi doi de ani şi bea până i se înroşea nasul.

S-a ridicat în picioare cu grijă, încercând să nu se clatine, şi a turnat o sticlă pe jumătate golită în

gura de scurgere. Și-a așezat paharul gol în chiuvetă și le-a spus că mergea sus ca să se întindă un pic și că bărbații trebuiau să-și vadă de ale lor și să mănânce

— Patty, spuse Walter.

— Sunt bine. Sunt foarte bine. Doar că am băut prea mult. Poate o să cobor mai încolo. Îmi pare rău, Richard. E atât de minunat să te văd. Doar că nu sunt în apele mele.

Deși iubea casa lor de pe lac și se retrăgea singură acolo timp de câteva săptămâni în șir câteodată, nu s-a dus nici măcar o dată în vizită în primăvara pe care Richard a petrecut-o muncind acolo. Walter și-a făcut timp ca să meargă în nord în mai multe weekenduri prelungite și să ajute, dar lui Patty îi era prea rușine. Ea a rămas acasă și s-a pus pe picioare: a urmat sfatul lui Richard în privința băuturii, a început din nou să alerge și să mănânce, a câștigat în greutate suficient de mult cât să umple ridurile cele mai aiurea care i se formaseră pe față și, în general, s-a străduit să conștientizeze realitățile legate de aspectul ei fizic, pe care le ignorase în lumea ei fantastică. Unul dintre motivele pentru care se împotrivise oricărei tentative de înfrumusețare era că îngrozitoarea ei vecină Carol Monaghan trecuse prin așa ceva atunci când îngrozitorul ei iubițel Blake apăruse în peisaj. Orice ar fi făcut Carol era prin definiție o anatemă pentru Patty, dar până la urmă, într-un acces de smerenie, a urmat și ea exemplul lui Carol. A renunțat la părul prins în coadă, a consultat un specialist în vopsele, și-a făcut o tunsoare potrivită vârstei ei. A făcut efortul de a-și întâlni mai des vechile colege de baschet, iar ele au recompensat-o spunându-i că arăta mult mai bine.

Richard avusese intenția să se întoarcă în Est pe la sfârșitul lui mai, dar, fiind același Richard dintotdeauna, pe la mijlocul lui iunie încă mai lucra la terasă atunci când Patty a venit și ea să se bucure de câteva săptămâni petrecute la țară. Walter a însoțit-o primele patru zile, în drum spre o partidă

de pescuit în timpul căreia urma să scarmene niște VIP-uri pline de bani, pe care un contributor important din Departamentul pentru Conservarea Mediului o găzduia în „tabăra" lui luxoasă din Saskatchewan. Ca să șteargă figura jalnică pe care o făcuse în iarnă, Patty a dat pe afară de ospitalitate în casa de lângă lac, a gătit niște mese splendide pentru Walter și Richard în vreme ce aceștia ciocăneau și munceau cu ferăstrăul în curtea din spate. Și, cu toată mândria, a fost trează în tot acest timp. Seara, fără Joey prin casă, nu o mai interesa deloc televizorul. Stătea în fotoliul preferat al lui Dorothy, citind *Război și pace* la recomandarea insistentă a lui Walter, în timp ce bărbații jucau șah. Din fericire pentru toți cei implicați, Walter era mai bun decât Richard la șah și de obicei câștiga, dar Richard era încăpățânat și cerea întruna revanșa, iar Patty știa că asta era dificil pentru Walter – că se chinuia foarte tare să câștige, concentrându-se la culme, și că apoi îi lua ore în șir să poată adormi.

— Mereu rahatul ăsta de ambuscadă la mijlocul tablei, spunea Richard. Întotdeauna tragi tare la centru. Urăsc chestia asta.

— Tactica mea e să trag tare la centru, afirma Walter cu o voce gâtuită de încercarea de a-și înăbuși bucuria competiției.

— Mă înnebunește.

— Păi, pentru că e eficientă, spunea Walter.

— E eficientă doar pentru că eu nu sunt destul de ordonat încât să te fac să plătești pentru asta.

— Joci un joc foarte interesant. Nu știu niciodată ce-o să urmeze.

— Mda, pierd întruna.

Zilele erau luminoase și lungi, nopțile surprinzător de răcoroase. Patty iubea vara timpurie din nord, o ducea cu gândul înapoi la primele zile petrecute în Hibbing alături de Walter. Aerul proaspăt și pământul umed, mireasma coniferelor, dimineața vieții ei. Simțea că nu fusese niciodată mai tânără decât fusese la douăzeci și unu de ani. Era ca și când copilăria ei din Westchester, deși cronologic

anterioară, se întâmplase cumva mai târziu și într-o lume decăzută. În casă se simțea un miros ușor și plăcut care îi amintea de Dorothy. Afară era lacul pe care Joey și Patty hotărâseră să-l numească Fără nume, de curând dezghețat, întunecat de scoarța copacilor și tufele de urzici, oglindind norii strălucitori de vreme bună. Vara, copacii cu frunze căzătoare ascundeau cu coroanele lor casa cealaltă, singura de pe acolo, pe care o familie cu numele de Lundner o folosea la sfârșit de săptămână și în luna august. Între casa familiei Berglund și lac era un delușor acoperit de iarbă cu câțiva mesteceni bătrâni, iar atunci când soarele sau vreo briză alunga țânțarii, Patty putea să se întindă pe iarbă cu câte-o carte în mână ore în șir și să se simtă total ruptă de lume, cu excepția rară a vreunui avion care trecea pe deasupra sau, și mai rar, a vreunei mașini care trecea pe drumul de țară nepavat.

Cu o zi înainte ca Walter să plece spre Saskatchewan, inima ei începuse să o ia razna. Era doar o întâmplare, așa făcea inima ei. În dimineața următoare, după ce l-a dus pe Walter cu mașina până la pista din Grand Rapids și s-a înapoiat acasă, îi bătea atât de tare încât i-a alunecat din mână un ou pe podea în timp ce făcea clătite. Și-a așezat mâinile pe blatul din bucătărie și a respirat adânc de câteva ori înainte de a îngenunchea ca să curețe. Munca de finisare din bucătărie rămăsese în seama lui Walter, care urma s-o facă altcândva, însă cimentarea noii gresii de pe podea trebuie să fi ținut de îndeletnicirile lui Richard, iar acesta încă nu se apucase de treabă. Dar, ca o bilă albă pentru el, după cum le spusese singur, învățase să cânte la banjo.

Deși soarele se înălțase de patru ore, era încă destul de dimineață atunci când a ieșit din dormitorul lui, în blugi și un tricou care-i proclama susținerea subofițerului Marcos[1] și a eliberării populației Chiapas.

---

1. Cunoscut drept Subcomandante Marcos – adevărata sa identitate este încă pusă sub semnul întrebării

— Clătite din făină de hrişcă? întrebă Patty voioasă.
— Sună bine.
— Ţi-aş putea prăji nişte ouă dacă preferi.
— Mi-ar plăcea nişte clătite bune.
— Ar fi destul de uşor să adaug şi nişte costiţe.
— N-aş spune nu la nişte costiţe.
— Ok! Clătite şi costiţe să fie.

Dacă şi inima lui Richard bătea nebuneşte, nu se trăda deloc. A stat şi l-a privit cum dă gata două stive de clătite, mânuind furculiţa într-o manieră civilizată, pe care o deprinsese, din câte aflase de la Walter, în primul lor an la facultate.

— Ce planuri ai pentru azi? a întrebat-o el, cu un interes moderat, dacă nu inexistent.

— Doamne. Nu m-am gândit la asta. Nimic! Sunt în vacanţă. Cred că n-o să fac nimic în dimineaţa asta şi apoi o să-ţi pregătesc prânzul.

El a dat din cap şi a mâncat, iar ei i-a trecut prin minte că era o persoană care se agăţa de fantezii fără nici o legătură, de fapt, cu realitatea. A mers la baie şi a rămas aşezată pe capacul lăsat al veceului, cu inima bătându-i nebuneşte, până când l-a auzit pe Richard ieşind din casă şi apucându-se să lucreze lemnul. Primele sunete ale muncii cuiva dimineaţa au în ele o tristeţe întâmplătoare; e ca şi când liniştea ar simţi durere atunci când e spartă. Primele minute ale lucrului de dimineaţă îţi amintesc de toate celelalte minute din care este făcută o zi, şi niciodată nu este un lucru bun să te gândeşti la minutele luate în parte. Doar după ce şi alte minute se alătură primelor minute goale, singuratice, doar atunci ziua se integrează mai sigur în cotidianul ei. Patty a aşteptat să se întâmple asta înainte de a ieşi din baie.

(probabil Rafael Sebastian Guillen Vicente, absolvent de filosofie) –, este purtătorul de cuvânt al Armatei Zapatiste de Eliberare Naţională, o formaţiune rebelă mexicană, care s-a ridicat (în 1994) în statul mexican Chiapas împotriva felului în care guvernul mexican trata populaţiile indigene. Rebelii cereau schimbarea constituţiei mexicane astfel încât să asigure drepturi egale indigenilor.

Și-a luat cu ea *Război și pace* până la delușorul acoperit de iarbă, din vechiul motiv, destul de vag, de a-l impresiona pe Richard cu dragostea ei pentru literatură, dar s-a împotmolit într-un fragment milităresc și a tot citit iarăși și iarăși aceeași pagină. O pasăre melodioasă, cu al cărei nume Walter o innebunise tot încercând să o facă să îl învețe, un sturz sau un cintezoi, se obișnuise cu prezența ei și începuse să cânte pe o creangă de copac exact deasupra ei. Cântecul acela era ca o idee fixă pe care nu și-o putea scoate din cap.

Se simțea ca și când o ceată de luptători din rezistență, necruțători și bine organizați, se adunaseră la adăpostul întunericului din mintea ei, așa că era *imperativ* necesar să nu lase reflectoarele conștiinței ei să-și reverse lumina niciunde în apropierea lor, nici măcar pentru o secundă. Dragostea ei pentru Walter și loialitatea față de el, dorința ei de a fi o persoană bună, faptul că înțelegea competiția de-o viață dintre Walter și Richard, aprecierea justă a caracterului lui Richard, și tot rahatul provocat de întâmplarea care face să te culci cu cel mai bun prieten al soțului tău – asemenea considerații înalte erau pregătite să-i anihileze pe luptătorii din rezistență. Și astfel trebuia să-și mențină forțele conștiinței întru totul preocupate de altceva. Nu își putea permite să se gândească nici măcar la hainele pe care avea de gând să le pună pe ea – trebuia instantaneu să îndepărteze gândul de a se îmbrăca într-o bluză anume fără mâneci, care s-o pună în valoare, înainte de a-i duce afară lui Richard cafeaua de la zece și prăjiturelele, trebuia să îndepărteze imediat un asemenea gând –, asta pentru că cea mai firavă umbră a vreunui flirt obișnuit ar fi atras lumina reflectoarelor, iar spectacolul pe care l-ar fi scos acestea la iveală ar fi fost prea respingător, rușinos și jalnic. Chiar dacă Richard nu și-ar fi exprimat dezgustul, era de ajuns că îl simțea ea. Și dacă el ar observa și i-ar striga lucrul acesta în față, în felul în care îi strigase că bea – urmau dezastrul, umilința, tot ce putea fi mai rău.

Cu toate astea, pulsul ei știa – și i-o spunea prin goana lui nebună – că probabil nu va mai avea o altă ocazie ca aceasta. Nu înainte de a-și pierde cu totul farmecul fizic. Pulsul ei înregistra în sine o informație de care ea era acut conștientă, și anume că tabăra de pescuit din Saskatchewan nu putea fi contactată decât prin intermediul biplanului, al radioului sau al comunicațiilor prin satelit, și că Walter nu avea s-o sune în următoarele cinci zile decât în caz de urgență.

I-a lăsat prânzul lui Richard pe masă și a plecat cu mașina în orășelul vecin, Fen City. Înțelegea cât de ușor putea să aibă un accident în trafic și se gândea atât de pătrunsă cum avea să moară, îl vedea pe Walter hohotind deasupra trupului ei mutilat și pe Richard încercând să-l consoleze cu stoicism, explicându-i că nu respectase singurul stop din Fen City, încât auzi vag scrâșnetul frânelor ei.

Totul era în mintea ei, totul era în mintea ei! Singurul lucru care îi mai dădea speranțe era cât de bine își ascundea propriul zbucium lăuntric. Fusese poate un pic absentă și nesigură în aceste ultime patru zile, dar se comportase infinit mai bine decât o făcuse în februarie. Dacă ea, una, reușea să-și țină ascunse forțele întunecate, se înțelegea de la sine că și Richard putea avea niște forțe întunecate corespunzătoare pe care și el le ascundea la fel de bine. Dar aceasta era o speranță într-adevăr foarte firavă; era genul de raționament al oamenilor nebuni, rătăciți printre închipuiri.

Stătea în fața ofertei sărăcăcioase de bere de la magazinul general din Fen City, a sortimentelor de bere Miller, Coorse și Budweiser, și încerca să se hotărască. Luase în mână un bax de șase cutii, ca și cum ar fi putut să cumpănească dinainte, prin aluminiul cutiilor, cum avea să se simtă când le va bea. Richard îi spusese s-o lase mai ușor cu băutura; i se păruse urâtă atunci când era beată. A pus la loc baxul și s-a smuls de lângă raft îndreptându-se spre alte părți mai puțin ispititoare ale magazinului, dar era greu să te gândești la cină

atunci când simțeai că-ți vine să verși. S-a întors la rafturile cu bere ca o pasăre care-și repetă cântecul. Diversele cutii de bere aveau etichete diferite, dar toate conțineau aceeași bere slabă și ieftină. I-a trecut prin minte să meargă cu mașina până în Grand Rapids și să cumpere niște vin de calitate. I-a trecut prin minte să plece acasă cu mașina fără să cumpere absolut nimic. Dar atunci ce-ar fi trebuit să facă? Oboseala a cuprins-o în timp ce stătea și cântărea: presimțea că nici una din posibilele deznodăminte iminente nu i-ar aduce destulă ușurare sau plăcere cât să-i justifice starea de rău actuală și inima care-i sărea din piept. A înțeles, cu alte cuvinte, ce însemna să devii o persoană profund nefericită. Și totuși autobiografa o invidiază și compătimește pe Patty aceea mai tânără care stătea în fața magazinului din Fen City și care credea cu inocență că ajunsese pe fundul prăpastiei: că, într-un fel sau altul, criza avea să fie rezolvată în următoarele cinci zile.

O adolescentă plinuță de la casă începuse să se arate interesată de paralizia ei. Patty i-a zâmbit ca un om nebun și s-a dus să-și ia un pui învelit în plastic, cinci cartofi urâți și niște fire de praz umile, blege. Singurul lucru care părea mai rău decât să-și suporte neliniștea fără să fie beată, ar fi, hotărâse ea, să fie beată și totuși s-o suporte.

— O să frig un pui pentru noi, i-a spus lui Richard atunci când a ajuns acasă.

Avea fulgi de rumeguș în păr, pe sprâncene și lipite de fruntea lui mare, transpirată.

— Foarte drăguț din partea ta, răspunse el.

— Terasa arată într-adevăr nemaipomenit, zise ea. Minunate îmbunătățiri. Cât crezi că o să mai dureze?

— Câteva zile, poate.

— Știi, eu și Walter o putem termina dacă vrei să te întorci la New York. Știu că intenționai să fii deja acolo pe vremea asta.

— E frumos să-ți vezi munca terminată, spuse el. Nu va dura mai mult de câteva zile. Doar dacă nu vrei să rămâi singură aici?

— Dacă vreau să rămân singură aici?

— Adică, e mult zgomot.

— O, nu, îmi place zgomotul din construcții. Într-un fel e foarte liniștitor.

— Asta dacă nu vine de la vecini.

— Ei bine, îi urăsc pe vecinii ăia, așa că asta-i altă treabă.

— Așa-i.

— Poate c-ar trebui să m-apuc să pregătesc puiul.

Trebuie să se fi trădat cumva prin felul în care spusese asta, pentru că Richard s-a încruntat puțin.

— Te deranjează?

— Nu, nu, nu, zise ea. Îmi place să fiu aici. Îmi place. E locul meu preferat de pe pământ. Asta nu *rezolvă* nimic, dacă înțelegi ce vreau să spun. Dar îmi place să mă scol dimineața. Îmi place să simt mirosul aerului.

— Voiam să zic dacă te deranjează prezența mea aici.

— O, deloc. Doamne. Nu. Deloc. Ei! Adică, știi cât de mult te iubește Walter. Simt c-am fost prieteni cu tine atâta amar de vreme, dar n-am prea vorbit cu tine niciodată cu adevărat. E o ocazie frumoasă. Dar n-ar trebui să te simți obligat să rămâi dacă vrei cumva să te întorci la New York. Sunt atât de obișnuită să rămân singură aici. E-n regulă.

Discursul acesta părea să-i fi luat foarte mult timp până să-l rostească pe tot. A fost urmat de o scurtă tăcere care s-a așternut între ei.

— Pur și simplu încerc să înțeleg ce spui, zise Richard. Dacă de fapt mă vrei sau nu aici.

— Doamne, strigă ea, păi tot repet chestia asta, nu? Nu tocmai ce-am spus-o?

Vedea cum răbdarea lui ajunge la limită, răbdarea pe care o arăta unei femei. El și-a dat ochii peste cap și a ridicat o bucată de scândură de doi pe patru.

— O să termin aici și apoi plec la scăldat.

— O să fie apa rece.

— Cu fiecare zi, e mai puțin rece.

Întorcându-se în casă, Patty a simțit un junghi de gelozie împotriva lui Walter, care avea voie să-i

spună lui Richard că-l iubea și care nu voia nimic grav în schimb, nimic mai rău decât să fie iubit la rândul lui. Ce ușor era pentru bărbați! Spre deosebire, ea se simțea ca un păianjen sedentar și ghiftuit, care-și țesea pânza cea uscată an după an, așteptând. Dintr-odată a înțeles cum se simțiseră fetele din anii trecuți, fetele de la facultate cărora le displăcea trecerea de care se bucura Walter pe lângă Richard și care erau enervate de prezența lui sâcâitoare. Pentru un moment, l-a văzut pe Walter așa cum îl văzuse Eliza.

Poate c-ar trebui s-o fac, poate c-ar trebui s-o fac, poate c-ar trebui s-o fac, își spunea în sinea ei în timp ce spăla puiul, asigurându-se în același timp că nu vorbea serios. A auzit un bâldâbâc în lac și l-a urmărit pe Richard înotând în umbra pomilor până spre locul în care apa încă mai strălucea aurită de lumina după-amiezii. Dacă chiar ura lumina soarelui, așa cum susținea în vechiul lui cântec, nordul Minnesotei în iunie trebuia să fie locul care îl punea la încercare. Zilele erau atât de lungi încât te trezeai uimit că soarele nu-și termina combustibilul la sfârșitul lor. Dogorea întruna. A cedat impulsului de a-și duce mâna între picioare, să testeze apele, ca să se sperie singură și să nu se ducă și ea la scăldat. Mai sunt vie? Mai am un trup?

Tăiase cartofii în niște unghiuri foarte ciudate. Arătau ca un fel de ghicitori geometrice.

După duș, Richard a venit în bucătărie într-un tricou fără inscripții, care trebuie să fi fost de un roșu aprins cu câteva zeci de ani în urmă. Părul, de un negru strălucitor, tineresc, i se îmblânzise pentru moment.

— Ți-ai schimbat înfățișarea în iarna asta, remarcă el, adresându-se lui Patty.

— Nu.

— Cum adică „nu“? Părul arată altfel, arăți minunat.

— Nu prea arată altfel. Doar puțin diferit.

— Și – poate c-ai mai pus câteva kilograme?

— Nu. Mă rog. Puțin.

— Arăţi bine aşa. Arăţi mai bine când nu eşti atât de slabă.

— E un fel drăguţ de-a spune că m-am îngrăşat?

El a închis ochii şi s-a strâmbat ca şi când ar fi încercat să-şi păstreze răbdarea. Apoi a deschis ochii şi a spus:

— De unde vin toate tâmpeniile astea?

— Ha?

— Vrei să plec? Asta era? Te porţi ciudat şi asta-mi lasă impresia că nu te simţi în largul tău cu mine aici.

Puiul care se prăjea mirosea la fel cum obişnuia să-l facă pe vremuri. S-a spălat pe mâini şi s-a şters, a cotrobăit în adâncul unei debarale netermi-nate şi a găsit o sticlă de vin de bucătărie, acoperită cu praf venit de pe terasa în lucru. A turnat din ea umplând un pahar pentru suc şi s-a aşezat la masă.

— Bine, sincer? Sunt puţin agitată când sunt cu tine.

— Să nu fii.

— Nu mă pot abţine.

— N-ai motive să fii.

Nu-şi dorise să audă asta.

— Beau numai paharul ăsta.

— Mă confunzi cu cineva căruia îi pasă cât bei.

Ea a încuviinţat dând din cap.

— Ok. Bun. Asta-i bine de ştiut.

— În tot timpul ăsta tu voiai să bei? Doamne, dar n-ai decât.

— Doar atât.

— Ştii, eşti o persoană foarte ciudată. Spun asta ca pe un compliment.

— Se acceptă.

— Walter e foarte, foarte norocos.

— Oho, ei bine, ăsta-i ghinionul, nu? Nu sunt sigură că mai simte aşa.

— O, ba da. Crede-mă, ba da.

Ea a clătinat din cap.

— Voiam să spun că nu cred că-i plac lucrurile care sunt ciudate la mine. Îi place într-adevăr par-tea cea bună a ciudăţeniei, dar nu e prea încântat

de partea rea și zilele astea se alege mai mult cu partea cea rea a ciudățeniei. Voiam să spun – e ironic că tocmai *tu*, căruia nu pare să-i pese de partea rea a ciudățeniei, nu ești persoana cu care m-am căsătorit.

— Nu ți-ai dori să fii căsătorită cu mine.

— Nu, sunt sigură că ar fi foarte rău. Am auzit bârfele.

— Îmi pare rău să aud asta, deși nu sunt surprins.

— Walter îmi spune totul.

— Sunt sigur.

Pe lac, o rață măcăia ceva. Rațele sălbatice își aveau cuib într-o parte mai îndepărtată a lacu'ui, năpădită de stuf.

— Ți-a spus Walter vreodată că eu am fost cea care i-a tăiat lui Blake cauciucurile de iarnă? întrebă Patty.

Richard a ridicat din sprâncene, iar ea i-a povestit întâmplarea.

— Asta-i demență curată, a spus el cu admirație când ea a terminat de povestit.

— Știu. Nu-i așa?

— Walter știe asta?

— Hm. Bună întrebare. ¬

— Să înțeleg că nu-i spui totul.

— O, Doamne, Richard, nu-i spun totul.

— Chiar ai putea, bănuiesc. Ai putea să descoperi că știe mult mai multe decât crezi tu că știe.

Ea a tras adânc aer în piept și l-a întrebat ce fel de secrete știa Walter despre ea.

— Știe că nu ești fericită, spuse Richard.

— Nu cred că asta cere prea mult simț al observației. Ce altceva?

— Știe că-l învinovățești pe el pentru faptul că Joey a plecat de-acasă.

— O, chestia asta, zise ea. Pe-asta i-am spus-o eu, mai mult sau mai puțin direct. Nu prea se pune la socoteală.

— Bun. Păi de ce nu-mi spui tu mie. În afară de faptul că spinteci cauciucuri, ce altceva nu mai știe despre tine?

Când Patty s-a gândit la întrebarea aceasta, tot ce i-a venit în minte a fost marele pustiu din viața ei, pustiul din cuibul ei, inutilitatea existenței ei, acum că odraslele își luaseră zborul. Vinul o întristase.

— De ce nu-mi cânți ceva în timp ce pregătesc mâncarea. Vrei?

— Nu știu, răspunse Richard. Pare un pic ciudat.

— De ce?

— Nu știu. Pur și simplu pare ciudat.

— Ești cântăreț. Asta faci. Cânți.

— N-am prea simțit niciodată că ți-ar plăcea în mod special ceea ce cânt eu.

— Cântă-mi „Partea întunecată de dincolo de liman". Îmi place cântecul ăla.

El a oftat, și-a lăsat capul în jos și și-a încrucișat brațele. Aproape părea că a adormit.

— Ce-i? a întrebat ea.

— Cred c-o să plec mâine, dacă asta nu te deranjează.

— În regulă.

— N-a mai rămas treabă de făcut decât pentru vreo două zile. Terasa se poate folosi așa cum este.

— Ok. Ea s-a ridicat și a pus paharul de vin în chiuvetă. Aș putea totuși să întreb de ce? Adică, e chiar plăcut să te știu aici.

— Doar că e mai bine să plec.

— Ok. Cum e mai bine. Cred că puiul mai durează vreo zece minute, dacă vrei să pui tu masa.

El nu s-a mișcat de la masă.

— Molly a scris cântecul acela, spuse el după o vreme. Chiar nu era treaba mea să-l înregistrez. A fost foarte aiurea din partea mea. O aiureală intenționată, calculată.

— Chiar e trist și drăguț. Ce se presupune că trebuia să faci? Să nu-l folosești?

— Teoretic, da. Să nu-l folosesc. Așa ar fi fost frumos din partea mea.

— Îmi pare rău pentru voi doi. Ați fost împreună mult timp.

— Am fost și n-am fost.

— Așa-i, știu asta, dar totuși.

A rămas pe gânduri în timp ce ea punea masa, amesteca salata și tăia puiul. Crezuse că n-o să aibă deloc poftă de mâncare, dar imediat ce-a luat o înghițitură din carnea de pui, și-a adus aminte că nu mai mâncase nimic de cu o seară în urmă și că își începuse ziua la cinci dimineața. Și Richard mânca, tăcut. La un moment dat, tăcerea lor a devenit sugestivă și plină de fiori, iar apoi, la ceva vreme după asta, obositoare și descurajantă. Patty a strâns masa, a pus deoparte resturile, a spălat vasele și a observat că Richard se mutase pe terasa închisă ca să fumeze. Soarele apusese în sfârșit, dar cerul era încă luminos. Da, s-a gândit ea, era mai bine dacă pleca. Mai bine, mai bine, mai bine.

A ieșit pe terasă.

— Cred că acum o să mă duc la culcare, o să mai citesc ceva, a spus ea.

Richard a dat din cap.

— Sună bine. Ne vedem mâine-dimineață.

— Serile sunt atât de lungi, adăugă ea. Lumina pur și simplu nu vrea să dispară.

— E un loc grozav. Voi doi sunteți foarte generoși.

— O, e meritul lui Walter. Mie nici nu mi-a trecut prin cap să te invit.

— Are încredere în tine, spuse Richard. Dacă și tu ai încredere în el, totul va fi bine.

— O, păi, poate da, poate nu.

— Nu vrei să mai fii împreună cu el?

Era o întrebare bună.

— Nu vreau să-l pierd, spuse ea, dacă asta vrei să zici. Nu-mi petrec timpul gândindu-mă dacă să-l părăsesc sau nu. Într-un fel, număr zilele până când Joey o să se sature în final de familia Monaghan. Încă mai are un an de liceu.

— Nu înțeleg prea bine ce vrea să însemne asta.

— Doar că încă sunt devotată familiei mele.

— Bun. E o familie pe cinste.

— Așa-i, păi, ne vedem mâine-dimineață.

— Patty. Și-a stins țigara în bolul de Crăciun danez, comemorativ, al lui Dorothy, pe care îl folosea

pe post de scrumieră. Nu am de gând să fiu persoana care distruge căsnicia celui mai bun prieten al meu.

— Nu! Doamne! Bineînțeles că nu! Aproape că plângea de dezamăgire. Adică, sincer, Richard, scuze, dar ce-am spus? Am spus că merg la culcare și că ne vedem mâine-dimineață. Asta-i tot ce-am spus! Am spus că-mi pasă de familia mea. Exact asta am spus.

El i-a aruncat o privire iritată și sceptică.

— Serios!

— Ok, sigur, răspunse el. N-am avut intenția să fac nici o presupunere. Încercam doar să deslușesc de unde vine tensiunea asta. Poate-ți amintești că am mai avut o discuție ca asta cândva.

— Sigur că-mi amintesc, da.

— Așa că m-am gândit că e mai bine s-o menționez acum decât să n-o menționez.

— Bine. Apreciez. Ești cu adevărat un prieten bun. Și n-ar trebui să simți că trebuie să pleci mâine din cauza mea. N-ai de ce să-ți fie teamă. N-ai nici un motiv să fugi.

— Mulțam. S-ar putea totuși să plec mâine.

— Bine.

Și a intrat în casă, îndreptându-se spre patul lui Dorothy, pe care Richard îl folosise până când ea și Walter sosiseră și-l luaseră la goană din el. Aerul rece ieșea din locurile unde stătuse ascuns în timpul zilei îndelungate, dar amurgul cel albastru încă zăbovea pe la fiecare fereastră. Era o lumină de vis, o lumină nebună, care refuza să se stingă. A aprins o lampă ca s-o facă să pălească. Luptătorii din rezistență fuseseră demascați! Jocul se terminase! S-a întins pe pat în pijamalele ei din bumbac și a recapitulat tot ce spusese în decursul ultimelor ore și aproape totul a îngrozit-o. A auzit rezonanța voioasă a budei atunci când Richard și-a deșertat vezica, apoi șuvoiul după ce a tras apa, și apa zglobie prin țevi, și pompa de apă acționată scurt pe o voce mai joasă. Doar ca să mai scape de ea însăși, a luat *Război și pace* și a citit o lungă perioadă de timp.

Autobiografa se întreabă dacă lucrurile s-ar fi putut petrece altfel în caz că nu ar fi ajuns la paginile în care Natașa Rostov, care îi era în mod evident destinată lui Pierre cel prostuț și bun, se îndrăgostește de prietenul lui cel *cool*, prințul Andrei. Patty nu prevăzuse că asta avea să se întâmple. Pierderea lui Pierre se desfășura, pe măsură ce citea, ca o catastrofă văzută cu încetinitorul. Probabil că lucrurile n-ar fi stat deloc altfel, dar efectul acelor pagini asupra ei, persistența lor, a fost aproape psihedelică. A citit până după miezul nopții, prinsă acum chiar și de fragmentele militare, și s-a simțit ușurată să vadă, atunci când a stins lampa, că amurgul dispăruse.

În somn, la o oră încă târzie înainte de răsărit, s-a ridicat din pat, a ieșit pe hol, apoi a intrat în dormitorul lui Richard și s-a strecurat în pat lângă el. Camera era răcoroasă, iar ea s-a lipit de el.

— Patty, spuse el.

Însă ea dormea și a clătinat din cap, împotrivindu-se să se trezească, și n-ai fi putut să-i reziști, în somnul ei era foarte hotărâtă. S-a întins peste el și în jurul lui, încercând să mărească la maximum zona de contact, simțindu-se suficient de mare cât să-l acopere cu totul, să-și lipească fața de capul lui.

— Patty.

— Mm.

— Dacă dormi, trebuie să te trezești.

— Nu, sunt adormită... Dorm. Nu mă trezi.

Penisul lui încerca să-i scape din chiloți. Ea și-a frecat burta de el.

— Îmi pare rău, a spus el, foindu-se sub ea. Trebuie să te trezești.

— Nu, nu mă trezi. Culcă-te cu mine și-atât.

— O, Doamne. A încercat să scape de lângă ea, însă ea-l urma ca o amibă. A prins-o de încheieturile mâinilor ca s-o țină la distanță. Crezi sau nu: nu mă pun la mintea oamenilor care nu sunt conștienți.

— Mm, spuse ea, desfăcându-și nasturii de la pijama. Suntem adormiți amândoi. Amândoi avem niște vise grozave.

— Da, dar oamenii se trezesc dimineața și-și amintesc visele.

— Dar dacă sunt doar vise... Eu visez. Adorm din nou. Adormi și tu. Adormi. Amândoi o să dormim... și apoi o să plec.

Faptul că a putut să rostească toate astea și nu numai să le rostească, dar să și le și amintească foarte clar după aceea aruncă o umbră de îndoială asupra autenticității stării ei de somn. Dar autobiografa este *de neclintit* atunci când afirmă că nu a fost trează în momentul când l-a trădat pe Walter și a simțit cum prietenul acestuia pătrunde înăuntrul ei. Poate era felul în care-l imita pe strutul din poveste și-și ținea ochii strâns închiși, sau poate faptul că după aceea nu a păstrat amintirea nici unei plăceri anume, doar conștiința abstractă a actului care se consumase, însă dacă se supune unui exercițiu de gândire și-și imaginează un telefon care ar fi sunat exact în toiul faptei, starea în care își imaginează că ar fi intrat în urma șocului ar fi fost una de trezie, de unde rezultă în mod logic că, în absența oricărui telefon care să fi sunat, starea în care se afla era una de somn.

Abia după ce fapta s-a consumat s-a trezit și ea, oarecum alarmată, și-a dat seama unde se afla și s-a dus repede înapoi în patul ei. Următorul lucru pe care și l-a amintit a fost lumina din ferestre. L-a auzit pe Richard cum se trezește și face pipi la baie. S-a încordat ca să distingă zgomotele pe care le făcea – dacă își făcea bagajul sau se întorcea la lucru. Părea că se întoarce la lucru! Când într-un târziu și-a făcut curaj să iasă din ascunzătoare, l-a găsit îngenuncheat în spatele casei, sortând o grămadă de bucăți de lemn. Era soare, dar acesta era doar un disc palid printre niște nori firavi. Vântul care prevestea schimbarea vremii încrețea suprafața lacului. Fără toate petele uimitoare de culoare, pădurea arăta mai rară și goală.

— Hei, bună dimineața, spuse Patty.

— 'Neața, răspunse Richard, fără s-o privească.

— Ai luat micul dejun? Ce-ai zice de un mic dejun? Îți fac niște ouă?

— Am băut niște cafea, mulțumesc.

— O să-ți fac niște ouă.

El s-a ridicat și și-a pus mâinile în șolduri cercetând stiva de lemne, tot fără s-o privească.

— Adun astea pentru Walter, ca să știe ce avem aici.

— Bine.

— O să-mi ia câteva ore să strâng. Tu ar trebui să-ți vezi de treabă.

— Bine. Ai nevoie de ajutor?

El a clătinat din cap.

— Și sigur nu vrei niște ouă?

La asta nu a mai răspuns nimic.

Ei i-a venit în minte, ciudat de limpede, un fel de listă făcută în PowerPoint cu nume aranjate în ordinea descrescătoare a bunătății posesorilor lor, cu numele lui Walter aflat bineînțeles pe prima poziție, care era urmat îndeaproape de cel al lui Jessica și la mai mare distanță de cele ale lui Joey și Richard, și apoi, jos de tot în adâncuri, pe ultimul loc, singuratic, propriul ei nume urât.

Și-a luat cafeaua în camera ei și a ascultat zgomotele făcute de Richard în munca lui de organizare, clinchetul cuielor care erau băgate în cutii, zdrăngănitul lăzilor cu unelte. Dimineața târziu a îndrăznit să iasă ca să-l întrebe dacă putea cel puțin să rămână pentru a servi ceva la prânz înainte să plece. El a încuviințat, deși nu într-un fel prietenesc. Ea era prea speriată ca să-i mai vină să plângă, așa că a mers și a fiert niște ouă pentru salată. Planul ei, speranța sau fantezia, în măsura în care își permitea să fie conștientă că avea așa ceva, fusese ca Richard să-și uite intenția de a pleca în ziua aceea, și ca ea să mai meargă prin somn și în noaptea următoare, și ca totul să fie plăcut și nerostit din nou în ziua următoare, și apoi să meargă iar prin somn, și apoi o altă zi plăcută, și apoi Richard să-și încarce lucrurile în camionetă și să se întoarcă la New York, și mult mai târziu în viață

să-și aducă aminte de visele uimitor de intense pe care le avusese în câteva nopți la Lacul fără nume, și să se întrebe, ferită de primejdii, dacă se întâmplase ceva din toate astea. Planul acesta vechi (sau speranță sau fantezie) se destrămase acum. Noul ei plan o îndemna să încerce foarte tare să uite noaptea de dinainte și să pretindă că nu se întâmplase.

Singurul lucru despre care se putea spune cu siguranță că noul plan *nu*-l inclusese era ca mâncarea să rămână pe jumătate nemâncată pe masă, iar apoi să se trezească cu blugii pe podea și cu partea interioară a chiloților de la costumul de baie înțepenită dureros într-o parte în timp ce el i-o trăgea până la extaz sprijinind-o de peretele inocent tapetat din vechiul salon al lui Dorothy, ziua-n amiaza mare și fiind pe atât de trează, pe cât poate fi o ființă umană. N-a rămas nici un semn acolo, pe perete, și totuși urma a rămas clară și distinctă pentru totdeauna după aceea. Era o mică coordonată a universului în permanență provocat și modificat de propria-i istorie. Acel loc a devenit o a treia prezență tăcută din cameră alături de ea și Walter, în weekendurile pe care mai târziu le-au petrecut singuri acolo. În orice caz, asta i s-a părut a fi prima dată din viața ei când chiar făcuse sex. O adevărată revelație, cum s-ar spune. De acum încolo era blestemată, deși i-a luat ceva timp ca s-o afle.

— Bun, păi, spuse ea așezându-se pe podea cu capul rezemat de locul unde i se aflase fundul. Păi, a fost interesant.

Richard își trăsese pantalonii pe el și se foia de colo-colo prin cameră fără rost.

— N-o să mă abțin și o să fumez în casa ta, dacă nu te deranjează.

— În situația dată cred că se acceptă o excepție.

Ziua se înnorase de-a binelea și o adiere rece intra prin paravanele terasei și prin ușa de plasă. Toate cântecele păsărilor încetaseră, iar lacul părea pustiu. Natura aștepta ca răcoarea să treacă.

— În orice caz, de ce porți costum de baie? spuse Richard înveselindu-se.

Patty a râs.

— Mă gândeam că aș putea să fac o baie după ce pleci tu.

— E frig.

— Ei bine, evident, o baie scurtă.

— Doar ca o mică pedeapsă a cărnii.

— Exact.

Adierea cea rece și fumul țigării Camel a lui Richard se contopeau ca bucuria și remușcarea. Patty a început să râdă iarăși, fără nici un motiv și apoi a găsit ceva amuzant de spus.

— Poate că nu ești bun la șah, dar cu siguranță câștigi la celălalt joc.

— Taci dracului din gură, spuse Richard.

Nu putea aprecia prea bine tonul vocii lui, dar, temându-se că e furios, s-a forțat să se oprească din râs.

Richard s-a așezat pe măsuța de cafea și a continuat să fumeze îndârjit.

— Nu trebuie să mai facem asta niciodată, spuse el.

Ea a scos încă un chicotit; nu se putea abține.

— Sau poate de vreo câteva ori și apoi n-o mai facem niciodată.

— Mda, unde ne duce asta?

— Teoretic, mâncărimea ar fi îndepărtată prin scărpinat și cu asta basta.

— Nu merge așa, din experiența mea.

— Ei bine, presupun că trebuie să mă bazez pe experiența ta, nu? Eu neavând nici una.

— Uite cum stau lucrurile, spuse Richard. Ne oprim acum sau îl părăsești pe Walter. Și din moment ce ultima variantă nu e acceptabilă, ne oprim acum.

— Sau a treia posibilitate, am putea să nu ne oprim, iar eu aș putea pur și simplu să nu-i spun.

— Nu vreau să trăiesc în felul ăsta. Tu da?

— E adevărat că doi dintre cei trei oameni pe care-i iubește cel mai mult pe lumea asta suntem tu și cu mine.

— A treia fiind Jessica.

— Există o consolare, spuse Patty, în faptul că ea m-ar urî pentru tot restul vieţii mele şi ar trece cu totul de partea lui. Ar avea asta pentru totdeauna.

— Nu asta e ceea ce-şi doreşte şi nu am de gând să-i fac una ca asta.

Patty a râs din nou gândindu-se la Jessica. Era o tânără foarte bună la suflet, dureros de cinstită şi obositor de matură, a cărei exasperare legată de Patty şi Joey – mama ei cea nepricepută şi fratele cel nesăbuit – arareori era suficient de extremă încât să nu mai pară caraghioasă. Lui Patty îi plăcea mult fiica ei şi ar fi fost, cinstit vorbind, distrusă dacă i-ar fi stricat părerea bună pe care o avea despre ea. Dar nu se putea abţine să se amuze dezaprobarea Jessicăi. Era o parte a relaţiei dintre ele două; iar Jessica era prea absorbită de seriozitatea ei ca să se mai sinchisească de asta.

— Hei, i-a zis ea lui Richard, crezi că e posibil să fii homosexual?

— Acum întrebi asta?

— Nu ştiu. Doar că uneori tipii care se culcă cu un milion de femei încearcă să dovedească ceva. Să infirme altceva. Şi mie mi se pare că-ţi pasă mai mult de fericirea lui Walter decât de fericirea mea.

— Ai încredere în mine în privinţa asta. Nu simt nici o dorinţă să-l sărut pe Walter.

— Nu, ştiu. Ştiu. Dar tot am ceva de spus cu asta. Vreau să spun că sunt sigură că te-ai plictisi de mine foarte repede. M-ai vedea goală la patruzeci şi cinci de ani şi te-ai gândi: Hmm. Încă îmi mai doresc asta? Nu prea cred! În timp ce de Walter nu te vei plictisi niciodată, pentru că nu-ţi vine să-l săruţi. Poţi doar să-i fii întotdeauna aproape.

— Ăsta-i D. H. Lawrence, spuse Richard enervat.

— Încă un alt autor pe care trebuie să-l citesc.

— Sau nu.

Ea şi-a frecat ochii obosiţi şi gura zgâriată. În definitiv era foarte mulţumită de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

— Ești foarte priceput la mânuit unelte, spuse ea cu un alt chicotit.

Richard a început din nou să se plimbe.

— Încearcă să fii serioasă, bine? Fă eforturi.

— Chiar acum e momentul nostru, Richard. Asta-i tot ce vreau să spun. Avem câteva zile și fie le folosim, fie nu. În oricare caz or să se termine repede.

— Am făcut o greșeală, spuse el. Nu m-am gândit. Ar fi trebuit s-o-ntind de ieri-dimineață.

— Toată ființa mea, în afară de o părticică anume, s-ar fi bucurat dacă ai fi făcut-o. Să recunoaștem, părticica aia e foarte importantă.

— Îmi place să te văd, spuse el. Îmi place să fiu în preajma ta. Ești genul acela de persoană care mă face fericit când mă gândesc că Walter e cu tine. M-am gândit că era în regulă dacă petreceam câteva zile în plus. Dar a fost o greșeală.

— Bine-ai venit pe Tărâmul lui Patty. Tărâmul Greșelilor.

— Nu mi-a trecut prin cap că ai fi somnambulă.

Ea a râs.

— A fost o lovitură de milioane, nu-i așa?

— Doamne. Încetează, ok? Mă enervezi.

— Mda, dar chestia măreață e că nici măcar nu contează. Ce poate să se întâmple acum mai rău de-atât? Să te enervezi și să pleci.

Atunci a privit-o și a zâmbit și camera s-a umplut (metaforic vorbind) de lumina soarelui. Era, după părerea ei, un bărbat foarte frumos.

— Îmi place de tine, spuse el. Îmi place mult de tine. Întotdeauna mi-a plăcut de tine.

— Reciproc.

— Am vrut să ai o viață frumoasă. Înțelegi? Am crezut că erai acea persoană cu adevărat demnă de Walter.

— Și atunci acesta a fost motivul pentru care ai plecat în noaptea aceea în Chicago și nu te-ai mai întors.

— N-ar fi mers la New York. S-ar fi terminat prost.

— Dacă așa zici tu.

— Eu așa zic.

Patty a dat din cap.

— Deci de fapt voiai să te culci cu mine în noaptea aceea.

— Mda. Al naibii de tare. Dar nu numai să mă culc cu tine. Să vorbesc cu tine. Să te ascult. Asta era diferența.

— Ei bine, presupun că e plăcut să afli asta. Pot să elimin grija asta de pe listă, după douăzeci de ani.

Richard și-a aprins o altă țigară și au rămas acolo o vreme, despărțiți de un covoraș oriental vechi și ieftin de-al lui Dorothy. Se auzea un freamăt printre copaci, vocea unei toamne care nu era niciodată departe în nordul Minnesotei.

— Teoretic, asta pare să fie genul acela de situație dificilă, nu? zise Patty în cele din urmă.

— Da.

— Probabil mai dificilă decât mi-aș fi imaginat.

— Da.

— În mod cert era mai bine dacă nu eram somnambulă.

— Da.

A început să plângă pentru Walter. Petrecuseră atât de puține nopți departe unul de celălalt de-a lungul anilor, încât nu avusese niciodată ocazia de a-i fi dor de el în felul în care îi era dor de el și-l aprecia acum. Acesta era începutul unei tulburări groaznice din inima ei, o tulburare din pricina căreia autobiografa mai suferă și acum. Deja reușea, acolo lângă Lacul fără nume, în lumina mohorâtă și neschimbată, să vadă problema foarte limpede. Se îndrăgostise de singurul om din lume care ținea la Walter la fel de mult și era la fel de protector față de el ca și ea; oricine altcineva ar fi încercat s-o întoarcă împotriva lui. Și chiar mai rea de atât era, într-un fel, responsabilitatea pe care o simțea față de Richard, știind că nu avea pe nimeni altcineva ca Walter în viața lui, și că loialitatea lui pentru Walter era, după propriile lui estimări, unul dintre puținele lucruri

care, pe lângă muzică, îl salvaseră ca ființă umană. În somnul și egoismul ei, reușise să pună în pericol toate acestea. Profitase de o persoană care era dezorientată și susceptibilă, dar care totuși încerca din greu să mențină un fel de ordine morală în viața sa. Așa că plângea și pentru Richard, dar mai mult pentru Walter, și pentru sine, pentru sinele ei ghinionist și făcător de rele.

— E bine să plângi, spuse Richard, deși nu pot spune că am încercat vreodată metoda pe pielea mea.

— E ca un fel de groapă fără fund, odată ce ai căzut în ea, s-a smiorcăit Patty.

Dintr-odată i se făcuse frig în costumul ei de baie și simțea un rău fizic. Și-a înlănțuit brațele în jurul umerilor calzi și largi ai lui Richard și s-a întins lângă el pe covorașul oriental și în felul acesta s-a scurs după-amiaza aceea lungă și cenușie.

De trei ori cu totul. O dată, de două ori, de trei ori. O dată în somn, o dată violent, și apoi încă o dată cu tot dichisul. Trei: ce cifră mică și jalnică. Autobiografa și-a petrecut mult timp după ce a trecut de patruzeci și ceva de ani numărând și iarăși numărând, dar niciodată suma nu se ridica mai sus de trei.

Altminteri nu e mare lucru de povestit, și mare parte din ce-a mai rămas reprezintă alte greșeli. Prima dintre acestea a comis-o în complicitate cu Richard în timp ce încă mai erau întinși pe covor. Au hotărât împreună – au căzut de acord – că el trebuia să plece. Au hotărât repede, storși și vlăguiți cum erau, că ar fi trebuit să plece chiar atunci, înainte de a se implica și mai mult, și că apoi urmau să se gândească cu mare atenție la întreaga situație și să ajungă la o hotărâre serioasă, care, dacă se dovedea a fi negativă, avea să fie cu atât mai dureroasă în caz că mai zăbovea atunci.

După ce au luat hotărârea aceasta, Patty s-a ridicat și a fost surprinsă să vadă că pomii și terasa erau ude. Ploaia era atât de fină încât n-o auzise căzând pe acoperiș, atât de blândă, că nu o auzise picurând prin burlane. Și-a luat pe ea tricoul cel

roșu și decolorat al lui Richard și a întrebat dacă putea să-l păstreze.

— De ce-ți trebuie tricoul meu?

— Miroase ca tine.

— În majoritatea situațiilor acesta nu-i un lucru bun.

— Pur și simplu vreau un lucru care să fie al tău.

— În regulă. Să sperăm că o să fie singurul lucru.

— Am patruzeci și doi de ani. M-ar costa douăzeci de mii de dolari să rămân însărcinată. Nu vreau să-ți tulbur liniștea sau ceva de genul ăsta.

— Sunt foarte mândru de recordul meu, nici un gol primit. Încearcă să nu mi-l strici, bine?

— Dar cu mine cum rămâne? spuse ea. Ar trebui să-mi fac griji că am băgat vreo boală în casă?

— Mi-am luat toate precauțiile, dacă asta mă întrebi. De obicei sunt paranoic de precaut.

— Pun pariu că așa le spui tuturor fetelor.

Și tot așa. Totul era foarte amical și glumeț și, în buna dispoziție a momentului, ea i-a spus că nu avea nici o scuză acum și că trebuia ceva înainte de a pleca. El și-a scos banjoul din bagaj și a început să-i ciupească corzile în timp ce ea-i făcea sendvișuri, învelindu-le în poleială.

— Poate ar trebui să rămâi peste noapte și s-o iei din loc mâine foarte devreme, i-a strigat ea.

El i-a zâmbit ca și când nici nu merita să dea vreun răspuns.

— Serios, spuse ea. Plouă, o să se întunece.

— Nici gând. Îmi pare rău. Niciodată n-o să mai am încredere în tine. Va trebui să te obișnuiești cu ideea asta.

— Ha-ha-ha, făcu ea. De ce nu cânți? Vreau să-ți aud vocea.

Ca să fie drăguț cu ea, i-a cântat „Crângul umbros". De-a lungul anilor devenise, în ciuda pronosticurilor inițiale, un vocalist priceput și foarte nuanțat, și cu un volum atât de impresionant încât putea să-ți dărâme toată casa.

— Bine, înțeleg unde bați, i-a zis ea când a terminat. Asta nu-mi ușurează deloc situația.

Cu toate astea, odată ce-i stârnești pe muzicieni, nu le place să se mai oprească. Richard și-a acordat chitara și a cântat trei cântece country pe care Walnut Surprise le-a înregistrat mai târziu pentru albumul *Lacul fără nume.* Unele dintre versuri nu erau decât silabe fără sens, care puteau fi eliminate și înlocuite cu altele infinit mai bune, dar Patty era încă atât de impresionată și emoționată de felul lui de-a cânta, un gen de muzică country pe care ea o recunoștea și o iubea, încât a început să strige pe la mijlocul celui de-al treilea cântec: OPREȘTE-TE! BUN! DESTUL! OPREȘTE-TE! DESTUL! OK! Dar el nu voia să se oprească, iar cufundarea lui în muzică o făcea să se simtă atât de singură și abandonată, încât a început să plângă amarnic și în cele din urmă a devenit atât de isterică, încât el n-a avut altă soluție decât să se oprească din cântat – deși era, evident, enervat la culme de întrerupere! – și să încerce, fără succes, s-o liniștească.

— Uite-ți sendvișurile, spuse ea, aruncându-i-le în brațe, și acolo e ușa. Am spus că ai să pleci așa că o să pleci. Bine? Acum! Vorbesc serios! *Acum.* Scuze că te-am pus să cânți. DIN NOU, GREȘEALA MEA. Dar hai să încercăm să învățăm din greșeli, da?

El a tras puternic aer în piept și s-a ridicat ca pentru a rosti ceva important, dar umerii i-au căzut și a lăsat acel lucru important să-i scape nerostit din plămâni.

— Ai dreptate, spuse el, iritat. Nu am nevoie de asta.

— Am luat o hotărâre bună, nu crezi?

— Mda, probabil că da.

— Așa că du-te.

Și s-a dus.

Iar ea a devenit o mai bună cititoare. La început cu disperare, încercând să scape de gânduri, și mai târziu, în căutare de ajutor. Până să se întoarcă Walter de la Saskatchewan a terminat *Război și Pace* în trei zile de lectură maraton. Natașa i se promisese lui Andrei, dar apoi a fost coruptă de vicleanul Anatol, iar Andrei a plecat disperat, urmând

să fie rănit de moarte în bătălie, supraviețuind doar atât cât să fie îngrijit de Natașa și s-o ierte, după care amicul nostru, Pierre cel desăvârșit, care se maturizase și cugetase serios în timp ce fusese prizonier de război, a ieșit în față pentru a se oferi Natașei drept premiu de consolare; și au urmat mulți copii. Patty a simțit că trăise o viață întreagă comprimată în acele trei zile, și atunci când Pierre al ei s-a întors din sălbăticie, ars rău de soare în ciuda aplicării cu religiozitate a unguentelor de maximă protecție solară, era pregătită să încerce să-l iubească din nou. L-a luat cu mașina din Duluth și i-a pus o groază de întrebări despre zilele petrecute în compania milionarilor iubitori de natură, care se pare că-și desfăcuseră portofelele larg pentru el.

— E incredibil, spuse Walter când au ajuns acasă și a văzut terasa aproape finisată. Stă aici patru luni, și apoi nu e în stare să ducă la capăt și ultimele opt ore de muncă.

— Cred că se săturase de pădure, zise Patty. I-am spus că poate să se întoarcă la New York. A scris niște cântece grozave aici. Era gata de plecare.

Walter s-a încruntat.

— Ți-a cântat cântecele?

— Trei, răspunse ea, îndepărtându-se de el.

— Și erau bune?

— Foarte bune. A pornit-o înspre lac, iar Walter a urmat-o. Nu era greu să se țină departe de el. Doar la început fuseseră unul din acele cupluri care se îmbrățișau și se sărutau la fiecare întoarcere acasă.

— Voi v-ați înțeles bine? întrebă Walter.

— A fost un pic aiurea. M-am bucurat când a plecat. A trebuit să beau un pahar mare de vin în noaptea în care a stat aici.

— Nu-i prea grav. Un pahar.

O parte a promisiunii pe care și-o făcuse ei însăși era să nu-i spună minciuni lui Walter, nici măcar din cele nevinovate; să nu rostească nici un cuvânt care să nu fie, la o adică, adevărat.

— Am citit o *tonă*, a spus ea. Cred că *Război și pace* e de fapt cea mai bună carte pe care am citit-o vreodată.

— Sunt gelos, răspunse Walter.

— Ha?

— Că ai avut șansa să citești cartea aia pentru prima dată. Că ai avut zile întregi la dispoziție pentru asta.

— A fost grozav. Într-un fel mă simt schimbată.

— Pari puțin schimbată, de fapt.

— Nu în rău, sper.

— Nu. Doar altfel.

În acea noapte, în pat alături de el, și-a scos pijamaua și a fost ușurată să descopere că-l dorea mai mult, nu mai puțin, după tot ce făcuse. Era plăcut să facă sex cu el. Nu era nimic rău în asta.

— Trebuie să facem asta mai des, spuse ea.

— Oricând. Serios vorbind, oricând.

Au avut un fel de a doua lună de miere în vara aceea, alimentată de regretele și neliniștea ei sexuală. A încercat din răsputeri să fie o soție bună și să-i facă pe plac soțului ei foarte bun, dar o relatare completă a succesului acestor eforturi trebuie să includă și emailurile pe care ea și Richard au început să și le trimită la câteva zile după plecarea lui și permisiunea pe care ea i-a dat-o oarecum, la câteva săptămâni după asta, de a lua un avion până la Minneapolis și de a veni la Lacul fără nume împreună cu ea, în timp ce Walter era gazda unei alte excursii VIP la Boundary Walters. A șters imediat emailul cu informațiile legate de zborul lui Richard, la fel cum le ștersese pe toate celelalte, dar nu înainte de a memora numărul zborului și ora sosirii.

Cu o săptămână înainte de data respectivă, a plecat singură către lac și s-a lăsat cu totul în voia zbuciumului ei. Asta însemna că se îmbăta până nu se mai putea ține pe picioare în fiecare seară, se trezea în toiul nopții cuprinsă de panică, remușcări și nehotărâre, apoi dormea toată dimineața, citea romane într-o stare de spirit de un fals calm temporar,

sărea și se plimba vreo oră și mai bine prin preajma telefonului, încercând să se hotărască dacă să-l sune pe Richard și să-i spună să nu mai vină, apoi, într-un târziu, deschidea încă o sticlă de vin ca să facă toate astea să dispară pentru câteva ore.

Zilele care mai rămăseseră se scurgeau încet către zero. În ultima noapte, a băut până a vomitat, a adormit în salon și s-a trezit revenindu-și în simțiri înainte de ivirea zorilor. Ca să-și facă mâinile și brațele să se oprească din tremurat destul cât să poată forma numărul de telefon al lui Richard, a trebuit să se întindă pe jos pe podeaua încă nefinisată a bucătăriei.

I-a răspuns robotul. Își găsise un apartament nou, mai mic, la câteva străzi de cel vechi. Singurul fel în care putea să-și închipuie locul cel nou era ca o versiune mai amplă a camerei negre din apartamentul pe care îl împărțise odată cu Walter, apartamentul în care ea îi luase locul. A format din nou și din nou i-a răspuns robotul. A format a treia oară și i-a răspuns Richard.

— Să nu vii, i-a spus ea. Nu pot s-o fac.

El n-a spus nimic, însă ea îi auzea respirația în telefon.

— Îmi pare rău, a spus ea.

— Sună-mă din nou peste câteva ore. Vezi cum te simți dimineață.

— Am tot vărsat. Am vomitat.

— Îmi pare rău să aud asta.

— Te rog, nu veni. Promit că n-o să te mai bat la cap. Cred că trebuia pur și simplu să împing lucrurile până la limită înainte să-mi pot da seama că nu pot s-o fac.

— Bănuiesc că e logic.

— E corect așa, nu?

— Probabil. Mda. Probabil că este.

— Nu pot să-i fac una ca asta.

— Atunci bine. Nu o să vin.

— Nu e că nu aș vrea să vii. Doar că te rog să nu o faci.

— Voi face cum vrei tu.

— Nu, Dumnezeule, ascultă-mă. Îţi cer să faci ceea ce *nu* vreau.

Probabil că în Jersey City, New Jersey, el îşi dădea ochii peste cap auzind toate astea. Dar ea ştia că voia s-o vadă, era pregătit să se urce într-un avion dimineaţa, şi singurul mod prin care puteau să stabilească definitiv că el nu trebuia să vină era să prelungească conversaţia timp de două ore, să se-nvârtă întruna în jurul subiectului, să bată apa-n piuă pe marginea conflictului de nerezolvat, până când amândoi aveau să se simtă atât de murdari, de epuizaţi şi de sătui unul de celălalt, încât ideea de a se întâlni să devină cu adevărat neîmbietoare.

Nu cel din urmă dintre ingredientele nefericirii lui Patty, atunci când în sfârşit au închis, a fost sentimentul că irosea dragostea lui Richard. Ştia că era un bărbat pe care-l enervau la culme aiurelile femeieşti, iar faptul că rezistase timp de două ore fără întrerupere la aiurelile ei spuse prin telefon, adică aproape cu 119 minute mai multe decât era construit ca să suporte, o umplea de recunoştinţă şi de mâhnire la gândul *irosirii. Irosirea.* Irosirea iubirii lui.

Ceea ce a împins-o – e aproape de la sine înţeles – să-l sune iarăşi peste douăzeci de minute ca să-l târască printr-o versiune ceva mai scurtă, dar chiar mai nefericită a primei discuţii. Era o scurtă avanpremieră a ceea ce i-a făcut mai târziu lui Walter, într-o măsură mai mare, la Washington: cu cât se străduia mai mult să-i împingă răbdarea la limită, cu atât mai răbdător se arăta el, şi cu cât era mai răbdător, cu atât îi era ei mai greu să se desprindă de el. Din fericire, răbdarea lui Richard în ceea ce o privea, spre deosebire de cea a lui Walter, nu era nicidecum infinită. În cele din urmă el i-a închis telefonul şi nu a mai răspuns când ea l-a sunat din nou, o oră mai târziu, cu puţin timp înainte de momentul când îşi închipuia că el trebuia să plece spre aeroportul Newark pentru a prinde avionul.

În ciuda faptului că nu prea dormise şi în ciuda faptului că vărsase şi puţinul pe care-l mâncase cu

o zi înainte, s-a simțit imediat mai revigorată, mai proaspătă și mai plină de energie. A făcut curățenie în casă, a citit jumătate din romanul lui Joseph Conrad pe care i-l recomandase Walter și nu a mai cumpărat vin. Când Walter s-a înapoiat de la Boundary Waters, a gătit o cină superbă, și-a aruncat brațele în jurul gâtului lui și – o raritate – l-a făcut să se foiască un pic sub intensitatea afecțiunii ei.

Ar fi trebuit la vremea aceea să-și găsească o slujbă, să se întoarcă la școală sau să facă muncă de voluntariat pe undeva. Dar întotdeauna părea să existe o piedică în calea ei. Exista posibilitatea ca Joey să-și revizuiască atitudinea și să se întoarcă acasă pentru ultimul an de școală. Mai erau casa și grădina pe care le neglijase în anul ei de beție și depresie. Mai era și libertatea, la care ținea atât de mult, de a merge la Lacul fără nume săptămâni în șir, ori de câte ori avea chef. Exista și o libertate mai generală care, își dădea ea seama, o omora, dar la care nu era totuși în stare să renunțe. Apoi a fost Weekendul Părinților la facultatea lui Jessica în Philadelphia, la care Walter nu putea participa, dar a fost încântat că Patty s-a arătat interesată să participe, din moment ce uneori își făcea griji că ea și Jessica nu erau destul de apropiate. Și apoi au mai fost săptămânile care au precedat Weekendul Părinților, săptămâni pline de emailuri schimbate cu Richard, săptămâni în care-și imaginase camera de hotel din Philadelphia în care urmau să petreacă *o zi și o noapte* în afara razei radarului. Și apoi au urmat săptămânile de depresie gravă de după Weekendul Părinților.

Zburase către Philadelphia într-o joi, pentru a petrece, așa cum i-a spus prevăzătoare lui Walter, o zi întreagă pe cont propriu ca turist. Atunci când a luat un taxi până în centrul orașului au apucat-o dintr-odată remușcările că nu cutreiera străzile ca o femeie adultă independentă, că nu cultiva o viață independentă, că nu era o turistă inteligentă și curioasă, în loc să fie o femeie nebună care alerga după dragoste.

Oricât de incredibil ar suna, nu mai fusese singură într-un hotel de când locuise în Camera 21 și a fost foarte impresionată de camera cea elegantă și modernă de la Sofitel. A examinat cu atenție toate dotările hotelului în timp ce-l aștepta pe Richard să sosească, și apoi le-a examinat din nou când ora întâlnirii a venit și a trecut. A încercat să se uite la televizor, dar fără să fie în stare. Exploda de nervi atunci când telefonul a sunat în sfârșit.

— A intervenit ceva, a spus Richard.

— În regulă. Bine. A intervenit ceva. Bine. S-a dus la fereastră privind în zare Philadelphia. Ce anume? Fusta cuiva?

— Drăguț, zise Richard.

— O, dă-mi puțin timp, răspunse ea, și o să-ți înșir toate clișeele din carte. Nici măcar n-am început încă să fim geloși. Ăsta e, să zicem, minutul Unu al Geloziei.

— Nu e nimeni altcineva.

— *Nimeni*? Nu a mai fost *nimeni*? Doamne, până și eu am fost mai păcătoasă de-atât. În felul meu matrimonial.

— N-am spus că nu s-a mai întâmplat nimic. Am spus că nu există cineva.

Ea și-a sprijinit capul de geam.

— Îmi pare rău, spuse ea. Asta nu reușește decât să mă facă să mă simt prea bătrână, prea urâtă, prea proastă, prea geloasă. Nu suport să aud ce-mi iese din gură.

— M-a sunat în dimineața asta, spuse Richard.

— Cine?

— Walter. Ar fi trebuit să las telefonul să sune, dar am răspuns. A spus că s-a sculat devreme ca să te ducă pe tine la aeroport și că îi era dor de tine. A spus că lucrurile au mers bine între voi doi. „Mai fericit ca niciodată în mulți ani", cred că a zis.

Patty nu răspunse.

— Spunea că vii s-o vezi pe Jessica – în secret, Jessica e foarte fericită pentru asta, deși e îngrijorată că ai putea să spui ceva aiurea care s-o facă de rușine sau că n-o să-ți placă noul ei prieten. Una

peste alta, Walter era extrem de fericit că faci asta pentru ea.

Patty se tot foia pe lângă fereastră, chinuindu-se să asculte.

— Spunea că îi pare rău pentru unele lucruri pe care mi le-a spus iarna trecută. Spunea că nu vrea ca eu să am o părere greșită despre tine. A spus că iarna trecută a fost groaznică, din cauza lui Joey, dar că lucrurile stau mult mai bine acum. „Mai fericit ca niciodată în mulți ani." Sunt aproape sigur că așa a zis.

O combinație de tuse și hohot de plâns au făcut-o pe Patty să scoată un râgâit caraghios.

— Ce-a fost *aia*? a întrebat Richard.

— Nimic. Scuze.

— Deci, în fine.

— În fine.

— Am hotărât să nu vin.

— Bun. Înțeleg. Bineînțeles.

— Bine, atunci.

— Dar de ce nu vii totuși. Adică, dacă tot sunt aici. Iar apoi eu voi putea să mă întorc la viața mea incredibil de fericită și tu vei putea să te întorci la New Jersey.

— Eu doar îți spun ce mi-a zis.

— Despre viața mea incredibil, incredibil de fericită.

O, ispita autocompătimirii. Atât de dulce pentru ea, atât de irezistibilă în a-i da glas și atât de urâtă pentru el. A simțit exact momentul în care a înaintat cu un pas prea departe. Dacă și-ar fi păstrat calmul, l-ar fi putut vrăji și ademeni să vină la Philadelphia. Cine știe? Poate că nu s-ar mai fi întors niciodată acasă. Dar strica totul cu autocompătimirea ei. Îl auzea cum devine din ce în ce mai rece și distant, ceea ce o făcea să-și plângă și mai mult de milă, și așa mai departe, până când în cele din urmă a trebuit să închidă și să se lase cu totul în voia celuilalt deliciu.

De unde venea autocompătimirea? Volumul ei impresionant? După toate standardele, ducea o viață de răsfăț. Avea ziua-ntreagă, în fiecare zi, pentru a

descoperi un fel decent și satisfăcător de a trăi, și totuși, la capătul tuturor alegerilor și libertăților, nu reușea să obțină decât și mai multă nefericire. Autobiografa e aproape forțată să tragă concluzia că își plângea de milă pentru că era atât de liberă.

În seara aceea în Philadelphia a urmat un scurt episod sumbru: a coborât la barul hotelului cu intenția de a agăța pe cineva. A descoperit repede că lumea e împărțită în oameni care știu cum să se simtă bine de unii singuri pe scaunul de la bar și oameni care nu știu. De asemenea, bărbații păreau pur și simplu prea *proști*, și pentru prima dată după mult timp a început să se gândească la felul în care te simți atunci când ești beată și violată, și a urcat în camera ei pentru a se lăsa în voia autocompătimirii ajunse la paroxism.

În dimineața următoare, a luat un tren de navetiști până la facultatea lui Jessica, într-o stare jalnică, ce nu prevestea nimic bun. Deși încercase, timp de nouăsprezece ani, să facă pentru Jessica tot ceea ce propria ei mamă nu făcuse pentru ea – nu lipsise de la nici un meci de-al ei, o copleșise cu aprecieri, se familiarizase cu complicațiile vieții ei sociale, îi fusese alături la orice mică suferință sau dezamăgire, se implicase profund în drama înscrierii ei la facultate – exista, după cum s-a observat, o absență a unei apropieri adevărate. Asta se datora în parte firii foarte sigure pe ea a lui Jessica și, în parte, tendinței lui Patty de a exagera în dragostea ei pentru Joey. Către Joey, și nu către Jessica, alergase cu inima deschisă. Dar ușa către Joey era acum închisă și zăvorâtă, din cauza greșelilor ei. Când a ajuns în frumosul campus Quaker nu-i mai păsa deloc de Weekendul Părinților. Nu voia decât puțin timp singură cu fiica ei.

Din nefericire, noul iubit al lui Jessica, William, nu putea pricepe vreo aluzie. William era un jucător de fotbal cumsecade din California, ai cărui părinți nu veneau în vizită. Le-a însoțit pe Patty și pe Jessica la prânz, la cursul de după-amiază de istoria artei al lui Jessica, și până la ușa camerei de

cămin a lui Jessica, și când Patty a invitat-o anume pe Jessica la cină în oraș, Jessica a răspuns că făcuse deja rezervare pentru cină la un restaurant prin apropiere pentru trei persoane. La restaurant, Patty a ascultat cu stoicism în timp ce Jessica îl îndemna pe William să descrie organizația caritabilă pe care acesta o fondase încă de când era în liceu – un program oarecare, grotesc de onorabil, prin care fetelor sărace din Malawi li se plătea educația de către cluburile de fotbal din San Francisco. Lui Patty nu-i rămânea altceva de făcut decât să continue să bea vin. Pe la jumătatea celui de-al patrulea pahar, a hotărât că William trebuia să știe că și ea excelase odinioară la sporturile inter-universitare. Din moment ce Jessica a omis să adauge faptul că fusese vicecampioană națională, s-a văzut obligată să-l menționeze ea însăși, și pentru că asta suna ca o laudă a simțit că trebuia să atenueze momentul istorisind povestea Elizei, *fana ei*, cu dependența de droguri și minciunile despre leucemie, și rana ei de la genunchi. Vorbea tare și, credea ea, era amuzant, dar William, în loc să râdă, arunca întruna priviri neliniștite înspre Jessica, care stătea cu brațele încrucișate și părea îmbufnată.

— Și care-i morala? a întrebat ea într-un sfârșit.

— Nici una, spuse Patty. Vă povestesc doar cum stăteau lucrurile când eram eu în facultate. Nu mi-am dat seama că nu vă interesează.

— Pe mine mă interesează, a fost William suficient de drăguț să răspundă.

— Ce mi se pare mie interesant, spuse Jessica, este că eu nu am auzit niciodată nimic din toate astea.

— Nu ți-am povestit niciodată de Eliza?

— Nu. Probabil că lui Joey.

— Sunt sigură că am povestit.

— Nu, mamă. Îmi pare rău. Nu ai povestit.

— Ei bine, în orice caz, vorbesc acum despre asta, deși poate că am vorbit destul.

— Poate că da!

Patty știa că nu se purta cum se cuvine, dar nu se putea abține. Văzând tandrețea pe care Jessica

și William și-o arătau unul altuia, se gândea la ea însăși la nouăsprezece ani, îi veniseră în minte performanțele ei școlare mediocre și relațiile bolnave cu Carter și Eliza, își regreta viața și îi venea să-și plângă de milă. Căzuse într-o depresie care s-a adâncit rapid în ziua următoare, când s-a întors la facultate și a îndurat un tur al somptuoaselor săli de la primul etaj al clădirii, o gustare luată pe pajiștea din fața casei președintelui și un colocviu după-amiaza („Afirmarea identității într-o lume plurivalentă") la care participau alte zeci de părinți. Toți păreau să radieze de o mulțumire mai mare decât a ei. Studenții păreau a fi cu toții voioși și competenți în toate domeniile, fără îndoială, inclusiv acela de a sta confortabil pe un scaun de bar, și toți ceilalți părinți păreau atât de mândri de ei, atât de încântați să le fie prieteni, iar facultatea însăși părea a fi infinit de mândră de bunăstarea și misiunea ei altruistă. Patty chiar fusese un părinte bun; reușise să o pregătească pe fiica ei pentru o viață mai fericită și mai ușoară decât a ei; dar era clar din limbajul corporal al celorlalte familii că nu fusese o mamă grozavă în privințele care contau cel mai mult. În vreme ce celelalte mame și fiice mergeau umăr lângă umăr pe aleile pavate, râzând și comparându-și telefoanele mobile, Jessica mergea pe iarbă la un pas sau doi înaintea lui Patty. Singurul rol pe care i-l oferise lui Patty în acel weekend a fost acela de a fi impresionată de școala ei cea fabuloasă. Patty s-a întrecut pe sine însăși jucând rolul acesta, dar până la urmă, într-un acces de depresie, s-a așezat pe unul din scaunele Adirondack[1] care erau împrăștiate pe peluza principală și a implorat-o pe Jessica să meargă cu ea în oraș la cină fără William, care, din fericire, avusese meci în după-amiaza aceea.

Jessica stătea la o oarecare distanță și o privea reținută:

1. Scaune tradiționale americane, făcute din lemn, la ora actuală fiind considerate a fi scaunele cele mai răspândite în cafenele, terase și grădini.

— William și cu mine avem de învățat în seara asta, a spus ea. În mod normal ar fi trebuit să învățăm toată ziua ieri și azi.

— Îmi pare rău că v-am reținut, i-a spus Patty cu o sinceritate deprimantă.

— Nu, e-n regulă, răspunse Jessica. Chiar mi-am dorit să fii aici. Chiar mi-am dorit să vezi unde-mi petrec eu patru ani din viață. Doar că volumul de muncă e destul de copleșitor.

— Nu, normal. E grozav. E grozav că te poți descurca. Sunt atât de mândră de tine. Chiar sunt, Jessica. Am cea mai bună părere despre tine.

— Păi, mulțumesc.

— Doar că – ce-ai zice dacă am merge în camera mea de la hotel? Chiar e o cameră drăguță. Putem să sunăm la room-service, să ne uităm la filme și să bem din minibar. Adică, *tu* poți să bei din minibar, eu n-o să beau în seara asta. Dar am putea pur și simplu să petrecem o noapte a fetelor, doar noi două, pentru o singură noapte. Poți să înveți tot restul toamnei.

A rămas cu privirea ațintită în jos, așteptând hotărârea lui Jessica. Era dureros de conștientă că-i propunea ceva nou pentru ele amândouă.

— Chiar cred c-ar trebui să învăț, spuse Jessica. I-am promis deja lui William.

— O, și totuși te rog, Jessica. O noapte n-o să te omoare. Ar însemna mult pentru mine.

Atunci când Jessica nu i-a răspuns nimic, Patty s-a forțat să-și ridice privirea. Fiica ei privea cu o sumbră stăpânire de sine clădirea principală a facultății, pe al cărei perete exterior Patty observase o piatră gravată cu cuvintele înțelepte ale promoției din 1927: FOLOSEȘTE-ȚI ÎNȚELEPT LIBERTATEA.

— Te rog? spuse Patty.

— Nu, îi răspunse Jessica, fără s-o privească. Nu! N-am chef.

— Îmi pare rău c-am băut prea mult și am spus toate lucrurile alea prostești seara trecută. Mi-aș dori să mă lași să mă revanșez.

— Nu încerc să te pedepsesc, spuse Jessica. Numai că, evident, nu-ți place școala mea, evident, nu-ți place prietenul meu...

— Nu, e de treabă, e drăguț, îmi place de el. Doar că am venit până aici să te văd pe tine, nu pe el.

— Mamă, îți fac viața așa de ușoară. Ai idee cât de ușoară? Nu mă droghez, nu fac nimic din rahaturile pe care le face Joey, nu te fac de rușine, nu provoc scene, n-am făcut niciodată *nimic* de genul ăsta...

— Știu! Îți sunt foarte recunoscătoare pentru asta.

— Ok, dar atunci nu te plânge dacă am propria mea viață și propriii mei prieteni și nu am chef să schimb totul dintr-odată pentru tine. Tu te bucuri de toate avantajele faptului că îmi port singură de grijă, cel mai neînsemnat lucru pe care-l poți face pentru mine este să nu mă faci să mă simt vinovată pentru asta.

— Cu toate astea, Jessie, nu vorbim decât despre o singură noapte. E o prostie să facem atâta caz din asta.

— Atunci nu face caz din asta.

Stăpânirea de sine și calmul Jessicăi față de ea i se păreau lui Patty o pedeapsă pentru cât de strictă și rece fusese ea însăși cu mama ei la nouăsprezece ani. Se simțea într-adevăr atât de rău, încât aproape orice pedeapsă i se părea potrivită. Păstrându-și lacrimile pentru mai târziu – simțind că n-ar fi *meritat* acel avantaj emoțional pe care l-ar fi obținut plângând sau fugind bosumflată la gară – și-a exercitat propria stăpânire de sine și a servit devreme cina împreună cu Jessica și colega ei de cameră la cantină. S-a purtat ca un adult chiar dacă simțea că Jessica era adevăratul adult dintre ele două.

Întoarsă în St. Paul, și-a continuat căderea în puțul de mină al bolilor nervoase, și nu au mai existat emailuri de la Richard. Autobiografa ar vrea să poată spune că Patty nu i-a mai trimis nici ea emailuri, dar ar trebui să fie clar de pe-acum că

disponibilitatea ei pentru greșeli, agonie și umilință era nemărginită. Singurul mesaj pe care l-a trimis împăcată a fost scris după ce Walter i-a dat vestea că Molly Tremain s-a sinucis cu somnifere în apartamentul ei din Lower East Side. Patty a fost foarte cuviincioasă în acel mesaj și speră că acesta este felul în care și-o va aminti Richard.

Restul evenimentelor din viața lui Richard în acea iarnă și primăvară s-au relatat prin alte părți, mai ales în *People*, *Spin* și *Entertainment Weekly*, după lansarea albumului *Lacul fără nume* și apariția unui „cult" al lui Richard Katz. Michael Stipe[1] și Jeff Tweedy[2] au fost printre oamenii importanți care au ieșit în față pentru a susține formația Walnut Surprise și au mărturisit că fuseseră de mult timp ascultători în secret ai Traumaticilor. Era posibil ca fanii cei albi, scorțoși și bine educați ai lui Richard să nu mai fi fost atât de tineri, dar câțiva dintre ei erau acum editori serioși ai cronicilor muzicale.

În ceea ce-l privea pe Walter, resentimentele pe care le simți de obicei atunci când formația ta favorită ajunge deodată în *playlist*-ul tuturor s-au multiplicat de mii de ori. Walter era mândru, bineînțeles, că noul lor album își luase numele de la lacul lui Dorothy și că atât de multe cântece fuseseră scrise în casa aceea. Richard își alcătuise din fericire versurile fiecărui cântec astfel încât acel „tu" din ele, care se referea la Patty, să poată fi luat drept o referință la răposata Molly; aceasta a fost direcția spre care i-a îndrumat pe cei care i-au luat interviuri, știind că Walter citea și păstra orice bucățică de ziar în care se scria despre prietenul lui. Dar Walter era mai degrabă dezamăgit și rănit de momentul de glorie al lui Richard. Spunea că înțelegea de ce Richard nu-l prea mai suna, înțelegea că Richard avea multă bătaie de cap, dar nu prea înțelegea cu adevărat. Stadiul adevărat al prieteniei lor se dovedea a fi exact cel de care se temuse întotdeauna.

1. Cântăreț american, solistul formației R.E.M.
2. Compozitor și cântăreț american, solist al trupei Wilco.

Chiar și atunci când Richard părea a fi cu totul la pământ, nu era niciodată cu adevărat la pământ. Richard își avea întotdeauna agenda sa muzicală secretă, o agendă care nu-l includea pe Walter, și, în cele din urmă, își dedica întotdeauna munca fanilor săi și era atent la recompensă. Câțiva ziariști minori care se ocupau de cronicile muzicale au fost suficient de conștiincioși încât să-i telefoneze lui Walter pentru a-i lua interviuri, iar numele lui putea fi întâlnit în cele mai ciudate locuri, majoritatea online, dar Richard, în interviurile pe care Walter le citise, se referea la el simplu, ca la un „foarte bun coleg de facultate", și nici una din revistele mari nu-i pomenea numele. Pe Walter nu l-ar fi deranjat să i se recunoască puțin mai mult meritul de a-l fi încurajat atât de mult pe Richard moral și intelectual, și chiar financiar, dar ceea ce-l durea cu adevărat era cât de puțin părea să conteze pentru Richard, în comparație cu cât de mult conta Richard pentru el. Iar Patty, bineînțeles, nu-i putea arăta într-adevăr cât de mult însemna el pentru Richard. Atunci când Richard a reușit să-și facă timp să-l contacteze la telefon, suferința lui Walter le-a otrăvit discuția și l-a făcut pe Richard să fie cu atât mai puțin dornic de a telefona din nou.

Și așa a intrat Walter în competiție. Se amăgise cu gândul că el era fratele cel mare, iar acum Richard îi arătase încă o dată care îi era locul. Poate că în viața lui particulară, Richard nu se pricepea câtuși de puțin la șah, la relații de durată și la a fi un bun cetățean, dar în viața publică era iubit și admirat pentru tenacitatea lui, pentru puritatea țelului său, pentru noile cântece superbe. Toate astea l-au făcut dintr-odată pe Walter să deteste casa, grădina și micile aspirații din Minnesota pentru care-și irosise atâta viață și energie; Patty era șocată de felul în care-și desconsidera propriile realizări. La câteva săptămâni după lansarea albumului *Lacul fără nume*, a zburat la Houston pentru primul său interviu cu megamilionarul Vin Haven și, o lună mai târziu, a început să-și petreacă săptămânile la Washington.

Pentru Patty era evident, dacă nu cumva chiar și pentru Walter însuși, că hotărârea lui de a merge la Washington, de a crea Trustul Muntele de Azur și de a deveni un pion internațional mai ambițios, era alimentată de spiritul de competiție. În decembrie, când Walnut Surprise a cântat cu Wilco la Orpheum, într-o vineri seara, nici măcar nu a luat avionul înapoi spre St. Paul la timp ca să-i vadă.

Nici Patty nu s-a dus la spectacol. Nu suporta să asculte noul album – nu putea trece de timpul trecut din al doilea cântec...

N-a mai fost nimeni ca tine
Pentru mine. Nimeni
În viața mea nu-i nimeni. Nu iubesc pe
Nimeni. Tu ai fost acel trup
Ca al nimănui altcuiva
Tu ai fost acel trup
Acel trup pentru mine
N-a mai fost nimeni ca tine

Așa că și ea a făcut tot posibilul să urmeze exemplul lui Richard și să-l exileze în trecut. Exista ceva incitant, ceva în genul Dușmanului din Atena în noua energie a lui Walter, iar ea a reușit să spere că ei doi vor lua viața de la capăt în Washington. Încă mai iubea casa de lângă Lacul fără nume, dar se săturase de casa din Barrier Street, care nu fusese destul de bună pentru a-l reține pe Joey. A făcut o vizită în Georgetown într-o după-amiază, într-o sâmbătă frumoasă și tristă de toamnă, când vântul de Minnesota răscolea arborii aplecați și și-a spus, mda, ok, pot s-o fac. (Era oare conștientă de vecinătatea Universității din Virginia, unde Joey tocmai se înscrisese? Erau oare cunoștințele ei de geografie mai bune decât le crezuse mereu a fi?) În mod incredibil, doar după ce s-a stabilit cu adevărat pentru totdeauna în Washington – de-abia după ce a traversat Rock Creek cu două valize după ea, într-un taxi – și-a amintit cât de tare urâse dintotdeauna politica și politicienii. A intrat în casa de pe 29th Street și a înțeles, preț de-o bătaie de inimă, că făcuse încă o greșeală.

2004

ÎNDEPĂRTAREA VÂRFULUI DE MUNTE

Când revenirea lui Richard Katz și a tinerilor și nerăbdătorilor săi colegi de trupă în studioul de înregistrări pentru a începe lucrul la cel de-al doilea album scos de Walnut Surprise a devenit ceva inevitabil – după ce epuizase toate felurile de tărăgănare și eschivare, mai întâi cântând prin fiecare orășel dornic să-i asculte din America și apoi plecând pe rând în turneu prin țări străine mai îndepărtate, până când colegii lui s-au revoltat nemaivrând să adauge și Ciprul turneului lor prin Turcia, și apoi își frânsese degetul arătător în timp ce para o lovitură dată cu volumul copertat al Samanthei Power[1], un studiu cuprinzător al genocidului mondial, aruncat cu violență de către basistul trupei, Tim, într-o cameră de hotel din Ankara, și apoi se retrăsese solo într-o maghernită din munții Adirondacks ca să facă coloana sonoră pentru un film de artă danez și, crunt plictisit de acest proiect, căutase un vânzător de cocaină în Plattsburgh și prizase 5000 de euro din banii de sponsorizare a proiectelor de artă din partea guvernului danez, și apoi plecase, într-un chiul nemotivat, pentru o perioadă de orgii costisitoare în

1. Analistă politică americană de origine irlandeză, consilieră a președintelui Barack Obama, câștigătoare a premiului Pulitzer cu cartea *A Problem for Hell*, o analiză a politicii externe a Statelor Unite.

New York și Florida, care au luat sfârșit abia când a fost săltat în Miami pentru conducere sub influența alcoolului și posesie de droguri, și apoi se internase la Clinica Gubser din Tallahassee pentru șase săptămâni de dezintoxicare și falsă împotrivire la litania recuperării, și apoi convalescența după bubele de care nu fusese în stare să se păzească în timpul unei epidemii de varicelă la Gubser, și apoi cele 250 de ore de muncă plăcut adormitoare în serviciul comunității în parcul regional Dade, și apoi pur și simplu refuzase să răspundă la telefon sau să-și verifice mailul în timp ce citea în apartamentul său, sub pretextul că simțea nevoia să-și fortifice zidul de apărare împotriva fătucilor și a drogurilor de care colegii lui de trupă păreau să se bucure fără să exagereze prea grav – Richard i-a trimis lui Tim o vedere și i-a spus să le zică celorlalți că era falit și că se întorcea la construcția de terase pe acoperișuri, ca slujbă de bază. Ceilalți membri din Walnut Surprise au început să se simtă ca niște idioți pentru că-l așteptaseră.

Nu că ar fi contat, dar Katz chiar era falit. Veniturile și cheltuielile se echilibraseră mai mult sau mai puțin în timpul turneului de un an și jumătate al formației; ori de câte ori existase pericolul surplusului, el majorase tarifele hotelurilor și cumpărase băuturi pentru toți fanii și străinii din baruri. Deși *Lacul fără nume* și interesul reaprins al consumatorilor față de albumele foștilor Traumatici îi aduseseră mai mulți bani decât toți cei douăzeci de ani de muncă anterioară luați împreună, reușise să facă praf fiecare bănuț în încercarea de a se regăsi pe sine însuși. Evenimentele cele mai traumatice care s-au abătut vreodată asupra solistului Traumaticilor fuseseră (1) primirea unei nominalizări la premiile Grammy, (2) faptul că-și auzise muzica transmisă la postul național de radio și (3) deducția, din cifrele de vânzări pe luna decembrie, că *Lacul fără nume* fusese considerat darul perfect de Crăciun, ajuns sub brazii drăguț împodobiți în mai multe sute de mii de case ale ascultătorilor postului de radio național.

Nominalizarea la Grammy fusese un moment de stânjeneală și bulversare în ultimul hal.

Katz citise multe despre sociobiologie, iar din câte înțelegea el tipul de personalitate depresivă și aparenta sa persistență perversă în genele umane, depresia reprezenta o formă reușită de adaptare la durere și greutăți fără de sfârșit. Pesimismul, sentimentele de lipsă a propriei valori și de lipsă a oricăror drepturi, incapacitatea de a-ți găsi satisfacția în plăcere, conștiința chinuitoare a meschinăriei generale a lumii: pentru strămoșii evrei dinspre partea tatălui lui Katz, care fuseseră plimbați dintr-un *shtetl*[1] în altul de către antisemiții nemiloși, la fel ca și pentru vechii angli și saxoni din partea mamei sale, care trudiseră să cultive secară și orz pe ogoarele sărace, în verile scurte ale Europei nordice, simțindu-se rău tot timpul și așteptându-se la ce era mai rău, acestea fuseseră modalități naturale prin care se adaptaseră circumstanțelor jalnice ale existenței lor. În definitiv, puține lucruri îi mulțumeau pe depresivi mai mult decât veștile rele. Evident, aceasta nu era o modalitate optimă de a trăi, dar își avea avantajele sale evoluționiste. Depresivii, aflați în situații sumbre, își transmiteau genele, oricât de disperat ar fi făcut-o, în vreme ce aceia care încercau să devină mai buni se converteau la creștinism sau se mutau în locuri mai însorite. Situațiile disperate erau specialitatea lui Katz, așa cum apele noroioase sunt specialitatea crapului. Anii lui cei mai buni alături de Traumatici coinciseseră cu regimul lui Reagan I, Reagan al II-lea și Bush I; regimul lui Bill Clinton (cel puțin faza pre-Lewinsky) fusese un fel de piatră de încercare pentru el. Acum venea Bush al II-lea, cel mai rău regim dintre toate, și ar fi putut foarte bine să se apuce iar de compus muzică, dacă n-ar fi fost succesul lui accidental. Se zbătea pe uscat, întocmai ca un crap, cu branhiile

1. Diminutiv pentru „oraș" (idiș), desemnând o comunitate pioasă și tradiționalistă, ducându-și existența conform principiilor iudaismului ortodox.

psihicului încordându-se zadarnic pentru a-și asigura supraviețuirea întunecată într-o atmosferă de aprobare și plenitudine. Era în același timp mai liber decât fusese de la pubertate încoace și mai aproape de sinucidere decât fusese vreodată. În ultimele zile ale lui 2003 s-a întors la construcția de terase.

A avut noroc cu primii doi clienți, un cuplu de băieți, posesori de acțiuni la companii private, care erau fani Chili Peppers și nu-l deosebeau pe Richard Katz de Ludwig van Beethoven. A tot tăiat lemne cu ferăstrăul și a bătut cuie pe acoperișurile lor într-o liniște relativă. De-abia odată cu cea de-a treia slujbă, începută în februarie, a avut ghinionul să lucreze pentru oameni care credeau că știau cine era el. Clădirea se afla pe White Street, între biserică și Broadway, iar clientul, un bogat editor de cărți de artă independent, avea întreaga colecție a Traumaticilor pe vinil și părea jignit de faptul că Richard Katz nu-și amintea, peste ani, să-i fi zărit chipul în mulțimea pestriță și rară de la Maxwell's, în Hoboken.

— Sunt atât de multe chipuri, spuse Katz. Nu am memoria chipurilor.

— În noaptea aceea când a căzut Molly de pe scenă, am mers să bem cu toții după aia. Încă mai păstrez pe undeva șervețelul ei pătat de sânge. Nu-ți amintești?

— Am un gol în minte. Scuze.

— Ei, oricum, e grozav să văd că primești o parte din recunoașterea pe care o meriți.

— Aș prefera să nu vorbesc despre asta, zise Katz. Hai să vorbim în schimb despre acoperiș.

— În principiu, aș vrea să fii creativ și să-mi trimiți nota de plată, îi răspunse clientul. Vreau să am o terasă construită de Richard Katz. Nu-mi imaginez c-o să faci treaba asta prea mult timp. Nu mi-a venit să cred atunci când am auzit că ai intrat în afacerea asta.

— Orice idee vagă despre suprafață și materialele preferate ar fi totuși folositoare.

— Orice. Fii creativ. Nici măcar nu contează.

— Fă-mi pe plac, cu toate astea, și prefă-te că ar conta, spuse Katz. Pentru că, dacă chiar nu contează, nu sunt sigur că...

— Acoperă suprafața acoperișului. Ok? Fă-o imensă. Clientul părea enervat. Lucy vrea să dea petreceri acolo. Ăsta-i unul din motivele pentru care am cumpărat locul ăsta.

Clientul avea un fiu, Zachary, elev în ultimul an la liceul Stuy, hipster[1] în devenire și, aparent, un mic chitarist, care a urcat pe acoperiș după ce s-a întors de la școală, în prima zi de muncă a lui Katz, și, de la o distanță care-l făcea să se simtă în siguranță, ca și când Katz ar fi fost vreun leu în lanțuri, l-a bătut la cap cu întrebări intenționat alese ca să-i demonstreze cunoștințele în materie de chitare *vintage*, pe care Katz le considera un fetiș comercial deosebit de plictisitor. Atât i-a spus, iar băiatul a plecat supărat pe el.

În a doua zi de muncă a lui Katz, în timp ce transporta scânduri și plăci Trex pe acoperiș, mama lui Zachary, Lucy, l-a pândit la etajul al treilea și și-a oferit părerea, fără să i-o fi cerut cineva, spunând că Traumaticii fuseseră genul de grup de băieți care pozau într-o atitudine adolescentină, negustori de pesimism, care n-o interesase niciodată. Apoi a așteptat, cu buzele desfăcute și o provocare deocheată lucindu-i în priviri, să vadă ce impresie făcea prezența ei – drama de a fi ea. După cum obișnuiesc majoritatea fătucilor de genul ăsta, părea convinsă de originalitatea provocării ei. Katz se lovise, practic, cuvânt cu cuvânt, de aceeași provocare de sute de ori înainte, ceea ce l-a pus acum în situația ridicolă de-a se simți prost pentru că nu se mai putea preface că era provocat: de a-i fi milă de egoul mic și necopt al fătucii Lucy, care plutea pe o mare de insecuritate feminină, provocată de înaintarea în vârstă. Se îndoia că putea

---

1. Termen desemnând noul tip de adolescent rebel, care sfidează convențiile sociale și îmbrățișează un stil propriu.

ajunge undeva cu ea, chiar dacă ar fi avut chef să încerce, dar știa că mândria ei ar fi rănită dacă nu făcea măcar un efort simbolic de a fi nesuferit.

— Știu, spuse el, proptind placa Trex de perete. Din cauza asta a fost o schimbare atât de mare pentru mine să produc un album bazat pe sentimente mature și autentice, pe care și femeile să-l poată aprecia.

— Ce te face să crezi că mi-a plăcut *Lacul fără nume*? întrebă Lucy.

— Ce te face să crezi că-mi pasă? răspunse Katz voios. Urcase și coborâse scările toată dimineața, dar ceea ce-l obosea la culme era faptul că trebuia să-și joace propriul rol.

— Mi-a plăcut, spuse ea. Doar că poate a fost un pic prea lăudat.

— Nu știu cum te-aș putea contrazice, răspunse Katz.

A plecat supărată pe el.

În anii '80 sau '90, pentru a scoate bani ca antreprenor – cum muzica sa era neagreată, avea nevoie de finanțare – Katz era obligat să facă orice, mai puțin să dea dovadă de profesionalism. Clientela lui cea mai bună consta din artiști Tribeca[1] și oameni de film care-i dăduseră mâncare și câteodată droguri și care i-ar fi pus la îndoială dăruirea artistică dacă ar fi venit la lucru înainte de miezul după-amiezii, dacă s-ar fi abținut să se lege de femeile nedisponibile sau și-ar fi terminat treaba la timp și în limita bugetului. Acum, că Tribeca era complet anexată industriei financiare, iar Lucy trândăvea toată dimineața în patul ei marca DUX, stând cu picioarele încrucișate într-un maiou cu bretele și bikini în timp ce citea *The Times* sau vorbea la telefon, fâțâindu-se prin dreptul lucarnei ori de câte ori trecea el pe acolo, cu smocul de păr pubian abia acoperit

1. Cartier la sud de Manhattan, mărginit de Canal Street, West Street, Broadway și Vesey Street, al cărui nume reprezintă o prescurtare a denumirii „Triangle Below Canal Street".

și coapsele impresionante care se făceau imediat remarcate, Katz a devenit un demon al profesionalismului și al virtuții protestante, sosind prompt la nouă și muncind câteva ore după căderea serii, încercând să termine proiectul cu o zi sau două mai devreme și să plece dracului de acolo.

Se întorsese din Florida simțindu-se la fel de scârbit de sex ca și de muzică. Genul acesta de aversiune era nouă pentru el – și era suficient de rezonabil ca să-și dea seama că avea întru totul de-a face cu starea lui de spirit și prea puțin sau deloc cu realitatea. La fel, după cum adevărul fundamental potrivit căruia toate trupurile de femei sunt la fel nu exclude varietatea infinită, nu exista nici un motiv rezonabil pentru a dispera în privința asemănării plăcilor de construcție din muzica ușoară, a gamelor majore și minore, a măsurilor 2/4 și 4/4, a DO-RE-DO-RE-MI-ului. La fiecare oră a zilei, undeva în marele New York, o persoană tânără și energică lucra la un cântec care avea să sune, cel puțin pentru câțiva ascultători – poate pentru nu mai mult de douăzeci sau treizeci de ascultători – la fel de nou ca dimineața Creației. De când își primise actele de la biroul de Eliberări Condiționate din Florida și își luase la revedere de la supraveghetoarea cu țâțe mari de la Spații Verzi, Marta Molina, Katz nu mai fusese în stare să dea drumul la casetofon, să se mai atingă de vreun instrument sau să-și imagineze că ar mai lăsa vreodată pe altcineva în patul lui. Nu trecea nici măcar o zi fără să audă un nou sunet fascinant care se prelingea din camera de repetiții a cuiva de la subsol sau chiar (se putea întâmpla) dinspre ușile de la stradă ale unor Banana Republic sau Gap, și fără să vadă, pe străzile din Lower Manhattan, vreo gagică tânără care urma să schimbe viața cuiva; însă el încetase să mai creadă că acel cineva ar fi putut fi el.

Apoi a urmat o după-amiază friguroasă de joi, cu un cer de un cenușiu uniform, o zăpadă ușoară care a făcut ca spațiul negativ creat de linia orizontului în centrul orașului să pară mai puțin negativ, încețoșând

edificiul Woolworth[1] și turlele lui de poveste, coborând ușor în stihiile vremii de-a lungul râului Hudson și înspre Atlanticul cel întunecat și îndepărtându-l pe Katz de învălmășeala pietonilor și a traficului aflat la patru etaje mai jos de el. Umezeala creată de dezghețul de pe străzi amplifica plăcut acutele șuierăturilor din trafic și atenua marea parte a țiuitului din urechile lui. Se simțea de două ori adăpostit, protejat de zăpadă și de munca manuală, în timp ce tăia și potrivea plăcile Trex în spațiile complicate dintre cele trei coșuri. După-amiaza s-a transformat în amurg fără ca el să se gândească măcar o dată la țigări și, pentru că intervalul dintre țigări era felul în care își împărțea de obicei zilele în bucăți ușor ingerabile, avea sentimentul că nu trecuseră mai mult de cincisprezece minute între sendvișul servit la prânz și apariția bruscă, deloc bine-venită, a lui Zachary.

Puștiul purta un hanorac și genul acela de nădragi strâmți, cu talie joasă, pe care Katz îi observase prima dată în Londra.

— Ce părere ai de Tutsi Picnic[2]? întrebă el. Îți plac?

— Nu-i știu, spuse Katz.

— Nu se poate! Nu-mi vine să cred.

— Și totuși e adevărat, răspunse Katz.

— Dar cei de la Flagrants? Nu-i așa că sunt nemaipomeniți? Cântecul ăla de treizeci și șapte de minute?

— N-am avut plăcerea.

— Hei, spuse Zachary, fără să se descurajeze, ce părere ai de formațiile alea psihedelice din Houston care înregistrau așezați pe pernuțe roz la sfârșitul anilor '60? Unele dintre melodiile lor chiar îmi amintesc de piesele voastre de început.

---

1. Unul dintre cei mai vechi zgârie-nori din New York, construit în stil neogotic, devenit o imagine simbolică a metropolei.
2. Una dintre multele trupe muzicale inventate de Franzen în acest roman (ca și cele care urmează).

— Îmi trebuie bucata aia de material pe care stai, spuse Katz.

— Mă gândeam că unii din tipii ăștia v-ar fi putut influența. Mai ales Peshawar Rickshaw.

— Dacă ai putea să-ți ridici piciorul stâng o secundă.

— Hei, pot să-ți pun o altă întrebare?

— Iar ferăstrăul ăsta o să facă ceva zgomot.

— Doar o întrebare.

— În regulă.

— Asta face parte din proiectul tău muzical? Să te întorci la muncă, la vechea slujbă de zi?

— Nu prea m-am gândit la asta.

— Uite, pentru că toți colegii mei de la școală sunt curioși. Le-am spus că eu cred că face parte dintr-un proiect. Ca și când ai vrea să redevii omul care muncește, să zicem, ca să-ți strângi material pentru noul album.

— Fă-mi un serviciu, zise Katz, și spune-le prietenilor tăi să-și pună părinții să mă sune dacă vor terase. Voi lucra oriunde mai jos de 14th Street și la vest de Broadway.

— Serios vorbind, acesta-i motivul pentru care faci lucrurile astea?

— Ferăstrăul face mult zgomot.

— Bun, doar o singură întrebare... Jur că asta este ultima mea întrebare. Pot să-ți iau un interviu?

Katz a pornit ferăstrăul.

— Te rog? spuse Zachary. E o fată în clasa mea care e moartă după *Lacul fără nume*. Chiar mi-ar fi de mare ajutor, ca s-o fac să vorbească cu mine, dacă aș putea să înregistrez un interviu scurt, digital, și să-l postez online.

Katz a lăsat ferăstrăul jos și l-a privit grav pe Zachary.

— Cânți la chitară și-mi zici, pe bune, că ai probleme cu fetele?

— Păi, cu asta anume, mda. Gusturile ei se îndreaptă mai mult spre mainstream. E ca și când te-ai lupta împotriva curentului.

— Și ea este cea pe care trebuie musai s-o cucerești, fără de care nu poți trăi?

— Cam așa ceva.

— Și e în ultimul an, spuse Katz din vechiul impuls de-a face calcule, înainte de a-și spune în sinea lui să nu zică nimic. N-a sărit peste nici o clasă sau ceva de genul ăsta.

— Nu, din câte știu eu.

— Numele ei?

— Caitlyn.

— Vino cu ea mâine, după școală.

— Dar n-o să mă creadă că ești aici. De-asta vreau să fac interviul, ca să-i dovedesc că ești aici. Apoi va dori să vină încoace și să te întâlnească.

Katz mai avea două zile până să împlinească opt săptămâni de celibat. În decursul celor șapte săptămâni anterioare, refuzul de a face sex părea a fi un adaos natural la dezintoxicarea de droguri și alcool – era ca o formă de virtute, care le sprijinea pe celelalte. În urmă cu mai puțin de cinci ore, aruncându-și ochii prin lucarnă la mama cea exhibiționistă a lui Zachary, se simțise într-atât de lipsit de interes încât aproape că i se făcuse un pic greață. Dar acum, dintr-odată, cu o limpezime profetică, a înțeles că avea să se oprească la o zi diferență de termenul de opt săptămâni: se va dedica în întregime operațiunii meticuloase de cucerire a lui Caitlyn, ștergând nenumăratele momente de trezie dintre clipa aceea și noaptea următoare, imaginându-și milioanele de chipuri și trupuri subtil diferite pe care ar fi putut aceasta să le aibă, și apoi exercitându-și măiestria și bucurându-se de roadele unui astfel de exercițiu, toate puse în seama serviciului discutabil de meritoriu de a-l zdrobi pe Zachary și de a deziluziona o fană de optsprezece ani cu gusturi mainstream. Înțelegea că-și făcuse pur și simplu o virtute din a fi neinteresat de viciu.

— Uite care-i treaba, spuse el. Tu aranjează totul, gândește-te la întrebări, iar eu cobor peste vreo câteva ore. Dar mâine trebuie să văd ceva rezultate. Trebuie să mă conving că nu-s niște aiureli de-ale tale.

— Marfă. spuse Zachary.

— Auzi ce-ți spun eu, da? Am terminat cu interviurile. Dacă fac o excepție, avem nevoie de rezultate.

— Jur că o să vrea să vină aici. Sigur o să vrea să vină să te întâlnească.

— Bun, atunci du-te și cugetă la ce favoare imensă îți fac. Voi coborî în jur de șapte.

Se lăsase întunericul. Zăpada se transformase într-o fulguială, iar coșmarul nocturn al traficului prin tunelul Holland începuse. Toate liniile de metrou ale orașului, cu excepția a două dintre ele, la fel ca indispensabilul tren PATH[1], se intersectau la mai puțin de trei sute de metri de locul în care se afla Katz. Cartierul acesta încă mai era buricul lumii. Aici se afla cicatricea scăldată în lumină a World Trade Center-ului, tot aici mormanul de aur al Rezervei Federale, aici Catacombele și Bursa de Schimb și Primăria, aici Morgan Stanley[2] și American Express[3] și monoliții fără ferestre ai Verizonului[4], aici priveliștile impresionante de dincolo de port înspre îndepărtata Libertate, cu pielea ei acoperită de cocleală verde. Solidele birocrate și sfrijiții birocrați care făceau ca orașul să funcționeze se înghesuiau pe Chambers Street cu umbrele mici și viu colorate, îndreptându-se către casele din Queens și Brooklyn. Pentru un moment, înainte de a aprinde lumina, Katz s-a simțit aproape fericit, aproape în largul lui cu sine însuși; dar până să-și strângă uneltele, două ore mai târziu, era conștient de toate felurile în care deja o ura pe Caitlyn și de universul straniu și crud care-l făcea să-și dorească să i-o tragă unei fătuci pentru că o ura, și cât de prost

---

1. Port Authority Trans-Hudson, tren care face legătura între Manhattan, New York și New Jersey pe un circuit de aproximativ 22 de km.
2. Una dintre cele mai importante bănci de investiții din lume, având reprezentanțe în 30 de țări.
3. Companie globală de servicii financiare.
4. Companie globală de telecomunicații.

avea să se sfârșească acest episod, ca atâtea altele înaintea lui, și ce risipă a timpului curat de până atunci va însemna lucrul acesta. O ura pe Caitlyn și mai mult pentru această risipă.

Și totuși era important ca Zachary să fie nimicit. Puștiul avea la dispoziție propria cameră de repetiții, un spațiu cubic izolat fonic cu burete în formă de cofraje de ouă și adăpostind mai multe chitare decât avusese Katz în treizeci de ani. Deja, ca tehnică, judecând din câte prinsese cu urechea în treacăt, puștiul era un solist mai priceput decât fusese sau avea să fie Katz vreodată. Dar tot așa erau vreo sută de mii de alți liceeni americani. Și ce? În loc să zădărnicească ciudatele ambiții rock ale tatălui său studiind entomologia sau arătându-se interesat de derivatele financiare, Zachary îl imita conștiincios pe Jimi Hendrix. Pe-acolo, pe undeva, imaginația dăduse greș.

Puștiul îl aștepta în studioul lui cu un laptop Apple și o listă de întrebări, atunci când a intrat Katz, cu nasul curgându-i și simțind durere în mâinile-i înghețate din cauza căldurii din interior. Zachary i-a arătat scaunul pliant pe care trebuia să se așeze.

— Mă întrebam, spuse el, dacă ai putea începe prin a cânta un cântec, și apoi, poate, să mai cânți unul când terminăm.

— Nu, n-o să fac asta, zise Katz.

— Un cântec. Ar fi chiar mișto dac-ai vrea.

— Hai, pune-mi întrebările, în regulă? Și-așa e deja destul de umilitor.

Î: Deci, Richard Katz, au trecut trei ani de la lansarea albumului *Lacul fără nume* și exact doi ani de când Walnut Surprise a fost nominalizată la Grammy. Poți să-mi vorbești puțin despre cum anume s-a schimbat viața ta de atunci încoace?

R: Nu pot răspunde la întrebarea asta. Va trebui să-mi adresezi niște întrebări mai bune.

Î: Păi, poate vrei să-mi vorbești puțin despre hotărârea ta de a te întoarce la munca fizică. Ai cumva un blocaj artistic?

R: Trebuie să adopți o altă tactică.

Î: Ok. Ce crezi despre revoluționarele MP3?

R: A, revoluționare, uau. E grozav să auzi iarăși cuvântul „revoluție". E grozav că un cântec costă acum exact cât un pachet de gumă și durează tot atât până își pierde aroma, și apoi nu trebuie decât să mai dai un dolar. Epoca aia care în sfârșit s-a terminat, cândva, oricând, ieri – știi tu, epoca aia în care ne prefăceam că rockul era biciul conformismului și al consumismului, în loc să-i fie slujnică declarată – epoca aia chiar era enervantă după părerea mea. Cred că e bine pentru sinceritatea rock and rollului și e bine pentru țară, în general, să-i putem vedea în sfârșit pe Bob Dylan și pe Iggy Pop așa cum erau cu adevărat: niște meșteșugari, producători de gumă de mestecat.

Î: Așadar zici că rockul și-a pierdut natura subversivă?

R: Spun că n-a avut niciodată o natură subversivă. Guma de mestecat a existat dintotdeauna, doar că ne-a plăcut să pretindem contrariul.

Î: Dar atunci când Dylan a trecut la chitara electrică?

R: Dacă ai de gând să vorbești despre istoria antică, hai să ne-ntoarcem la Revoluția Franceză. Îți amintești când omul acela, i-am uitat numele, rockerul ăla care-a scris „La Marseillaise", Jean Jacques Cutăriță – îți amintești când cântecul lui a început să fie cântat peste tot în 1792, și deodată țărănimea s-a ridicat și a răsturnat aristocrația? *Acela* a fost un cântec care a schimbat lumea.

Atitudinea era ceea ce le lipsea țăranilor. Deja aveau orice altceva – servitudine umilitoare, sărăcie lucie, datorii insolvabile, condiții de muncă îngrozitoare. Dar fără un cântec, omule, toate astea nu însemnau nimic. Stilul *sans-culotte* a fost unul care chiar a schimbat lumea.

Î: Deci care este pasul următor pentru Richard Katz?

R: Mă implic în politica republicană.

Î: Ha, ha.

R: Serios. Nominalizarea la Grammy a fost o onoare atât de neașteptată, mă simt dator să profit la maxim în acest an electoral critic. Mi s-a dat ocazia să particip la curentul muzical pop al momentului, și să fabric gumă de mestecat, și să încerc să-i conving pe băieții de paisprezece ani că felul în care arată și se prezintă produsele Apple Computer este o dovadă a dăruirii cu care Apple Computer încearcă să facă lumea un loc mai bun. Pentru că a face lumea un loc mai bun este un lucru ca lumea, nu? Iar Apple Computer trebuie că se dedică mai mult ca oricine unei lumi mai bune, având în vedere că iPod-urile arată mult mai șmecher decât alte MP3-playere, motiv pentru care sunt cu atât mai scumpe și incompatibile cu softurile altor companii, pentru că – ei bine, de fapt, e un pic cam neclar de ce, într-o lume mai bună, produsele cele mai șmechere trebuie să aducă profiturile cele mai obscene unui număr infim de rezidenți ai acelei lumi mai bune. Ăsta ar putea fi cazul în care trebuie să faci un pas înapoi, să privești atent și să înțelegi faptul că a avea un iPod numai al tău este în sine însuși exact lucrul care face lumea mai bună. Și ăsta mi se pare mie un lucru atât de inovator în privința Partidului Republican. Ei lasă pe seama individului să decidă cum ar putea fi lumea mai bună. Este partidul libertății, corect? De-aia nu pot să-nțeleg

de ce anume toți moraliștii ăia creștini intoleranți au atât de multă influență asupra partidului. Oamenii ăia se opun din răsputeri alegerii. Unii dintre ei chiar se opun venerării banului și a bunurilor materiale. Cred că iPod-ul este adevărata față a politicii republicane, iar eu sunt cu totul de acord ca industria muzicală să iasă în față în privința aceasta și să devină mai activă politic, să se ridice mândră și să spună apăsat: Noi, producătorii de gumă de mestecat, nu vorbim despre dreptate socială, nu cerem informații corecte sau obiectiv verificabile, nu ne dorim muncă cu cap, nu suntem în favoarea unui set coerent de idealuri naționale, nu vrem înțelepciune. Noi suntem pentru alegerea acelor lucruri pe care ne dorim NOI să le ascultăm și ignorarea oricăror altor lucruri. Cerem ridiculizarea oamenilor care au proastele maniere de a nu-și dori să fie *cool* ca noi. Suntem de acord să ne acordăm o recompensă plăcută, idioată, la fiecare cinci minute. Suntem pentru aplicarea riguroasă și exploatarea drepturilor noastre de proprietate intelectuală. Suntem de acord să convingem copiii în vârstă de zece ani să cheltuiască douăzeci și cinci de dolari pe o carcasă șmecheră de iPod din silicon, care pentru o reprezentanță autorizată Apple Computer nu costă decât treizeci și nouă de cenți ca s-o fabrice.

Î: Totuși, serios vorbind. A existat o atmosferă foarte puternică antirăzboi la premiile Grammy de anul trecut. Mulți dintre nominalizați au fost foarte vehemenți. Crezi că muzicienii de succes au responsabilitatea de a fi modele demne de urmat?

R: Eu, eu, eu, cumpără, cumpără, cumpără, petrecere, petrecere, petrecere. Stai în lumea ta mică și te legeni cu ochii închiși. Ceea ce încerc să spun este că deja *suntem* niște modele republicane perfecte.

Î: Dacă așa stau lucrurile, atunci de ce a fost prezent un cenzor la premiile de anul trecut,

asigurându-se că nimeni nu spune ceva împotriva războiului? Vrei să spui că Sheryl Crow este republicană?

R: Sper. Pare o persoană atât de drăguță, mi-ar fi groază să mă gândesc că e democrată.

Î: A fost foarte vehementă împotriva războiului.

R: Crezi că lui George Buch chiar nu-i plac homosexualii? Crezi că-i pasă cât negru sub unghie de problema avortului? Crezi că Dick Cheney chiar crede că Saddam Hussein a pus la cale tragedia din 9/11? Sheryl Crow este o producătoare de gumă de mestecat, și o spun în calitate de vechi producător de gumă de mestecat, eu însumi. Persoana căreia îi pasă de ceea ce crede Sheryl Crow despre războiul din Irak este aceeași persoană care o să cumpere un MP3-player obscen de scump, doar pentru că Bono Vox îi face reclamă.

Î: Dar există un loc și pentru lideri în societate, nu? Nu asta încerca oare America corporatistă să suprime la decernarea premiilor Grammy? Vocile potențialilor lideri ai unei mișcări antirăzboi?

R: Vrei ca directorul general al gumelor de mestecat Chiclets să fie un lider în lupta împotriva cariilor dentare? Folosește aceleași metode publicitare pentru a vinde gumă de mestecat și spune lumii întregi că guma nu e bună? Știu că tocmai am făcut o glumă pe seama lui Bono, dar integritatea lui este mult mai mare decât cea a întregii lumi muzicale luate la grămadă. Dacă ai făcut avere vânzând gumă de mestecat Chiclets, ai putea la fel de bine să continui, să vinzi și iPod-uri la suprapreț, să devii chiar și mai bogat, și apoi să-ți folosești banii și statutul ca să-ți faci intrarea la Casa Albă și să încerci să faci ceva bun pentru Africa. Cum ar fi de exemplu să-ți sugi burta, să fii bărbat, să recunoști că-ți place să faci parte din clasa conducătoare,

și crezi în clasa conducătoare, și vei face orice ca să-ți consolidezi poziția în cadrul ei.

Î: Spui că ai susținut invazia din Irak?

R: Spun că dacă invadarea Irakului ar fi fost genul de lucru pe care să-l fi susținut o persoană ca mine, nu ar fi avut loc niciodată.

Î: Hai să ne întoarcem pentru o clipă la Richard Katz, omul.

R: Nu, hai să stingem mașinăria aia mică. Cred că am terminat.

— A fost grozav, exclamă Zachary, arătând cu degetul și plesnind din limbă. A fost perfect. O să-l postez chiar acum și am să-i trimit linkul lui Caitlyn.

— Ai adresa ei de mail?

— Nu, dar știu cine o are.

— Atunci o să vă văd pe amândoi, mâine, după ore.

Katz și-a croit drum pe Church Street către stația trenurilor PATH, apăsat de sentimentul familiar al remușcărilor de după interviuri. Nu era îngrijorat că jignise pe cineva, era treaba lui să ofenseze. Era îngrijorat că totul sunase jalnic – în mod prea transparent păruse a fi un talent apus a cărui singură soluție era să-i calce în picioare pe cei mai buni decât el. Îi displăcea profund persoana aceasta care, din nefericire, tocmai își demonstrase că era. Și asta, bineînțeles, era cea mai simplă definiție a depresiei pe care o cunoștea: ura profundă față de sine.

Întors în Jersey City, s-a oprit la barul care vindea *gyros* grecesc și care-i furniza trei sau patru din cinele lui săptămânale, a plecat de acolo cu o pungă puternic mirositoare, plină cu carne de cea mai proastă calitate și *pita*, și a urcat scările apartamentului său, de care fusese atât de departe în ultimii doi ani și jumătate, încât i se părea că se întorsese împotriva lui, că era un loc care nu-și mai dorea să-i fie cămin. Puțină cocaină ar fi schimbat toate

astea – ar fi putut reface aura de prietenie pierdută a apartamentului –, dar numai pentru câteva ore sau cel mult pentru câteva zile, după care ar fi făcut ca totul să fie și mai rău. Singura încăpere de care încă îi mai plăcea, pe jumătate, era bucătăria, a cărei lumină fluorescentă dură se potrivea stării lui de spirit. S-a așezat la vechea lui masă acoperită cu smalț citindu-l pe Thomas Bernhard, noul lui scriitor preferat, pentru a-și abate gândul de la gustul cinei sale.

În spatele lui, pe blatul plin de vase nespălate, a sunat telefonul. Pe ecran se putea citi: WALTER BERGLUND.

„Walter, conștiința mea", își spuse Katz. „De ce mă deranjezi acum?"

Era tentat, fără voia lui, să ridice receptorul, pentru că în ultimul timp se trezise că-i era dor de Walter, dar și-a adus aminte, tocmai la țanc, că la fel de ușor ar fi putut să fie Patty cea care suna de pe telefonul de acasă. Învățase din experiența lui legată de Molly Tremaine că nu trebuie să încerci să salvezi o femeie care se îneacă decât dacă ești gata să te îneci și tu, așa că a rămas privind de pe dig cum Patty se agita și striga după ajutor. Oricum s-ar fi simțit ea acum, nu voia să afle. Marele avantaj al turneului prelungit până la epuizare cu *Lacul fără nume* – spre sfârșit era în stare să-și lase gândurile să colinde în voie în timp ce cânta, era în stare să recapituleze finanțele formației, să cugete la achiziționarea unor droguri noi și să se lase chinuit de remușcări pentru cel mai recent interviu, fără să sară vreo măsură sau să uite vreun vers – fusese faptul că golise versurile de orice semnificație, că separase pentru totdeauna cântecele de sentimentul de tristețe (pentru Molly, pentru Patty) cu care le scrisese. Mersese până-ntr-atât de departe încât să creadă că turneul epuizase toată tristețea. Dar sub nici o formă nu avea de gând să se atingă de telefon atâta vreme cât suna.

Cu toate astea, a verificat căsuța vocală.

Richard? Sunt Walter – Berglund. Nu știu dacă ești acolo, probabil că nici măcar nu ești în țară, dar mă întrebam dacă totuși o să fii mâine pe-acolo. Vin la New York cu treburi și am o mică propunere pentru tine. Scuze pentru că-ți dau de veste așa târziu. În mare, voiam doar să te salut. Patty te salută și ea. Sperăm că ești bine!

Pentru a șterge mesajul apăsați tasta 3.

Katz nu mai primise vești de la Walter de doi ani. Pe măsură ce se prelungea tăcerea, începuse să creadă că Patty, într-un moment de prostie sau nefericire, îi mărturisise soțului ei ce se întâmplase la Lacul fără nume. Walter, cu feminismul lui, cu enervantul lui sistem de judecată întors pe dos, ar fi iertat-o repede pe Patty și l-ar fi lăsat pe Katz să poarte singur vina trădării. Era un lucru ciudat la Walter: împrejurările conspirau întruna pentru a-l face pe Katz, care altminteri nu se temea de nimeni, să se simtă dominat și intimidat de el. Renunțând la Patty, sacrificându-și propria plăcere și dezamăgind-o brutal cu scopul de a-i salva căsnicia, se ridicase momentan la nivelul excelenței lui Walter, dar tot ceea ce obținuse în schimbul efortului său era o formă de invidie față de prietenul său, pentru că acesta se afla în posesia, nesupusă unei examinări atente, a soției sale. Încercase să pretindă că le făcea soților Berglund o favoare încetând să mai comunice cu ei, dar de fapt nu voia să afle că erau fericiți și siguri pe căsnicia lor.

Richard Katz nu ar fi putut spune exact de ce Walter însemna atât de mult pentru el. Fără îndoială, o parte din această legătură se datora pur și simplu unui accident – așa cum se atașează copiii de bunici, la o vârstă impresionabilă, înainte ca trăsăturile personalității copilului să fie pe deplin formate, Walter se strecurase în viața lui înainte ca el să închidă ușa în fața lumii oamenilor obișnuiți și să-și încerce norocul alături de neadaptați și de ratați. Nu că Walter ar fi fost el însuși atât de obișnuit. Era în același timp un naiv irecuperabil, foarte șiret, răbdător și bine informat. Apoi a intervenit și

complicația cu Patty, care era chiar și mai puțin obișnuită decât Walter, oricât de mult încercase ea să pretindă că nu e cazul, și apoi încă o complicație, a faptului că Richard era atras de Patty, nu mai puțin decât era Walter însuși atras de Patty, și de asemenea era atras de Walter, cu siguranță mai puternic decât era Patty însăși atrasă de Walter. Fără îndoială, la mijloc era ceva foarte ciudat. Nici un alt om nu-i mai încălzise vintrele în felul în care o făcea Walter atunci când îl vedea după o lungă absență. Această fierbințeală nu avea nici o legătură cu sexul propriu-zis, cu homosexualitatea, după cum nu aveau nici erecțiile pe care i le provoca prima inhalare de cocaină mult așteptată, dar cu siguranță exista ceva profund chimic acolo. Ceva ce insista să se numească iubire. Katz se bucurase să-i vadă pe soții Berglund în vreme ce familia lor creștea, se bucura că-i cunoaște, se bucura să-i știe acolo, în Vest, ducând o viață bună în care se putea și el strecura atunci când nu se simțea prea grozav. Și apoi stricase totul permițându-și să petreacă o noapte într-o casă de vară, singur cu o fostă jucătoare de baschet care avea talentul de a marca profitând de culoarele înguste ale șansei. Lumea călduță a refugiului său domestic se prăbușise peste noapte în microcosmosul fierbinte și flămând al pizdei lui Patty. La care încă nu-i venea să creadă – i se părea o cruzime – că avusese acces atât de trecător.

Patty te salută și ea.

„Mda, pe toți dracii", își spuse Katz, mâncând *gyros*. Dar imediat ce și-a înlocuit pofta de mâncare cu o neliniște gastrică acută din cauza felului în care alesese să și-o satisfacă, i-a întors apelul lui Walter. Din fericire, i-a răspuns chiar Walter.

— Care-i treaba? întrebă Katz.

— Care-i treaba cu *tine*? îi întoarse Walter întrebarea, cu o amabilitate amețitoare. Se pare c-ai fost peste tot.

— Mda, într-adevăr, îmi cânt trupul electric[1]. Trăiesc vremuri îmbătătoare.

---

1. Titlul unei poezii bine-cunoscute a poetului american Walt Whitman.

— Ai călcat pe becul fantastic.

— Exact. Într-o celulă din pușcăria regională Dade.

— Mda, am citit despre asta. Oricum, ce dracu' căutai în Florida?

— O fătucă sud-americană pe care am confundat-o cu o ființă umană.

— Mi-am imaginat că face parte din aura gloriei, spuse Walter. Gloria cere toate tipurile de excese. Îmi amintesc că vorbeam despre asta.

— Ei bine, din fericire, a trecut vremea când trebuia să am de-a face cu asta. Am coborât din autobuz.

— Ce vrei să spui?

— Construiesc iar terase.

— Terase? Glumești? E o nebunie! Ar trebui să fii în turneu, făcând praf camerele de hotel și înregistrându-ți cele mai respingătoare cântece de protest auzite vreodată.

— Chestii obosite, omule. Fac singurul lucru onorabil care-mi trece prin minte.

— Dar e așa mare păcat!

— Fii atent ce spui. Ai putea să mă jignești.

— Serios, Richard, ești un mare talent. Nu poți să te oprești pur și simplu pentru că s-a-ntâmplat ca oamenilor să le placă unul din albumele tale.

— „Mare talent." Asta-i ca și cum i-ai spune unuia că e geniu până la genunchiul broaștei. Vorbim despre muzică pop aici.

— Hei, hei, hei, spuse Walter. Nu asta mă așteptam să aud. Credeam că termini o înregistrare și te pregătești pentru alt turneu. Te-aș fi sunat mai devreme dacă aș fi știut că te ocupai de terase. Încercam să nu te deranjez.

— Nu trebuie să-ți faci niciodată probleme de genul ăsta.

— Păi, nu ne-ai mai sunat, mi-am imaginat că ești ocupat.

— *Mea culpa*, spuse Katz. Voi ce mai faceți? E totul în regulă?

— Mai mult sau mai puțin. Știi că ne-am mutat la Washington, da?

Katz a închis ochii, încordându-și neuronii pentru ca aceștia să-i trimită o amintire care să-i confirme că știa lucrul acesta.

— Da, spuse el. Cred că știam.

— Păi, se pare că lucrurile s-au cam complicat pe aici. De fapt, tocmai asta m-a făcut să te sun. Am o propunere pentru tine. Ai ceva timp liber mâine după-amiază? Poate spre seară?

— După-amiaza târziu nu e bine. Dar dimineață?

Walter i-a explicat că se întâlnea cu Robert Kennedy Jr. la prânz și trebuia să se întoarcă seara la Washington pentru un zbor spre Texas sâmbătă dimineața.

— Am putea vorbi la telefon acum, spuse el, dar asistenta mea vrea neapărat să te întâlnească. Ea este cea cu care ai lucra. Nu vreau să-i stric surpriza spunându-ți acum ceva.

— Asistenta ta, zise Katz.

— Lalitha. E incredibil de tânără și deșteaptă. De fapt locuiește chiar deasupra noastră. Cred că o să-ți placă mult de ea.

Vioiciunea și încântarea din vocea lui Walter, precum și nuanța de vinovăție sau de teamă din acel „de fapt", nu i-au scăpat atenției lui Katz.

— Lalitha, spuse el. Ce fel de nume mai e și ăsta?

— Indian. Bengalez. A crescut în Missouri. Chiar e foarte drăguță.

— Înțeleg. Și care este propunerea ei?

— Salvarea planetei.

— Înțeleg.

Katz îl bănuia pe Walter că i-o înfățișa intenționat pe această Lalitha ca pe o momeală și îl enerva că era considerat atât de ușor manipulabil. Și totuși – știindu-l pe Walter ca pe un bărbat care nu aducea în discuție numele unei femei drăguțe fără vreun motiv întemeiat – chiar se simțea manipulat, era intrigat.

— Lasă-mă să văd dacă-mi pot reprograma chestiile de mâine după-amiază, spuse el.

— Fantastic, exclamă Walter.

Ce-o fi, o fi. Din experiența lui Katz, rareori strica să faci fătucile să te aștepte. A sunat la familia de pe White Street și l-a informat pe Zachary că întâlnirea cu Caitlyn trebuia să fie amânată.

În după-amiaza următoare, la 3:15, cu doar cincisprezece minute întârziere, intra cu pași mari în hotelul lui Walter, observându-l pe Walter, alături de gagica indiană, așezat la o masă din colț. Înainte chiar să ajungă la masă, a înțeles că nu avea nici o șansă cu ea. Existau optsprezece cuvinte în limbajul trupului cu care femeile își exprimau disponibilitatea și supunerea, iar Lalitha folosea vreo douăsprezece din ele deodată adresându-i-le lui Walter. Îi *sorbea* cuvintele ca într-o vie ilustrație. Atunci când Walter s-a ridicat de la masă ca să-l îmbrățișeze pe Katz, ochii fetei au rămas fixați asupra lui Walter; iar asta era cu adevărat o întorsătură ciudată a universului. Niciodată până atunci Katz nu-l mai văzuse pe Walter într-o dispoziție amoroasă, făcând să se întoarcă după el un cap atât de drăgălaș. Purta un costum bun, închis la culoare, și mai luase puțin în greutate pe măsură ce înaintase în vârstă. Avea umerii mai largi, pieptul i se bomba într-un fel nou.

— Richard, Lalitha, spuse el.

— Mă bucur să te cunosc, rosti Lalitha, scuturându-i mâna ușor, fără să mai adauge nimic cum că ar fi fost onorată sau încântată, nimic cum că ar fi fost un mare fan.

Katz se afundă într-un fotoliu simțindu-se izbit pe neașteptate de o revelație afurisită: contrar minciunilor pe care și le spusese întotdeauna lui însuși, voia femeile lui Walter nu în ciuda prieteniei dintre ei, ci tocmai datorită ei. Timp de doi ani fusese constant chinuit de fanii care își mărturiseau admirația și acum, dintr-odată, era dezamăgit că nu primea o astfel de mărturisire din partea Lalithei, asta din cauza felului în care-l privea pe Walter. Avea tenul închis la culoare și un fel deosebit de a fi, și rotundă, și zveltă. Cu ochii rotunzi, cu fața rotundă, cu sânii rotunzi; cu gâtul și brațele subțiri.

Un nouă plus hotărât care ar fi putut fi un minus zece dacă se străduia ceva mai mult. Katz și-a trecut o mână prin păr, scuturând firicele din praful de pe plăcile Trex. Vechiul lui prieten și dușman radia de încântarea sinceră de a-l revedea.

— Deci care-i treaba, întrebă el.

— Păi, e complicat, spuse Walter. De unde să încep?

— Apropo, ai un costum frumos. Arăți bine.

— O, îți place? Walter își coborî ochii privindu-se. Lalitha m-a convins să-l cumpăr.

— Îi tot spun că garderoba lui lasă de dorit, spuse fata. Nu-și mai luase un costum nou de zece ani!

Avea un accent subcontinental, subtil, răsunător, perfect rezonabil, și vorbea ca și când ar fi avut drept de proprietate asupra lui Walter. Dacă trupul ei n-ar fi transmis o nerăbdare atât de mare de a-i fi pe plac, Katz ar fi crezut că deja îl avea în stăpânire.

— Și tu arăți bine, spuse Walter.

— Mulțumesc de minciună.

— Nu, e bine, ai un aer de Keith Richards[1].

— A, acum ești sincer. Keith Richards arată ca un lup cu scufia bunicii pe cap. Bentița aia?

Walter se consultă cu Lalitha.

— Crezi că Richard arată ca o bunică?

— Deloc, rosti ea cu un „o“ scurt, rotund.

— Deci ești în Washington, spuse Katz.

— Mda, e o situație destul de ciudată, spuse Walter. Lucrez pentru un tip pe nume Vin Haven care stă în Houston, e un magnat al industriei de petrol și gaze. Tatăl neveste-sii a fost un republican de școală veche. A servit sub Nixon, Ford și Reagan. I-a lăsat un conac în Georgetown pe care nu l-au prea folosit niciodată. Atunci când Vin a fondat Trustul, a instalat birourile la parter și ne-a vândut lui Patty și mie etajele al doilea și al treilea la un

1. Compozitor și chitarist britanic, fondator, alături de Mick Jagger, al trupei The Rolling Stones.

preţ sub cel al pieţei. Mai există un apartament micuţ de serviciu la ultimul etaj, unde locuieşte Lalitha.

— Am a treia rută de navetă pe lista celor mai bune din Washington, spuse Lalitha. A lui Walter e chiar mai bună decât a preşedintelui. Toţi împărţim aceeaşi bucătărie.

— Sună plăcut, spuse Katz, aruncându-i lui Walter o privire semnificativă care păru să nu aibă efect. Şi ce este Trustul ăsta?

— Cred că ţi-am vorbit despre asta ultima dată când am discutat.

— Luam atât de multe droguri pe vremea aia, că va trebui să-mi povesteşti totul cel puţin de încă două ori.

— Este Trustul Muntele de Azur, spuse Lalitha. Este o abordare cu totul nouă a conservării mediului. Ideea lui Walter.

— De fapt a fost ideea lui Vin, cel puţin la început.

— Dar ideile cu adevărat originale sunt ale lui Walter, îl asigură Lalitha pe Walter.

O chelneriţă (nimic special, pe care Katz o cunoştea deja şi la care renunţase din consideraţie) le luă comenzile pentru cafele, iar Walter se lansă în povestea Trustului Muntele de Azur. Vin Haven, spunea el, era un om neobişnuit. El şi soţia lui, Kiki, erau pasionaţi iubitori de păsări şi se-ntâmpla să fie prieteni buni cu George şi Laura Bush şi Dick şi Lyenne Cheney. Vin strânsese o avere care se ridica la nouă cifre, pierzând bani în mod profitabil pe puţurile de petrol şi gaz din Texas şi Oklahoma. Acum avansa în vârstă şi, neavând copii cu Kiki, hotărâse să facă praf jumătate din tot bănetul lui pe conservarea unei singure specii de păsări, pitulicea azurie care, spunea Walter, nu numai că era o creatură frumoasă, dar era şi pasărea cântătoare a cărei specie se afla pe cea mai rapidă cale de dispariţie în America de Nord.

— Iată posterul cu pasărea noastră, spuse Lalitha, scoţând o broşură din servietă.

Pasărea cântătoare de pe copertă i se părea lui Katz foarte neinteresantă. Albăstruie, mică, prostuţă.

— O pasăre pe cinste, spuse el.

— Așteaptă, continuă Lalitha. Nu e numai pasărea la mijloc. E o treabă mult mai serioasă de atât. Trebuie să aștepți și să afli viziunea lui Walter.

Viziunea! Katz începea să creadă că singurul scop al lui Walter, atunci când aranjase întâlnirea aceasta, fusese pur și simplu acela de a-i arunca în față faptul că era *adorat* de o fetișcană destul de drăguță de douăzeci și cinci de ani.

Pitulicea azurie, spunea Walter, creștea exclusiv în pădurile bătrâne, cu lemn de esență tare, în climat temperat, cu precădere în Apalașii centrali. În sudul Virginiei de Vest trăia o populație deosebit de sănătoasă, iar Vin Haven, bazându-se pe legăturile sale cu industria energiei convenționale, văzuse în asta ocazia de a stabili un parteneriat cu companiile miniere pentru a crea o întinsă rezervație permanentă pentru pitulici și alte specii amenințate din pădurile de esență tare. Companiile petroliere aveau motive să se teamă că pitulicea avea să intre în curând sub legile speciilor pe cale de dispariție, cu posibile efecte devastatoare asupra libertății lor de a tăia pădurile și de a dinamita munții. Vin credea că acestea puteau fi convinse să ajute păsările cântătoare să nu ajungă pe lista speciilor amenințate și să se aleagă cu niște articole bune în presă și mai mult decât necesare, câtă vreme încă li se permitea să continue extracția cărbunelui. Și așa se alesese Walter cu funcția de director executiv al Trustului. În Minnesota, atâta vreme cât lucrase pentru Conservarea Mediului stabilise niște relații bune cu companiile interesate de minerit, și de obicei era deschis cooperării constructive cu oamenii din domeniul minier.

— Domnul Haven a intervievat vreo șase alți candidați înaintea lui Walter, spuse Lalitha. Unii dintre ei s-au ridicat în picioare și au plecat chiar în mijlocul interviurilor. Erau atât de încuiați la minte și atâta se temeau să nu fie criticați! Nimeni altcineva în afara lui Walter nu a putut vedea șansa care i se oferea cuiva care era dispus să-și asume

un risc mare și să nu țină seama atât de mult de părerea generală.

Walter se strâmbă la acest compliment, dar era evident că îi făcea plăcere.

— Toți oamenii aceia aveau slujbe mai bune decât aveam eu. Ei aveau mai multe de pierdut.

— Dar cărui ecologist îi pasă mai mult de slujba lui decât de mediu?

— Păi multora dintre ei, din nefericire. Au familii și responsabilități.

— Dar și tu ai! Numai că, de ce nu vrei să recunoști, tu ești de-a dreptul nemaipomenit, spuse Katz, deloc amabil. Încă se mai agăța de speranța că, atunci când se vor ridica să plece, Lalitha se va dovedi că avea fundul mare sau coapsele groase.

Pentru a ajuta la salvarea păsării cântătoare, a continuat Walter, Trustul intenționa să creeze o arie de o sută de mile pătrate lipsită de drumuri – „Suta lui Haven" era numele neoficial al proiectului – în districtul Wyoming, în Virginia de Vest, înconjurată de o „zonă-tampon" mai întinsă, deschisă vânătorii și distracției motorizate. Pentru a putea să-și permită achiziționarea suprafeței și a drepturilor miniere de pe o singură parcelă atât de întinsă, Trustul trebuia mai întâi să permită efectuarea extracțiilor miniere pe aproape o treime din suprafață, prin procedeul îndepărtării vârfului muntelui. Aceasta era ideea care îi speriase pe ceilalți candidați. Îndepărtarea vârfului de munte, ca metodă de minerit, așa cum se practica în mod curent, era o acțiune dezastruoasă din punct de vedere ecologic – creasta stâncoasă era dinamitată pentru a scoate la iveală straturile de cărbuni de dedesubt, văile înconjurătoare se umpleau de grohotiș, izvoarele de o mare diversitate biologică erau șterse de pe fața pământului. Totuși Walter credea că acțiunile de reecologizare bine controlate ar putea să atenueze pagubele provocate într-o măsură mult mai mare decât credeau oamenii; și marele avantaj al pământului complet golit de cărbuni era că nimeni nu avea să-l mai exploateze vreodată.

Katz își amintea că îi lipsise Walter, printre altele, și pentru discuțiile acelea eficiente despre ideile actuale.

— Dar nu vrem să lăsăm cărbunele sub pământ? întrebă el. Am crezut că uram cărbunele.

— Asta este o discuție mai lungă, pentru altă dată, spuse Walter.

— Walter are niște idei excelente și originale despre combustibilul fosil versus energie nucleară sau eoliană, spuse Lalitha.

— E suficient să spunem că suntem *realiști* în privința cărbunelui, spuse Walter.

Chiar mai interesantă, a continuat el, era chestiunea banilor pe care Trustul îi trimitea către America de Sud, acolo unde pitulicea azurie, ca atât de multe alte păsări cântătoare nord-americane, își petrecea iernile. Pădurile Anzilor dispăreau într-un ritm alarmant de accelerat, iar în ultimii doi ani Walter făcuse excursii lunare în Columbia pentru a cumpăra parcele întinse de teren și pentru a coopera cu ONG-urile locale care încurajau ecoturismul și-i ajutau pe țărani să-și înlocuiască sobele pe bază de lemne cu sisteme de încălzire solare și electrice. Cu un dolar încă mai făceai o treabă pe cinste în emisfera sudică, iar în America de Sud jumătate din parcul panamerican al pitulicii era deja amenajat.

— Domnul Haven nu plănuise să facă nimic în America de Sud, spuse Lalitha. Neglijase complet partea aceea de lume înainte să-i atragă Walter atenția asupra ei.

— Dincolo de orice altceva, spuse Walter, m-am gândit că ar putea exista un beneficiu educațional în crearea unui parc care să se întindă pe două continente. Pentru a readuce în atenție ideea că totul se leagă. În final sperăm să sponsorizăm amenajarea altor rezervații mai mici de-a lungul rutei de migrare a pitulicii între Texas și Mexic.

— E bine, spuse Katz politicos. E o idee bună.

— E o idee *foarte* bună, rosti Lalitha, uitându-se la Walter.

— Problema este, spuse Walter, că pământul dispare atât de repede încât n-are nici un rost să așteptăm ca guvernele să se ocupe de conservare. Problema guvernelor e că sunt alese de niște majorități care nu dau doi bani pe biodiversitate. În vreme ce miliardarii sunt înclinați să le pese. Au interesul de a menține planeta cât de cât sănătoasă pentru că ei și ai lor vor fi cei care vor avea destui bani pentru a se bucura de planetă. Motivul pentru care Vin Haven a început să se ocupe de conservarea mediului la fermele sale din Texas este că îi place să vâneze păsările mari și să le privească pe cele mici. Interes propriu, mda, dar cu câștig de ambele părți. În termenii izolării habitatului, pentru a-l salva din calea progresului, e mult mai ușor să convingi câțiva miliardari decât să educi alegătorii americani care sunt întru totul fericiți cu cablul și consolele de jocuri și benzile mari de frecvență.

— În plus, oricum nu vrei de fapt trei sute de milioane de americani care să alerge prin zonele tale de sălbăticie, spuse Katz.

— Exact. N-ar mai fi sălbăticie.

— Deci, practic tu-mi spui că ai trecut de partea întunecată.

Walter râse.

— Așa e.

— Trebuie să-l cunoști pe domnul Haven, îi spuse Lalitha lui Katz. Chiar e un personaj interesant.

— S-ar părea că prietenia acestuia cu George și Dick îmi comunică tot ce am nevoie să știu.

— O, nu, Richard, nu-i așa, spuse ea. Nu-ți spune totul.

Felul fermecător în care îl pronunțase pe „o" în acel *O, nu*, îl făcu pe Katz să-și dorească s-o contrazică în continuare.

— Iar individul e vânător, spuse el. Probabil vânează chiar împreună cu Dick, nu-i așa?

— De fapt, câteodată chiar vânează împreună cu Dick, spuse Walter. Dar soții Haven mănâncă ceea ce vânează și reușesc să mențină sălbăticia pe pământul lor. Nu vânatul este problema. Nici soții

Bush nu sunt problema. Atunci când Vin Haven vine în oraș, se duce la Casa Albă ca să urmărească meciurile de fotbal Longhorns și în timpul ăsta o prelucrează pe Laura. A convins-o să se preocupe de păsările din Hawaii. Cred că în curând o să vedem ceva acțiune și în regiunea aceea. Relația cu Bush, *per se*, nu este o problemă.

— Și atunci care-i problema? întrebă Katz.

Walter și Lalitha schimbară niște priviri neliniștite.

— Ei bine, sunt mai multe, spuse Walter. Banii sunt una dintre ele. Dat fiind cât de mulți bani trimitem înspre America de Sud, chiar ar fi fost de mare ajutor să obținem ceva finanțare publică în Virginia de Vest. Iar problema dinamitării vârfului de munte se dovedește a fi una foarte spinoasă. Grupurile locale ale alegătorilor văd în industria minieră întruchiparea răului, în special când vine vorba de ÎVM.

— ÎVM înseamnă îndepărtarea vârfului de munte, spuse Lalitha.

— *The New York Times* dă mână liberă tandemului Bush-Cheney în privința Irakului, dar continuă să publice toate editorialele alea blestemate despre răul provocat prin ÎVM, explică Walter. Nimeni la nivel de stat, federație sau particular nu vrea să se atingă de un proiect care implică sacrificarea culmilor muntoase și relocarea familiilor sărace din căminele lor ancestrale. Nu vor să audă de reîmpădurire, nu vor să audă de activități ecologice susținute. Wyoming County este un ținut foarte, foarte gol – numărul total al familiilor direct afectate de planul nostru este mai mic de două sute. Dar toată treaba se transformă într-un conflict care opune corporațiile cele malefice și omul de rând cel neajutorat.

— E atât de stupid și irațional, spuse Lalitha. Nici măcar nu vor să-l *asculte* pe Walter. El are niște idei foarte bune în legătură cu reîmpădurirea, însă oamenii pur și simplu își astupă urechile atunci când intrăm într-o încăpere.

— Mai există și chestia aia, Inițiativa Regională a Reîmpăduririi Apalașilor, spuse Walter. Te interesează vreun pic toate amănuntele astea?

— Mă interesează să vă urmăresc pe voi doi vorbind despre ele, spuse Katz.

— Ei bine, foarte pe scurt, ceea ce i-a adus ÎVM-ului un renume atât de prost este faptul că cei mai mulți proprietari cu drept de forare la suprafață nu recurg la genul corect de reecologizare. Înainte ca o companie minieră să-și poată exercita drepturile de forare și să distrugă un munte, trebuie să depună o garanție care nu li se rambursează până când pământul nu a fost reabilitat. Iar problema e că acești proprietari continuă să se cramponeze de pajiștile astea plate, golașe, predispuse la tasare, în speranța că vreun antreprenor va veni și va construi acolo locuințe luxoase, în ciuda faptului că sunt situate la dracu-n praznic. Cert este că poți să obții o pădure bogată, biodiversitate, dacă te ocupi de reecologizare așa cum trebuie. Folosește un metru douăzeci de pământ și gresie naturală în loc de obișnuiții patruzeci și cinci de centimetri. Ai grijă să nu tasezi pământul prea tare. Și apoi plantează combinația potrivită de specii de copaci cu creștere rapidă sau lentă în anotimpul potrivit. Avem dovezi că pădurile de felul acesta ar putea fi de fapt *mai bune* pentru familiile de pitulici decât pădurile seculare pe care le înlocuiesc. Așadar planul nostru nu este doar acela de a salva pitulicea, ci și cel de a crea publicitate în jurul lucrurilor făcute cum trebuie. Dar tradiționaliștii conservării mediului nu vor să discute despre modalități de-a face lucrurile cum trebuie, pentru că dacă ar face lucrurile cum trebuie, companiile miniere ar putea să pară mai puțin dăunătoare, iar ÎVM o metodă ceva mai digerabilă din punct de vedere politic. Așa că nu putem obține nici un ban din afară, iar opinia publică se coalizează împotriva noastră.

— Însă problema care se ridică atunci când vrem să continuăm singuri, spuse Lalitha, este că fie ne limităm la un parc mult mai mic, prea mic pentru

a fi un mediu propice pentru pitulici, fie facem prea multe concesii companiilor miniere.

— Care chiar sunt oarecum dăunătoare, spuse Walter.

— Așa că nu putem pune prea multe întrebări legate de banii domnului Haven.

— Se pare că sunteți ocupați până peste cap, spuse Katz. Dacă aș fi miliardar, mi-aș scoate carnetul de cecuri chiar acum.

— Deși poate fi chiar mai rău, spuse Lalitha, cu ochii lucind într-un mod ciudat.

— Te-ai plictisit deja? îl întrebă Walter.

— Nicidecum, răspunse Katz. Sincer, duc o lipsă acută de stimulare intelectuală.

— Ei bine, din nefericire, problema este că Vin s-a dovedit a avea și alte motive.

— Bogații sunt ca niște bebeluși, spuse Lalitha. Ca niște *bebeluși*, futu-i mama ei de treabă.

— Ia mai zi o dată, spuse Katz.

— Ce anume?

— Futu-i... Îmi place pronunția.

Ea se înroși. Domnul Katz o intimidase.

— Futu-i, futu-i, futu-i, spuse ea veselă, pentru el. Am lucrat cândva pentru Conservarea Mediului, iar atunci când aveam gala anuală, bogătașii erau fericiți să cumpere o masă pentru douăzeci de mii de dolari, dar numai dacă-și primeau punguța cu cadouri la finalul serii. Punguțele cu cadouri erau pline cu aiureli lipsite de valoare donate de altcineva. Dar dacă nu-și primeau punguțele cu cadouri, n-ar mai fi donat douăzeci de mii de dolari anul următor.

— Am nevoie de promisiunea ta, îi spuse Walter lui Katz, că n-o să pomenești nimic din toate astea nimănui.

— Promit.

Trustul Muntele de Azur, spunea Walter, fusese înființat în primăvara anului 2001, atunci când Vin Haven călătorise la Washington ca să participe la acțiunile bine-cunoscutului grup operațional din domeniul energetic al vicepreședintelui, pentru a

cărui listă de invitați Dick Cheney încă mai plătea din banii contribuabililor ca să o apere de Legea Libertății Informației. La cocktailuri, într-o seară, după o lungă zi de acțiune a grupului operațional, Vin le vorbise președinților Grupului Energetic Noardone și Blasco, punându-i în temă cu subiectul pitulicii azurii. Imediat ce i-a convins că nu erau păcăliți – că Vin chiar era serios când vorbea despre salvarea unei păsări care nu se vâna – s-a ajuns la o înțelegere de principiu: Vin urma să meargă să cumpere o suprafață uriașă de pământ, fără să pună la inimă metoda ÎVM, care apoi urma să fie reecologizată și transformată pentru totdeauna în sălbăticie. Walter aflase de această înțelegere atunci când preluase funcția de director executiv al Trustului. Ceea ce nu aflase – descoperise abia de curând – era faptul că vice-președintele, în timpul aceleiași săptămâni, în 2001, îi menționase în particular lui Vin Haven că președintele intenționa să opereze niște schimbări de regulament ale sistemului de taxe, pentru a face ca extracția gazului natural să se poată aplica în mod economic în Apalași. Și că Vin acționase cumpărând drepturile de excavare minieră pe terenuri întinse nu numai în Wyoming County, ci și în alte câteva părți din Virginia de Vest care erau fie lipsite de cărbuni, fie fuseseră deja exploatate. Aceste achiziții semnificative de drepturi de forare aparent nefolositoare ar fi trebuit să tragă un semnal de alarmă, spunea Walter, dacă Vin n-ar fi fost capabil să pretindă că punea la adăpost niște posibile spații pentru rezervațiile naturale ale Trustului.

— Ca să scurtăm toată povestea, spuse Lalitha, ne folosea pe post de paravan.

— Ținând cont, bineînțeles, spuse Walter, că lui Vin chiar îi plac păsările și face lucruri grozave pentru pitulicea azurie.

— Doar că-și voia și punguța mică de cadouri, spuse Lalitha.

— Punguța lui nu tocmai mică de cadouri, după cum s-a dovedit, spuse Walter. Toate astea sunt încă în mare parte strict confidențiale, așa că probabil

nu ai auzit nimic în legătură cu asta, dar Virginia de Vest este pregătită să foreze ca să scoată din pământ rahatul ăla. Sute de mii de acri, despre care presupuneam cu toții că sunt pentru totdeauna transformați în rezervații, se află acum în plin proces de a fi distruși, chiar în momentul în care noi stăm aici. Vorbind în termeni de fragmentare și distrugere, e la fel de rău ca oricare alte lucruri făcute de industria cărbunelui. Dacă ai drept de exploatare, poți face orice-ți trece prin cap să ți-l exerciți, chiar și pe teren public. Drumuri noi pretutindeni, mii de puțuri, echipament zgomotos care funcționează zi și noapte, lumini orbitoare toată noaptea.

— Și între timp, drepturile de foraj minier ale șefului vostru sunt dintr-odată mult mai valoroase, spuse Katz.

— Exact.

— Iar acum vinde pământul pe care pretindea că-l cumpără pentru voi?

— O parte din el, mda.

— Incredibil.

— Păi, încă mai cheltuiește o tonă de bani. Și va lua măsuri pentru a atenua impactul forării acolo unde încă mai deține drepturi de exploatare. Dar a trebuit să vândă o mulțime de astfel de drepturi pentru a acoperi niște cheltuieli mari, pe care speram să nu le avem dacă opinia publică se întorcea de partea noastră. Concluzia este că nu a intenționat niciodată ca adevăratul cost al investiției lui în Trust să fie pe atât de mare, pe cât am crezut eu inițial.

— Cu alte cuvinte ai fost păcălit.

— Am fost un pic păcălit. Încă mai facem Parcul Pitulicii, dar am fost păcăliți. Și, te rog, nu pomeni nimănui nimic din toate astea.

— Deci asta ce înseamnă? întrebă Katz. Adică, în afară de faptul că am avut dreptate că prietenia cu Bush este malefică.

— Înseamnă că eu și Walter am devenit niște angajați derbedei, spuse Lalitha cu privirea ei stranie și scânteietoare.

— Nu derbedei, o corectă Walter repede. Nu spune derbedei. Nu suntem derbedei.

— Nu, de fapt, suntem destul de derbedei.

— Îmi place și felul în care rostești „derbedei", îi spuse Katz.

— Totuși, încă ne mai place de Vin, spuse Walter. Vin e figură mare. Doar că ceea ce simțim noi este că din moment ce el nu a fost pe de-a-ntregul sincer cu noi, nu suntem obligați nici noi să fim pe de-a-ntregul sinceri cu el.

— Avem să-ți arătăm niște hărți și grafice, spuse Lalitha, scotocind prin servieta ei.

Mulțimea de oameni strânsă devreme la Walker's, șoferi de camioane și polițiști de la secția de poliție de după colț, umpleau mesele și asediau barul. Afară, în lumina persistentă a unei după-amiezi de iarnă târzie din februarie, străzile se aglomerau din cauza traficului subteran intens de vineri. Într-un univers paralel, confuz de ireal, Katz era încă sus, cocoțat pe acoperișul din White Street, flirtând asiduu cu nubila Caitlyn. Acum nu mai părea să merite efortul. Deși putea să-i pese sau nu de natură, Katz nu putea să se abțină să îl invidieze pe Walter că se lua de lacheii lui Bush și încerca să-i bată pe terenul lor. În comparație cu producția de gumă Chiclets sau cu construcția de terase pentru cei demni de dispreț, asta părea ceva *interesant.*

— M-am apucat de treaba asta în primul rând, spunea Walter, pentru că nu puteam să dorm noaptea. Nu puteam accepta ceea ce se întâmpla în țară. Clinton n-a făcut absolut nimic pentru mediu. Absolut nimic, la dracu'. Clinton nu voia decât ca toată lumea să petreacă la Fleetwood Mac. „Nu înceta să te gândești la ziua de mâine?" Rahat pe băț. A nu te gândi deloc la ziua de mâine a fost politica lui legată de mediu. Și apoi Gore a fost prea pămpălău pentru a-și înălța steagul cel verde și prea drăguț ca să joace murdar în Florida. Mie încă îmi era pe jumătate bine când eram în St. Paul, însă tot trebuia să străbat statul în lung și-n lat pentru problemele de mediu, și era ca și cum mi se arunca acid în față

de fiecare dată când treceam de granițele orașului. Nu numai din cauza agriculturii industrializate, dar și din pricina extinderii, extinderii, extinderii. Extinderea urbană cu densitate redusă este *cea mai rea.* Și pretutindeni SUV-uri, pretutindeni snowmobile, pretutindeni Jet Ski-uri, pretutindeni ATV-uri, pretutindeni peluze de doi acri. Peluzele alea blestemate, verzi, monospecifice, năclăite de chimicale.

— Iată hărțile, spuse Lalitha.

— Mda, astea indică fragmentarea, continuă Walter, înmânându-i lui Katz două hărți laminate. Asta reprezintă habitatul nealterat în 1900, iar asta, habitatul nealterat în 2000.

— Consecințele prosperității, spuse Katz.

— Cu toate astea, extinderea urbană a fost atât de prost realizată, explică Walter. Încă am mai avea suficient teren pentru conservarea altor specii dacă nu ar fi totul atât de fragmentat.

— O fantezie drăguță, trebuie să recunosc, spuse Katz.

În adâncul sufletului bănuia că era inevitabil ca prietenul lui să devină unul din oamenii aceia care umblă peste tot cu documentație laminată la ei. Dar era surprins de ciudatul cel *furios* în care se transformase Walter în ultimii doi ani.

— Asta mă ținea treaz noaptea, spuse Walter. Fragmentarea asta. Pentru că peste tot este aceeași problemă. E ca internetul sau televiziunea prin cablu – nu există o centralizare, nu există un acord comun, nu există decât un trilion de mici zgomote înnebunitoare. Nu putem niciodată să ne așezăm și să purtăm o discuție logică, nu-i decât gunoi ieftin și extindere murdară. Toate lucrurile adevărate, lucrurile autentice, lucrurile cinstite dispar. Din punct de vedere intelectual și cultural nu facem decât să ne rostogolim de colo-colo ca niște bile de biliard rătăcite, reacționând la cei mai recenți stimuli întâmplători.

— Pe internet există ceva pornografie bunicică, spuse Katz. Așa mi s-a spus.

— Nu am realizat nimic coerent în Minnesota. Am adunat doar câteva frânturi de drăgălășenie sporadică. Există aproximativ șase sute de specii de păsări care se pot înmulți în America de Nord, și poate că o treime din ele sunt distruse prin fragmentare. Ideea lui Vin era că dacă două sute de oameni cu adevărat bogați și-ar alege fiecare câte o specie și ar înceta să oprească fragmentarea habitatelor lor, am putea să le salvăm pe toate.

— Pitulicea azurie e o pasăre foarte pretențioasă, spuse Lalitha.

— Se înmulțește în vârfurilor copacilor cu frunze căzătoare din pădurile mature, spuse Walter. Și apoi, imediat ce puii pot zbura, familia coboară mutându-se în desișuri, pentru siguranță. Dar pădurile virgine au fost toate tăiate pentru lemn și cărbune, iar pădurile regenerate nu au genul potrivit de desiș și toate sunt fragmentate de drumuri, ferme, subdiviziuni și mine de cărbuni, care pun pitulicea în pericol din cauza pisicilor, a ratonilor și a ciorilor.

— Așa că, înainte să-ți dai seama, nici n-or să mai existe pitulici azurii.

— Asta chiar sună dur, spuse Katz. Deși este doar o pasăre.

— Fiecare specie are dreptul inalienabil de a-și continua existența, spuse Walter.

— Sigur. Bineînțeles. Încerc doar să-mi dau seama de unde vin toate astea. Nu-mi aduc aminte să te fi preocupat păsările atunci când erai la facultate. Pe atunci, din câte îmi aduc aminte, erai mai degrabă împotriva suprapopulării și pentru limitarea creșterii natalității.

Walter și Lalitha schimbară din nou priviri fugare.

— Suprapopularea e tocmai chestiunea în care vrem să ne ajuți, spuse Lalitha.

Katz râse.

— Deja fac tot posibilul.

Walter răsfoia graficele lui laminate.

— Am început să refac drumul înapoi, spuse el, pentru că tot nu dormeam. Îți amintești spusele lui Aristotel despre diferitele feluri de cauze? Eficiente,

formale și finale? Ei bine, vandalizarea cuiburilor de către ciori și pisici sălbăticite e o cauză eficientă a dispariției pitulicii. Iar fragmentarea habitatului este cauza formală a *acestui lucru*. Dar care este cauza finală? Cauza finală este sursa tuturor problemelor pe care le avem. Cauza finală este aceea că sunt prea mulți oameni afurisiți pe planetă. Asta e ceva vizibil mai ales dacă mergi în America de Sud. Da, consumul pe cap de persoană e în creștere. Da, chinezii golesc ilegal rezervele naturale din partea lor de lume. Dar adevărata problemă este presiunea populației. Șase copii de familie comparat cu unu virgulă cinci. Oamenii sunt disperați să-și hrănească odraslele pe care biserica, în infinita ei înțelepciune, îi determină să-i facă, și așa că aceștia distrug mediul înconjurător.

— Ar trebui să vii cu noi în America de Sud, spuse Lalitha. Conducem pe drumurile alea înguste, sunt multe gaze de eșapament de la motoarele proaste și benzina prea proastă, dealurile toate sunt dezgolite, familiile au toate câte opt sau zece copii, e de-a dreptul înnebunitor. Ar trebui să vii o dată cu noi și să vezi dacă-ți place ce-o să găsești acolo. Pentru că toate astea se apropie de noi.

Țăcănită, se gândi Katz. O țăcănită mică și sexy.

Walter îi înmână un grafic plastifiat.

— Doar în America, spuse el, populația urmează să crească cu cincizeci la sută în următoarele patru decenii. Gândește-te la cât de aglomerate sunt deja suburbiile, gândește-te la trafic, la extindere, la degradarea mediului și la dependența de petrolul străin. Și apoi adaugă cincizeci la sută. Și asta-i doar ceea ce se întâmplă în America și, teoretic, America poate susține o populație mai numeroasă. Și apoi gândește-te la emisiile de carbon la nivel global și la genocidul și foametea din Africa, și la impasul critic în care se află clasa de jos a lumii arabe și la pescuitul excesiv din oceane, la așezămintele aflate pe terenuri ilegal ocupate ale israeliților, la ocuparea Tibetului de către chinezi, la suta de milioane de oameni săraci în Pakistanul dotat cu

arme nucleare: aproape nici o problemă din lume n-ar putea rămâne nerezolvată sau cel puțin în mod semnificativ atenuată de împuținarea oamenilor. Și totuși – îi întinse lui Katz un alt grafic – o să adăugăm alte trei miliarde până în 2050. Cu alte cuvinte *adăugăm* echivalentul întregii populații de pe glob atunci când tu și eu ne punem bănuții în cutiile UNICEF-ului. Orice lucruri mărunte pe care le-am putea face încercând să salvăm o parte a naturii și să păstrăm o anume calitate a vieții vor fi copleșite de numărul impresionant al populației, pentru că oamenii își pot schimba obiceiurile de consum – e nevoie de timp și efort, dar e posibil –, însă dacă populația continuă să crească, nimic din ceea ce facem nu va mai conta. Și totuși *nimeni* nu vorbește despre asta în mod public. Este o problemă enormă care se află chiar sub nasul nostru și asta ne va omorî.

— Toate astea sună foarte cunoscut, spuse Katz. Îmi amintesc niște discuții destul de lungi.

— Mă pasiona într-adevăr problema asta în facultate. Dar, pe de altă parte, vezi bine, m-am înmulțit și eu, la rândul meu.

Katz ridică din sprâncene. *Înmulțire* era un fel interesant de a vorbi despre propria nevastă și copii.

— În felul meu, spuse Walter, cred că făceam parte dintr-o schimbare culturală mai largă care se petrecea în anii '80 și '90. Suprapopularea era în mod clar un subiect al discuțiilor publice din anii '70, între Paul Ehrlich[1] și Clubul de la Roma[2] și cei din ZPG[3]. Și apoi dintr-odată s-a stins. Pur și simplu a devenit de nemenționat. O parte din toate astea au însemnat Revoluția Verde – știi bine, încă multă foamete, dar nu apocaliptică. Și apoi controlul

1. Om de știință german, laureat al premiului Nobel, recunoscut pentru faptul că a descoperit leacul sifilisului, interesat de chimioterapie, imunologie și hematologie.
2. Organizație mondială interesată de problemele actuale și viitorul omenirii.
3. Zero Population Growth (organizație funcționând pe principiul creșterii zero a populației în scopul obținerii unui echilibru demografic).

populației a dobândit un prost renume pe plan politic. China totalitaristă cu politica ei privind unicul copil, Indira Ghandi care a recurs la sterilizări forțate, ZPG-ul american reprezentat ca nativist și rasist. Toți liberalii s-au speriat și au amuțit. Până și Clubul Sierra s-a speriat. Și conservatorii, bineînțeles, care nu dădeau din start nici o ceapă degerată pe toate astea, pentru că întreaga lor ideologie se bazează pe un interes egoist pe termen scurt și pe planul lui Dumnezeu și așa mai departe. Așa că problema a devenit cancerul ăsta despre care știi că crește înăuntrul tău, dar tu hotărăști că nu vrei să te gândești la asta.

— Și ce-are asta de-a face cu pitulicea azurie? îl întrebă Katz.

— *Totul* se leagă de asta, spuse Lalitha.

— După cum spuneam, continuă Walter, am hotărât să ne asumăm niște libertăți în privința interpretării misiunii Trustului, care este aceea de a asigura supraviețuirea pitulicii. Continuăm să mergem la sursele problemei, o întoarcem către origini. Și lucrul la care ajungem în final, când vine vorba de cauza finală sau de „variabila invariabilă", în 2004, este că a devenit pe de-a-ntregul nesănătos și deloc *cool* să vorbești despre regresia creșterii populației.

— Și așa că l-am întrebat pe Walter, spuse Lalitha, care este persoana cea mai *cool* pe care o cunoaște?

Katz râse și clătină din cap.

— O, nu. Nu, nu, nu.

— Ascultă, Richard, spuse Walter, conservatorii au câștigat. Au transformat democrații într-un partid de centru dreapta. Au făcut ca întreaga țară să cânte „Dumnezeu să binecuvânteze America", cu accentul pe *Dumnezeu*, la absolut fiecare meci de baseball din ligă. Au câștigat pe fiecare front afurisit, dar au câștigat în primul rând pe plan cultural, și *mai ales* în privința bebelușilor. În 1970 era la modă să te preocupe viitorul planetei și să nu ai copii. Acum singurul lucru asupra căruia toată

lumea cade de acord, și de dreapta, și de stânga, este faptul că-i frumos să ai o grămadă de copii. Cu cât mai mulți, cu atât mai bine. Kate Winslet e gravidă, uraaa, uraaa. Vreun nătărău din Iowa tocmai s-a procopsit cu octupleți, uraaa, uraaa. Discuția despre idioțenia SUV-urilor amuțește în clipa în care oamenii spun că le cumpără pentru a-și proteja neprețuiții bebeluși.

— Un bebeluș mort nu e o priveliște prea drăguță, spuse Katz. Adică, se presupune că voi doi nu pledați pentru infanticid.

— Bineînțeles că nu, spuse Walter. Vrem doar ca nașterea copiilor să devină un fel de rușine. Așa cum fumatul este o rușine. Așa cum a fi obez este o rușine. Așa cum a conduce o Escalade ar fi o rușine dacă nu ar exista argumentul legat de copii. Așa cum a trăi într-o casă de patru mii de picioare pătrate pe un teren de doi acri ar trebui să fie o rușine.

— „Fă-o dacă trebuie", spuse Lalitha, „dar nu te aștepta să mai fii și felicitat". Acesta este mesajul pe care trebuie să-l răspândim.

Katz privi în ochii ei de om dus cu pluta.

— Dumneata nu-ți dorești copii.

— Nu, spuse ea, susținându-i privirea.

— Cam ce vârstă ai, douăzeci și cinci de ani?

— Douăzeci și șapte.

— S-ar putea să simți altfel peste vreo cinci ani. Ceasul biologic începe să ticăie în jur de treizeci. Cel puțin asta știu eu din experiența mea legată de femei.

— Nu va fi și cazul meu, spuse ea și-și deschise larg, pentru mai multă greutate, ochii deja foarte rotunzi.

— Copiii sunt frumoși, spuse Walter. Copiii au fost dintotdeauna rostul vieții. Te îndrăgostești, te reproduci, și apoi copiii cresc și se îndrăgostesc și se reproduc. Spre *asta* s-a îndreptat viața dintotdeauna. Spre naștere. Spre și mai multă viață. Dar acum problema este că încă și mai multă viață este

ceva frumos și plin de semnificație la nivel individual, dar pentru lumea în întregul ei, asta nu înseamnă decât și mai multă moarte. Și nici măcar o moarte frumoasă. Avem în față perspectivele pierderii a jumătate din speciile lumii în următoarea sută de ani. Ne confruntăm cu cel mai mare cataclism de la dispariția dinozaurilor încoace. Mai întâi se vor șterge cu totul de pe suprafața pământului ecosistemele, apoi va urma înfometarea în masă și/sau boala și/sau omorurile. Ceea ce încă este „normal" la nivel individual este groaznic și fără precedent la nivel global.

— Este ca problema cu Katz[1], păru să fie ceea ce spuse Lalitha.

— *Moi?*

— Mâțele, spuse ea. M-Â-Ț-E. Toată lumea își iubește pisicuța și o lasă să-și facă de cap pe afară. E doar o singură pisică – câte păsări poate să omoare? Ei bine, în fiecare an, în Statele Unite, un *miliard* de păsări cântătoare sunt omorâte de pisici domestice sau sălbăticite. Este una din cauzele majore ale împuținării păsărilor cântătoare în America de Nord. Dar nimănui nu-i pasă nici cât negru sub unghie, pentru că fiecare își iubește pisicuța.

— Nimeni nu vrea să se gândească la asta, spuse Walter. Nimeni nu vrea decât să-și asigure stilul normal de viață.

— Vrem să ne ajuți să-i facem pe oameni să se gândească la asta spuse Lalitha. La suprapopulare. Nu avem resursele de a recurge la *planning* familial și la o educație a femeilor, așa cum există peste ocean. Suntem un grup axat spre conservarea speciilor. Așadar, ce putem face ca să recreăm un echilibru? Cum putem determina guvernanții și ONG-urile să investească de cinci ori mai mult în controlul populației?

Katz îi zâmbi lui Walter.

---

1. În limba engleză numele Katz are aceeași pronunție ca pluralul substantivului „pisică" (*cats*).

— I-ai spus că am mai trecut deja prin asta? I-ai povestit despre cântecele pe care încercai să mă faci să le scriu?

— Nu, spuse Walter. Dar îți amintești ce obișnuiai să spui? Spuneai că nimănui nu-i păsa de cântecele tale pentru că nu erai faimos.

— Te-am căutat pe Google, spuse Lalitha. Există o listă impresionantă cu numele unor muzicieni bine-cunoscuți care spun că te admiră, pe tine și pe Traumatici.

— Traumaticii au murit, scumpo. Walnut Surprise a murit și ea.

— Deci uite care este propunerea, spuse Walter. Oricât de mulți bani ai câștiga cu construcția teraselor, noi îți vom plăti înzecit pe o perioadă nedeterminată dacă vrei să lucrezi alături de noi. Punem la cale un festival de vară al muzicii și politicii, poate prin Virginia de Vest, cu câteva nume de celebrități, ca să atragem atenția asupra problemelor populației. Toate acestea au ca țintă exclusivă tinerii.

— Suntem gata să propunem școli de vară pentru studenți, organizate în toată țara, spuse Lalitha. De altfel și în Canada sau în America Latină. Putem finanța douăzeci sau treizeci de proaspeți absolvenți din fondul discreționar al lui Walter. Dar mai întâi trebuie să facem ca aceste școli de vară să pară foarte șmechere. Să pară *chestia cea mai grozavă* pe care puștii ar putea-o face în timpul verii.

— Vin Haven nu prea are nici un cuvânt de spus în privința fondului meu discreționar, spuse Walter. Atâta timp cât punem o pitulice azurie în centrul documentației noastre, pot să fac tot ce vreau.

— Dar totul trebuie să se întâmple foarte repede, spuse Lalitha. Puștii își fac deja planuri pentru vara asta. Trebuie să le atragem atenția în următoarele câteva săptămâni.

— Avem nevoie de numele și imaginea ta, în oricât de mică măsură, spuse Walter. Dacă ai putea face o înregistrare video pentru noi, cu atât mai bine. Dacă ne-ai putea scrie câteva cântece, chiar și mai bine. Dacă ai putea da niște telefoane, lui

Jeff Tweedy, lui Ben Gibbard[1] și lui Jack White[2], ca să ne găsești niște oameni dispuși să lucreze *pro bono* pentru festival sau să-l sponsorizeze comercial, cel mai bine.

— Ar fi grozav și dacă le-ai spune potențialilor participanți că vor lucra cu tine în mod direct, spuse Lalitha.

— Chiar și numai promisiunea vagă de a intra în legătură cu ei ar fi ceva fantastic, spuse Walter.

— Dacă am putea realiza un poster pe care să scrie „Alăturați-vă legendei rock Richard Katz în vara aceasta la Washington" sau ceva de genul acesta, spuse Lalitha.

— Totul trebuie să sune *cool* și trebuie să se răspândească, spuse Walter.

În timp ce îndura bombardamentul acesta, Katz se simțea trist și departe de toate. Walter și fata aceea păreau să fi clacat sub presiunea de a se fi gândit la distrugerea lumii în prea multe amănunte. Au fost fermecați de o idee și au discutat-o până s-au lăsat convinși unul de celălalt. Făcuseră un balon de spumă care apoi își luase zborul dincolo de realitate și-i purtase odată cu el. Nu păreau să-și dea seama că locuiau într-o lume a cărei populație se ridica la cifra doi.

— Nu știu ce să spun, rosti el.

— Spune da! zise Lalitha, strălucind.

— O să plec la Houston pentru câteva zile, spuse Walter, dar o să-ți trimit niște linkuri și o să putem vorbi din nou marți.

— Sau pur și simplu spune da acum, zise Lalitha.

Așteptarea lor plină de speranță era ca un bec a cărui lumină era insuportabil de puternică. Katz se îndepărtă de ea și spuse:

— O să mă mai gândesc.

---

1. Cântăreț american, solist al unor numeroase trupe rock, dintre care *Death Cab for Cutie* sau *The Postal Service*.
2. Cântăreț, chitarist și producător, membru al trupei *The White Stripes*.

Pe trotuarul din fața barului Walker's, luându-și la revedere de la fată, recunoscu că nu era nimic în neregulă cu partea de jos a corpului ei, dar acest lucru nu mai părea să conteze acum, nu făcea decât să-i accentueze tristețea pe care o simțea pentru Walter. Fata pleca la Brooklyn ca să-și viziteze o colegă de facultate. Din moment ce Katz putea foarte ușor să ia cursa PATH din Gara Penn, merse pe jos cu Walter înspre Canal Street. În fața lor, în amurgul care se lăsa, se vedeau strălucind prietenoasele ferestrele de pe insula cea mai suprapopulată din lume.

— Doamne, cât iubesc New Yorkul, spuse Walter. Washingtonul are ceva profund aiurea.

— Sunt multe lucruri aiurea și pe aici, spuse Katz, pășind în lături ca să se ferească de o mamă care-și împingea căruciorul în mare viteză.

— Dar cel puțin acesta e un loc real. Washingtonul nu-i decât o abstracțiune. Nu reprezintă decât accesul la putere și nimic altceva. Adică, sunt sigur că e distractiv să fii vecin cu Seinfeld sau Tom Wolfe sau Mike Bloomberg[1], dar New Yorkul nu înseamnă numai atât. La Washington, oamenii chiar vorbesc despre câți metri despart casa lor de casa lui John Kerry[2]. Cartierele sunt toate atât de nasoale, singurul lucru care-i motivează pe oameni este vecinătatea puterii. Este întru totul o cultură a fetișului. Oamenii simt un fior orgasmic atunci când îți povestesc că au stat lângă Paul Wolfowitz[3] la o conferință sau că au fost invitați la micul dejun al lui Grover Norquist. Toată lumea e cuprinsă de obsesia obsesiei 24 de ore din 7 zile pe săptămână, încercând să se plaseze în relație cu puterea. Chiar și scena

1. Actualul primar al New Yorkului.
2. Senator de Massachusetts și președinte al Comitetului pentru Afaceri Externe; fost contracandidat al lui George W. Bush în 2004, în fața căruia a pierdut cu 34 de voturi.
3. Fost ambasador al Statelor Unite în Indonezia, președinte al Băncii Mondiale.

neagră are ceva aiurea în ea. Trebuie să fie mai descurajant să fii un negru sărac în Washington decât oriunde altundeva în țară. Nici măcar nu inspiri teamă. Nu ești decât o părere.

— Am să-ți amintesc că Bad Brains[1] și Ian MacKaye[2] au plecat din D.C.

— Mda, acela a fost un accident istoric ciudat.

— Și totuși i-am admirat când am fost tineri.

— Doamne, cât îmi place metroul newyorkez! spuse Walter în timp ce-l urma pe Katz de-a lungul peronului puțind a urină de la periferia orașului. Acesta este felul în care se presupune că trăiesc oamenii. Densitate sporită! Eficiență sporită! Aruncă un zâmbet binevoitor pe deasupra călătorilor obosiți.

Lui Katz i-a trecut prin minte să întrebe de Patty, dar n-avea curaj să-i pronunțe numele.

— Păi și fătuca asta e singură sau cum? întrebă el.

— Cine, Lalitha? Nu. Are același iubit din facultate.

— Locuiește și el cu voi?

— Nu, el e în Nashville. A urmat școala medicală din Baltimore, iar acum își face rezidențiatul.

— Și totuși ea a rămas în Washington.

— E foarte interesată de proiectul ăsta, spuse Walter. Și, sincer, cred că iubitul e pe cale să dispară. E un indian de modă veche. A făcut un tărăboi uriaș, uriaș, atunci când ea a refuzat să se mute împreună cu el în Nashville.

— Și tu ce ai sfătuit-o?

— Am încercat s-o determin să-și ia propriile hotărâri. El și-ar fi putut găsi ceva asemănător în Washington dacă chiar voia. I-am spus că nu trebuia să sacrifice totul pentru cariera lui. Eu și ea avem un fel de relație tată-fiică. Părinții ei sunt foarte conservatori. Cred că ea apreciază faptul că lucrează pentru cineva care crede în ea și nu o vede doar ca pe viitoarea soție a cuiva.

---

1. Trupă de punk americană, adepți ai mișcării Rastafari.
2. Jucător de fotbal, portar al echipei SD Ponferradina, din divizia a doua a campionatului spaniol.

— Și doar ca să fim bine înțeleși, spuse Katz, ești conștient că e îndrăgostită de tine?

Walter roși.

— Nu știu. Poate un pic. De fapt cred că e mai mult un fel de idealizare intelectuală. Mai degrabă ceva gen tată-fiică.

— Da, tu visează mai departe, amice. Te aștepți să te cred că nu ți-ai imaginat niciodată ochii ăia strălucind înspre tine în timp ce capul ei se mișcă în sus și-n jos în poala ta?

— Iisuse, nu. Încerc să nu-mi imaginez lucruri de-astea. Și mai ales nu cu o angajată.

— Însă poate că nu reușești întotdeauna să nu ți le imaginezi.

Walter aruncă o privire în jurul lor ca să vadă dacă nu-i asculta nimeni de pe peron și-și coborî vocea.

— Dincolo de orice altceva, spuse el, cred că e ceva de-a dreptul înjositor la o femeie care stă în genunchi.

— De ce nu încerci o dată, și apoi s-o lași pe ea să judece asta.

— Ei bine, Richard, pentru că, spuse Walter, încă roșu la față, dar și râzând într-un fel forțat, din întâmplare eu înțeleg că femeile funcționează după alte principii decât bărbații.

— Ce s-a întâmplat cu egalitatea între sexe? Parcă îmi aduc aminte că erai întru totul de acord cu asta.

— Mă gândesc că dacă ai avea și tu vreodată o fiică, ai putea privi lucrurile cu puțin mai multă înțelegere din perspectiva femeii.

— Ai enunțat motivul cel mai bun pentru care nu vreau să am o fiică.

— Ei bine, dacă într-adevăr ai avea una, ți-ai putea permite să recunoști faptul nu-chiar-atât-de-teribil-de-recunoscut că fetele foarte tinere pot confunda foarte ușor dorința lor, admirația și iubirea lor pentru o persoană și să nu înțeleagă...

— Ce să nu înțeleagă?

— Că pentru acel individ ele nu sunt decât un obiect. Că individul respectiv se poate să nu-și

dorească decât ca o tânără drăguță să i-o, știi tu ce, să i-o – vocea lui Walter coborî la o șoaptă indeterminabilă – să i-o ia în gură. Acesta ar putea fi singurul lui interes.

— Scuze, nu se leagă, spuse Katz. Ce e rău în a fi admirat? Nu se leagă deloc.

— Chiar nu vreau să vorbesc despre asta.

Sosi un tren A și lumea se îngrămădi la urcare. Aproape imediat, Katz zări luminița de recunoaștere în ochii unui puști, cam la vârsta facultății, care stătea lângă ușa opusă. Katz își lăsă capul în jos și se întoarse, dar puștiul avu curajul de a-l atinge pe umăr.

— Îmi pare rău pentru deranj, rosti el, dar dumneata ești cântărețul, nu? Ești Richard Katz.

— Poate nu mai rău decât îmi pare mie, spuse Katz.

— Nu am de gând să te bat la cap. Vreau doar să-ți spun că-mi place foarte tare muzica ta.

— Ok, mulțam, omule, spuse Katz, cu ochii tot în pământ.

— Mai ales chestiile mai vechi, pe care tocmai am început să le descopăr. *Splendoare reacționară*? O, Dumnezeule. E a dracului de grozavă. O am chiar acum pe iPod. Uite, să-ți arăt.

— E în regulă. Te cred.

— O, sigur, nu, bineînțeles. Îmi pare rău că te bat la cap. Doar că sunt un mare fan.

— În regulă.

Walter urmărea acest schimb de replici având întipărită pe chip o expresie la fel de veche ca petrecerile din facultate, pe care fusese suficient de masochist încât să nu le onoreze cu prezența alături de Katz, o expresie de uimire și mândrie, iubire, furie și singurătate a celui invizibil – o expresie care nu i-ar fi plăcut lui Katz în timpul facultății, iar acum cu atât mai puțin.

— Trebuie să fie foarte ciudat să fii tu, spuse Walter atunci când ieșiră pe 24th Street.

— Nu am nici un alt termen de comparație.

— Cu toate astea probabil că te simți grozav. Nu pot să cred că la un anumit nivel nu-ți face plăcere.

Katz se gândi cu adevărat la întrebare.

— E mai degrabă o situație în care aș urî absența lucrului, dar în care nu-mi place nici lucrul în sine.

— Cred că *mie* mi-ar plăcea, spuse Walter.

— Și eu cred că ți-ar plăcea.

Nefiind în stare să-l acopere de glorie pe Walter, Katz îl însoți tot drumul până la tabela Amtrak de afișaj, care anunța o întârziere de patruzeci și cinci de minute a trenului Acela Express pentru ruta spre sud.

— Cred cu putere în trenuri, spuse Walter. Și în general plătesc pentru asta.

— O să aștept împreună cu tine, spuse Katz.

— Nu-i nevoie, nu-i nevoie.

— Nu, lasă-mă să-ți fac cinste cu o Cola. Sau Washingtonul te-a făcut în sfârșit să bei?

— Nu, sunt tot abstinent. Care e un cuvânt atât de tâmpit.

Pentru Katz, întârzierea trenului părea un semn că subiectul Patty era menit să fie atins. Atunci când îl atinse totuși, în barul gării, în sunetele care te zgâriau pe nervi ale unui cântec de Alanis Morissette, ochii lui Walter deveniră duri și distanți. Trase adânc aer în piept ca și când ar fi voit să vorbească, dar nici un cuvânt nu-i ieși de pe buze.

— Probabil că e puțin ciudat pentru voi, interveni Katz. Faptul că fata locuiește la etaj, iar biroul e la parter.

— Nu știu ce să-ți spun, Richard. Chiar nu știu ce să-ți spun.

— Vă înțelegeți bine? Patty face ceva interesant?

— Lucrează la o sală de sport în Georgetown. Asta ar putea trece drept interesant? Walter clătină sumbru din cap. Trăiesc lângă o persoană deprimată de foarte mult timp. Nu știu de ce anume e atât de nefericită, nu știu de ce nu pare să reușească să iasă din starea asta. Acum ceva vreme, cam pe timpul când ne-am mutat la Washington, părea să fie mai bine. Consultase un terapeut în St. Paul care a făcut-o să înceapă un fel de proiect creativ. Un fel de istorie personală sau jurnal de

viață pe tema căruia a fost foarte tăcută și secretoasă. Atâta vreme cât a lucrat la jurnal, lucrurile nu au stat chiar atât de rău. Dar în ultimii doi ani s-au înrăutățit de-a binelea. Planul fusese ca ea să-și caute o slujbă imediat ce ajungem la Washington și să înceapă un fel de a doua carieră, însă e un pic cam greu la vârsta ei, când nu ai abilitățile cerute de piață. E foarte deșteaptă și foarte mândră și nu a putut suporta să fie respinsă, nu a putut suporta să fie angajată la nivel de începător. A încercat să facă muncă de voluntariat, ținând ore de atletism în afara programei la diverse școli de prin Washington, dar nici asta nu a mers. În final am convins-o să încerce un antidepresiv care cred că ar fi ajutat-o dacă s-ar fi ținut de el, dar nu i-a plăcut felul în care o făcea să se simtă, și chiar era cam de nesuportat în perioada în care l-a luat. Îi conferea un fel de personalitate ciudată și a renunțat la el înainte să aibă vreun efect benefic. Și așa că, până la urmă, în toamna trecută, am forțat-o mai mult sau mai puțin să-și ia o slujbă. Nu de dragul meu – eu eram supraremunerat, Jessica terminase deja școala, iar Joey nu mai este în întreținerea mea. Dar avea atât de mult timp liber, vedeam cum asta o omoară. Iar slujba pe care și-a ales-o a fost la biroul de recepție al unei săli de gimnastică. Adică e o sală de gimnastică foarte drăguță – unul dintre membrii consiliului meu de administrație merge acolo, și cel puțin unul dintre contributorii mei cei mai importanți. Și iat-o, iat-o pe soția mea, care este unul dintre oamenii cei mai deștepți pe care-i cunosc, cum le scanează cardurile de membru și le urează spor la exerciții. A dezvoltat și o gravă dependență de exercițiile fizice. Se antrenează cel puțin o oră pe zi – *arată* grozav. Și apoi vine acasă la unsprezece, cu mâncare la pachet, sau dacă sunt în oraș mâncăm împreună, și mă întreabă de ce n-am făcut încă sex cu asistenta mea. Cam cum ai făcut și tu, doar că nu atât de schematic. Nu atât de direct.

— Scuze. Nu mi-am dat seama.

— Cum ai fi putut? Cine ar fi crezut? Îi spun același lucru de fiecare dată, că ea este persoana pe care o iubesc, ea este persoana pe care o doresc. Și apoi schimbăm subiectul. De exemplu, în ultimele săptămâni – cred că mai mult ca să mă înnebunească pe mine – îmi tot spune că vrea să-și mărească sânii. Îmi vine să plâng, Richard. Adică nu e *nimic* în neregulă cu ea. Nimic pe dinafară. E total aiurea. Dar spune că o să moară în curând și crede că ar fi interesant, înainte să moară, să vadă cum e să ai ceva piept. Spune că ar putea-o ajuta să aibă un țel, să strângă niște bani pentru chestia asta, acum că... Walter clătină din cap.

— Acum că ce?

— Nimic. Înainte făcea altceva cu banii ei și credeam că era ceva foarte rău.

— E bolnavă? Există vreo problemă medicală?

— Nu. Nu fizic. Când zice că o să moară în curând vrea să zică peste vreo patruzeci de ani. Așa cum o să murim cu toți în curând.

— Chiar îmi pare rău, omule. Habar n-am avut.

În blugii Levi's ai lui Katz, un far de navigație, un transmițător de mult adormit, îngropat sub o civilizație mai avansată, se trezea din nou la viață. În loc să se simtă vinovat, el avea o erecție. O, clarviziunea mădularului: putea să vadă viitorul într-o bătaie de inimă, lăsând creierul să-l ajungă din urmă și să-și găsească drumul potrivit de la vagul presentiment până la rezultatul profețit. Katz înțelegea că Patty, prin meandrele aparent haotice ale vieții ei, pe care Walter tocmai i le descrisese, făcuse de fapt cu bună intenție inscripții în lanurile de porumb, care transmiteau un mesaj ilizibil pentru Walter de la nivelul solului, dar pe cât de clar cu putință pentru Katz, aflat la mare înălțime. NU S-A SFÂRȘIT, NU S-A SFÂRȘIT. Paralelele dintre viața lui și viața ei erau într-adevăr aproape ireale: o scurtă perioadă de productivitate creativă, urmată de o schimbare măreață care s-a dovedit a fi o dezamăgire și o aiureală, urmată de droguri și disperare, urmată de alegerea unei slujbe tâmpite. Katz

presupusese pur și simplu că situația lui se datora faptului că succesul îl distrusese, dar totodată era adevărat, își dădu el seama, că anii lui cei mai nefericiți, când fusese un compozitor faimos, coincideau cu anii înstrăinării de familia Berglund. Și, da, nu se mai gândise prea mult la Patty în ultimii doi ani, dar putea simți acum, în pantaloni, că asta venea mai cu seamă din presupunerea lui că povestea lor se terminase.

— Cum se înțeleg Patty și fata?

— Nu-și vorbesc, răspunse Walter.

— Deci nu sunt prietene.

— Nu, vreau să spun că efectiv nu-și vorbesc una alteia. Fiecare știe, de obicei, când cealaltă de află în bucătărie. Nu se intersectează, se evită una pe cealaltă.

— Și care din ele a început?

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Bine.

La sistemul stereo al barului se cânta „That's What I Like About You"[1]. Lui Katz i se părea fundalul sonor perfect pentru firma cu neon Bud Light, pentru abajururile din cioburi false, pentru mobilierul prost din poliuretan rezistent în care se imprimase jegul navetiștilor. Încă nu exista riscul de a auzi vreunul din cântecele lui cântate într-un astfel de loc, dar știa că această siguranță era doar relativă, nu și absolută.

— Patty a hotărât că nu-i place nimeni sub treizeci de ani, explică Walter. Și-a format o prejudecată împotriva unei întregi generații. Și, Patty fiind, e foarte amuzantă pe tema asta. Dar totul a devenit un cerc vicios și a scăpat de sub control.

— În timp ce tu pari să fi complet vrăjit de noua generație, spuse Katz.

— Tot ce-ți trebuie ca să infirmi o lege generală este un contraexemplu. Eu am cel puțin două contraexemple grozave în Jessica și Lalitha.

— Nu și Joey?

1. Cântec al trupei rock The Romantics.

— Și dacă există două, spuse Walter, ca și când nici măcar nu auzise numele fiului său, trebuie să existe mult mai multe. Aceasta este premisa proiectului pe care vreau să-l fac în vara asta. Ai încredere că tinerii încă mai au creier și conștiință socială, și apoi dă-le ceva de lucru.

— Știi, tu și cu mine suntem foarte diferiți, spuse Katz. Eu nu recurg la viziune. Nu recurg la credință. Și nu am răbdare, îți aduci aminte toate astea despre mine, nu?

— Îmi amintesc că adesea te judeci greșit. Sunt de părere că tu crezi în mult mai multe lucruri decât îți place să pretinzi. Ți s-a dedicat un adevărat cult din cauza integrității tale.

— Integritatea este o calitate neutră. Și hienele au integritate. Sunt hiene sută la sută.

— Păi și ce, nu trebuia să te fi sunat? spuse Walter cu un tremur în voce. O parte din mine nu voia să te deranjeze, dar Lalitha m-a convins s-o fac.

— Nu, e bine c-ai sunat. A trecut prea mult timp.

— Cred că-mi închipuiam că ai devenit prea mare pentru noi sau ceva de genul ăsta. Adică, știu că nu sunt o persoană interesantă. Mi-am imaginat c-ai terminat-o cu noi.

— Scuze, omule. Am fost doar foarte ocupat.

Dar Walter era mâhnit, aproape că-i dăduseră lacrimile.

— Părea că ți-ar fi rușine cu mine. Ceea ce înțeleg, dar tot nu mă simt prea bine. Credeam că suntem prieteni.

— Am spus că-mi pare rău, spuse Katz.

Îl înfuria și emoția lui Walter, și ironia sau nedreptatea faptului că trebuia să-și ceară scuze *de două ori* pentru că încercase să-i facă un serviciu. În general politica lui era aceea de a nu-și cere scuze deloc.

— Nu știu la ce m-am așteptat, spuse Walter. Poate doar la o recunoaștere a faptului că eu și Patty te-am ajutat. Că ai scris toate cântecele acelea în casa mamei mele. Că noi suntem cei mai vechi prieteni ai tăi. Nu vreau să mă cramponez de asta,

dar vreau să spun ce-am pe suflet și să te fac să înțelegi cum m-am simțit, ca să nu mai trebuiască să mă simt așa.

Clocotul furios al sângelui lui Katz își găsea ecou în profețiile mădularului său. Îți voi face un alt fel de serviciu, bunul meu prieten, gândi el. O să terminăm o chestiune neterminată, iar tu și fata îmi veți mulțumi.

— E bine să spui ce ai pe suflet, spuse el.

TĂRÂMUL FEMEILOR

Crescând în St. Paul, Joey Berglund primise nenumărate asigurări că viața sa era menită să fie una norocoasă. Felul în care vorbesc mijlocașii despre o cursă în câmp deschis spre marcarea unui punct, despre un sentiment al spargerii și secerării în mare viteză a unei apărări care se mișcă cu încetinitorul, în timp ce întregul teren de joc devine vizibil de la un capăt la altul și poate fi cuprins dintr-o singură privire, ca într-un joc video la nivel de începător – la fel fusese pentru Joey fiecare aspect al vieții lui în primii optsprezece ani. Lumea i se dăruise, iar el era mulțumit să primească. A venit ca student în anul întâi la Charlottesville, cu hainele și tunsoarea ideale, și a descoperit că școala îi găsise colegul de cameră perfect din NoVa (după cum erau numite de către localnici suburbiile Washingtonului care țineau de Virginia). Timp de două săptămâni și jumătate, facultatea păruse să fie o prelungire a lumii pe care o știuse dintotdeauna, doar că mai bună. Era atât de convins de asta – în așa măsură luase totul de-a gata – încât în dimineața zilei de 11 septembrie l-a lăsat pe Jonathan, colegul lui de cameră, să monitorizeze incendiul de la World Trade Center și de la Pentagon, în timp ce el a zbughit-o către cursul de Economie de la sala 201. De-abia când a ajuns în marele amfiteatru și l-a găsit complet gol a înțeles că survenise un hop serios.

Oricât de tare încercase în săptămânile și lunile care urmaseră, nu și-a putut aminti la ce anume se gândise în timp ce traversase campusul aproape pustiu. Nu-i stătea deloc în fire să fie atât de lipsit

de idei și mâhnirea profundă pe care o simțise atunci, pe treptele clădirii Facultății de Chimie, a devenit sămânța puternicului său resentiment *personal* împotriva atacurilor teroriste. Mai târziu, când necazurile au început să ia amploare, i s-a părut că însuși norocul, pe care copilăria îl învățase să-l considere un drept al său din naștere, fusese călcat în picioare de un ghinion venit de la un nivel mai înalt, atât de puternic, încât nici măcar nu mai părea real. A tot așteptat ca nedreptatea, frauda aceasta să fie dată la iveală și ca lumea să revină la cursul ei normal, așa încât el să se bucure de experiența facultății, după cum sperase. Când asta nu s-a întâmplat, a fost cuprins de o furie al cărei obiect anume refuza să se definească cu precizie. Vinovatul, privind acum în urmă, părea să fie *aidoma* lui Bin Laden, și nu chiar. Vinovat de toate astea era ceva mai adânc, ceva nu de natură politică, ceva răutăcios din fire, precum dâmbul de pe trotuar care te face să te împiedici și să cazi în nas când treci plimbându-te inocent pe acolo.

În zilele de după 9/11 septembrie lui Joey totul i s-a părut dintr-odată foarte prostesc. Era ceva prostesc în faptul că s-a ținut un „Consiliu de Veghe" fără vreun motiv anume, era ceva prostesc că oamenii continuau să privească aceleași scene filmate ale dezastrului iar și iar, era ceva prostesc că băieții de la Chi Phi agățaseră o pancartă de „susținere" pe casa lor, era ceva prostesc că se anulase meciul de fotbal împotriva celor de la Penn State, era ceva prostesc că atât de mulți copii plecaseră de la bază ca să fie alături de familiile lor (și era ceva prostesc că toată lumea din Virginia spunea „bază" în loc de „campus"). Cei patru puști liberali de pe coridorul lui Joey aveau niște certuri prostești și interminabile cu cei douăzeci de puști conservatori, ca și când i-ar fi păsat cuiva ce anume credeau despre Orientul Mijlociu o grămadă de puști de optsprezece ani. O zarvă prostesc de mare s-a stârnit în jurul studenților care-și pierduseră rude sau prieteni de familie în timpul atacurilor, ca

și când celelalte feluri oribile de moarte care aveau loc constant în lume ar fi contat mai puțin, și s-a aplaudat prostește atunci când un camion plin de persoane din clasa de sus a plecat solemn înspre New York pentru a-i ajuta pe oamenii care lucrau la Punctul Zero, ca și când nu ar fi existat destui oameni în New York care să facă treaba asta. Joey nu-și dorea decât ca viața să reintre în normal cât mai rapid posibil. Se simțea de parcă și-ar fi izbit de perete vechiul lui MP3-player și ar fi făcut ca raza laser să nu mai cadă pe melodia care-i plăcuse lui, ci pe o alta, pe care nu o recunoștea și nu-i plăcea, și nici nu-l mai putea face să se oprească. După o vreme a devenit atât de singuratic și de izolat, de flămând după lucrurile cunoscute, încât a făcut greșeala destul de gravă de a-i da lui Connie Monaghan permisiunea să se urce într-un autobuz Greyhound ca să-l viziteze în Charlottesville, ca urmare stricând munca de-o vară, grea ca la lopată, de a o pregăti pe aceasta pentru despărțirea lor inevitabilă.

Se străduise toată vara să-i imprime lui Connie ideea importanței de a nu fi împreună timp de cel puțin nouă luni, pentru a-și testa sentimentele unul față de celălalt. Ideea era ca amândoi să-și dezvolte personalități independente și să vadă dacă aceste personalități independente încă se mai potriveau, dar pentru Joey toate astea erau un „test" în aceeași măsură în care un „experiment" de chimie din liceu se poate numi cercetare. Connie avea să sfârșească prin a rămâne în Minnesota, în vreme ce el își va face o carieră în afaceri și va cunoaște fete mai exotice, mai sofisticate și mai realiste. Sau așa își imagina el lucrurile înainte de 9/11.

A avut grijă să planifice vizita lui Connie în perioada când Jonathan era plecat acasă în NoVa pentru o sărbătoare evreiască. Ea și-a petrecut tot sfârșitul de săptămână cocoțată în patul lui Joey, cu bagajul cu schimburi de noapte lângă ea, pe podea, trăgând fermoarul peste lucrurile dinăuntru imediat ce nu mai avea nevoie de ele, ca și când ar

fi încercat să-şi minimalizeze urmele şederii. În timp ce Joey se străduia să-l citească pe Platon pentru un curs de luni dimineaţa, ea se zgâia la feţele din albumul lui din anul întâi şi râdea de unele care aveau nişte expresii ciudate sau purtau nume nefericite. Bailey Bodsworth, Crampton Ott, Taylor Tuttle. După socoteala exactă a lui Joey, făcuseră sex de opt ori în patruzeci de ore, drogându-se în mod constant cu marijuana hidroponică adusă de ea. Atunci când a venit vremea s-o conducă înapoi în staţia de autobuz, i-a pus o mulţime de cântece noi pe MP3-playerul ei pentru călătorie, ca o pedeapsă de douăzeci de ore, înapoi spre Minnesota. Adevărul cel jalnic era că se simţea răspunzător pentru ea, ştia că trebuia oricum să se despartă de ea şi nu-şi putea da seama cum.

În staţia de autobuz, a deschis subiectul educaţiei ei, pe care ea promisese că o va continua, lucru pe care însă, în felul ei încăpăţânat, fără nici o explicaţie, nu-l făcuse.

— Trebuie să începi cursurile în ianuarie, i-a spus el. Începe-le la Inver Hills şi apoi poate te transferi la universitate anul viitor.

— Ok, spuse ea.

— Chiar eşti deşteaptă. Nu poţi să rămâi chelneriţă toată viaţa.

— Ok. Se uita deznădăjduită la coada care se formase lângă autobuzul ei. O s-o fac pentru tine.

— Nu pentru mine. Pentru tine. Aşa cum ai promis.

Ea clătină din cap.

— Vrei doar să uit de tine.

— Nu-i adevărat, nu-i deloc adevărat, spuse Joey, deşi era întru totul adevărat.

— O să merg la şcoală, zise ea. Dar asta n-o să mă facă să uit de tine. Nimic n-o să mă facă să uit de tine.

— Bine, îi răspunse el, dar tot trebuie să descoperim cine suntem. Amândoi trebuie să ne maturizăm.

— Eu ştiu deja cine sunt.

— Cu toate astea, poate te înşeli. Poate mai ai încă nevoie să...

— Nu, spuse ea. Nu mă înșel. Nu vreau decât să fiu cu tine. Asta-i tot ce-mi doresc de la viață. Tu ești cea mai bună persoană din lume. Tu poți face orice vrei, iar eu pot să fiu acolo pentru tine. Vei avea multe companii, iar eu aș putea munci pentru tine. Sau vei candida la președinție, iar eu aș lucra pentru campania ta. Voi face lucrurile pe care nimeni altcineva nu le-ar face. Dacă vei avea nevoie de cineva să încalce legea, o voi face eu în locul tău. Dacă vei dori copii, îi voi crește eu în locul tău.

Joey era conștient că-i trebuia minte limpede ca să răspundă unei astfel de declarații destul de alarmante, dar, din păcate, încă mai era un pic sub influența drogurilor.

— Uite ce anume vreau eu să faci, spuse el. Vreau să dobândești o educație universitară. Ca de exemplu, adăugă el necugetat, dacă ar fi să lucrezi pentru mine, ar trebui să știi multe chestii diferite.

— De-asta am spus că voi merge la școală *pentru tine*, răspunse Connie. Nu mă ascultai?

Începea să vadă, așa cum nu observase în St. Paul, că prețul lucrurilor nu era întotdeauna evident la prima vedere: că adevărata dimensiune uriașă a dobânzii pe care trebuia s-o plătească pentru plăcerile din timpul liceului îl aștepta undeva în viitor.

— Ar fi mai bine să ne așezăm la rând, spuse el. Dacă vrei să prinzi un loc bun.

— Ok.

— Și, adăugă, cred că ar trebui să lăsăm să treacă o săptămână fără să ne sunăm. Trebuie să redevenim mai disciplinați.

— Ok, spuse ea, îndreptându-se ascultătoare spre autobuz.

Joey a urmat-o ducându-i bagajul cu lucrurile de noapte. Cel puțin nu avea de ce să se teamă că ea ar face vreo scenă. Ea nu-l forțase niciodată să facă compromisuri, nu insistase niciodată să meargă ținându-se de mână, nu se cramponase niciodată de el, nu se îmbufnase, nu-i reproșase nimic. Își păstrase toată vehemența pentru momentele în care erau singuri, la asta era specialistă. Când s-au

deschis ușile autobuzului, l-a străpuns cu o privire arzătoare, apoi i-a întins șoferului bagajul și a urcat. Nu s-a pus problema tâmpită să-și facă cu mâna de la fereastră sau să-și trimită pupici. Și-a pus căștile în urechi și s-a tolănit pe locul ei, fără să mai poată fi văzută.

Nu s-au petrecut astfel de tâmpenii nici în săptămânile care au urmat. Connie s-a abținut ascultătoare să-l sune și, pe măsură ce febra națională începea să se domolească și toamna se instala pe Blue Ridge, zăbovind în lumina soarelui de culoarea fânului și în miresmele bogate ale pajiștilor însorite și ale frunzelor care cădeau, Joey a fost martor la dezastrul înfrângerilor la fotbal al celor de la Cavaliers, a făcut exerciții la sala de forță și a câștigat câteva kilograme în greutate din pricina berii. Gravita social printre colegii de pe palier, care proveneau din familii prospere și care credeau în bombardarea pe scară largă a lumii islamice, până când aceasta învăța să se poarte cum trebuie. El, personal, nu era de dreapta, dar se simțea bine în preajma celor care erau. Bombardarea Afganistanului nu era tocmai ceea ce i-ar fi dictat simțul său de dezrădăcinare, dar se apropia destul de mult de ceea ce i-ar fi adus satisfacție.

Abia după ce se consuma suficientă bere pentru ca grupul să înceapă să discute despre sex ajungea să se simtă izolat. Relația lui cu Connie era prea intensă și ciudată – prea *sinceră*, prea năclăită de atâta dragoste, ca să se poată lăuda cu ea. Își disprețuia și, în același timp, își invidia colegii pentru bravada lor comună, pentru mărturisirile pornografice despre lucrurile pe care și-ar fi dorit să le facă fetișcanelor din albumele școlare, celor mai breze, sau pe care se presupunea că le făcuseră, în cazuri izolate, în timp ce erau beți și, se părea, fără nici un regret sau consecință, diverselor fete bete din facultățile și liceele lor. Dorințele colegilor lui de palier erau încă în mare parte legate de sexul oral, pe care Joey, aparent singurul dintre ei, îl considera

un pic mai mult decât o labă mai răsărită, o distracție în parcare, la vremea prânzului.

Însăși masturbarea era o risipă înjositoare a cărei utilitate învățase totuși s-o prețuiască, în vreme ce încerca să se desprindă de Connie. Locul lui preferat de descărcare era baia pentru handicapați din biblioteca științelor, la al cărei birou de rezervări câștiga 7 dolari 65 pe oră pentru că ajuta citind manuale sau din *Wall Street Journal* și, din când în când, aducea texte pentru tocilarii de la științe. Faptul că își găsise o slujbă, care îi permitea să și studieze, la biroul pentru rezervări de cărți, i se păruse a fi o altă confirmare a norocului menit să-l aibă în viață. Era uimit că biblioteca încă deținea materiale tipărite de o asemenea raritate și interes larg, încât trebuiau să fie păstrate în stocuri separate și nu se permitea să fie scoase din clădire. În următorii câțiva ani, cu siguranță avea să fie introdus totul pe calculator. Multe din textele păstrate în depozit erau scrise în limbi străine care fuseseră odată de largă circulație și erau ilustrate cu planșe somptuoase în culori; în special nemții secolului XIX fuseseră harnici clasificatori ai cunoașterii umane. Până și masturbarea devenea ceva mai onorabilă atunci când te foloseai de ajutorul unui atlas german al anatomiei sexuale, vechi de un secol. Știa că mai devreme sau mai târziu va trebui să rupă tăcerea față de Connie, dar la finalul fiecărei seri, după ce folosea robinetele cu paletă ale handicapaților pentru a-și spăla gameții și fluidele prostatice de pe mână, lăsându-le să se scurgă în canal, decidea să riște încă o zi de așteptare, până când, în cele din urmă, seara târziu, aflându-se la biroul de rezervări, chiar în ziua în care își dăduse seama că probabil așteptase cu o zi prea mult, a primit un telefon de la mama lui Connie.

— Carol, spuse el amabil. Bună.

— Bună, Joey. Probabil că știi de ce te sun.

— Nu, de fapt, nu știu.

— Păi, i-ai cam frânt inima micuței noastre prietene, de-aia.

Cu un gol în stomac, Joey se retrase în intimitatea stivelor de cărți.

— Aveam de gând s-o sun în seara asta, îi spuse el lui Carol.

— În seara asta. Nu zău. Aveai de gând s-o suni în seara asta.

— Da.

— De ce oare nu te cred?

— Nu știu.

— Ei bine, s-a dus la culcare, așa că mai bine că n-ai sunat. S-a dus la culcare fără să mănânce. S-a dus la culcare la ora șapte.

— Atunci am făcut bine că n-am sunat.

— Nu-i amuzant, Joey. E foarte deprimată. O depresie pe care tu i-ai provocat-o și trebuie să încetezi să te mai joci. Înțelegi? Fiica mea nu-i un cățel pe care să-l poți lega în parcare și să uiți de el.

— Poate ar trebui să-i dai un antidepresiv.

— Nu-i animalul tău de companie, pe care să-l lași pe bancheta din spate cu geamurile închise, spuse Carol, îmblânzindu-se la auzul propriei metafore. Noi facem parte din viața ta, Joey. Cred că merităm puțin mai mult decât nimicul pe care ni-l dai. Toamna asta a fost una îngrozitoare pentru noi toți, iar tu ai fost *absent.*

— Știi că trebuie să merg la cursuri și tot restul.

— Prea ocupat pentru un telefon de cinci minute. După trei săptămâni și jumătate de tăcere.

— Chiar aveam de gând s-o sun în noaptea asta.

— Las-o în pace pe Connie, spuse Carol. Las-o pe Connie pentru un moment în afara discuției. Tu și cu mine am trăit împreună ca o familie timp de aproape doi ani. Nu am crezut niciodată că o să mă aud spunând asta, dar încep să-mi fac o idee cam prin ce-ai făcut-o pe mama ta să treacă. Serios. N-am înțeles niciodată cât poți să fii de rece, până în toamna asta.

Joey zâmbi oprimat înspre tavan. Întotdeauna existase ceva nu tocmai în regulă în privința relațiilor sale cu Carol. Era genul de femeie pe care băieții din cămin, cei veniți de la colegiu, sau colegii

din frăţie care îi oferiseră botezul de acceptare, ar fi numit-o în mod obişnuit o MAMĂ CĂREIA i-aş PUNE-O (sau MCP, un acronim care, după părerea lui Joey, suna uşor cretin din pricina omisiunii lui I de la „i-aş"). Deşi în general avea un somn sănătos, existaseră uneori nopţi, în timpul perioadei cât locuise la familia Monaghan, când se trezise în patul lui Connie cu nişte premoniţii straniu de neliniştitoare în ceea ce-l privea: se vedea sub chipul unui invadator fără voie, îngrozit, al patului surorii lui, de exemplu, sau înfigând accidental un cui în fruntea lui Blake cu aparatul acestuia de împuşcat cuie, sau, cel mai straniu dintre toate, ca o macara falnică pe unul dintre docurile de lângă Marile Lacuri, cu membrul lui orizontal legănând containere grele pe care le ridica de pe puntea unui vapor de marfă şi le depozita uşor pe o barjă mai mică, mai plată. Asemenea viziuni aveau tendinţa de a surveni unor momente de apropiere necuviincioasă faţă de Carol – atunci când se întâmpla să o zărească fugitiv în curul gol prin uşa întredeschisă a dormitorului ei şi al lui Blake; sau când Carol îi făcea un semn complice cu ochiul în momentul în care Blake scotea vreun râgâit la cină; sau atunci când îi prezentase, detaliat şi explicit (ilustrând cu poveşti picante din tinereţea ei nesăbuită) raţionamentul prin care o determinase pe Connie să treacă pe pilulă. Din moment ce Connie era fizic incapabilă să fie nemulţumită de Joey, îi revenise mamei ei rolul de a-i înregistra toate nemulţumirile. Carol era organul vorbăreţ al lui Connie, avocata care spunea lucrurilor pe nume, iar Joey avusese uneori impresia, în nopţile de la sfârşit de săptămână când Blake era plecat cu amicii, că era făcut sendviş într-un trio virtual, gura lui Carol turuind întruna despre toate lucrurile despre care Connie nu vorbea, apoi Connie făcând în tăcere împreună cu Joey toate lucrurile pe care Carol nu le putea face, şi Joey se trezea la ore târzii cu sentimentul că era prins în ceva nu tocmai sănătos. Mama Căreia I-aş Pune-o.

— Şi ce-ar trebui să fac eu?

— Ei bine, pentru început, aș vrea să fii un iubit mai responsabil.

— Nu sunt iubitul ei. Traversăm un hiatus.

— Ce-i aia hiatus? Ce vrea să-nsemne asta?

— Înseamnă că încercăm să vedem cum e să fim despărțiți.

— Connie mi-a spus altceva. Connie îmi spune că vrei ca ea să meargă la școală, ca să capete deprinderi administrative și să-ți fie asistentă în activitățile tale.

— Uite, spuse Joey. Carol. Eram drogat atunci când am spus asta. Din greșeală am spus un lucru aiurea, eram drogat cu ierburile incredibil de puternice pe care le cumpără Connie.

— Crezi că nu știu că fumează iarbă? Crezi că eu și Blake nu avem nas? Nu-mi spui ceva ce nu știu. Tot ce faci e să te porți ca un iubit rău atunci când vrei să-i faci vânt.

— Încercam să explic că am spus un lucru greșit. Și nu am mai avut ocazia de a mă corecta, pentru că am stabilit să nu mai vorbim o vreme.

— Și a cui responsabilitate e asta? Știi că ești ca un zeu pentru ea. De-a dreptul ca un zeu, Joey. Dacă-i spui să-și țină respirația, o să și-o țină până leșină. Dacă-i spui să stea într-un colț, o să stea la colț până se prăbușește în genunchi de foame.

— Ei bine, și a cui e vina? întrebă Joey.

— A ta.

— Nu, Carol. E a ta. Tu ești părintele. Tu ești cea în casa căreia trăiește. Eu doar m-am nimerit pe-acolo.

— Mda, și acum o iei pe alt drum, fără să-ți asumi răspunderea. După ce ai fost aproape însurat cu ea. După ce ai făcut parte din familie.

— Haide. Haide. Carol. Sunt în primul an de facultate. Înțelegi treaba asta? Adică, ciudățenia faptului că purtăm această discuție?

— Înțeleg că atunci când am fost cu un an mai mare decât ești tu acum, am avut o fetiță și a trebuit să-mi fac singură un rost pe lume.

— Și cum îți merge?

— Nu prea rău, de fapt. Nu aveam de gând să-ți spun asta, pentru că e încă devreme, dar dacă tot ai întrebat, eu și Blake o să avem un bebeluș. Mica noastră familie e pe cale să devină puțin mai mare.

Lui Joey i-a trebuit un moment să înțeleagă că-i spunea că este gravidă.

— Ascultă, îi zise el. Sunt încă la lucru. Adică, felicitări și tot restul. Doar că sunt ocupat în momentul ăsta.

— Ocupat. Sigur.

— Promit c-o sun mâine după-amiază.

— Nu, îmi pare rău, spuse Carol, nu-i suficient. Trebuie să vii chiar acum și să petreci ceva timp cu ea.

— Nici nu se pune problema.

— Atunci vino de Ziua Recunoștinței pentru o săptămână. O să petrecem o Zi frumoasă a Recunoștinței, doar noi patru. Asta îi va da un motiv să meargă mai departe, și vei putea vedea tu însuți cât de deprimată este.

Joey plănuise să-și petreacă vacanța la Washington împreună cu colegul lui de cameră Jonathan, a cărui soră mai mare, o boboacă de la Duke, fie era înșelător de fotogenică, fie era o persoană pe care nu trebuia să ratezi s-o cunoști. Numele surorii lui era Jenna, care în mintea lui Joey se asocia cu gemenii lui Bush și cu toate petrecerile și abaterile de la morală pe care numele de Bush le sugera.

— Nu am bani de avion, spuse el.

— Poți lua autobuzul, cum a făcut și Connie. Sau autobuzul nu e suficient de bun pentru Joey Berglund?

— Am alte planuri.

— Păi, ar fi mai bine să-ți schimbi planurile, spuse Carol. Prietena ta din ultimii patru ani trece printr-o depresie serioasă. Plânge ore în șir, nu mănâncă. A trebuit să vorbesc cu șeful ei de la Frost's ca să n-o dea afară, pentru că nu ține minte comenzile, e zăpăcită, nu zâmbește niciodată. Poate că se droghează la lucru, n-aș fi surprinsă. Apoi vine acasă și se duce direct la culcare și rămâne acolo. Când e în tura de după-amiază, trebuie să

vin acasă cu mașina în pauza de prânz ca să mă asigur că s-a trezit și că se îmbracă să se ducă la lucru, pentru că nu vrea să răspundă la telefon. Apoi trebuie s-o duc cu mașina până la Frost's și să mă asigur că intră înăuntru. Am încercat să-l trimit pe Blake să facă toate astea în locul meu, dar nu vrea să mai vorbească cu el sau să facă ceva din ce-i spune el. Câteodată cred că încearcă să-mi distrugă relația cu el, doar de ciudă că ai plecat. Când îi spun să meargă la doctor, spune că n-are nevoie de doctor. Atunci când o întreb ce anume încearcă să demonstreze și care este idealul ei în viață, spune că idealul ei e să fie cu tine. E singurul ei plan. Așa că oricare ar fi micul tău plan pentru Ziua Recunoștinței, ai face mai bine să-l schimbi.

— Am spus că o voi suna mâine.

— Chiar crezi că-mi poți folosi fata pe post de partener de sex timp de patru ani, și apoi să-ți iei tălpășița atunci când îți convine ție? Chiar crezi asta? Era un *copil* atunci când ai început să ai relații cu ea.

Joey s-a gândit la ziua memorabilă când, în căsuța lui din copac, Connie se frecase între picioare prin pantalonii ei scurți și apoi îi luase mâna, oarecum mai mică, și îi arătase unde s-o atingă: nu-i trebuise prea multă încurajare.

— Și eu eram un copil, bineînțeles, spuse el.

— Scumpule, tu n-ai fost niciodată un copil, răspunse Carol. Tu ai fost întotdeauna atât de calm și de sigur pe tine. Să nu crezi că nu te știu de când erai bebeluș. Nici măcar nu plângeai vreodată! N-am mai văzut așa ceva în toată viața mea. Nu plângeai nici măcar atunci când te loveai la degetul de la picior. Ți se strâmba fața un pic, dar nu scoteai nici un sunet.

— Nu, plângeam. Îmi amintesc clar cum plângeam.

— Te-ai folosit de ea, te-ai folosit de mine, te-ai folosit de Blake. Iar acum crezi că poți pur și simplu să ne întorci spatele și să pleci? Crezi că așa merg treburile? Crezi că suntem cu toții aici pentru plăcerea ta personală?

— O să încerc s-o conving să meargă la doctor pentru o rețetă. Dar, știi, Carol, discuția pe care o avem este foarte ciudată. Nu e genul potrivit de discuție.

— Păi, ai face mai bine să te obișnuiești cu ea, pentru că o s-o avem din nou și mâine, și poimâine, și răspoimâine, până când îmi spui că vii de Ziua Recunoștinței.

— Nu vin de Ziua Recunoștinței.

— Ei bine, atunci obișnuiește-te să mă auzi la telefon.

După ce s-a închis biblioteca, Joey a ieșit în noaptea cea rece și s-a așezat pe o bancă din fața căminului, mângâindu-și telefonul și încercând să se gândească la o persoană pe care să o sune. În St. Paul îi făcuse pe toți prietenii lui să înțeleagă că relația lui cu Connie era un subiect tabu, iar în Virginia, ținuse totul secret. Aproape toți din căminul lui comunicau cu părinții lor zilnic, dacă nu la fiecare oră, și, deși asta îl făcea să se simtă neobișnuit de recunoscător față de părinții lui, care fuseseră cu mult mai calmi și arătaseră mai mult respect dorințelor lui decât fusese el în stare să aprecieze atâta vreme cât locuise în casa de lângă ei, avea în același timp un sentiment de panică. Își ceruse libertatea, ei i-o dăduseră, iar acum nu mai putea da înapoi. Existase o scurtă revărsare de apeluri telefonice familiale după 9/11, dar discuțiile fuseseră în cea mai mare parte impersonale, mama lui îi povestise glumeț că nu se putea abține să nu urmărească CNN-ul, chiar dacă era convinsă că prea mult CNN îi făcea rău, că tatăl său profitase de ocazie pentru a-și declara vechea ostilitate împotriva religiei instituționalizate, iar Jessica făcuse paradă de cunoștințele ei în culturile non-apusene și-i explicase legitimitatea cârcotelilor împotriva imperialismului american. Jessica se afla pe ultimul loc pe lista oamenilor pe care Joey i-ar fi sunat din disperare. Poate doar dacă ar rămâne ultima persoană cunoscută în viață, iar el să fie arestat în Coreea de Nord și să fie pregătit să asculte o predică severă – poate atunci.

Ca pentru a se asigura că tot ce spusese Carol fusese nedrept în privința lui, a început să plângă puțin în întuneric, așezat pe bancă. A plâns pentru Connie în nefericirea ei, a plâns pentru că o abandonase lăsând-o pe seama lui Carol – pentru că nu fusese persoana care s-o poată salva. Apoi și-a șters ochii și și-a sunat mama, al cărei telefon Carol probabil că l-ar fi putut auzi sunând dacă ar fi stat lângă o fereastră deschisă și ar fi ascultat cu atenție.

— Joseph Berglund, spuse mama sa. Parcă mi-amintesc numele ăsta de undeva.

— Bună, mamă.

Imediat a urmat un moment de tăcere.

— Scuze că n-am mai sunat de ceva vreme, continuă el.

— O, ei bine, răspunse ea, nu prea se mai întâmplă nimic nou pe aici, în afară de niște sperieturi pe tema antraxului, apariția unui agent de vânzări imobiliare foarte nerealist care încearcă să ne vândă casa, și tatăl tău care zboară tot timpul la Washington. Știi că pe toți cei care zboară la Washington îi țin pe scaun o oră înainte de a ateriza? Asta pare o regulă foarte ciudată. Adică, ce-or crede? Că teroriștii își vor anula planul diabolic doar pentru că e aprins semnalul centurii de siguranță? Tata spune că de-abia se îmbarcă și stewardesele încep să-i avertizeze pe călători să folosească baia imediat, înainte de a fi prea târziu. Și pe urmă încep să împartă cutii cu băuturi.

Vocea îi suna ca a unei bătrânici pisăloage, nu ca a unei forțe vitale, cum încă și-o mai închipuia atunci când își îngăduia să se gândească la ea. Simțea nevoia să strângă puternic din ochi ca să nu înceapă să plângă din nou. Tot ce făcuse în privința ei în ultimii trei ani fusese calculat în așa fel încât să excludă genul de discuții intens personale pe care le purtau când el era mai mic: s-o facă să *tacă*, s-o educe să se controleze, s-o facă să nu-l mai bată la cap cu preaplinul inimii ei și cu personalitatea ei necenzurată. Iar acum că educația luase sfârșit, iar ea îi servea ascultătoare numai chestii

absolut banale, se simțea părăsit și voia să anuleze totul.

— Am voie să întreb dacă ești bine? spuse ea.

— Sunt bine.

— Viața se scurge fericit în fostele state sclavagiste?

— Grozav. Vremea e minunată.

— Așa-i, acesta-i avantajul de a crește în Minnesota. Oriunde-ai merge acum, vremea va fi mai frumoasă.

— Mda.

— Îți faci mulți prieteni? Întâlnești mulți oameni?

— Mda.

— Păi, bun, bun, bun. Bun, bun, bun. Ești drăguț c-ai sunat, Joey. Adică, știu că nu ești obligat s-o faci, așa că ești drăguț c-ai făcut-o. Ai niște fani adevărați aici, acasă.

O ceată de boboci au ieșit năvală din cămin și-au dat buzna pe peluză, cu vocile amplificate de bere. „Jo-eeee, Jo-eeee", răcneau ei afectuos. Le-a făcut un semn din cap, salutându-i cu răceală.

— Se pare că și acolo ai mulți fani, spuse mama lui.

— Mda.

— Băiatul meu cel popular.

— Mda.

Pe măsură ce gloata se îndrepta spre alte ochiuri de apă proaspătă, s-a așternut din nou tăcerea. Joey simțea un regret, privindu-i cum se îndepărtau. Deja depășise cu aproape o lună cheltuielile bugetului alocat semestrului de toamnă. Nu voia să fie puștiul cel sărac, care nu bea decât o bere în timp ce toți ceilalți beau câte șase, dar nici nu voia să pară ca unul care bea pe gratis. Voia să fie autoritar și generos; iar asta cerea fonduri.

— Cum se simte tata la noua lui slujbă? făcu el efortul de a o întreba pe mama lui.

— Cred că-i place. E genul de slujbă care-l înnebunește. Știi tu: să ai dintr-odată grămezi din banii altcuiva, pe care să-i cheltuiești îndreptând toate lucrurile despre care crezi că nu-s în regulă pe lumea asta. Altădată se plângea că nimeni nu le

îndrepta. Acum chiar trebuie să încerce să le îndrepte el însuși, ceea ce este imposibil, bineînțeles, din moment ce ne ducem cu toții la dracu'. Îmi trimite emailuri la trei dimineața. Nu cred că doarme prea mult.

— Dar tu ce faci? Cum te simți?

— O, păi, mulțumesc de întrebare, dar nu vrei să știi cu adevărat.

— Normal că vreau.

— Nu, crede-mă, nu vrei. Și nu-ți face griji, nu zic asta cu răutate. Nu e un reproș. Tu ai viața ta, iar eu pe a mea. Totu-i bine, bine, bine.

— Nu, dar la o adică, ce faci toată ziua?

— De fapt, pentru informația dumitale, spuse mama lui, asta poate fi o întrebare ciudată pe care să i-o adresezi cuiva. Ca și când ai întreba un cuplu fără copii de ce nu au copii sau o persoană necăsătorită de ce nu se căsătorește. Trebuie să fii atent cu anumite tipuri de întrebări care ție ți se par perfect inocente.

— Hm.

— E cam haos acum, spuse ea. E greu să fac orice fel de schimbări mărețe în viața mea când știu că mă voi muta. Am început un mic proiect creativ-scriitoricesc, pentru propriul meu amuzament. Trebuie să mai țin și casa lună, în caz că poposește pe aici vreun agent imobiliar cu vreo posibilă ofertă. Irosesc o grămadă de timp asigurându-mă că revistele sunt bine șterse de praf.

Sentimentul de abandon al lui Joey făcea loc enervării, pentru că, indiferent cât ar fi negat ea că nu asta făcea, părea să nu se poată abține să nu-i facă reproșuri. Mamele astea și reproșurile lor, nu se mai terminau niciodată. O sunase pentru puțină încurajare și se trezea aproape cât pe ce să-i ofere el încurajări.

— Și cu banii cum stai? îl întrebă ea parcă ghicindu-i enervarea. Ai destui bani?

— Sunt cam la limită, recunoscu el.

— Știam eu!

— Imediat ce mă voi stabili aici, taxele de școlarizare vor scădea. Doar primul an e cu adevărat mai greu.

— Vrei să-ți trimit ceva bani?

El a zâmbit în întuneric. Îi plăcea de ea, în ciuda tuturor lucrurilor, nu se putea abține să n-o placă.

— Credeam că tata a zis că n-o să-mi trimită deloc bani.

— Tata nu trebuie să știe absolut toate lucrurile.

— Păi, nici școala nu mă va considera un bursier de stat dacă primesc ceva de la voi.

— Nici școala nu trebuie să știe totul. Ți-aș putea trimite un cec emis pe numele de Cash, dacă asta te-ajută.

— Mda și pe urmă?

— Pe urmă nimic. Promit. Nici o condiție. Cred că deja ți-ai spus punctul de vedere în fața lui tata. Nu-i nevoie să-ți faci datorii și să plătești niște dobânzi oribile doar ca să dovedești un lucru pe care l-ai dovedit deja.

— Lasă-mă să mă mai gândesc.

— Ce-ar fi să-ți pun la poștă un cec. Apoi hotărăști tu singur dacă vrei să-l încasezi sau nu. Nu va trebui să discuți asta cu mine.

El a zâmbit din nou.

— De ce faci asta?

— Păi, vezi tu, Joey, mă crezi sau nu, vreau să ai viața pe care ți-o dorești. Am avut ceva timp la dispoziție ca să-mi pun întrebări, în timp ce răsfoiam reviste pe măsuța de cafea, și câte și mai câte. Ca de exemplu, dacă ne-ai spune mie și lui tata că nu vrei să ne mai vezi niciodată, pentru tot restul vieții tale, mi-aș mai dori să fii fericit?

— Asta-i o întrebare ipotetică bizară. Nu are nici o legătură cu realitatea.

— E plăcut să aud asta, dar nu asta voiam să zic. Ceea ce voiam să spun e că toți credem că știm răspunsul la întrebare. Părinții sunt programați să vrea tot ce-i mai bun pentru copiii lor, indiferent de ceea ce primesc în schimb. Asta se presupune că e dragostea, nu? Dar, de fapt, dacă te gândești la

lucrul acesta, e o credință cam ciudată. Dat fiind ceea ce știm despre firea adevărată a oamenilor. Egoiști și miopi, egocentrici și zgârciți. De ce faptul că ești părinte, faptul în sine, ar conferi o personalitate superioară oricui ar încerca asta? Evident nu se-ntâmplă așa. Ți-am povestit câte puțin despre părinții mei, de exemplu...

— Nu prea mult, spuse Joey.

— Păi, poate vreodată o să-ți spun mai multe, dacă mă rogi frumos. Dar ce vreau să zic este că m-am gândit serios la problema dragostei, în ceea ce te privește. Și am hotărât...

— Mamă, te deranjează dacă vorbim despre altceva?

— Am hotărât...

— Sau, de fapt, poate în altă zi? Poate săptămâna viitoare? Am multă treabă de făcut înainte să merg la culcare.

O tăcere rănită se pogorî deasupra orașului St. Paul.

— Îmi cer scuze, spuse el. Doar că e foarte târziu și sunt obosit și încă mai am treabă de făcut.

— Eu doar îți explicam, spuse mama lui pe un ton mult mai grav, de ce o să-ți trimit un cec.

— Mulțumesc. Foarte drăguț din partea ta. Bănuiesc.

Pe un ton și mai grav, și mai rănit, mama lui i-a mulțumit pentru telefon și a închis.

Joey s-a uitat de jur împrejurul peluzei în căutarea unor tufișuri sau al vreunei nișe arhitecturale în care să poată plânge neobservat de cei care treceau pe acolo. Nevăzând nimic de genul acesta, a intrat în fugă în cămin și, pe bâjbâite, ca și când i-ar fi venit să verse, a virat înspre prima budă pe care a întâlnit-o pe un coridor și s-a încuiat într-o cabină, hohotind de ură împotriva mamei sale. Cineva își făcea duș într-un nor de săpun, deodorant și dezinfectant. O erecție cu un chip afișând un zâmbet larg, care se înălța în zbor precum Superman, împroșcând picături, era desenată pe ușa ciupită de rugină a cabinei. Sub ea cineva scrisese FĂ-O MINTENAȘ SAU CACĂ-TE.

Reproșul mamei sale era cu totul diferit de cel al lui Carol Monaghan. Spre deosebire de fiica ei, Carol nu era prea deșteaptă. Connie avea o inteligență ascuțită, compactă, un clitoris mic și ferm al discernământului, la care îi permitea lui Joey accesul numai în spatele ușilor închise. Atunci când ea, Carol, Blake și Joey luau cina împreună, Connie obișnuia să mănânce cu ochii plecați și părea pierdută în propriile-i gânduri stranii, dar după aceea, singură cu Joey în dormitorul lor, putea reproduce până și cel mai mărunt detaliu deplorabil al comportamentului pe care îl avuseseră la masă Carol și Blake. Odată îl întrebase pe Joey dacă observase că esența oricărei afirmații a lui Blake se referea la cât de proști erau ceilalți oameni și la cât de superior și breaz era el, Blake. Potrivit lui Blake, buletinul meteo KSTP de dimineață fusese prost, familia Paulsen își așezase prost tomberonul pentru materiale reciclabile, avertizarea sonoră a centurii de siguranță din camioneta sa era prost gândită pentru că nu se oprea după șaizeci de secunde, navetiștii care circulau cu viteză limită pe Summit Avenue erau proști, semaforul de la intersecția Summit cu Lexington era prost setat, șeful lui de la serviciu era prost, codul orășenesc de reglementare a construcțiilor era prost. Joey a început să râdă când Connie a continuat, cu o memorie desăvârșită, să adauge exemple: noua telecomandă era prost concepută, grila de programe NBC din prime-time fusese prost restructurată, Liga Națională era proastă pentru că nu adoptase indicațiile Regulamentului Ligii Supreme de Baseball, cei de la Vikings erau proști pentru că-i lăsaseră să plece pe Brad Johnson și Jeff George, moderatorul celei de-a doua dezbateri prezidențiale fusese prost pentru că nu insistase să afirme cât de mincinos era Al Gore, Minnesota era proastă pentru că-și punea cetățenii din câmpul muncii să plătească pentru îngrijirea medicală de cea mai bună calitate acordată emigranților ilegali mexicani și evazioniștilor fiscali, ce-i aia îngrijire medicală de cea mai bună calitate pe gratis...

— Și știi ceva? spuse în cele din urmă Connie.

— Ce? întrebă Joey.

— Tu nu faci asta niciodată. Tu chiar ești mai deștept decât alți oameni, așa că nu ai nevoie să-i faci proști.

Joey i-a acceptat jenat complimentul. În primul rând, începuse să simtă un impuls puternic de competitivitate, prin această comparație directă între el și Blake – un sentiment îngrijorător cum că ar fi fost un pion sau un premiu într-o luptă complicată între mamă și fiică. Și, deși era adevărat că lăsase la ușă o mulțime de prejudecăți mutându-se la familia Monaghan, declarase în trecut că absolut totul era o prostie – gândindu-se în special la mama sa, la un moment ajunsese să i se pară o fântână nesecată de prostie care te călca pe nervi. Acum Connie părea să sugereze că ceea ce-i făcea pe oameni să se plângă de prostie era propria lor prostie.

În realitate, singurul lucru prin care mama lui se făcea vinovată de prostie îl privea chiar pe Joey în persoană. Lăsând la o parte faptul că era ceva foarte prostesc din partea ei să arate, de exemplu, atâta lipsă de respect la adresa lui Tupac, ale cărui cântece cele mai bune Joey le considera fără îndoială de nivelul unui geniu, sau atâta ostilitate față de *Familia Bundy*, a cărei prostie era într-atât de calculată și de dusă la extrem încât era de-a dreptul extraordinară. Dar ea nu s-ar fi legat niciodată de *Familia Bundy* dacă Joey nu ar fi fost atât de pasionat încât să urmărească serialul și în reluare, nu s-ar fi înjosit niciodată să-l imite pe Tupac, recurgând la exagerări stânjenitoare, dacă Joey nu l-ar fi admirat atât de mult. Cauza principală a prostiei ei era dorința ca Joey să rămână în continuare micul ei băiețel-prieten: să continue să fie amuzat și fascinat mai degrabă de mama lui, decât de serialele de calitate sau de geniul *bona fide* al unei vedete rap. Aceasta era esența bolnăvicioasă a prostiei ei: *competitivitatea.*

În cele din urmă, l-a apucat disperarea și a încercat să-i bage în cap că nu mai voia să fie micul

ei băiețel-prieten. Și nici măcar nu fusese un plan conștient, fusese mai degrabă un rezultat secundar al supărării lui de lungă durată, provocată de sora cea moralistă, pe care nu găsise alt mijloc de a o înfuria și oripila decât acela de a invita un grup de prieteni acasă și de a-i îmbăta cu Jim Beam, în timp ce părinții se aflau la căpătâiul bunicii suferinde din Grand Rapids, și apoi, în noaptea următoare, de a i-o trage lui Connie extra-ultra-zgomotos, rezemați de peretele comun cu camera lui Jessica, obligând-o prin urmare pe Jessica să dea volumul muzicii ei de nesuportat Belle & Sebastien până la intensitatea muzicii de club și, mai târziu, după miezul nopții, să bată cu pumnii la ușa închisă a dormitorului lui, cu încheieturile degetelor albite de moralitate...

— Pe toți dracii, Joey! Oprește-te chiar acum! *Chiar acum*, auzi?

— Hei, hei, îți fac un serviciu.

— *Ce?*

— Nu ți s-a urât să nu mă spui? Îți fac un serviciu! Îți dau o șansă!

— O să te spun *chiar acum*. O să-l sun pe tata *chiar acum*.

— Dă-i zor! Nu m-ai auzit? Am spus că-ți fac un serviciu.

— Tâmpitule. *Tâmpit* și îngâmfat. O să-l sun pe tata *chiar acum* – în timp ce Connie, gol-goluță, cu buzele și sfârcurile roșii ca sângele, stătea ținându-și răsuflarea și privindu-l pe Joey cu un amestec de teamă și uimire, emoție, loialitate și încântare, care l-au convins, ca nimic până atunci și prea puține lucruri de-atunci încolo, că pentru ea nu conta nici a mia parte din vreo regulă, vreo normă a decenței sau vreo lege morală, pe cât conta faptul că era iubita și complicea lui.

Nu se așteptase ca bunica lui să moară în săptămâna aceea – nu era chiar atât de bătrână. Intrând într-un bucluc serios chiar cu o zi înainte de moartea ei, s-a aranjat urât de tot. Atât de *urât*, încât nici măcar nu s-a țipat la el. În Hibbing, la înmormântare,

părinţii lui pur şi simplu l-au îngheţat cu răceala lor. A fost lăsat să fiarbă la distanţă, în propria-i vinovăţie, în vreme ce restul familiei s-a adunat laolaltă într-o durere pe care ar fi trebuit s-o împărtăşească şi el alături de ei. Dorothy fusese singura bunică din viaţa lui, iar ea-l impresionase, atunci când încă era foarte mic, invitându-l să o apuce de mâna cea beteagă şi să vadă că era încă mâna unei fiinţe şi nu avea de ce să se teamă de ea. După asta, nu mai obiectase niciodată la drăgălăşeniile pe care părinţii lui îl rugau să le facă pentru ea atunci când venea în vizită. A fost o persoană, poate singura persoană, faţă de care fusese sută la sută bun. Şi acum, dintr-odată, murise.

Înmormântarea ei a fost urmată de câteva săptămâni de răgaz din partea mamei lui, câteva săptămâni de răceală bine-venită, dar puţin câte puţin, a picat iar pe capul lui. A exploatat pretextul sincerităţii lui în legătură cu Connie pentru a deveni la rândul ei nefiresc de sinceră cu el. A încercat să-l facă Confidentul ei Desemnat, iar asta s-a dovedit a fi chiar mai rău decât a fi micul ei băieţel-prieten. Era ceva ciudat şi irezistibil. A început cu o confidenţă: s-a aşezat pe patul lui într-o după-amiază şi s-a apucat să-i povestească cum fusese hărţuită în facultate de o mincinoasă patologică, dependentă de droguri, pe care ea totuşi o iubise, în ciuda faptului că tatăl lui, Walter, nu era de acord.

— Trebuia să spun cuiva, povestea ea, şi nu am vrut să-i spun lui tata. Ieri eram în centru, luându-mi noul permis de conducere şi mi-am dat seama că era înaintea mea la rând. Nu am mai văzut-o din noaptea în care mi-am distrus genunchiul. Să fie vreo douăzeci de ani de atunci? S-a îngrăşat mult, dar ea era, cu siguranţă. Şi m-am speriat atât de tare când am văzut-o. Mi-am dat seama că mă simţeam vinovată.

— De ce speriată? s-a trezit întrebând-o Joey, de parcă ar fi fost psihiatrul lui Tony Soprano. De ce vinovată?

— Nu știu. Am luat-o la fugă de-acolo înainte ca ea să se întoarcă și să mă vadă. Trebuie să mă duc iar în centru ca să-mi iau permisul. Dar eram îngrozită că avea să se întoarcă și să mă vadă. Eram îngrozită de ce avea să se întâmple. Pentru că, vezi tu, nu e deloc vorba de lesbianism. Trebuie să mă crezi că aș ști dacă aș fi una – jumătate din vechile mele prietene sunt lesbiene. Iar eu hotărât nu sunt.

— E bine de știut, spuse el cu un rânjet nervos.

— Însă ieri mi-am dat seama, văzând-o, că fusesem îndrăgostită de ea. Și nu am fost niciodată capabilă să mă împac cu lucrul acesta. Iar acum are genul acela de corpolență indusă de litiu...

— Ce e litiul?

— Pentru depresia maniacă. O boală bipolară.

— Aha.

— Și am abandonat-o cu totul, pentru că tata o ura atât de tare. Suferea, iar eu nu am mai sunat-o niciodată și i-am aruncat scrisorile fără să le deschid.

— Dar te-a mințit. Era înspăimântătoare.

— Știu, știu. Dar tot mă simt vinovată.

I-a spus multe alte secrete în lunile care au urmat. Secrete care s-au dovedit a fi bomboane pline cu arsenic. Pentru o vreme, chiar s-a considerat *norocos* că avea o mamă atât de mișto și de prietenoasă. El răspundea dezvăluindu-i diverse perversiuni și fărădelegi mărunte de-ale colegilor lui, încercând s-o impresioneze cu comportamentul lor cinic și destrăbălat, mai rău ca al tinerilor din anii '70. Și apoi, într-o bună zi, în timpul unei conversații despre „violul de întâlnire", mamei sale i se păruse destul de firesc să-i povestească cum fusese și ea violată de un adolescent, spunându-i că nu trebuia să-i sufle o vorbă despre toate astea lui Jessica, pentru că Jessica nu o înțelegea așa cum o înțelegea el – nimeni nu o înțelegea în felul în care o înțelegea el. Stătea treaz în nopțile care urmaseră acestei conversații, ucigător de furios din cauza violatorului mamei lui, scandalizat de nedreptatea lumii, simțindu-se vinovat pentru fiecare lucru rău

pe care-l spusese sau îl gândise vreodată împotriva ei, și totodată privilegiat și plin de importanță, pentru că i se permisese accesul către lumea secretelor celor mari. Și apoi, într-o bună dimineață, se trezise urând-o cu atâta violență încât i se făcea pielea de găină și i se întorcea stomacul pe dos când se afla în aceeași cameră cu ea. A fost ca o transformare chimică. De parcă i se scurgea arsenic din organe și măduva spinării.

Ceea ce-l întristase la telefonul din seara aceea era cât de total *lipsită* de prostie păruse. Aceasta era într-adevăr esența reproșului ei. Nu părea să se priceapă foarte bine cum să-și trăiască propria viață, dar asta nu pentru că era proastă. Într-un fel lucrurile stăteau aproape pe dos. Avea o percepție tragicomică asupra propriei persoane și părea să regrete, cu toată sinceritatea, că era așa cum era. Și totuși, toate astea se adunau într-un reproș la adresa lui. Ca și când ea ar fi vorbit vreo limbă aborigenă sofisticată, însă pe cale de dispariție, care căzuse în responsabilitatea tinerei generații (în speță Joey) fie pentru a o perpetua, fie pentru a o lăsa să piară. Sau ca și când ar fi fost una din păsările aflate în pericol ale tatălui său, care își cânta prin păduri cântecul învechit în speranța deșartă că vreun spirit înrudit l-ar auzi, trecând pe acolo. Într-o parte se afla ea, și de partea cealaltă se afla restul lumii, și prin însuși felul în care alegea să-i vorbească, îi reproșa faptul că-și declarase credința față de restul lumii. Și cine l-ar fi putut învinovăți că preferase lumea? Trebuia să încerce să-și trăiască propria viață! Problema era că atunci când încă nu era suficient de mare, în slăbiciunea lui, o lăsase să vadă că-i înțelegea limba și că-i recunoștea cântecul, iar ea părea să nu mai poată face în așa fel încât să-i aducă aminte că această capacitate exista încă înăuntrul lui, în caz că el ar fi simțit vreodată nevoia să se folosească de ea din nou.

Oricine ar fi fost cel care-și făcea duș în baia căminului acum se oprise și se ștergea. Ușa s-a deschis și s-a închis, s-a deschis și s-a închis; un

miros mentolat de pastă de dinți s-a răspândit dinspre chiuvete și a pătruns în cabina lui Joey. Plânsul îi provocase o erecție și își scosese membrul din boxeri și din pantaloni agățându-se de el ca de frica morții. Dacă îl strângea de la bază îndeajuns de tare, putea să facă astfel încât capătul să-i pară imens și hidos și aproape negru de la sângele înveninat. Îi plăcea atât de mult să-l privească, savura atât de tare sentimentul de protecție și de independență pe care i-l dădea frumusețea lui respingătoare, încât nu-i venea să termine și să renunțe la duritatea aceea. Să se plimbe peste tot cu el sculat ar fi însemnat, bineînțeles, ca oamenii să-l vadă ca pe un labagiu. Blake era unul dintre aceștia. El nu voia să fie ca Blake, dar cu atât mai puțin nu voia să fie Confidentul Desemnat al mamei sale. Cu niște degete tăcut spasmodice, holbându-se la propria-i erecție, a terminat dându-și drumul în toaleta care se căsca în fața lui și a tras imediat apa.

La etaj, în colțul lui de cameră, l-a găsit pe Jonathan care citea John Stuart Mill și urmărea a noua rundă dintr-un meci din campionatul mondial.

— Avem o situație foarte ambiguă aici, spuse Jonathan. Chiar simt niște unde de simpatie pentru cei de la Yankee.

Joey, care nu urmărea niciodată baseball singur, însă era suficient de binevoitor încât să privească împreună cu alții, s-a așezat pe patul său în timp ce Randy Johnson trimitea niște mingi rapide unui Yankee depășit de situație. Scorul era 4-0.

— Ar mai putea încă reveni, spuse el.

— Asta n-o să se întâmple, răspunse Jonathan. Și-mi pare rău, dar de când au ajun⌣ echipele noi să joace în campionat după patru sezoane? Încă încerc să mă obișnuiesc cu gândul că Arizona are o echipă.

— Îmi pare bine că în sfârșit ai văzut lumina rațiunii.

— Nu mă înțelege greșit. Nu e nimic mai dulce decât o înfrângere a yankeilor, de preferat cu o lovitură de la distanță, de preferat după o pasă de-a lui

Jorge Posada, minunea fără cusur. Dar acesta este singurul an în care ai cam vrea să câștige totuși. Este un sacrificiu patriotic pe care toți trebuie să-l facem pentru New York.

— Eu vreau să câștige în fiecare an, spuse Joey, deși nu ținea neapărat să fie așa.

— Mda, cum vine asta? Nu se presupune că ții cu Twins?

— Probabil în mare parte e din cauză că părinții mei îi urăsc pe cei de la Yankee. Tatăl meu ține cu Twins *în special* pentru remunerațiile lor minuscule și, firește, cei de la Yankee sunt dușmanul, atunci când vine vorba de remunerații. Iar mama e maniacă, urăște tot ce ține de New York.

Jonathan îi aruncă o privire plină de interes. Până atunci, Joey îi dezvăluise prea puține despre părinții lui, doar atât cât să nu pară enervant de misterios în ceea ce-i privea.

— De ce urăște New Yorkul?

— Nu știu. Probabil pentru că de acolo se trage.

La televizorul lui Jonathan, Derek Jeter a lovit mingea în linie dreaptă, până la jucătorul care a prins-o, și astfel meciul a luat sfârșit.

— Un amestec foarte complex de emoții, spuse Jonathan, stingând televizorul.

— Știi că nici măcar nu-mi cunosc bunicii? spuse Joey. Mama e ciudată rău în privința lor. În toată copilăria mea, n-au venit să ne vadă decât o singură dată, și au stat cam patruzeci și opt de ore. Și în tot acest timp mama a fost incredibil de falsă și nevrotică. Ne-am dus o dată să-i vedem când eram în vacanță la New York și chiar și atunci a fost urât. Iar după aceea am primit de la ei niște felicitări de ziua mea, cu trei săptămâni mai târziu, iar mama i-a *ocărât* pentru că întârziaseră atât de tare, deși nu era cu adevărat vina lor. Adică, de ce se presupune că și-ar fi amintit ziua de naștere a cuiva pe care nu apucau să-l vadă niciodată?

Jonathan se încrunta gânditor.

— Unde anume în New York?

— Nu știu. Undeva în suburbii. Bunica e politician, în adunarea legislativă de stat sau cam așa ceva. Este o evreică drăguță, elegantă, cu care mama se pare că nu suportă să se afle în aceeași încăpere.

— Hei, mai zici o dată? Jonathan se ridicase în capul oaselor pe pat. Mama ta e evreică?

— Teoretic, bănuiesc că da.

— Omule, ești evreu! Habar n-am avut!

— Să zicem, doar pe sfert, spuse Joey. S-a cam diluat.

— Ai putea emigra în Israel chiar acum, fără să ți se pună nici o întrebare.

— Visul meu de-o viață.

— Zic și eu așa. Ai putea să-ți iei o armă automată Desert Eagle sau să pilotezi unul din avioanele alea de luptă și să-ți dai întâlnire cu o evreică *șabra* autentică.

Pentru a-și ilustra vorbele, Jonathan aprinse laptopul și navigă pe un site dedicat imaginilor cu zeițe israelite bronzate, cu niște banduliere de calibru mare încrucișate pe sânii goi de mărimea D.

— Nu-s genul meu, spuse Joey.

— Nici eu nu mă prea dau în vânt, răspunse Jonathan, poate cu mai puțină sinceritate. Ziceam doar, în caz că *ar fi fost* genul tău.

— În plus nu e deja o problemă cu ocupațiile ilegale de teritorii și cu palestinienii care sunt lipsiți de drepturi?

— Da, e o problemă! Problema fiind o mică insulă a democrației și a unui guvern pro-occidental înconjurată de fanatici musulmani și dictatori ostili.

— Mda, dar asta nu înseamnă decât că s-a găsit un loc aiurea în care insula să fie plasată, spuse Joey. Dacă evreii nu s-ar fi așezat în Orientul Mijlociu și dacă n-ar trebui să-i tot suportăm, poate că țările arabe nu ar fi atât de ostile cu noi.

— Omule. Ai auzit de Holocaust?

— Știu. Dar de ce nu s-au stabilit, în schimb, la New York? Noi i-am fi lăsat. Și-ar fi putut face sinagogile aici și așa mai departe, și am fi putut avea niște relații normale cu arabii.

— Dar Holocaustul s-a întâmplat în Europa, care se presupunea că e civilizată. Atunci când îți pierzi jumătate din populația de pe glob într-un genocid, încetezi să mai ai încredere că te-ar putea proteja altcineva în afară de tine.

Joey își dădea seama stânjenit că purtarea lui era mai caracteristică părinților lui, decât lui însuși, și că era pe punctul de a pierde într-o dispută în care nici măcar nu-i păsa dacă ar fi câștigat.

— Bine, insistă el totuși, dar de ce trebuie să fie problema *noastră*?

— Pentru că e treaba noastră să susținem democrația și piețele libere oriunde s-ar afla, spuse Jonathan. Asta e problema în Arabia Saudită – prea mulți oameni furioși și prea mare lipsă de inițiativă economică. Din cauza asta Bin Laden poate să-și facă recrutările de acolo. Sunt întru totul de acord cu tine în ceea ce-i privește pe palestinieni. Nu e decât un afurisit de teren gigantic pentru înmulțirea teroriștilor. De-asta trebuie să încercăm să aducem libertatea în toate țările arabe. Dar nu începi să faci asta vânzând singurul tip de democrație funcțională în toată regiunea.

Joey îl admira pe Jonathan nu numai pentru cât de *cool* era, dar și pentru încrederea de sine pe care o afișa, nu era nevoie să facă pe prostul pentru a-și păstra acel aer *cool*. Îi reușea dificila șmecherie de a face astfel încât să pară că e și mai *cool* să fii deștept.

— Hei, spuse Joey ca să schimbe subiectul, mai sunt invitat de Ziua Recunoștinței?

— Invitat? Acum ești de două ori invitat. Cei din familia mea nu sunt genul de evrei care se urăsc pe ei înșiși. Părinților mei chiar le plac evreii. Vor întinde covorul roșu în fața ta.

În după-amiaza următoare, singur în cameră, și stresat că nu-și ținuse încă promisiunea de a o suna pe Connie în legătură cu mersul la doctor, Joey s-a trezit deschizând calculatorul lui Jonathan și căutând poze de-ale surorii lui, Jenna. Nu i se părea că face ceva rău ducându-se drept la pozele

de familie pe care Jonathan oricum i le arătase deja. Încântarea colegului său de cameră când aflase că era evreu prevestea o primire la fel de caldă și din partea lui Jenna și a copiat două din fotografiile ei cele mai atrăgătoare pe hardul calculatorului său, schimbând extensia fișierului pentru a le face de negăsit pentru altcineva în afară de el, așa încât să-și imagineze o alternativă concretă pentru Connie înainte de a da telefonul acela înspăimântător.

Prezențele feminine de la școală nu se dovediseră satisfăcătoare până atunci. În comparație cu Connie, fetele cu adevărat atrăgătoare pe care le cunoscuse în Virginia păreau să fie toate stropite cu Teflon, închistate și suspicioase în privința motivului pentru care le dădea atenție. Până și cele mai drăguțe erau machiate prea strident și purtau haine prea formale, se îmbrăcau la meciurile celor de la Cavaliers ca și când ar fi mers la cursele de cai la Kentucky Derby. Era adevărat că unele fete mai sărăcuțe îi dăduseră de înțeles, după ce băuseră prea mult la vreo petrecere, că era unul dintre băieții cu care ar fi fost dispuse să se combine. Dar din cine știe ce motiv, că era pămpălău, că nu-i plăcea să urle pe deasupra muzicii, că avea o părere prea bună despre sine însuși sau că nu era în stare să ignore gradul de prostie și plicticoșenie la care puteau să ajungă fetele după ce se îmbătau, căpătase o aversiune timpurie față de aceste chefuri și față de combinațiile pe care le prilejuiau și hotărâse că prefera să iasă mai degrabă cu alți băieți.

A rămas cu telefonul în mână o perioadă lungă de timp, poate vreo jumătate de oră, în timp ce dincolo de fereastră, cerul se făcea tot mai cenușiu, a ploaie. Și a așteptat atât de mult și într-o transă atât de profundă, indusă de lipsa de voință, încât atunci când degetul lui, din proprie inițiativă, a atins tasta de apelare rapidă către Connie, a fost aproape ca o probă Zen de tragere cu arcul, iar sunetul de apel al telefonului l-a împins să reacționeze.

— Hei! răspunse ea cu o voce veselă și obișnuită, o voce de care Joey își dădu seama că-i fusese dor. Unde ești?

— În camera mea.
— Cum e pe-acolo?
— Nu știu. Cam întunecat.
— Doamne, *a nins* pe aici în dimineața asta. E deja iarnă.
— Mda, ascultă, spuse el. Ești bine?
— Eu? Părea mirată de întrebare. Da. Mi-e dor de tine în fiecare moment al zilei, dar încep să mă obișnuiesc.
— Îmi pare rău că am lăsat să treacă atât de mult timp până să te sun.
— Nu-i nimic. Îmi place să vorbesc cu tine, dar înțeleg de ce trebuie să fim mai disciplinați. Tocmai lucram la cererea mea pentru Inver Hills. M-am mai înscris și pentru SAT în decembrie, așa cum ai sugerat.
— Eu am sugerat asta?
— Dacă din toamnă urmează să merg la o școală adevărată, așa cum spuneai, trebuie să fac asta. Am cumpărat o carte care-ți arată cum să înveți pentru așa ceva. O să învăț câte trei ore în fiecare zi.
— Deci chiar ești bine.
— Da! Tu ce mai faci?
Joey se chinuia să lege poveștile lui Carol despre Connie cu felul limpede și adunat în care o auzea vorbind acum.
— Am vorbit cu mama ta aseară, îi spuse el.
— Știu. Mi-a spus.
— Spunea că e gravidă?
— Da, ne așteaptă un eveniment binecuvântat. Cred că or să fie gemeni.
— Serios? De ce?
— Nu știu. Așa simt. Că, într-un anume fel, o să fie ceva deosebit de groaznic.
— Întreaga conversație a fost de fapt foarte ciudată.
— Acum i-am zis eu câteva, spuse Connie. N-o să te mai sune. Dacă o face, anunță-mă pe mine și o voi face eu să înceteze.
— Spunea că ești foarte deprimată, izbucni Joey.
Se lăsă o tăcere bruscă, totală, ca o gaură neagră, în felul în care numai Connie putea să tacă.

— Spunea că dormi toată ziua și nu mănânci destul, continuă Joey. Părea cu adevărat îngrijorată din pricina ta.

După o altă tăcere, Connie a răspuns:

— Am fost puțin deprimată o vreme. Dar asta nu era treaba lui Carol. Iar acum sunt mai bine.

— Dar poate ai nevoie de vreun antidepresiv sau altceva?

— Nu. Mă simt mult mai bine.

— Păi, asta-i grozav, spuse Joey, deși simțea că nu era grozav deloc – că slăbiciunea morbidă și nevoia ei de a-l avea i-ar fi putut furniza o cale viabilă de evadare.

— Deci te-ai mai culcat și cu alte tipe? îl întrebă Connie. M-am gândit că poate de-asta nu ai mai sunat.

— Nu! Nu. Deloc.

— Din partea mea e în regulă dac-o faci. Am vrut să-ți spun asta de luna trecută. Ești băiat, ai nevoi. Nu mă aștept să te porți ca un călugăr. E doar sex, cui îi pasă?

— Păi, e valabil și pentru tine, spuse el recunoscător, simțind o altă posibilă cale de evadare.

— Doar că la mine nu se va întâmpla, răspunse Connie. Nimeni nu mă mai vede în felul în care mă vezi tu. Sunt invizibilă pentru bărbați.

— Nu cred asta câtuși de puțin.

— Nu, e adevărat. Câteodată încerc să fiu prietenoasă sau chiar să flirtez la restaurant. Dar e ca și când aș fi invizibilă. Oricum nu-mi prea pasă. Eu te vreau doar pe tine. Cred că oamenii simt asta.

— Și eu te vreau, se trezi murmurând, în contradicție cu anumite reguli de siguranță pe care și le stabilise singur.

— Știu, spuse ea. Dar băieții sunt diferiți, asta e tot ce vreau să spun. Ar trebui să te simți liber.

— Te fapt am cam frecat-o la greu.

— Mda, și eu. Ore în șir. În unele zile n-am chef să fac nimic altceva. De-asta probabil Carol crede că sunt deprimată.

— Dar poate că *ești* deprimată.

— Nu, doar că-mi place mult s-o fac. Mă gândesc la tine și-mi vine. Mă gândesc din nou la tine și apoi iar îmi vine. Asta-i tot.

Foarte repede, conversația a virat înspre sex prin telefon, ceea ce nu mai făcuseră din primele lor zile, atunci când se furișau și vorbeau în șoaptă la telefon, fiecare în baia lui. Între timp devenise mult mai interesant, pentru că acum știau cum să-și vorbească. În același timp era ca și cum nici nu mai făcuseră vreodată sex până atunci – era ceva cataclismic.

— Mi-aș dori să ți-o pot linge de pe degete, îi spuse Connie după ce au terminat.

— O ling eu pentru tine, răspunse Joey.

— E bine. Linge-o pentru mine. Are gust bun?

— Da.

— Jur că-i simt gustul în gură.

— Și eu simt gustul tău.

— O, iubitule.

Ceea ce a condus imediat la și mai mult sex prin telefon, la o versiune și mai plină de emoții, din moment ce cursul de după-amiază al lui Jonathan se apropia de final, iar acesta urma să se întoarcă în curând.

— Iubitul meu, spunea Connie. O, iubitule. Iubitule, iubitule, iubitule.

În timp ce își dădea drumul din nou, Joey avea impresia că era însăși Connie, în dormitorul ei din Barrier Street, spinarea lui arcuită era spinarea ei arcuită, sânii lui mici erau sânii ei mici. Zăceau gâfâind la unison în celularele lor. Se înșelase seara trecută când îi spusese lui Carol că ea, nu el, era responsabilă pentru felul în care se simțea Connie. Simțea acum înăuntrul trupului său cum fiecare îl făcuse pe celălalt să fie ceea ce era.

— Mama ta vrea să petrec Ziua Recunoștinței cu voi, spuse el după o vreme.

— Nu ești obligat să faci asta, zise ea. Am stabilit că o să încercăm să așteptăm nouă luni.

— Ei bine, a fost cam scorpie la faza asta.

— Așa e ea. E o scorpie. Dar i s-au zis vreo câteva și nu se va mai întâmpla.

— Deci nu-ți pasă?

— Tu știi ce vreau. Ziua Recunoștinței nu are nimic de-a face cu asta.

Sperase, din motive paradoxal de opuse, ca și Connie să se alăture lui Carol în a-l îndemna să se întoarcă acasă de sărbători. Era dornic, pe de o parte s-o vadă și să se culce cu ea și, pe de altă parte, să-i găsească nod în papură, astfel încât să aibă ceva la care să se împotrivească și de care să se rupă. Ceea ce făcea ea, în schimb, cu luciditatea ei calmă, era să repună la locul lui un cârlig de care, pentru o vreme, în ultimele săptămâni, aproape că reușise să se elibereze. Acum îl înfipsese mai adânc ca niciodată.

— Probabil ar trebui să închid, spuse el. Se întoarce Jonathan.

— Ok, zise Connie lăsându-l să închidă.

Conversația lor deviase atât de drastic de la ceea ce sperase el, încât acum nici nu-și mai putea aminti ce anume sperase. S-a ridicat din pat ca și când ar fi ieșit la suprafață printr-o gaură de vierme în vălul realității, cu inima bătându-i cu putere, cu percepția alterată, și păși de jur împrejurul camerei sub privirile colective ale lui Tupac și Natalie Portman. Dintotdeauna îi plăcuse mult de Connie. Dintotdeauna. Și totuși de ce acum, dintre toate momentele nepotrivite, de ce acum se simțea prins, ca și când ar fi fost pentru prima oară, și târât de forța titanică a faptului că *o plăcea cu adevărat*? Cum se putea ca după ani întregi de sex cu ea, ani în care se simțise tandru și protector față de ea, ca tocmai acum să fie atras în apele atât de grele ale afecțiunii? Să se simtă atât de legat de ea într-un fel atât de înspăimântător de semnificativ? De ce acum?

Nu era bine, nu era bine, știa că nu era bine. S-a așezat la calculatorul său ca să vadă pozele surorii lui Jonathan și să încerce să pună lucrurile în ordine. Din fericire, înainte de-a apuca să schimbe

extensiile fișierelor înapoi în JPG și să fie prins în flagrant, a intrat Jonathan în cameră.

— Hei, omule, fratele meu evreu, spuse acesta, lăsându-se să cadă pe pat ca o victimă împușcată. Care-i treaba?

— Merge treaba, răspunse Joey, închizând repede o aplicație grafică.

— Mamă, Iisuse, se simte *puțină* clorură pe aici, prin aer? Ai fost la piscină sau unde?

Aproape imediat, Joey a fost pe punctul de a-i povesti totul colegului său de cameră, întreaga poveste dintre el și Connie până în momentul de față. Dar lumea viselor în care fusese, locul întunecat al identităților contopite sexual se retrăgea repede în fața prezenței bărbătești a lui Jonathan.

— Nu știu despre ce vorbești, spuse el cu un zâmbet.

— Crapă o fereastră, pentru Dumnezeu. Adică, îmi placi și așa mai departe, dar încă nu sunt pregătit să merg până la capăt.

Luând seama de nemulțumirea lui Jonathan, Joey a deschis într-adevăr ferestrele. A sunat-o din nou pe Connie chiar a doua zi și din nou, la două zile după asta. Și-a lăsat deoparte în tăcere argumentele împotriva telefoanelor prea dese și s-a dedat recunoscător sexului prin telefon ca un substitut al masturbării solitare din biblioteca pentru științe, care i se părea acum o jalnică aberație, prea rușinoasă ca să și-o mai amintească. A reușit să se convingă de faptul că atâta vreme cât evitau trăncăneala obișnuită despre fapte diverse și vorbeau doar despre sex, era în regulă să exploateze această portiță de ieșire din embargoul altminteri strict asupra contactului în exces. Totuși, pe măsură ce continuau s-o exploateze, iar octombrie devenea noiembrie și zilele se scurtau, și-a dat seama că atunci când o auzea pe Connie spunând pe nume lucrurilor pe care le făcuseră și lucrurilor pe care ea își imagina că le vor face pe viitor, contactul lor devenea *cu atât mai profund și mai real.* Această profunzime era oarecum stranie, din moment ce tot

ceea ce făceau era să se îndepărteze unul pe celălalt. Dar privind în urmă i se părea că în St. Paul tăcerea lui Connie formase un fel de barieră de protecție – care dădea cuplului lor ceea ce politicienii numeau posibilitate de tăgadă. Descoperirea că sexul se înregistrase pe deplin în ea ca un limbaj – ca vorbe pe care le putea rosti cu voce tare – o făcea acum în ochii lui mult mai reală ca persoană. Ei doi nu mai puteau pretinde că erau niște animale tinere, necuvântătoare, care-și făceau treaba fără să cugete. Cuvintele făceau ca totul să fie mai puțin sigur, cuvintele nu aveau limite, cuvintele își creau propria lor lume. Într-o după-amiază, după cum a povestit Connie, clitorisul ei cel excitat s-a mărit până la patru centimetri, un creion umflat și tandru cu care ea i-a desfăcut buzele penisului și a pătruns până în adâncurile lui. Într-o altă zi, la îndemnul ei, Joey i-a descris simplitatea caldă și mătăsoasă a excrementelor ei pe măsură ce alunecau din anus și cădeau în gura lui deschisă unde, din moment ce nu erau decât cuvinte, aveau gustul unei excelente ciocolate negre. Atâta vreme cât cuvintele ei îi răsunau în ureche, îndemnându-l să continue, nu-i era rușine de nimic. Se întorcea în gaura de vierme de trei, patru sau chiar cinci ori pe săptămână, dispărând într-o lume pe care o creaseră ei doi, și reapărea mai apoi, închidea ferestrele și se ducea până la cantină sau cobora până în salonul căminului, executând fără efort dansul cordialității superficiale, după cum i-o cerea viața de student.

Era, după cum spusese Connie, doar sex. Permisiunea pe care ea i-o dăduse de a îl căuta și prin alte părți persista cu putere în mintea lui Joey, în timp ce călătorea alături de Jonathan către NoVa pentru Ziua Recunoștinței. Se aflau în mașina lui Jonathan, un Land Cruiser, pe care acesta îl primise drept cadou de absolvire a liceului și pe care acum îl parcase în afara campusului, sfidând pe față regulamentul, care cerea ca bobocii să nu aibă mașini. Din cărți și din filme, impresia lui Joey era că se puteau întâmpla rapid o groază de lucruri

atunci când studenților li se dădea liber de Ziua Recunoștinței. Pe toată durata toamnei, avusese grijă să nu-i pună lui Jonathan nici o întrebare despre sora lui, Jenna, imaginându-și că nu avea nimic de câștigat trezind în mod prematur bănuielile lui Jonathan. Dar imediat ce a pomenit-o pe Jenna în Land Cruiser, a văzut că toată grija lui fusese în zadar. Jonathan i-a aruncat o privire plină de înțeles și i-a spus:

— Are o relație foarte serioasă.

— Fără îndoială.

— O, nu, scuze, m-am exprimat greșit. Ar fi trebuit să spun că *ea* este foarte serioasă în privința unui iubit, care de fapt e un individ ridicol și un ticălos de primă clasă. N-am să-mi insult propria inteligență întrebându-te de ce mă întrebi despre ea.

— Eram politicos, spuse Joey.

— Ha-ha. A fost interesant – atunci când în sfârșit a plecat la facultate, am aflat și eu care îmi erau adevărații prieteni și pe care dintre ei nu-i interesa decât să vină la mine acasă atâta vreme cât se afla și ea acolo. S-a dovedit că erau doar vreo cincizeci la sută.

— Și eu am avut aceeași problemă, dar nu cu sora mea, spuse Joey zâmbind și gândindu-se la Jessica. În cazul meu era vorba de o masă de fotbal și una de hochei și o ladă frigorifică pentru bere.

A continuat, în libertatea oferită de drumul dinaintea lor, să-i divulge lui Jonathan împrejurările care îi definiseră ultimii doi ani de liceu. Jonathan a ascultat cu destulă atenție, dar a părut interesat doar de o singură parte a poveștii, de partea în care el a trăit împreună cu prietena lui.

— Și unde este persoana asta acum? întrebă el.

— În St. Paul. E încă acasă.

— Hai, lasă-mă, spuse Jonathan foarte impresionat. Dar stai o clipă. Fata aia pe care Casey a văzut-o intrând în camera noastră de Yom Kippur[1] – nu era *ea*, nu-i așa?

---

1. Una din sărbătorile cele mai importante din tradiția iudaică, cunoscută și ca Ziua Ispășirii.

— De fapt, ba da, spuse Joey. Ne-am despărţit, dar am avut un fel de recădere mică.

— Mincinos mic și afurisit! Mi-ai zis că a fost doar o lipitură.

— Nu. Tot ce-am spus a fost că nu voiam să vorbesc despre asta.

— M-ai *lăsat să cred* că nu era decât o lipitură, nu pot să cred că ai adus-o înadins până aici când eram eu plecat.

— După cum am zis, am avut o recădere. Acum ne-am despărţit.

— Pe bune? Nu vorbești cu ea la telefon?

— Doar un picuţ. E foarte deprimată.

— Sunt impresionat de ce mincinos mic și pervers te dovedești a fi.

— Nu sunt mincinos, spuse Joey.

— I-auzi ce spune mincinosul. Ai vreo poză cu ea în calculator?

— Nu, minţi Joey.

— Joey, armăsarul secret, spuse Jonathan. Joey, fugarul. Să fiu al dracului. Acum te înţeleg mai bine.

— Bine, dar tot sunt evreu, așa că tot trebuie să mă placi.

— N-am spus că nu-mi mai place de tine. Am spus că te înţeleg mai bine. Mi-e indiferent dacă ai sau nu o prietenă deja – nu am de gând să-i spun lui Jenna. O să te avertizez chiar acum că-ţi lipsește cheia inimii ei.

— Și care-i asta?

— O slujbă la Goldman Sachs. Asta are iubitul ei. Ambiţia lui declarată este aceea de a avea o sută de milioane la treizeci de ani.

— O să vină și el la părinţii tăi?

— Nu, e în Singapore. Abia a absolvit anul trecut și deja ăia îl expediază cu avionul în afurisitul de Singapore pentru afaceri zi și noapte, care valorează un miliard de dolari. Și ea oftează după el singură acasă, frăţioare.

Tatăl lui Jonathan era fondatorul și președintele vedetă al unui grup de consultanţă dedicat susţinerii cauzei exercitării unilaterale a supremaţiei

militare americane pentru ca lumea să devină mai liberă și mai sigură, în special pentru America și pentru Israel. Nu trecuse nici o săptămână în octombrie sau noiembrie fără ca Jonathan să nu-i arate lui Joey vreun articol în *The Times* sau în *The Journal* în care tatăl său perora pe tema pericolului pe care l-ar fi reprezentat islamismul radical. Îl mai urmărise și la *NewsHour* și pe Fox News. Avea o gură cu niște dinți excepțional de albi, de la care nu-ți mai puteai lua ochii ori de câte ori începea să vorbească și părea aproape suficient de bătrân cât să fie bunicul lui Jonathan. În afară de Jonathan și Jenna, mai avea alți trei copii mult mai mari din alte căsătorii, plus două foste neveste.

Căminul celui de-al treilea mariaj se afla în McLean, Virginia, pe o alee care se înfunda într-o pădure și era o vie reprezentare a locului în care Joey și-ar fi dorit să locuiască imediat ce avea să devină bogat. Înăuntrul casei, cu podele din lemn de stejar cu granulații fine, șirul de încăperi care dădeau înspre o vale împădurită în care ciocănitorile se lăsau în zbor printre arborii în mare parte desfrunziți părea să nu aibă sfârșit. În ciuda faptului că și el crescuse într-o casă pe care o considerase plină de cărți și de bun gust, Joey a rămas uluit de cantitatea de volume legate și de prada multiculturală de o calitate evident superioară pe care tatăl lui Jonathan o adunase în timpul distinselor sejururi în străinătate. Așa cum Jonathan fusese surprins să afle aventurile lui Joey din liceu, Joey era acum surprins să vadă din ce mediu extrem de select se trăgea colegul lui de cameră dezordonat și oarecum din topor. Singura notă discordantă o făceau decorațiile iudaice frumos aranjate în diverse nișe și cotloane. Observându-l pe Joey cum zâmbește răutăcios la vederea unui sfeșnic impresionant de monstruos cu șapte brațe, placat în argint, Jonathan l-a asigurat că era extrem de vechi, de rar și de valoros.

Mama lui Jonathan, Tamara, care în mod clar fusese odată o gagică pe cinste și care încă arăta

trăsnet, i-a arătat lui Joey dormitorul și baia cele luxoase care urmau să fie doar ale lui.

— Jonathan zice că ești evreu, i-a zis ea.

— Da, se pare că sunt, spuse Joey.

— Dar nu ești practicant?

— Nici măcar n-am fost conștient de asta până acum o lună.

Tamara a clătinat din cap.

— Nu înțeleg lucrul acesta, spuse ea. Știu că e ceva foarte obișnuit, dar nu voi înțelege niciodată.

— Nu e ca și cum aș fi fost vreodată creștin sau altceva, spuse Joey ca pe o scuză. Totul făcea parte din același subiect de nediscutat.

— Păi, ești foarte bine-venit la noi. Cred că o să ți se pară interesant să afli câte ceva despre moștenirea ta. Vei descoperi că eu și Howard nu prea suntem conservatori. Credem doar că este important să fii conștient și să-ți aduci întotdeauna aminte.

— O să te biciuiască pân-or să te facă doct, îi spuse Jonathan.

— Nu-ți face griji, o să fie o biciuire foarte blândă, zise Tamara cu un zâmbet dulceag.

— Grozav, răspunse Joey. Sunt pregătit pentru orice.

Imediat ce au putut, cei doi băieți au evadat în sala de recreere de la subsol, ale cărei amenajări le-ar fi făcut de rușine până și pe cele din camera mare a lui Blake și Carol. Practic puteai să joci tenis pe întinderile albastre de postav ale mesei de biliard din mahon. Jonathan i-a arătat lui Joey un joc complicat, interminabil și frustrant care se numea Cowboy Biliard și se juca pe o masă fără mecanismul central de strângere a bilelor. Joey era pe punctul de a sugera să schimbe jocul cu unul de hochei, la care era ucigător de priceput, când Jenna, sora lui Jonathan, a coborât până la ei. L-a salutat într-o doară pe Joey, din înaltul ei avantaj de doi ani diferență de vârstă și a început să-i vorbească fratelui ei despre probleme urgente de familie.

Joey a înțeles dintr-odată, așa cum nu i se mai întâmplase până atunci, ce voiau oamenii să spună

prin „răpitoare“. Jenna avea un fel tulburător de frumusețe care eclipsa totul în preajma ei, până și funcțiile vitale ale privitorului, reducându-le la statutul de gând întârziat. Silueta ei, pielea ei și însăși structura osoasă făceau ca trăsăturile pe care le admirase atât de mult la alte fete „drăguțe“ să pară acum ca niște aproximări vagi ale frumuseții; nici măcar fotografiile nu o înfățișau așa cum era cu adevărat. Părul îi era des și strălucitor, de un blond căpșună, și purta o bluză de trening Duke, cu câteva numere mai mare, și pantaloni de pijama din bumbac, care, departe de a-i ascunde perfecțiunea corpului, îi demonstrau puterea de a învinge până și hainele cele mai lălâi. Orice alt lucru care ar mai fi căzut sub privirile lui Joey în camera de recreere devenea remarcabil doar prin faptul că nu era ea – toate păreau aceleași mărunțișuri plictisitoare la mâna a doua. Și totuși, atunci când ea i-a aruncat o privire furișă, creierul lui era prea tulburat ca s-o mai observe. Toată treaba era ciudat de obositoare. Părea să nu existe nici un fel în care să-și poată recompune trăsăturile feței astfel încât să nu pară fals și stânjenit. Era conștient în mod dureros de faptul că rânjea prostește către podea, în timp ce ea și fratele ei cel uimitor de neimpresionat trăncăneau despre expediția la cumpărături pe care ea avea intenția s-o facă vineri, la New York.

— Nu ne poți lăsa decapotabila, îi spuse Jonathan. Eu și Joey o să arătăm ca un cuplu de parteneri pe viață în chestia aia.

Unul dintre defectele evidente ale lui Jenna era vocea ei, ascuțită și pițigăiată.

— Mda, bine, spuse ea. Un cuplu de parteneri pe viață cu blugi care nu le acoperă fundul decât pe jumătate.

— Pur și simplu nu înțeleg de ce nu poți merge cu decapotabila până la New York, spuse Jonathan. Ai mai mers cu ea până acolo.

— Pentru că mama zice să n-o iau. Nu într-un weekend de sărbătoare. Land Cruiser-ul e mai sigur. O să-l aduc înapoi duminică.

— Glumești? Land Cruiser-ul este o mașină care se poate răsturna. E total nesigură.

— Păi, poți să-i spui mamei chestia asta. Spune-i că mașina ta de boboc la facultate este o mașină nesigură care se poate răsturna și de-aia eu nu pot merge cu ea la New York.

— Hei, Jonathan se întoarse către Joey. Vrei să mergi la New York la sfârșitul săptămânii?

— Sigur! răspunse Joey.

— Luați decapotabila, zise Jenna. N-o să muriți trei zile.

— Nu, e grozav, spuse Jonathan. Putem merge toți la New York cu Land Cruiser-ul, la cumpărături. Mă poți ajuta să-mi găsesc niște nădragi care să corespundă standardelor tale.

— Motive pentru care chestia asta e o tâmpenie? întrebă Jenna. În primul rând, nici măcar n-aveți unde să stați.

— De ce nu putem să stăm cu tine la Nick? Nu e, pare-se, plecat la Singapore?

— Nick nu vrea o adunătură de boboci care să-i dea buzna în apartament. În plus, s-ar putea întoarce sâmbătă noaptea.

— Doi nu înseamnă o adunătură. N-am fi decât eu și colegul meu de cameră, incredibil de ordonat, din Minnesota.

— Sunt foarte ordonat, o asigură Joey.

— Fără îndoială, spuse ea afișând un interes zero, de la înălțimea ei. Prezența lui Joey părea totuși să-i complice existența – nu putea să fie chiar atât de disprețuitoare cu un străin, așa cum putea să fie cu propriul ei frate. Chiar nu-mi pasă, spuse ea. O să-l întreb pe Nick. Dar dacă el spune nu, nu veți putea merge.

Imediat după ce a plecat ea, Jonathan a bătut palma cu Joey.

— New York, New York, spuse el. Pun pariu că putem să stăm la familia lui Casey dacă Nick se dovedește a fi un cretin la fel de mare cum e de obicei. Ei locuiesc undeva prin Upper East Side.

Joey era pur și simplu uluit de frumusețea Jennei. Rătăcea prin locul în care stătuse ea, încă mirosind vag a paciuli. Faptul că ar fi putut să petreacă un weekend întreg în apropierea ei, prin simpla întâmplare că era colegul de cameră al lui Jonathan, părea să fie un fel de miracol.

— Văd că și tu..., spuse Jonathan, clătinând trist din cap. Asta e povestea vieții mele.

Joey a simțit cum roșește.

— Ce nu înțeleg eu este cum de tu ai ieșit atât de urât.

— Ha, știi ce se spune despre părinții în vârstă. Tata avea cincizeci și unu de ani când m-am născut eu. A fost o perioadă de doi ani de deteriorare genetică. Nu toți băieții ies drăgălași ca tine.

— Nu mi-am dat seama că astea erau sentimentele tale.

— Ce sentimente? Eu caut drăgălășenia doar la fete, acolo unde îi este locul.

— Lua-te-ar dracu', odraslă de bani gata.

— Drăgălașule, drăgălașule.

— Lua-te-ar dracu'. Lasă-mă să-ți tăbăcesc fundul la o partidă de hochei.

— Atâta timp cât nu vrei decât să-l tăbăcești.

În ciuda amenințării Tamarei, din fericire nu s-a pus problema educației religioase sau a oricărei interacțiuni părintești inoportune pe perioada șederii lui Joey la McLean. El și Jonathan s-au instalat în încăperea de la subsol, care avea scaune rabatabile și un ecran de proiecție de opt picioare și au stat treji până la 4 dimineața ca să urmărească programe proaste la televizor și să arunce cu invective în heterosexualitatea celuilalt. Atunci când au urcat în casă, de Ziua Recunoștinței, mulțimi de rude soseau în vizită. Din moment ce Jonathan era obligat să vorbească cu toți, Joey s-a trezit plutind prin încăperile cele frumoase ca o moleculă de heliu, dedicându-și timpul stabilirii unor trasee vizuale pe care Jenna le-ar fi putut străbate sau, și mai bine încă, în care ar fi putut poposi. Excursia viitoare la New York, cu care prietenul ei fusese în

mod surprinzător de acord, era ca banii la bancă: avea la dispoziție cel puțin două drumuri lungi cu mașina în timpul cărora s-o impresioneze. Deocamdată, voia doar să-și obișnuiască ochii cu imaginea ei, să facă astfel încât privirea să-i fie mai puțin imposibilă. Ea purta o rochie sobră, închisă pe gât, o rochie *prietenoasă*, și fie era foarte pricepută la aplicarea machiajului, fie pur și simplu nu prea se machia. I-a remarcat manierele frumoase cu care își manifesta răbdarea în fața unchilor chelboși și a mătușilor cu liftinguri faciale, care păreau să aibă multe să-i spună.

Înainte de cină, s-a strecurat în camera lui ca să sune la St. Paul. S-o sune pe Connie ieșea din discuție în situația de față; rușinea discuțiilor lor murdare, absentă în mod curios pe tot parcursul toamnei, i se strecurase de-acum în suflet. Să-și sune părinții era cu totul altceva totuși, fie și numai datorită cecului venit din partea mamei sale, pe care-l încasase.

În St. Paul, tatăl lui a fost cel care a răspuns la telefon și nu i-a vorbit decât două minute înainte de a-i pasa receptorul mamei lui, ceea ce lui Joey i s-a părut un fel de trădare. De fapt îi purta un mare respect tatălui său – pentru consecvența dezaprobării lui; pentru strictețea principiilor acestuia – și i-ar fi putut purta și mai mult respect, dacă tatăl său nu ar fi fost atât de curtenitor cu mama lui. Lui Joey i-ar fi prins bine puțină susținere bărbătească, dar, în schimb, tatăl lui îl tot pasa mamei și se spăla astfel pe mâini în privința ambilor.

— Hei, bună, spuse ea cu o căldură care l-a făcut să tresară.

A hotărât imediat să fie dur cu ea, dar, așa cum se întâmpla atât de des, l-a înmuiat cu umorul și râsul ei molipsitor. Înainte să-și dea seama, i-a descris toată scena de la McLean, excluzând-o pe Jenna.

— O casă plină de evrei! spuse ea. Ce interesant pentru tine.

— Și tu ești evreică, zise el. Iar asta mă face și pe mine evreu. Și pe Jessica și pe copiii lui Jessica, dacă o să aibă vreunii.

— Nu, asta doar dacă ai băut Kool-Aid, răspunse mama lui. După trei luni petrecute în Est, Joey putea să-și dea seama că vorbea cu un ușor accent de Minnesota. Vezi tu, continuă ea, cred că atunci când vine vorba de religie, ești doar ceea ce spui că ești. Nimeni altcineva nu o poate declara în locul tău.

— Dar tu nu ai *nici o* religie.

— Tocmai ce spuneam. Acesta a fost unul dintre puținele lucruri asupra cărora și eu, și părinții mei am căzut de acord, binecuvântate să le fie inimile. Faptul că religia e o maaare tâmpenie. Deși se pare că acum sora mea nu este de acord cu mine, ceea ce înseamnă că recordul nostru de a nu fi de acord cu absolut nimic, rămâne încă valabil.

— Care soră?

— Mătușa ta Abigail. Se pare că s-a cufundat în Cabala și își redescoperă rădăcinile evreiești, alea care sunt. Cum de știu asta? Pentru că am primit o *circulară* sau, de fapt, un email de la ea, despre Cabala. M-am gândit că e ceva destul de aiurea așa că i-am trimis și eu un email ca s-o rog să nu-mi mai trimită și alte prostii de genul „citește și dă mai departe“, iar ea mi-a răspuns tot printr-un email povestindu-mi despre Marea ei Călătorie.

— Nici măcar nu știu ce e Cabala, spuse Joey.

— O, sunt sigură că ar fi fericită să-ți spună totul despre asta, dacă vei dori vreodată să iei legătura cu ea. Este ceva foarte Important și Mistic – cred că și Madonna e băgată în treaba asta, ceea ce-ți spune cam tot ce vrei să știi pe tema asta.

— Madonna e evreică?

— Îhî, Joey, de aici îi vine și numele, râse mama lui.

— Păi, mă rog, spuse el, încerc să fiu deschis în privința asta. Nu-mi vine să resping ceva ce nici n-am descoperit încă.

— Așa e. Și cine știe? S-ar putea chiar să-ți fie de folos.

— S-ar putea, răspunse el cu răceală.

La cină, la masa cea lungă a fost așezat pe aceeași parte cu Jenna, fapt ce l-a scutit s-o vadă și

i-a permis să se concentreze asupra conversației cu unul dintre unchii cei chelboși, care a presupus că era evreu și l-a delectat cu povestirea recentei sale călătorii de vacanță-liniuță-afaceri în Israel. Joey se prefăcea că era impresionat și familiarizat cu multe lucruri care îi erau complet străine: Zidul de Vest și tunelele lui, Turnul lui David[1], Masada[2], Yad Vashem[3]. O reacție întârziată la resentimentele mamei lui, combinată cu măreția casei și fascinația lui pentru Jenna și cu un sentiment necunoscut de curiozitate pur intelectuală îl făceau să tânjească de fapt să fie evreu în și mai mare măsură – ca să vadă cum ar putea fi acest fel de apartenență.

Jonathan și tatăl Jennei, la capătul cel mai îndepărtat al mesei, discutau despre afaceri externe cu atâta aprindere încât, puțin câte puțin, toate celelalte conversații au amuțit. Venele umflate de pe gât, ca la curcan, erau mai vizibile pe viu decât la televizor, iar ceea ce-i făcea zâmbetul alb, alb, atât de proeminent, era dimensiunea mică, aproape intrată la apă a craniului său. Faptul că o asemenea persoană scofâlcită o concepuse pe Jenna i se părea lui Joey la fel de remarcabil ca însăși aerul de distincție care îi emana din toți porii. Vorbea despre „noua ponegrire a sângelui" care circula în lumea arabă, minciuna cum că nu existaseră evrei în turnurile gemene pe 9/11, și despre necesitatea, în vremuri de urgență națională, de a contracara minciunile malefice cu jumătăți de adevăruri inofensive. Vorbea despre Platon ca și când el însuși ar fi primit iluminarea la picioarele sale ateniene. Se referea la membrii cabinetului prezidențial zicându-le pe nume, explicând că „noi ne-am bazat" pe președinte pentru a exploata acest moment istoric unic, a rezolva o

1. Citadelă antică înălțată la intrarea în orașul vechi al Ierusalimului.
2. Ruine ale unor cetăți și fortificații evreiești, situate în partea răsăriteană a deșertului Iudeii, astăzi locul fiind considerat un simbol al lumii evreiești.
3. Denumirea Memorialului Victimelor Holocaustului, instituție oficială constituită în 1953 la Ierusalim.

dilemă geopolitică complicată și a extinde în mod radical sfera libertății. În vremuri normale, spunea el, marea masă a opiniei publice americane era izolaționistă și habarnamistă, dar atacurile teroriste „ne" dăduseră o ocazie nemaiîntâlnită, prima de la sfârșitul Războiului Rece, pentru ca „filosoful" (care filosof anume Joey nu înțelesese sau probabil ratase vreo referire anterioară) să intervină și să unească țara în spatele misiunii pe care filosofia lui o revelase drept justă și necesară. „Trebuie să ne obișnuim cu ideea că anumite fapte pot escalada", îi spunea el, cu zâmbetul lui, unui unchi care îl provocase ușor în legătură cu dotările nucleare ale Irakului. „Toate mijloacele noastre moderne de mass-media sunt ca niște umbre foarte vagi pe perete, iar filosoful trebuie să fie pregătit să manipuleze aceste umbre în serviciul unui adevăr mai măreț."

Între impulsul lui Joey de a o impresiona pe Jenna și materializarea acestuia în cuvinte n-a existat decât o secundă scurtă de groază în cădere liberă.

— Dar de unde știți că acesta este adevărul? strigă el.

Toate capetele s-au întors către el, iar inima a început să-i bată cu putere.

— Nu știm niciodată cu certitudine, spuse tatăl lui Jenna, trimițându-i același zâmbet. Ai dreptate în privința asta. Dar atunci când descoperim că felul în care înțelegem lumea, bazat pe decenii de studiu empiric amănunțit al celor mai bune minți, se află într-o concordanță izbitoare cu principiul inductiv al libertății umane universale, știm cel puțin că gândim în direcția cea bună.

Joey încuviință dând din cap energic, ca să-și arate aprobarea totală și profundă și rămase surprins atunci când, parcă fără voia lui, insistă:

— Dar se pare că odată ce am început să mințim în privința Irakului, nu suntem mai buni decât arabii care mint că nu au existat evrei uciși pe 9/11.

Tatăl Jennei, fără să pară deranjat câtuși de puțin, spuse:

— Ești un tânăr foarte deștept, așa-i?!

Joey nu-și dădea seama dacă asta se voia a fi o ironie.

— Jonathan zice că ești un student foarte bun, continuă blând bătrânul. Și bănuiesc, așadar, că ai trecut deja prin experiența de a te simți frustrat în fața oamenilor care nu sunt tot atât de deștepți ca tine. Oameni care nu sunt numai incapabili, ci și *lipsiți de voința* de a recunoaște anumite adevăruri a căror logică ție ți se pare evidentă. Care nu par nici măcar să le *pese* că logica lor e proastă. N-ai fost niciodată frustrat în felul acesta?

— Dar asta pentru că sunt liberi, spuse Joey. Nu pentru asta e libertatea? Pentru dreptul de a gândi orice vrei? Adică, recunosc, e o mare durere-n cur câteodată.

De jur împrejurul mesei, oamenii au chicotit la aceste cuvinte.

— E perfect adevărat, spuse tatăl Jennei. Libertatea e o durere-n cur. Și tocmai de-asta este atât de imperativ necesar să profităm de ocazia care ni s-a ivit în toamna aceasta. Să obținem o națiune de oameni liberi care să renunțe la logica lor greșită și să adere la o altă logică, prin orice mijloace ar fi necesar.

Incapabil să mai suporte încă o altă secundă de expunere în atenția generală, Joey a dat din cap cu și mai multă convingere.

— Aveți dreptate, spuse el. Înțeleg, aveți dreptate.

Tatăl Jennei a continuat despovărându-și conștiința de fapte escaladate și opinii ferme, din care Joey de-abia mai auzea vreun cuvânt. Trupul lui pulsa de emoția faptului că-și spusese părerea și că fusese auzit de Jenna. Sentimentul de care dusese lipsă pe tot parcursul toamnei, sentimentul de a lua parte la joc, îi revenea. Atunci când Jonathan s-a sculat de la masă, s-a ridicat și el nesigur și l-a urmat în bucătărie, unde au strâns suficient vin rămas nebăut cât să umple două pahare cu picior, de vreo patru sute de grame, pentru ei doi.

— Omule, spuse Joey, nu poți amesteca vinul alb și cel roșu în halul ăsta.

— E *rosé*, fraiere, spuse Jonathan. De când ești domnul Enolog?

Și-au luat cu ei paharele pline ochi la subsol și au băut vinul în timpul unei partide de hochei. Joey era încă atât de agitat încât nu mai simțea efectul vinului, ceea ce s-a dovedit a fi un noroc atunci când tatăl lui Jonathan a coborât și el și li s-a alăturat.

— Ce-ați zice de o partidă mică de Cowboy Biliard? spuse el, frecându-și mâinile. Presupun că Jonathan te-a învățat deja jocul casei noastre?

— Da, sunt bâtă, răspunse Joey.

— Este regina tuturor jocurilor de biliard, și combină cele mai bune mișcări din carambol și din biliardul american, spuse bătrânul în timp ce aranja bila 1, bila 3 și bila 5 în locurile lor indicate. Jonathan părea oarecum intimidat de el, ceea ce-l intriga pe Joey, din moment ce avea tendința să presupună că doar propriii lui părinți puteau umili o persoană. Mai avem o regulă specială a casei pe care sunt dispus s-o aplic în cazul meu în seara asta. Jonathan? Ce zici? Regula e menită să împiedice un jucător foarte priceput să lovească bila 5 și să mărească scorul. Voi băieți, o să aveți dreptul să faceți asta, presupunând că reușiți să trageți drept înspre bila albă, în timp ce eu voi fi nevoit să trag într-o bilă sau să dobor una din celelalte bile de fiecare dată când dobor bila 5.

Jonathan și-a dat ochii peste cap.

— Mda, sună bine, tată.

— Îi dăm bătaie? întrebă tatăl său dându-și cu cretă pe tac.

Joey și Jonathan s-au privit unul pe celălalt, aruncându-și niște rânjete explozibile. Bătrânul nici măcar nu i-a observat.

Pe Joey îl durea să fie chiar atât de nepriceput la jocul acesta, iar efectele vinului au început să se vadă când bătrânul i-a oferit câteva ocazii bune care doar l-au făcut să joace și mai prost. Între timp, Jonathan concura intens, învingându-l cu o seriozitate zdrobitoare, pe care Joey nu i-o mai văzuse

până atunci. În timpul uneia din turele lui mai lungi, tatăl lui l-a luat pe Joey deoparte și l-a întrebat despre planurile pe care le avea pentru vară.

— Mai e mult până atunci, spuse Joey.

— Nu chiar atât de mult. Care sunt domeniile tale de mare interes?

— Trebuie în primul rând să fac bani și să stau în Virginia. Îmi plătesc singur școala.

— Așa mi-a spus și Jonathan. E o ambiție remarcabilă. Și iartă-mă dacă merg prea departe, dar soția mea mi-a spus că începi să simți un interes pentru moștenirea ta, după ce ai fost crescut în afara credinței. Nu știu dacă factorul acesta are sau nu vreun cuvânt de spus în hotărârea ta de a-ți croi singur drumul prin lume, dar dacă e așa, vreau să te felicit pentru că gândești cu capul tău și ai curajul să faci asta. Cu timpul, poate chiar te vei întoarce și-ți vei conduce familia în propria ei călătorie.

— Cu siguranță îmi pare rău că nu am aflat niciodată nimic despre asta.

Bătrânul a clătinat din cap în același fel dezaprobator în care o făcuse și soția sa.

— Avem tradiția cea mai minunată și mai veche din lume, spuse el. Cred că pentru un tânăr din ziua de azi, asta prezintă un oarecare interes, deoarece e ceva strâns legat de alegerea personală. Nimeni nu-i spune unui evreu în ce trebuie să creadă. Ajungi să hotărăști asta singur. Îți poți alege propriile aplicații și softuri, ca să spunem așa.

— Așa-i, interesant, spuse Joey.

— Și care sunt celelalte planuri ale tale? Te interesează o carieră în afaceri, așa cum pare să tindă toată lumea în vremurile astea?

— Da, absolut. Mă gândesc să-mi aleg economia ca specializare.

— Asta-i bine. Nu e nimic greșit în a vrea să faci bani. Ei, eu nu a trebuit să-mi câștig propriii banii, deși nu mă deranjează să spun că am făcut o treabă bunicică administrând ceea ce mi s-a dat. Îi datorez mult străbunicului meu din Cincinnati care a venit aici cu nimic. I s-a dat o șansă în țara asta, libertatea

de a profita la maxim de însușirile lui. De aceea am ales să-mi duc viața în felul în care am făcut-o – ca să onorez libertatea și să încerc să mă asigur că și următorul secol american va fi la fel de binecuvântat. Nu-i nimic greșit în a face bani, absolut nimic. Dar trebuie să existe ceva mai mult în viață decât atât. Trebuie să alegi de care parte ești și să lupți pentru asta.

— Absolut, încuviință Joey.

— Ai putea găsi niște slujbe bine plătite la Institut pe timpul verii, dacă ești interesat să faci ceva pentru țara ta. Biroul nostru de strângere de fonduri a luat amploare de la atacuri încoace. Foarte încurajator. Te-ai putea gândi să faci cerere dacă ești tentat.

— Cu siguranță! spuse Joey. Lui însuși i se părea că vorbește ca unul dintre tinerii interlocutori ai lui Socrate, ale căror liniuțe de dialog, pagină după pagină, constau în variațiuni pe temele „Da, fără îndoială" și „Cu siguranță, așa trebuie să fie". Sună grozav, spuse el. O să aplic neapărat.

Punând prea mult elan în lovirea bilei albe, Jonathan a zgâriat masa pe neașteptate, ca urmare pierzând toate punctele pe care le acumulase în timpul acestei ture.

— Drace! strigă el și mai adăugă încă un „*Drace!*", izbind cu tacul de marginea mesei. Apoi a urmat un moment ciudat.

— Trebuie să fii deosebit de atent când ajungi la un punctaj mare, îi spuse tatăl său.

— Știu asta, tată. *Știu asta. Eram* atent. Am fost puțin distras de conversația voastră.

— Joey, e rândul tău?

Ce anume îl făcea să aibă chef să zâmbească necontrolat atunci când era martor la umilința unui prieten? Avea un sentiment minunat de eliberare, nemaifiind obligat să interacționeze cu propriul său tată în felul acesta. Și simțea cum și mai mult noroc se pogoară asupra lui cu fiecare moment care trecea. De dragul lui Jonathan, a fost bucuros să rateze următoarea lovitură.

Dar Jonathan oricum era ofticat pe el. După ce tatăl lui, de două ori victorios, a urcat la etaj, el a început să-l facă pe Joey poponar într-un fel care nu era prea amuzant și, în cele din urmă, i-a spus că nu mai credea că excursia la New York împreună cu Jenna era o idee atât de bună.

— De ce nu? întrebă șocat Joey.

— Nu știu. Pur și simplu nu mai am chef.

— O să fie nemaipomenit. Putem încerca să mergem la Punctul Zero ca să vedem cum arată.

— Toată zona e blocată. Nu se poate vedea nimic.

— Aș mai vrea să văd unde filmează showul *Azi*.

— E aiurea. E doar o fereastră.

— Hai, e New York. Trebuie s-o facem.

— Păi, atunci du-te cu Jenna. Oricum, asta e ceea ce vrei, nu? Du-te la Manhattan cu sora mea și apoi lucrează cu taică-meu vara următoare. Și să știi că maică-mea este o călăreață bună. Poate vrei să călărești niște cai alături de ea.

Un aspect nefericit al norocului lui Joey erau momentele când se părea că acest noroc se întâmpla pe socoteala altcuiva. Nefiind niciodată invidios, nu avea răbdare cu accesele de invidie ale celorlalți. În liceu, în repetate rânduri, fusese nevoit să renunțe la prietenia celor care nu se puteau obișnui cu faptul că avea mulți alți prieteni. Sentimentul lui era: maturizează-te dracului odată. Totuși, prietenia lui cu Jonathan nu se putea termina, cel puțin nu până la terminarea anului școlar, și, deși Joey era enervat de bosumflarea lui, înțelegea cu adevărat durerea de a fi fiu.

— Păi, bun, spuse el. O să stăm aici. Îmi poți arăta Washingtonul. Vrei să faci asta în schimb?

Jonathan a ridicat din umeri.

— Serios. Hai să ne pierdem vremea prin capitală.

Jonathan a cugetat o vreme. Apoi a spus:

— L-ai avut la mână, omule. Toate aiurelile alea despre minciuna cea nobilă? L-ai avut la mână și apoi dintr-odată ți-ai pus pe față rânjetul ăla de mâncător de rahat. Ești așa un poponar, mic și al dracului de lingușitor.

— Mda, nici eu nu te-am auzit spunând nimic, zise Joey.

— Am mai auzit deja toate astea.

— Păi și atunci eu de ce să le mai aud?

— Pentru că tu nu le-ai auzit încă. Nu ți-ai câștigat dreptul de-a nu le mai asculta. Nu ai câștigat nimic, la dracu'.

— Spuse puștiul cu Land Cruiser.

— Uite, nu mai vreau să vorbesc deloc despre asta. O să citesc ceva.

— Bine.

— O să merg la New York cu tine. Nici măcar nu-mi pasă dacă te culci cu soră-mea. Probabil că vă meritați unul pe celălalt.

— Ce vrea să-nsemne asta?

— O să descoperi tu.

— Hai să fim prieteni, bine? Nu trebuie neapărat să merg la New York.

— Nu, o să mergem, spuse Jonathan. Oricât ar suna de jalnic, chiar nu vreau să conduc decapotabila aia.

Sus, în dormitorul lui mirosind a curcan, Joey a găsit o stivă de cărți pe noptieră – Elie Wiesel, Chaim Potok, *Exodul*, *Istoria evreilor* – și un bilet din partea tatălui lui Jonathan: *Ceva vreascuri pentru tine. Poți să le păstrezi sau să le dai mai departe. Howard.* Răsfoindu-l și, încercând în același timp o lipsă profundă de interes personal și un respect tot mai adânc pentru cei care erau interesați de subiect, Joey se înfurie din nou pe mama sa. Lipsa de respect față de religie i se părea o altă dovadă a egoismului ei –, eu, eu, eu, dorința ei competitiv-coperniciană de a fi soarele în jurul căruia se învârteau toate lucrurile. Înainte de a adormi, formă 411 și obținu numărul lui Abigail Emerson din Manhattan.

În dimineața următoare, în timp ce Jonathan mai dormea încă, a sunat-o pe Abigail, s-a prezentat drept fiul surorii ei și i-a spus că urma să vină la New York. Drept răspuns, mătușa lui a chicotit ciudat și l-a întrebat dacă se pricepea la instalații.

— Poftim?

— Lucrurile se duc de râpă, dar n-or să rămână mult timp așa, spuse Abigail. Cam așa sunt și eu după prea mult *brandy*. A continuat să-i vorbească despre gradul mic de elevație și despre canalele de scurgere învechite din Greenwich Village, despre planurile de vacanță ale superintendentului ei, despre argumentele pro și contra apartamentelor cu curte la parter și despre „plăcerea" de a se întoarce acasă la miezul nopții de Ziua Recunoștinței și de-a găsi lăturile incomplet dezintegrate din veceurile vecinilor plutind în cada ei și umplându-i ochi chiuveta din bucătărie. E foarrrrrte, foarte drăguț, spuse ea. Finalul perfect al unui weekend fără intendent.

— Păi, deci, mă rog, mă gândeam că ne-am putea întâlni cumva, spuse Joey. Deja avea îndoieli în legătură cu asta, dar mătușa lui devenise mai receptivă acum, ca și când monologul ei fusese un lucru pe care simțise nevoia să-l trimită-n jos pe canal, trăgând apa după ea.

— Știi, îi spuse ea, am văzut poze cu tine și cu sora ta. Poze foarrrrrte frumoase, în casa voastră foarrrrrte frumoasă. Cred c-aș putea chiar să te recunosc pe stradă.

— Îhâm.

— Din păcate apartamentul meu nu arată prea frumos în momentul acesta. Și-i și puțin cam parfumat! Dar dacă ai vrea să ne întâlnim la cafeneaua mea preferată și să fii servit de chelnerul cel mai homosexual din Village, de asemenea cel mai bun amic al meu, aș fi foarrrrrte încântată. Îți pot spune toate lucrurile pe care mama ta nu vrea să le știi despre noi.

Asta-i suna foarte bine lui Joey și au stabilit întâlnirea.

Pentru excursia la New York, Jenna și-a adus o prietenă din liceu, Bethany, cu o înfățișare banală prin comparație. Ele două au stat pe bancheta din spate, astfel încât Joey n-o putea vedea pe Jenna, și nici nu putea desluși, între nesfârșita tânguială stereo a lui Slim Shady și recitarea versurilor lui de către Jonathan, ceea ce discutau ea și Bethany.

Singurele interacțiuni între bancheta din spate și locurile din față erau criticile Jennei la adresa felului în care conducea fratele ei. Ca și când ostilitatea împotriva lui Joey de noaptea trecută se transformase în furia șofatului, Jonathan se ținea scai în spatele altor mașini cu optzeci la oră și arunca invective șoferilor mai puțin agresivi; în general părea să-i facă mare plăcere să se poarte ca un cretin. „Mulțumim că nu ne-ai omorât", îi spuse Jenna atunci când SUV-ul ajunsese să poposească într-o parcare amețitor de scumpă din centrul orașului și muzica încetase, slavă Domnului.

Excursia s-a dovedit în curând a avea toate ingredientele unui eșec. Nick, iubitul lui Jenna, împărțea un apartament șubrezit, vai mama lui, pe 54th Street cu alți doi învățăcei de pe Wall Street, care erau și ei plecați pe durata weekendului. Joey voia să vadă orașul și voia și mai mult să nu pară în ochii Jennei un puștan căruia-i plăcea să asculte Eminem, însă camera de zi era dotată cu o plasmă TV uriașă și un Xbox, ultimul model, la care Jonathan a insistat ca el să i se alăture imediat. „Ne vedem mai târziu, copii", a spus Jenna înainte ca ea și Bethany să iasă în oraș pentru a se întâlni cu alți prieteni. Trei ore mai târziu, când Joey a sugerat o mică plimbare înainte de a se face prea târziu, Jonathan i-a spus să nu mai fie așa fătălău.

— Ce *naiba* ai? l-a întrebat Joey.

— Nu, îmi cer scuze, ce naiba e cu *tine*? Ar fi trebuit să te ții scai de Jenna dacă voiai să faci chestii de-ale fetelor.

Lui Joey îi cam surâdea să facă chestii de-ale fetelor. Îi plăceau fetele, îi lipsea compania lor și felul în care vorbeau despre diverse treburi. Îi era dor de Connie.

— Tu ai fost cel care a spus că voia să meargă la cumpărături.

— Care-i treaba, nădragii mei nu-s suficient de strâmți pe fund pentru gustul tău?

— De asemenea, ar fi plăcut să luăm și cina.

— Așa-i, undeva romantic, doar noi doi.

— New York Pizza? Nu se presupune că este pizza cea mai bună din lume?

— Nu, aia e New Haven.

— Ok, ceva delicatese atunci. Ceva dulce din New York. Mor de foame.

— Păi caută în frigider.

— Caută tu în frigiderul ăla afurisit. Eu ies de-aici.

— Mda, bine. Ieși.

— O să fii aici când mă întorc? Ca să pot intra?

— Da, iubire.

Cu un nod în gât – dacă ar fi fost fată aproape că i-ar fi dat lacrimile –, Joey a ieșit în noapte. Lipsa de control a lui Jonathan îl dezamăgea la culme. Devenise dintr-odată conștient de propria lui maturitate superioară și, în timp ce rătăcea printre mulțimile de cumpărători întârziați de pe Fifth Avenue, se gândea cum i-ar putea transmite această maturitate Jennei. Și-a cumpărat doi cârnați polonezi de la un vânzător ambulant și s-a pierdut în mulțimile și mai compacte de la Rockfeller Center, unde a poposit uitându-se la patinatori, admirând bradul enorm de Crăciun neluminat și înălțimile amețitoare scăldate în lumină ale turnului NBC. Deci îi plăcea să facă chestii de fete, și ce? Asta nu-l făcea un pămpălău. Îl făcea doar să pară foarte singuratic. Urmărind patinatorii și simțind dorul de St. Paul, i-a telefonat lui Connie. Era în tură la Frost's și nu a putut rămâne la telefon decât atât cât să-i spună că îi era dor de ea, să-i descrie unde se afla și să adauge că și-ar fi dorit să-i poată arăta.

— Te iubesc, iubitule, spuse ea.

— Și eu te iubesc.

A doua zi dimineață i s-a oferit o șansă cu Jenna. Se părea că era genul de persoană care se trezea de dimineață și că ieșise deja să ia de mâncare pentru micul dejun, când Joey, trezit și el de dimineață, a intrat în bucătărie într-un tricou UVA și în boxeri cu imprimeu. Când a găsit-o citind o carte la masa din bucătărie, s-a simțit cam dezbrăcat.

— Am cumpărat niște chifle pentru tine și pentru fratele meu care nu merită, spuse ea.

— Mulțumesc, răspunse el, gândindu-se dacă să plece și să-și tragă niște pantaloni pe el sau doar să-și fâțâie fuduliile pe-acolo. Din moment ce ea nu îi arăta nici un interes, a hotărât să riște și să nu se îmbrace. Dar apoi, în timp ce aștepta să se prăjească chifla, aruncând niște ocheade furișe înspre părul, umerii ei și picioarele goale, încrucișate, începu să simtă cum îl lovea o erecție. Era gata să-și ia tălpășița înspre camera de zi când ea și-a ridicat privirile și a spus:

— Scuze, cartea asta... Cartea asta e groaznic de plictisitoare.

El s-a ascuns în spatele unui scaun.

— Despre ce e?

— Credeam că e despre sclavie. Acum nici nu mai sunt sigură despre ce e. I-a arătat două pagini alăturate de proză compactă. Știi ce-i într-adevăr ciudat? E a doua oară când o citesc. E trecută cam în jumătate din programele școlare de la Duke. Programele astea. Și tot nu-mi pot da seama care este de fapt povestea. Știi, ce li se întâmplă de fapt personajelor...

— Am citit *Cântecul lui Solomon*[1] anul trecut pentru școală, spuse Joey. Mie mi s-a părut absolut uimitoare. Aproape cea mai bună carte pe care am citit-o vreodată.

Ea a făcut o grimasă complicată, care exprima indiferență la adresa lui și plictiseală față de carte. S-a așezat la masă în fața ei, a mușcat din chiflă și a mestecat îndelung, a tot mestecat până când și-a dat seama într-un târziu că pentru a înghiți trebuia să facă un efort. Nu era nici o grabă, totuși, pentru că Jenna tot mai încerca să citească.

— Ce crezi că se întâmplă cu fratele tău? spuse el imediat după ce reuși să înghită câteva îmbucături.

— Ce vrei să spui?

— Cam face pe cretinul. Cam imatur. Nu crezi?

1. Roman al scriitoarei Toni Morrison, câștigătoare a premiilor Nobel (1993) și Pulitzer (1988) și a altor distincții literare prestigioase.

— Nu mă întreba pe mine. E prietenul *tău*.

A continuat să se zgâiască în carte. Indiferența ei disprețuitoare era identică cu cea a fetelor cu nasul pe sus din Virginia. Singura diferență era că ea i se părea încă și mai atrăgătoare decât fetele acelea și că se afla destul de aproape de ea încât să-i simtă mirosul șamponului. Sub masă, în boxeri, catargul pe jumătate înălțat era îndreptat spre ea, ca ornamentul de pe capota unui Jaguar.

— Și ce faci azi? o întrebă el.

Ea a închis cartea ca și când s-ar fi resemnat cu prezența lui insistentă.

— Cumpărături, spuse. Și diseară e o petrecere în Brooklyn. Tu?

— Aparent nimic, din moment ce fratele tău nu vrea să iasă din apartament. Trebuie să mă întâlnesc cu o mătușă la patru și atâta.

— Cred că pentru băieți e mai greu, zise Jenna. Să stea acasă. Tata e *uimitor* și m-am obișnuit cu asta, m-am obișnuit cu faptul că e faimos. Dar cred că Jonathan are întotdeauna senzația că trebuie să dovedească ceva.

— Uitându-se la televizor zece ore?

Ea s-a încruntat și l-a privit pe Joey în față, probabil pentru prima oară.

— Măcar îți *place* vreun pic de fratele meu?

— Hotărât nu. E pur și simplu ciudat de joi seara încoace. Ca de exemplu felul în care a condus ieri? Mă gândeam că poate ai vreo bănuială.

— Cred că pentru el chestia cea mai importantă este să fie apreciat pentru el însuși. Vezi tu, nu pentru cine este tatăl nostru.

— Bun, spuse Joey. Și a fost inspirat să adauge: Sau pentru cine este sora lui.

Ea a roșit! Puțin. Și a clătinat din cap.

— Eu nu sunt nimeni.

— Ha, ha, ha, râse Joey, roșind și el.

— Ei bine, cu siguranță nu sunt ca tatăl meu. Nu am idei grozave sau vreo ambiție măreață. De fapt chiar sunt o persoană neînsemnată și egoistă dacă ajungi să mă cunoști. O sută de acri în

Connecticut, câțiva cai, un majordom cu normă-ntreagă și poate vreun avion particular – n-aș cere mai mult.

Joey a observat că nu fusese nevoie decât de o aluzie la frumusețea ei pentru a o face să se deschidă și să înceapă să vorbească despre ea însăși. Și odată ce ușa se deschisese, chiar și numai un milimetru, odată ce se strecurase prin crăpătură, știa ce să facă. Cum să asculte și cum să înțeleagă. Nu era nici falsă ascultare, nici falsă înțelegere. Era Joey pe Tărâmul Femeilor. Nu peste mult timp, în lumina murdară a iernii care pătrundea în bucătărie, în timp ce primea instrucțiuni de la Jenna cum să-și pregătească chifla ca lumea, cu somon afumat, ceapă și capere, se simțea cam la fel de în largul lui ca și când ar fi vorbit cu Connie, cu mama lui, cu bunica sau cu mama lui Connie. Frumusețea lui Jenna nu era mai puțin amețitoare, dar erecția îi dispăruse cu totul. El i-a oferit câteva amănunte despre situația lui familială și, în schimb, ea a recunoscut că familia ei nu prea se dădea în vânt după iubitul ei.

— E o nebunie, spuse ea. Cred că ăsta este unul din motivele pentru care Jonathan a vrut să vină aici și pentru care nu vrea să iasă din apartament. Are senzația că intervine cumva între mine și Nick. Ca și când dacă ne stă în cale și bântuie prin preajmă, poate să ne despartă.

— De ce nu le place de Nick?

— Păi, în primul rând pentru că este catolic. Și la universitate a jucat lacrosse. E superdeștept, dar nu deștept în felul în care vor ei. Jenna râse scurt. I-am povestit odată despre grupul de consultanță al tatălui meu și, data următoare când frăția lui a dat o petrecere, au pus o pancartă pe butoiașul cu băutură pe care scria Grup de Consultanță[1]. Mi s-a părut amuzant. Dar te bagă la idei.

— Te îmbeți des?

— Nu, am rezistența unui purice. Și Nick s-a lăsat de băut imediat ce s-a apucat de lucru. Acum

1. *Think Tank* („rezervorul cu idei") în original, joc de cuvinte.

nu bea decât un whisky cu Cola pe săptămână. E absolut concentrat să avanseze în carieră. A fost prima persoană din familia lui care a mers la o facultate de patru ani, contrar celor din familia mea, unde ești un ratat dacă nu ai decât un singur doctorat.

— Și se poartă bine cu tine?

Jenna aruncă o privire într-o parte, cu o umbră nedefinită pe chip.

— Mă simt incredibil de în siguranță alături de el. De exemplu, mă gândeam că dacă am fi fost în turnuri pe 11 septembrie, chiar și la unul din etajele de sus, el ar fi găsit o cale să ieșim. Ne-ar fi scos afară, așa simt eu.

— Au fost mulți astfel de oameni la Cantor Fitzgerald, spuse Joey. Afaceriști foarte duri. Nu au ieșit de acolo.

— Păi de-aia, că nu erau Nick, spuse ea.

Văzând-o cum își închide mintea în felul acesta, Joey se întreba oare cât de dur trebuia să devină el însuși și câți bani ar fi trebuit să câștige ca măcar să intre în cursa celor de nasul ei. Penisul îi fremăta din nou în boxeri, ca și când s-ar fi declarat gata de înfruntare. Dar părțile lui mai moi, inima și creierul, erau invadate de lipsa de speranță în fața enormității acestei înfruntări.

— Cred că aș putea merge până pe Wall Street azi să arunc o privire, spuse el.

— Totul e închis sâmbăta.

— Vreau doar să văd cum arată, din moment ce aș putea sfârși prin a lucra acolo.

— Fără supărare? spuse Jenna, redeschizându-și cartea. Pari mult prea de treabă pentru asta.

Patru săptămâni mai târziu, Joey era din nou în Manhattan, având grijă de casa mătușii sale Abigail. Toată toamna își făcuse griji unde să stea în timpul vacanței de Crăciun, din moment ce ambele cămine din St. Paul se descalificaseră unul pe celălalt, iar trei săptămâni era mult prea mult ca să deranjeze familia unui nou prieten de facultate. Plănuise vag

să stea la unul din prietenii mai buni din timpul liceului, care l-ar fi pus în situația de a face vizite separate părinților și familiei Monaghan, dar s-a dovedit că Abigail pleca în vacanță la Avignon ca să participe la un workshop internațional de mimă și își făcea ea însăși griji, atunci când a întâlnit-o de Ziua Recunoștinței, în seama cui să lase apartamentul ei din Charles Street și dietele complicate ale pisicilor ei, Tigrișor și Porcușor.

Întâlnirea cu mătușa lui fusese interesantă, chiar dacă monologică. Abigail, deși mai tânără decât mama lui, arăta considerabil mai în vârstă în toate privințele, cu excepția hainelor care erau ca de târfuliță adolescentă. Mirosea a țigări și avea un fel înduioșător de a-și mânca felia de prăjitură cu cremă de ciocolată, mărunțind fiecare îmbucătură pentru a o savura intens, ca și când acesta ar fi fost cel mai bun lucru care i se întâmpla pe ziua aceea. La cele câteva întrebări pe care i le-a pus lui Joey, a răspuns în locul lui înainte ca el să poată rosti vreun cuvânt. În cea mai mare parte a timpului s-a lansat într-un monolog cu comentarii ironice și interjecții sfioase, care pentru Joey a fost ca un tren în care i s-a permis să urce și să călătorească o vreme, imaginându-și singur contextul și ghicind multe din referințe. În trăncăneala ei, părea ca o caricatură tristă a mamei sale, un avertisment pentru cum ar fi putut și ea să devină dacă nu era atentă.

Aparent, pentru Abigail, simplul fapt al existenței lui Joey era ca un reproș, care trebuia contracarat cu o povestire amănunțită a vieții ei. Varianta tradițională căsnicie-copii-casă nu fusese pentru ea, i-a spus Abigail, și nici lumea goală, comercială, a teatrului convențional, cu degradantele probe de casting deschise, gata aranjate, și cu directorii de distribuție care nu voiau decât manechinul de anul acesta și nu aveau nici cea mai vagă noțiune despre originalitatea unei expresii, și nici lumea spectacolelor de comedie, pentru care și-a irosit foarrrrte mult timp tot încercând să-și facă intrarea, punând în scenă niște chestii grozave despre *adevărul* copilăriei

americane suburbane, înainte să-și dea seama că gusturile nu cereau decât testosteron și umor ieftin. Pe Tina Fey[1] și pe Sarah Silverman[2] le-a înfierat până a rămas fără cuvinte, și apoi a ridicat în slăvi geniul câtorva „artiști" bărbați despre care Joey a ajuns la concluzia că trebuiau să fie mimi sau clovni și cu care ea a declarat că era bucuroasă să se afle într-o intimitate din ce în ce mai profundă, deși încă preponderent prin intermediul atelierelor de lucru. În timp ce ea vorbea întruna, el s-a trezit admirându-i hotărârea de a supraviețui fără genul de succes care pentru el încă era posibil. Era atât de dusă și preocupată de sine, încât a fost scutit de neplăcerea de a se simți vinovat și a putut trece direct la compasiune. A observat că, în calitate de reprezentant nu numai al propriului noroc, dar și al surorii sale, nu putea să-i facă mătușii sale o favoare mai mare decât s-o lase să se justifice în fața lui și să-i promită că o să vină s-o vadă jucând cu prima ocazie. Pentru asta, ea l-a recompensat dându-i în grijă apartamentul ei.

Primele lui zile în oraș, atunci când mergea de la un magazin la altul împreună cu Casey, colegul de cămin, au fost ca niște continuări extrem de vii ale viselor urbane pe care le avea toată noaptea. Umanitatea venea înspre el din toate direcțiile. Muzicieni din Anzi care cântau la fluiere și tobe în Union Square. Pompieri solemni care dădeau din cap înspre mulțimea strânsă lângă un altar dedicat zilelor de 9/11 septembrie în apropiere de clădirea gării. O pereche de doamne în haine de blană punând cu tupeu mâna pe un taxi pe care Casey îl chemase în față la Bloomingdale's. Fete de gimnaziu *très sexy* care purtau blugi pe sub fustițele mini și se tolăneau pe băncile metroului cu picioarele larg depărtate.

1. Actriță de comedie, scriitoare și producătoare, cunoscută pentru seria de scenete *Saturday Night Live* pe canalul NBC.
2. Actriță, cântăreață și scriitoare, producătoare a emisiunii *The Sarah Silverman Program*.

Puşti de ghetou cu capul brăzdat de codiţe împletite, purtând nişte geci cu glugă imense, ameninţătoare. Garda Naţională patrulând prin Grand Central cu arme foarte sofisticate. Şi bunicuţa chinezoaică ce păzea DVD-uri ale unor filme care încă nici nu fuseseră lansate, dansatorul de break-dance care şi-a rupt un muşchi sau un tendon şi a rămas zvârcolindu-se de durere pe podeaua trenului 6 sau insistentul cântăreţ la saxofon căruia Joey i-a dat cinci dolari ca să-l ajute să ajungă la spectacolul său, în ciuda avertismentului lui Casey că era dus de nas – fiecare întâlnire era ca o poezie pe care o memora instantaneu.

Părinţii lui Casey locuiau într-o clădire cu lift care se deschidea direct înăuntrul apartamentului lor, ceva ce trebuia neapărat să aibă şi el, a hotărât Joey, dacă avea vreodată să dea lovitura în New York. Li s-a alăturat la cină, în Ajunul Crăciunului şi de Crăciun, susţinând astfel minciunile pe care le spusese părinţilor săi despre unde anume avea să stătea de sărbători. Totuşi Casey şi familia lui plecau într-o excursie la schi a doua zi dimineaţă, iar Joey ştia că, în orice caz, îi cam expirase statutul de musafir. Când s-a întors în apartamentul stătut, îmbâcsit, al lui Abigail şi a descoperit că Porcuşorul şi/sau Tigrişorul vomitaseră în diferite locuri, într-un protest punitiv de felină împotriva absenţei lui de-o zi, şi-a dat seama de ciudăţenia şi prostia planului său de a petrece singur două săptămâni întregi.

Apoi a înrăutăţit lucrurile şi mai mult vorbind cu mama sa şi recunoscând că unele din planurile lui „căzuseră" şi că avea „în schimb" grijă de apartamentul surorii ei.

— În apartamentul lui Abigail? întrebă ea. Singur? Fără ca ea nici măcar să-mi vorbească? În New York City? Singur?

— Mda, spuse Joey.

— Regret, zise ea, trebuie să-i spui că e inacceptabil. Spune-i că trebuie să mă sune imediat. În seara asta. Imediat. Nu se discută.

— E mult prea târziu pentru asta. A plecat în Franţa. Şi e în regulă. E un cartier foarte sigur.

Dar mama lui nu-l asculta. Îi spunea ceva tatălui său, cuvinte pe care Joey nu le putea înțelege, dar care sunau oarecum isteric. Și apoi a venit tatăl său la telefon.

— Joey? Ascultă-mă. Ești acolo?

— Unde altundeva aș putea fi?

— Ascultă-mă. Dacă nu ai bunul-simț să vii și să petreci câteva zile cu mama ta într-o casă care a însemnat atât de mult pentru ea și în care nu o să mai pui niciodată piciorul, e în regulă din partea mea. Asta a fost propria ta hotărâre tâmpită pentru care te poți căi în voie. Și chestiile pe care ți le-ai lăsat în camera ta, de care speram să vii și să te ocupi – o să le dăm pur și simplu la Goodwill sau o să lăsam gunoierul să le ia. E pierderea ta nu a noastră. Dar să fii singur într-un oraș în care ești prea tânăr ca să te afli, un oraș care a fost atacat de teroriști în repetate rânduri, și nu doar pentru o noapte, ci timp de *săptămâni întregi* – dacă vrei să o umpli de griji pe maică-ta toată perioada asta, atunci ai găsit rețeta perfectă.

— Tată, e o zonă foarte sigură. E Greenwich Village.

— Ei bine, i-ai distrus sărbătorile. Și o să-i distrugi și ultimele zile în casa asta. Nu știu de ce tot sper la mai mult din partea ta în momentul acesta, dar ești *brutal de egoist* cu o persoană care te iubește mai mult decât ai putea ști vreodată.

— Atunci de ce nu poate s-o spună chiar ea? întrebă Joey. De ce trebuie s-o spui tu? De unde știu că e măcar adevărat?

— Dacă ai avea o fărâmă de imaginație, ai ști că e adevărat.

— Nu și dacă n-o spune niciodată! Dacă ai o problemă cu mine, de ce nu-mi spui care e problema *ta*, în loc să vorbești întotdeauna despre problemele ei?

— Pentru că, sincer, nu sunt la fel de îngrijorat cum e ea, îi spuse tatăl său. Nu cred că ești pe atât de deștept pe cât crezi tu că ești, nu cred că ești conștient de toate pericolele lumii. Dar chiar cred

că ești destul de deștept și știi să-ți porți singur de grijă. Dacă ai da vreodată de bucluc sper să fim primii oameni pe care să-i chemi. Altminteri, ți-ai făcut alegerea în viață, iar eu nu pot face nimic ca să schimb asta.

— Păi – mulțumesc, spuse Joey doar pe jumătate sarcastic.

— Nu-mi mulțumi mie. Am foarte puțin respect pentru ceea ce faci. Doar recunosc că ai optsprezece ani și ești liber să faci ce vrei. Eu vorbesc despre dezamăgirea mea personală pentru faptul că un copil al nostru nu găsește în inima lui puterea de a fi mai bun cu mama lui.

— *De ce n-o întrebi pe ea de ce?* răspunse Joey cu furie. *Ea știe de ce! Știe dracului* – tată. Dacă ești atât de permanent preocupat de fericirea ei și tot restul, de ce n-o-ntrebi pe *ea*, în loc să mă bați la cap pe *mine*?

— Nu-mi vorbi pe tonul ăsta.

— Păi atunci nici tu nu-mi vorbi *mie* pe tonul ăsta.

— Atunci bine, n-o s-o mai fac.

Tatăl lui părea bucuros să lase baltă subiectul, iar Joey era și el bucuros. Se desfăta simțindu-se calm și stăpân pe viața lui și era tulburător să descopere că mai exista și altceva în el, rezervorul acesta de furie, acest complex legat de sentimentele față de familia lui care putea să explodeze dintr-odată și să preia controlul asupra lui. Cuvintele furioase pe care i le adresase tatălui său i se păruseră gata formulate, ca și când ar fi existat un al doilea sine plin de furie în lăuntrul lui 24 de ore, 7 zile pe săptămână, de obicei invizibil, dar care putea fi simțit pe de-a-ntregul și care era pregătit să iasă la iveală, pe nepusă masă, sub forma unor propoziții independente de voința lui. Îl făcea să se întrebe care era sinele lui real; iar asta era ceva foarte tulburător.

— Dacă te răzgândești, îi spuse tatăl lui atunci când și-au terminat rezervele limitate de subiecte pentru sporovăiala de Crăciun, aș fi mai mult decât fericit să-ți cumpăr un bilet de avion, așa încât să

poți veni aici pentru câteva zile. Ar însemna atât de mult pentru mama ta. Și pentru mine, de asemenea. Și mie mi-ar face plăcere.

— Mulțam, spuse Joey, dar, știi, nu pot. Am pisicile.

— Poți să le duci într-un adăpost, mătușa ta nici nu-și va da seama. O să plătesc eu și pentru asta.

— Ok, poate. Probabil că nu, dar poate.

— Bine atunci, Crăciun fericit, îi spuse tatăl său. Mama îți urează și ea Crăciun fericit.

Joey a auzit-o strigând din fundal. *De ce* anume nu s-a întors la telefon să i-o spună direct? Părea foarte aiurea din partea ei. O altă recunoaștere inutilă a vinovăției.

Deși apartamentul lui Abigail nu era mic, nu exista nici un centimetru pătrat care să nu fie ocupat de catrafusele lui Abigail. Pisicile patrulau peste tot ca niște plenipotențiari, lăsând păr pretutindeni. Dulapul din dormitor era înțesat cu pantaloni și pulovere în grămezi dezordonate care se ridicau până la umerașele pe care erau agățate haine și rochii, iar sertarele erau atât de ticsite, încât nu mai puteau fi deschise. CD-urile ei erau ale unor cântărețe de neascultat, aiureli New Age, așezate pe rafturi, pe două rânduri, și puse de-a curmezișul în orice spațiu liber. Până și cărțile ei aminteau tot de Abigail, acoperind subiecte precum fluența, vizualizarea creativă și cucerirea îndoielilor de sine. Mai existau tot felul de accesorii mistice, nu numai ornamente iudaice, ci și cădelnițe răsăritene și statuete cu capete de elefanți. Singurul lucru care nu prea se găsea prin jur era mâncarea. Lui Joey îi trecea acum prin cap, în timp ce străbătea bucătăria, că dacă nu voia să mănânce pizza de trei ori pe zi, trebuia să meargă la un magazin alimentar ca să facă cumpărături și să-și gătească singur. Proviziile de alimente ale lui Abigail constau din budinci de orez, patruzeci și șapte de sortimente de ciocolată și cacao cu lapte, și supă de tăiețel instant care-l satisfăcea pentru zece minute și apoi îl lăsa flămând într-un fel nou, mistuitor.

S-a gândit la casa cea spațioasă de pe Barrier Street, s-a gândit la felul nemaipomenit în care gătea mama sa, s-a gândit să cedeze și să accepte biletul de avion oferit de tatăl său, dar era hotărât să nu-i mai ofere sinelui său celui ascuns alte prilejuri de a ieși la iveală, și singura lui opțiune pentru a nu se mai gândi la St. Paul era să se culce în patul din alamă și să și-o frece, și apoi iar să și-o frece, în timp ce pisicile mieunau în semn de reproș dincolo de ușa dormitorului, și apoi, tot nesatisfăcut, să dea drumul la computerul mătușii sale, din moment ce el nu avea internet pe calculatorul lui, și să caute ceva porcării porno ca să și-o frece din nou. Așa cum stătea treaba cu lucrurile astea, fiecare site gratis pe care nimerea dădea spre un altul și mai porcos, și mai atrăgător. În cele din urmă, unul din site-urile acestea mai bune a început să genereze niște ferestre care apăreau singure ca în coșmarul Ucenicului Vrăjitor; treaba s-a înrăutățit atât de tare încât a trebuit să închidă calculatorul. Reaprinzându-l nerăbdător, cu mădularul cel chinuit și lipicios atârnându-i flasc în mână, a descoperit că sistemul era controlat de un software străin, care-i suprasolicita hardul și-i bloca tastatura. Nu conta că-i virusase mătușii sale calculatorul. În momentul acela nu putea să obțină singurul lucru din lume pe care și-l dorea, care era acela de a vedea încă un chip drăguț de femeie, relaxat în extaz, așa încât să-și poată da drumul a cincea oară și apoi să adoarmă. A închis ochii și a început să se mângâie, încercând să-și evoce în minte suficiente imagini memorate pentru a duce treaba la capăt, dar mieunatul pisicilor era înnebunitor. S-a dus în bucătărie și a deschis o sticlă de coniac, care spera să fie suficient de ieftină încât să o poată înlocui.

Trezindu-se mahmur, târziu în dimineața următoare, a simțit mirosul a ceva ce spera să fie doar rahat de pisică, dar când s-a aventurat în baia supraaglomerată și infernal de supraîncălzită, a descoperit că erau scurgeri de pe canal. L-a sunat pe intendent, pe domnul Jiménez, care a sosit două

ore mai târziu cu un căruț pe roți, ca pentru cumpărături, plin cu unelte pentru instalații.

— Clădirea asta veche are o grămadă de probleme, îi spuse domnul Jiménez, clătinând din cap cu fatalism. Apoi l-a rugat lui Joey să se asigure că scurgerea de la baie e înfundată și să astupe bine chiuvetele atunci când nu le folosea. Aceste instrucțiuni erau de fapt pe lista lui Abigail, laolaltă cu niște protocoale complicate legate de hrănirea pisicilor, dar Joey, în graba sa de a scăpa din locul acela și de a ajunge la Casey, uitase să le mai respecte cu o zi în urmă.

— O grămadă, o grămadă de probleme, continuă domnul Jiménez, folosindu-se de un piston pentru a împinge scurgerile întregului West Village înapoi pe canal.

Imediat ce Joey a fost din nou singur și s-a confruntat iarăși cu perspectiva celor două săptămâni de singurătate și abuz de coniac și/sau masturbare, a sunat-o pe Connie și i-a spus că o să-i plătească el biletul de autobuz dacă voia să vină și să stea cu el. Ea a acceptat imediat, în afară de partea cu plătitul, și vacanța lui a fost salvată.

A angajat un tocilar care să repare calculatorul mătușii sale și să-l reconfigureze pe al lui, a cheltuit șaizeci de dolari pe mâncăruri gata preparate de la Dean & DeLuca, iar atunci când s-a dus la Port Authority, ca s-o întâmpine pe Connie la bara de acces, i s-a părut că n-a fost niciodată mai fericit s-o vadă. În luna care trecuse, comparând-o mental cu incomparabila Jenna, pierduse din vedere cât de frumoasă era ea însăși, în felul ei zvelt, puțintel, pasional. Purta o haină scurtă de postav pe care n-o știa și a înaintat drept spre el, și-a lipit fața de a lui și și-a cufundat ochii cei mari în ochii lui, ca și când s-ar fi lipit de o oglindă. O contopire drastică a tuturor organelor s-a petrecut înăuntrul lui. Urma să se culce cu ea de vreo patruzeci de ori, dar era mai mult decât atât. Era ca și când stația de autobuz și toți călătorii cu salarii mici care se-nvârteau în jurul lor ar fi fost echipați cu butoane de reglare

a Luminozității și Culorilor care erau radical reduse prin simpla prezență a fetei pe care o știa dintotdeauna. Totul părea palid și îndepărtat în timp ce o conducea prin pasajele și coridoarele pe care le văzuse în culori aprinse cu nici treizeci de minute în urmă.

În orele care au urmat, Connie i-a făcut câteva dezvăluiri oarecum alarmante. Prima a venit în timp ce mergeau cu metroul spre Charles Street, iar el a întrebat-o cum a reușit să-și ia atât de mult timp liber de la restaurant – dacă găsise persoane care să-i țină locul.

— Nu, pur și simplu mi-am dat demisia, spuse ea.

— Ți-ai *dat demisia*? Nu e o perioadă prea aiurea a anului ca să le faci una ca asta?

Ea a ridicat din umeri.

— Aveai nevoie de mine aici. Ți-am spus că tot ce trebuie să faci e să mă chemi.

Îngrijorarea provocată de dezvăluirea aceasta i-a redat toată luminozitatea și intensitatea culorilor din metrou. Era asemănător cu felul în care creierul său dopat cu iarbă revenea brusc la conștiința prezentului după ce fusese cufundat într-o reverie adâncă: observa restul călătorilor din metrou care își vedeau de viața lor, își urmau scopurile și știa că trebuie să aibă și el grijă de asta. Nu să se lase atras prea adânc în ceva ce nu putea controla.

Cu gândul la unul din episoadele lor nebunești de sex prin telefon, în care buzele vulvei ei se deschiseseră atât de fantastic de mult încât îi acoperiseră toată fața, iar limba lui era atât de lungă încât vârful ei putea ajunge până în colțul cel mai puțin vizibil din capătul cel mai îndepărtat al vaginului, se bărbierise foarte atent înainte de a pleca spre Port Authority. Acum că amândoi se întâlniseră în carne și oase, aceste fantezii se dezvăluiau în toată absurditatea lor, și era neplăcut să și le amintească. În apartament, în loc să o ducă pe Connie direct în pat, așa cum făcuse în acel sfârșit de săptămână în Virginia, a aprins televizorul și a verificat scorul unei întreceri de popice între facultăți, care nu

însemna nimic pentru el. Apoi s-a apucat să-și verifice urgent mailul, ca să vadă dacă nu cumva vreunul din prieteni îi mai scrisese ceva în ultimele trei ore. Connie stătea cu pisicile pe canapea și aștepta răbdătoare în timp ce se aprindea calculatorul.

— Apropo, spuse ea, mama ta mi-a zis să te salut din partea ei.

— *Ce?*

— Mama ta te salută. Era pe-afară și spărgea gheața când am plecat. M-a văzut cu bagaj și m-a întrebat unde merg.

— Și i-ai spus?

Surpriza lui Connie era neprefăcută.

— Nu trebuia? Mi-a zis să avem distracție plăcută și să te salut.

— Sarcastic?

— Nu știu. Poate că da, dacă stau să mă gândesc. Am fost fericită că mi-a vorbit. Știu că mă urăște. Dar pe moment am crezut că, poate, până la urmă începe să se obișnuiască cu mine.

— Mă îndoiesc.

— Îmi pare rău dacă am zis ce nu trebuia. Știi că nu aș zice niciodată ceva ce n-ar trebui dacă aș ști că nu trebuie. Știi asta, nu?

Joey s-a ridicat de la calculator, încercând să nu se enerveze.

— E în regulă, spuse el. Nu e vina ta. Sau poate doar puțin vina ta.

— Iubitule, ți-e rușine cu mine?

— Nu.

— Ți-e rușine de chestiile pe care ni le-am spus la telefon? Asta e problema?

— Nu.

— Mie îmi cam este, puțin. Deși unele lucruri erau drăguțe. Nu sunt sigură că mai vreau să fac asta.

— Tu ai fost cea care a început!

— Știu. Știu, știu. Dar nu poți să dai vina pe mine pentru toate. Poți să dai vina pe mine doar pentru jumătate.

Ca pentru a recunoaște adevărul spuselor ei, a alergat spre locul în care era așezată pe canapea și a îngenuncheat la picioarele ei, aplecându-și capul și așezându-și mâinile pe coapsele ei. Aflat atât de aproape de blugii ei, cei mai buni blugi mulați ai ei, s-a gândit la orele acelea lungi pe care le petrecuse în autobuzul Greyhound în timp ce el privea partide de popice de mâna a doua și vorbea la telefon cu prietenii. Era la ananghie, cădea într-o fisură neprevăzută a lumii obișnuite, și nu putea suporta s-o privească în față. Ea și-a așezat mâinile pe capul lui și n-a opus nici o rezistență când, puțin câte puțin, el a început să se împingă și să-și apese fața lipind-o de blugii ei închiși cu fermoar. E în regulă, a știut ea să-i spună, mângâindu-l pe păr. O să fie bine, iubitule. Totul o să fie bine.

Recunoscător, i-a tras blugii și și-a lipit ochii închiși de lenjeria ei, apoi a tras-o jos de pe ea, așa încât să-și poată lipi buzele și bărbia cea bărbierită de părul ei țepos, pe care a observat că și-l tunsese special pentru el. Simțea cum una dintre pisici i se cățăra pe picior, cerând atenție. Pisicuță, pis, pis, pis.

— Tot ce vreau e să stau așa vreo trei ore, spuse el, inspirând mirosul ei.

— Poți să stai acolo toată noaptea, zise ea. N-am alte planuri.

Dar apoi i-a sunat telefonul în buzunarul de la pantaloni. Scoțându-l de acolo ca să-l închidă, a zărit numărul lui vechi de-acasă, din St. Paul, și i-a venit să sfărâme telefonul de furie împotriva mamei sale. I-a desfăcut picioarele lui Connie și a asaltat-o cu limba, scormonind și tot scormonind, încercând să se umple de ea.

Ultima și cea mai alarmantă dezvăluire a venit în timpul unui interludiu postcoital la o oră mai târzie a serii. Vecinii cei absenți până atunci tropăiau acum pe podeaua de deasupra patului; pisicile mieunau amarnic din spatele ușii. Connie îi povestea despre SAT, despre care Joey uitase până și că ea avea de gând să-l dea, și despre surpriza ei când descoperise că adevăratele întrebări fuseseră mult

mai ușoare decât întrebările din manualele ei. Se simțise îndemnată să aplice pentru școli aflate la câteva ore de Charlottesville, inclusiv la Morton College, care primea studenți din partea apuseană de dragul diversității geografice și la care ea credea că ar putea fi acceptată.

Asta i se părea cu totul pe dos lui Joey.

— Credeam că vrei să dai la stat, spuse el.

— Încă aș mai putea-o face, zise ea. Dar apoi am început să mă gândesc cât de plăcut ar fi să ajung undeva mai aproape de tine, așa încât să ne putem vedea la sfârșit de săptămână. Adică, presupunând că totul merge bine și încă ne mai dorim asta. Nu crezi c-ar fi drăguț?

Joey și-a desfăcut picioarele dintre ale ei, încercând să gândească limpede.

— Ar putea fi, cu siguranță, spuse el. Dar, vezi tu, școlile particulare sunt incredibil de scumpe.

Asta era adevărat, a recunoscut Connie. Dar Morton i-a oferit sprijin financiar și discutase cu Carol despre contul ei de studii, iar Carol o anunțase că încă mai erau mulți bani în el.

— Păi cam câți?

— Păi cam mulți. Cam șaptezeci și una de mii. Ar putea fi suficient pentru trei ani dacă primesc bursă. Și apoi mai sunt și cele douăsprezece mii pe care le-am economisit și mai pot munci în timpul verilor.

— E grozav, se văzu Joey nevoit să spună.

— Voiam să aștept până împlinesc douăzeci și unu de ani ca să încasez banii. Dar apoi m-am gândit la ceea ce ai spus și am înțeles că aveai dreptate în privința unei educații bune.

— Deși dacă ai fi dat la stat, continuă Joey, te-ai fi putut alege și cu educația, și cu banii, atunci când terminai facultatea.

La etaj, un televizor începuse să latre și tropăielile nu se mai opreau.

— Sună de parcă nu m-ai vrea prin apropiere, zise Connie pe un ton neutru, fără reproș, ci numai făcând o afirmație.

— Nu, nu, spuse el. Nicidecum. La o adică asta ar putea fi grozav. Doar că eu gândesc practic.

— Deja nu mai suport să stau în casa aia. Și apoi Carol o să nască și o să fie chiar mai rău. Nu mai pot sta acolo.

Nu era pentru prima dată când el încerca un resentiment obscur la adresa tatălui ei. Bărbatul murise deja de câțiva ani, iar Connie nu avusese niciodată o relație cu el și rareori făcea aluzie la existența lui, dar pentru Joey asta-l făcea cumva într-o și mai mare măsură un rival. El fusese bărbatul care apăruse prima dată în viața ei. El își abandonase fiica și o plătise pe Carol cu o casă cu chirie mică, dar banii lui continuaseră să curgă și să-i plătească lui Connie școala catolică. Era o prezență în viața ei care nu avea nimic de-a face cu Joey și, deși Joey ar fi trebuit să fie încântat că avea și alte resurse în afară de el – că nu era întru totul răspunzător pentru ea – continua să se lase pradă dezaprobării morale față de tatăl ei, care i se părea lui Joey a fi sursa pentru tot ceea ce se afla în afara moralității la Connie, indiferența ei stranie față de reguli și convenții, capacitatea ei fără limite pentru o dragoste idolatră, intensitatea ei irezistibilă. Și acum, peste toate astea, Joey îl ura pe tatăl ei pentru că o făcuse cu mult mai înzestrată financiar decât era el însuși. Faptul că ei nu-i păsa de bani nici măcar unu la sută din cât îi păsa lui înrăutățea totul.

— Fă-mi ceva nou, îi șopti ea la ureche.

— Televizorul ăla mă deranjează.

— Fă lucrul de care am vorbit, iubitule. Putem asculta amândoi aceeași muzică. Vreau să te simt în fundul meu.

Și așa a uitat de televizor, i se ridicase sângele în cap, făcându-l să uite de toate, în timp ce executa ceea ce-i ceruse ea. După ce noul prag fusese trecut, după ce toate rezistențele acestuia fuseseră negociate, satisfacția deosebită oferită de el fusese înregistrată, a mers și s-a spălat în baia lui Abigail, a hrănit pisicile și a mai pierdut timpul prin camera de zi, simțind nevoia de a stabili o oarecare distanță,

oricât de slabă și întârziată. Și-a trezit calculatorul din somn, dar nu avea decât un singur mail nou. Venea de la o adresă necunoscută de pe *duke.edu* și avea titlul *În oraș?*. De-abia după ce l-a deschis și a început să citească a înțeles că venea din partea lui Jenna. Fusese redactat, literă cu literă, de degetele privilegiate ale Jennei.

bună ziua dle berglund. jonathan mi-a spus că ești în metropolă, ca și mine. cine știe câte meciuri de fotbal sunt de văzut și câți bani au pariat pe ele tinerii bancheri? nu eu, a zis musca teleleu. poate încă mai faci lucrurile obișnuite de crăciun pe care le fac blonzii tăi strămoși protestanți, dar nick zice să treci pe la noi dacă ai întrebări despre wall st., el e dispus să-ți răspundă. eu îți sugerez să te conformezi acum cât e în toane generoase (și în vacanță!). se pare că până și goldman se închide la momentul acesta din an, cine ar fi bănuit. prietena ta, jenna

A citit mesajul de cinci ori până să-nceapă să-și piardă savoarea. I se părea tot atât de curat și proaspăt pe cât de murdar și cu ochii roșii se simțea el. Jenna ori era excepțional de atentă, ori, dacă încerca să-i dea peste nas cu relația dintre ea și Nick, excepțional de rea. Oricare ar fi fost situația, înțelegea că reușise să facă o impresie asupra ei.

Fumul de iarbă ieșise strecurându-se pe sub ușa dormitorului, urmat de Connie, la fel de goală și ușoară de picior ca pisicile. Joey a închis calculatorul și a tras un fum ușor din țigara pe care ea i-o ținea în dreptul feței, și apoi alt fum, și încă unul, și încă unul, și încă unul, și încă unul și încă unul.

FURIA OMULUI CUMSECADE

Într-o după-amiază mohorâtă și târzie de martie, într-o burniță rece și alunecoasă, Walter călătorea alături de asistenta lui Lalitha, de la Charleston până la munții din sudul Virginiei de Vest. Deși Lalitha era o șoferiță rapidă și oarecum nesăbuită, Walter ajunsese să prefere neliniștea de a fi pasagerul ei, furiei pline de prejudecăți care-l măcina atunci când se afla el la volan – sentimentul aparent de neevitat că, dintre toți șoferii de pe drum, numai el conducea exact cu viteza legală, numai el stabilea echilibrul perfect între respectarea prea strictă a regulilor de circulație și prea periculoasa lor nerespectare. În ultimii doi ani, petrecuse o grămadă de ore pline de furie pe șoselele din Virginia de Vest, conducând foarte strâns în spatele idioților prea mocăiți și apoi încetinind el însuși pentru a-i pedepsi pe bădăranii care conduceau prea aproape de el, apărând fără milă banda de mijloc a autostrăzilor împotriva tâmpiților care încercau să-l depășească pe dreapta, trecând el însuși pe dreapta atunci când vreun nebun, vreun vorbitor înrăit la mobil sau vreun ipocrit, care încălca viteza limită, încurca banda din mijloc, analizându-i și psihanalizându-i obsesiv pe șoferii care refuzau să semnalizeze (aproape întotdeauna oameni tineri pentru care folosirea semnalizării părea să fie un afront adus bărbăției lor, ajunsă într-un stadiu compromis și manifestându-se deja în gigantismul compensatoriu al camionetelor sau al SUV-urilor lor), simțind o ură ucigătoare față de șoferii camioanelor cu cărbuni care încălcau benzile, cauzând accidente mortale o dată pe săptămână în Virginia de Vest, dând vina neputincios

pe legiuitorii corupţi ai statului care refuzau să coboare limita de gabarit a camioanelor cu cărbuni sub 55 500 de kilograme în ciuda dovezilor arhisuficiente a haosului pe care-l creau, murmurând „Incredibil! Incredibil!“ atunci când un şofer din faţa lui frâna la lumina verde şi apoi accelera la galben şi-l lăsa rătăcit pe roşu, fierbând de furie în timp ce aştepta *un minut întreg* la intersecţii fără trafic vizibil pe o distanţă de *mile întregi* şi înghiţindu-şi cu durere, de dragul Lalithei, invectivele pe care tânjea să le arunce atunci când era împiedicat de vreun şofer care refuza să facă regulamentar la dreapta, pe roşu: „'Neaţa? Te-ai prins? Lumea înseamnă mai mult decât persoana matale! Alţi oameni sunt cu picioarele pe pământ! Învaţă să conduci! 'Neaţa!“. Era de preferat această adrenalină pe care i-o provoca Lalitha apăsând pedala de acceleraţie până-n podea ca să depăşească camioanele care se chinuiau să urce dealurile, decât stresul suportat de arterele lui cerebrale atunci când lua volanul şi rămânea prins în spatele acelor camioane. În felul acesta, el putea să privească pădurile cenuşii ale Apalaşilor şi culmile distruse de minerit ale munţilor şi să-şi îndrepte furia spre probleme mai demne.

Lalitha era într-o dispoziţie debordantă, în timp ce duceau în maşina lor închiriată, dincolo de borna de cincisprezece mile pe I-64, o bucată fenomenal de scumpă din porcul federal adus acasă de senatorul Byrd.

— Sunt gata să sărbătoresc, spuse ea. Mă scoţi în oraş în seara asta să sărbătorim?

— Vom vedea dacă găsim vreun restaurant decent în Beckley, spuse Walter, deşi mă tem că n-o să găsim.

— Hai să ne îmbătăm! Putem să mergem în cel mai bun loc din oraş şi să bem martini.

— Absolut. O să-ţi cumpăr un martini gigantic. Mai multe, dacă vrei.

— Nu, dar şi tu, spuse ea. Măcar o dată. Fă o excepţie, cu ocazia asta.

— Cred că un martini m-ar ucide de-a dreptul, în faza asta a vieţii mele.

— Atunci o bere ușoară. Eu voi bea trei martini și tu o să mă poți duce în camera mea.

Lui Walter nu-i plăcea când rostea lucruri de felul acesta. Ea nu știa ce spunea, era doar o femeie tânără binedispusă – la drept vorbind, cea mai strălucitoare rază de lumină din viața lui în ultimul timp – și nu înțelegea că relația fizică între șef și angajat nu trebuia să fie un subiect de glumă.

— Trei martini ar da cu siguranță un nou înțeles expresiei „cap greu“ mâine-dimineață, spuse el făcând stângaci referire la demolarea pe care urmau s-o supravegheze în Wyoming County.

— Când ai băut ultima dată? întrebă Lalitha.

— Niciodată. N-am băut niciodată.

— Nici măcar în liceu?

— Niciodată.

— Walter, asta-i ceva de necrezut! Trebuie să-ncerci! E atât de distractiv să bei câteodată. O bere n-o să te facă alcoolic.

— Nu de-asta îmi face eu griji, spuse el, întrebându-se în timp ce vorbea dacă o fi adevărat.

Tatăl și fratele lui mai mare, amândoi pacostea vieții lui, fuseseră alcoolici, și soția lui, care devenea rapid pacostea vieții lui mature, avea înclinații alcoolice. Își înțelesese întotdeauna propria-i sobrietate ca pe o împotrivire la adresa lor – mai întâi, din dorința de a fi pe atât de diferit față de tatăl și fratele său, pe cât era posibil, și apoi mai târziu, din dorința de a fi ireproșabil de bun cu Patty, oricât de rea ar fi fost ea cu el când era băută. El și cu Patty învățaseră să se înțeleagă în privința asta – el treaz întotdeauna, ea beată uneori, nici unul dintre ei sugerându-i *vreodată* celuilalt să se schimbe.

— Atunci de ce-ți faci griji? întrebă Lalitha.

— Bănuiesc că nu vreau să schimb ceva ce a funcționat perfect pentru mine timp de patruzeci și șapte de ani. Dacă ceva nu-i stricat, de ce să-l repari?

— Pentru că-i distractiv! Lalitha smuci volanul mașinii închiriate, ca să depășească un trailer cu platformă bălăcindu-se în propria-i mocirlă împroșcată.

O să-ţi comand o bere şi o să te fac să iei măcar o înghiţitură ca să sărbătorim.

Partea de nord a pădurii de esenţă dură din sudul Charlestonului era chiar şi acum, în ajunul echinocţiului, o tapiţerie sobră de nuanţe de gri şi negru. Peste o altă săptămână sau două aerul cald dinspre sud urma să ajungă şi aici şi să înverzească pădurile acestea, şi o lună mai târziu, păsările cântătoare suficient de rezistente ca să migreze de la tropice, le vor umple cu cântecul lor, dar iarna cea gri i se părea lui Walter a fi adevărata stare naturală a pădurii nordice. Vara era doar un accident al providenţei care survenea în fiecare an.

În Charleston, ceva mai devreme în ziua aceea, el, Lalitha şi avocaţii locali le înmânaseră în mod oficial partenerilor industriali ai Trustului Muntele de Azur, Nardone şi Blasco, documentele necesare pentru începerea demolărilor din Forster Hollow şi crearea a paisprezece mii de acri din viitoarea rezervaţie naturală pentru pitulici, prin îndepărtarea unui vârf de munte. Reprezentanţii companiilor Nardone şi Blasco semnaseră atunci vrafurile de acte pe care avocaţii Trustului le pregătiseră în decursul ultimilor doi ani, obligând în mod oficial companiile de extragere a cărbunelui la o grămadă de acorduri de reecologizare şi de transferare a drepturilor de forare care, luate împreună, urmau să garanteze că pământul excavat avea să rămână pentru totdeauna „sălbatic". Vin Haven, preşedintele consiliului de administraţie al Trustului, fusese „prezent" prin intermediul unei teleconferinţe şi mai târziu îl sunase pe Walter direct pe telefonul lui mobil ca să-l felicite. Dar Walter simţea că nu avea motive de sărbătoare. Reuşise până la urmă să permită distrugerea a o duzină de vârfuri de dealuri frumos împădurite şi a zeci de mile de cursuri de izvoare limpezi curgătoare, bogate în minerale clasa a III-a, a IV-a şi a V-a. Ca să facă toate astea, Vin Haven trebuise să vândă drepturi de exploatare minieră în valoare de douăzeci de milioane de dolari, în alte regiuni, companiilor de exploatare a gazelor

care urmau să distrugă pământul și apoi să lase treaba în mâinile altor companii pe care Walter nu le agrea. Și toate astea pentru ce? Pentru crearea „mediului natural" în care să trăiască o specie pe cale de dispariție, de mărimea unui timbru poștal pe o hartă rutieră a Virginiei de Vest.

Walter se simțea, în furia și dezamăgirea pe care o încerca față de lumea întreagă, la fel ca acele păduri cenușii nordice. Iar Lalitha, care se născuse în căldura Asiei de Sud, era persoana luminoasă care aducea un fel de vară de moment în sufletul lui. Singurul lucru pe care avea chef să-l sărbătorească în seara asta era faptul că, înregistrând acest „succes" în Virginia de Vest, puteau merge mai departe cu inițiativa lor împotriva suprapopulării. Dar era conștient de tinerețea asistentei sale și nu voia să-i strice buna dispoziție.

— Bine, spuse el. Voi încerca o bere, o dată. În onoarea ta.

— Nu, Walter, în onoarea *ta*. Totul ți se datorează ție.

El clătină din cap, conștient că ea se înșela amarnic în privința asta. Fără căldura, farmecul și curajul ei, întreaga afacere cu Nardone și Blasco probabil ar fi eșuat. Era adevărat că el furnizase toate ideile importante; dar se părea cu nu avea nimic altceva decât idei importante. Lalitha era acum șoferul, în toate sensurile. Era îmbrăcată într-o geacă de fâș, cu gluga dată pe spate transformată într-un coș plin cu părul ei cel negru și lucios, peste un costum cu dungulițe pe care îl îmbrăcase pentru formalitățile din timpul dimineții. Mâinile îi erau așezate de-o parte și de alta pe volan, cu încheieturile brațelor goale, brățările din argint coborându-i până sub manșetele hainei. Erau o mulțime de lucruri pe care Walter le ura în privința modernității în general, și a cultului dezvoltat pentru mașini în special, dar încrederea tinerelor șoferițe, autonomia pe care o câștigaseră în ultimele sute de ani, nu se afla printre acestea. Egalitatea sexelor, așa cum era exprimată prin felul în care

Lalitha apăsa pe accelerație, îl făcea să-i pară bine că trăia în secolul douăzeci și unu.

Problema cea mai dificilă pe care trebuise s-o rezolve în numele Trustului fusese ce anume să facă cu cele aproape două sute de familii, majoritatea dintre ele foarte sărace, care aveau case sau rulote pe parcelele mici sau minuscule din interiorul granițelor viitoare ale Parcului Pitulicii. Unii dintre bărbați încă mai lucrau în industria cărbunelui, fie în subteran, fie ca șoferi, dar mulți dintre ei nu aveau slujbă și-și omorau timpul cu arme și motoare cu combustie internă, sporind meniul zilnic al familiilor lor cu vânat împușcat departe, pe dealuri, și adus cu ATV-urile. Walter trecuse repede la despăgubirea a cât mai multe familii posibil, înainte ca Trustul să atragă publicitate; plătise doar 250 de dolari pe acru pentru anumite zone deluroase. Dar atunci când încercările lui de a curta comunitatea locală de ecologiști s-au întors împotriva lui, și o activistă înspăimântător de motivată cu numele de Jocelyn Zorn începuse o campanie împotriva Trustului, s-au mai găsit alte o sută și ceva de familii care să se opună, majoritatea din valea Nine Mile Creek, care ducea către Forster Hollow.

Cu excepția problemei de la Forster Hollow, Vin Haven găsise cei șaizeci și cinci de mii de acri perfecți pentru inima rezervației. Drepturile de forare la suprafață pentru nouăzeci și opt la sută din teren erau în mâinile a doar trei corporații: două dintre ele erau companii oarecare, pe acțiuni, a treia era în întregime deținută de o familie numită Forster care fugise din stat cu mai mult de un secol în urmă și care se lăsa acum în voia huzurului de pe coastă. Toate cele trei companii foloseau terenul pentru exploatarea legală a pădurilor și nu aveau nici un motiv ca să nu-l vândă Trustului la un preț bun de piață. Mai exista, aproape de centrul zonei numite Suta lui Haven, o enormă colecție de zăcăminte foarte bogate de cărbune, dispuse vag în formă de clepsidră. Până acum, nimeni nu forase în acești paisprezece mii de acri, pentru că Wyoming County

era atât de departe și atât de deluros, chiar și pentru Virginia de Vest. O șosea proastă și strâmtă, total inutilă pentru camioanele de cărbuni, șerpuia pe dealurile din Nine Mile Creek; în centrul văii, în apropiere de mijlocul clepsidrei se afla Forster Hollow adăpostind clanul și pe prietenii lui Coyle Mathis.

De-a lungul anilor, Nadone și Blasco încercaseră fiecare și eșuaseră să ajungă la vreo învoială cu Mathis, câștigându-i doar veșnica animozitate prin efortul lor. Într-adevăr, o parte importantă din momeala pe care Vin Haven o oferise companiilor de exploatare a cărbunelui, în timpul negocierilor inițiale, era promisiunea de a-i scuti de problema reprezentată de Coyle. „E o parte a sinergiei magice pe care o desfășurăm aici", i-a spus Haven lui Walter. „Suntem niște jucători noi cărora Mathis nu are nici un motiv să le poarte pică. În special pe Nardone l-am făcut să lase din preț în privința reecologizării promițându-i că îl scap de Mathis. O fărâmă de noroc pe care l-am găsit la marginea drumului, prin simplul fapt că eu nu sunt Nardone, se dovedește a valora câteva milioane."

Măcar de-ar fi fost așa!

Coyle Mathis era întruchiparea desăvârșită a spiritului negativ din zonele mărginașe și izolate ale Virginiei de Vest. Era consecvent în antipatia sa față de absolut oricine. Să fii dușmanul dușmanului lui Mathis nu făcea din tine decât un alt dușman. Industria cărbunelui, sindicatul muncitorilor minieri, ecologiștii, toate formele de guvernământ, negrii, yankeii cei albi și băgăcioși – îi ura pe toți în egală măsură. Filosofia lui de viață era *Plecați dracului de aici sau o să regretați că sunteți în viață.* Șase generații de Mathis posaci fuseseră îngropate pe panta abruptă a dealului care avea să fie printre primele locuri dinamitate la sosirea companiilor de exploatare a cărbunelui. (Nimeni nu-l avertizase pe Walter în privința problemei cimitirului din Virginia de Vest atunci când acceptase slujba în cadrul Trustului, dar a aflat de ea destul de repede.)

Știind și el câte ceva despre genul de furie omnidirecțională, Walter ar fi putut încă să-l convingă pe Mathis, dacă omul nu i-ar fi amintit atât de mult de propriul lui tată. De spiritul acestuia încăpățânat, autodistructiv. Walter pregătise un pachet frumos de oferte atrăgătoare înainte de momentul în care el și Lalitha, după ce nu primiseră nici un răspuns la numeroasele lor scrisori prietenoase, o porniseră neinvitați la drum cu mașina pe șoseaua prăfuită care ducea spre valea Nine Mile, într-o dimineață fierbinte de iulie. Era dispus să le ofere celor din familia Mathis și vecinilor lor 1200 de dolari pe acru, plus teren gratis într-o vale destul de drăguță de la marginea sudică a rezervației, plus cheltuielile de strămutare, plus cheltuielile de exhumare și reînmormântare ale osemintelor familiei Mathis. Dar Coyle Mathis nici nu a așteptat măcar să audă detaliile. A spus NU, NU, adăugând că avea de gând să fie îngropat în cimitirul familiei și nimeni pe lume n-o să-l împiedice. Și, dintr-odată, Walter avea din nou șaisprezece ani și era amețit de furie. Furie îndreptată nu numai împotriva lui Mathis, pentru lipsa lui de maniere și de bun-simț, ci, practic, și împotriva lui Vin Haven, pentru că-l făcuse să se confrunte cu un om a cărui lipsă de rațiune economică o recunoștea la un anumit nivel și o admira.

— Îmi pare rău, spuse Walter, stând în picioare în mijlocul unui drum desțelenit și asudând din greu, sub căldura soarelui, la marginea curții pline de gunoaie în care Mathis, în mod ostentativ, nu-l invitase să intre – dar e de-a dreptul *prostesc*.

Lângă el, Lalitha ținând în mână o servietă plină de documente pe care-și imaginaseră de fapt că Mathis avea să le semneze, și-a dres vocea cu vehemență, în semn de regret la folosirea acestui cuvânt.

Mathis, care era un om zvelt și surprinzător de frumos, trecut binișor de cincizeci de ani, a aruncat un zâmbet plin de încântare spre înălțimile cele verzi, în jurul cărora roiau insectele care îi înconjurau. Unul dintre câini, o potaie mustăcioasă cu o fizionomie dementă, a început să mârâie.

— Prostesc! zise Mathis. Domnule, tare ciudat să folosești un asemenea cuvânt. Aproape că mi-ai luminat ziua. Nu în fiecare zi se găsește câte unul care să mă facă prost. Ai putea spune că oamenii de pe-aici au ceva mai multă minte.

— Uite, sunt sigur că ești un om deștept, continuă Walter. Mă refeream la...

— Cred că sunt suficient de deștept cât să număr până la zece, spuse Mathis. Dar dumneata, domnule? Pari să fi avut parte de ceva educație. Știi să numeri până la zece?

— De fapt, eu știu să număr până la o mie două sute, răspunse Walter, și știu cum să înmulțesc asta cu o mie patru sute optzeci și cum să adun două sute de mii produsului. Și dacă ai sta un minut să asculți...

— Întrebarea mea, spuse Mathis, este dacă știi să numeri invers. Uite, o să te fac eu să începi. Zece, nouă...

— Uite, regret c-am folosit cuvântul „prostesc". Soarele e cam puternic pe-aici. Nu am vrut să spun...

— Opt, șapte...

— Poate o să revenim altă dată, zise Lalitha. Putem să vă lăsăm niște materiale pe care să le puteți citi în liniște.

— O, presupuneți că știu să citesc? Mathis zâmbea larg către ei. Toți cei trei câini mârâiau acum. Cred c-am ajuns la șase. Sau era cinci? Prost bătrân ce sunt, deja am uitat.

— Uitați, spuse Walter, îmi cer sincer scuze dacă am...

— Patru, trei, doi!

Câinii, aparent și ei inteligenți, înaintau cu urechile pleoștite.

— Ne vom întoarce, spuse Walter, retrăgându-se în grabă alături de Lalitha.

— Vă găuresc mașina dacă o faceți! strigă voios după ei Mathis.

Pe tot drumul de întoarcere de-a lungul șoselei celei groaznice, Walter și-a blestemat cu voce tare

prostia proprie și neputința de a-și controla furia, în timp ce Lalitha, de obicei un izvor de laude și încurajări, stătea gânditoare pe scaunul pasagerului, cugetând la următoarea mișcare. Nu era o exagerare să spunem că, fără cooperarea lui Mathis, toate celelalte demersuri pe care le făcuseră pentru a asigura zona Suta lui Haven erau în zadar. La capătul văii prăfuite, Lalitha și-a expus părerea:

— Trebuie să fie tratat ca un om important.

— E un sociopat de doi bani, spuse Walter.

— Oricum ar fi, continuă ea – și pronunță această expresie preferată a ei cu un accent indian deosebit de încântător, de care Walter nu se sătura niciodată să-l audă, ca într-o cadență ușor stâlcită, care îi scotea în evidență pragmatismul – o să trebuiască să-l facem să se simtă deosebit de important. El trebuie să fie salvatorul, nu vânzătorul.

— Mda, din păcate, tot ce-i cerem e să vândă.

— Poate dacă m-aș întoarce și aș vorbi cu câteva dintre femei.

— Tu nu vezi ce patriarhatul dracului e pe-aici? spuse Walter.

— Nu, Walter, femeile sunt foarte puternice. De ce nu mă lași să vorbesc cu unele dintre ele?

— E un coșmar. E un *coșmar*.

— Oricum ar fi, spuse Lalitha din nou, mă întreb dacă n-ar trebui cumva să rămân și să vorbesc cu oamenii.

— Deja a refuzat oferta. Categoric.

— Atunci vom avea nevoie de o ofertă mai bună. Va trebui să vorbești cu domnul Haven despre o ofertă mai bună. Du-te la Washington și discută cu el. Poate ar fi mai bine să nu te întorci în vale. Cred că eu, singură, nu voi părea atât de amenințătoare.

— Nu te pot lăsa să faci asta.

— Nu mă tem de câini. Ar fi pus câinii pe tine, nu și pe mine, nu cred.

— E în zadar.

— Poate că da, poate că nu, spuse Lalitha.

Lăsând la o parte curajul ei nemăsurat – o femeie singură, cu tenul închis la culoare, cu o constituție

fragilă și atrăgătoare – de a se întoarce într-un loc sărac unde fusese deja amenințată fizic, Walter a fost uimit, în lunile care au urmat, de faptul că ea, fiica unui inginer electrician din suburbii și nu el, fiul unui bețivan furios dintr-un orășel de provincie, fusese cea care înfăptuise miracolul din Forster Hollow. Nu numai că lui Walter îi lipsea vorba dulce; dar întreaga lui personalitate se formase în opoziție cu spațiul provincial din care provenea. Mathis, cu toată lipsa lui de rațiune și resentimentele de alb sărac, îl jignise pe Walter în adâncul ființei lui: îl orbise de furie. În timp ce Lalitha, care nu avea nici un fel de experiență cu cei de teapa lui Mathis, fusese în stare să se întoarcă cu o minte deschisă și cu o inimă plină de compasiune. I-a abordat pe țăranii aceia săraci așa cum conducea mașina, ca și când nici un rău nu s-ar fi putut întâmpla unei persoane atât de voioase și pline de bună-voință; iar țăranii cei săraci și mândri îi acordaseră respectul pe care i-l refuzaseră lui Walter cel furios. Succesul ei îl făcuse să se simtă inferior și nedemn de admirația ei, și astfel, cu atât mai recunoscător. Ceea ce l-a condus apoi spre un entuziasm general în privința tinerilor și a capacității lor de a face bine în lume. Și totodată – deși refuza să admită în mod conștient acest lucru – s-o iubească pe Lalitha mult mai mult decât ar fi fost recomandat.

Pe baza informațiilor adunate de Lalitha la întoarcerea ei în Forster Hollow, Walter și Vin Haven puseseră la cale o ofertă nouă și exorbitant de mare pentru locuitorii de acolo. Doar oferindu-le pur și simplu mai mulți bani, spusese Lalitha, nu aveau să rezolve problema. Pentru ca Mathis să iasă cu fața curată, avea nevoie să fie acel Moise care să-i conducă spre un nou tărâm al făgăduinței. Din nefericire, după câte își putea da Walter seama, oamenii din Forster Hollow nu prea aveau alte talente în afara vânătorii, reparatului de motoare, cultivării zarzavaturilor, colectării ierburilor medicinale și încasării cecurilor. Totuși, plin de amabilitate, Vin Haven a făcut investigații printre prietenii de afaceri din

cercul său și s-a întors la Walter cu o posibilitate interesantă: echipamentele antiglonț.

Până să zboare la Houston și să-l cunoască pe Haven în vara anului 2001, Walter nu fusese familiarizat cu conceptul de buni texani, știrile naționale fiind dominate de texanii cei răi. Haven era proprietarul unei mari ferme în Hill County și a încă uneia și mai mare la sud de Corpus Christi, ambele amenajate cu dragoste pentru a oferi habitat propice păsărilor de vânat. Haven era genul de texan iubitor de natură care împușca lișițele din înaltul cerului, dar care-și petrecea totodată ore întregi monitorizând fermecat, printr-o instalație de supraveghere video cu circuit închis, creșterea unui pui de bufniță într-un cuib de pe proprietatea sa și putea să peroreze ca un expert pe marginea degradeurilor din penajul de iarnă al unui fluierar. Era un bărbat scund, morocănos, încăpățânat și lui Walter îi plăcuse de el din primul moment al interviului lor inițial.

— Un pot în valoare de o sută de milioane de dolari pentru o singură specie de pasăre, spusese Walter. E o alocație interesantă.

Haven își aplecase capul cel rotund într-o parte.

— Ai vreo problemă cu asta?

— Nu neapărat. Dar dat fiind că pasărea nu este încă trecută nici măcar pe listele federale, sunt curios ce planuri aveți.

— Planul meu sunt cele o sută de milioane pe care le pot cheltui cum vreau.

— Bine zis.

— Cele mai bune studii legate de pitulicea azurie indică o scădere a numărului lor cu trei procente pe an în ultimii patruzeci de ani. Doar pentru că nu a trecut de pragul federal al gradului de amenințare, tot îți poți da seama că graficul acesta coboară înspre zero. Spre asta se îndreaptă: spre zero.

— Așa este. Și totuși...

— Și totuși există alte specii aflate chiar mai aproape de zero. Știu asta. Și mă rog lui Dumnezeu ca altcineva să-și facă griji în privința lor. Adesea mă întreb în sinea mea: oare aș fi în stare să-mi tai

gâtul dacă făcând asta mi s-ar garanta că aș salva o specie? Știm cu toții că o viață de om valorează mai mult decât viața unei păsări. Dar viața mea nenorocită și neînsemnată valorează oare mai mult decât o specie întreagă?

— Din fericire nu e o alegere care să fie impusă cuiva.

— Într-un fel, e adevărat, spuse Haven. Dar într-un sens mai larg, e o alegere pe care o facem toți. În februarie am primit un telefon din partea directorului Societății Naționale Audubon[1], imediat după inaugurare. Bărbatul se numește Martin Jay[2], dacă asta nu-i o coincidență afurisită. Ca să vorbim despre numele potrivit pentru slujba potrivită. Martin Jay se întreba dacă nu-i puteam aranja o întâlnire cu Karl Rove la Casa Albă. El zicea că o oră îi era de-ajuns ca să-l convingă pe Karl Rove că ideea de a transforma conservarea mediului într-o prioritate este un punct câștigător pentru noua administrație. Așa că eu îi zic: cred că îți pot aranja o oră cu Rove, dar mai întâi uite ce trebuie să faci dumneata pentru mine. Trebuie să găsești un director independent al unei agenții de sondare a opiniei populației, cu o reputație solidă, care să-mi facă un studiu asupra importanței mediului ca prioritate pentru alegătorii liberi. Dacă-i poți prezenta lui Karl Rove niște cifre arătoase, o să fie numai ochi și urechi. Și Martin Jay se pierde în mulțumiri, mulțumesc, mulțumesc, fabulos, e ca și făcut. Iar eu îi zic lui Martin Jay: cu toate astea există o mică problemă. Înainte să comanzi acel sondaj și să i-l arăți lui Rove, s-ar putea să vrei să îți faci o idee despre cum vor arăta rezultatele. Asta se întâmpla acum șase luni. N-am mai auzit de el de atunci.

— Eu și dumneata vedem toate lucrurile astea cam din aceeași perspectivă, spuse Walter.

---

1. Organizație ecologică non-guvernamentală americană, militând pentru opoziția națiunii americane împotriva legilor care aduc prejudicii mediului și ecosistemelor locale.
2. Gaiță (engl.).

— Eu și Kiki o prelucrăm puțin pe Laura, ori de câte ori putem, spuse Haven. S-ar putea să avem mai mult de câștigat în direcția asta.

— E grozav, e incredibil.

— Nu-ți face iluzii prea mari. Câteodată cred că W. este însurat mai degrabă cu Rove decât cu Laura. Să nu zici c-ai auzit asta de la mine.

— Dar de ce tocmai pitulicea azurie?

— Îmi place pasărea asta. E o păsărică drăguță. Cântărește mai puțin decât articulația degetului meu mare și zboară tocmai până-n America de Sud și înapoi în fiecare an. E un lucru minunat. Un om, o specie. Nu e suficient? Dacă am putea mobiliza alte șase sute douăzeci de oameni, am acoperi toate speciile mature din America de Nord. Și dacă ești destul de norocos să te alegi cu prigoria, n-ai fi nevoit să cheltui nici măcar un bănuț pentru salvarea ei. Mie, în schimb, îmi plac provocările. Iar ținutul minier din Apalași este o provocare pe cinste. Pur și simplu e ceva ce va trebui să accepți dacă ai de gând să lucrezi pentru mine. Trebuie să ai o minte deschisă în privința tehnicii de forare prin îndepărtarea vârfului de munte.

În cei patruzeci de ani pe care-i petrecuse în afacerile cu petrol și gaze, conducând o companie numită Pelican Oil, Vin Haven stabilise relații cu aproape toți cei care meritau să fie cunoscuți în Texas, începând cu Ken Lay[1] și Rusty Rose[2] până la Ann Richards[3] și părintele Tom Pincelli[4], „preotul păsărar" de la sud de Rio Grande. Era în special apropiat de oamenii de la LBI, gigantul serviciilor

---

1. Kenneth Lee „Ken" Lay, cunoscut om de afaceri american, implicat în scandaluri financiare și acuzat de fraudă și corupție.
2. Edward „Rusty" Rose, fondator și președinte al companiei Cardinal Investments, implicat în scandaluri legate de fraudă.
3. Dorothy Ann Richards, om politic american, guvernatoare a statului Texas.
4. Preot catolic american din Rio Grande, preocupat de protejarea păsărilor.

de exploatare a terenurilor petroliere care, precum invincibilul inamic Halliburton, se dezvoltase ajungând una dintre companiile de frunte ale țării care ofereau servicii departamentelor militare ale guvernului sub administrațiile lui Reagan și a lui Bush senior. Haven se îndreptase către LBI pentru aflarea unei soluții în problema lui Coyle Mathis. Spre deosebire de Halliburton, al cărui fost director general conducea acum națiunea, LBI încă se mai lupta să obțină accesul în interiorul noii administrații și era prin urmare deosebit de dornic să facă o favoare unui prieten personal al lui George și al Laurei.

Un subsidiar al LBI, ArDee Enterprises, câștigase recent un contract important pentru furnizarea echipamentului de protecție antiglonț de calitate superioară, de care forțele militare americane descoperiseră cu întârziere că duceau mare lipsă, atunci când echipamentele explozibile improvizate începuseră să facă ravagii în fiecare colț al Irakului. Virginia de Vest, care avea mână de lucru ieftină și un mediu legislativ flexibil, și care furnizase în mod neașteptat cuplului Bush-Cheney marja de victorie în 2000 – alegându-l pe candidatul republican pentru prima dată după alunecarea de teren din timpul regimului Nixon, în 1972 –, era văzută cu ochi foarte buni în cercurile pe care le frecventa Vin Haven. ArDee Enterprises construia în mare grabă o fabrică pentru echipamente antiglonț în Whitman County. Iar Haven, surprinzându-i pe cei de la ArDee înainte de a-și începe angajările la fabrică, a fost capabil să primească garanția a 120 de slujbe permanente pentru oamenii din Forster Hollow în schimbul unui pachet de concesiuni atât de generoase, încât cei de la ArDee urmau practic să-și folosească forța de muncă aproape pe gratis. Haven i-a promis lui Coyle Mathis, prin intermediul Lalithei, că le va asigura gratuitatea unor case de calitate și a reconversiei profesionale pentru el și celelalte familii din Forster Hollow, apoi și-a îndulcit încă și mai mult oferta cu o sumă generoasă pentru cei de la ArDee, suficient de mare cât să le plătească muncitorilor

asigurările de sănătate și planurile de pensionare pentru următorii douăzeci de ani. În ceea ce privea siguranța locului de muncă, era suficient să se aducă în discuție declarațiile făcute de diverși membri ai administrației Bush, cum că America urma să se apere în Orientul Mijlociu și în timpul generațiilor viitoare. Nu exista un final previzibil al războiului terorii și, *ergo*, nici un final al cererii de echipamente de protecție.

Walter, care avea o părere proastă despre aventura Bush-Cheney în Irak și o părere încă și mai proastă despre igiena morală a companiilor care ofereau servicii departamentelor militare ale guvernului, nu se simțea prea în largul lui la ideea colaborării cu LBI și furnizării altor motive de protest ecologiștilor de stânga care i se împotriveau în Virginia de Vest. Dar Lalitha era plină de entuziasm.

— E *perfect*, i-a spus ea lui Walter. În felul acesta putem fi mai mult decât un model în reecologizarea științifică. Putem fi un model de compasiune, prin relocarea și reconversia profesională a oamenilor strămutați în urma procesului de conservare a speciilor amenințate.

— Un ghinion al dracului, bineînțeles, pentru oamenii care au vândut mai devreme, spuse Walter.

— Dacă încă se mai chinuiesc, le putem oferi și lor locuri de muncă.

— Pentru multe milioane de dolari în plus, totuși.

— Iar patriotismul e la fel de perfect! spuse Lalitha. Oamenii vor face ceva pentru a-și ajuta țara în vreme de război.

— Nu mi se pare că oamenii ăștia se gândesc prea mult la cum să-și ajute țara.

— Nu, Walter, te înșeli în privința asta. Luanne Coffey are doi fii în Irak. Ea urăște guvernul pentru că nu face nimic pentru a-i proteja. Chiar am vorbit cu ea despre asta. Urăște guvernul, dar încă și mai mult urăște teroriștii. E perfect.

Așa că în decembrie, Vin Haven a zburat cu avionul său particular la Charleston și a însoțit-o personal pe Lalitha până în Forster Hollow, în timp

ce Walter a rămas să fiarbă în propria-i furie și umilință, într-o cameră de motel din Beckley. Nu fusese nici o surpriză să audă de la Lalitha că Mathis Coyle încă mai cânta același refren plictisitor despre cât de arogant și ce snob cretin era șeful ei. Ea jucase rolul polițaiului cel bun până la capăt; iar Vin Haven, care chiar avea vorba dulce (așa cum o dovedea prietenia lui cu George W.), se pare că a fost și el rezonabil de bine primit în Forster Hollow. În timp ce o ceată mică de protestatari veniți de dincolo de valea Nine Mile, conduși de Jocelyn Zorn cea țăcănită, mărșăluia cu pancarte (NU AVEȚI ÎNCREDERE ÎN TRUST[1]) în fața clădirii minuscule a școlii generale în care se ținea adunarea, toate cele optzeci de familii din vale și-au vândut drepturile de proprietate și au acceptat imediat optzeci de cecuri umflate din contul Trustului de la Washington.

Iar acum, nouăzeci de zile mai târziu, Forster Hollow era un cătun fantomă aflat în proprietatea Trustului și gata de demolare la ora șase dimineața. Walter nu văzuse nici un motiv pentru care să asiste la prima dimineață a demolărilor și găsise mai multe motive pentru care să nu o facă, dar Lalitha era entuziasmată de îndepărtarea iminentă a ultimelor structuri permanente din Parcul Pitulicii. El o ademenise, atunci când o angajase, cu perspectiva a o sută de mile pătrate de rezervație naturală cu totul neatinse de prezența umană, iar ea crezuse cu totul în acea viziune. Din moment ce ea fusese cea care adusese viziunea aproape de realizare, nu putea să-i refuze satisfacția de a merge la Forster Hollow. Voia să-i ofere orice lucru mărunt pe care i-l putea oferi, din moment ce nu-i putea dărui dragostea sa. O răsfăța așa cum fusese întotdeauna tentat s-o răsfețe pe Jessica, dar se abținuse de cele mai multe ori, de dragul de a fi un bun părinte.

Lalitha era aplecată peste volan de nerăbdare, în timp ce conducea mașina închiriată prin Beckley, unde ploaia cădea mai cu putere.

---

1. *Don't trust the trust*, în original – joc de cuvinte, în engleză cuvântul *trust* înseamnă și „încredere".

— Până mâine drumul o să fie un dezastru, spuse Walter, privind prin ploaie și observând, cu neplăcere, tonul bătrânicios din vocea sa.

— O să ne trezim la patru și-o să mergem încet, răspunse Lalitha.

— Ha, asta ar fi o noutate. Te-am văzut oare vreodată mergând încet?

— Sunt foarte entuziasmată, Walter!

— Eu nici măcar n-ar trebui să fiu aici, spuse el morocănos. Ar trebui să fiu la conferința aia de presă de mâine-dimineață.

— Cynthia zice că zilele de luni sunt favorabile noilor cicluri, spuse Lalitha, referindu-se la persoana care se ocupa de presă, a cărei sarcină însemnase, până atunci, mai degrabă evitarea oricărui contact cu presa.

— Nu știu de ce anume mi-e mai teamă, spuse Walter. Că nu va veni nimeni sau că vom avea sala plină de reporteri.

— O, cu siguranță vrem să avem sala plină. Astea chiar sunt niște știri uimitoare, dacă le explici cum trebuie.

— Tot ce știu e că mi-e groază.

Faptul că stătea în același hotel cu Lalitha devenise probabil cea mai dificilă parte a relației lor de muncă. În Washington, acolo unde ea locuia deasupra lor, cel puțin se afla la un alt etaj, iar Patty era prin preajmă pentru a tulbura lucrurile. La Days Inn din Beckley introduceau carduri identice în uși identice, la cincisprezece picioare distanță unul de celălalt, și intrau în niște camere identice a căror profundă monotonie, la fel de identică, n-ar fi putut să fie întreruptă decât de o legătură ilicită pasională. Walter nu se putea împiedica să nu se gândească la cât de singură era Lalitha în camera ei identică. Parte a sentimentului său de inferioritate era o invidie fățișă – invidie față de tinerețea ei, invidie față de idealismul ei inocent, invidie pentru simplitatea condiției ei, în comparație cu imposibilitatea condiției lui – și i se părea că odaia ei, deși absolut identică, era odaia împlinirii, odaia dorințelor

frumoase și permise, în timp ce propria lui cameră era una a deșertăciunii și a interdicției sterile. Deschisese televizorul pe CNN, doar ca să-l audă zbierând, și urmărea un reportaj asupra celui mai recent măcel din Irak în timp ce se dezbrăca pentru un duș în singurătate.

Cu o dimineață în urmă, înainte să plece spre aeroport, Patty apăruse în ușa dormitorului lor.

— Dă-mi voie să ți-o spun pe cât de direct posibil, îi zise ea. Ai permisiunea mea.

— Permisiunea pentru ce?

— Știi tu pentru ce. Iar eu spun că o ai.

Aproape ar fi crezut-o că vorbește serios, dacă expresia de pe chipul ei n-ar fi fost atât de răvășită, dacă nu și-ar fi frământat mâinile atât de jalnic în timp ce vorbea.

— Indiferent la ce te-ai referi, spuse el, nu vreau permisiunea ta.

Ea îl privise implorator, apoi cu disperare, și apoi îl lăsase singur. O jumătate de oră mai târziu, în drum spre ieșire, a ciocănit la ușa cămăruței în care Patty își scria și își trimitea mailurile și, din ce în ce mai des în ultima vreme, mai și dormea. „Scumpo", i-a spus el prin ușă. „Ne vedem joi seara." Pentru că nu a primit nici un răspuns, a mai ciocănit o dată și a intrat. Ea era așezată pe canapeaua desfăcută, strângându-și degetele de la o mână în pumnul celeilalte. Fața îi era roșie, boțită, brăzdată de dâre de lacrimi. El s-a ghemuit la picioarele ei și i-a cuprins mâinile, care îmbătrâneau mai repede decât ea; erau osoase și foarte subțiri. „Te iubesc", a spus el. „Înțelegi asta?"

Ea a dat repede din cap, mușcându-și buzele, recunoscătoare, dar nu convinsă.

— Bine, i-a răspuns, aproape scâncind, în șoaptă. Ar fi mai bine să pleci.

De câte alte mii de ori, s-a întrebat el în timp ce cobora scările birourilor Trustului, o voi mai lăsa pe femeia asta să mă înjunghie în inimă?

Sărmana Patty, sărmana Patty cea ambițioasă și rătăcită, care nu făcea nimic curajos sau admirabil

în Washington, nu putea să nu observe admirația lui pentru Lalitha. Motivul pentru care el nu-și permitea nici măcar să-și imagineze că ar putea-o iubi pe Lalitha, cu atât mai puțin să facă ceva în privința asta, era Patty. Nu era doar pentru că respecta litera legii căsniciei, era și pentru că nu suporta ideea ca ea să știe că exista o persoană pe care o aprecia mai mult decât pe ea. Lalitha *era* mai bună decât Patty. Acesta era pur și simplu un fapt. Dar Walter simțea că ar fi preferat să moară mai degrabă decât să recunoască acest lucru evident în fața lui Patty, pentru că, oricât de mult s-ar fi dovedit că o iubea pe Lalitha, și oricât de imposibilă devenise viața lui alături de Patty, o iubea pe Patty într-un fel cu totul diferit, într-un fel mult mai cuprinzător și mai abstract, dar totuși esențial, care însemna o viață de responsabilitate, însemna să fii o persoană cumsecade. Dacă ar trebui s-o concedieze pe Lalitha, la propriu și/sau la figurat, ea ar plânge câteva luni, și apoi și-ar vedea de viața ei și ar face lucruri bune alături de altcineva. Lalitha era tânără și binecuvântată cu o minte limpede. În vreme ce Patty, deși era adesea crudă cu el și, în ultimul timp, din ce în ce mai des, se ferea de mângâierile lui, avea încă nevoie de el ca să se simtă apreciată mai mult decât orice pe lumea asta. Știa asta pentru că, altminteri, de ce nu-l părăsise? O știa foarte, foarte bine. În centrul ființei lui Patty era un gol, iar menirea lui în viață era să facă tot posibilul pentru a umple golul acela cu dragoste. Exista în ea o fărâmă firavă de speranță pe care numai el putea s-o salveze. Și astfel, deși situația lui era deja imposibilă și părea să devină și mai imposibilă cu fiecare zi care trecea, nu avea de ales decât să meargă mai departe.

Ieșind din cabina de duș a motelului, atent să nu privească înspre trupul între două vârste, strident de alb, reflectat în oglindă, și-a verificat mailul și a descoperit un mesaj de la Richard Katz.

Hei colega, am terminat treaba pe-aici. Ne întâlnim la Washington acum sau cum facem? Stau la hotel

sau dorm pe canapeaua ta? O să am nevoie de dichisurile astea, pentru că mă pun pe drum.
Salutări frumoaselor tale femei, RK

Walter a studiat mesajul cu o neliniște căreia nu-i găsea motiv. Poate că era doar greșeala de ortografie care-i amintea de neglijența desăvârșită a lui Richard, dar era posibil să fie și gustul cu care rămăsese în urma întâlnirii lor din Manhattan petrecută cu două săptămâni în urmă. Deși Walter fusese foarte fericit să-și vadă din nou vechiul prieten, îi reveniseră în minte, după aceea, insistențele lui Richard, la restaurant, ca Lalitha să repete cuvântul *futu-i* și insinuările care urmaseră pe tema interesului ei față de sexul oral, și felul în care el însuși, în barul din Gara Penn, începuse s-o ponegrească pe Patty, ceva ce nu-și mai permisese *niciodată* să facă în prezența nimănui. Să aibă patruzeci și șapte de ani și să mai încerce încă să-și impresioneze colegul de cameră denigrându-și soția și făcându-i confidențe care ar fi fost mai bine să rămână nefăcute – era ceva jalnic. Deși Richard păruse și el destul de bucuros să-l vadă, Walter nu putea scăpa de vechea senzație cunoscută, cum că acesta încerca să-și impună asupra lui viziunea katziană asupra lumii și, prin urmare, să-l învingă. Atunci când, spre surpriza lui Walter, înainte să se despartă, Richard acceptase să-și ofere numele și persoana în sprijinul cruciadei împotriva suprapopulării, Walter o sunase imediat pe Lalitha ca să-i transmită vestea cea grozavă. Însă doar ea reușise să o savureze cu un entuziasm total. Walter se urcase în trenul către Washington întrebându-se dacă oare făcuse ceea ce trebuia.

Și de ce anume, în mailul lui, Richard se referise la *frumusețea* Lalithei și a lui Patty? De ce să le salute pe ele și pe Walter nu? Să fi fost doar o altă scăpare, din neatenție? Walter nu credea asta.

Pe drumul spre Days Inn se afla un restaurant unde se serveau fripturi și în care totul era din plastic până-n măduva oaselor, însă era dotat cu

un bar serios. Li se părea caraghios să intre într-un asemenea loc, din moment ce nici Walter, nici Lalitha nu mâncau carne de vită, dar funcționarul motelului nu le putuse recomanda altceva mai bun. Într-un separeu cu bănci din plastic, Walter atinse buza paharului său de bere de paharul de martini al Lalithei, pe care aceasta se apucă să-l golească la repezeală. El îi făcu semn chelneriței să-i aducă încă unul și apoi se strădui să răsfoiască meniul. Printre ororile metanului bovin și a lacurilor de excremente devastatoare, generate de fermele de porci și păsări, și acumulate la cumpăna apelor, pescuirea excesivă catastrofală din oceane, coșmarul ecologic al creveților și somonilor de crescătorie, orgia antibioticelor din fabricile de produse lactate și irosirea combustibililor prin globalizarea produselor, se găseau prea puține lucruri pe care să le mai comande cu bună știință în afară de cartofi, fasole și *tilapia* care creștea în apele curgătoare.

— La dracu', spuse el, închizând meniul. O să iau un mușchi.

— Excelent, excelent mod de a sărbători, spuse Lalitha deja îmbujorată la față. Eu voi lua deliciosul sendviș cu brânză din meniul copiilor.

Berea era interesantă. Neașteptat de acră și lipsită de gust, ca o cocă lichefiată. După doar trei sau patru sorbituri, vasele de sânge din creierul lui Walter, de obicei foarte discrete, pulsau haotic.

— Am primit un mail de la Richard, spuse el. E dispus să vină și să muncească alături de noi la elaborarea unei strategii. I-am spus c-ar trebui să vină la sfârșit de săptămână.

— Ha! Vezi? Nici măcar nu credeai că merită să te sinchisești să-l inviți.

— Nu, nu. Ai avut dreptate în privința asta.

Lalitha observă ceva pe chipul lui.

— Nu te bucuri?

— Ba da, absolut, spuse el. Teoretic. Doar că e ceva în care nu... am încredere. Bănuiesc că pur și simplu nu înțeleg de ce o face.

— Pentru că am fost foarte convingători!

— Mda, poate. Sau poate pentru că tu ești extrem de drăguță.

Lalitha părea să fie și încântată, și încurcată.

— E prietenul tău cel mai bun, nu-i așa?

— Era odată. Dar apoi a devenit faimos. Iar acum nu văd la el decât părțile în care nu am încredere.

— În ce privință nu ai încredere în el?

Walter clătină din cap, nevoind să spună nimic.

— Nu ai încredere în el în ceea ce mă privește *pe mine*?

— Nu, asta ar fi ceva foarte tâmpit, nu-i așa? Adică, ce-mi pasă mie ce faci tu? Ești adult, poți să-ți porți singură de grijă.

Lalitha râse, acum fiind doar încântată, fără să mai fie încurcată.

— Îl găsesc foarte amuzant, și charismatic, spuse ea. Dar mai degrabă mi-a părut rău pentru el. Înțelegi ce vreau să spun? Pare să fie unul din acei oameni care trebuie să-și petreacă tot timpul afișând o anumită atitudine, pentru că pe dinăuntru sunt slabi. El nu seamănă deloc cu tine. Tot ce am putut vedea atunci când am discutat a fost cât de mult te admiră și cât de tare încearcă să nu o arate prea mult. N-ai observat?

Gradul de plăcere pe care auzul acestor cuvinte i-l provoca lui Walter i se păru periculos. Voia să creadă, dar nu avea încredere, pentru că-l știa pe Richard a fi, în felul lui, neîndurător.

— Serios, Walter. Genul acela de bărbat e foarte *primitiv*. N-are decât demnitate, autocontrol și atitudine. N-are decât o fărâmă, în timp ce tu ai tot restul.

— Dar exact asta vrea lumea, spuse Walter. Ai citit toate chestiile de pe Nexis despre el, știi despre ce vorbesc. Lumea nu răsplătește idei sau emoții, răsplătește integritatea și faptul de-a fi *cool*. Și de-asta nu am încredere în el. Are mingea la fileu, așa că o să câștige întotdeauna. În sinea lui poate că admiră ce facem noi, dar nu va recunoaște niciodată lucrul acesta în public, pentru că trebuie

să-și păstreze atitudinea, pentru că asta e ce vrea lumea, iar el o știe.

— Da, dar tocmai pentru asta e grozav că o să lucreze cu noi. *Nu vreau* ca tu să fii *cool*, nu-mi plac oamenii *cool*. Mie-mi plac bărbații ca tine. Însă Richard ne poate ajuta să comunicăm.

Walter se simți ușurat atunci când chelnerița veni să le ia comanda și puse capăt plăcerii de a o asculta pe Lalitha motivând de ce anume îl plăcea. Dar pericolul se amplifică atunci când ea bău și al doilea pahar de martini.

— Pot să-ți pun o întrebare personală?

— Ăăă – sigur.

— Întrebarea este: crezi că ar trebui să-mi leg trompele?

Vorbise destul de tare încât să fie auzită de cei așezați la mesele celelalte, iar Walter își duse instinctiv degetul la buze. Deja i se părea că ieșea în evidență, stând așezat lângă o fată aparținând unei rase diferite, în mijlocul a două varietăți de țărani din Virginia de Vest, genul supraponderal și cel cu adevărat slăbănog.

— Pare ceva logic, spuse ea mai încet, din moment ce nu-mi doresc copii.

— Păi, spuse el, eu nu... eu nu... Voia să spună că dacă Lalitha îl vedea atât de rar pe Jairam, prietenul ei de atâta timp, o sarcină nu prea părea a fi un motiv de îngrijorare și că, dacă rămânea vreodată gravidă din întâmplare, putea întotdeauna să avorteze. Dar părea fantastic de nepotrivit să discute despre trompele asistentei sale. Ea îi zâmbea cu un fel de timiditate confuză, ca și când i-ar fi cerut permisiunea sau s-ar fi temut de dezaprobarea lui. Presupun că, de fapt, spuse el, mă gândesc că Richard avea dreptate, dacă-ți amintești ce spunea. A spus că oamenii își schimbă părerile despre lucrurile astea. Probabil e mai bine să lași problema deschisă.

— Dar dacă *știu* că acum am dreptate și nu am încredere în cea care voi deveni în viitor?

— Ei bine, n-o să mai fii aceeași persoană în viitor. O să fii o persoană nouă. Și persoana cea nouă s-ar putea să vrea lucruri diferite.

— Atunci *la dracu'* cu persoana mea viitoare, spuse Lalitha, aplecându-se în față. Dacă va vrea să se reproducă, deja și-a pierdut respectul meu.

Walter se forță să nu privească înspre ceilalți meseni.

— Dar de ce discutăm despre asta acum? Nici nu prea te mai vezi cu Jairam.

— Pentru că Jairam vrea copii, de-asta. Nu crede că sunt serioasă când spun că nu-mi doresc. Trebuie să-i arăt, ca să înceteze să mă mai bată la cap. Nu mai vreau să fiu iubita lui.

— Nu sunt prea sigur c-ar trebui să discutăm genul acesta de lucruri.

— Ok, dar atunci cu cine să le discut? Ești singurul care mă înțelege.

— O, Doamne, Lalitha. Lui Walter i se învârtea capul din cauza berii. Îmi pare atât de rău. Îmi pare atât de rău. Simt că te-am împins spre ceva... spre care nu voiam să te împing. Încă ai toată viața înaintea ta, iar eu... eu simt că te-am împins spre altceva.

Totul suna greșit. Încercând să spună ceva la obiect, ceva strict legat de problema populației pe glob, reușise să sune ca și când s-ar fi referit la ceva legat de ei doi. Păruse să respingă o posibilitate mai largă pe care nu era pregătit încă s-o elimine, chiar dacă știa că nu reprezenta de fapt o posibilitate.

— Astea sunt gândurile mele, nu ale tale, spuse Lalitha. Nu tu mi le-ai băgat în cap. Eu doar îți ceream sfatul.

— Ei bine, și cred că sfatul meu e să n-o faci.

— Ok. Atunci o să mai beau un pahar. Sau mă sfătuiești să n-o fac?

— Chiar te sfătuiesc să n-o faci.

— Te rog, comandă-mi încă unul.

O prăpastie se căsca în fața lui Walter, în care ar fi putut sări imediat. Era șocat de cât de repede un astfel de lucru se putea deschide în fața lui.

Cealaltă dată când – o, nu, nu, nu, *singura* dată – când se îndrăgostise, îi trebuise mai bine de un an pentru a face ceva, și chiar și atunci Patty sfârșise prin a face lucrurile cele mai grele în locul lui. Acum se părea că lucrurile astea puteau fi rezolvate în câteva *minute*. Doar alte câteva cuvinte necugetate, o altă înghițitură de bere și, Dumnezeu știe...

— Am vrut doar să zic, spuse el, că se poate să te fi influențat prea mult, cu toată problema suprapopulării. Te-am făcut să fii prea entuziastă. Cu furia mea tâmpită, cu propriile mele probleme. Nu încercam să spun nimic altceva decât atât.

Ea a dat din cap. Picături mici de lacrimi ca niște perle îi atârnau de gene.

— Mă simt ca un tată pentru tine, a bâiguit el.

— Înțeleg.

Dar și *tată* suna greșit – prea drastic, eliminând genul acela de dragoste pe care era prea dureros să admită că nu-și va permite niciodată s-o simtă.

— Evident, spuse el, sunt prea tânăr ca să-ți fiu tată sau aproape prea tânăr, iar în afară de asta, oricum, tu ai un tată. Mă refeream doar la faptul că mi-ai cerut un sfat părintesc. La faptul că am, în calitate de șef al tău, și ca o persoană considerabil mai în vârstă, un anume fel de... *grijă* față de tine. „Părintească" în sensul acela. Nu într-un sens „tabu"...

Toate astea sunau ca o tâmpenie desăvârșită, chiar în timp ce le rostea. Tabuurile erau problema lui afurisită. Lalitha, care părea să știe asta, își ridică privirea cea limpede și-l privi direct în ochi.

— Nu trebuie să mă iubești, Walter. Aș putea să te iubesc doar eu. În regulă? Nu mă poți împiedica să te iubesc.

Prăpastia se căsca amețitor.

— Dar chiar te iubesc! spuse el. Adică – într-un fel anume. Un fel foarte bine definit. Chiar te iubesc. Mult. Foarte mult, de fapt. Bine? Doar că nu știu unde ne poate duce. Adică, dacă avem de gând să continuăm să lucrăm împreună, în mod clar nu putem discuta în felul acesta. Este deja foarte, foarte, foarte, foarte rău.

— Da, știu. Ea își plecă privirea. Și ești căsătorit.

— Da, exact! *Exact.* Așa că, asta e.

— Da, asta e.

— Stai să rezolvăm cu comanda ta.

Odată dragostea declarată, dezastrul îndepărtat, a plecat s-o caute pe chelneriță și i-a cerut un al treilea martini, plin de vermut. Roșeața, care toată viața lui apăruse și trecuse în mod constant, se instalase acum fără să mai vrea să dispară. Așteptă, cu fața îmbujorată, în toaleta bărbaților și încercă să facă pipi. Nevoia sa era urgentă, dar greu de dus la îndeplinire. Stătea în picioare lângă pisoar, respirând adânc, și era în sfârșit pe punctul de a rezolva treaba, când ușa se izbi de perete și intră cineva. Walter îl auzi pe individ cum se spăla și își usca mâinile, în timp ce el stătea cu obrajii în flăcări și aștepta ca vezica sa să-și depășească timiditatea. Era aproape gata să reușească, când își dădu seama că individul de lângă chiuvete zăbovea în mod intenționat. Renunță să mai facă pipi, trase apa fără să fie nevoie și se încheie la fermoar.

— Poate ar trebui să mergi la doctor, amice, pentru problemele urinare, rânji sadic tipul de lângă chiuvete.

Alb, pe la vreo treizeci de ani, cu fața brăzdată de traiul greu, acesta era exact profilul pe care Walter îl făcuse genului de șofer care nu credea în semnalizare. Stătea lângă umărul lui Walter în timp ce Walter își spăla mâinile repede și le usca.

— Îți place cărnița neagră, nu-i așa?

— Cum?

— Zic că văzui ce faci cu negresa aia.

— E *asiatică*, spuse Walter, ocolindu-l. Scuzați, vă rog...

— Bombonica lu' tăticu', da-i cam trage la măsea, n'așa, amice?

Era atâta violență în vocea lui încât Walter, temându-se de violență, țâșni pe ușă fără să mai riposteze. Nu mai dăduse un pumn și nici nu primise vreunul de treizeci și cinci de ani și bănuia că un pumn era resimțit mult mai rău la patruzeci și

șapte de ani decât la doisprezece. Tot trupul îi vibra din pricina violenței înăbușite, capul i se învârtea de atâta nedreptate, atunci când se așeză în fața unei salate verzi, cât un aisberg, în separeu.

— Cum e berea? întrebă Lalitha.

— E interesantă, spuse el, dând pe gât restul de bere. Își simțea capul gata să se desprindă de gât și s-o ia în zbor către tavan ca un balon de sărbătoare.

— Îmi cer scuze dacă am spus lucruri pe care n-ar fi trebuit să le spun.

— Nu-ți face griji, îi spuse el. Sunt – *și eu îndrăgostit de tine. Sunt groaznic de îndrăgostit de tine.* Sunt într-o poziție dificilă, scumpo, spuse el. Adică, nu „scumpo". Nu „scumpo". Lalitha. Scumpo. Sunt într-o poziție delicată.

— Poate ar trebui să mai bei o bere, îi zise ea cu un zâmbet șiret.

— Vezi tu, treaba este că îmi iubesc și soția.

— Da, normal, răspunse ea. Dar nici măcar nu *încerca* să-l ajute. Își arcui spatele ca o pisică și se întinse peste masă, așezându-și cele zece unghii palide ale mâinilor ei frumoase și tinere de fiecare parte a castronului lui cu salată, invitându-l să le atingă. Sunt atât de beată! spuse ea, zâmbindu-i răutăcios.

El aruncă o privire furișă de jur împrejurul încăperii cu mobilier din plastic ca să vadă dacă individul care-l bruscase în toaletă vede toate astea. Individul nu se vedea nicăieri și nici altcineva nu urmărea scena. Coborându-și privirea asupra Lalithei, care-și freca obrazul de masa din plastic ca și când ar fi fost perina cea mai moale, își aminti cuvintele profeției lui Richard. Fata în genunchi, mișcându-și capul în sus și-n jos, zâmbind în sus către el. O, luciditatea aceea ieftină a felului în care Richard Katz vedea lumea. Un val de resentimente îi inundă amețeala și Walter se trezi brusc. Să profite de fata aceasta, ar fi fost stilul lui Richard, nu al lui.

— Ridică-te, îi spuse sever.

— Într-un minut, murmură ea, mișcându-și degetele întinse.

— Nu, ridică-te acum. Suntem imaginea publică a Trustului, trebuie să fim conștienți de asta.

— Cred că va trebui să mă duci acasă, Walter.

— Întâi trebuie să te hrănim un pic.

— Mm, spuse ea, zâmbind cu ochii închiși.

Walter se ridică în picioare și se duse până la chelneriță ca s-o roage să le pună mâncarea la pachet. Când se întoarse la masă, Lalitha era tot tolănită, cu cel de-al treilea pahar de martini pe jumătate terminat așezat lângă cot. O ridică și o ținu strâns de braț în timp ce o conducea afară, unde o instală pe locul din dreapta. Întorcându-se ca să ia mâncarea, se întâlni în holul închis de geamuri cu agresorul din baie.

— Al dracului iubitor de carne neagră, zise individul. Al dracului spectacol. Ce dracu' faci pe-aici?

Walter încercă să-l evite, dar individul i se așeză în cale.

— Ți-am pus o întrebare, îi spuse el.

— Nu mă interesează, spuse Walter. Încercă să-și forțeze drumul înainte, dar se trezi împins cu putere în vitrina de sticlă, zguduind pereții vestibulului. În acel moment, înainte să se-ntâmple ceva rău, ușa dinspre interior se deschise și proprietăreasa cea aprigă a restaurantului întrebă ce se petrecea.

— Omul acesta nu mă lasă în pace, spuse Walter, respirând din greu.

— Perversu' dracului.

— O să trebuiască să părăsești locul acesta, spuse proprietara.

— Io nu plec nicăierea. Perversu' ăsta e ăl de pleacă.

— Atunci întoarce-te la masa dumitale și așază-te și nu mai folosi asemenea limbaj în fața mea.

— Nici măcar nu pot să mănânc, îmi întoarce stomacu' pe dos.

Lăsându-i pe cei doi să lămurească lucrurile, Walter intră și se trezi ținta privirii pline de ură a unei blonde robuste, în mod evident însoțitoarea individului agresiv, care era singură la o masă de lângă ușă. În timp ce aștepta mâncarea, se întreba

de ce tocmai în seara asta, din toate serile posibile, el și Lalitha provocaseră genul acesta de ură. Mai primiseră din când în când priviri insistente, mai ales în orașele mai mici, dar niciodată ceva de genul acesta. De fapt, fusese plăcut surprins de numărul mare de cupluri de albi și negri pe care le văzuse în Charleston, și în general de ponderea scăzută pe care rasismul o avea între toate problemele acestui stat. Majoritatea celor din Virginia de Vest erau prea albi pentru ca rasismul să fie o problemă majoră. A fost nevoit să tragă concluzia că ceea ce atrăsese atenția cuplului celui tânăr fusese sentimentul de vinovăție, propria lui vinovăție murdară, care emanase de la masa lui. Ei nu o urau pe Lalitha, îl urau pe *el*. Iar el o merita. Când într-un sfârșit mâncarea a fost gata, mâinile îi tremurau atât de tare încât de-abia putu să semneze chitanța cărții de credit.

Întorși la Days Inn, a purtat-o pe Lalitha în brațe prin ploaie și a lăsat-o jos lângă ușa camerei ei. Bănuia că era în stare să meargă, dar voia să-i satisfacă dorința de mai înainte de a fi purtată în brațe până în camera ei. Și chiar i-a făcut bine s-o simtă în brațele lui ca pe un copil, i-a amintit de responsabilitățile pe care le avea. Când ea s-a așezat pe pat și s-a prăbușit, a acoperit-o cu o cuvertură în felul în care-i acoperea altă dată pe Jessica și Joey.

— Mă duc alături și iau cina, spuse el, mângâindu-i ușor părul de pe frunte. Îți las porția ta aici.

— Nu, nu pleca, spuse ea. Rămâi și uită-te la televizor. Îmi revin și putem mânca împreună.

Și în privința asta i-a făcut pe plac, găsind PBS prin cablu și urmărind finalul programului de știri *NewsHour* – o discuție despre relatările de război ale lui John Kerry, a cărui irelevanță îl enervă atât de tare încât de-abia mai putu să-l urmărească. Oricum, abia mai suporta să urmărească știrile de orice fel. Totul se mișca prea repede, prea repede. Simți o formă de simpatie pentru campania lui Kerry, care avea acum mai puțin de șapte luni la dispoziție în care să schimbe starea de spirit a țării și să scoată

la iveală trei ani de minciună și manipulare de înaltă tehnologie.

El însuși fusese supus unei presiuni teribile pentru a obține semnăturile la contractele cu Nardone și Blasco înainte ca înțelegerea inițială cu Vin Haven să expire pe 30 iunie și să fie supusă renegocierii. În graba sa de a rezolva problema legată de Coyle Mathis și de-a se încadra în termenul limită, nu avusese de ales decât să semneze acordul cu LBI pentru producerea echipamentelor de protecție, așa exorbitant și neplăcut cum era. Iar acum, înainte ca totul să fie regândit, companiile de cărbuni se grăbeau să distrugă valea Nine Mile și să pătrundă în munți cu draglinele lor, ceea ce erau liberi să facă pentru că unul dintre puținele succese evidente ale lui Walter în Virginia de Vest fusese acela de a obține rapid permisele ÎVM și de a convinge Centrul Juridic de la Conservarea Mediului din Apalași să scoată zona Nine Mile din procesul care se tărăgăna. Acordul a fost semnat, iar Walter avea nevoie acum să uite de problemele Virginiei de Vest cu orice preț și să înceapă cu adevărat să lucreze la cruciada lui împotriva suprapopulării – avea nevoie să pună bazele programului pentru studenți și să-l demareze înainte ca studenții cei mai liberali ai națiunii să-și finalizeze planurile de vacanță și să plece, în schimb, să lucreze pentru campania lui Kerry.

În cele două săptămâni și jumătate care trecuseră de la întâlnirea lui cu Richard în Manhattan, populația lumii crescuse cu 7 000 000. Un câștig *net* de șapte milioane de ființe umane – echivalentul populației New Yorkului – care să defrișeze pădurile, să polueze izvoarele, să paveze spațiile verzi, să arunce deșeurile plastice în Oceanul Pacific, să ardă gazolina și cărbunele, să extermine alte specii, să-l asculte pe acel papă afurisit și să producă familii de câte doisprezece membri. După părerea lui Walter, nu exista o forță mai mare a răului pe lumea asta, o cauză mai evidentă de disperare în privința umanității și a planetei uimitoare care îi fusese oferită, decât Biserica Catolică, deși, trebuia recunoscut

faptul că în prezent, fundamentalismele siameze ale lui Bush și Bin Laden concurau la foarte mică distanță pentru locul doi. Nu putea să vadă vreo biserică sau vreo inscripție cu BĂRBAȚII ADEVĂRAȚI ÎL IUBESC PE IISUS sau simbolul peștelui pe vreo mașină fără ca pieptul să i se strângă de furie. Într-un loc precum Virginia de Vest, asta însemna că se înfuria cam ori de câte ori se aventura la drum, pe timpul zilei, ceea ce contribuia fără îndoială la agresivitatea sa pe șosea. Și nu era doar din pricina religiei, și nu era doar din pricina dimensiunilor monstruoase ale *oricărui lucru* la care concetățenii lui americani se simțeau deosebit de îndreptățiți, nu erau doar Walmarturile și gălețile de sirop de porumb și camioanele foarte înalte; era senzația că nimeni altcineva în țară nu mai zăbovea *cinci secunde* ca să se gândească ce anume însemna să îngrămădești alte încă 13 000 000 de primate mari pe suprafața limitată a lumii în fiecare lună. Seninătatea lipsită de griji a indiferenței concetățenilor săi îl făcea nebun de furie.

Patty sugerase de curând, ca antidot al agresivității la volan, să-și abată gândul ascultând la radio, ori de câte ori conducea mașina, dar în opinia lui Walter mesajul fiecărui post de radio era că nimeni altcineva în America nu se mai gândea la distrugerea planetei. Posturile religioase, posturile naționale și canalele Limbaugh încurajau activ, desigur, distrugerea aceasta; posturile de rock clasic și de știri continuau să facă mult zgomot despre absolut nimic; iar Postul Național de Radio era, după Walter, chiar mai rău. *Mountain Stage* și *A Prairie Home Companion* – erau ca niște babe care se pieptănau în timp ce planeta ardea! Și cele mai rele dintre toate erau *Morning Edition* și *All Things Considered*. Segmentul de știri NPR, odinioară întru totul liberal, devenise doar o altă voce a ideologiei pieței libere, de centru dreapta, descriind chiar și cea mai firavă *încetinire* a ratei creșterii economice a națiunii drept „vești proaste“ și irosind în mod deliberat minute prețioase din timpul de emisie în fiecare dimineață și seară –

minute care ar fi putut fi dedicate tragerii unui semnal de alarmă în privința suprapopulației și exterminărilor în masă – cu recenzii care se voiau a fi prostește de bună-credință ale unor romane și ale unor fenomene muzicale precum Walnut Surprise.

Și televiziunea – televiziunea era ca și radioul, doar că de zece ori mai rea. Țara care urmărea cu luare-aminte fiecare întorsătură caraghioasă din *American Idol*, în vreme ce lumea se mistuia în flăcări, i se părea lui Walter că merita pe deplin orice viitor de coșmar ar fi așteptat-o.

Era bineînțeles conștient cât de greșit putea fi să simți în felul acesta – chiar și numai pentru că, în cei aproape douăzeci de ani petrecuți în St. Paul, nu simțise așa. Era conștient de relația intimă dintre furie și depresie, conștient că era nesănătos din punct de vedere mental să fii atât de maniac obsedat de scenariile apocaliptice, conștient de felul în care, în cazul său, obsesia se hrănea din sentimentul de frustrare provocat de soția sa și de dezamăgire față de fiul său. Probabil dacă ar fi fost cu adevărat singur în furia sa, n-ar fi putut-o suporta.

Dar Lalitha era alături de el la fiecare pas. Îi legitima viziunea și-i împărtășea sentimentul de iminență. La primul interviu la care se prezentase, ea îi povestise despre călătoria pe care o făcuse alături de familie în vestul Bengalului când avea paisprezece ani. Avusese exact vârsta potrivită ca să fie nu numai întristată și îngrozită, dar și *dezgustată* de densitatea, suferința și sărăcia vieții umane din Calcutta. Dezgustul o împinsese, la întoarcerea în State, să îmbrățișeze vegetarianismul și studiile de mediu, cu un accent deosebit, în timpul facultății, asupra problemelor femeilor în dezvoltarea națiunilor. Deși se întâmplase să se aleagă după facultate cu o slujbă bună în domeniul Conservării Mediului, inima – ca și în cazul lui Walter când era tânăr – o trăsese întotdeauna înspre problemele populației și ale sustenabilității.

Mai exista, cu siguranță, o altă față a Lalithei, o față care provoca suspiciunea bărbaților puternici,

tradiționaliști. Jairam, iubitul ei, era îndesat și oarecum urât, dar arogant și ambițios, chirurg cardiolog stagiar, iar Lalitha nu era în nici un caz prima tânără atrăgătoare pe care Walter o văzuse parcându-și toate farmecele într-un garaj de felul lui Jairam, pentru a evita să fie lovită pretutindeni pe unde circula. Dar șase ani în care suportase tâmpeniile tot mai mari ale lui Jairam păreau s-o fi lecuit de el în cele din urmă. Singura surpriză adevărată legată de întrebarea pe care i-o pusese în seara aceasta lui Walter, întrebarea despre sterilizare, era că simțise nevoia de a i-o adresa.

Chiar așa, de ce îl întrebase pe el?

Închise televizorul și se plimbă prin camera ei pentru a putea cântări mai bine întreaga situație, iar răspunsul îi veni imediat în minte: îl întrebase dacă era posibil ca *el* să vrea să aibă un copil cu ea. Sau poate, mai precis, îl avertizase că, chiar dacă el ar fi dorit asta, ea s-ar fi putut să nu vrea.

Iar chestia groaznică era că – dacă era sincer cu el însuși – *într-adevăr* își dorea să aibă un copil cu ea. Nu că nu ar fi adorat-o pe Jessica și, într-un fel mai abstract, nu l-ar fi iubit pe Joey. Dar pe mama lor o simțea dintr-odată foarte departe de el. Patty era o persoană care probabil nici nu-și dorise foarte mult să se mărite cu el, o persoană de care el auzise prima dată de la *Richard*, care pomenise într-o seară de vară, cu mult timp în urmă în Minneapolis, că fătuca cu care se culca el locuia cu o vedetă din baschet care-i dădea peste cap prejudecățile legate de sportive. Patty aproape că plecase cu Richard și datorită fericitei întâmplări că nu mersese până la capăt – că se abandonase iubirii lui Walter în schimb – se născuse toată viața lor împreună, căsnicia lor, casa lor și copiii lor. Întotdeauna fuseseră un cuplu frumos, dar un cuplu ciudat; acum, din ce în ce mai mult, păreau pur și simplu nepotriviți. În timp ce Lalitha era într-adevăr un spirit îngemănat, un suflet pereche care-l adora din toată inima. Dacă ea ar fi avut vreodată un fiu, acesta ar fi semănat cu el.

A continuat să se plimbe prin cameră, foarte agitat. În timp ce atenția îi era distrasă de băutură și mitocani, prăpastia de la picioarele lui se căscase din ce în ce mai mult. Acum se gândea să aibă *copii* cu asistenta lui! Și nici măcar nu se mai prefăcea că nu se gândea la asta! Și toate astea erau ceva cu totul nou survenit în decursul ultimei *ore*. Știa că era ceva nou, pentru că, atunci când o sfătuise să nu-și lege trompele, într-adevăr nu se gândise la el.

— Walter, spuse Lalitha din pat.

— Mda, cum te simți? întrebă el, îndreptându-se grăbit spre ea.

— Credeam că o să-mi vină să vărs, dar acum văd că nu mai e cazul.

— Foarte bine!

Îl privea clipind foarte repede, cu un zâmbet blând.

— Mulțumesc c-ai rămas cu mine.

— O, nici o problemă.

— Tu cum te simți din cauza berii?

— Nici măcar nu-mi dau seama.

Buzele ei se aflau chiar acolo, gura ei era chiar acolo, iar inima lui părea gata să-i spargă coșul pieptului cu bătăile ei. Sărut-o! Sărut-o! Sărut-o! îi spunea ea.

Și apoi i-a sunat telefonul lui BlackBerry. Tonul de apel era cântecul pitulicii azurii.

— Răspunde, îi spuse Lalitha.

— Hm...

— Nu, răspunde. Mie-mi place să stau aici.

La telefon era Jessica, nu era ceva urgent, vorbeau în fiecare zi. Dar vederea numelui ei pe ecran a fost de-ajuns ca să-l tragă pe Walter înapoi de pe buza prăpastiei. Se așeză pe celălalt pat și răspunse.

— Se aude ca și când ai merge, spuse Jessica. Te grăbești undeva?

— Nu, răspunse el. De fapt, sărbătoresc.

— Sună ca și când ai merge pe banda rulantă, la cum gâfâi.

Avea prea puțină putere în braț chiar și pentru a ține telefonul la ureche. Se întinse pe partea lui de pat și-i povesti fiicei sale despre evenimentele

dimineţii şi despre diferitele lui eşecuri, în legătură cu care ea a făcut tot posibilul să-l încurajeze. Ajunsese să aprecieze ritmul telefoanelor lor zilnice. Jessica era singura persoană din lume căreia îi permitea să-l întrebe despre el înainte de a o pisa cu întrebări despre viaţa ei; ea îi purta de grijă în felul acesta; ea era copilul care moştenise simţul lui de răspundere. Deşi ambiţia ei era încă aceea de a fi scriitoare, şi muncea ca redactor asistent prost plătit în Manhattan, avea o înclinaţie vădită înspre problemele ecologice şi spera să pună chestiunile de mediu în centrul scrierilor ei viitoare. Walter îi povesti că Richard urma să vină la Washington şi o întrebă dacă mai plănuia să li se alăture la sfârşit de săptămână, ca să adauge inteligenţa ei tânără şi valoroasă discuţiilor lor. Ea îi răspunse că avea să li se alăture, cu siguranţă.

— Şi cum ţi-a mers azi? o întrebă el.

— Ei, răspunse ea. Colegele mele de cameră n-au fost înlocuite ca prin farmec cu altele mai bune în timp ce eram eu la birou. Mi-am făcut hainele grămadă pe lângă uşă ca să nu intre fumul în cameră.

— Nu trebuie să le laşi să fumeze înăuntru. Trebuie doar să le spui treaba asta.

— Exact, treaba e că am pierdut la vot. Amândouă doar ce s-au apucat de fumat. Încă mai e posibil să vadă ce prostie fac şi să se lase. Între timp, eu îmi ţin respiraţia, la propriu.

— Şi treaba cum merge?

— Ca de obicei. Simon devine din ce în ce mai greţos. E ca o fabrică de sebum. Trebuie să ştergi totul după ce a trecut pe lângă biroul tău. Şi-a pierdut vremea pe lângă biroul lui Emily cam o oră astăzi, încercând s-o convingă să meargă la un meci al celor de la Knicks cu el. Redactorii-şefi fac rost de bilete gratis pentru tot felul de chestii, inclusiv la evenimente sportive, din motive necunoscute mie. Bănuiesc că cei de la Knicks trebuie să fie de-a dreptul disperaţi să-şi ocupe locurile cele mai bune în momentul acesta. Iar atitudinea lui Emily e ceva

de genul: câte sute de feluri de a zice nu trebuie să mai găsesc? În cele din urmă m-am dus la ei și am început să-l întreb pe Simon despre *nevasta* lui. Înțelegi – nevasta? Trei copii în Teaneck? 'Neața? Nu te mai holba în decolteul lui Emily?

Walter închise ochii și încercă să se gândească la ceva de spus.

— Tată? Mai ești acolo?

— Sunt aici, mda. Ce vârstă are, hm, Simon?

— Nu știu. Nedefinită. Probabil nu mai mult decât dublul vârstei lui Emily. Noi încercăm să ghicim dacă-și vopsește sau nu părul. Câteodată culoarea pare să i se schimbe puțin, de la o săptămână la alta, dar asta ar putea să fie doar de la secrețiile corporale. Am noroc că nu-i sunt direct subordonată.

Walter deveni dintr-odată îngrijorat că ar putea începe să plângă.

— Tată? Ești acolo?

— Mda, mda.

— Mobilul tău parcă-ncremenește când nu vorbești.

— Îhî, ascultă, spuse el, e grozav că vii în weekend. Cred că o să-i dăm lui Richard camera de oaspeți. O să facem o ședință lungă sâmbătă și apoi una mai scurtă duminică. Încearcă să te gândești la un plan concret. Lalitha are deja niște idei grozave.

— Fără îndoială, spuse Jessica.

— Grozav atunci. Vorbim mâine.

— Bine, te iubesc, tată.

— Și eu te iubesc, scumpo.

Lăsă telefonul să-i alunece din mână și rămase întins o vreme, plângând tăcut, zgâlțâind patul cel ieftin. Nu știa ce să facă, nu știa cum să trăiască. Fiecare lucru pe care-l întâlnea în viață îl propulsa într-o direcție care-l convingea pe deplin de justețea ei, dar apoi următorul lucru care i se ivea în cale îl împingea în direcția opusă, care și ea părea justă. Nu exista o logică a coordonării: i se părea că nu este decât o bilă care reacționează într-un joc al

cărui singur obiectiv era să rămână în viață de dragul de a rămâne în viață. Să renunțe la căsnicie și s-o urmeze pe Lalitha păruse ceva irezistibil până în momentul în care s-a văzut pe sine în persoana colegului mai vârstnic al lui Jessica, sub chipul unui alt consumator în exces, alb, american, care se simțea îndreptățit la tot mai mult și mai mult și mai mult: înțelegea faptul că se îndrăgostise de o asiatică proaspătă ca pe o formă de imperialism romantic, apărută odată ce își consumase proviziile domestice. Tot așa și traiectoria pe care-o imprimase Trustului în cei doi ani și jumătate, convins de corectitudinea argumentelor și de justețea misiunii sale, doar ca să simtă în dimineața asta, în Charleston, că nu făcuse altceva decât niște greșeli groaznice. Și tot așa și cu inițiativa în privința suprapopulării: ce mod mai bun de a trăi putea exista decât acela de a te lansa în provocarea cea mai critică a timpului tău? O provocare ce părea născocită și deșartă, atunci când se gândea la Lalitha cu trompele legate. Cum să trăiască?

Își șterse ochii, revenindu-și, când Lalitha se ridică și veni lângă el așezându-i o mână pe umăr. Răsuflarea îi mirosea dulce a martini.

— Șeful meu, spuse ea ușor, mângâindu-i umărul. Ești șeful cel mai bun din lume. Ești un om atât de minunat. O să ne trezim mâine-dimineață și totul va fi bine.

El încuviință dând din cap, gâfâind ușor.

— Te rog, nu te steriliza, îi spuse el.

— Nu, răspunse ea, mângâindu-l. N-o voi face în seara asta.

— Nu e nici o grabă. Trebuie să luăm totul mai ușor.

— Ușor, ușor, da. Totul va merge ușor.

Dacă l-ar fi sărutat, ar fi sărutat-o și el, dar ea continua să-i mângâie umărul și în cele din urmă reuși să-și reconstruiască cât de cât un sine profesional. Lalitha părea gânditoare, însă nu prea dezamăgită. Căsca și-și întindea brațele ca un copil somnoros. Walter a lăsat-o cu sendvișul, iar el s-a

dus în camera alăturată cu friptura, pe care a devorat-o cu o sălbăticie vinovată, ținând-o în mâini și rupând bucăți din ea cu dinții, umplându-și bărbia de grăsime. Se gândi din nou la Simon, colegul cel unsuros și ramolit al lui Jessica.

Adus la realitate de gândul acesta și de goliciunea camerei lui, își spălă fața și se ocupă de emailuri timp de două ore, vreme în care Lalitha a dormit în camera ei nerăvășită și a visat – ce anume? Nu-și putea închipui. Dar simțea că, ajungând atât de aproape de marginea prăpastiei și apoi trăgându-se înapoi atât de stângaci, se imunizaseră în fața pericolului de a se mai apropia vreodată atât de mult. Și acum îi era bine așa. Era felul în care știa cum să trăiască: cu disciplină și autocontrol. Se liniștea la gândul că avea să treacă mult timp până să călătorească din nou împreună.

Cynthia, persoana însărcinată cu relațiile cu presa, îi trimisese un mail cu ultimele ciorne ale comunicatului de presă integral și cu anunțul preliminar care urma să apară a doua zi la prânz, imediat ce se iniția distrugerea zonei Forster Hollow. Mai avea o notiță scurtă, nefericită, de la Eduardo Soquel, omul Trustului din Columbia, care confirma faptul că era dispus să piardă aniversarea de *quinceañera* a fiicei sale celei mai mari duminică și să vină cu avionul la Washington. Walter avea nevoie ca Soquel să-i fie alături la conferința de presă de luni, pentru a scoate în evidență natura panamericană a parcului și a accentua succesele Trustului în America de Sud.

Nu era ceva neobișnuit în cazul acordurilor privind terenurile extinse folosite pentru conservarea mediului să fie ținute în secret până se finalizau, dar erau rare acordurile care prevedeau aruncarea în aer a paisprezece mii de acri de pădure care urmau să fie distruse prin ÎVM. În 2002, atunci când Walter doar *sugerase* comunității locale de mediu că Trustul lui ar putea permite inițierea metodei ÎVM în zona rezervată conservării pitulicii,

Jocelyn Zorn alertase fiecare reporter antiminerit din Virginia de Vest. Rezultase o avalanşă de poveşti negative, iar Walter îşi dăduse seama că pur şi simplu nu-şi permitea să prezinte publicului întreaga situaţie. Timpul se scurgea; nu mai era vreme pentru munca migăloasă de a pregăti publicul şi de a-i forma opiniile. Era mai bine să-şi păstreze negocierile cu Nardone şi Blasco secrete, era mai bine s-o lase pe Lalitha să-l convingă pe Coyle Mathis şi pe vecinii acestuia să semneze acorduri de confidenţialitate, şi să aştepte ca totul să fie dus la îndeplinire. Dar acum dansul începuse, echipamentul cel masiv se pusese în mişcare. Walter ştia că trebuia să apară în faţa publicului înaintea acestei poveşti şi s-o spună în felul lui, ca pe o „poveste de succes" a reecologizării ştiinţifice şi a relocării pline de înţelegere. Şi totuşi, cu cât se gândea acum mai mult la asta, cu atât mai sigur devenea că presa avea să-l linşeze pentru metoda ÎVM. Ar putea să-i ia săptămâni întregi până să stingă focurile. Iar între timp, orele se scurgeau şi în privinţa iniţiativei lui privind suprapopularea, care era tot ce-l mai interesa acum.

După ce a citit comunicatul de presă, cu o nelinişte intensă, şi-a verificat lista mailurilor şi a găsit un mesaj nou, de la *caperville @ntymes.com.*

Bună ziua, dle. Berglund,
Numele meu este Dan Caperville şi lucrez la un articol despre conservarea terenului în Apalaşi. Înţeleg că Trustul Muntele de Azur a încheiat recent un acord pentru conservarea unei zone împădurite din Wyoming Co. Mi-ar plăcea să discut despre lucrul acesta cu dvs. cât mai repede posibil...

Ce dracului? Cum se face că cei de la *The Times* ştiu deja despre acordul semnat de dimineaţă? Walter era atât de nepregătit să reflecteze la mesajul acesta, în condiţiile de faţă, încât a încropit imediat un răspuns şi l-a expediat înainte să aibă timp să se răzgândească:

Dragă dle. Caperville,

Vă mulțumesc mult pentru interes! Mi-ar face plăcere să discut cu dvs. despre proiectele interesante pe care Trustul le are în derulare. În situația de față, voi ține o conferință de presă luni dimineață în Washington, la care voi anunța o nouă inițiativă majoră și foarte interesantă legată de conservarea mediului la care sper că veți putea participa. Din considerație pentru statutul ziarului dvs., vă pot trimite o variantă preliminară a comunicatului nostru de presă duminică seara. Dacă sunteți disponibil pentru a vorbi cu mine luni dimineața devreme, înaintea presei, aș putea aranja și lucrul acesta.

Aștept cu interes colaborarea cu dvs.

Walter E. Berglund

Director Executiv al Trustului Muntele de Azur

A copiat totul pentru Cynthia și Lalitha, cu comentariul *CDrk?*. Și apoi a început să se plimbe agitat prin cameră, gândindu-se la cât de bine-venită ar fi fost o bere chiar în momentul acela. (O bere în patruzeci și șapte de ani, și deja se simțea ca un dependent.) Lucrul cel mai bun care putea fi făcut acum era probabil s-o trezească pe Lalitha, să meargă înapoi cu mașina la Charleston, să prindă primul avion de dimineață, să reprogrameze conferința de presă pentru vineri și să vorbească înainte ca povestea să iasă la iveală. Dar părea că lumea, lumea cea nebunesc de zorită conspira în a-i fura *singurele două lucruri* pe care le voia acum cu adevărat. Fiindu-i deja luată plăcerea de a o săruta pe Lalitha, voia cel puțin să-și petreacă sfârșitul de săptămână plănuind inițiativa legată de suprapopulare, cu ea, Jessica și Richard, înainte de a se ocupa de dezastrul din Virginia de Vest.

La zece și jumătate, când încă se mai plimba prin cameră, se simțea atât de nedreptățit și de neliniștit și așa-i venea să-și plângă de milă, încât a sunat acasă, la Patty. Voia să fie oarecum recompensat pentru fidelitatea sa sau poate că doar voia să-și verse furia asupra unei persoane pe care o iubea.

— O, bună, spuse Patty. Nu mă aşteptam să te aud. S-a întâmplat ceva?

— S-au întâmplat o *mulțime de grozăvenii.*

— Pun pariu! E greu să tot spui nu atunci când vrei să spui da, nu-i aşa?

— O, Doamne, nu-ncepe, spuse el. Te rog, pentru numele lui Dumnezeu, nu-ncepe în seara asta.

— Scuze. Încercam să fiu înțelegătoare.

— De fapt am o problemă *profesională*, Patty. Mă crezi sau nu, nu e vorba doar de vreo chestie emoțională jalnică. E o *problemă profesională serioasă* în care mi-ar prinde bine un pic de încurajare. Cineva de la întâlnirea de astăzi a scăpat nişte informații presei, iar eu trebuie să încerc să ies în fața presei înainte să se afle toată povestea asta, despre care nici nu sunt sigur că vreau s-o spun, pentru că deja simt că am stricat totul aici. Că tot ce am reuşit să fac e să permit ca paisprezece mii de acri de pământ să fie dinamitați şi transformați într-un peisaj lunar, iar acum lumea trebuie să fie informată, iar mie nici măcar nu-mi mai pasă de proiect.

— Aşa-i, păi, de fapt, spuse Patty, chestia cu peisajul lunar sună cam groaznic.

— Mulțumesc! Mulțumesc pentru încurajare!

— Tocmai citeam azi-dimineață un articol despre asta în *The Times.*

— Azi?

— Mda, chiar au menționat pitulicea ta, şi cât de dăunător este pentru ea procedeul de îndepărtare a vârfului muntelui.

— Incredibil! Azi?

— Da, azi.

— Drace! Cineva trebuie să fi văzut articolul în ziarul de astăzi şi apoi l-a sunat pe reporter ca să-i dea informații. Tocmai a luat legătura cu mine acum o jumătate de oră.

— Păi, oricum, spuse Patty, sunt sigură că tu ştii mai bine, deşi îndepărtarea vârfului de munte sună într-adevăr oribil.

El şi-a luat capul între mâini, simțindu-se din nou gata să plângă. Nu putea să creadă că auzea

asta din partea soției sale, în momentul acesta, tocmai acum.

— De când ai devenit un fan atât de mare al revistei *The Times*? întrebă el.

— Nu spun decât că sună destul de urât. Nici măcar nu sună ca și când ar exista dubii – sună pur și simplu rău.

— Tu ești persoana care făcea haz pe socoteala mamei tale pentru că avea încredere în tot ce citea în *The Times.*

— Ha-ha-ha! Acum sunt ca mama? Pentru că nu-mi place îndepărtarea asta a vârfului de munte, am devenit dintr-odată *Joyce*?

— Vreau doar.să zic că mai există și alte aspecte ale problemei.

— Crezi că ar trebui să ardem mai mult cărbune. Să facilităm arderea a tot mai mult cărbune. În ciuda încălzirii globale.

Își lăsă mâna să-i alunece peste ochi și îi apăsă până îl durură.

— Vrei să-ți explic motivul? Ar trebui să fac asta?

— Dacă vrei.

— Ne îndreptăm spre o catastrofă, Patty. Ne îndreptăm spre un dezastru total.

— Păi, și sincer, nu știu ce simți tu, dar asta pentru mine începe să sune ca un fel de ușurare.

— Nu vorbesc despre noi!

— Ha-ha-ha! Chiar nu m-am prins. Chiar nu mi-am dat seama ce vrei să spui.

— Voiam să spun că populația lumii și consumul de energie vor trebui să scadă drastic la un moment dat. Chiar și în momentul de față am depășit de mult momentul de sustenabilitate. Odată ce începe dezastrul, va mai exista o șansă ca ecosistemele să-și revină, dar numai dacă mai rămâne o porțiune de natură. Așa că întrebarea cea mare este cât anume din planetă este distrusă înainte de dezastru. O istovim complet, tăiem fiecare pom și sterilizăm fiecare ocean, și apoi pierim? Sau vor mai exista unele porțiuni nedistruse care să supraviețuiască?

— În orice caz, și tu, și eu vom fi de mult morți până atunci, spuse Patty.

— Ei bine, înainte să mor, încerc să creez o fortăreață. Un refugiu. Ceva care să ajute câteva ecosisteme să treacă de punctul critic. Acesta este întregul proiect.

— Ca și când, insistă ea, o să fie o epidemie mondială și va fi o coadă lungă pentru Tamiflu sau pentru Cipro, iar tu vei face așa încât noi să fim ultimii doi oameni de acolo. „O, scuze, oameni buni, drace, *tocmai* s-a terminat." Vom fi de treabă și agreabili, și apoi vom muri.

— Încălzirea globală este o amenințare uriașă, spuse Walter, nevoind să se lase prins în jocul ei, dar încă nu este la fel de rea ca deșeurile radioactive. S-a dovedit că speciile se pot adapta mult mai rapid decât obișnuiam să credem. Dacă avem schimbări climaterice pe o durată de o sută de ani, un ecosistem fragil are o șansă de supraviețuire. Dar dacă reactorul explodează, totul este distrus imediat și rămâne așa în următorii cinci mii de ani.

— Așa că uraaa pentru cărbune. Hai să ardem mai mult cărbune. Ha. Ha.

— E complicat, Patty. Lucrurile se complică când iei în considerare alternativele. Pericolul nuclear este un dezastru care așteaptă să se petreacă peste noapte. Șansele ca ecosistemele să-și revină dintr-un dezastru petrecut peste noapte sunt *zero*. Toată lumea vorbește despre energia eoliană, dar nici vântul nu-i chiar atât de grozav. Idioata de Jocelyn Zorn are o broșură care prezintă cele două opțiuni – *singurele* două opțiuni, pasămite. Imaginea *A* prezintă un peisaj pustiu, devastat în urma unui proces de ÎVM, imaginea *B* prezintă zece mori de vânt într-un peisaj imaculat de munte. Și ce nu-i în regulă cu imaginea aceasta? Ceea ce nu e în regulă este faptul că nu-s decât zece mori de vânt în ea. Când de fapt ai nevoie de zece *mii* de mori de vânt. Ai nevoie ca fiecare vârf de munte din Virginia de Vest să fie acoperit cu turbine. Imaginează-ți că ești o pasăre migratoare care încearcă să zboare printre

astea. Și dacă acoperi statul cu mori de vânt, încă mai crezi că va fi o atracție turistică? Și în plus, ca să concureze cu cărbunele, acele mori de vânt trebuie să funcționeze pe vecie. O sută de ani de-acum încolo, o să ai parte de aceeași priveliște groaznică, distrugând orice urmă de viață sălbatică ar mai rămâne. În timp ce zona exploatată prin metoda îndepărtării vârfului de munte, peste o sută de ani, dacă o reecologizezi așa cum trebuie, poate nu va arăta perfect, dar va deveni o pădure matură valoroasă.

— Și tu știi asta, iar ziarul n-o știe, spuse Patty.

— Așa e.

— Și nu există posibilitatea să te înșeli.

— Nu în legătură cu cărbunele versus energia eoliană sau energia nucleară.

— Păi, poate dacă explici toate astea, în felul în care tocmai mi-ai explicat mie, atunci oamenii vor crede și nu vei avea nici un fel de probleme.

— Tu crezi *asta*?

— Eu nu am toate datele.

— Dar am eu datele și ți le aduc la cunoștință! De ce nu poți să mă crezi? De ce nu poți să mă încurajezi?

— Credeam că asta-i sarcina *frumușicăi.* Eu am cam ieșit din branșă de când a preluat ea sarcina. Oricum, se pricepe cu mult mai bine.

Walter puse capăt convorbirii înainte să poată lua o întorsătură și mai urâtă. Stinse toate luminile și se pregăti de culcare la lumina puternică din parcare ce pătrundea prin fereastră. Întunericul era singura alinare în starea lui de nefericire cumplită. Trase draperiile, dar lumina tot mai pătrundea pe la baza lor, așa că luă așternuturile de pe patul cel liber și folosi pernele și cuverturile pentru a acoperi o porțiune pe cât se putea de mare. Își puse o mască pe ochi și se întinse pe pat cu o pernă peste cap, dar chiar și așa, indiferent cum își potrivea masca, rămânea sugestia vagă a unor fotoni rătăciți care se izbeau de pleoapele lui strâns închise, un întuneric mai puțin perfect.

El și soția lui cea sălbatică se iubeau unul pe celălalt și își provocau durere în fiecare zi. Orice altceva făcea în viață, până și dorința lui față de Lalitha, nu însemna nimic mai mult decât evadarea din starea aceasta de fapt. El și Patty nu puteau trăi împreună și nu-și puteau imagina să trăiască despărțiți. De fiecare dată când se gândea că atinsese momentul insuportabil al despărțirii, se dovedea că puteau merge și mai departe fără să se despartă.

Într-o noapte furtunoasă în Washington, cu o vară în urmă, se apucase să rezolve o chestiune de pe lista personală, descurajator de lungă, a lucrurilor care trebuiau făcute, creându-și un cont bancar online pe care intenționase să-l deschidă de câțiva ani. De când se mutase la Washington, Patty se retrăsese din ce în ce mai mult din treburile gospodărești, nici măcar nu mai făcea cumpărăturile, dar încă mai plătea facturile și echilibra cheltuielile familiei. Walter nu analizase niciodată atent frecvența cheltuielilor până când, după patruzeci și cinci de minute de frustrare provocată de programul de banking prin internet, a avut cifrele în fața lui, afișate strălucitor pe ecran. Primul lui gând, atunci când a văzut tiparul ciudat al celor cinci sute de dolari retrași lunar, a fost că vreun hacker din Nigeria sau Moscova îi furase bani din cont. Dar cu siguranță că Patty ar fi observat lucrul acesta.

A urcat în cămăruța ei, acolo unde pălăvrăgea veselă cu una din vechile ei prietene de la baschet – încă mai revărsa râsete și glume asupra oamenilor din viața ei care nu erau Walter – și i-a dat de înțeles că nu intenționa să plece până nu închidea telefonul.

— Au fost bani în numerar, spuse ea atunci când el i-a arătat extrasul de cont. Chiar eu am semnat niște cecuri pentru retragere în numerar.

— Cinci sute pe lună? Aproape de sfârșitul fiecărei luni?

— Atunci retrag eu banii.

— Nu, tu scoți câte două sute la fiecare două săptămâni. Știu cum arată retragerile tale. Și mai

este și o taxă pentru un credit acoperit. Pentru cincisprezece mai?

— Da.

— Asta șună a credit garantat, nu a numerar.

Din direcția Observatorului Naval, unde locuia Dick Cheney, tunetul bubuia pe un cer în amurg de culoarea apei Potomac. Patty, așezată pe canapeaua cea mică și-a încrucișat brațele sfidătoare.

— Bine! spuse ea. M-ai prins! Lui Joey i-a trebuit chiria pe vară în avans. O să restituie banii atunci când îi va câștiga, dar nu avea numerar în acel moment.

Pentru a doua vară la rând, Joey lucra în Washington fără să locuiască acasă. Sfidarea ajutorului și ospitalității lor era destul de enervantă pentru Walter, dar și mai rău de atât s-a dovedit a fi identitatea angajatorului lui: un oportunist corupt al unei companii mărunte – susținut financiar (deși lucrul acesta nu însemnase mult pentru Walter la vremea respectivă) de către prietenii de la LBI ai lui Vin Haven – care câștigase în lipsa altor competitori contractul pentru privatizarea industriei de pâine în nou eliberatul Irak. Walter și Joey avuseseră deja cearta cea mare pe tema asta cu câteva săptămâni înainte, pe patru iulie, atunci când Joey venise acasă la un picnic și-și divulgase cu mare întârziere planurile pentru vară. Walter își ieșise din fire, Patty fugise și se ascunsese în camera ei, iar Joey nu-și ștergea de pe față rânjetul lui republican. Rânjetul lui de Wall Street. Ca și când i-ar fi făcut pe plac tatălui său cel prost și țărănoi, cu principiile lui învechite; ca și când el ar fi știut mai bine.

— Păi avem un dormitor fără cusur, i-a spus Walter lui Patty, dar nu-i destul de bun pentru el. Nu e suficient de matur pentru el. Nu e suficient de *cool*. Ar putea chiar să trebuiască să ia un autobuz până la slujbă! Laolaltă cu toți oamenii mărunți!

— Trebuie să-și păstreze cazarea din Virginia, Walter. Și o să înapoieze banii, în regulă? Știam ce ai fi răspuns dacă te întrebam, așa că am făcut-o fără să-ți mai spun. Dacă nu vrei să-mi iau propriile

hotărâri, ar trebui să confiști carnetul de cecuri. Ia-mi cardul. Voi veni la tine și-ți voi cerși bani ori de câte ori voi avea nevoie.

— În fiecare lună! I-ai trimis bani în fiecare lună! Domnului Independent!

— Îi *împrumut* niște bani. Clar? Toți prietenii lui se bucură de fonduri nelimitate. El este foarte econom, dar dacă vrea să-și facă relații și să trăiască în lumea aceea...

— Lumea aceea ca o casă a unei frății mărețe, plină de oamenii cei mai buni...

— Are un *plan*. Are un plan și vrea să te impresioneze.

— Hai nu zău!

— Banii nu-s decât pentru haine și socializare, continuă Patty. Își plătește studiile, își plătește camera și masa, și poate, dacă l-ai putea ierta vreodată pentru că nu e copia ta identică în toate privințele, ai vedea cât de asemănători sunteți voi doi. Și tu te-ai întreținut singur, în același fel, atunci când aveai vârsta lui.

— Așa-i, cu excepția faptului că eu am purtat aceleași trei perechi de pantaloni de stofă în toți cei patru ani de facultate și nu ieșeam la băute cinci seri pe săptămână și, pe toți dracii, nu vedeam nici un ban de la mama.

— *Ei bine, e o lume diferită acum, Walter.* Și poate, zic *poate*, el înțelege mai bine decât tine ce trebuie să facă cineva ca să se descurce în lume.

— Să lucrezi pentru o companie care prestează servicii departamentului militar al guvernului, să te îmbeți ca porcul în fiecare noapte cu frații republicani. Chiar e singurul mod de a te descurca? Asta-i singura opțiune posibilă?

— Tu nu înțelegi ce speriați sunt copiii aceștia acum. Sunt atât de stresați. Așa că le place să petreacă – și ce?

Vechiul aparat de aer condiționat al casei nu făcea față umidității care venea de afară. Tunetul devenise continuu și omnidirecțional; părul ornamental din fața ferestrei își apleca crengile ca și când

cineva s-ar fi cățărat în el. Sudoarea curgea pe tot trupul lui Walter, pe porțiunile care nu se aflau în contact direct cu hainele.

— E interesant de aflat că dintr-odată le iei partea celor tineri, spuse el, din moment ce de obicei ești atât de...

— Îmi apăr *fiul*, răspunse ea. Care, în caz că n-ai observat, nu este unul din idioții aceia încălțați în șlapi. E cu mult mai inteligent decât...

— Nu pot să *cred* că i-ai trimis bani pentru băutură! Știi cum e? E exact ca în cazul capitalului venit din finanțarea de la guvern. Toate companiile, socotite a ține de piața liberă, care sug la țâța guvernului federal. Trebuie să micșorăm puterea guvernului, nu mai vrem regulamente, nu mai vrem taxe, dar, o, apropo...

— Asta nu înseamnă că suge la *țâță*, Walter, spuse Patty plină de ură.

— Vorbeam metaforic.

— Ei bine, vreau să spun că ai ales o metaforă interesantă.

— Păi, am ales-o cu atenție. Toate aceste companii care se pretind a fi mature și acționând pe piața liberă nu sunt de fapt decât niște bebeluși mari care devorează bugetul federal în vreme ce toți ceilalți mor de foame. Departamentului protecției animalelor sălbatice și a peștilor i se reduce bugetul an după an, cu alți cinci la sută în fiecare an. Mergi la birourile lor, sunt doar niște birouri fantomă acum. Nu există personal, nu mai există bani pentru achiziționarea de terenuri, nu...

— O, peștii cei prețioși. Animalele sălbatice cele prețioase.

— MIE-MI PASĂ DE ASTA. Chiar nu înțelegi? Chiar nu poți să respecți treaba asta? Dacă nu poți să respecți asta, de ce mai trăiești cu mine? De ce nu mă părăsești?

— Pentru că despărțirea nu este *răspunsul*. Dumnezeule, nu crezi că m-am gândit și eu la asta? Să-mi scot pe piață talentele minunate și experiența de muncă și corpul de vârsta a doua cel grozav? De fapt cred că e minunat ceea ce faci pentru pitulice...

— Aiureli.

— Păi, în regulă, nu e pasiunea mea, dar...

— Care *este* pasiunea ta? Tu *nu* ai o pasiune. Stai și nu faci nimic, nimic, nimic, nimic, în fiecare zi, și asta mă omoară. Dacă chiar ai ieși din casă și ți-ai lua o slujbă și ai câștiga un salariu adevărat sau ai face ceva pentru o altă ființă umană, în loc să stai în camera ta plângându-ți de milă, te-ai putea simți mai puțin lipsită de valoare, este tot ceea ce vreau să spun.

— Bine, dar, iubitule, nimeni nu vrea să mă plătească pe *mine* cu optsprezece mii de dolari pe an ca să salvez pitulicile. E o treabă bună dacă tu poți să-i obții. Dar eu nu pot. Vrei să fac Frappucino la Starbucks? Crezi că opt ore pe zi la Starbucks or să mă facă să simt că valorez ceva?

— S-ar putea! Dac-ai încerca vreodată! Ceea ce n-ai încercat niciodată, în toată viața ta!

— O, în sfârșit, iese la iveală! În sfârșit ajungem undeva!

— N-ar fi trebuit niciodată să te las să rămâi acasă. Asta a fost o greșeală. Nu știu de ce părinții tăi nu te-au făcut niciodată să-ți iei o slujbă, dar...

— *Am avut slujbe! Pe toți dracii*, Walter. A încercat să-l lovească și doar din întâmplare nu i-a nimerit genunchiul. Am lucrat pentru tata o vară întreagă groaznică. Și apoi m-ai văzut la universitate, știi că pot s-o fac. Am lucrat doi ani întregi acolo. Chiar și când eram gravidă în opt luni, tot mă duceam la lucru.

— Îți pierdeai vremea cu Treadwell, beai cafea și te uitai la meciuri. Asta nu e slujbă, Patty. Asta e o favoare din partea oamenilor care te iubesc. Mai întâi ai lucrat pentru tatăl tău, apoi ai lucrat pentru prietenii tăi de la universitate.

— Și șaisprezece ore pe zi acasă timp de douăzeci de ani? Neplătită? Asta nu contează? A fost și asta doar o „favoare"? Să-ți cresc copiii? Să-ți lucrez la casă?

— Acelea au fost lucruri pe care le-ai vrut *tu*.

— Tu nu?

— Pentru tine. Le-am vrut pentru tine.

— O, prostii, prostii, prostii. Le-ai vrut și pentru tine. În tot timpul acesta erai într-o permanentă competiție cu Richard, și o știi și tu. Singurul motiv pentru care uiți asta acum este pentru că lucrurile nu au ieșit chiar atât de grozav. În orice caz nu ești tu cel care *câștigă.*

— Cine câștigă nu are nici o legătură cu asta.

— Mincinosule! Ești la fel de ambițios ca și mine, doar că tu nu recunoști. De asta nu mă lași în pace. De-asta trebuie să-mi iau eu slujba aia valoroasă. Pentru că din cauza mea ești un *ratat.*

— Nu pot să mai ascult toate astea. Asta-i o realitate paralelă.

— Ei bine, mă rog, nu asculta, dar sunt încă de partea ta. Și crede-mă sau nu, încă mai vreau ca tu să câștigi. Motivul pentru care îl ajut pe Joey este acela că și el e de partea noastră. Și te voi ajuta și pe tine. Voi ieși mâine, de dragul tău și voi...

— Nu de dragul meu.

— BA DA, DE DRAGUL TĂU. Nu înțelegi? Nu există nimic *de dragul meu.* Eu nu cred în nimic. Eu nu am încredere în nimic. Echipa noastră e tot ce am. Și așa că-mi voi lua o slujbă de dragul tău, și apoi vei putea să mă lași dracului în pace, să mă lași să-i trimit lui Joey oricâți bani voi câștiga. Nu o să mă mai vezi atât de mult – nu va mai trebui să fii atât de dezgustat.

— Nu sunt dezgustat.

— Ei bine, asta trece dincolo de puterea mea de înțelegere.

— Și nu trebuie să-ți iei o slujbă dacă nu vrei.

— Ba da, vreau! E destul de clar, nu? Am explicat destul de clar.

— Nu. Nu trebuie să faci nimic. Fii doar Patty a mea. Pur și simplu întoarce-te la mine.

A plâns atunci în torente, iar el s-a întins pe pat lângă ea. Cearta devenise drumul lor către sex, aproape singurul mod în care se mai întâmpla să aibă loc. În timp ce ploaia cădea și cerul era brăzdat de fulgere, el a încercat s-o facă să-și reconsidere

respectul față de propria-i persoană și să simtă dorință, a încercat să-i transmită cât de multă nevoie avea ca ea să redevină persoana în care el să-și poată îngropa toate grijile. Asta nu prea funcționa mai niciodată, și totuși, atunci când au terminat, au rămas câteva minute unul lângă celălalt, îmbrățișați în măreția tăcută a căsniciei lor îndelungate, s-au pierdut într-o tristețe reciprocă, iertându-și suferința pe care și-o provocaseră unul altuia, și în sfârșit s-au odihnit.

Chiar în dimineața următoare, Patty a ieșit să-și caute de lucru. S-a întors în mai puțin de două ore, strecurându-se în biroul lui Walter, în încăperea cu multe ferestre a casei, pentru a-l anunța că centrul local de sănătate o angajase la biroul de recepție.

— Nu știu ce să zic, spuse Walter.

— Cum? De ce nu? zise Patty. E într-adevăr singurul loc în Georgetown care nu mă face să mă simt stânjenită și nu mă înnebunește. Și au avut postul acesta liber! A fost un mare noroc.

— Slujba de funcționară la un birou de recepție pur și simplu nu mi se pare potrivită, date fiind talentele tale.

— Potrivită cui?

— Oamenilor care ar putea să te vadă.

— Și cine sunt oamenii aceștia?

— Nu știu. Oameni cărora le-aș putea cere bani sau suport legislativ sau doar ajutor.

— O, Doamne. Tu auzi ce spui? Ai auzit ce ai spus?

— Uite, încerc să fiu sincer cu tine. Nu mă pedepsi pentru că sunt sincer.

— Nu te pedepsesc pentru sinceritate, Walter, ci pentru *conținutul* vorbelor tale. Adică! „Nu e potrivită.“ Zău!

— Vreau să zic că ești prea deșteaptă pentru o slujbă de începător într-un centru sportiv.

— Nu, tu vrei să spui că-s prea bătrână. Nu ai avea nici o problemă dacă Jessica ar lucra acolo pe timpul verii.

— De fapt, aș fi dezamăgit dacă numai atât și-ar dori să facă pe timpul verii.

— O, atunci, Doamne Dumnezeule. Chiar nu am cum să câștig. „Orice slujbă e mai bună decât nici o slujbă sau nu, scuze, așteaptă, slujba pe care o vrei și pentru care ești calificat, de fapt, nu, nu este mai bună decât nici o slujbă."

— În regulă, bine. Accept-o. Nu-mi pasă.

— Îți mulțumesc pentru că nu-ți pasă!

— Sunt doar de părere că te vinzi prea ieftin.

— Ei bine, poate va fi doar ceva temporar, spuse Patty. Poate-mi voi lua autorizația de agent imobiliar, ca oricare altă soție șomeră de pe aici care a trecut de vârsta angajării, și voi începe să vând căsuțe provinciale prăpădite, cu podele strâmbe, pentru două milioane de dolari. „În 1962, chiar în baia aceasta, Hubert Humphrey a avut un scaun enorm și, drept recunoaștere a acestui eveniment istoric, proprietatea a fost plasată în Registrul Național, ceea ce explică bonusul de o sută de mii de dolari pe care-l cer proprietarii. Mai există și un mic, însă destul de drăguț tufiș de azalee în spatele ferestrei de la bucătărie". Pot să încep să port chestii roz și verzi și un trenci Burberry. O să cumpăr un SUV Lexus din primul meu comision gras. O să fie mult mai potrivit.

— Am spus că e în regulă.

— Mulțumesc, iubitule! Mulțumesc că mă lași să-mi iau slujba pe care mi-o doresc!

Walter a urmărit-o cu privirea cum ieșea cu pași mari pe ușă și se oprea lângă biroul Lalithei.

— Bună, Lalitha, spuse ea. Tocmai mi-am luat o slujbă. O să lucrez la sala mea de sport.

— Drăguț, răspunse Lalitha. Ție-ți place sala aceea de sport.

— Mda, dar Walter crede că e nepotrivit. Tu ce crezi?

— Cred că orice muncă cinstită îi poate aduce demnitate unei ființe umane.

— *Patty*, strigă Walter. Am spus că e în regulă.

— Uite, acum își schimbă părerea, i-a spus ea Lalithei. Mai înainte a spus că nu e potrivită.

— Da, am auzit.

— Așa-i, ha-ha-ha, sunt sigură că ai auzit. Dar e important să ne prefacem că nu, așa-i?

— Nu lăsa ușa deschisă dacă nu vrei să fii auzită, spuse Lalitha cu răceală.

— Cu toții trebuie să lucrăm din greu la prefăcătorie.

Faptul că devenise recepționera centrului de sănătate i-a adus stării de spirit a lui Patty tot ceea ce Walter sperase că-i va aduce o slujbă. Totul și, din păcate, chiar mai mult de-atât. Depresia ei a părut imediat să cedeze, dar asta nu a făcut decât să arate ce înșelător era cuvântul „depresie", pentru că Walter era sigur că vechea ei nefericire, furie și disperare se adunaseră toate sub noua ei stare de spirit luminoasă și voioasă. Își petrecea diminețile în camera ei, lucra în tura a doua la sala de sport și nu ajungea acasă decât după zece. A început să citească reviste de frumusețe și fitness și să se machieze vizibil. Pantalonii de trening și blugii cei largi pe care-i purtase în Washington, genul de lucruri lejere pe care bolnavii mintali le poartă toată ziua, au fost înlocuiți cu blugi strâmți care chiar costau ceva bani.

— Arăți minunat, îi spuse Walter într-o seară, încercând să fie drăguț.

— Ei bine, acum că am un venit, spuse ea, trebuie să-l cheltuiesc pe ceva, nu?

— Ai putea oricând să faci niște donații caritabile Trustului Muntele de Azur în schimb.

— Ha-ha-ha!

— Avem mare nevoie.

— Mă distrez, Walter. Doar puțină distracție.

Dar nu părea să se distreze cu adevărat. Părea că încearcă să-l rănească sau să-i facă în ciudă sau să-și demonstreze vreo idee. Walter a început să facă și el sport la centrul de sănătate, folosind un teanc de permise gratuite pe care i le dăduse ea, și era tulburat de intensitatea prieteniei pe care o arăta membrilor cărora le scana cardurile. Purta niște tricouri cu mânecuțe minuscule, de la Republica, cu sloganuri provocatoare (ÎMPINGE, TRANSPIRĂ,

RIDICĂ) care-i scoteau în evidență partea de sus, frumos modelată, a brațelor. Ochii ei aveau o lucire de dependent de amfetamine, iar râsul, care-l înfiorase întotdeauna de plăcere pe Walter, suna fals și prevestitor a rău atunci când îl asculta răsunând în spatele lui din foaierul centrului. Acum îl oferea oricui, îl oferea fără discriminare, fără noimă, oricărui membru care intra acolo, venind de pe Wisconsin Avenue. Și apoi, într-o zi, a observat o broșură despre mărirea sânilor pe biroul ei de acasă.

— Iisuse, spuse el, analizând-o. E obscen.

— De fapt, e o broșură medicală.

— E o broșură de *boli mintale*, Patty. E ca un ghid pentru cum să devii și mai dement.

— Păi, scuză-mă, m-am gândit doar c-ar fi drăguț pentru scurta vreme rămasă din tinerețea mea să am un picuț mai mult piept adevărat.

— Tu *ai* deja un piept. Ador pieptul tău.

— Ei bine, e foarte drăguț, scumpule, dar de fapt nu tu trebuie să iei hotărârea, pentru că nu este corpul tău. Este al meu. Nu așa ai spus dintotdeauna? Tu ești feministul în casa asta.

— De ce faci asta? Nu înțeleg încotro te-ndrepți.

— Păi, poate ar fi mai bine să pleci dacă nu-ți place. Te-ai gândit la asta? Ar rezolva toată problema instantaneu.

— Ei bine, asta n-o să se întâmple niciodată, așa că...

— ȘTIU CĂ NU O SĂ SE ÎNTÂMPLE NICIODATĂ.

— O! O! O! O!

— Așa că aș putea merge înainte, mi-aș putea cumpăra niște țâțe ca să fac ca anii să treacă cu folos și să am un țel pentru care să strâng bănuți, așa zic eu. Nu vorbesc despre nimic grotesc de mare. S-ar putea să descoperi chiar că-ți plac. Te-ai gândit la asta?

Walter era înspăimântat de această toxicitate acumulată pe termen lung prin certurile lor. O putea simți cum se adună în căsnicia lor ca bălțile mocirloase, din cauza prafului de cărbune, din văile Apalașilor. Acolo unde se găseau zăcăminte cu adevărat

uriașe de cărbuni, ca în Wyoming County, companiile carbonifere au construit fabrici de prelucrare chiar lângă mine și au folosit apa din izvorul cel mai apropiat pentru a spăla cărbunele. Apa poluată a fost colectată în bazine mari de scursori toxice, iar Walter devenise atât de îngrijorat de posibilitatea de a avea acumulări de noroi toxic în mijlocul Parcului Pitulicii încât îi încredințase Lalithei sarcina de a-i arăta cum să facă să nu se mai îngrijoreze atât de mult din pricina asta. Nu fusese o sarcină ușoară din moment ce nu puteai nicidecum ignora faptul că atunci când săpai după cărbuni dezgropai și elemente chimice neplăcute, precum arsenicul și cadmiul care fuseseră îngropate la loc sigur timp de milioane de ani. Puteai încerca să arunci otrava înapoi în minele abandonate, dar aceasta găsea o cale de a se infiltra în pânza freatică și de a sfârși în apa potabilă. Chiar se asemăna mult cu rahatul gros care se scoate la iveală atunci când un cuplu căsătorit se ceartă: odată ce s-au rostit anumite lucruri, cum ar mai putea fi vreodată uitate? Lalitha a fost capabilă să facă suficiente cercetări cât să-l asigure pe Walter că, dacă mocirla toxică era colectată cu grijă și depozitată cum trebuie, în cele din urmă se usca destul de mult încât o puteai acoperi cu pietre sfărâmate și sol fertil și puteai pretinde că nu e acolo. Povestea aceasta devenise evanghelia bălților pline de noroi pe care era hotărât s-o răspândească în Virginia de Vest. Credea în ea în același fel în care credea în bastioanele ecologice și în reecologizarea pe bază științifică, pentru că trebuia să creadă în ea, din pricina lui Patty. Însă acum, în timp ce zăcea încercând să doarmă pe salteaua cea ostilă de la Days Inn, învelit în cearșafurile aspre de la Days Inn, se întreba dacă era ceva adevărat din toate astea...

Trebuie să-l fi furat somnul la un moment dat pentru că atunci când a sunat deșteptătorul la 3:40, s-a simțit smuls cu cruzime din uitare. Îl așteptau alte optsprezece ore de groază și furie trează. Lalitha a ciocănit la ușa lui fix la ora 4, arătând odihnită în blugii ei obișnuiți și pantofii sport.

— Mă simt oribil! a spus ea. Tu cum te simți?

— Tot oribil. Cel puțin tu nu o arăți, așa ca mine.

Ploaia se oprise în timpul nopții, făcând loc unei ceți dese, mirosind a sud, care nu era cu nimic mai puțin umedă. La micul dejun, în parcarea pentru camioane de peste drum, Walter i-a povestit Lalithei despre emailul primit de la Dan Caperville de la *The Times.*

— Vrei să mergi acum acasă? întrebă ea. Vrei să ții conferința de presă mâine-dimineață?

— I-am spus lui Caperville că o vom face luni dimineața.

— Ai putea să-i spui că ai schimbat-o. Scoate-l din calea ta, așa încât să avem weekendul liber.

Dar Walter era atât de extenuat încât nu-și putea închipui cum avea să țină o conferință de presă a doua zi dimineață. A stat și a suferit în tăcere în vreme ce Lalitha, făcând ceea ce lui i-a lipsit curajul să facă cu o noapte înainte, a citit articolul din *The Times* pe telefonul ei BlackBerry. Nu are decât douăsprezece paragrafe, spuse ea. Nu-i prea rău.

— Bănuiesc că din cauza asta toată lumea l-a trecut cu vederea, iar eu a trebuit să aflu de el de la nevastă-mea.

— Deci ai vorbit cu ea noaptea trecută.

Lalitha părea că voia să spună ceva prin asta, dar el era prea obosit ca să-și mai dea seama ce anume.

— Mă întreb doar cine a fost cel care a lăsat informația să se scurgă, spuse el. Și cât anume s-a scurs.

— Poate că soția ta a spus ceva.

— Ei, hai. Râse și apoi văzu expresia aspră de pe chipul Lalithei. N-ar face un asemenea lucru, spuse el. Dacă nu din alt motiv, măcar numai pentru că nu-i pasă prea mult.

— Hm. Lalitha mușcă dintr-o clătită și privi de jur împrejurul cafenelei cu aceeași expresie aspră, nefericită. Bineînțeles, ea avea toate motivele pentru a fi supărată pe Patty și pe Walter în dimineața asta. Pentru a se simți respinsă și singură. Dar

acestea erau primele clipe, în care simțea doar răceală din partea ei; și erau niște clipe groaznice. Ceea ce nu înțelesese niciodată la bărbații aflați în situația lui, în toate cărțile pe care le citise și filmele pe care le văzuse despre ei, îi devenise limpede acum: nu puteai continua să speri la o iubire din toată inima fără ca, la un moment dat, să o împărtășești. Nu exista nici un merit în a o câștiga doar pentru că erai bun.

— Vreau doar să ne ținem ședința de la sfârșitul săptămânii, spuse el. Dacă aș putea să obțin măcar două zile de lucru pentru problema suprapopulării, luni aș fi în stare să fac față la orice.

Lalitha își termină clătitele fără să-i vorbească. Walter se forță să înghită și el o parte din micul dejun, și ieșiră apoi în lumina întunecată din cauza poluării dimineții. În mașina închiriată, ea și-a potrivit scaunul și oglinzile, pe care el le deplasase noaptea trecută. În timp ce se întindea ca să-și închidă centura de siguranță, el își așeză stângaci o mână pe gâtul ei și o trase mai aproape de el, astfel încât se puteau privi serios în ochi în lumina palidă de pe șosea.

— Nu pot sta nici cinci minute fără să te am lângă mine, spuse el. Nici cinci minute. Înțelegi?

După o clipă de gândire ea dădu din cap. Apoi, dând drumul centurii de siguranță, își așeză mâinile pe umerii lui, îi oferi un sărut solemn și se trase înapoi ca să evalueze efectul. El simțea că făcuse tot ce-i stătea în putere și că nu putea merge mai departe de unul singur. Pur și simplu așteptă, cu încruntarea plină de concentrare a unui copil; ea îi scoase ochelarii, îi așeză pe bord, își puse mâinile pe capul lui și își lipi nasul cel micuț de nasul lui. În clipa aceea era tulburat de cât de asemănător era chipul ei cu chipul lui Patty văzut de-atât de aproape, dar tot ce a trebuit să facă a fost să închidă ochii și s-o sărute, iar ea a redevenit sută la sută Lalitha, cu buzele moi, cu gura dulce ca o piersică, cu capul ei cel înfierbântat sub părul mătăsos. Se chinuia să ignore cât de aiurea se simțea să se

sărute cu cineva atât de tânăr. Îi simțea tinerețea ca pe un fel de fragilitate în mâinile lui, și s-a simțit ușurat atunci când ea s-a îndepărtat de el ca să-l privească, cu ochii strălucitori. Simțea că era nevoie acum de un cuvânt de recunoaștere, dar nu se putea abține să nu o privească insistent, iar ea a părut să ia asta drept o invitație de a trece peste schimbătorul de viteze și a i se urca anevoie în poală, pe scaunul din dreapta. Așa încât să o poată lua cu totul în brațe. *Agresivitatea* cu care l-a sărutat apoi, uitarea de sine atât de năvalnică, i-a adus o bucurie atât de extremă încât nu-și mai simțea pământul de sub picioare. Se afla în cădere liberă, toate lucrurile în care credea se pierdeau în beznă, iar el a început să plângă.

— O, ce s-a întâmplat?

— Trebuie să mă iei încet.

— Încet, încet, da, spuse ea, sărutându-i lacrimile, ștergându-i-le cu degetele ei de satin. Walter, ești trist?

— Nu, scumpo, exact pe dos.

— Atunci lasă-mă să te iubesc.

— Bine. Poți face asta.

— Chiar pot?

— Da, spuse el plângând. Dar probabil ar trebui s-o luăm din loc.

— Într-o clipă.

Ea își lipi limba de buzele lui, iar el și le deschise pentru a o lăsa să intre. Era mai multă dorință în gura ei decât în tot trupul lui Patty. Umerii ei, atunci când îi cuprinse dincolo de învelișul lor din nailon, păreau să fie numai oase și carne fragedă de copil și nici un mușchi, numai flexibilitate plină de dorință. Ea și-a îndreptat spinarea și s-a aplecat asupra lui, apăsându-și șoldurile de pieptul lui; însă el nu era pregătit pentru asta. Era mai aproape acum, dar nu pe de-a-ntregul acolo. Împotrivirea lui din noaptea trecută nu fusese numai o chestiune tabu sau de principiu, iar lacrimile lui nu erau numai de bucurie.

Simțind toate astea, Lalitha s-a îndepărtat cercetându-i chipul. Drept răspuns la orice-ar fi văzut pe chipul lui, s-a întors la locul ei, continuând să-l observe de la o distanță mai mare. Acum că o făcuse să se retragă, o voia cu ardoare din nou, dar avea amintirea vagă, din poveștile pe care le auzise și le citise despre bărbați aflați în situația sa, că acesta era lucrul cel groaznic care-i caracteriza, că era ceva știut: dezamăgeau tinerele fete. Au rămas o vreme în lumina purpurie, neschimbată a străzii, ascultând camioanele care treceau pe autostradă.

— Îmi pare rău, spuse el în cele din urmă. Încă încerc să-mi dau seama cum trebuie să trăiesc.

— E în regulă. Îți acord ceva timp.

El a dat din cap, luând aminte la cuvântul *ceva.*

— Îți pot pune o întrebare? spuse ea.

— Îmi poți pune un milion de întrebări.

— Ei bine, numai una pentru moment. Crezi că m-ai putea iubi?

El zâmbi.

— Da, sunt sigur.

— Atunci acesta-i singurul lucru de care am nevoie. Și porni motorul.

Undeva pe deasupra ceții, cerul devenea albastru. Lalitha o porni pe șoselele lăturalnice spre ieșirea din Beckley, cu o viteză de-a dreptul neregulamentară, iar Walter era fericit să privească pe geam și să nu se mai gândească la ceea ce i se întâmpla, ci doar să se lase în voia căderii libere. Faptul că pădurea cu lemn de esență tare din Apalași era printre ecosistemele temperate, cele mai diverse ale lumii, căminul unei varietăți de specii de arbori și de orhidee și de nevertebrate de apă dulce, a căror abundență nu putea decât să stârnească invidia câmpiilor înalte și a țărmurilor nisipoase, nu era vizibil imediat de pe șoselele pe care circulau. Prin locurile acestea pământul se trădase pe sine, topografia lui neregulată, bogăția resurselor exploatabile, care descurajase egalitarismul fermierilor iobagi ai lui Jefferson, încurajase în schimb proliferarea drepturilor de forare la suprafață și în adâncime

pentru bogații din afara statului și-i expulzase pe localnicii săraci și pe muncitorii de import la periferie: la căratul buștenilor, la lucrul în mine, la resturile unor existențe pre- și apoi post-industriale pe acele petice de pământ rămase pe care, mânați de același impuls de a se acupla precum cel care-i cuprinsese acum pe Walter și pe Lalitha, le umpluseră cu generații înghesuite de familii prea numeroase. Virginia de Vest era propria republică bananieră a națiunii, un Congo, o Guineea, un Honduras al ei. Drumurile erau destul de pitorești în timpul verii, dar acum, cu frunzele căzute la pământ, puteai vedea toate pășunile sărăcăcioase, pline de pietre, coroanele filiforme ale desișurilor tinere de a doua generație, coastele deluroase scobite și izvoarele distruse de minerit, hambarele dărăpănate și casele nevăruite, casele-rulotă înfundate în gunoaie din plastic și metal, cărările frânte, murdare, care nu duceau nicăieri.

Mai adânc în interiorul ținutului, scenele erau mai puțin descurajante. Îndepărtarea aducea avantajul lipsei oamenilor: lipsa oamenilor însemna o cantitate mai mare de orice altceva. Lalitha viră violent evitând o potârniche pe șosea, o potârniche care-i întâmpina, un ambasador aviar binevoitor care-i invita să aprecieze pădurile mai vânjoase, înălțimile mai puțin distruse și izvoarele mai limpezi din Wyoming County. Chiar și vremea se ameliora pentru ei.

— Te vreau, spuse Walter.

Ea clătină din cap.

— Nu mai spune nimic altceva, bine? Încă mai avem treabă de făcut. Hai să ne facem treaba și apoi mai vedem.

Era tentat să o facă să oprească într-una din zonele acelea mici și rustice, pentru un picnic, de-a lungul pârâului Black Jewel (pentru care Nine Mile era unul din afluenții principali), dar ar fi fost un lucru iresponsabil, și-a zis el, să o atingă din nou până când nu era sigur că era pregătit. Întârzierea putea fi suportată dacă recompensa era asigurată.

Iar frumusețea ținutului de aici, dulcea umiditate încărcată de spori a aerului de primăvară timpurie, era atât de liniștitoare.

De-abia după șase au ajuns la răspântia care dădea înspre Forster Hollow. Walter se așteptase să dea peste un trafic de camioane grele și echipament de excavat pământul pe drumul spre Nine Mile, dar nu se vedea nici un vehicul. În schimb, au dat peste urme adânci de cauciucuri și dâre lăsate de tractor. Acolo unde pădurea punea stăpânire pe teren, crengi proaspăt rupte zăceau pe pământ și atârnau jalnic din pomii aplecați.

— Se pare că cineva a ajuns pe-aici mai devreme, spuse Walter.

Lalitha accelera în reprize scurte, șerpuind cu mașina prin noroi, virând periculos de aproape de marginea drumului, pentru a evita crengile mai mari căzute la pământ.

— Aproape că mă întreb dacă nu cumva au ajuns aici ieri, spuse Walter. Mă întreb dacă nu cumva au înțeles greșit și și-au adus echipamentul de ieri ca să poată începe devreme.

— Chiar aveau dreptul s-o facă, de la prânz încolo.

— Dar nu asta ne-au spus. Ne-au spus ora șase dimineața, astăzi.

— Da, dar sunt companii miniere, Walter.

Au ajuns la una din porțiunile cele mai înguste de pe șosea și au găsit-o scobită grosolan de buldozere și urme de drujbe, trunchiuri de copaci împinși în prăpastia de dedesubt. Lalitha ambală motorul și derapă, apoi trecu zgâlțâind mașina peste o porțiune de noroi, pietre și cioturi, nivelată în grabă.

— Mă bucur că asta-i o mașină închiriată! spuse ea în timp ce accelera plină de zel pe șoseaua mai liberă din fața lor.

Câțiva kilometri mai departe, la granița proprietății care aparținea acum Trustului, drumul era blocat de vreo câteva mașini mici aranjate în fața unei porți din panouri de sârmă legate cu lanț, care era asamblată de muncitori în veste portocalii. Walter

reuși s-o vadă pe Jocelyn Zorn și pe câteva din femeile ei discutând cu un director cu cască de protecție care ținea un clipboard în mână. Într-o altă lume nu foarte diferită, Walter ar fi putut să fie prieten cu Jocelyn Zorn. Semăna cu Eva de pe faimosul altar pictat de Van Eyck; era palidă și cu ochi lipsiți de strălucire și părea oarecum macrocefalică din cauza liniei înalte a părului. Dar avea un calm plăcut, netulburat, o impasibilitate care sugera ironie și era genul de ecologistă înflăcărată pentru care Walter ar fi avut în mod normal o slăbiciune. Venea pe drum în întâmpinarea lui și a Lalithei în timp ce ei coborau prin noroi.

— Bună dimineața, Walter, spuse ea. Poți să-mi explici ce se întâmplă aici?

— Par să fie niște lucrări de amenajare a drumurilor, spuse el pe ocolite.

— O mare cantitate de gunoi se varsă în pârâu. E deja tulbure până la jumătatea cursului spre Black Jewel. Nu prea văd multe lucrări în direcția reducerii eroziunii pe aici. De fapt mai puțin decât deloc.

— O să vorbim cu ei despre asta.

— I-am chemat pe cei de la serviciul de protecție să vină și să arunce o privire. Îmi închipui că or să ajungă aici cam prin iunie. I-ați cumpărat și pe ei?

Printre stropii cafenii de pe bara de protecție a mașinii celei mai îndepărtate Walter reuși să citească plăcuța pe care scria: NARDONE.

— Hai să derulăm puțin lucrurile înapoi, Jocelyn, spuse el. Am putea să ne dăm un pas înapoi ca să vedem imaginea de ansamblu?

— Nu, zise ea. Nu mă interesează. Mă interesează mizeria din pârâu. Mă mai interesează ce se întâmplă dincolo de gard.

— Facem o rezervație naturală de șaizeci și cinci de mii de acri de pădure lipsită de drumuri, conservând natura pe veci. Asigurăm un habitat nefragmentat pentru nu mai puțin de două mii de perechi de pitulici azurii mature.

Zorn își coborî privirea lipsită de strălucire spre terenul mocirlos.

— Cum să nu. Speciile care te interesează pe tine. E foarte drăguț.

— De ce nu mergem cu toții altundeva, spuse Lalitha cu veselie și să ne așezăm și să vorbim despre imaginea de ansamblu. Noi suntem de partea ta, știi bine.

— Nu, spuse Zorn. O să mai stau pe aici o vreme. L-am chemat pe prietenul meu de la *Gazette* să vină și să arunce și el o privire.

— Ai vorbit și cu cei de la *The New York Times?* îi trecu prin minte lui Walter să întrebe.

— Da. Chiar păreau foarte interesați. ÎVM e un termen magic în zilele astea. Asta e ceea ce faci aici, nu-i așa?

— Avem o conferință de presă luni dimineața, spuse el. O să expun întregul plan. Cred că atunci când o să afli detaliile, o să fii foarte entuziasmată. Îți putem face rost de un bilet de avion dacă vrei să ni te alături. Mi-ar plăcea să te știu acolo. Tu și cu mine am putea chiar să avem un mic dialog public, dacă vrei să dai glas preocupărilor tale.

— La Washington?

— Da.

— Hai zău.

— Acolo avem sediul.

— Așa-i. Acolo e sediul tuturor.

— Jocelyn, aici avem cincizeci de mii de acri care nu vor fi atinși în nici un fel. Restul va fi reecologizat în câțiva ani. Cred că am luat câteva hotărâri foarte bune.

— Atunci, cred că nu suntem de acord în privința asta.

— Gândește-te serios să ni te alături luni în Washington. Și pune-l pe prietenul tău de la *Gazette* să mă sune astăzi. Walter îi dădu lui Zorn o carte de vizită din portofel. Spune-i că ne-ar plăcea să-l aducem la Washington și pe el dacă e interesat.

Din depărtare, de pe dealuri, se auzi murmurul unui tunet care suna ca o explozie, venind probabil

de sus, dinspre Forster Hollow. Zorn băgă cartea de vizită într-un buzunar al hainei.

— Apropo, spuse ea. Am vorbit cu Coyle Mathis. Știu deja ce faci.

— Lui Coyle Mathis îi este interzis prin lege să vorbească despre asta, spuse Walter. Deși aș fi încântat să stau cu tine și să-ți povestesc eu însumi despre toate astea.

— Faptul că trăiește într-o fermă nou-nouță cu cinci dormitoare, în Whitmanville, vorbește de la sine.

— E o casă drăguță, nu-i așa? spuse Lalitha. Mult, mult mai drăguță decât acolo unde locuia.

— Poate vrei să-i faci o vizită ca să vezi dacă e de acord cu tine în privința asta.

— Oricum, spuse Walter, trebuie să-ți dai mașinile la o parte din drum ca să putem intra.

— Hm, spuse Zorn indiferentă. Bănuiesc că ai putea chema pe cineva să ne tracteze, dacă am avea semnal în zonă. Ceea ce nu avem.

— O, haide, Jocelyn. Furia lui Walter trecea peste baricadele ridicate împotriva ei. Putem cel puțin să ne purtăm ca niște adulți? Recunoaște că teoretic suntem de aceeași parte, chiar dacă nu suntem de acord asupra metodelor.

— Nu, îmi pare rău, spuse ea. Metoda mea este cea de a bloca drumul.

Nemaiavând încredere în el însuși, Walter urcă pe deal și o lăsă pe Lalitha să-l urmeze grăbită. Un eșec, toată dimineața devenea un eșec. Directorul cu casca de protecție, care nu părea mai în vârstă decât Jessica, le explica celorlalte femei, cu o remarcabilă curtoazie, de ce era nevoie să-și dea mașinile la o parte.

— Ai o stație de transmisie? îl întrebă Walter dintr-odată.

— Mă scuzi? Dumneata cine ești?

— Sunt directorul Trustului Muntele de Azur. Suntem așteptați la capătul șoselei la ora șase.

— În regulă, domnule. Mă tem că o să fie o problemă dacă doamnele nu-și mută mașinile.

— Ei bine atunci, ce-ați zice să transmitem cuiva prin stație să vină să ne ia?

— În afara ariei de acoperire, din păcate. Văile astea afurisite sunt niște zone moarte.

— În regulă. Walter trase aer în piept. Văzu o camionetă parcată dincolo de poartă. Poate că ne-ai putea duce până acolo cu camioneta dumitale.

— Mă tem că nu am autorizația de a părăsi aria porții.

— Păi atunci împrumută-ne-o nouă.

— Nici asta nu pot face, domnule. Nu aveți asigurare pentru ea în zona șantierului. Dar dacă doamnele s-ar da la o parte pentru o secundă, ați fi liberi să vă continuați drumul cu mașina dumneavoastră.

Walter se întoarse înspre doamne, dintre care nici una nu arăta mai tânără de șaizeci de ani, și le dedică un zâmbet vag de implorare.

— Vă rog? spuse el. Nu aparținem nici unei companii a cărbunelui. Suntem de la Conservarea Mediului.

— Conservarea curului! rosti cea mai în vârstă.

— Nu, serios, spuse Lalitha pe un ton împăciuitor. Ar fi în avantajul tuturor dacă ne-ați lăsa să trecem. Ne aflăm aici ca să monitorizăm lucrările și să ne asigurăm că se efectuează în mod responsabil. Suntem întru totul de partea dumneavoastră și vă împărtășim îngrijorarea legată de mediu. De fapt, dacă una sau două dintre dumneavoastră ar vrea să ne însoțească...

— Mă tem că nu există autorizație pentru așa ceva, spuse directorul.

— La dracu cu autorizația! spuse Walter. Trebuie să trecem! Sunt *proprietarul* acestui teren! Înțelegeți? *Sunt proprietarul tuturor lucrurilor pe care le vedeți aici.*

— Și cum te simți? îl întrebă cea mai vârstnică dintre femei. Acum nu te mai simți chiar atât de bine, nu? Să fii de cealaltă parte a gardului.

— Sunteți absolut liber să treceți pe jos, domnule, spuse directorul, deși e cam departe. După

părerea mea sunt cam două ore de mers prin nămolul ăsta.

— Împrumută-mi camioneta, bine? Te voi răsplăti sau poți spune că am furat-o sau orice altceva vrei. Dar împrumută-mi camioneta aia blestemată.

Walter simți mâna Lalithei așezată pe brațul lui.

— Walter? Hai să stăm un minut în mașină. Se întoarse înspre femei. Suntem întru totul de partea dumneavoastră și apreciem faptul că ați venit să vă exprimați îngrijorarea pentru această pădure minunată, pe care sunteți hotărâte s-o conservați.

— Interesant felul în care tot vorbiți despre asta, spuse femeia cea mai în vârstă.

În timp ce Lalitha îl conducea pe Walter înapoi înspre mașina închiriată, auzeau echipamentul cel masiv care duduia urcând pe drumul din spatele lor. Duduitul deveni un huruit care se materializă apoi într-o pereche de dragline gigantice, cât șoseaua de late, deasupra tractoarelor pline de noroi. Șoferul tractorului din frunte lăsă motorul să tușească împroșcând cu fum în vreme ce el sări jos ca să schimbe câteva cuvinte cu Walter.

— Domnule, va trebui să mutați mașina ceva mai sus așa încât să putem trece.

— Vi se pare c-aș putea s-o fac? spuse el furios. Așa vi se pare, pe toți dracii?

— N-am de unde să știu, domnule. Dar noi nu putem da în spate. Să tot fie o milă înapoi până la răscruce.

Înainte ca Walter să se poată înfuria și mai tare, Lalitha îl apucă de mâinile amândouă și îl privi insistent.

— Trebuie să mă lași pe mine să mă ocup de asta. Ești prea supărat acum.

— Sunt supărat pe bună dreptate!

— Walter. *Stai în mașină.* Acum.

Făcu așa cum i se spuse. Stătu mai bine de o oră, jucându-se cu telefonul BlackBerry lipsit de semnal și ascultând zgomotul risipei inutile de combustibil al draglinei cu motorul pornit din spatele lui. Când șoferul se gândi într-un sfârșit să-l oprească,

auzi corul unor motoare venind din depărtare – încă alte patru sau cinci camioane grele și excavatoare se adăugaseră în șir. Cineva trebuia să cheme poliția pentru a se ocupa de Zorn și de militantele ei zeloase. Între timp, în mod incredibil, în adâncul ținutului Wyoming, el era prins în trafic. Lalitha alerga de colo până colo pe șosea, discutând cu diverse grupuri, făcând tot ce-i stătea în putință pentru a îmbuna lumea. Ca să-și omoare timpul, Walter făcu niște calcule mentale legate de tot ceea ce mersese prost în lume în orele care trecuseră de când se trezise la Days Inn. Creșterea netă a populației: 60 000. Noi suprafețe de extindere americană: 1000 de acri. Păsări ucise de pisicile domestice sau sălbatice din Statele Unite: 500 000. Galoane de petrol irosite în lumea întreagă: 12 000 000. Tone de dioxid de carbon eliminate în atmosferă: 11 000 000. Rechini uciși pentru aripioarele lor și lăsați să plutească fără ele în apă: 150 000... Calculele, pe care le-a refăcut pe măsură ce timpul se scurgea, i-au adus o stranie satisfacție, înciudată. Existau zile atât de rele încât doar înrăutățirea lor, doar o coborâre într-o orgie a răului le mai putea izbăvi.

Se apropia de ora nouă când Lalitha se întoarse la el. Unul dintre șoferi, îi spuse ea, găsise un loc la două sute de metri înapoi pe șosea, un loc unde o mașină mică ar fi putut să tragă pe dreapta astfel încât să lase echipamentul greu să treacă. Ultimul șofer din șir urma să dea înapoi camionul tot drumul până la ieșirea în autostradă și de acolo va suna la poliție.

— Vrei să încerci să urci pe jos până la Forster Hollow?

— Nu, spuse Lalitha, vreau să plecăm imediat. Jocelyn are o cameră de filmat. Nu vrem să fim fotografiați în nici un loc în care ar putea descinde poliția.

A urmat o jumătate de oră de motoare ambalate, frâne care scârțâiau și nori negri de fum diesel, urmată de alte patruzeci și cinci de minute în care au respirat gazele de eșapament împuțite ale camionului

din urmă care mergea înapoi cu spatele, centimetru cu centimetru, coborând valea. Într-un târziu întorşi pe autostradă, în libertatea drumului deschis, Lalitha a făcut drumul înapoi către Beckley cu o viteză nebunească, călcând pedala până-n podea, pe drumul cel mai scurt, lăsând urme de cauciucuri la curbe.

Se aflau la periferiile sărăcăcioase ale oraşului când BlackBerry-ul lui şi-a ciripit cântecul de pitulice oficializându-le întoarcerea în civilizaţie. Apelul venea de la un număr din Oraşele Gemene, care putea fi cunoscut sau nu.

— Tată?

Walter se încruntă cu uimire.

— Joey? Uau! Bună.

— Mda, hei. Bună.

— Eşti bine? Nici măcar nu ţi-am recunoscut numărul, a trecut atât de mult timp.

Semnalul păru să se piardă, ca şi când convorbirea ar fi fost întreruptă. Sau poate că spusese ceva ce nu trebuia. Dar apoi Joey vorbi din nou, cu o voce care parcă aparţinea altcuiva. A unui puşti fricos, timid.

— Mda, păi, mă rog, tată, hm – ai un moment la dispoziţie?

— Spune.

— Îhî, păi, deci, cum s-ar zice, cred că am cam dat de belea.

— Cum?

— Am spus că am dat de belea.

Era genul de telefon pe care oricărui părinte îi este groază să-l primească; dar Walter, pentru un moment, nu s-a simţit a fi părintele lui Joey. Spuse:

— Hei, şi eu la fel! Ca toată lumea, de altfel!

E DE-AJUNS

La câteva zile după ce tânărul Zachary postase interviul lor pe blog, căsuța vocală a celularului lui Katz a început să se umple de mesaje. Primul era de la un pisălog neamț, Matthias Dröhner, de care Katz își amintea vag că se chinuise să scape în timpul turneului cu Walnut Surprise prin patria mumă. „Acum că dai iar interviuri", spunea Dröhner, „sper că vei avea amabilitatea să-mi acorzi și mie unul, așa cum ai promis, Richard. Chiar ai promis!" În mesajul său, Dröhner nu spunea și cum aflase numărul de celular al lui Katz, dar se prea putea să fi existat scurgeri de informații pe blogosferă, cine știe pe ce șervețel i-l dăduse vreunei fătuci cu care avusese de-a face în timpul turneului. Fără îndoială că acum primea cereri de interviuri și pe email, probabil într-un număr mult mai mare, dar nu mai avusese tăria de a se aventura online din vara trecută. Mesajul lui Dröhner a fost urmat de telefoane din partea unei alte fătuci din Oregon, pe nume Euphrosyne; din partea unui ziarist jovial ca o bovină de la o revistă muzicală din Melbourne, Australia; din partea unui DJ de la un post de radio universitar din Iowa City care părea să aibă zece ani. Toți voiau același lucru. Voiau să-l audă pe Katz rostind din nou același lucru – dar cu cuvinte ușor diferite, astfel încât să le poată posta sau publica sub propriul lor nume. Exact lucrul pe care i-l spusese deja lui Zachary.

— A fost grozav, omule, îi spuse Zachary pe acoperișul clădirii de pe White Street, la o săptămână după postarea pe net, în timp ce așteptau sosirea lui Caitlyn, obiectul dorințelor lui Zachary.

Această formulă de adresare, „omule", era ceva nou și enervant pentru Katz, dar în totală concordanță cu experiența sa legată de intervievatori. Imediat ce le făcea pe plac, aceștia renunțau la orice pretenție de respect.

— Nu-mi zice „omule", spuse el cu toate acestea.

— Bine, mă rog, zise Zachary. Mergea pe o scândură Trex lungă, ca și când ar fi fost pe o prăjină în balans, cu brațele lui slăbănoage întinse în lături. După-amiaza era răcoroasă și închisă. Vreau să spun doar că numărul accesărilor mele a urcat nebunește. Sunt accesat într-o disperare din toată lumea. Tu intri vreodată pe site-urile fanilor tăi?

— Nu.

— Sunt chiar în fruntea celui mai bun în momentul de față. Pot să-mi aduc calculatorul să-ți arăt.

— Chiar nu-i nevoie.

— Cred că e o mare nevoie de oameni care să spună adevărul în fața puterii. Dar mai există și o minoritate nesemnificativă care spune acum că ai vorbit ca un tâmpit, ca un pămpălău. Dar ăștia nu-s decât minoritatea celor invidioși.

— Mulțumesc pentru încurajare, spuse Katz.

Atunci când Caitlyn își făcu apariția pe acoperiș, însoțită de o pereche de prietene, Zachary rămase cocoțat pe prăjina lui, prea plin de importanță ca să mai facă introducerile, în timp ce Katz își puse jos pistolul pneumatic pentru înfipt cuie și rămase în picioare sub privirile scrutătoare ale vizitatoarelor. Caitlyn era îmbrăcată într-o ținută hippy, cu o vestă de brocart și o haină de stofă groasă așa cum purtaseră Carole King și Laura Nyro[1], și ar fi meritat cu siguranță atenția lui, dacă în săptămâna de după ce se întâlnise cu Walter Berglund, Katz n-ar fi fost din nou preocupat de Patty. Întâlnirea de acum cu o adolescentă arătoasă era ca mirosul de căpșuni când, de fapt, aveai poftă de friptură.

— Cu ce vă pot ajuta fetelor? spuse el.

1. Cântărețe americane.

— Ți-am pregătit o pâine cu banane, spuse însoțitoarea mai durdulie, fluturând o pâine învelită în foiță de aluminiu.

Celelalte fete își dădură ochii peste cap.

— *Ea* ți-a pregătit o pâine cu banane, spuse Caitlyn. Noi n-am avut nimic de-a face cu asta.

— Sper că îți plac *alunele*, spuse bucătăreasa.

— A, m-am prins, răspunse Katz.

Se așternu o tăcere stânjenitoare. Zumzetul elicopterelor se auzea aproape, pe cerul jos al Manhattanului, vântul creând efecte ciudate ale sunetului.

— Suntem fane ale albumului *Lacul fără nume*, spuse Caitlyn. Am auzit că faci o terasă aici.

— Păi, după cum vedeți, Zachary e băiat de cuvânt.

Zachary balansa scândura Trex cu adidașii lui cei portocalii, prefăcându-se nerăbdător să fie iarăși singur cu Katz, și astfel demonstrând niște talente elementare grozave în arta cuceririi.

— Zachary este un tânăr muzician nemaipomenit, spuse Katz. Îl susțin din toată inima. Este un talent care merită să fie urmărit.

Fetele își întoarseră capetele spre Zachary cu un fel de plictiseală plină de tristețe.

— Serios, continuă Katz. Ar trebui să coborâți cu el și să-l ascultați cum cântă.

— Noi preferăm mai degrabă genul country alternativ, spuse Caitlyn. Nu rockul de băieți.

— Are niște inflexiuni country grozave, insistă Katz.

Caitlyn își îndreptă umerii, luând poziția unei dansatoare, și îl privi insistent, ca pentru a-i oferi șansa de a se revanșa pentru indiferența pe care i-o arăta. În mod clar nu era obișnuită să fie tratată cu indiferență.

— De ce construiești o terasă?

— Pentru aer curat și exercițiu.

— De ce ai nevoie de exercițiu? Arăți destul de în formă.

Katz se simțea dintr-odată foarte, foarte obosit. Să nu fie în stare să se mobilizeze nici măcar zece

secunde pentru a intra în jocul pe care Caitlyn avea chef să-l joace cu el însemna să înţeleagă fascinaţia morţii. Să moară însemna să taie din rădăcină legătura cu propria lui imagine – *imaginea* pe care fătuca o avea despre Richard Katz şi care pentru el era o povară. Departe, înspre sud-vest faţă de locul unde se aflau ei, se ridica masiva clădire administrativă din epoca lui Eisenhower, care strica priveliştea arhitecturală de secol XIX a aproape oricărui locuitor de mansardă din Tribeca. Într-o vreme îndepărtată, edificiul îi zgâria lui Katz simţul esteticului urban, dar acum îl încânta pentru faptul că zgâria simţul esteticului urban al milionarilor care puseseră stăpânire pe cartier. Pândea aidoma morţii asupra vieţilor minunate care erau trăite la poalele lui; devenise într-un fel, prietenul lui.

— Hai să vedem ce-i cu pâinea aceea cu banane, îi zise el fetei mai durdulii.

— Ţi-am mai adus şi nişte Chiclets, spuse ea.

— Ce-ar fi să-ţi dau un autograf pe cutie şi o poţi păstra tu.

— Ar fi super!

A luat un marker dintr-o cutie de unelte.

— Cum te cheamă?

— Sarah.

— Mă bucur să te cunosc, Sarah. O să iau pâinea ta cu banane acasă şi o s-o mănânc ca desert în seara asta.

Caitlyn luă act din scurt de această sfidare a persoanei ei drăguţe cu un soi de indignare *morală.* Apoi se îndreptă către Zachary, urmată de fata cealaltă. Şi iată, gândi Katz, descoperise un principiu: în loc să-ncerce să le-o pună fetelor pe care le ura, de ce nu le-ar umili cu adevărat? Pentru a-şi concentra atenţia doar asupra lui Sarah şi pentru a o ignora pe Caitlyn cea atrăgătoare, el scoase cutia de Skoal pe care o cumpărase pentru a oferi plămânilor săi o pauză de la ţigări şi luă între degete o cantitate zdravănă pe care şi-o băgă în gură, între gingie şi obraz.

— Pot să-ncerc și eu? spuse Sarah, prinzând mai mult curaj.

— O să-ți facă rău.

— Măcar un firicel?

Katz clătină din cap și-și băgă cutia în buzunar, la care Sarah întrebă dacă putea trage cu pistolul pentru cuie. Era ca o reclamă ambulantă a ultimului model de educație părintească pe care o primise: Ai permisiunea de a cere lucruri! Doar pentru că nu ești drăguță nu înseamnă că nu ai această permisiune! Darurile tale, dacă ești suficient de îndrăzneață pentru a le oferi, vor fi bine primite de oameni! În felul ei, era la fel de obositoare ca și Caitlyn. Katz se întrebă dacă o fi fost și el la fel de obositor când avea optsprezece ani sau dacă, după cum i se părea acum, furia lui împotriva lumii – percepția lui asupra lumii văzută ca un adversar ostil, demn de furia lui – îl făcuse mai interesant decât erau aceste mici întruchipări ale prețuirii de sine.

O lăsă pe Sarah să tragă cu pistolul (reculul acestuia o făcu să țipe și aproape îl scăpă din mână) și apoi o trimise la plimbare. Caitlyn fusese umilită într-un mod atât de eficient, că nici măcar nu i-a zis la revedere, ci doar l-a urmat pe Zachary în jos pe scări. Katz se îndreptă spre lucarna dormitorului principal sperând să o zărească pe mama lui Zachary, dar tot ce putea să vadă era patul DUX, tabloul lui Eric Fischl[1] și ecranul plat al televizorului.

Lipsa de încredere a lui Katz față de femeile trecute de treizeci și cinci de ani era o sursă de stânjeneală. Era ceva trist și puțin bolnav în felul în care această neîncredere părea să se lege de propria lui mamă nebună și absentă, dar nu exista nici un mod de a schimba conexiunile de bază ale creierului lui. Puștoaicele erau veșnic ispititoare și veșnic nesatisfăcătoare cam în același fel în care și cocaina era nesatisfăcătoare: ori de câte ori renunța la ea, își

1. Pictor și sculptor american din New York, de obicei catalogat ca neoexpresionist, a cărui operă încearcă să reprezinte imaginea suburbiilor americane.

amintea cât era de fantastică și de neînlocuit și tânjea după ea, dar imediat ce lua din nou își amintea că nu era deloc fantastică, era sterilă și goală – neuro-mecanică și mirosind a moarte. În vremurile de acum, mai ales, puștoaicele erau hiperactive în felul în care și-o trăgeau, trecând grăbite prin toate pozițiile cunoscute tuturor speciilor, făcând toate alea, cu păsăricile lor de puștoaice prea lipsite de aromă și prea atent bărbierite pentru a fi măcar clasate drept părți ale corpului uman. Își aducea aminte mai multe detalii din cele câteva ore petrecute cu Patty Berglund decât își amintea dintr-un deceniu de puștoaice pe sprânceană. Bineînțeles, o știa pe Patty dintotdeauna și fusese dintotdeauna atras de ea; lunga așteptare fusese cu siguranță un factor. Dar exista de asemeni în ea ceva intrinsec mai uman decât în suratele ei mai tinere. Mai dificil, mai solicitant, mai demn de a-l avea. Iar acum că mădularul lui cel profetic, vergeaua lui magică, îi indica din nou direcția către ea, nu reușea să-și amintească de ce anume nu profitase din plin de ocazia pe care o avusese cu ea. O noțiune greșită a bunătății, pe care acum nu o mai înțelegea, îl împiedicase să meargă la hotelul ei în Philadelphia ca să se mai bucure o dată de ea. Faptul că-l trădase o dată pe Walter, în miezul unei nopți răcoroase din nord, ar fi trebuit să îl împingă înainte, s-o mai facă de sute de ori și să și-o scoată din sistem. Dovada a cât de mult își dorise să facă asta se afla chiar acolo, în cântecele pe care le scrisese pentru albumul *Lacul fără nume*. Își transformase în artă dorința nesatisfăcută. Dar acum, după ce realizase arta aceea și-i culesese roadele cele îndoielnice, nu mai avea motive să renunțe în continuare la un lucru pe care încă îl dorea. Și dacă Walter urma apoi, la rândul lui, să se simtă îndreptățit să aibă o aventură cu fătuca indiană și înceta să mai fie un moralist atât de enervant, cu atât mai bine pentru toți cei în cauză.

Vineri seara a luat un tren de la Washington la Newark. Încă nu se simțea în stare să asculte muzică,

dar în MP3-playerul lui, care nu era Apple, avea un fișier cu zgomot roz – zgomot alb deplasat către frecvențele joase, capabil să neutralizeze orice sunet ambiental pe care lumea i-l putea arunca – și punându-și niște căști mari, căptușite cu bureți, aplecat spre fereastră și ținând în mână un roman de Bernhard, foarte aproape de față, a reușit să-și asigure o intimitate totală până când trenul a oprit în Philly. Aici un cuplu de albi, cam pe la douăzeci de ani, care purtau tricouri albe și mâncau înghețată albă din niște pahare de hârtie ceruită, s-au așezat pe locurile eliberate din fața lui. Albul extrem al tricourilor lor i se părea a fi culoarea regimului Bush. Fătuca și-a lăsat imediat scaunul pe spate ocupându-i spațiul, și atunci când și-a terminat înghețata, câteva minute mai târziu, a mototolit paharul și l-a aruncat sub scaun, acolo unde erau picioarele lui.

Cu un oftat apăsat, Richard și-a dat jos căștile de la urechi, s-a ridicat și i-a aruncat paharul în poală.

— Iisuse! țipă ea cu o scârbă totală.

— Hei, omule, ce dracu? spuse tovarășul ei cel strălucitor de alb.

— Ai aruncat asta peste picioarele mele, spuse Katz.

— Nu ți l-a aruncat în *poală*.

— O realizare de-a dreptul nemaipomenită, spuse Katz. Să iei apărarea prietenei tale care aruncă un recipient mânjit de înghețată pe picioarele cuiva.

— E un *tren public*, spuse fata. Ar trebui să iei un avion particular dacă nu știi cum să te porți cu oamenii.

— Mda, o să-ncerc să-mi amintesc chestia asta data viitoare.

Tot restul drumului până la Washington, cei doi s-au tolănit pe spătarele scaunelor lor, invadându-i și mai mult spațiul. Nu păreau să-l fi recunoscut, însă, dacă o făcuseră, cu siguranță aveau în curând să scrie pe blogul lor ce tâmpit era Richard Katz.

Deși cântase destul de des în Washington de-a lungul anilor, orizontalitatea orașului și bulevardele

lui enervant de diagonale nu încetau niciodată să-l bage în sperieți. Aici se simțea ca un șobolan într-un labirint guvernamental. Din câte își dădea el seama de pe bancheta din spate a taxiului, șoferul nu-l ducea în Georgetown, ci la ambasada israeliană, pentru un interogatoriu exhaustiv. Pietonii din fiecare cartier păreau să fi luat cu toții aceleași pastile împotriva eleganței. Ca și când stilul individual ar fi fost o substanță volatilă care se evapora în golul trotuarelor și în piețele infernal de largi ale capitalei. Întregul oraș era o poruncă monosilabică adresată lui Katz, în geaca lui ponosită de motociclist. Care îi spunea: mori.

Locuința din Georgetown avea totuși un anume stil. Așa cum înțelesese Katz, Walter și Patty nu aleseseră singuri această casă, dar, cu toate acestea, ea reflecta un excelent gust aristocratic urban, la care se așteptase din partea lor. Avea un acoperiș de șindrilă, multe lucarne și ferestre înalte la parter, care dădeau înspre ceva care chiar semăna cu o mică peluză. Deasupra soneriei se afla o plăcuță care anunța discret prezența TRUSTULUI MUNTELE DE AZUR.

Jessica Berglund îi deschise ușa. Katz nu o mai văzuse de când era în liceu și zâmbi cu plăcere observându-i aerul adult și feminin. Părea supărată și absentă totuși, și de-abia îl salută.

— Bună, hm, spuse ea, vino la bucătărie, bine?

Privi peste umăr înspre un hol lung parchetat. Fata indiană se afla la capătul lui.

— Bună, Richard, strigă ea, făcându-i agitată cu mâna.

— O secundă numai, spuse Jessica. O luă de-a lungul coridorului, iar Katz o urmă ducându-și geanta cu hainele pentru noapte, trecând pe lângă o încăpere plină cu birouri și dulapuri și o altă încăpere mai mică, cu o masă de conferințe. Locul mirosea a semiconductori încălziți și a hârtii proaspete. În bucătărie se afla o masă mare, de lemn, pe care o recunoscu din St. Paul.

— Scuză-mă o secundă, spuse Jessica, din nou, în timp ce o urma pe Lalitha într-o încăpere cu aspect mai formal din spatele casei.

— Eu *sunt* tânără, o auzi el spunând. Ok? Eu sunt persoana tânără de aici. Înțelegi asta?

Lalitha:

— Da! Bineînțeles. De asta e atât de minunat că ai venit cu noi. Tot ce vreau să spun este că nici eu nu sunt bătrână, înțelegi...

— Ai douăzeci și șapte!

— Și asta nu-nseamnă tânără?

— Câți ani aveai când ai primit primul telefon celular? Când ai început să intri online?

— Eram în facultate. Dar, Jessica, ascultă...

— E o *mare diferență* între facultate și liceu. Există un fel cu totul diferit în care oamenii comunică acum. Un fel pe care cei de vârsta mea au început să-l deprindă cu mult mai devreme decât tine.

— Știu asta. Nu ne contrazicem pe tema asta. Chiar nu înțeleg de ce ești atât de supărată pe mine.

— De ce sunt supărată? Pentru că l-ai făcut pe tata să creadă că ești marea expertă în problema tinerilor, dar *nu* ești marea expertă, după cum tocmai ai demonstrat-o din plin.

— Jessica, știu diferența dintre un sms și un email. Am făcut o greșeală de exprimare pentru că sunt obosită. Nu prea am dormit toată săptămâna. Nu e drept să faci atâta caz din cauza asta.

— Măcar *trimiți* sms-uri?

— Nu trebuie s-o fac. Avem BlackBerry, care poate face același lucru, doar că mai bine.

— Nu e același lucru! *Dumnezeule!* Despre asta vorbesc! Dacă nu ai crescut cu celulare din liceu, nu înțelegi că telefonul tău e foarte, foarte diferit de email. E un fel cu totul diferit de a intra în legătură cu oamenii. Am prieteni care nici măcar nu prea-și mai verifică mailul. Și dacă tu și tata aveți de gând să vă adresați tinerilor din facultate, e foarte important să înțelegeți asta.

— Bine, atunci. Fii furioasă pe mine. Rămâi furioasă pe mine. Dar încă mai am treabă de făcut în seara asta și trebuie să mă lași în pace.

Jessica se întoarse la bucătărie, clătinând din cap, cu dinții încleștați.

— Scuze, spuse ea. Probabil vrei să faci un duș și să mănânci ceva. E o sufragerie la etaj pe care cred c-ar fi drăguț s-o mai folosim din când în când. Eu am o... hm. Se uită împrejur, absentă. Eu mi-am făcut o salată mare și niște paste pe care le reîncălzesc. Mai am și niște pâine bună, pâinea proverbială, pe care mama se pare că e incapabilă să o cumpere când ți se umple casa de oaspeți la sfârșit de săptămână.

— Nu-ți face griji în privința mea, spuse Katz. Mai am o bucată de sendviș în geantă.

— Nu. Voi urca și eu să-ți țin companie. Doar că lucrurile sunt puțin cam dezorganizate pe aici. Casa asta este de-a dreptul... de-a dreptul... de-a dreptul... își încleștă degetele de la mâini. Îhhh! Casa asta!

— Liniștește-te, spuse Katz. E grozav să te revăd.

— Cum or *trăi* când nu sunt eu aici? Asta e ceva ce nu înțeleg. Cum funcționează toată treaba chiar și la nivelul cel mai de jos, al ducerii gunoiului. Jessica închise ușa bucătăriei și își coborî vocea. Dumnezeu știe ce mănâncă *ea*. Mama susține că trăiește cu Cheerios, lapte și sendvișuri cu brânză. Și banane. Dar unde e toată mâncarea asta? Nu e strop de *lapte* în frigider.

Katz schiță un gest vag cu mâna, ca pentru a sugera că nu putea fi tras la răspundere pentru asta.

— Și, înțelegi, se-ntâmplă să știu câte ceva despre bucătăria regională indiană, spuse Jessica. Pentru că mulți dintre prietenii mei de la facultate erau indieni. Și *cu ani* în urmă, când am venit prima dată aici, am întrebat-o dacă putea să mă învețe și pe mine cum se prepară niște specialități regionale, de pildă din Bengal, unde s-a născut ea. Respect foarte mult tradițiile oamenilor și am crezut că puteam pregăti o masă frumoasă împreună, ea și

cu mine, și chiar să ne așezăm în sufragerie să mâncăm ca o familie. Am crezut că asta ar fi ca lumea, din moment ce ea e indiană, iar pe mine mă interesează gastronomia. Iar ea a râs de mine și mi-a spus că nu putea fierbe un ou. Se pare că părinții ei erau amândoi ingineri și nu gătiseră niciodată o masă adevărată în toată viața lor. Și așa s-a dus pe apa sâmbetei planul *acela.*

Katz îi zâmbea, amuzându-se de felul întâmplător în care combinase și amestecase în ființa ei, compactă și unitară, personalitățile părinților ei. Vorbea ca Patty și era scandalizată precum Walter, și totuși pe de-a-ntregul ea însăși. Părul blond îi era prins la spate și legat cu atâta severitate încât părea să-i tragă de sprâncene ridicându-i-le, accentuându-i astfel expresia de surpriză intrigată și ironie. Nu se simțea câtuși de puțin atras de ea și o plăcea cu atât mai mult din pricina asta.

— Deci unde sunt ceilalți? întrebă el.

— Mama este la sala de sport, la „muncă". Iar tata, de fapt, nu știu. La o ședință oarecare în Virginia. Mi-a zis să-ți spun că o să vă întâlniți în cursul dimineții – intenționa să se întoarcă în seara asta, dar a intervenit ceva.

— Când se-ntoarce acasă mama ta?

— Târziu, sunt sigură. Știi, acum nu-i deloc evident, dar când eram mică era o mamă de-a dreptul grozavă. Adică, de pildă, știi că gătea? Făcea oamenii să se simtă bineveniți. Punea flori într-o vază de lângă pat. Se pare că asta e ceva ce aparține acum trecutului.

În rolul ei de gazdă de urgență, Jessica l-a condus pe Katz pe o scară îngustă din spatele casei, i-a arătat dormitoarele de la etajul doi care fuseseră transformate în cameră de zi, sufragerie și camera familiei, încăperea cea mică în care Patty avea un calculator și o canapea extensibilă, camera la fel de mică în care el avea să doarmă.

— Acesta este în mod oficial dormitorul fratelui meu, spuse ea, dar pun pariu că n-a petrecut zece nopți în el de când s-au mutat aici.

Într-adevăr nu se zărea nici urmă de Joey, ci doar alte piese de mobilier impregnate de bunul-gust al lui Walter și Patty.

— Ce mai face Joey?

Jessica strânse din umeri.

— Nu sunt persoana cea mai indicată s-o întrebi.

— Voi doi nu vorbiți?

Ea-l privi pe Katz cu niște ochi amuzant de larg deschiși și oarecum bulbucați.

— Vorbim câteodată, când și când.

— Și cum îi e? Cum mai stă treaba?

— Ei bine, a devenit republican, așa că discuțiile noastre nu tind să fie foarte plăcute.

— Ah.

— Ți-am pus niște prosoape. Ai nevoie și de halat de baie?

— Nu am folosit niciodată halat de baie, nu.

Când a coborât, o jumătate de oră mai târziu, după ce și-a făcut un duș și și-a pus un tricou curat, a găsit cina așteptându-l pe masa din sufragerie. Jessica era așezată în capătul cel îndepărtat al mesei cu brațele strâns încrucișate – era o fată foarte crispată – și-l privea în timp ce mânca.

— Apropo, felicitări, spuse ea, pentru toate câte s-au petrecut. A fost foarte ciudat dintr-odată să încep să te aud pretutindeni, și să te văd în *playlist*-ul tuturor.

— Dar tu? Ce-ți place să asculți?

— Mie-mi place mai degrabă muzica tradițională, în special cea din Africa și America de Sud. Dar mi-a plăcut albumul tău. Am recunoscut cu siguranță lacul.

Era posibil să fi încercat să spună ceva prin asta, dar la fel de bine se putea să nu fi încercat. Patty îi spusese oare ce se întâmplase la lac? Ei, și nu lui Walter?

— Și ce se-ntâmplă? întrebă el. Părea că aveai o mică problemă cu Lalitha.

Din nou ochii ei căscându-se amuzați, cu ironie.

— Ce? întrebă el.

— O, nimic. Doar că mi-am cam pierdut puțin răbdarea cu cei din familia mea în ultima vreme.

— Să înțeleg că le face probleme părinților tăi?

— Mm.

— Pare ca lumea. Deșteaptă, energică, devotată.

— Mm.

— Vrei să-mi spui ceva?

— Nu! Cred doar că și-a cam pus ochii pe tata. Și asta o cam dă gata pe mama. Să vadă cum se întâmplă totul sub ochii ei. Eu cred, într-un fel, că atunci când cineva e căsătorit, îl lași în pace, așa-i? Nu te băga dacă sunt căsătoriți. Așa-i?

Katz își drese vocea, nesigur unde vor duce toate astea.

— Teoretic, da, spuse el. Dar viața devine complicată când ești mai în vârstă.

— La urma urmei, asta nu înseamnă că trebuie s-o plac. Nu înseamnă că trebuie s-o accept. Nu știu dacă ești la curent cu faptul că locuiește la etaj...? E aici *tot timpul*. E aici mai mult decât mama. Și pur și simplu nu mi se pare corect. Sentimentul meu e că trebuie să se mute de aici și să-și găsească propriul loc. Dar nu cred că tata vrea asta.

— Și de ce nu vrea asta?

Jessica îi zâmbi strâmb lui Katz, nefericită.

— Părinții mei au multe probleme. Nu trebuie să fii medium ca să vezi asta. Adică, mama are o depresie puternică. De ani de zile. Și nu o poate depăși. Dar se iubesc unul pe celălalt, *știu* că se iubesc, și pur și simplu mă înnebunește să văd ce se petrece aici. Dacă ar vrea pur și simplu *să plece* – vorbesc despre Lalitha – dacă pur și simplu ar pleca, ca mama să mai poată avea din nou o șansă...

— Tu și mama ta sunteți apropiate?

— Nu. Nu prea.

Katz mâncă în tăcere, așteptând să audă mai multe. Părea, spre norocul lui, s-o fi prins pe Jessica într-o stare de spirit care-o făcea să facă mărturisiri persoanei celei mai la îndemână.

— Adică, ea se străduiește, continuă Jessica. Dar are un adevărat talent de a spune lucruri aiurea. Nu-mi respectă felul de a gândi. Cu alte cuvinte, nu înțelege că sunt de fapt un adult inteligent care

poate gândi cu mintea lui...? Prietenul meu din facultate era incredibil de dulce, iar ea s-a purtat de-a dreptul oribil cu el. Parcă îi era teamă că aveam să mă mărit cu el, așa că a trebuit să facă întruna haz pe socoteala lui. El a fost primul meu iubit adevărat și n-am vrut decât să am ceva timp să mă bucur de asta, dar ea nu l-a lăsat în pace. O dată, eu și William am venit acasă la sfârșit de săptămână, ca să mergem pe la muzee și să participăm la un marș pentru căsătoriile homosexualilor. Stăteam aici, iar ea a început să-l întrebe dacă îi plăcea atunci când fetele își arătau sânii pe la petrecerile frățiilor. Citise nu știu ce articol tâmpit în ziar despre băieții care le strigau fetelor să-și arate sânii. Iar eu îi zic: nu mamă, eu nu sunt la Virginia. Noi nu avem frății în facultatea mea, asta nu-i decât o prostie din Epoca de Piatră pe care-o fac puștanii sudiști, eu nu merg în Florida pentru vacanța de primăvară, noi nu suntem la fel ca ăia din articolul tău tâmpit. Dar ea nu se potolea deloc. Îl tot întreba pe William cum i se păreau sânii celorlalte fete. Și tot se prefăcea surprinsă atunci când el spunea că nu-l interesau. *Știa* că era sincer, ca să nu mai zic că era incredibil de stânjenit că mama iubitei sale îi vorbea despre sâni, dar ea se purta de parcă nu-l credea. Pentru ea, toată treaba era o glumă. Voia ca *eu* să râd de William. Care, da, se prindea cam greu câteodată. Dar, zic eu, mă lași și pe mine să-mi dau seama singură de asta?

— Deci îi pasă de tine. Nu voia să te măriți cu cineva nepotrivit.

— Nu aveam de gând să mă mărit cu el! Asta-i chestia!

Ochii lui Katz erau ațintiți asupra sânilor ei care erau în mare parte ascunși de brațele ei strâns încrucișate. Avea pieptul mic la fel ca mama ei, dar era mai puțin bine proporționată. Ceea ce simțea acum era că dragostea lui pentru Patty o cuprindea, prin extensie, și pe fiica ei, mai puțin dorința de a se culca cu ea. Înțelegea ce anume voise Walter să spună când o descrisese ca pe o persoană tânără

care-i dădea unui bătrân speranță pentru viitor. Toate luminițele ei păreau a fi în mod clar aprinse.

— O să ai o viață frumoasă, îi spuse el.

— Mulțumesc.

— Ai o minte limpede. Îmi pare foarte bine să te revăd.

— Știu, și mie, spuse ea. Nici măcar nu-mi aduc aminte când te-am văzut ultima dată. Poate în liceu?

— Lucrai într-o cantină. Tatăl tău m-a dus acolo să te văd.

— Așa-i, anii în care-mi construiam un CV. Aveam vreo șaptișpe activități extrașcolare. Eram ca Maica Tereza în viteză.

Katz se mai servi cu niște paste, care aveau printre ele măsline și un fel de salată verde. Da, rucola: se întorsese la adăpostul lumii bune. O întrebă pe Jessica ce ar face dacă părinții ei s-ar despărți.

— Uau, nu știu, spuse ea. Sper că n-o vor face. Crezi c-o vor face? Asta ți-a zis tata?

— Eu n-aș scoate asta din discuție.

— Păi, bănuiesc că atunci voi fi și eu în rând cu ceilalți. Jumătate dintre prietenii mei vin din familii destrămate. Doar că nu mi-am închipuit că așa ceva ni s-ar putea întâmpla nouă. Până a apărut Lalitha.

— Știi, pentru un tango e nevoie de doi. Nu trebuie s-o acuzi prea mult.

— O, crede-mă, îl voi acuza și pe tata. Îl voi acuza și pe el cu siguranță. Simt asta în vocea lui și e de-a dreptul... tulburător. Cu totul *aiurea*. Adică, mereu am crezut că-l cunosc foarte bine. Dar se pare că nu.

— Dar mama ta?

— În mod clar și ea e nefericită în toată povestea asta.

— Nu, dar dacă ar fi ea cea care ar vrea să plece? Cum te-ai simți?

Uimirea lui Jessica la această întrebare risipi orice bănuială cum că Patty i s-ar fi confesat.

— Nu cred că ar face asta vreodată, spuse ea. Doar dacă tata nu o determină să facă asta.

— E destul de fericită?

— Ei bine, Joey spune că nu este. Cred că-i spune lui Joey multe chestii pe care nu mi le spune mie. Sau poate că Joey inventează tot felul de lucruri ca să mă necăjească pe mine. Adică, e clar că întotdeauna face haz pe socoteala tatei, dar asta nu înseamnă nimic. Ea face haz de toată lumea – sunt sigură că asta mă include și pe mine când nu sunt de față ca s-o aud. Cu toții suntem foarte amuzanți pentru ea, și asta mă enervează la culme, bineînțeles. Dar ține cu adevărat la familia ei. Nu cred că-și poate imagina cum ar fi să schimbe ceva.

Katz se întreba dacă asta putea fi adevărat. Patty îi spusese ea însăși, cu patru ani înainte, că nu era interesată să-l părăsească pe Walter. Dar profetul din pantalonii lui Katz insista să susțină contrariul, iar Joey era probabil mai demn de încredere decât sora sa în ceea ce privea fericirea mamei lor.

— Mama ta este o persoană ciudată, nu-i așa?

— Îmi pare rău de ea, spuse Jessica, ori de câte ori nu sunt supărată pe ea. E atât de deșteaptă, și nu a făcut nimic cu viața ei în afară de faptul că a fost o mamă bună. Singurul lucru pe care-l știu cu siguranță este că *eu* nu voi rămâne niciodată acasă cu copiii *mei*, fără să am altă ocupație.

— Deci crezi că vrei copii. Cu toată criza populației mondiale.

Ea îl privi cu ochii mari și se înroși.

— Poate unul sau doi. Dacă voi întâlni vreodată tipul potrivit. Ceea ce pare puțin probabil să se petreacă în New York.

— New Yorkul este un loc dur.

— Doamne, mulțumesc. Mulțumesc că spui asta. Niciodată în viața mea nu m-am simțit mai mică, invizibilă și pierdută ca în ultimele opt luni. Credeam că New Yorkul este o mare scenă a întâlnirilor. Dar tipii de aici sunt fie niște ratați sau niște nenorociți, fie însurați. E *înspăimântător.* Adică, știu că nu sunt o frumusețe sau ceva de genul ăsta, dar cred că

merit cel puțin cinci minute de conversație politicoasă. Au trecut deja opt luni și încă mai aștept acele cinci minute. Nici măcar nu-mi mai vine să ies, e atât de demoralizant.

— Nu-i vina ta. Ești o tipă care arată bine. Poate că ești prea drăguță pentru New York. Aici se practică o economie la sânge.

— Dar cum se face că sunt atâtea fete ca mine? Și nici un tip? Toții tipii de treabă s-au decis oare să plece în altă parte?

Katz se gândi la tinerii pe care-i cunoștea în New Yorkul cel mare, inclusiv la colegii lui din trupa Walnut Surprise, și nu-i veni nici unul în minte în care să aibă încredere pentru o întâlnire cu Jessica.

— Toate fetele vin aici pentru a publica, pentru artă și nonprofit, îi spuse el. Tipii vin pentru bani și muzică. Așa se face selecția pe aici. Fetele sunt de treabă și dezinteresate, băieții sunt niște cretini ca și mine. Nu trebuie s-o iei ca pe ceva personal.

— Mi-ar plăcea să am măcar o *singură* întâlnire drăguță.

Regreta că-i spusese că arată bine. Sunase vag a invitație și spera că ea n-o luase în felul acela. Din păcate, se părea că așa o luase.

— Chiar ești cretin? întrebă ea. Sau doar ziceai așa?

Nota de flirt provocator era alarmantă și trebuia strivită în fașă.

— Am venit până aici ca să-i fac un serviciu tatălui tău, spuse el.

— Asta nu dovedește că ești un cretin, spuse ea pe un ton provocator.

— Crede-mă. Ba da.

Îi aruncă cea mai dură privire pe care știa s-o arunce unei persoane și văzu că o sperie puțin.

— Nu înțeleg, spuse ea.

— Nu sunt aliatul tău pe frontul indian. Sunt dușmanul tău.

— Ce? De ce? Ce-ți pasă?

— Ți-am spus. Sunt un cretin.

— Iisuse. Bine. Se uită în jos, spre fața de masă, cu sprâncenele ridicate, nedumerită, speriată și enervată în același timp.

— Pastele astea sunt excelente, apropo. Mulțumesc pentru ele.

— Nici o problemă. Ia și salată, spuse ea ridicându-se de la masă. Cred că o să urc și o să citesc un pic. Anunță-mă dacă ai nevoie de altceva.

El dădu din cap, iar ea părăsi încăperea. Îi părea rău de fată, dar treaba lui în Washington era una murdară, și nu avea rost s-o îndulcească. După ce-a terminat de mâncat, s-a apucat să cerceteze cu grijă vasta colecție de cărți a lui Walter și colecția încă și mai vastă de CD-uri și LP-uri, și apoi s-a retras sus, în camera lui Joey. Voia să fie persoana care să intre într-o încăpere în care se afla Patty, nu persoana care să aștepte într-o încăpere în care intra ea. Să fii persoana care aștepta însemna să fii persoana vulnerabilă; nu era stilul lui Katz. Deși în mod normal evita dopurile pentru urechi, din cauza adevăratei simfonii de zgomote pe care i-o provocau, acum simțea nevoia să folosească o pereche pentru a nu sta și asculta disperat zgomotul de voci și pași.

În dimineața următoare, a zăbovit în camera sa până aproape de ora nouă, înainte de a coborî scara din spate în căutarea micului dejun. Bucătăria era goală, însă cineva, probabil Jessica, făcuse cafeaua, tăiase niște fructe și adusese brioșe. O ploaie ușoară de primăvară cădea în curtea din spate, pe narcisele albe și galbene și pe umerii caselor din vecini, foarte apropiate. Auzind voci dinspre partea din față a casei, Katz rătăci pe coridor ducând cu el cafeaua și o brioșă și îi găsi pe Walter, pe Jessica și pe Lalitha, cu toții ferchezuiți și dichisiți de dimineață și cu părul spălat, așteptându-l în sala de conferințe.

— Bun, ești aici, spuse Walter. Putem începe.

— Nu mi-am dat seama că ne întâlnim atât de devreme.

— E ora nouă, spuse Walter. Asta e zi de muncă pentru noi.

El și Lalitha erau așezați unul lângă altul aproape de mijlocul mesei celei mari. Jessica era departe, în capătul cel mai îndepărtat, cu brațele încrucișate, emanând cu încordare scepticism și încăpățânare. Katz se așeză de cealaltă parte a mesei.

— Ai dormit bine? întrebă Walter.

— Am dormit bine. Unde-i Patty?

Walter strânse din umeri.

— Ea nu participă la întâlnire, dacă la asta te referi.

— Încercăm de fapt să realizăm ceva, spuse Lalitha. Nu încercăm să ne petrecem ziua întreagă făcând haz de cât de imposibil este să realizăm ceva.

Mââârrrr!

Ochii Jessicăi se mișcau de la o persoană la alta, observând totul. La o privire mai atentă, Walter avea niște cearcăne groaznice la ochi, iar degetele lui se mișcau întruna, fără să fie clar dacă tremurau sau băteau darabana pe suprafața mesei. Lalitha părea și ea un pic istovită, fața ei oacheșă având o paloare albăstruie. Observând relația dintre trupurile lor, unghiul deliberat care-i îndepărta, Katz se întreba dacă scânteia dintre ei își făcuse deja treaba. Păreau mohorâți și vinovați, ca niște amanți obligați să se ferească în public. Sau invers, ca niște oameni care nu au ajuns încă la o înțelegere și nu sunt mulțumiți unul de celălalt. În oricare din cazuri, situația merita ținută sub control.

— Așadar, vom începe cu o problemă, spuse Walter. Problema este că nimeni nu îndrăznește să facă din suprapopulare o temă de discuție la nivel național. Și de ce nu? Pentru că subiectul este unul periculos. Pentru că pare ceva fumat. Pentru că, asemenea încălzirii globale, nu am ajuns încă în punctul în care consecințele devin de netăgăduit. Și pentru că părem niște elitiști dacă încercăm să le spunem oamenilor săraci și persoanelor needucate să nu mai facă atâția copii. Întemeierea familiilor numeroase este invers proporțională cu situația economică și la fel și vârsta la care fetele încep să facă copii, ceea ce este la fel de periculos din punct

de vedere al statisticilor. Ai putea reduce rata creșterii populației la jumătate doar dublând vârsta medie a fetelor care devin mame pentru prima oară, de la optsprezece până la treizeci și cinci de ani. Acesta-i un motiv pentru care șobolanii se înmulțesc atât de repede față de leoparzi – pentru că ating maturitatea sexuală atât de devreme, în comparație cu leoparzii.

— Deja apare o problemă legată de analogia aceasta, bineînțeles, spuse Katz.

— Exact, spuse Walter. Iarăși intervine elitismul. Leoparzii sunt o specie „superioară" șobolanilor sau iepurilor. Deci acesta-i un alt aspect al problemei: îi transformăm pe săraci în rozători atunci când atragem atenția asupra ratei mari de nașteri și asupra vârstei scăzute la care se reproduc pentru prima dată.

— Cred că analogia cu țigările e mai bună, spuse Jessica de la capătul îndepărtat al mesei. Era clar că mersese la o facultate scumpă și învățase să-și spună părerea în timpul seminariilor. Oamenii cu bani își pot procura Zoloft și Xanax. Așa că atunci când pui taxe pe țigări și pe alcool, îi lovești cel mai tare pe cei săraci. Faci drogurile ieftine să fie cele mai scumpe.

— Așa-i, spuse Walter. Foarte bună observație. Și se aplică și la religie, care este un alt drog important pentru oamenii care nu au o situație economică. Dacă încercăm să ne luăm de religie, care este adevăratul nostru dușman, ne luăm de cei oprimați economic.

— Și cu armele e la fel, spuse Jessica. Vânătoarea este pentru cei defavorizați.

— Ha, spune-i asta domnului Haven, zise Lalitha cu accentul ei stâlcit. Spune-i asta domnului Dick Cheney.

— Nu, de fapt Jessica are dreptate, spuse Walter.

Lalitha se întoarse înspre el.

— Adevărat? Nu înțeleg. Ce are vânătoarea de-a face cu populația?

Jessica își dădu ochii peste cap, enervată.

Asta ar putea să fie o zi lungă, se gândi Katz.

— Totul se învârte în jurul aceleiași probleme a libertăților personale, spuse Walter. Oamenii au venit în țara asta fie pentru bani, fie pentru libertate. Dacă nu ai bani, te agăți de libertățile tale cu atât mai multă furie. Chiar dacă fumatul te omoară, chiar dacă nu-ți permiți să-ți hrănești copiii, chiar dacă odraslele tale sunt împușcate de maniaci înarmați. Poți fi sărac, dar singurul lucru pe care nimeni nu ți-l poate lua este libertatea de a-ți strica viața în orice fel ai dori să faci asta. Asta este ceea ce a descoperit Bill Clinton – că nu putem câștiga alegerile candidând împotriva libertăților personale. Nu împotriva armelor, mai ales.

Faptul că Lalitha dădea din cap într-un gest de încuviințare supusă, mai degrabă decât îmbufnată, clarifica situația. Ea încă mai cerșea, iar Walter încă mai rezista. El se afla în elementul lui natural, în fortăreața lui personală, atunci când i se permitea să vorbească abstract. Nu se schimbase deloc față de cum fusese în anii aceia petrecuți la Macalester.

— Cu toate astea, adevărata problemă, spuse Katz, este capitalismul pieței libere. Așa-i? Doar dacă nu vorbim cumva de a scoate dreptul de reproducere în *ilegalitate*, problema voastră nu e libertatea individuală. Adevăratul motiv pentru care nu obțineți nici un ecou cultural în privința suprapopulării este că, dacă vorbești despre mai puțini bebeluși, asta înseamnă să vorbești despre o limitare a creșterii. Corect? Iar creșterea nu este un aspect secundar oarecare al ideologiei pieței libere. Este esența ei. Corect? În teoria economică a pieței libere, trebuie să scoți din ecuație lucruri precum mediul. Care era termenul care-ți plăcea ție? „Externalități"?

— Ăsta-i cuvântul, așa e, spuse Walter.

— Nu cred că teoria s-a schimbat atât de mult de când eram noi la școală. Teoria este că nu există nici o teorie. Corect? Capitalismul nu face față unei discuții despre limite pentru că întregul țel al capitalismului este creșterea nelimitată a capitalului.

Dacă vrei să te faci auzit în mass-media capitalistă și să comunici într-o cultură capitalistă, suprapopulația nu are nici un sens. Este de-a dreptul un nonsens. Și asta este adevărata problemă.

— Atunci poate ar fi mai bine să ne oprim aici, spuse sec Jessica. Din moment ce nu e nimic de făcut.

— Nu eu am inventat problema, îi spuse Katz. Eu doar vă atrag atenția asupra ei.

— Cunoaștem problema, spuse Lalitha. Dar suntem o organizație pragmatică. Nu încercăm să răsturnăm întregul sistem, încercăm doar să ameliorăm lucrurile. Încercăm să aducem problema crizei în discuția culturală, înainte de a fi prea târziu. Vrem să facem în privința populației același lucru pe care Gore îl face cu schimbarea climaterică. Avem un milion de dolari în numerar și există câteva măsuri practice pe care le putem lua chiar acum.

— Mie de fapt mi-ar conveni schimbarea întregului sistem, spuse Katz. Puteți merge înainte și mă puteți înscrie și pe mine în chestia asta.

— Motivul pentru care sistemul nu poate fi răsturnat în țara asta, spuse Walter, este libertatea. Motivul pentru care piața liberă a Europei este atenuată de socialism este acela că ei nu se agață atât de tare de libertățile personale. Ei au și o rată mai scăzută a creșterii populației, în ciuda nivelurilor ridicate de venit. Europenii sunt în general mai raționali. Iar discuția despre drepturile din țara asta nu este rațională. Se poartă la un nivel emoțional și al resentimentului de clasă, ceea ce face ca dreapta să fie atât de bună la a o exploata. Și iată de ce vreau să mă întorc la ceea ce spunea Jessica despre țigări.

Jessica făcu un gest de invitație ca și când ar fi spus: Mulțumesc!

Dinspre hol se auzi zgomot, probabil era Patty care umbla prin bucătărie pe tocuri. Katz, simțind nevoia unei țigări, îi luă lui Walter ceașca goală de cafea și-și pregăti în schimb un cocoloș de tabac, pentru a-l mesteca.

— Schimbarea socială în bine lucrează de sus în jos, spuse Walter. Chirurgul general își publică raportul, oamenii educați îl citesc, copiii deștepți încep să-și dea seama că fumatul e ceva prostesc, nu *cool*, iar rata fumatului pe scară națională scade. Sau Rosa Parks rămâne așezată pe locul ei în autobuz, studenții din colegii află despre toate astea, mărșăluiesc spre Washington, iau autobuzul înspre Sud și dintr-odată avem o mișcare pentru drepturile civile pe plan național. Ne aflăm acum într-un punct în care orice persoană cu o educație rezonabilă poate să înțeleagă problema creșterii populației. Astfel că pasul următor este să facem să fie la modă ca studenților să le pese de asemenea probleme.

În timp ce Walter o ținea înainte pe tema studenților, Katz se încorda să audă ce anume făcea Patty în bucătărie. Își dădu seama de ciudățenia extremă a situației lui. Patty, cea pe care o voia el, era acea Patty care nu-l mai voia pe Walter: casnica ce nu mai voia să fie casnică, gospodina care voia să și-o pună cu un rocker. Dar în loc s-o sune pur și simplu și să-i spună că o dorea, el stătea ca un student din anul doi, complăcându-se în fanteziile intelectuale ale prietenului său. Ce anume avea Walter care-l făcea să iasă din joc? Se simțea ca o insectă care zburase liberă până atunci, prinsă în pânza lipicioasă a unei familii. Nu se putea abține să nu se poarte *drăguț* cu Walter pentru că îi plăcea de el; dacă nu i-ar fi plăcut atât de mult de el, probabil că nu ar fi dorit-o pe Patty; și dacă n-ar fi dorit-o, nu ar fi stat aici prefăcându-se. Ce aiureală.

Iar acum zgomotul pașilor ei se apropia de pe coridor. Walter încetă să mai vorbească și respiră adânc, vizibil făcându-și curaj. Katz se roti cu scaunul înspre ușă. Și iat-o. Mama cea cu chipul proaspăt, care avea o latură întunecată. Purta cizme negre, o fustă comodă dintr-un brocart mătăsos în roșu și negru și o haină de ploaie șic, scurtă, în care arăta grozav, parcă era altă persoană. Katz nu-și putea aminti s-o fi văzut vreodată purtând altceva decât blugi.

— Bună, Richard, spuse ea, privind în direcția lui. Bună, la toată lumea. Cum merge?

— Doar ce ne-am apucat, spuse Walter.

— Păi atunci, să nu vă întrerup.

— Ești foarte elegantă, spuse Walter.

— Mă duc la cumpărături, răspunse ea. Poate ne mai vedem pe seară, dacă mai sunteți aici.

— Pregătești cina? întrebă Jessica.

— Nu, trebuie să lucrez până la nouă. Presupun că aș putea, dacă vreți, să trec să iau niște mâncare înainte de a pleca.

— Ar fi foarte bine, spuse Jessica, din moment ce ședința o să dureze toată ziua.

— Ei bine, mi-ar fi făcut plăcere să pregătesc cina dacă n-aveam o slujbă de opt ore.

— O, nu contează, spuse Jessica. Lasă. Vom ieși în oraș.

— Sună a fi soluția cea mai simplă, încuviință Patty.

— Deci, cam așa, spuse Walter.

— Da, deci, cam așa, răspunse ea. Sper să aveți cu toții o zi plăcută.

După ce enervase, ignorase sau dezamăgise rapid pe fiecare dintre cei patru, ieși pe hol continuându-și drumul spre ușa de la intrare. Lalitha, care butonase pe telefonul ei BlackBerry din momentul în care Patty își făcuse apariția, părea cea mai evident nefericită.

— Acum lucrează șapte zile pe săptămână sau cum? întrebă Jessica.

— Nu, nu de obicei, răspunse Walter. Nu sunt sigur ce înseamnă asta.

— Deși întotdeauna înseamnă ceva, nu-i așa? murmură Lalitha în timp ce apăsa tastele aparatului.

Jessica se întoarse înspre ea, redirecționându-și ranchiuna.

— Tu anunță-ne când termini de trimis mailurile, bine? Noi o să stăm și o să așteptăm până termini, în regulă?

Lalitha, cu buzele strânse, continua să butoneze.

— Poate faci asta mai târziu, spuse blând Walter.

Ea trânti BlackBerry-ul pe masă.

— În regulă, spuse ea. Gata!

Pe măsură ce nicotina îi circula prin corp, Katz începu să se simtă mai bine. Patty păruse sfidătoare, iar sfidarea era bună. Nici felul cum se *gătise* nu scăpase atenției lui. Pentru care motiv se gătise așa? Ca să se prezinte în fața lui. Și pentru care motiv să lucreze vineri și sâmbătă seara? Pentru a-l evita pe el. Da, pentru a juca același joc de-a v-ați ascunselea pe care și el îl jucase cu ea. Acum că plecase, o putea vedea mai bine, îi putea recepționa semnalele fără atât de mulți paraziți, își putea imagina cum își așeza mâinile pe fusta aceea frumoasă a ei, amintindu-și cât de mult îl dorise în Minnesota.

Dar între timp rămânea problema procreației excesive: prima sarcină concretă, spuse Walter, era să se gândească la un nume pentru inițiativa lor. Propria lui idee de lucru era „Tineretul împotriva Nebuniei", un omagiu personal adresat „Tineretului împotriva Fascismului", pe care-l considera (iar Katz era de acord) unul dintre cântecele cele mai frumoase pe care Sonic Youth le înregistrase vreodată. Dar Jessica era neînduplecată în găsirea unui nume care ar fi spus „da" mai degrabă decât „nu". Ceva pro, nu contra.

— Puștii de vârsta mea sunt mult mai liberi decât erați voi, explică ea. Orice miroase a elitism sau a lipsă de respect pentru punctul de vedere al altcuiva le provoacă alergie. Campania voastră nu poate fi despre ceva ce voi spuneți oamenilor să nu facă. Trebuie să fie legată de o alegere pozitivă, mișto, pe care să o facem *cu toții*.

Lalitha a sugerat numele de „Cei vii au Prioritate", care îi rănea urechile lui Katz și pe care Jessica l-a desființat cu un dispreț ucigător. Și în felul acesta s-au gândit toată dimineața, ducând acut lipsa, după părerea lui Katz, experienței unui consultant PR profesionist. Au trecut prin „Planeta singuratică", „Aer mai proaspăt", „Nesfârșitele baloane", „Coaliția celor deja născuți", „Spațiu liber", „Calitatea

vieții", „Un cort mai mic" și „E de-ajuns!" (care lui Katz i-a cam plăcut, dar celorlalți li s-a părut tot prea negativ; el l-a pus deoparte ca posibil viitor cântec sau titlu de album). Au luat în considerare „Hrăniți-i pe cei vii", „Fiți rezonabili", „Capete mai limpezi", „O cale mai bună", „Puterea e a celor puțini", „Puțin înseamnă mai mult", „Cuiburi mai goale", „Bucuria celor singuri", „Veșnic fără copii", „Fără copii la bord", „Hrănește-te pe tine însuți", „Îndrăznește să nu procreezi", „Depopulează!", „Două urale pentru oameni", „Poate nimeni", „Mai puțin de zero", „Calcă frâna", „Distruge familia", „Răcorește-te", „Spațiu personal", „Mai mult pentru mine", „Născut singur", „Spațiere", „Mai mult spațiu", „Iubește ce-i aici", „Sterp la alegere", „Sfârșitul copilăriei", „Toți copiii dați deoparte", „Nucleu în doi", „Poate nicicând" și „Care-i graba?" – și le-au respins pe toate. Pentru Katz acest exercițiu ilustra imposibilitatea generală a operațiunii și mucegaiul specific al elitismului prefabricat, dar Walter conducea discuția cu o logică de nezdruncinat, care trăda anii cei lungi petrecuți în lumea artificială a ONG-urilor. Și, oarecum în mod incredibil, dolarii pe care plănuia să-i cheltuiască erau reali.

— Eu zic să mergem pe „Spațiu liber", spuse el într-un final. Îmi place cum fură cuvântul „liber" din partea cealaltă și își însușește retorica Vestului cel cu ușile larg deschise. Dacă lucrul acesta prinde, ar putea fi numele unei întregi mișcări, nu numai al grupului nostru. Mișcarea Spațiu Liber.

— Doar eu sunt cea căreia îi sună a „spațiu liber de parcare"? spuse Jessica.

— Asta nu este o conotație chiar atât de rea, spuse Walter. Cu toții știm ce înseamnă să nu găsești loc de parcare. Mai puțini oameni pe planetă, mai multe șanse de parcare? De fapt e un exemplu de zi cu zi foarte grăitor în privința dezavantajelor suprapopulării.

— Trebuie să vedem dacă „Spațiu liber" nu este marcă înregistrată, zise Lalitha.

— La dracu' cu mărcile înregistrate, spuse Katz. Fiecare cuvânt cunoscut de oameni este înregistrat.

— Am putea lăsa un spațiu suplimentar între cuvinte, spuse Walter. Oarecum invers față de ÎntâiPlaneta! și fără semnul de exclamare. Dacă suntem dați în judecată că ar fi o marcă înregistrată, ne putem construi cazul pe spațiul suplimentar. Merge, nu-i așa? Cazul pentru Spațiu.

— Mai bine să nu fim deloc dați în judecată, spuse Lalitha.

În timpul după-amiezii, după ce și-au comandat și au mâncat niște sendvișuri, iar Patty s-a întors acasă și a ieșit din nou fără să interacționeze cu ei (Katz îi zărise vag blugii cei negri în care se îmbrăca la biroul de recepție al sălii de sport, atunci când picioarele ei se îndepărtau pe hol), cei patru membri ai consiliului Spațiului Liber au elaborat un plan de lucru pentru douăzeci și cinci de stagiari pe timpul verii, pe care Lalitha începuse deja să-i atragă și să-i angajeze. Pentru sfârșitul verii ea avea în plan un festival muzical pentru sensibilizarea publicului, organizat pe cei douăzeci de acri de pământ ai unei ferme de capre, aflată acum în posesia Trustului Muntele de Azur, în extremitatea sudică a rezervației pitulicii – plan căruia Jessica i-a găsit imediat nod în papură. Oare Lalitha nu înțelegea *deloc* noua relație a tinerilor cu muzica? Nu era suficient să aduci pe cineva cunoscut! Trebuiau să trimită douăzeci de studenți în douăzeci de orașe de pe tot cuprinsul țării care să organizeze festivaluri *locale*.

— O bătălie a trupelor, spuse Katz.

— Da, exact, douăzeci de bătălii locale diferite ale trupelor muzicale, spuse Jessica. (Fusese rece cu Katz toată ziua, dar părea recunoscătoare pentru ajutorul pe care i-l dădea în a o umili pe Lalitha.) Oferind premii în bani, ar fi atras cinci trupe mari în fiecare din cele douăzeci de orașe, toate concurând pentru dreptul de a reprezenta scena muzicală locală într-o întrecere a trupelor organizată în Virginia de Vest, la un sfârșit de săptămână, sub egida

Spaţiului Liber, cu nişte nume mari care să facă jurizarea finală şi să susţină cu aura lor cauza descreşterii populaţiei globale, să arate cât de aiurea este să ai copii.

Katz, care chiar judecând după propriile lui standarde, consumase nişte cantităţi colosale de cofeină şi nicotină, a sfârşit trezindu-se într-o stare de agitaţie extremă în care încuviinţa orice i se cerea: să scrie nişte cântece speciale pentru Spaţiul Liber, să se întoarcă la Washington în mai ca să se întâlnească cu studenţii implicaţi în proiectul Spaţiului Liber şi să ajute la îndoctrinarea lor, să-şi facă o apariţie surpriză în bătălia trupelor din New York, să fie maestrul de ceremonii al festivalului Spaţiului Liber din Virginia de Vest, străduindu-se să reconstituie Walnut Surprise astfel încât să poată cânta acolo, şi să convingă numele mari să apară alături de el şi să i se alăture în jurizarea finală. În mintea lui, nu făcea altceva decât să scrie cecuri de retragere pentru un cont fără bani, pentru că, în ciuda substanţelor chimice pe care le ingerase, adevărata substanţă care-i influenţa starea de spirit era obsesia imperativă de a i-o smulge pe Patty lui Walter: acesta era ritmul melodiei, orice altceva era o sofisticărie irelevantă. Distruge Familia: un alt titlu de cântec. Şi imediat ce familia era distrusă, nu mai trebuia să-şi ţină nici o promisiune.

Era atât de surescitat încât, atunci când şedinţa s-a terminat, pe la ora cinci, iar Lalitha s-a retras în biroul ei pentru a începe să pună planurile în aplicare şi Jessica a dispărut la etaj, el a fost de acord să iasă în oraş cu Walter. Credea că asta era ultima oară când mai ieşeau vreodată împreună. Se întâmpla ca trupa Bright Eyes[1], brusc devenită faimoasă, condusă de un tinerel talentat pe numele de Conor Oberst, cânta într-un loc cunoscut în D.C. în seara aceea. Se vânduseră toate biletele, dar Walter era dornic să ajungă în culise la Oberst şi să-i prezinte Spaţiul Liber, iar Katz, dus rău, a dat

1. Ochi strălucitori (engl.).

telefoanele necesare, deși umilitoare, pentru a obține două permise de intrare. Orice altceva era mai bine decât să-și piardă vremea prin apartament, așteptând să ajungă Patty acasă.

— Nu-mi vine să cred că faci toate lucrurile astea pentru mine, spuse Walter în restaurantul Thai, în apropiere de Dupont Circle, unde se opriseră în drumul lor ca să ia cina.

— Nu-i nici un bai. Katz ridică cu bețișorul o bucată de *satay*, se gândi dacă putea s-o mănânce sau nu, și decise că nu. Mai mult tabac deocamdată era o idee proastă, dar își scoase oricum tabachera.

— E ca și cum ne-am fi apucat în sfârșit să facem lucrurile despre care vorbeam odată, în facultate, spuse Walter. Înseamnă mult pentru mine.

Ochii lui Katz rătăceau neobosiți prin restaurant fixându-se asupra tuturor lucrurilor, numai să nu întâlnească privirea prietenului său. Avea sentimentul că trecuse în fugă de marginea unei faleze, că mai dădea încă din picioare, dar avea să se prăbușească foarte curând.

— Te simți bine? îl întrebă Walter. Pari un pic cam agitat.

— Nu, mi-e bine, bine.

— Nu pare să-ți fie bine. Ai trecut printr-o cutie întreagă cu porcărie de-aia.

— Încercam doar să nu fumez lângă tine.

— Ei bine, mulțumesc pentru asta.

Walter mâncă toată porția de *satay* în timp ce Katz scuipa în pahar, simțindu-se momentan mai liniștit, sub influența înșelătoare a nicotinei.

— Cum stau lucrurile între tine și fata aceea? întrebă el. Astăzi am simțit o chestie ciudată între voi.

Walter se înroși, fără să răspundă.

— Te culci deja cu ea?

— Doamne, Richard! Asta nu-i treaba ta.

— Oho, ăsta-i un da?

— Nu, e un nu-i-treaba-ta.

— Ești îndrăgostit de ea?

— Doamne! E de-ajuns!

— Vezi, cred că ăsta era un nume mai bun. E de-ajuns! Cu semn de exclamație. Spațiu Liber sună ca un cântec al celor de la Lynyrd Skynyrd.

— De ce te interesează atât de tare să auzi că mă culc cu ea? Care-i treaba?

— Eu doar spun ce văd.

— Păi, suntem diferiți, tu și cu mine. Înțelegi? Înțelegi că pentru unii pot să conteze și lucruri mai importante decât dacă se culcă sau nu cu cineva?

— Îhî, înțeleg. Teoretic.

— Ei bine, atunci nu mai pomeni despre asta, în regulă?

Katz se uită nerăbdător în jur, căutându-l cu privirea pe chelner. Se afla într-o stare proastă și orice făcea sau spunea Walter îl enerva. Dacă Walter era prea pămpălău ca să-și facă un plan în privința Lalithei, dacă voia s-o țină-nainte cu dl. Corectitudine, lucrul acesta nu mai însemna acum nimic pentru Katz.

— Hai să plecăm dracului de aici, spuse el.

— Ce-ai zice să mă lași să mănânc mai întâi? Poate că ție nu ți-e foame, dar mie îmi este.

— Da, sigur. Normal. Scuză-mă.

Starea începu să i se schimbe o oră mai târziu, în îmbulzeala tinerilor de la ușile Clubului 9:30. Katz nu mai fusese la un spectacol ca simplu spectator de ani de zile, nu mai mersese să asculte un idol al puștanilor de când fusese el însuși un puștan și se obișnuise atât de tare cu publicul mai matur de la concertele Traumaticilor sau cele cu Walnut Surprise, încât uitase cât de diferit putea fi un public al puștanilor. Cât de religios aproape că devenea în seriozitatea lui colectivă. Spre deosebire de Walter care, în entuziasmul lui cultural, avea toată discografia celor de la Bright Eyes și îi ridicase în slăvi devenind plictisitor în restaurantul Thai de mai devreme, Katz știa formația doar din auzite. El și Walter aveau cel puțin dublul vârstei oricărei persoane din club, oricărui băiat cu părul turtit și al oricărei gagicuțe, elegantă posesoare de forme deloc slăbănoage. Simțea că e privit și recunoscut,

pe ici, pe colo, în timp ce-și croiau drum prin sala golită la pauză, și se gândea că cu greu ar fi putut să ia o hotărâre mai proastă decât să-și facă apariția în public și să-și legitimeze, prin simpla lui prezență acolo, aprecierea unei trupe despre care nu știa mai nimic. Nu știa ce ar fi fost mai rău, să fie recunoscut și adulat sau să rămână în obscuritatea vârstei mijlocii.

— Vrei să încercăm să ajungem în culise? întrebă Walter.

— Nu pot, amice. Nu mă simt în stare.

— Doar ca să fac prezentările. Nu durează decât un minut. Pot să continui mai târziu cu o expunere în toată regula.

— Nu mă simt în stare. Nu-i cunosc pe oamenii ăștia.

Mixajul de pe durata pauzei, respectând prerogativele solistului, era unul foarte ciudat. (Katz, ca solist, urâse întotdeauna postura în care era pus în astfel de situații, manevrele și didacticismul alegerii unui mix, obligația de a dovedi ce gusturi muzicale *cool* are el, și lăsase asta pe seama colegilor de trupă.) Cei din echipa tehnică instalau o mulțime de microfoane și instrumente, în timp ce Walter îi dădea zor istorisind povestea lui Conor Oberst: că începuse să înregistreze la doisprezece ani, că încă mai locuia în Omaha, că trupa lui era mai degrabă un colectiv sau o familie, decât o trupă rock obișnuită. Puștanii năvăleau în sală pe la fiecare intrare, cu ochi strălucitori (Bright Eyes era într-adevăr un nume cu priză la public, al dracului de enervant, pentru o trupă, se gândea Katz) și urmați îndeaproape de tipe artificiale. Sentimentul pe care îl încerca, de prăbușire, nu venea chiar din invidie, nici măcar din faptul că trăise să se vadă înlocuit. Era mai degrabă disperare în fața fărâmițării lumii. Națiunea purta niște războaie terestre urâte în două țări, planeta se încălzea ca un prăjitor, iar aici, la 9:30, de jur împrejurul lui, se aflau sute de puștani după chipul și asemănarea lui Sarah, făcătoarea de pâini cu banană, cu dorințele lor dulci, cu dreptul

lor inocent – la ce anume? La emoție. La venerarea absolută a unei trupe superspeciale. La a fi lăsați în pace să repudieze, timp de o oră sau două într-o sâmbătă noaptea, cinismul și furia părinților lor. Păreau, așa cum sugerase Jessica mai devreme în cursul ședinței, să nu poarte ranchiună nimănui. Katz vedea asta în hainele lor care nu dezvăluiau nimic din furia și nemulțumirea mulțimilor din care făcuse și el parte când fusese tânăr. Ei nu se adunau din furie, ci ca să sărbătorească faptul că găsiseră, ca generație, un fel mai blând și mai respectuos de a exista. Un fel aflat, deloc întâmplător, într-o mai mare armonie cu consumismul. Și care lui îi spuneau: mori.

Oberst a apărut singur pe scenă, într-un smoching albăstrui, cu o chitară acustică prinsă de gât și a slobozit câteva acorduri solo prelungi. Era cu adevărat priceput, un geniu, și astfel cu atât mai nesuferit pentru Katz. Umorul lui sec de Artist Sensibil și Chinuit, plăcerea de a-și împinge cântecele dincolo de limitele naturale ale suportabilității, crimele meșteșugite împotriva convențiilor pop: interpreta sinceritatea, iar atunci când interpretarea amenința să dezmintă sinceritatea, interpreta neliniștea sinceră legată de dificultatea de a fi sincer. Apoi au apărut și ceilalți membri ai trupei, inclusiv cele trei Grații drăguțe din acompaniamentul vocal, îmbrăcate în rochii de vampe și, una peste alta, a fost un spectacol pe cinste – Katz nu s-a arătat într-atât de meschin încât să nege lucrul acesta. Se simțea de parc-ar fi fost singura persoană absolut trează într-o încăpere plină de bețivi, singurul necredincios la o întrunire religioasă. Era măcinat de dorul de Jersey City, de străzile lui care ucideau credința. I se părea că încă mai avea ceva de lucru acolo, în cotlonul lui spulberat, înainte ca lumea să piară cu totul.

— Ce impresie ți-au lăsat? îl întrebă amețit Walter, ceva mai târziu, în taxi.

— Cred că îmbătrânesc, spuse el.

— Mie mi s-au părut destul de grozavi.

— Cam prea multe cântece despre serialele pentru adolescenți.

— Toate sunt despre credință, spuse Walter. Noul album pare un incredibil efort panteistic de a continua să crezi în ceva într-o lume plină de moarte. Oberst introduce cuvântul „sus" în fiecare cântec. Acesta-i numele albumului, *Înălțare.* E ca o religie lipsită de aiurelile dogmei religioase.

— Îți admir capacitatea de a admira, spuse Katz. Și adăugă, în timp ce taxiul se târa prin trafic, la o intersecție în diagonală complicată: Nu cred că pot face asta pentru tine, Walter. Am atins niște cote înalte de rușine.

— Fă doar ceea ce poți. Descoperă-ți limitele. Dacă tot ceea ce vrei e să vii în mai pentru o zi sau două ca să te întâlnești cu tinerii, poate chiar să faci sex cu vreuna din fete, n-am nimic împotrivă. Asta ar fi deja destul de mult.

— Mă gândesc să mă reapuc să compun cântece.

— E grozav! Astea sunt niște vești minunate. Aproape că prefer să faci asta, în loc să lucrezi pentru noi. Dar lasă-te de construit terase, pentru numele lui Dumnezeu.

— S-ar putea să am nevoie de terase. N-am încotro.

Casa era cufundată în întuneric și tăcere când s-au întors, o singură lumină ardea în bucătărie. Walter s-a dus direct la culcare, dar Katz a mai zăbovit o vreme prin bucătărie, gândindu-se că Patty ar putea să-l audă și să coboare. În afară de orice altceva, acum tânjea după compania cuiva cu simțul ironiei. A mâncat niște paste reci și a fumat o țigară în curtea din spate. Apoi a urcat până la etajul al doilea, oprindu-se în dreptul cămăruței lui Patty. După pernele și păturile pe care le văzuse pe canapeaua extensibilă cu o seară înainte, avea impresia că acolo dormea ea. Ușa era închisă și nu răzbătea nici o lumină.

— Patty, spuse el cu o voce pe care ea ar fi putut s-o audă dacă ar fi fost trează.

Ascultă atent, deranjat de țiuitul din urechi.

— Patty, strigă el din nou.

Mădularul lui nu credea nici un moment că ea dormea, dar era posibil ca ușa să fie închisă dincolo de o încăpere goală, iar el simțea o reținere curioasă în a o deschide și a se convinge. Avea nevoie de o mică încurajare sau o confirmare a instinctelor lui. Coborî din nou în bucătărie, își termină pastele și citi ziarele *Post* și *The Times*. La ora două, cu capul încă vâjâindu-i de la nicotină, și deja un pic enervat din cauza lui Patty, se întoarse la camera ei, bătu la ușă și o deschise.

Ea stătea pe canapea în întuneric, încă îmbrăcată în uniforma ei neagră de la sala de gimnastică, privind fix înaintea ei, ținându-și mâinile în poală.

— Scuze, zise Katz. Am voie?

— Da, răspunse ea, fără să-l privească. Dar ar trebui să mergem jos.

Simți o tensiune necunoscută în piept în timp ce cobora din nou scara din spate, o intensitate a anticipației sexuale pe care nu credea c-o mai simțise din liceu. Urmându-l în bucătărie, Patty închise ușa dinspre scări în urma ei. Purta niște ciorapi care păreau foarte fini, ciorapii cuiva ale cărei picioare nu mai erau atât de tinere și arătoase. Chiar și fără adaosul tocului de la pantofi, înălțimea ei îi provocă aceeași surpriză plăcută ca întotdeauna. Versurile unui cântec de-al lui îi veniră în minte, cele despre trupul ei care era trupul potrivit pentru el. La asta ajunsese bătrânul Katz: să se emoționeze la propriile lui cântece. Iar trupul potrivit pentru el era încă foarte frumos, deloc neplăcut, în nici o privință: cu siguranță, produsul a multe ore de transpirație la sala de sport. Pe pieptul tricoului ei era scris cu litere mari, albe, cuvântul SUS.

— O să beau niște ceai de mușețel, spuse ea. Vrei și tu?

— Sigur. Nu cred c-am băut vreodată ceai de mușețel.

— A, ce viață răsfățată.

Ieși câteva secunde și se întoarse cu două căni cu apă fiartă instant și două pliculețe de ceai.

— De ce nu mi-ai răspuns atunci când am urcat prima oară? întrebă el. Am stat aici vreo două ore.

— Cred că am rămas dusă pe gânduri.

— Ai crezut că o să plec pur și simplu la culcare?

— Nu știu. Într-un fel mă gândeam fără să gândesc, dacă înțelegi ce vreau să spun. Dar am priceput că ai vrea să-mi vorbești și am știut că trebuia s-o fac. Și iată-mă.

— Nu ești obligată să faci nimic.

— Nu, e în regulă, ar trebui să vorbim. S-a așezat la masă în fața lui. V-ați simțit bine? Jessica mi-a spus că ați mers la un concert.

— Noi și vreo opt sute de puști de douăzeci și unu de ani.

— Ha-ha-ha! Sărăcuțul de tine.

— Walter s-a distrat.

— O, sigur că s-a distrat. În zilele astea e foarte entuziasmat de tineri.

Katz se simțea încurajat de nota de nemulțumire din vocea ei.

— Să înțeleg că tu nu ești?

— Eu? Slavă Domnului că nu. Adică, în afară de copiii mei. Încă îmi mai plac copiii mei. Dar restul? Ha-ha-ha!

Râsul care-ți dădea fiori, te înveselea, nu se schimbase. Deși sub noua tunsoare, sub machiaj, arăta mai bătrână. Acest lucru nu era reversibil, iar simțul lui de autoapărare, văzând asta, îi spunea să fugă cât mai putea. Își urmase instinctul venind aici, dar era o mare diferență, își dădea el seama, între un instinct și un plan.

— Ce nu-ți place la ei? o întrebă.

— O, ei bine, de unde să încep? răspunse Patty. Ce părere ai de șlapii lor? Am o problemă cu șlapii lor. Ca și când lumea ar fi dormitorul lor. Și nici măcar nu-și pot auzi propriii pași pentru că au tot felul de șmecherii, toți au urechile astupate cu căști. De fiecare dată când încep să-mi urăsc vecinii de pe-aici, dau peste vreun puști în haine G.U. pe trotuar și brusc îmi iert vecinii pentru că cel puțin ei sunt adulți. Cel puțin ei nu aleargă în șlapi,

trâmbițând cât de mult mai calmi și rezonabili sunt față de noi, adulții. Decât stresata de mine, care ar prefera să se uite la picioarele goale ale oamenilor în metrou. Pentru că, la o adică, cine ar avea ceva de obiectat la vederea unor degete de la picioare atât de frumoase? A unor unghii de la picioare, atât de frumoase? Doar o persoană care, spre ghinionul ei, e prea coaptă pentru a oferi lumii spectacolul propriilor ei degete de la picioare.

— Nu am observat șlapii, în mod deosebit.

— Atunci chiar că trăiești în puf.

Tonul ei era oarecum pedant și distant, nu glumeț într-un fel în care el să poată interveni. Fiind lipsită de încurajare, anticiparea lui nerăbdătoare se risipea. Începea să-i poarte pică pentru că nu se afla în starea în care el își imaginea că avea s-o găsească.

— Și chestia cu cardurile de credit? întrebă ea. Să folosești cardul de credit ca să-ți cumperi un hot dog sau un pachet de gumă? Adică, numerarul e o chestie atât de demodată. Așa-i? Numerarul te obligă să aduni și să scazi. Trebuie de fapt să dai atenție persoanei care-ți dă restul. Adică, pentru o clipă, trebuie să fii mai puțin de sută la sută șmecher și liniștit în lumea ta cea mică. Dar cu un card de credit nu mai e nevoie. Pur și simplu îl înmânezi plictisit și îl iei plictisit înapoi.

— Cam așa era și mulțimea din seara asta, spuse el. Niște puști simpatici, doar că puțin prea preocupați de propriile persoane.

— Totuși ai face bine să te obișnuiești cu asta, nu? Jessica spune că în vara asta o să fii implicat până peste cap în problemele tineretului.

— Mda, poate.

— Părea ceva hotărât.

— Mda, dar mă gândesc să mă retrag. De fapt, deja i-am spus-o lui Walter.

Patty se ridică pentru a pune pliculețele de ceai în chiuvetă și rămase în picioare, cu spatele la el.

— Așadar asta ar putea fi singura ta vizită, spuse ea.

— Așa e.

— Păi, atunci, presupun c-ar trebui să-mi pară rău că nu am coborât mai devreme.

— Ai putea oricând să vii să mă vezi în oraș.

— Așa-i. Dacă aș fi vreodată invitată.

— Ești invitată acum.

Ea se răsuci pe călcâie, mijindu-și ochii.

— Nu te juca cu mine, bine? Nu vreau să-ți văd partea asta. Îmi face rău. În regulă?

El îi susținu privirea, încercând să-i arate că vorbise sincer – încercând să *simtă* că vorbise sincer –, dar asta părea doar să o scoată din sărite. Ea se retrase, clătinând din cap, spre un colț îndepărtat al bucătăriei.

— Cum te înțelegi cu Walter? întrebă el cu asprime.

— Nu-i treaba ta.

— Tot aud chestia asta. Ce înseamnă?

Ea roși ușor.

— Înseamnă că nu e treaba ta.

— Walter zice că nu prea grozav.

— Ei bine, e destul de adevărat. În mare parte. Roși din nou. Dar tu îți faci griji doar din pricina lui Walter, nu-i așa? Griji pentru prietenul tău cel mai bun. Deja ai făcut alegerea. Mi-ai arătat foarte clar de a cui fericire îți pasă cel mai mult. Ai avut o șansă alături de mine și l-ai ales pe el.

Katz simțea cum începe să-și piardă controlul, și era ceva foarte neplăcut. O presiune între urechi, o furie care se acumula, o nevoie de a se certa. Era ca și când ar fi devenit brusc Walter.

— Tu m-ai alungat, spuse el.

— Ha-ha-ha! „Scuze, nu pot veni în Philadelphia nici măcar pentru o zi, din pricina sărmanului Walter"?

— Am spus asta timp de un minut. Treizeci de secunde. Iar apoi tu ai continuat *o oră*...

— Ca să stric totul. Știu. Știu, știu, știu. Știu cine a stricat totul. Știu că eu am fost aceea! Dar, Richard, *știai* că era mai greu pentru mine. Ai fi putut să-mi arunci o vorbă bună de care să mă agăț. Cum ar fi fost, probabil, în acel minut să *nu*

vorbești despre sărmanul Walter și sărmanele lui sentimente, ci să vorbești în schimb despre *mine*! Din cauza asta zic că ai făcut deja alegerea. Poate că nici măcar nu ți-ai dat seama că asta făceai, dar exact asta ai făcut. Așa că acum obișnuiește-te cu gândul ăsta.

— Patty.

— Poate că eu am fost cea care a dat cu piciorul, dar măcar am avut timp să mă gândesc la asta în ultimii câțiva ani și am înțeles niște lucruri. Acum știu puțin mai bine cine ești și cum funcționezi. Îmi imaginez cât de greu este pentru tine că mica noastră prietenă bengaleză nu e interesată de persoana ta. Cât de grrrrroaznic te descumpănește asta. Ce lume cu susu-n jos se dovedește a fi! Ce drum cu ghinion! Cred că ai mai putea să-ți încerci norocul cu Jessica, dar mult noroc în privința asta. Dacă chiar rămâi fără opțiuni, cea mai bună soluție ar putea fi Emily, de la biroul de dezvoltare. Dar lui Walter îi este indiferentă, așa că nu-mi închipui că ți-ar putea părea interesantă.

Lui Katz îi fierbea sângele în vine, era foarte nervos. Era ca o doză de cocaină amestecată la greu cu metamfetamine.

— Am venit până aici pentru tine, spuse el.

— Ha-ha-ha! Nu te cred. Nici tu nu te crezi. Nu știi să minți.

— Pentru ce altceva aș veni până aici?

— Nu știu. Din grijă față de biodiversitate și față de bunăstarea populației.

El își amintea cât de neplăcut fusese să se certe cu ea la telefon. Cât de vulgar de neplăcut, cât de ucigător de solicitant pentru răbdarea lui. Ceea ce nu-și amintea era de ce anume suportase. Fusese ceva legat de felul în care ea îl dorise, felul în care venise după el. Un fel care acum lipsea.

— Am petrecut atâta timp fiind furioasă pe tine, spuse ea. Ai habar de toate astea? Ți-am trimis toate emailurile alea la care nu răspundeai niciodată, am purtat cu tine toată conversația aceea umilitoare de una singură. Măcar ai citit emailurile alea?

— Pe majoritatea.

— Ha. Nu știu dacă asta înrăutățește sau repară lucrurile. Presupun că nici nu mai contează, din moment ce totul era oricum doar în capul meu. Am irosit trei ani așteptând un lucru care știam că nu avea să-mi aducă fericire. Dar asta nu m-a împiedicat să aștept. Ai fost ca un drog puternic după care nu mă puteam abține să nu tânjesc. Toată viața mea a fost ca un fel de doliu după un drog malefic despre care știam că nu-mi face bine. La propriu vorbind, de-abia ieri, când te-am văzut cu adevărat, mi-am dat seama că la urma urmei nu aveam nevoie de drog. A fost dintr-odată ceva de genul: „Unde mi-era *mintea*? A venit pentru Walter".

— Nu, spuse el. Pentru tine.

Nici măcar nu-l asculta.

— Mă simt atât de bătrână, Richard. Doar pentru că cineva nu-și trăiește viața cum trebuie nu înseamnă că viața nu trece pe lângă el. De fapt, asta face ca viața să-i treacă și mai repede.

— Nu arăți bătrână. Arăți grozav.

— Ei bine, și asta e ceea ce contează cu adevărat, nu-i așa? Am devenit una dintre femeile acelea care muncesc mult pentru a arăta bine. Dacă aș continua în felul acesta, ca să ajung un cadavru frumos, aș rezolva binișor toată problema.

— Vino cu mine.

Ea clătină din cap.

— Hai, vino cu mine. Vom merge undeva, iar Walter poate fi liber.

— Nu, spuse ea, deși e plăcut să te aud în sfârșit spunând asta. Pot suprapune cuvintele astea retroactiv peste ultimii trei ani, ca să-mi plăsmuiesc o fantezie și mai frumoasă despre ceea ce ar fi putut să fie. O să-mi îmbogățesc viața mea imaginară și așa destul de bogată. Acum îmi pot imagina că rămân acasă, în apartamentul tău, în timp ce tu-ți continui turneul mondial și le-o pui puștoaicelor de nouăsprezece ani sau că merg cu tine și că vă sunt tuturor dădacă – înțelegi tu, lapte și prăjiturele la ora trei dimineața – sau că devin o Yoko pentru tine

și că toată lumea mă învinovățește pe mine pentru cât de ofilit și plictisitor ai devenit, ca apoi să-ți fac niște scene oribile și să te las să descoperi, treptat, cât de rău este să exist în viața ta. Asta ar trebui să hrănească luni întregi de visare cu ochii deschiși.

— Nu înțeleg ce vrei.

— Crede-mă, dac-aș înțelege eu însămi treaba asta, n-am purta această conversație. De fapt chiar am crezut că știu ce vreau. Știam că nu este ceva bun, dar credeam că știu. Iar acum ești aici, și e ca și când timpul nu ar fi trecut deloc.

— Doar că Walter se îndrăgostește de fata aceea.

Ea dădu din cap.

— Așa e. Și știi ceva? Asta se dovedește a fi extraordinar de dureros pentru mine. De fapt devastator de dureros. Ochii i se umplură de lacrimi, iar ea se întoarse repede pentru a le ascunde.

Katz asistase la multe scene lacrimogene în viața lui, dar asta era prima dată când trebuia să privească o femeie plângând din dragoste pentru altcineva. Nu-i plăcea absolut deloc.

— Așadar s-a întors din Virginia de Vest joi noaptea, spuse Patty. Pot să-ți spun asta din moment ce suntem prieteni vechi, nu? S-a întors acasă din Virginia de Vest joi noaptea și a urcat în camera mea, iar ceea ce s-a întâmplat, Richard, a fost exact ceea ce așteptasem de la el dintotdeauna. Îl așteptam *dintotdeauna.* Toată maturitatea mea. De-abia i-am recunoscut chipul! Parcă-și pierduse mințile. Dar singurul motiv pentru care mi se întâmpla asta era pentru că deja nu mai era al meu. A fost ca un fel de rămas-bun. Un mic cadou de despărțire, care să-mi arate ce anume nu aveam să mai primesc niciodată. Pentru că îl făcusem prea nefericit, de prea multă vreme. Iar acum, în sfârșit, era pregătit pentru ceva mai bun, dar asta nu se va întâmpla alături de mine, pentru că eu l-am făcut să fie prea nefericit, pentru prea multă vreme.

Din câte auzea Katz, părea că ajunsese cu patruzeci și opt de ore prea târziu. Patruzeci și opt de ore. Incredibil.

— Încă mai poți avea asta, îi spuse el. Fă-l fericit, fii o soție bună. O s-o uite pe fată.

— Poate. Își duse dosul mâinii la ochi. Dacă aș fi o persoană sănătoasă la cap, întreagă, probabil că asta aș încerca să fac. Pentru că, știi bine, altădată îmi plăcea să câștig. Altădată eram o luptătoare. Dar m-am ales cu un fel de alergie la a face lucruri cu cap. Mi-am irosit toată viața ieșindu-mi din fire de frustrare față de propria-mi persoană.

— Asta e ceea ce iubesc la tine.

— O, iubire acum. Iubire. Richard Katz vorbește despre iubire. Ăsta ar trebui să fie semnalul meu de mers la culcare.

Era o frază de despărțire; nu a încercat s-o oprească. Atât de fermă îi era totuși încrederea în propriile-i instincte, încât, atunci când a urcat în camera lui, zece minute mai târziu, încă își mai imagina că ar putea-o găsi așteptându-l în pat. Ceea ce a găsit în schimb, așezat pe perna lui, a fost un manuscris gros, nelegat, purtând numele ei pe prima pagină. Titlul lui era „S-au comis greșeli".

A zâmbit citind cuvintele astea. Apoi a luat în gură un cocoloș mare de tabac și s-a așezat pe pat citind și scuipând periodic într-un vas de pe noptieră, până s-a luminat de ziuă. A observat cât de mult îl interesau paginile despre el față de celelalte pagini; îi confirmau bănuiala îndelungată că până la urmă oamenii vor să citească despre ei înșiși. A mai observat cu plăcere că persoana lui o fascinase de-a dreptul pe Patty; i-a amintit de motivul pentru care o plăcea. Și totuși, senzația lui cea mai clară atunci când a citit ultima pagină și și-a lăsat ghemotocul cel ud de tabac să cadă în vas a fost cea de înfrângere. Nu înfrângere din partea lui Patty: talentul ei la scris era impresionant, dar și el se putea mândri cu propriile talente în domeniul exprimării personale. Persoana care-l învinsese era Walter, pentru că documentul fusese evident scris pentru Walter, ca un fel de scuză duioasă adresată lui, dar fără a-i fi totuși oferită. Walter era vedeta dramei lui Patty, Katz nu era decât un actor secundar interesant.

Pentru un moment, în așa-zisul său suflet, s-a deschis larg o ușă prin care putea să-și contemple mândria rănită în toată jalnica ei înfățișare, dar a trântit-o la loc, gândindu-se la cât de prost a fost pentru că-și permisese s-o dorească. Da, îi plăcea felul în care vorbea, da, avea o slăbiciune fatală față de un gen anume de fătucă deșteaptă și depresivă, dar singurul fel în care se pricepea să interacționeze cu o astfel de fătucă era să se culce cu ea, să plece, să se întoarcă și să se culce cu ea din nou, să plece din nou, s-o urască din nou, să se culce cu ea din nou și tot așa. Își dorea să se poată întoarce acum în timp și să se felicite pe el însuși, cel care fusese la douăzeci și patru de ani, în vizuina aia împuțită din partea de sud a orașului Chicago, pentru că-și dăduse seama că o femeie ca Patty era potrivită pentru un bărbat ca Walter care, în afară de toate celelalte idioțenii, avea răbdarea și imaginația de a ști cum să se poarte cu ea. Greșeala pe care Katz o făcuse de atunci încolo fusese aceea de a se tot întoarce pe o scenă pe care îi era dat să se simtă înfrânt. Întregul manuscris al lui Patty stătea dovadă pentru cât de incredibil de greu era să-ți dai seama, pe o astfel de scenă, ce era „bine" și ce nu era. Se pricepea de minune să-și dea seama ce era bine *pentru el* și asta, în mod normal, era de ajuns pentru împlinirea oricărui țel al vieții lui. Doar în preajma familiei Berglund simțea că nu era de ajuns. Și se săturase să tot simtă asta; era gata să pună capăt.

— Așa că, prietene, spuse el, acesta-i sfârșitul nostru. Ai câștigat de data asta, amice.

Lumina din fereastră devenea tot mai puternică. S-a dus la baie și a vărsat vasul cu salivă și restul de tabac în veceu, după care a tras apa, apoi a așezat vasul înapoi acolo unde-l găsise. Ceasul radioului arăta 5:57. Și-a împachetat lucrurile și a coborât în biroul lui Walter ducând cu el manuscrisul. L-a lăsat pe biroul lui. Un mic cadou de despărțire. Cineva trebuia să clarifice lucrurile pe aici, cineva trebuia să pună capăt tot rahatului, iar Patty, în mod evident, nu era în stare. Așadar voia

ca el, Katz, să-i facă treaba murdară? Ei, bine. Era pregătit să joace rolul viteazului în scena asta. Menirea lui în viață era aceea de a rosti adevărul cel murdar. Să fie cretinul. A luat-o de-a lungul holului principal până la ușa din față, care avea o încuietoare cu arc. Clicul acesteia, atunci când ușa se închise în urma lui, a sunat irevocabil. La revedere familiei Berglund.

Aerul umed de peste noapte acoperise cu rouă mașinile din Georgetown și aburise panourile strâmbe de pe trotuarele din Georgetown. Păsările se agitau prin copacii înmuguriți; un avion pornit la drum dis-de-dimineață cârâia pe cerul palid al primăverii. Până și veșnicul țiuit din urechile lui Katz părea amuțit de foșnetul dimineții. *Asta-i o zi bună să mori!* – încercă să-și amintească cine spusese asta. Crazy Horse? Neil Young?

Aruncându-și geanta pe umăr, coborî dealul în direcția traficului zgomotos și ajunse în cele din urmă la un pod lung care ducea înspre centrul lumii dominației americane. Se opri aproape de mijlocul podului, privi în jos înspre femeia care făcea jogging pe aleea dinspre râu, jos de tot, și încercă să evalueze, judecând după intensitatea interacțiunii fotonice dintre fundul ei și retinele lui, cât de bună era cu adevărat ziua aceasta pentru a muri. Înălțimea era suficient de mare pentru a-l ucide dacă se arunca și, în mod sigur, saltul era felul în care trebuia s-o facă. Fii bărbat, aruncă-te cu capul înainte. Da. Mădularul lui spunea acum „da“ unui lucru, iar lucrul acesta cu siguranță nu era fundul cel mare al alergătoarei care se îndepărta.

Moartea fusese oare mesajul pe care voia să i-l transmită mădularul lui prin faptul că-l trimisese la Washington? Pur și simplu înțelesese greșit profeția? Era foarte sigur că nimeni nu avea să-i ducă prea mult dorul după moarte. Îi putea elibera pe Patty și pe Walter de grija lui, se putea elibera pe sine de grija de a fi o grijă. Putea merge oriunde se dusese și Molly înaintea lui, și tatăl lui înaintea ei. Privi în jos spre locul în care era probabil să aterizeze,

un petic foarte bătătorit acoperit cu pietriș și țărână, și se întrebă dacă locul acela nedefinit era demn să-l ucidă. Pe el, pe marele Richard Katz. Merita oare?

Râse punându-și această întrebare și-și continuă drumul peste pod.

Întors în Jersey City, a luat măsuri împotriva mizeriei din apartamentul său. A deschis ferestrele ca să încălzească atmosfera și a făcut o curățenie de primăvară. A spălat și a șters fiecare farfurie, a aruncat teancuri de hârtie inutilă, și-a șters pe rând cele trei mii de mesaje *spam* din calculator, oprindu-se în repetate rânduri ca să inhaleze mirosurile de mlaștină, port și gunoi ale orașului Jersey în timpul lunilor mai calde. După lăsarea întunericului, a băut câteva beri și și-a despachetat banjoul și chitarele, asigurându-se că griful chitarei lui Strat nu se lipise în mod magic de cutie în toate lunile acestea. A băut și o a treia bere, și apoi i-a dat un telefon percuționistului de la Walnut Surprise.

— Alo, tâmpitule, îi spuse Tim. Mă bucur să te aud în sfârșit – *sau nu*.

— Ce pot să spun? răspunse Katz.

— Ce-ai zice de un „Îmi pare sincer rău că am fost un cretin desăvârșit și că v-am lăsat baltă și v-am spus cincizeci de minciuni diferite". Tâmpitule.

— Îhî, păi, din păcate, a trebuit să mă ocup de niște chestii.

— Așa-i, să fii tâmpit cere timp. De ce dracu' mă mai suni?

— Mă întrebam ce mai faceți.

— Vrei să zici, în afară de faptul că ai fost un cretin desăvârșit și ne-ai tras-o în cincizeci de feluri diferite și ne-ai mințit întruna?

Katz zâmbi.

— Ați putea să vă exprimați nemulțumirile, să mi le prezentați sub o formă scrisă ca să putem vorbi acum despre altceva.

— Deja am făcut asta, cretinule. Ți-ai verificat mailul anul ăsta?

— Păi, atunci sunați-mă, dacă aveți chef, mai încolo. Telefonul meu funcționează din nou.

— Telefonul tău funcționează din nou! Asta-i bună, Richard. Ce-ți mai face calculatorul? Funcționează și el din nou?

— Spuneam doar că sunt pe-aici dacă vreți să sunați.

— Eu spuneam doar să te duci dracului.

Katz lăsă jos telefonul simțindu-se bine după conversația aceasta. Se gândea că ar fi fost puțin probabil ca Tim să-și bată capul să-l mai ia la rost dacă avea altceva mai bun decât Walnut Surprise în plan. Așa că a mai băut o ultimă bere, a înghițit unul din mirtazapinele[1] ucigătoare pe care i le dăduse un doctor binevoitor din Berlin și a dormit treisprezece ore.

S-a trezit într-o dimineață ucigător de călduroasă și a luat-o la plimbare prin cartier, holbându-se la tipele îmbrăcate după moda de anul acesta a rochiilor minuscule și strâmte. Și-a cumpărat de mâncare – unt de arahide, banane, pâine. Mai târziu, s-a dus cu mașina până în Hoboken ca să-și lase Stratul[2] omului care se ocupa de chitarele lui și a cedat impulsului de a cina la Maxwell's, sperând să prindă orice spectacol s-ar fi dat pe acolo. Personalul din Maxwell's l-a tratat ca pe un general MacArthur întors din Coreea, într-o rușine sfidătoare. Fătucile se tot aplecau pe lângă el cu țâțele ieșindu-le din bluzele micuțe, un tip pe care nu-l cunoștea sau pe care-l cunoscuse odată, dar îl uitase între timp, îl tot înghesuia cu bere, iar trupa locală care cânta, Tutsi Picnic, nu părea să-l oripileze. Una peste alta, simțea că hotărârea de a nu se arunca de pe podul din Washington fusese una bună. Eliberarea de familia Berglund se dovedea a fi o moarte mai blândă și deloc neplăcută, o moarte fără dureri, o stare de non-existență parțială în care era capabil să se

1. Medicament folosit în tratamentul tulburărilor depresive.
2. Chitara Fender Stratocaster.

întoarcă în apartamentul unei editoare de vreo patruzeci de ani („mare, mare fan") care îl tot cocoloșise în timp ce cântaseră cei de la Tutsi Picnic, să i-o pună de câteva ori, și apoi, dimineața, să-și cumpere niște pateuri la întoarcere, pe Washington Street, ca să-și mute camioneta înainte de ora la care aparatele de taxat din parcare urmau să înceapă taxarea.

A găsit un mesaj pe telefonul de acasă de la Tim și nici unul din partea familiei Berglund. S-a recompensat singur cântând la chitară timp de patru ore. Ziua era impresionant de fierbinte și zgomotoasă din pricina vieții de stradă, care se trezea din lunga hibernare de peste iarnă. Buricele degetelor de la mâna stângă, lipsite de bătături, erau aproape gata să-i sângereze, dar nervii de sub piele, uciși cu zeci de ani înainte, din fericire, erau încă amorțiți. A mai băut o bere și a coborât după colț, la localul lui grecesc favorit, cu intenția să-și ia o gustare și apoi să mai cânte iarăși. Când s-a înapoiat acasă, cu un pachet cu carne în brațe, a găsit-o pe Patty stând pe treptele de la intrare.

Purta o fustă de in și o bluză albastră fără mâneci, cu dâre de transpirație care-i ajungeau aproape până la talie. Lângă ea se afla o valiză mare și o grămadă mică de haine de purtat pe deasupra.

— Măi, măi, măi, spuse el.

— Am fost luată la goană, spuse ea cu un zâmbet trist, sfios. Datorită ție.

Mădularul său, mai mult decât oricare parte din el însuși, se bucura de această ratificare a puterilor sale profetice.

VEȘTI PROASTE

Tamara, mama lui Jonathan și a Jennei, se rănise în Aspen. Încercând să evite coliziunea cu un tânăr care făcea acrobații pe zăpadă, își încrucișase schiurile și își rupsese două oase la piciorul stâng, deasupra clăparului, și prin urmare ratase ocazia de a o mai însoți pe Jenna în excursia ei din ianuarie, la călărit în Patagonia. Pentru Jenna, care fusese martoră a accidentului Tamarei, îl urmărise pe tânăr și-l denunțase, în vreme ce Jonathan avea grijă de mama lor căzută la pământ, accidentul a fost doar ultimul ghinion dintr-o lungă serie de lucruri care au mers anapoda în viața ei, de la terminarea cursurilor la Duke, din primăvara trecută; dar pentru Joey, care vorbise cu Jenna de câte două sau trei ori pe zi în ultimele săptămâni, accidentul a fost un mic dar de mare trebuință din partea zeilor – șansa pe care o așteptase de mai bine de doi ani. După absolvire, Jenna se mutase în Manhattan pentru a lucra în slujba unui celebru planificator de petreceri și a încerca să trăiască alături de aproape-logodnicul ei Nick, dar în septembrie și-a închiriat propriul apartament, iar în noiembrie, cedând presiunilor neobosite ale familiei ei și subminărilor mai subtile din partea lui Joey, care se autoproclamase Confesorul ei Desemnat, a declarat relația cu Nick nulă, neavenită și de neînviat. În acel moment, lua o doză măricică de Lexapro și nu avea *nimic* în viață la care să spere în afara călăritului cailor în Patagonia, lucru pe care Nick promisese în repetate rânduri că-l va face alături de ea și amânase în repetate rânduri, dând vina pe cantitatea uriașă de muncă de la Goldman Sachs. Din întâmplare, Joey călărise

o dată sau de două ori, deși stângaci, în timpul vacanței de vară din liceu petrecute în Montana. Judecând după volumul mare de telefoane din partea Jennei și de sms-uri trimise pe celularul lui, bănuia deja că fusese promovat la statutul de obiect de tranziție, dacă nu chiar la acela de potențial prieten cu normă-ntreagă, iar ultimele lui îndoieli au fost risipite atunci când a fost invitat să împartă luxoasa cameră din stațiunea argentiniană pe care Tamara o rezervase dinainte de accident. Cum întâmplarea făcea ca și Joey să aibă treabă în apropiatul Paraguay și știind, probabil, că oricum avea să sfârșească prin a trebui să meargă acolo, indiferent dacă voia sau nu, i-a răspuns afirmativ Jennei, fără nici o ezitare. Singurul argument adevărat împotriva călătoriei alături de ea în Argentina era faptul că, cu cinci luni în urmă, la vârsta de douăzeci de ani, într-un acces de nebunie în New York City, se dusese la oficiul stării civile din Lower Manhattan și se însurase cu Connie Monaghan. Dar asta nu era nicidecum grija lui cea mai mare și a ales, pentru moment, s-o treacă cu vederea.

În noaptea de dinaintea plecării spre Miami, acolo unde Jenna își vizita un bunic și urma să-l întâlnească la aeroport, a sunat-o pe Connie în St. Paul cu vești legate de iminenta lui călătorie. Îi părea rău că trebuia s-o neliniștească și să-i ascundă adevăratele lui sentimente, dar planurile legate de America de Sud îi ofereau o scuză bună pentru a amâna și mai mult venirea ei în Est și mutarea în apartamentul de lângă autostradă, pe care-l închiriase într-un colț lipsit de farmec din Alexandria. Până cu câteva luni în urmă, scuza lui fusese facultatea, dar acum își lua un semestru liber pentru a se ocupa de afaceri, iar Connie, care era nefericită acasă alături de Carol și Blake și cele două bebelușe gemene, surorile ei vitrege, nu putea înțelege de ce nu i se permitea încă să trăiască alături de soțul ei.

— Și nici nu înțeleg de ce te duci la Buenos Aires, îi spuse ea, dacă furnizorul tău este în Paraguay.

— Vreau să-mi exersez puțin spaniola, zise Joey, înainte să trebuiască s-o folosesc cu adevărat. Toată lumea povestește ce oraș grozav este Buenos Aires. Oricum trebuie să zbor într-acolo.

— Ei bine, nu vrei să-ți iei o săptămână întreagă și să ne petrecem acolo luna de miere?

Luna lor de miere inexistentă era unul dintre multele subiecte dureroase de discuție. Când venea vorba despre asta, Joey repeta varianta lui oficială, aceea că era prea prins în afaceri pentru a se relaxa într-o vacanță, iar Connie cădea într-una din acele tăceri pe care le folosea în loc de reproș. Încă nu-i reproșa niciodată nimic în mod direct.

— La drept vorbind, oriunde în lumea asta, îi spunea el. Imediat ce voi fi plătit, te voi duce oriunde vei vrea să mergi în lumea asta.

— M-aș mulțumi de fapt să trăiesc alături de tine și să mă trezesc lângă tine.

— Știu, știu, zise el. Ar fi nemaipomenit. Doar că acum sunt sub o presiune teribilă, nu cred că e prea distractiv să mă ai prin preajmă.

— Nu trebuie să fie distractiv, spuse ea.

— O să vorbim despre asta când mă voi întoarce, da? Promit.

Pe fundalul sonor al telefonului, în St. Paul, auzea vag scâncetul unui bebeluș de un an. Nu era copilul lui Connie, dar era suficient de aproape cât să-i provoace neliniște. Nu o văzuse decât o dată din august până atunci, în Charlottesville, în timpul lungului sfârșit de săptămână cu ocazia Zilei Recunoștinței. Crăciunul (un alt subiect dureros) îl petrecuse mutându-se din Charlottesville la Alexandria și făcând figurație în Georgetown, alături de familia lui. Îi spusese lui Connie că muncea din greu la un contract guvernamental, dar de fapt își omorâse tot timpul, zile întregi, uitându-se la meciuri de fotbal, ascultând-o pe Jenna la telefon și în general simțindu-se terminat. Connie ar fi putut oricum să-l convingă s-o lase să vină cu avionul până la el dacă nu ar fi căzut la pat, bolnavă de gripă. Îl tulburase să-i audă vocea slăbită, să știe că era soția lui și să

nu dea fuga la căpătâiul ei, dar trebuise în schimb să plece în Polonia. Ceea ce descoperise la Łódź și Varșovia, în timpul acelor trei zile alături de un „translator" american expatriat a cărui poloneză s-a dovedit a fi excelentă la comandarea mâncării în restaurante, dar puternic dependentă de un program electronic de traducere atunci când venea vorba să trateze cu durii oameni de afaceri slavi, l-a întristat și l-a speriat atât de tare, încât, în săptămânile care au urmat întoarcerii sale, nu fusese în stare să se concentreze la afaceri mai mult de cinci minute la rând. Totul depindea de Paraguay acum. Și era cu mult mai plăcut să-și imagineze patul pe care avea să-l împartă cu Jenna decât să se gândească la Paraguay.

— Porți verigheta? îl întrebă Connie.

— Hm – nu, spuse el înainte să se gândească mai bine. E în buzunar.

— Hm.

— Mi-o pun acum, adăugă, ducându-se către farfurioara cu mărunțiș de pe noptieră în care își lăsase verigheta. Noptiera lui era o cutie de carton. Alunecă înapoi la locul ei, e grozav.

— Eu o am pe a mea, spuse Connie. Îmi place s-o port. Încerc să-mi amintesc s-o pun pe mâna dreaptă atunci când nu sunt în camera mea, dar uneori mai uit.

— Să nu uiți. Nu e bine.

— E în regulă, iubitule. Carol nu observă detalii de felul ăsta. Nici măcar nu-i place să mă privească. Nici uneia dintre noi nu-i face plăcere vederea celeilalte.

— Cu toate astea trebuie să fim atenți, ok?

— Nu știu.

— Încă puțin, zise el. Doar până când le spun părinților mei. Apoi poți s-o porți cât vrei. Adică, amândoi o să le purtăm tot timpul. Asta am vrut să spun.

Era greu de comparat tăcerile, dar cea în care se cufundase acum părea deosebit de îndurerată, deosebit de tristă. Știa că o ucidea să țină secretă

căsătoria lor și tot spera că perspectiva de a le mărturisi părinților lui avea să devină mai puțin înfricoșătoare, dar pe măsură ce lunile treceau, perspectiva devenea și mai înfricoșătoare. A încercat să-și pună verigheta la loc, dar i s-a înțepenit pe deget la ultima articulație. O cumpărase în grabă, în august, în New York, și era puțin cam prea mică. Și-a pus-o în schimb în gură, încercându-i circumferința cu limba, ca și când ar fi fost unul din orificiile lui Connie, și asta l-a excitat puțin. A făcut legătura cu ea, i-a reamintit de luna august și de nebunia pe care o făcuseră. Și-a strecurat inelul, alunecos din cauza salivei, pe deget.

— Spune-mi ce ai pe tine, ceru el.

— Haine.

— Păi, cam ce anume?

— Nimic. Haine.

— Connie, îți jur că le voi spune imediat ce iau banii. Acum trebuie doar să pun lucrurile în ordine. Contractul ăsta blestemat mă înspăimântă, și nu pot face față altor lucruri în momentul acesta. Așa că spunem ce porți, ok? Vreau să mi te imaginez.

— Haine.

— Te rog?

Dar ea începuse să plângă. Auzea un scâncet firav, microgramul de nefericire pe care ea îl lăsase să se facă auzit.

— Joey, șopti ea. Iubitule. Îmi pare atât, atât de rău. Nu cred că mai pot face asta.

— Încă puțin doar, spuse el. Cel puțin așteaptă până mă întorc din călătorie.

— Nu știu dacă pot. Am nevoie de ceva, oricât de mic. Ceva mic... *orice*... care să fie real. Orice lucru care să fie mai mult decât nimic. Știi că nu vreau să îngreunez lucrurile. Dar poate c-aș putea cel puțin să-i spun lui Carol? Vreau doar *să știe* cineva. O s-o fac să jure că nu va spune nimănui.

— Le va spune vecinilor. Știi că nu-și ține gura.

— Nu, o voi pune să jure.

— Și apoi cineva o să întârzie să trimită felicitările de Crăciun, spuse el furios, supărat nu pe

Connie, ci pe felul în care lumea conspira împotriva lui, și părinții mei vor afla... Și apoi... Și apoi...!

— Deci ce pot avea dacă nu pot avea asta? Care este lucrul acela neînsemnat pe care-l pot avea?

Instinctele ei trebuie să-i fi spus că era ceva suspect legat de călătoria lui în America de Sud. Iar el se simțea acum vinovat, dar nu neapărat din cauza Jennei. Potrivit calculelor lui morale, faptul că se *căsătorise* cu Connie îl îndreptățea să se folosească din plin, pentru ultima oară, de permisul sexual pe care ea i-l acordase cu mult timp în urmă și nu i-l revocase niciodată în mod clar. Dacă se întâmpla ca el și Jenna să se potrivească la fix, avea să se ocupe de asta mai târziu. Ceea ce-l preocupa acum era contrastul dintre ceea ce avea – un contract semnat care se ridica la o sumă netă de 600 000 de dolari dacă Paraguayul avea să fie un succes; perspectiva unei săptămâni în străinătate alături de cea mai frumoasă fată pe care o cunoscuse vreodată – și nimicul pe care, în acest moment, se gândea să i-l ofere lui Connie. Vinovăția fusese unul din ingredientele impulsului lui de a o lua de soție, dar nu se simțea mai puțin vinovat nici cinci luni mai târziu. Și-a tras verigheta de pe deget și a pus-o din nou agitat în gură, a strâns-o între incisivi, a întors-o cu limba. Duritatea celor optsprezece carate era surprinzătoare. Crezuse că aurul era unul dintre metalele moi.

— Vorbește-mi despre lucrul bun care urmează să se întâmple, spuse Connie.

— O să facem o tonă de bani, răspunse el, plimbând inelul cu limba între molari. Și apoi vom face o călătorie uimitoare undeva și vom face o a doua nuntă și ne vom distra. Vom termina școala și vom începe o afacere. O să fie totul bine.

Tăcerea cu care i-a răspuns ea avea gustul neîncrederii. Nici el nu credea ce spunea. Chiar și numai pentru că era morbid de îngrozit să le spună părinților despre căsătoria lui – își imaginase scena mărturisirii, aducând-o la niște proporții monstruoase –, documentul pe care el și Connie îl semnaseră în

august părea mai degrabă un pact sinucigaş decât un certificat de căsătorie: se materializase într-un zid de cărămidă. Relaţia lor avea sens doar în prezent, atunci când erau împreună în persoană şi-şi puteau contopi identităţile, îşi puteau crea propria lor lume.

— Mi-aş dori să fii aici, spuse el.

— Şi eu.

— Ar fi trebuit să vii de Crăciun. Aia a fost greşeala mea.

— Doar ţi-aş fi dat gripa.

— Mai dă-mi doar câteva săptămâni. Jur că mă voi revanşa.

— Nu ştiu dacă pot s-o fac. Dar voi încerca.

— Îmi pare atât de rău.

Şi chiar îi părea rău. Dar a fost şi nespus de bucuros când ea l-a lăsat să închidă şi să-şi îndrepte gândurile înspre Jenna. Şi-a scos verigheta cu limba din ascunzişul dintre dinţi şi obraz, cu gândul s-o usuce şi s-o pună deoparte, dar în schimb, nu se ştie cum, fără să vrea, cu un fel de dublu pleoscăit al limbii, a înghiţit-o.

— Drace!

O simţea la capătul esofagului, o duritate furioasă acolo, jos, un protest al ţesuturilor moi. A încercat s-o împingă înapoi, dar n-a reuşit decât s-o înghită mai adânc, dincolo de zona în care ar mai fi putut să o simtă, împingând-o jos de tot alături de rămăşiţele sendvişului de o palmă cumpărat la metrou, care-i servise drept cină. A alergat la chiuveta bucătărioarei şi şi-a băgat un deget pe gât. Nu mai vărsase de când era mic şi opintelile de dinaintea vomitatului i-au amintit cât de profund ajunsese să se teamă să vomite. De violenţa gestului. Era ca şi cum ar fi încercat să se împuşte în cap – nu putea s-o facă. S-a aplecat deasupra chiuvetei cu gura deschisă, sperând ca tot ceea ce avea în stomac să poată ieşi în mod natural, fără violenţă; dar bineînţeles, asta nu s-a întâmplat.

— Drace! Laşul dracului!

Era zece fără douăzeci. Avionul său pentru Miami pleca din Dulles la unsprezece în dimineața următoare, și în nici un caz nu putea să se urce într-un avion cu inelul în mațe. S-a plimbat o vreme pe mocheta bej, plină de pete, din camera de zi, apoi a hotărât că mai bine se ducea la doctor. O căutare rapidă online i-a scos la iveală cel mai apropiat spital, pe strada Seminary.

Și-a aruncat pe el o haină și a fugit pe Van Dorn Street, căutând un taxi căruia să-i facă semn, dar noaptea era răcoroasă și traficul neobișnuit de lejer. Avea suficiente resurse în contul afacerii lui pentru a-și fi cumpărat o mașină, chiar una foarte frumoasă, dar din moment ce o parte din bani erau ai lui Connie, iar restul proveneau dintr-un împrumut bancar pe care-l girase tot ea, era foarte atent în privința cheltuielilor. A rătăcit pe mijlocul străzii, ca și când, oferindu-se drept țintă, ar fi putut atrage traficul înspre el și, în felul acesta, un taxi. Dar în seara aceea nu erau taxiuri.

În timp ce-și îndrepta pașii înspre spital, a găsit pe telefon un mesaj nou de la Jenna: *nerăbdătoare. tu?* A răspuns: *foarte.* Comunicarea cu Jenna, simpla vedere a numelui ei sau a adresei ei de mail nu încetase să aibă un efect pavlovian asupra gonadelor lui. Efectul era foarte diferit de cel pe care îl avea Connie asupra lui (în ultima vreme, Connie avea asupra lui un efect localizat din ce în ce mai sus: în stomac, în mușchii respiratori, în inimă), dar nu mai puțin persistent și intens. Jenna îl excita în felul în care o făceau sumele mari de bani, în felul în care o făcea dulcea abdicare de la răspunderea socială și abandonul în voia excesului consumului de resurse. Își dădea seama perfect că Jenna era periculoasă. Într-adevăr, ceea ce îl excita era întrebarea dacă și el trebuia să fie băiat rău ca să o poată cuceri.

Drumul pe jos până la spital l-a purtat direct prin dreptul fațadei cu oglinzi albastre a clădirii de birouri în care-și petrecuse toate zilele și multe din serile verii trecute, lucrând pentru o companie numită

RISIA (Reconstrucția Întreprinderii Seculare Irakiene Acum), un subsidiar al LBI care câștigase în cadrul unei licitații fără contraoferte un contract de privatizare a industriei panificației, odinioară aflată sub controlul de stat în nou eliberatul Irak. Șeful lui de la RISIA fusese Kenny Bartles, un tip la vreo douăzeci de ani, din Florida, cu relații sus puse, pe care Joey reușise să-l impresioneze cu un an înainte, atunci când lucrase pentru biroul de consultanță al tatălui lui Jonathan și al Jennei. Poziția lui Joey pe timpul verii la biroul de consultanță fusese una din cele cinci în mod direct finanțate de LBI, iar slujba lui, deși ostentativ consultativă în legătură cu chestiunile guvernamentale, se bazase în totalitate pe studiul modalităților în care LBI ar putea să exploateze din perspectivă comercială o invazie americană și o ocupare a Irakului, și apoi formularea în scris a acestor posibilități comerciale sub forma unor argumente în favoarea invadării. Pentru a-l recompensa pe Joey pentru cercetările de bază asupra industriei panificației în Irak, Kenny Bartles îi oferise o slujbă cu normă întreagă la RISIA, la filiala din Bagdad, în Zona Verde. Din numeroase motive, care includeau împotrivire din partea lui Connie, avertismente din partea lui Jonathan, dorința de a rămâne lângă Jenna, teama de-a nu fi ucis, nevoia de a-și menține căminul în Virginia și un presentiment sâcâitor cum că acel Kenny nu era de încredere, Joey refuzase oferta și, în schimb, acceptase să-și petreacă vara punând la punct biroul de stat RISIA și ocupându-se de relațiile acestuia cu guvernul.

Avalanșa de rahat pe care o primise de la tatăl lui pentru că făcuse asta a fost unul din motivele pentru care nu se putea îndura să le spună părinților despre căsătoria lui, și unul dintre motivele pentru care încercase, de atunci încolo, să vadă cât de neînduplecat îi era dat să fie. Voia să devină destul de bogat și destul de dur, destul de rapid încât să nu mai încaseze niciodată atâtea rahaturi din partea tatălui său. Să fie în stare doar să râdă și să dea din umeri, să meargă mai departe: să fie

mai degrabă ca Jenna, care, de pildă, știa absolut totul despre Connie cu excepția faptului că Joey se căsătorise cu ea, și care totuși o considera pe Connie cel mult un adaos de emoție și picanterie în jocurile pe care îi plăcea să le joace cu Joey. Jenna găsea o plăcere deosebită în a-l întreba dacă prietena lui știa cât de mult vorbește el cu prietena altcuiva, ca apoi să asculte minciunile pe care i le spunea el. Era încă și mai rea decât o descrisese fratele ei.

La spital, Joey și-a dat seama de ce străzile învecinate fuseseră atât de pustii: întreaga populație a Alexandriei se adunase în sala de urgență. I-a luat douăzeci de minute doar ca să se înregistreze, iar asistenta de la recepție nu a fost impresionată de durerea severă de stomac de care se prefăcea că suferă, sperând să ajungă în fruntea rândului. În ora aceea și jumătate cât a stat și a respirat în tusea și strănuturile concetățenilor săi din Alexandria, uitându-se la ultima parte dintr-un episod al serialului *Spitalul de urgență* la televizorul din sala de așteptare și trimițând mesaje prietenilor din UVA care încă se mai bucurau de vacanța de iarnă, s-a gândit la cât de simplu și de ieftin ar fi fost să cumpere pur și simplu o altă verighetă. Ar fi costat nu mai mult de 300 de dolari, iar Connie nu și-ar fi dat niciodată seama. Faptul că se simțea atât de romantic atașat de un obiect neînsuflețit – că se simțea dator față de Connie să recupereze acel inel pe care ea îl ajutase să-l aleagă, pe 47th Street, într-o după-amiază înăbușitoare – nu prevestea nimic bun în privința planului său de a deveni băiat rău.

Doctorul de la urgență care l-a consultat într-un târziu era un tip alb, tânăr, cu ochii umezi, cu o iritație urâtă de la bărbierit.

— Nu aveți de ce să vă faceți griji, îi spuse el lui Joey. Lucrurile astea se rezolvă de la sine. Obiectul ar trebui să iasă pe partea cealaltă fără ca măcar să observați.

— Nu-mi fac griji pentru sănătatea mea, spuse Joey. Aș vrea doar să recuperez obiectul în seara aceasta.

— Hm, făcu doctorul. Este un obiect de valoare?

— De mare valoare. Și bănuiesc că există o – procedură anume?

— Dacă trebuie să recuperați obiectul, procedura este să așteptați o zi, două sau trei. Și apoi... Doctorul a zâmbit pentru sine. La urgență există o glumă veche despre mama cu bebelușul care a înghițit niște bănuți. Ea îl întreabă pe doctor dacă micuțul avea să fie bine, iar doctorul îi spune: „Aveți doar grijă că o să primiți și restul odată cu caca". O glumă proastă. Dar asta e procedura dacă vreți obiectul.

— Dar mă refeream la o procedură pe care s-o puteți face chiar acum.

— Iar eu vă zic că nu există nici una.

— Hei, gluma a fost chiar amuzantă, spuse Joey. Chiar m-a făcut să râd. Ha, ha. Chiar ați spus-o bine.

Tariful consultației a fost de 275 de dolari. Nefiind asigurat – conducerea Universității din Virginia considera asigurarea încheiată de părintele cuiva ca o formă de suport financiar – a fost obligat să prezinte cardul pe loc. Dacă nu se întâmpla să se constipe, ceea ce era opusul problemei pe care o asocia cu America Latină, îl așteptau niște începuturi foarte căcăcioase ale zilelor lui alături de Jenna.

Întors în apartamentul său, mult după miezul nopții, și-a făcut bagajul pentru călătorie și apoi s-a întins pe pat monitorizând progresul digestiei. Digerase diverse lucruri în fiecare clipă a vieții sale fără să dea nici cea mai mică atenție acestui lucru. Cât de ciudat era să se gândească la faptul că măruntaiele stomacului său și misteriosul intestin subțire erau o parte din el, în aceeași mare măsură precum creierul, limba sau penisul. În timp ce stătea întins și se străduia să simtă tresăririle, oftaturile și reașezările din abdomenul lui, își simțea propriul trup, ca într-o premoniție, de parcă ar fi fost o rudă de mult pierdută care-l aștepta la capătul unui drum lung ce i se așternea în față. O rudă îndepărtată pe care o zărea pentru prima dată chiar acum. La un moment dat, spera el, într-un viitor cât mai îndepărtat,

va trebui să se bazeze pe corpul lui și într-un alt moment, spera el, și mai îndepărtat în viitor, trupul avea să-l lase baltă și el avea să moară. Își imagina sufletul, eul său obișnuit, ca pe un inel din aur care-și croia încet drum printr-o țară tot mai străină și mai urât mirositoare, înspre moartea puțind a căcat. Era singur cu trupul lui; și din moment ce, în mod ciudat, el *era* trupul lui, asta însemna că era complet singur.

Îi era dor de Jonathan. Într-un fel ciudat, călătoria lui iminentă era o trădare mai mare față de Jonathan decât față de Connie. În ciuda hopurilor din timpul primei lor Zile a Recunoștinței, deveniseră foarte buni prieteni în ultimii doi ani, și doar în lunile din urmă, începând cu afacerea încheiată de Joey cu Kenny Bartles și culminând cu momentul în care Jonathan descoperise planurile lui de călătorie împreună cu Jenna, prietenia lor începuse să scârțâie. Până atunci, de fiecare dată, Joey fusese plăcut surprins de dovada afecțiunii sincere pe care i-o purta Jonathan. Afecțiune față de persoana lui întreagă, nu doar față de acele părți ale personalității lui pe care găsea de cuviință să le prezinte lumii: un student rezonabil de *cool* de la UVA. Surpriza cea mai mare și mai plăcută fusese să vadă cât de mult o plăcuse Jonathan pe Connie. Într-adevăr, se putea spune pe drept, că fără validarea oferită de Jonathan cuplului pe care-l formau, Joey nu ar fi mers atât de departe încât să se căsătorească cu ea.

În afară de site-urile lui porno preferate care, chiar și acestea, erau înduioșător de cuminți în comparație cu cele accesate de Joey la nevoie, Jonathan nu avea o viață sexuală. Era puțin pămpălău, da, dar tipi cu mult mai pămpălăi decât el erau cuplați. Era pur și simplu nemaipomenit de stângaci cu fetele, stângaci până în punctul în care subiectul nu-l mai interesa, iar Connie, atunci când în sfârșit a cunoscut-o, s-a dovedit a fi singura fată în prezența căreia se putea relaxa și putea fi el însuși. Fără îndoială conta și faptul că ea era atât de profund și exclusiv îndrăgostită de Joey, scutindu-l

astfel pe Jonathan de stresul de a încerca să o impresioneze sau de a-și face griji că ar vrea ceva de la el. Connie se purta cu el ca o soră mai mare, o soră mai mare mult mai drăguță și mai interesantă decât Jenna. În timp ce Joey învăța sau lucra la bibliotecă, ea juca împreună cu Jonathan jocurile lui video timp de ore întregi, râzând cu indulgență de propriile ei înfrângeri și ascultând, în felul ei tâmp, explicațiile modului de joc. Deși Jonathan își trata ca pe un fetiș patul și perna din copilărie și nevoia lui de nouă ore de somn pe timpul nopții, a evacuat discret camera de cămin înainte chiar ca Joey să fie nevoit să-i ceară puțină intimitate. După ce Connie s-a întors la St. Paul, Jonathan i-a spus că prietena lui i se părea *uimitoare*, de-a dreptul nemaipomenită, și o companie extrem de plăcută, iar asta l-a făcut pe Joey să fie pentru prima dată mândru de ea. A încetat să se mai gândească la ea ca la o slăbiciune de-a lui, o problemă ce trebuia să fie rezolvată cât mai curând posibil, și a început să o vadă mai mult ca pe o prietenă de a cărei existență nu se mai ferea să le vorbească celorlalți prieteni ai lui. Lucru care, în schimb, l-a făcut să fie și mai furios din cauza ostilității mascate, dar de neclintit a mamei sale.

— O singură întrebare, Joey, îi spuse mama sa la telefon, în timpul săptămânilor pe care el și Connie le-au petrecut având grijă de apartamentul mătușii lui Abigail. Mi se permite o singură întrebare?

— Depinde care, răspunse Joey.

— Tu și Connie vă certați?

— Nu, mamă, n-am de gând să vorbesc despre asta.

— Poate ești curios de ce-ți pun această întrebare. Poate ești vreun pic curios?

— Nu.

— E pentru că *ar trebui* să vă certați, și e ceva în neregulă dacă nu o faceți.

— Mda, prin definiție, tu și tata ar trebui să aveți o relație grozavă.

— Ha-ha-ha! E foarte amuzant, Joey.

— De ce m-aş certa? Oamenii se ceartă atunci când nu se înţeleg.

— Nu, oamenii se ceartă atunci când se iubesc, dar îşi păstrează individualitatea şi trăiesc în lumea reală. În mod evident, nu vreau să spun că e bine să te cerţi în mod excesiv.

— Nu, doar atât cât trebuie. Înţeleg.

— Dacă voi nu vă certaţi niciodată, trebuie să te întrebi de ce nu, doar atât îţi cer. Pune-ţi întrebarea, unde e toată fantezia?

— Nu, mamă. Scuze. N-am de gând să vorbesc despre asta.

— Sau *cine* trăieşte într-o lume fantastică, dacă înţelegi ce vreau să spun.

— Pentru numele lui Dumnezeu, o să închid şi nu te voi mai suna un an.

— Ce realităţi nu sunt luate în considerare.

— Mamă!

— În fine, asta era singura mea întrebare şi acum ţi-am adresat-o, şi nu te voi mai întreba niciodată.

Deşi nu se putea lăuda cu fericirea ei, Patty insista să-i impună lui Joey principiile propriei sale vieţi. Se gândea probabil că încerca să-l protejeze, dar el nu auzea din gura ei decât vehemenţa negativismului. Era cu precădere „îngrijorată" de lipsa de prieteni a lui Connie, în afară de el. O dată făcuse referire la propria ei prietenă ţăcănită de la facultate, Eliza, care nu avea nici un alt prieten, şi ce semnal de alarmă ar fi trebuit să fie acest lucru. Joey îi răspunsese că existau şi alţi prieteni în viaţa lui Connie şi atunci când mama lui îl provocase să-i numească, el refuzase cu tărie să discute lucruri despre care ea nu avea nici un habar.

Connie avea într-adevăr nişte prietene vechi de şcoală, cel puţin două sau trei, dar când vorbea despre ele, o făcea mai ales ca să le disece superficialităţile şi să le compare inteligenţele cu cea a lui Joey, în defavoarea lor, iar el nu putea reţine niciodată numele lor cum trebuie. Astfel, mama lui

înregistrase un succes palpabil. Și era suficient de inteligentă să nu lovească de două ori într-o rană existentă, dar fie ea era o mare expertă în a face permanent aluzii, fie el era cel mai sensibil interlocutor din lume. Nu trebuia decât să pomenească vizita viitoare a fostei ei colege de echipă Cathy Schmidt pentru ca Joey să perceapă o critică invidioasă la adresa lui Connie. Dacă-i atrăgea atenția, ea îl lua cu chestii psihologice și-i cerea să-și examineze sensibilitatea la acest subiect. Singurul lucru care ar fi făcut-o să tacă era s-o întrebe câți prieteni își *făcuse ea* de la terminarea facultății (ca răspuns, nici unul) – și aceasta era întrebarea pe care nu se îndura să o rostească. Ea obținea nedreptul avantaj final, în toate certurile lor, de a fi obiectul compasiunii lui.

Connie nu-i purta aceeași pică mamei lui. Avea tot dreptul să se plângă, dar nu o făcea niciodată, și astfel nedreptatea dușmăniei pe care i-o purta mama lui ajungea să fie și mai bătătoare la ochi. Atunci când era mică, Connie îi oferise mamei lui, din proprie inițiativă, fără nici un îndemn din partea lui Carol, felicitări făcute de ea cu ocazia zilei ei de naștere. Mama lui lăudase drăgăstos aceste felicitări în fiecare an, până când el și Connie începuseră să facă sex. Connie continuase să-i trimită și după asta, iar Joey, cât timp mai rămăsese în St. Paul, o văzuse pe mama lui deschizând una, aruncând o privire la urări cu o expresie împietrită și punând-o deoparte, cum făcea cu reclamele enervante. Mai recent, Connie îi trimisese și câte un mic cadou pe lângă felicitare – într-un an niște cercei, în alt an, bomboane de ciocolată – pentru care primise mulțumiri la fel de pompoase și impersonale ca un comunicat de la fisc. Connie făcea tot ce putea pentru a o determina pe mama lui să o placă iarăși, cu excepția singurului lucru care ar fi funcționat, acela de a înceta să se mai vadă cu Joey. Avea o inimă sinceră, iar mama lui o călca în picioare. Nedreptatea aceasta fusese un alt motiv pentru care se căsătorise cu ea.

Și tot nedreptatea aceasta făcuse în așa fel încât, indirect, Partidul Republican să-i pară lui Joey mai atrăgător. Mama lui era o snoabă când venea vorba despre Carol și Blake și avea pică pe Connie pentru simplul fapt că locuia cu ei. Găsea de la sine înțeles faptul că oamenii care gândeau normal, inclusiv Joey, erau de aceeași părere în legătură cu gusturile și opiniile albilor proveniți din medii mai puțin privilegiate decât cel din care venea ea. Ceea ce-i plăcea lui Joey la republicani era faptul că ei nu *disprețuiau* oamenii în felul în care o făceau democrații. Aceștia îi urau pe liberali, da, dar doar pentru că liberalii îi urâseră pe ei mai întâi. Pur și simplu se săturaseră de genul de condescendență necontrolată cu care mama lui îi trata pe cei din familia Monaghan. În ultimii doi ani, Joey făcuse încet schimb de poziții cu Jonathan în discuțiile lor politice, mai ales pe tema Irakului. Joey devenise convins că o invazie era necesară pentru a salva interesele petroliere și politice ale Americii și pentru a elimina armele de exterminare în masă ale lui Saddam, în vreme ce Jonathan, care făcuse rost de un post de stagiar pe toată durata verii la *The Hill* și apoi la *WaPo* și care spera să devină ziarist politic, era din ce în ce mai neîncrezător în oameni precum Feith, Wolfowitz, Perle și Chalabi[1], care erau înclinați spre război. Amândoi se bucuraseră să-și inverseze rolurile și să devină dezertorii politici ai familiilor lor, părerile lui Joey sunând din ce în ce mai asemănătoare cu cele ale tatălui lui Jonathan, ale lui Jonathan din ce în ce mai apropiate de cele ale lui Joey. Cu cât Joey insista mai mult în loialitatea lui față de Connie și în a o apăra de snobismul mamei sale, cu atât se simțea mai atras de partidul anti-snobismului.

---

1. Douglas J. Feith, Paul Wolfowitz, Richard Norman Perle – oameni politici americani, implicați în politica de apărare și susținând invazia din Irak; Ahmed Abdel Hadi Chalabi, politician irakian,despre care se presupune că a furnizat informații guvernului american în timpul războiului din Irak și a colaborat cu politicienii Wolfowitz și Perle.

Și de ce *rămăsese* alături de Connie? Singurul răspuns care avea sens era că o iubea. Avusese șanse să se elibereze de ea – pe unele, într-adevăr, le crease el însuși –, dar la momentul crucial, iar și iar, alesese să nu le folosească. Prima mare ocazie fusese plecarea lui la facultate. Următoarea șansă venise un an mai târziu, când Connie l-a urmat în Est la Colegiul Morton, în Morton's Glen, Virginia. Mutarea ei o adusese la o distanță relativ ușor de parcurs până la Charlottesville, cu Land Cruiser-ul lui Jonathan (pe care Jonathan, încântat de Connie, l-a lăsat pe Joey să-l împrumute), dar îi oferise și posibilitatea de a deveni o studentă normală și de a duce o viață independentă. După a doua lui vizită la Morton, pe care cei doi și-au petrecut-o în cea mai mare parte ferindu-se de colega ei de cameră coreeană, Joey a propus ca *pentru binele ei* (din moment ce nu părea să se adapteze vieții de facultate), să încerce din nou să rupă dependența unul de celălalt și să înceteze să mai comunice pentru o vreme. Propunerea lui nu era în întregime vinovată; nu excludea cu totul un viitor al lor împreună. Dar își petrecuse mult timp tot ascultând-o pe Jenna și spera să-și petreacă vacanța de iarnă cu ea și cu Jonathan la McLean. Când Connie s-a prins în final de planurile acestea, cu câteva săptămâni înainte de Crăciun, el a întrebat-o dacă nu voia să meargă acasă în St. Paul ca să-și vadă prietenele și familia (adică lucrul pe care l-ar fi făcut un student normal din anul întâi). „Nu", i-a spus ea, „vreau să fiu cu tine." Îmboldit de gândul la Jenna, și încurajat de o lipeală deosebit de satisfăcătoare care-i picase în brațe cu ocazia unui recent dans semiformal, a luat-o tare pe Connie, care apoi a plâns la telefon cu atâta disperare încât a dat în sughițuri. Ea i-a spus că nu voia să se mai întoarcă *niciodată* acasă, nu mai voia să petreacă *niciodată* o noapte alături de Carol și de copii. Dar Joey a convins-o s-o facă oricum. Și chiar dacă nu prea mai vorbise cu Jenna pe timpul vacanței – mai întâi aceasta a plecat să schieze, apoi s-a întors la New York, la Nick –, el a

continuat să-și urmeze strategia de evacuare până în noaptea aceea de început de februarie, în care Carol l-a sunat cu vestea că fiica ei, Connie, renunțase la facultatea Morton și se întorsese în Barrier Street, mai serios deprimată decât niciodată.

Se părea că în decembrie, Connie luase cu note mari două din examenele finale de la Morton, dar pur și simplu nu se prezentase la celelalte două și exista o antipatie virulentă între ea și colega ei de cameră, care asculta Backstreet Boys atât de tare încât sunetele înalte care se revărsau din căștile ei ar fi înnebunit pe oricine, își lăsa televizorul deschis pe un canal de shopping toată ziua, o necăjea pe Connie în legătură cu prietenul ei cel „îngâmfat", o invita să-și imagineze toate târfele îngâmfate cu care el și-o trăgea pe la spatele ei și împuțea camera cu niște murături groaznice. Connie se întorsese la școală în ianuarie, într-o perioadă de probă pe care i-o punea la dispoziție facultatea, dar continuase să-și petreacă atât de mult timp în pat încât serviciul de sănătate al campusului a intervenit în cele din urmă și a trimis-o acasă. Carol i-a raportat toate astea lui Joey cu o îngrijorare sobră și o lipsă bine-venită de incriminare.

Faptul că ignorase cea mai recentă ocazie de a se elibera de Connie (care nu mai putea pretinde că depresia ei era o închipuire de-a lui Carol) era oarecum legat de ultimele vești, și mai amare, ale „așa-zisei" logodne a lui Jenna cu Nick. Totuși într-o mică măsură. Deși Joey știa destule pentru a-i fi teamă de bolile mintale severe, i se părea că dacă elimina din mulțimea perspectivelor personale fiecare studentă interesantă cu ceva antecedente depresive, i-ar fi rămas prea puține perspective. Iar Connie avea *motive* să fie deprimată: colega ei de cameră era de nesuportat, iar ea murea de singurătate. Când Carol i-a dat-o la telefon, ea a folosit cuvântul „scuze" de o sută de ori. Scuze că-l dezamăgise pe Joey, scuze că nu fusese mai puternică, scuze că-i abătea atenția de la școală, scuze că-și cheltuise banii pentru studii, scuze că era o povară pentru

Carol, scuze că era o povară pentru toată lumea, scuze că era atât de plictisitoare când vorbea. Deși (sau *pentru că*) era prea umilă pentru a-i cere ceva – părea în final pe jumătate dispusă să-l lase să plece –, el i-a spus că primise niște bani de la mama lui și că avea să ia avionul s-o vadă. Cu cât ea insista că nu trebuia să facă asta, cu atât el își dădea mai bine seama că trebuia.

Săptămâna pe care o petrecuse atunci pe Barrier Street fusese prima săptămână cu adevărat adultă din viața sa. Așezat împreună cu Blake în camera de zi, ale cărei dimensiuni erau mai modeste decât și le amintea el, s-a uitat pe Fox News la reportajele despre asaltul asupra Bagdadului, simțind cum resentimentele de atâta amar de vreme legate de 9/11 începeau să se destrame. Țara își vedea de drum, în sfârșit, luând istoria în propriile-i mâini, și asta se potrivea întru câtva cu respectul și recunoștința pe care i-o arătau Blake și Carol. L-a răsplătit pe Blake cu povestiri de la biroul de consultanță, cu întâlnirile întâmplătoare avute cu personajele de la știri, cu planificarea post-invaziei, de care se ocupa și el. Casa era mică, iar el era mare. A învățat cum să țină în brațe un bebeluș și cum să încline un biberon. Connie era palidă și înfricoșător de slabă, cu brațele la fel de subțiri și abdomenul la fel de concav ca atunci când avusese paisprezece ani și i le atinsese pentru prima dată. Noaptea se întindea lângă ea, o ținea în brațe și încerca s-o excite, se chinuia să străpungă stratul afectiv gros al lipsei ei de concentrare, destul cât pentru a se simți dornic să facă sex cu ea. Pastilele pe care le lua nu-și făcuseră încă efectul, iar el era aproape bucuros văzând-o atât de bolnavă; îi impunea seriozitate și îi dădea un scop. Ea repeta întruna că îl dezamăgise, dar el simțea aproape cu totul pe dos. Ca și când i se dezvăluise o nouă lume, mai matură, a dragostei; ca și când încă ar fi existat un șir nesfârșit de uși lăuntrice pe care el să le poată deschide. Printr-una din ferestrele dormitorului ei putea vedea casa în care crescuse, o casă ocupată acum de niște

negri despre care Carol spunea că erau încrezuți și se țineau la distanță, cu diplomele lor de doctorat înrămate și puse pe un perete din sufragerie. (În sufragerie, accentua Carol, acolo unde toată lumea să le poată vedea, chiar și din stradă.) Joey era încântat de cât de puțin îl emoționa vederea fostei lui case. De mult timp, de când își putea aminti, își dorise să crească și s-o lase în urma lui, iar acum se părea că făcuse lucrul acesta cu adevărat. A mers până într-acolo încât a sunat-o pe mama sa într-o seară și a pus-o la curent cu ce se întâmpla.

— Deci, spuse ea. Se pare că sunt puțin pe dinafară cu noutățile. Connie s-a dus la facultate în Est, zici tu?

— Da. Dar a avut o colegă de cameră aiurea și a făcut o depresie.

— Ei bine, e drăguț din partea ta că mă pui la curent cu asta, acum că totul a rămas de domeniul trecutului.

— Nu prea m-ai încurajat să-ți povestesc ce se întâmplă.

— Nu, bineînțeles. Eu sunt eroul negativ aici. Eu, aceeași negativistă dintotdeauna. Sunt sigură că așa vezi tu lucrurile.

— Poate că există un motiv pentru care lucrurile se văd în felul acesta.

— Aveam pur și simplu impresia că erai liber și lipsit de obligații. Vezi tu, facultatea nu durează o veșnicie, Joey. Eu m-am așezat la casa mea când eram tânără și am ratat o mulțime de experiențe care probabil mi-ar fi prins bine. Dar, pe de altă parte, poate nu eram la fel de matură ca tine.

— Mda, spuse el simțindu-se hotărât și, într-adevăr, matur. Poate.

— Aș vrea să punctez totuși faptul că m-ai cam mințit, nu știu când, acum două luni, atunci când te-am întrebat dacă mai ai vești despre Connie. Iar minciuna poate că nu este cel mai *matur* lucru.

— Întrebarea ta nu era prietenoasă.

— Răspunsul tău nu a fost sincer! Nu că mi-ai fi datorat neapărat sinceritate, dar cel puțin hai să fim acum deschiși în privința asta.

— Era Crăciunul. Ți-am spus că aveam impresia că era în St. Paul.

— Ei bine, chiar așa. Și nu ca să batem apa în piuă pe tema asta, dar când cineva spune „am impresia" tinde să sugereze că nu este sigur. Te-ai prefăcut că nu știi ceva ce știai foarte bine.

— Am spus unde credeam că era. Dar ar fi putut să fie în Wisconsin sau în altă parte.

— Așa-i, în vizită la una din multele ei prietene apropiate.

— Iisuse! zise el. Chiar nu poți să dai vina pe altcineva pentru asta decât pe tine.

— Nu mă înțelege greșit, continuă ea. Cred că e admirabil că ești acolo, lângă ea, și chiar vorbesc serios. Îți face cinste. Sunt mândră că vrei să ai grijă de cineva care înseamnă atâta pentru tine. Și eu am o cunoștință care suferă de depresie și, crede-mă, știu că nu e floare la ureche. Connie ia ceva pentru asta?

— Mda, Celexa.

— Ei bine, sper să-i meargă. În cazul meu, medicamentele n-au funcționat atât de bine.

— Ai luat antidepresive? Când?

— O, de curând.

— Dumnezeule, habar n-am avut.

— Asta pentru că atunci când spun că vreau să fii liber și lipsit de obligații, chiar vorbesc serios. Nu am vrut să-ți faci griji din pricina mea.

— Cu toate astea, Doamne, ai fi putut cel puțin să-mi spui.

— Oricum, n-am luat decât câteva luni. N-am fost chiar pacienta model.

— Trebuie să le acorzi timp medicamentelor de genul ăsta ca să-și facă efectul, spuse el.

— Așa-i, așa zice toată lumea. În special tata, care într-un fel luptă alături de mine. I-a părut foarte rău să vadă cum apun vremurile bune. Dar eu am fost bucuroasă să-mi recapăt mintea, așa cum e ea.

— Sincer îmi pare rău.

— Da, știu. Dacă mi-ai fi spus lucrurile acestea despre Connie acum trei luni, răspunsul meu ar fi

fost: La-la-la! Acum iar trebuie să mă suporți simțind din nou tot felul de lucruri.

— Am vrut să zic că-mi pare rău că ai suferit.

— Mulțumesc, scumpule. Îmi cer scuze pentru sentimentele mele.

Ubicuă, așa cum se pare că devenise depresia în ultima vreme, lui Joey încă i se mai părea puțin îngrijorător că cele două femei care îl iubeau cel mai mult sufereau clinic amândouă. Era doar o întâmplare? Sau chiar avea un efect de-a dreptul malefic asupra sănătății mintale a femeilor? În cazul lui Connie, a tras el concluzia, adevărul era că depresia ei era o fațetă a aceleiași intensități pe care o iubise întotdeauna la ea. În ultima lui noapte la St. Paul, înainte să se întoarcă în Virginia, a stat și a privit-o cum își pipăia scalpul cu vârfurile degetelor, ca și când ar fi sperat să extragă excesul de sentimente din creierul ei. A spus că motivul pentru care plânsese în momente aparent întâmplătoare era acela că până și cele mai neînsemnate gânduri rele erau înnebunitoare, și că numai gândurile rele, nu cele bune, îi veneau în minte. Se gândea cum pierduse o șapcă de baseball cu inscripția UVA pe care i-o dăduse el odată; cum fusese prea preocupată de colega ei de cameră, în timpul celei de-a doua vizite a lui la Morton, ca să-l mai întrebe ce notă luase la măreața sa lucrare la istoria americană; cum Carol sugerase odată că băieții ar plăcea-o mai mult dacă ar fi zâmbit mai mult; cum una dintre surorile ei vitrege, Sabrina, izbucnise în plâns prima dată când o luase ea în brațe; cât de prostește recunoscuse în fața mamei lui Joey că pleca la New York ca să-l vadă pe el; cum sângerase în mod dezgustător în ultima noapte înainte ca el să plece la facultate; cum scrisese lucruri atât de aiurea în felicitările pe care i le trimisese Jessicăi, într-o încercare de a redeveni prietene, încât Jessica nu-i răspunsese niciodată; și tot așa. Era pierdută într-o pădure întunecată a regretelor și a dezgustului față de ea însăși, în care până și cel mai mic copac căpăta proporții monstruoase. Joey nu se mai aflase niciodată

în astfel de păduri, dar era inexplicabil atras înspre cele din mintea ei. Chiar l-a excitat faptul că ea a început să plângă în timp ce el se străduia să i-o pună în semn de rămas-bun, cel puțin până când hohotitul ei s-a transformat în zvârcoleli, lovituri și ură de sine. Nivelul disperării ei părea să fie la granița pericolului, văr cu sinuciderea, și apoi a rămas treaz cam o jumătate din noapte încercând să-i vorbească și să o facă să nu se mai gândească la cât de groaznică era ea, căci era prea rea ca să-i ofere tot ce și-ar fi dorit el. Era istovitor, repetitiv și de nesuportat, și totuși, în după-amiaza următoare, în timp ce zbura înapoi spre Est, i-a trecut prin cap ce înspăimântător avea să fie după ce își făcea Celexa efectul. S-a gândit la remarca mamei lui legată de antidepresivele care omoară sentimentele: o Connie fără oceane de simțire era o Connie pe care nu o cunoștea și bănuia că nici nu ar fi dorit-o.

Între timp, țara era în război, dar era un fel ciudat de război în care, dintr-o eroare introdusă din nevoia de a rotunji rezultatul, singurele victime erau de partea cealaltă. Joey era bucuros să vadă că ocuparea Irakului era exact dănțuiala la care se așteptase, iar Kenny Bartles îi trimitea emailuri îmbucurătoare despre nevoia de a pune pe picioare și a da drumul companiei sale de panificație cât mai repede posibil. (Joey trebuia întruna să-i explice că încă era student și nu putea să înceapă lucrul decât după examenele finale.) Totuși Jonathan era mai acru ca niciodată. Era *obsedat*, de pildă, de antichitățile irakiene de care fusese jefuit Muzeul Național.

— Aceea a fost o mică greșeală, spuse Joey. Se mai întâmplă și porcării, nu? Pur și simplu nu vrei să recunoști că lucrurile merg bine.

— O să recunosc asta atunci când vor descoperi plutoniul și bombele pline cu varicelă, spuse Jonathan. Ceea ce nu vor reuși, pentru că n-a fost decât o aiureală, o aiureală trâmbițată pretutindeni, pentru că oamenii care au început toate astea sunt niște bufoni incompetenți.

— Omule, toată lumea spune că există WMD-uri[1]. Chiar și *The New Yorker* spune că există. Mama mi-a spus că tata vrea să-și anuleze abonamentul, e atât de furios. Tata, marele expert în afaceri externe.

— Pe cât vrei să pariem că tatăl tău are dreptate?

— Nu știu. O sută de dolari?

— S-a făcut! spuse Jonathan întinzându-i mâna. Pe o sută de parai că n-or să găsească arme până la sfârșitul anului.

Joey i-a scuturat mâna și apoi a început să-și facă griji că Jonathan avea dreptate în privința WMD-urilor. Nu că i-ar fi păsat de o sută de dolari; urma să câștige 80 000 într-o lună alături de Kenny Bartles. Dar Jonathan, un maniac al știrilor politice, părea atât de sigur pe el, încât Joey se întreba dacă nu cumva el era cel care ratase poanta în toate afacerile sale cu șefii biroului de consultanță și cu Kenny Bartles – că nu reușise să-i surprindă făcându-și cu ochiul sau modulându-și ironic vocea atunci când vorbeau despre motivele aflate în spatele insistențelor personale sau ale corporațiilor de a invada Irakul. După părerea lui Joey, biroul de consultanță avea într-adevăr un motiv ascuns pentru a încuraja invadarea: protecția Israelului care, spre deosebire de Statele Unite, era la o distanță foarte mică până și de proiectilul cel mai rudimentar pe care oamenii de știință ai lui Saddam ar fi fost în stare să-l construiască. Dar crezuse că neoescrocii erau serioși cel puțin în privința temerii lor pentru siguranța Israelului. Acum, pe măsură ce martie se transforma deja în aprilie, își fluturau mâinile și se purtau de parcă nici nu mai conta dacă avea sau nu să iasă la lumină vreo WMD; ca și când libertatea poporului irakian ar fi fost problema principală. Iar Joey, al cărui interes propriu în acest război era cu precădere financiar, dar care își găsise un refugiu moral în gândul că minți mai înțelepte decât a lui aveau motive mai bune decât ale lui, a început să

1. Weapons of Mass Destruction (Arme de distrugere în masă).

simtă că fusese fraierit. Asta nu l-a făcut mai puțin nerăbdător să câștige, dar l-a făcut să se simtă mai murdar în privința asta.

În starea sa de spirit jalnică, îi venea mai ușor să vorbească cu Jenna despre planurile lui de vară. Printre altele, Jonathan era gelos pe Kenny Bartles (se enerva ori de câte ori îl auzea pe Joey vorbind la telefon cu Kenny), în timp ce Jennei îi scânteiau dolarii în ochi și nu părea să aibă nimic împotriva violențelor.

— Poate te văd la Washington în vara asta, îi spuse ea. Voi veni de la New York și poate mă scoți la cină ca să sărbătorim logodna mea.

— Sigur, spuse el. O să fie o seară distractivă.

— Trebuie să te avertizez că am niște gusturi *foarte* scumpe în restaurante.

— Cum se va simți Nick dacă te scot la cină?

— Doar un pic mai gros la pungă. Nu i-ar trece niciodată prin cap să se teamă de tine. Dar cum o să se simtă prietena ta?

— Nu e geloasă.

— Așa-i, gelozia e atât de respingătoare, ha, ha.

— Ceea ce nu știe nu o poate răni.

— Da, și sunt cam multe lucrurile pe care nu le știe, nu-i așa? Câți pași greșiți ai făcut până acum?

— Cinci.

— Cu patru mai mulți decât și-ar permite Nick înainte să-i îndepărtez chirurgical testiculele.

— Mda, dar dacă nu ai ști nimic, nu te-ar răni, nu-i așa?

— Crede-mă, îi spuse Jenna, mi-aș da seama. Asta este diferența dintre mine și prietena ta. Eu *sunt* geloasă. Sunt Inchiziția Spaniolă când vine vorba să fiu fraierită. Voi fi fără milă.

Asta era ceva interesant de auzit, din moment ce Jenna fusese cea care-l îndemnase, în toamna trecută, să profite de ocaziile întâmplătoare care îi ieșeau în cale la școală, și tot Jenna fusese cea în fața căreia își imaginase că dovedește ceva acționând ca atare. Ea îl instruise în arta ignorării, la cantină, a unei fete din patul căreia tocmai ieșise

cu câteva ore înainte. „Nu fi chiar atât de sentimental“, îi spusese ea. „Ele chiar *vor* să le ignori. Nu le faci nici un serviciu dacă nu te porți așa. Trebuie să te prefaci că nu le-ai văzut niciodată în viață. Ultimul lucru pe care-l vor e ca tu să le dai târcoale și să-ți arăți vinovăția. Ele stau acolo, rugându-se la Iisus să nu le faci de râs.“ Era evident că îi vorbea din experiența personală, dar nu prea o crezuse până când nu încercase prima dată. Viața îi fusese mai ușoară de atunci încolo. Deși îi făcuse lui Connie favorul de a nu-i menționa infidelitățile lui, continua să creadă că oricum nu i-ar fi păsat prea mult. (Persoana de care chiar trebuia să se ferească era Jonathan, care avea niște noțiuni arthuriene despre comportamentul romantic și care căşunase furios pe Joey, ca și când ar fi fost fratele mai mare al lui Connie sau cavalerul ei protector, atunci când bârfele legate de o oarecare lipeală ajunseseră până la el. Joey îi jurase că nici măcar un fermoar nu fusese deschis, dar prefăcătoria lui era prea absurdă ca să nu rânjească atunci când spunea toate astea, iar Jonathan l-a făcut cretin și mincinos, nedemn de Connie.) Acum se simțea ca și când Jenna, cu standardele ei variabile de fidelitate, îl fraierise în aproape același fel cum o făcuseră și șefii de la biroul de consultanță. Ea o făcuse din amuzament, ca o răutate la adresa lui Connie, în timp ce instigatorii la război o făcuseră pentru profit. Dar asta nu-l făcea mai puțin dornic să-i facă cinste cu o cină copioasă sau să câștige, la RISIA, banii pentru a face lucrul acesta.

Stând singur în biroul RISIA cel friguros, cu o singură încăpere, din Alexandria, Joey rescria faxurile încâlcite ale lui Kenny, trimise din Bagdad, schimbându-le în rapoarte convingătoare asupra folosirii judicioase a dolarilor proveniți din taxe pentru a-i transforma pe brutarii subvenționați de Saddam în întreprinzători finanțați de CPA – își folosea studiile de caz legate de lanțurile Breadmasters și Hot & Crusty, scrise cu o vară înainte, pentru a crea schița unui plan de afaceri grozav după care

să se ghideze acești viitori întreprinzători. A elaborat un plan pe doi ani pentru a umfla prețurile la pâine și a le aduce aproape de prețurile pieței, punând specialitatea de bază irakiană *khubz* în fruntea listei de pierderi, iar produsele de patiserie și cafelele vândute la suprapreț, erau prezentate drept profitabile, astfel încât, până în 2005, subvențiile Coaliției să poată fi retrase fără să provoace nemulțumiri ale sindicatelor din panificație. Tot ce-a făcut era cel puțin în parte și câteodată în totalitate o tâmpenie. N-avea nici cea mai vagă idee despre cum arăta o vitrină de magazin din Basra; bănuia, de exemplu, că vitrinele cu produse de patiserie congelate așezate pe platouri de sticlă în stilul celor de la Breadmasters ar putea să nu meargă prea bine într-un oraș al atacurilor cu bombe plasate în mașini și în arșița de 54 de grade din timpul verii. Dar aiureala comerțului modern era un limbaj pe care fusese fericit să descopere că-l vorbea fluent, iar Kenny l-a asigurat că tot ceea ce conta era aparența unei activități intense și a rezultatelor imediate. „Fă ca totul să arate bine *ieri*", i-a spus Kenny, „și apoi noi vom face pe teren tot ce ne va sta în puteri ca să obținem rezultate cu felul în care arată. Jerry vrea piețe libere peste noapte și asta trebuie să-i dăm." („Jerry" era Paul Bremer, creierul afacerii din Bagdad, pe care Kenny era posibil să-l fi întâlnit vreodată sau nu.) În timpul orelor de trândăveală ale lui Joey la birou, mai ales la sfârșit de săptămână, pălăvrăgea cu colegi de școală care lucrau ca stagiari fără salariu sau cu slujbe de doi bani în orașele lor de baștină și care-l copleșeau cu invidia lor și cu felicitări pentru că făcuse rost de cea mai grozavă slujbă pe timpul verii care putea exista *vreodată*. El simțea că mersul vieții lui, care fusese dat peste cap de 9/11, își recâștigase acum pe deplin senzaționala-i traiectorie ascendentă.

Pentru o vreme, singurele lucruri care-i umbreau satisfacția au fost amânările călătoriei Jennei la Washington. O temă recurentă a conversațiilor lor

era îngrijorarea ei că nu își făcuse de cap suficient de mult înainte de a se logodi cu Nick. („Nu sunt sigură că un an de curvăsăreală la Duke contează cu adevărat.“) Joey auzea în îngrijorarea ei șoapta oportunității și a rămas descumpănit atunci când, în ciuda flirturilor tot mai pe față din timpul convorbirilor lor telefonice, ea a anulat de două ori planurile de a veni să-l viziteze, și încă și mai descumpănit atunci când a aflat de la Jonathan că fusese la părinții ei în McLean fără să-l anunțe și pe el.

Apoi, pe patru iulie, în timpul unei vizite pe care o făcea familiei sale doar ca să fie drăguț, i-a mărturisit tatălui său amănuntele muncii sale la RISIA, sperând să-l impresioneze cu valoarea salariului său și sfera răspunderilor pe care le avea; iar tatăl lui n-a făcut decât să-i taie avântul pe loc. Până atunci, toată viața lui, relația dintre ei doi fusese neutră în principiu, o situație de egalitate a voințelor. Dar acum tatăl lui nu se mai mulțumea să-l trimită la plimbare cu o mustrare legată de răceala și aroganța lui. Acum urla că Joey îl *scârbea*, că îl *dezgusta fizic* ideea de a fi crescut un fiu atât de egoist și necugetat, încât era gata să comploteze cu monștrii care distrugeau țara pentru propria lui înavuțire. Mama lui, în loc să-l apere, a fugit să se ascundă – la etaj, în cămăruța ei. Știa că avea să-l sune a doua zi dimineață, încercând să îmbuneze lucrurile, umplându-i capul cu prostii despre cum tatăl său se înfuriase doar pentru că-l iubea. Dar era prea lașă ca să iasă de acolo, iar lui nu-i rămânea nimic altceva de făcut decât să-și încrucișeze strâns brațele, să-și transforme chipul într-o mască, să clatine din cap și să-i spună tatălui său, iar și iar, să nu mai critice lucruri pe care nu le înțelege.

— Ce nu se înțelege? îi spuse tatăl său. Acesta este un război pentru politică și profit. Punct!

— Doar pentru că ție nu-ți place politica oamenilor, răspunse Joey, nu înseamnă că tot ce se face este greșit. Tu pretinzi că tot ce fac aceștia e greșit, speri ca ei să eșueze în orice, pentru că urăști politica

lor. Nici măcar nu vrei să auzi ceva despre lucrurile bune care se întâmplă.

— *Nu se întâmplă nimic bun.*

— O, așa-i. Este o lume în alb și negru. Noi suntem răi cu toții și voi sunteți cu toții buni.

— Tu crezi că lumea se învârtește astfel încât copiilor de o vârstă cu tine din Orientul Mijlociu să le sară în aer capetele și picioarele pentru ca tu să poți face o tonă de bani? Asta este lumea cea perfectă în care trăiești tu?

— Evident că nu, tată. Vrei să încetezi pentru o secundă să faci pe prostul? Acolo oamenii sunt uciși pentru că economia lor este la pământ. Noi încercăm să le reparăm economia, pricepi?

— Nu ar trebui să câștigi opt mii de dolari pe lună, îi spuse tatăl său. Știu că tu crezi că ești foarte deștept, dar e ceva greșit într-o lume în care un tânăr neinstruit de nouăsprezece ani poate face asta. Situația în care te afli *pute* a corupție. Pentru mine, miroși foarte urât.

— Dumnezeule, tată! În fine.

— Nici măcar nu mai vreau să știu ce faci. Mă îmbolnăvești. Poți să-i povestești mamei tale, dar fă-mi un serviciu și scutește-mă pe mine.

Joey a zâmbit aspru pentru a se abține să nu plângă. Avea o rană pe care o simțea structurală, ca și când el și tatăl lui își aleseseră fiecare orientarea politică pentru singurul scop de a se urî unul pe celălalt, și singura soluție de ieșire din situația asta era despărțirea. Să nu-i spună nimic tatălui său, să nu-l mai vadă decât dacă era absolut necesar – asta îi suna bine. Nu era nici măcar furios, nu voia decât să lase rana în urma lui. A plecat acasă cu un taxi, la apartamentul mobilat pe care mama lui îl ajutase să-l închirieze și le-a trimis mesaje și lui Connie, și lui Jenna. Connie mersese probabil la culcare devreme, dar Jenna l-a sunat înapoi la miezul nopții. Nu era cel mai bun ascultător din lume, însă a înțeles destul de bine cât de putredă fusese atmosfera de 4 iulie în cazul lui, pentru a-l asigura că lumea nu era dreaptă și nu avea să fie

niciodată dreaptă; că întotdeauna aveau să fie mari învingători și mari învinși, și că ea, personal, în viața asta tragic de limitată care îi fusese încredințată, prefera să fie o învingătoare și să se înconjoare de învingători. Atunci când el i-a reproșat că nu-l sunase din McLean, ea i-a răspuns că nu crezuse că era „bine" să-l vadă la cină.

— De ce n-ar fi fost bine?

— Într-un fel, tu ești un obicei prost de-al meu, spuse ea. Trebuie să fiu atentă. Trebuie să stau cu ochii pe premiu.

— Tu și premiul nu păreți să vă distrați prea mult împreună.

— Premiul este extrem de ocupat încercând să-i fure slujba șefului. Asta se face în lumea aceea, toți încearcă să se mănânce de vii. E ceva surprinzător de bine văzut. Dar, din câte se pare, consumă și mult timp. Unei fete îi place să mai fie scoasă în oraș din când în când, mai ales în prima vară de după facultate.

— De asta trebuie să vii pe aici, răspunse el. Eu o să te scot în oraș cu siguranță.

— Fără îndoială. Dar șeful meu are de lucru tot timpul în următoarele trei săptămâni, în Hamptons. Serviciile mele de purtătoare de mapă sunt solicitate. Păcat că și tu trebuie să muncești atât de mult, altminteri aș putea încerca să te strecor cumva în planurile mele.

Pierduse numărul jumătăților de întâlniri și al jumătăților de promisiuni pe care ea le făcuse de când o cunoscuse. Nici unul dintre lucrurile distractive pe care ea le sugerase nu se prea adeverise, iar el nu-și putea niciodată închipui de ce se mai sinchisea să le tot sugereze. Câteodată se gândea că avea de-a face cu un soi de competiție între ea și fratele ei. Sau poate era doar din cauză că Joey era evreu și îndrăgit de tatăl ei, care era singura persoană pe care nu o lua în râs niciodată. Sau poate că era fascinată de relația lui cu Connie și găsea o plăcere regală în firimiturile de informații personale pe care el i le așternea la picioare. Sau

poate chiar era sincer interesată de el și voia să vadă cum urma să fie când avea să mai înainteze în vârstă și cât de mulți bani era în stare să facă. Sau poate toate cele înșirate mai sus laolaltă. Jonathan nu avea nici o părere asupra acestor lucruri în afară de aceea că sora lui era periculoasă, o ciudățenie venită de pe Planeta Răsfățului, cu conștiința etică a unui burete de mare, dar Joey credea că putea să întrevadă în ea lucruri mai profunde. Refuza să creadă că cineva care dispunea de puterea unei frumuseți atât de mari putea fi lipsită de idei interesante în privința felurilor în care ar fi putut să o folosească.

În ziua următoare, atunci când i-a povestit lui Connie despre cearta cu tatăl său, ea nu s-a legat de pertinența argumentelor lor, ci a mers drept la rana lui și i-a spus cât de rău îi părea. Se întorsese la lucru, la slujba ei de chelneriță, și părea dispusă să aștepte toată vara ca să-l revadă. Kenny Bartles îi promisese o vacanță plătită în ultimele două săptămâni din august, dacă era de acord să lucreze în fiecare sfârșit de săptămână înainte de asta, și nu o voia pe Connie prin preajmă ca să complice lucrurile dacă Jenna avea să vină la Washington; nu-și dădea seama cum s-ar fi putut strecura afară din casă o seară sau două sau trei fără să-i spună lui Connie genul de minciuni gogonate pe care încerca să le mențină la minimum.

Pusese calmul cu care ea acceptase amânarea pe seama medicamentului Celexa. Dar apoi, într-o noapte, în timpul unei convorbiri telefonice de rutină, în timp ce el bea bere în apartamentul lui, ea a căzut într-o tăcere deosebit de lungă care s-a sfârșit cu replica: „Iubitule, trebuie să-ți spun câteva lucruri". Primul lucru era că încetase să-și mai ia medicamentele. Al doilea lucru era motivul pentru care încetase să le mai ia, și anume că se culcase cu directorul restaurantului și obosise să tot aștepte un orgasm. I-a mărturisit asta cu o detașare ciudată, ca și când ar fi vorbit despre vreo fată care nu era ea, o fată ale cărei fapte erau regretabile, dar

puteau fi înțelese. Directorul, spunea ea, era căsătorit, avea doi copii adolescenți și locuia pe Hamline Avenue.

— M-am gândit că e mai bine să-ți spun, zise ea. Pot să mă opresc dacă vrei.

Joey era cuprins de frisoane. Aproape tremura. Îl trăgea curentul venit dinspre o ușă metalică pe care o crezuse închisă și zăvorâtă, dar care de fapt era larg deschisă; o ușă prin care putea să fugă.

— Vrei să te oprești? o întrebă el.

— Nu știu, răspunse ea. Îmi cam place, pentru sex, dar nu simt nimic pentru el. Simt doar pentru tine.

— Păi, Doamne. Cred că trebuie să mă gândesc la toate astea.

— Știu că e destul de urât, Joey. Ar fi trebuit să-ți spun imediat ce s-a întâmplat. Dar pentru o vreme a fost atât de plăcut că cineva se interesa de mine. Îți dai seama de câte ori am făcut noi dragoste din octombrie încoace?

— Mda, știu. Îmi dau seama.

— Fie de două ori, fie niciodată, depinde dacă pui la socoteală perioada cât am fost bolnavă. Ceva nu-i în regulă.

— Știu.

— Ne iubim, dar nu ne vedem niciodată. Ție nu ți-e dor?

— Ba da.

— Tu ai făcut sex cu alte persoane? De-asta poți să reziști?

— Îhî, am făcut. De câteva ori. Dar niciodată mai mult de *o dată* cu cineva.

— Am fost destul de sigură că ai făcut, dar nu am vrut să te întreb. Nu voiam să crezi că aveam de gând să te împiedic s-o faci. Și nu din cauza asta am făcut-o. Am făcut-o pentru că mă simt singură. Sunt atât de singură, Joey. Mor de singurătate. Și motivul pentru care sunt atât de singură este că te iubesc, iar tu nu ești aici. Am făcut sex cu altcineva pentru că te iubesc. Știu că sună aiurea sau necinstit, dar e adevărul.

— Te cred, îi spuse el.

Și chiar o credea. Dar durerea pe care o simțea nu părea să aibă nimic de-a face cu ceea ce credea sau nu credea, cu ceea ce ea i-ar fi putut spune sau i-ar fi ascuns. Faptul de nedescris că dulcea lui Connie se culcase cu un porc de vârsta a doua, că-și scosese blugii și chiloții ei cei mici și-și desfăcuse picioarele *în repetate rânduri*, se materializase în cuvinte doar atâta timp cât îi trebuise ei să le rostească și lui Joey să le audă, înainte să se întoarcă în indescriptibil și să se cuibărească înăuntrul lui, dincolo de cuvinte, ca un ghemotoc de lame de ras înghițite. Înțelegea, destul de bine, că ei putea să nu-i pese de porcul de director mai mult decât îi păsase lui de fetele, fie bete, fie extrem de bete toate, în ale căror paturi parfumate aterizase în decursul anului care trecuse, dar rațiunea nu mai putea să ajungă la durerea din el, după cum nici un „Stop!" rostit în gând nu putea să oprească un autobuz în viteză. Durerea era de-a dreptul teribilă. Și totuși, în același timp ciudat de bine-venită și revigorantă, aducându-i vești despre faptul că era viu și prins într-o poveste care-l depășea.

— Spune ceva, iubitule, zise Connie.

— Când a început?

— Nu știu. Acum trei luni.

— Ei bine, poate-ar trebui să continui, spuse el. Poate ar trebui să mergi înainte și să-i naști un copil și să vezi dacă te instalează într-o casă.

Era urât să facă referire la Carol în felul acesta, dar ca răspuns Connie l-a întrebat, cu o sinceritate limpede ca apa:

— Asta vrei să fac?

— Nu știu ce vreau.

— Nu-i deloc ceea ce vreau eu. Vreau să fiu cu tine.

— Îhî, așa-i. Dar nu înainte de a ți-o trage cu altcineva timp de trei luni.

Asta ar fi trebuit s-o facă să plângă și să ceară iertare sau cel puțin să căşuneze pe el la rândul ei, dar ea nu era o persoană obișnuită.

— E adevărat, spuse ea. Ai dreptate. Ai perfectă dreptate. Aș fi putut să-ți spun de prima dată când

s-a întâmplat și apoi să mă opresc. Dar s-o fac a doua oară nu părea mult mai rău decât s-o fac pentru prima dată. La fel și a treia oară și a patra oară. Și apoi am vrut să nu mai iau medicamente pentru că părea ceva prostesc să fac sex când nici nu puteam să simt ceva. Și apoi, cumva, numărătoarea a trebuit să fie reluată.

— Iar acum ai început din nou să simți și e grozav.

— Cu siguranță e mult mai bine. Tu ești omul pe care îl iubesc, dar cel puțin terminațiile mele nervoase funcționează din nou.

— Păi și de ce îmi mai spui acum? De ce să nu continui, timp de patru luni? Patru nu-i cu nimic mai rău decât trei, nu-i așa?

— Păi, de fapt, la patru mă gândeam și eu, spuse ea. M-am gândit să-ți spun atunci când terminam definitiv cu povestea asta și am fi putut face un plan pentru a fi împreună mai des, ca să putem să începem să fim monogami din nou. Asta este încă ceea ce-mi doresc. Dar am început din nou să am gânduri negre noaptea trecută și am considerat că e mai bine să-ți spun.

— Cazi iar în depresie? Doctorul tău știe că ai renunțat la medicamente?

— Știe, însă Carol nu știe. Carol pare să creadă că medicația va rezolva totul între mine și ea. Crede că asta-i va rezolva problema pentru totdeauna. Iau o pastilă din cutie în fiecare seară și o pun în sertarul cu șosete. Cred că e posibil să le numere cât sunt la lucru.

— Probabil ar trebui să le iei, spuse Joey.

— Le voi lua din nou dacă nu te voi mai putea vedea. Când te voi vedea, vreau să simt totul. Și nu cred că voi mai avea nevoie de ele dacă te văd pe tine. Știu că asta sună a amenințare sau ceva de genul ăsta, dar e adevărul curat. Nu încerc să te influențez, ca să faci în așa fel încât să ne vedem din nou. Înțeleg că am făcut un lucru rău.

— Îți pare rău?

— Știu că ar trebui să spun da, dar de fapt nu știu. Ție îți pare rău că te-ai culcat cu alte persoane?

— Nu, în special nu acum.

— La fel și în cazul meu, iubitule. Sunt exact ca și tine. Sper doar să-ți aduci aminte de asta și să-mi dai voie să te revăd.

Mărturisirea lui Connie a fost ultima și cea mai bună șansă a lui de a scăpa cu conștiința curată. Ar fi putut atât de ușor s-o rupă cu ea din acest motiv, dacă ar fi fost suficient de furios ca s-o facă. După ce a închis telefonul, a atacat sticla de Jack Daniel's de care, în mod normal, se disciplinase într-atât încât să se țină la distanță, și apoi a ieșit să se plimbe pe străzile umede din jurul cartierului lui întunecat, bucurându-se de forța oarbă a caniculei de vară și de bâzâitul colectiv al aparatelor de aer condiționat care o generau. În buzunarul pantalonilor lui kaki avea un pumn de monede pe care le-a scos și a început să le arunce, mai multe odată, pe stradă. Le-a aruncat pe toate, toți bănuții inocenței lui, tot mărunțișul autosuficienței lui. Avea nevoie să se descarce, să se descarce. Nu avea cui să-i împărtășească durerea lui, cu atât mai puțin părinților lui, dar nici lui Jonathan, de teamă să nu strice părerea bună a prietenului lui despre Connie, și cu siguranță nu Jennei, care nu înțelegea dragostea, și nici prietenilor lui de la școală – cu toții, până la ultimul, vedeau prietenele ca pe niște piedici inutile înspre plăcerile pe care intenționau să-și irosească următorii zece ani. Era complet singur și nu înțelegea cum de i se întâmplase tocmai lui. Cum de ajunsese să se formeze în centrul vieții sale o durere numită Connie. Îl înnebunea să simtă în amănunțime tot ceea ce simțea și ea, să o înțeleagă atât de bine, să nu poată să-și imagineze viața ei fără el. De fiecare dată când avusese ocazia de a scăpa de ea, logica propriului interes îl părăsea: era înlocuită, ca într-un mecanism care îi arunca mintea în afară, de către logica legăturii dintre ei.

A trecut o săptămână fără ca ea să-l sune, și apoi altă săptămână. A devenit conștient, pentru prima dată, de vârsta ei mai mare. Avea douăzeci și unu de ani acum, un adult legal, o femeie interesantă și

atrăgătoare pentru bărbații însurați. Prins în ghearele geloziei, dintr-odată s-a văzut pe sine ca pe cel norocos dintre ei doi, băiatul asupra căruia ea își revărsase pasiunea. Căpăta o formă fantastic de atrăgătoare în imaginația lui. Câteodată simțise vag că legătura lor era extraordinară, fermecată, ca de poveste, dar de-abia acum aprecia într-adevăr cât de mult conta pe ea. În primele zile ale tăcerii lor, a reușit să se facă să creadă că o pedepsea netelefonându-i, dar nu după mult timp a ajuns să se simtă el cel pedepsit, persoana care aștepta să vadă dacă ea, în oceanul ei de simțire, ar mai putea să găsească un strop de milă și să rupă tăcerea în locul lui.

Între timp, mama lui l-a informat că nu avea să-i mai trimită cecurile lunare de 500 de dolari. „Mă tem că tata a pus capăt acestui lucru", a spus ea cu o vervă care l-a enervat. „Sper cel puțin că ți-au folosit banii atâția câți au fost." Joey a simțit o oarecare ușurare la gândul că nu mai trebuia să-i facă pe plac în dorința ei de a-l întreține și că nu-i mai era dator, în schimb, cu telefoane regulate; mai era bucuros și că nu mai trebuia să mintă Consiliul Profesoral al Universității din Virginia în privința nivelului de susținere parentală. Dar ajunsese să se bazeze pe infuziile lunare pentru a se descurca de la o lună la alta, iar acum îi părea rău că mersese atât de des cu taxiul și că-și comandase acasă atâtea meniuri în acea vară. Nu se putea abține să nu-l urască pe tatăl lui și să nu se simtă trădat de mama lui care, atunci când nu avea încotro, în ciuda căsniciei care îi dădea multe motive să se plângă, după cum îi mărturisise lui Joey, părea întotdeauna să sfârșească prin a ceda în fața tatălui său.

Apoi a sunat mătușa lui, Abigail, ca să-i ofere apartamentul ei spre folosință, la finalul lui august. În ultimul an și jumătate, fusese pe lista de mailuri a lui Abigail pentru spectacolele pe care le dădea în locații neînsemnate cu nume bizare din New York și îl suna la fiecare câteva luni pentru a-i turna în ureche unul din monologurile acelea auto-justificatoare. Dacă apăsa pe butonul Ignoră al telefonului,

ea nu-i lăsa mesaj, ci continua să sune până când el răspundea. Avea impresia că zilele ei constau în mare parte din apelarea fiecărui număr pe care îl știa până când cineva răspundea într-un târziu, iar lui nu-i făcea plăcere să se gândească cine altcineva se mai afla pe lista ei de apelați, dată fiind legătura firavă dintre ei doi. „Îmi fac singură cadoul unei vacanțe pe plajă", i-a spus ea. „Sărmanul Tigrișor a murit de un cancer al pisicilor, deși nu înainte de a i se administra niște tratamente foarrrrrte scumpe, iar Porcușor a rămas singur-singurel." Deși Joey se simțea oarecum întinat din pricina flirtului lui cu Jenna, ca parte dintr-o nouă greață mai generală legată de infidelitate, a acceptat oferta lui Abigail. Dacă nu avea să mai audă niciodată de Connie, s-a gândit el, s-ar fi putut consola făcându-și apariția în cartierul Jennei și invitând-o la cină.

Și atunci Kenny Bartles l-a sunat ca să-i dea vestea că vindea RISIA și contractele acesteia unui prieten de-al lui din Florida. De fapt le vânduse deja.

— Mike o să te sune mâine-dimineață, spuse Kenny. I-am zis că va trebui să te țină până la cincisprezece august. Oricum ar fi fost bătaie mai mare de cap să te schimb după aceea. Am alte planuri mult mai mari și mult mai bune.

— O, da? întrebă Joey.

— Mda, LBI este dispusă să-mi ofere un subcontract pentru a face rost de camioane de tonaj mare. Nu e o slujbă pentru cei slabi de inimă și se câștigă o pâine mult mai bună decât în afacerea cu pâinile, dacă înțelegi ce vreau să spun. E simplu și eficient – fără porcăriile alea cu rapoartele trimestriale. Eu apar cu camioanele, ei îmi semnează cecul, și gata.

— Felicitări.

— Îhî, ei, uite care-i treaba, continuă Kenny. Încă te-aș mai putea folosi în Washington. Caut un partener care să investească alături de mine și să acopere ceva din valoarea sumei cu care mă confrunt eu. Dacă ești dispus să lucrezi, ți-aș putea aranja și un mic salariu.

— Asta sună grozav, spuse Joey. Dar trebuie să mă întorc la școală și nu am bani pentru investiții.

— Bine. Sigur. E viața ta. Dar ce-ai zice de o bucățică mai mică din acțiuni? Judecând după felul în care înțeleg eu specificațiile tehnice, marca poloneză Pladsky A10 ar fi suficient de bună. Nu se mai produc, dar au mai rămas o mulțime prin jurul bazelor militare din Ungaria și Bulgaria. Și pe undeva prin America de Sud, ceea ce nu mă ajută. Dar o să angajez șoferi în estul Europei, voi aduce camioanele în convoi prin Turcia și le voi livra la Kirkuk. Asta o să-mi dea de lucru Dumnezeu știe pentru cât timp și mai există un alt subcontract, de nouă sute de mii, pentru piese disparate. Crezi că te-ai putea descurca cu piesele disparate de camioane pentru un sub-subcontract?

— Nu știu nimic despre piesele pentru camioane.

— Nici eu. Dar cei de la Pladsky construiau vreo douăzeci de mii de A10, în vremurile bune. Trebuie să existe tone de piese pe acolo. Tot ce trebuie să faci este să le găsești, să le bagi în lăzi și să le expediezi. Bagi trei sute de mii, scoți nouă sute de mii șase luni mai târziu. E un câștig foarte rezonabil date fiind împrejurările. Impresia mea este că există o ușoară creștere a prețurilor la aprovizionare. Nu va ridica nimeni din sprâncene. Crezi că poți pune mâna pe trei sute de mii?

— De-abia pot face rost de banii pentru prânz, spuse Joey. Ce se-ntâmplă cu taxele școlare și toate celelalte?

— Mda, bine, dar, realist vorbind, tot ce trebuie să faci este să găsești cincizeci de mii. Cu asta și cu un contract semnat în mână, orice bancă din țară o să-ți acorde restul. Poți să faci mare parte din toate astea pe internet, din camera de cămin sau de oriunde. Cu siguranță e mai bine decât să servești la cantină, nu?

Joey a cerut ceva timp ca să se gândească. În ciuda tuturor pachetelor de mâncare cumpărate și a taxiurilor pe care și le permisese, economisise

10 000 pentru anul academic următor, plus alți posibili 8000 disponibili pe cardul lui de credit, și o căutare rapidă pe internet i-a scos la iveală numeroase bănci dispuse să acorde împrumuturi cu dobândă mare fără garanții prea mari; apăruseră de asemenea și multe pagini cu răspunsurile căutării lui pe Google pentru *piese pladsky a10*. Era conștient că șeful lui, Kenny, nu i-ar fi oferit contractul legat de piesele de camion dacă găsirea pieselor ar fi fost atât de ușoară pe cât lăsase el să se înțeleagă, dar Kenny își dusese la îndeplinire toate promisiunile făcute la RISIA, iar Joey nu se putea abține să nu-și închipuie cât de nemaipomenit era să aibă o valoare de jumătate de milion de dolari atunci când avea să împlinească douăzeci și unu de ani, adică peste încă un an. Dintr-un impuls, pentru că era entuziasmat și, de data aceasta, *nu* era preocupat de relația lor, a rupt tăcerea telefonică dintre el și Connie ca să-i ceară părerea. Mult mai târziu, avea să-și reproșeze faptul că avusese în minte economiile ei laolaltă cu faptul că acum ea intrase în mod legal în posesia lor, dar în momentul când sunase nu era aproape deloc conștient de motivele sale colcăind de interes.

— O, Dumnezeule, iubitule, spuse ea. Începusem să cred că n-o să te mai aud niciodată.

— Au fost câteva săptămâni grele.

— Dumnezeule, știu, știu. Începusem să cred că n-ar fi trebuit să-ți spun niciodată nimic. Mă poți ierta?

— Probabil că da.

— O! O! E mult mai bine decât probabil că nu.

— Foarte probabil, spuse el. Dacă mai vrei să vii să mă vezi.

— Știi că vreau. Mai mult decât orice pe lumea asta.

Nu suna deloc ca femeia cea independentă, mai mare decât el, pe care și-o imaginase, și o tresărire în stomac l-a avertizat s-o ia mai încet și să se asigure că o voia înapoi cu adevărat. L-a avertizat să nu confunde durerea de a o pierde cu dorința reală

de a o avea. Dar era nerăbdător să schimbe subiectul, să evite să se afunde în teritoriul emoțional abstract și să-i ceară părerea asupra ofertei lui Kenny.

— Doamne, Joey, spuse ea după ce el îi explicase totul, trebuie s-o faci. O să te ajut eu s-o faci.

— Cum?

— Îți voi da eu banii, spuse ea ca și când era o prostie din partea lui chiar și să mai întrebe. Încă am mai mult de cincizeci de mii de dolari în cont.

Simpla menționare a acestei cifre l-a excitat. L-a dus cu gândul înapoi la primele lor zile ca tânăr cuplu pe Barrier Street, în prima toamnă din liceu. *Achtung Baby* al celor de la U2, îndrăgit de amândoi, dar în special de Connie, fusese muzica deflorării lor reciproce. Cântecul care deschidea albumul, în care Bono mărturisea că este gata de orice, gata să *forțeze* lucrurile, fusese cântecul lor de dragoste, unul pentru celălalt și pentru capitalism. Cântecul îl făcuse pe Joey să se simtă gata pentru sex, gata să pășească dincolo de copilărie, gata să facă niște bani adevărați din vânzarea de ceasuri la școala catolică a lui Connie. El și ea începuseră ca parteneri în adevăratul sens al cuvântului, el, întreprinzător și manufacturier, ea, în chip de catâr loial și comis-voiajor extrem de talentat. Până ca operațiunea lor să fie sistată de către măicuțele cele răutăcioase, ea se dovedise a fi maestra strategiilor de vânzare, calmul ei distant le făcuse pe colegele ei de clasă să se dea în vânt după produsul ei și al lui Joey. Toată lumea de pe Barrier Street, inclusiv mama lui, confundaseră întotdeauna calmul lui Connie cu prostia, cu încetineala. Doar Joey, care avusese acces din interior, îi văzuse potențialul și asta părea acum să fie povestea vieții lor împreună: faptul că o ajutase și o încurajase să contrazică așteptările tuturor, în special ale mamei lui, care subestima valoarea talentelor ei ascunse. Această capacitate de a identifica valoarea, de a detecta ocazia prielnică acolo unde ceilalți nu reușeau s-o facă era ideea de bază a credinței legate de viitorul

lui ca om de afaceri și totodată ideea de bază a iubirii lui pentru Connie. Pășea pe căi nebănuite![1] Ei doi începuseră să și-o tragă printre grămăjoarele de bancnote de douăzeci de dolari pe care le aducea acasă de la școală.

— Ai nevoie de banii din cont pentru a te întoarce la școală, i-a spus el totuși.

— Pot face asta mai târziu, răspunse ea. Tu ai nevoie de ei acum, iar eu pot să ți-i dau. O să mi-i înapoiezi mai târziu.

— Ți i-aș putea înapoia *dublu*. Vei avea destui cât să acoperi toți cei patru ani de studii.

— Dacă vrei, spuse ea. Nu ești obligat.

Au fixat o dată pentru a se revedea cu ocazia aniversării zilei lui de naștere, căci împlinea douăzeci de ani, în New York, scena celor mai fericite săptămâni petrecute de ei în cuplu, de când plecaseră din St. Paul. În dimineața următoare, l-a sunat pe Kenny și s-a declarat pregătit să intre în afacere. Noua rundă de contracte mărețe cu Irakul avea să dureze până în noiembrie, i-a spus Kenny, așa că Joey trebuia să se bucure de primul semestru și doar să fie sigur că e pregătit cu banii.

Simțind emoția anticipării, a sărit într-un tren expres Acela către New York și a cumpărat o sticlă de șampanie de o sută de dolari în drum spre apartamentul lui Abigail. Casa ei era mai ticsită ca niciodată și a fost fericit când a închis ușa în urma lui și a luat un taxi spre LaGuardia ca să aștepte avionul lui Connie, cu care insistase ca ea să străbată drumul în locul autobuzului. Întregul oraș, pietonii pe jumătate dezbrăcați în canicula de august, cărămizile și podurile încețoșate de aburi, totul era ca un afrodiziac. Mergând să-și întâlnească iubita, care se culcase cu altcineva, dar care se întorcea vijelios în viața lui, ca un magnet atras de alt magnet, ar fi putut deja să fie rege al orașului. Când a văzut-o coborând rampa aeroportului, evitându-i

1. „She moved in mysterious ways!“ – vers dintr-un cunoscut cântec al trupei irlandeze U2.

din scurt pe ceilalți călători, ca și când ar fi fost prea ocupată să-i vadă până-n ultima secundă, a simțit o emoție mai puternică decât aceea a banilor. A simțit emoția a ceea ce era important, a vieții care ardea, a șanselor nebune care-l așteptau, a poveștii dintre ei doi. Ea l-a zărit și a început să dea din cap, încuviințând un lucru pe care el nici măcar nu-l rostise încă, cu chipul plin de bucurie și mirare. „Da! Da! Da!", a spus ea spontan, lăsând în jos mânerul extensibil al valizei și aruncându-se în brațele lui. „Da!"

— Da? a întrebat el râzând.

— Da!

Fără măcar să se sărute, au coborât spre sectorul bagajelor și apoi afară, în stația de taxiuri unde, printr-un miracol, nu aștepta nimeni. Pe bancheta din spate a taxiului, ea și-a scos jacheta de bumbac plină de transpirație și i s-a cocoțat în poală și a început să plângă de parcă ar fi avut un orgasm sau o criză nervoasă. Trupul ei părea cu totul și cu totul nou în brațele lui. O parte a schimbării era reală – era mai puțin ascuțită, puțin mai feminină – dar cea mai mare schimbare era în mintea lui. Se simțea nespus de recunoscător pentru infidelitatea ei. Sentimentul lui era atât de cuprinzător încât părea că numai dacă o cerea de soție l-ar fi putut exprima pe de-a-ntregul. Ar fi putut chiar s-o ceară, chiar atunci și acolo, dacă n-ar fi observat niște urme ciudate pe partea interioară a antebrațului ei stâng. Coborând în jos pe pielea ei moale se întindeau o serie de tăieturi drepte, paralele, fiecare de câte cinci centimetri lungime, cele mai apropiate de cot fiind palide și pe deplin vindecate, cele care se apropiau de încheietura mâinii fiind din ce în ce mai proaspete și roșii.

— Mda, spuse ea cu fața umedă, privindu-și cicatricile de pe mână cu uimire. Eu am făcut asta. Dar e în regulă.

El a întrebat-o ce se întâmplase, deși știa răspunsul. Ea l-a sărutat pe frunte, i-a sărutat obrajii, i-a sărutat buzele și l-a privit grav în ochi.

— Nu te speria, iubitule. N-a fost decât ceva ce a trebuit să fac drept pedeapsă.

— Doamne!

— Joey, ascultă. Ascultă-mă. Am fost foarte atentă și am pus alcool pe lamă. A trebuit pur și simplu să fac câte o tăietură pentru fiecare noapte în care nu te auzeam. Am făcut trei în a treia noapte și apoi câte una în fiecare seară după asta. M-am oprit imediat ce m-ai sunat.

— Și ce se întâmpla dacă nu sunam? Ce aveai de gând să faci? Să-ți tai venele?

— *Nu*. Nu încercam să mă sinucid. Asta este ceea ce am făcut *în loc* să mai am gândurile acelea. Aveam nevoie doar să mă doară un pic. Înțelegi?

— Ești sigură că nu încercai să te sinucizi?

— Nu ți-aș face asta niciodată. Niciodată.

El a mângâiat cicatricile cu vârful degetelor. Apoi i-a ridicat încheietura cea fără răni și și-a lipit-o de ochi. Era *bucuros* că-și făcuse tăieturile acelea pentru el; nu se putea abține. Comportamentul ei era misterios, dar pentru el avea sens. Undeva, în capul lui, Bono cânta că era în regulă, în regulă.

— Și știi ce este cu adevărat incredibil? întrebă Connie. M-am oprit la cincisprezece, care este exact numărul care indică de câte ori ți-am fost necredincioasă. M-ai sunat exact în noaptea care trebuia. A fost ca un fel de semn. Și uite. Din buzunarul din spate al blugilor a scos un carnet de cecuri. Avea curba fundului ei și era impregnat cu transpirația fundului ei. Am avut cincizeci și una de mii de dolari în cont. Asta era aproape exact cât ai zis că-ți trebuie. A fost un alt semn, nu crezi?

El a desfăcut cecul, care putea fi ridicat de JOSEPH R. BERGLUND în valoare de CINCIZECI DE MII de dolari. De obicei nu era superstițios, dar trebuia să recunoască faptul că semnele acestea erau impresionante. Erau ca semnele care îi îndemnau pe nebuni: „Ucide președintele ACUM", sau care le spuneau depresivilor: „Aruncă-te pe fereastră ACUM". Aici urgentul imperativ irațional părea să fie: „Căsătoriți-vă ACUM".

Traficul de la ieșirea din Grand Central era oprit, dar circulația dinspre intrare se desfășura în ritm vioi, taxiul înainta ușor, iar ăsta era de asemenea un semn. Faptul că nu trebuiseră să aștepte la rând un taxi a fost un semn. Că a doua zi era ziua lui – încă un semn. Nu-și putea aminti starea în care fusese nici măcar cu o oră înainte de a veni la aeroport. Nu exista decât momentul prezent alături de Connie, și în timp ce înainte, când cădeau prin fisura aceea cosmică în lumea lor formată din două persoane, lucrul acesta se petrecuse numai în timpul nopții, într-un dormitor sau în vreun alt spațiu închis, acum se întâmpla în plină zi, sub aburul orașului. O ținea în brațe, cu cecul odihnindu-se pe pieptul ei asudat, între bretelele umede ale maioului. Ea își ținea o mână strâns lipită de unul dintre sâni, ca și când ar fi dat lapte. Mirosul de femeie matură care venea de la subrațul ei îl intoxica, își dorea să fie și mai pătrunzător, își dorea ca subrațul ei să pută fără limite.

— Mulțumesc că te-ai culcat cu altcineva, murmură el.

— Nu mi-a fost ușor.

— Știu.

— Adică, într-un fel a fost foarte ușor. Dar aproape imposibil într-altul. Înțelegi asta, nu?

— Înțeleg pe deplin.

— Și ție ți-a fost greu? Să faci orice ai fi făcut anul trecut?

— De fapt, nu.

— Asta pentru că ești băiat. Știu cum e să fii tu, Joey. Mă crezi?

— Da.

— Atunci totul o să fie bine.

Și în următoarele zece zile chiar a fost. Mai târziu, bineînțeles, Joey și-a dat seama că primele zile îmbâcsite de hormoni de după o perioadă lungă de abstinență n-ar fi fost tocmai momentul ideal pentru a lua decizii mărețe legate de viitorul lui. Înțelegea că, în loc să încerce să echilibreze greutatea copleșitoare a cadoului de 50 000 de dolari din partea

lui Connie cu ceva la fel de greu, precum o cerere în căsătorie, ar fi trebuit să scrie o chitanță cu o dată scadentă a plății sumei și a dobânzii. Înțelegea că dacă s-ar fi despărțit de ea chiar și pentru o oră ca să se plimbe singur sau ca să vorbească cu Jonathan, ar fi putut ajunge la un nivel folositor de luciditate și distanțare. Înțelegea că hotărârile luate postcoital erau cu mult mai realiste decât cele luate precoital. Cu toate că, în acel moment, nu existase nici un *post-*, existase doar *pre-* după *pre-* după *pre-*. Dorul unuia după celălalt se învârtea în cerc iar și iar de-a lungul zilelor și nopților, precum motorul cel harnic al aparatului de aer condiționat din dormitorul lui Abigail. Noile dimensiuni ale plăcerii lor, sentimentul de seriozitate matură dat de afacerea lor comună și de boala și infidelitatea lui Connie, făceau ca toate plăcerile lor anterioare să fie uitate și să pară copilărești prin comparație. Plăcerea lor era atât de mare și nevoia de ea atât de nesfârșită, încât atunci când s-a domolit chiar și pentru o oră, în cea de-a treia lor dimineață în oraș, Joey a mers mai departe, apăsând butonul cel mai apropiat pentru a obține și mai mult. A spus:

— Ar trebui să ne căsătorim.

— Și eu mă gândeam exact la același lucru, răspunse Connie. Vrei s-o facem acum?

— Vrei să zici astăzi?

— Da.

— Cred că există o perioadă de așteptare. Niște analize de sânge?

— Ei bine, hai să le facem atunci. Vrei?

Inima îi pompa sânge înspre vintre.

— Da!

Dar mai întâi au trebuit să și-o tragă din entuziasmul de a merge să-și facă analizele de sânge. Apoi au trebuit să și-o tragă de bucurie că descoperiseră că nu mai aveau nevoie de ele. Apoi au cutreierat pe Sixth Avenue ca o pereche de bețivani fără să le mai pese de ce credeau ceilalți despre ei, ca niște ucigași prinși asupra faptului, Connie fără sutien pe dedesubt, zburdalnică și atrăgând privirile

insistente ale bărbaţilor. Joey într-o stare de nesăbuinţă pe bază de testosteron, în care, dacă cineva l-ar fi provocat, i-ar fi tras un pumn doar de dragul plăcerii de a o face. Făcea pasul care trebuia făcut, pasul pe care aşteptase să-l facă de când părinţii îi spuseseră „nu" pentru prima oară. Plimbarea de-a lungul celor cincizeci de cvartale înspre centrul oraşului alături de Connie, în zăpuşeala de cuptor a taxiurilor care claxonau şi a trotuarelor murdare, i s-a părut la fel de lungă ca întreaga-i viaţă de dinainte.

Au intrat în primul magazin de bijuterii care părea pustiu, pe 47th Street, şi au cerut două inele de aur pe care să le poată lua chiar atunci. Bijutierul avea un întreg arsenal hasidic – chipe, zulufi falşi, filacterii, haine negre, cărţi. L-a privit mai întâi pe Joey, al cărui tricou era pătat de muştar de la un hot dog pe care-l înfulecase pe drum, şi apoi pe Connie, al cărei chip era îmbujorat de căldură şi de iritaţia provocată de barba lui Joey.

— Voi doi vă căsătoriţi?

Amândoi au încuviinţat dând din cap, fără ca nici unul din ei să îndrăznească să spună „da" cu voce tare.

— Atunci *mazel tov*, spuse bijutierul, deschizând sertarele. Am inele de toate mărimile pentru voi.

Joey, din depărtare, printr-o crăpătură în balonul nebuniei lui altminteri foarte rezistent, a simţit un junghi de regret pentru Jenna. Nu ca pentru o persoană pe care ar fi dorit-o (dorinţa se va întoarce mai târziu, când va fi din nou singur şi în toate minţile), ci ca pentru soţia evreică pe care nu o va mai avea acum niciodată – ca pentru persoana căreia i-ar fi păsat cu adevărat că era evreu. Renunţase de mult să încerce să-i mai pese de faptul că era evreu, şi totuşi, văzându-l pe bijutier în veşmintele lui hasidice ponosite, veşmintele religiei minoritare, i-a trecut prin cap gândul că dezamăgea evreii căsătorindu-se cu o fată care nu era evreică. Deşi cu o moralitate dubioasă în multe privinţe, Jenna rămânea totuşi o evreică, cu stră-stră-bunici şi unchi care muriseră în lagăre, şi asta o umaniza, îi nivela

asperitățile frumuseții ei neomenești și îl făcea să-i pară rău că o dezamăgea. În mod interesant, simțea asta numai în legătură cu Jenna, nu și cu Jonathan, care i se părea lui Joey deja pe deplin uman și care nu avea nevoie să fie evreu, ca de un atribut care să-l facă și mai uman de-atât.

— Ce părere ai? întrebă Connie, privind inelele aranjate pe catifea.

— Nu știu, răspunse el dinăuntrul micului nor de regret. Toate arată bine.

— Luați-le, încercați-le, le-a spus bijutierul. Nu puteți răni aurul.

Connie s-a întors înspre Joey și i-a căutat ochii.

— Ești sigur că vrei să faci asta?

— Cred că da. Tu?

— Da. Dacă ești și tu pregătit.

Bijutierul s-a îndepărtat de tejghea, găsindu-și altceva de lucru. Iar Joey, văzându-se prin ochii lui Connie, nu a mai putut suporta nesiguranța întipărită pe chipul lui. Îl înfuria îngrozitor în numele ei. Toți ceilalți se îndoiau de ea, iar ea avea nevoie ca el să nu se îndoiască, așa că a ales să n-o facă.

— Absolut, spuse el. Hai să ne uităm la astea.

După ce și-au ales inelele, Joey a încercat să se tocmească la preț, lucru care se presupunea că trebuie să-l facă într-un astfel de magazin, dar bijutierul i-a aruncat doar o privire dezamăgită, ca și când i-ar fi spus: „Tu te însori cu fata asta și te tocmești cu mine pentru cincizeci de dolari?".

Plecând din magazin, cu verighetele în buzunarul din față, aproape că s-a ciocnit pe trotuar cu vechiul său coleg de palier, Casey.

— Omule! strigă Casey. Ce faci pe-aici?

Era îmbrăcat într-un costum la trei piese și începea deja să chelească. El și Joey se înstrăinaseră, dar Joey auzise că lucra pe timpul verii la biroul de avocatură al tatălui său. Faptul că se ciocnise de el în acel moment i se părea lui Joey un alt semn important, deși nu era sigur ce anume prevestea el. A spus:

— Ți-o amintești pe Connie, nu?

— Bună, Casey, spuse ea cu niște ochi sclipind drăcește.

— Mda, sigur, bună, răspunse Casey. Dar, omule, ce dracu'? Credeam că ești în Washington.

— Mi-am luat o vacanță.

— Ar fi trebuit să mă suni, habar n-am avut. Oricum, ce faceți pe strada asta? Cumpărați inelul de logodnă?

— Îhî, ha, ha, da, de unde, spuse Joey. Tu ce faci pe aici?

Casey a scos un ceas cu lanț din buzunarul vestei.

— E mișto sau nu? A fost al tatălui tatălui meu. L-am dat la curățat și reparat.

— E frumos, spuse Connie. S-a aplecat să-l admire, iar Casey i-a aruncat lui Joey o privire încruntată întrebătoare și comic de alarmată. Dintre toate răspunsurile acceptabile, ca de la bărbat la bărbat, care-i stăteau la dispoziție, Joey a ales să schițeze un rânjet timid: sex *mucho excellente*, cerințele iraționale ale iubitelor, nevoia lor de a li se cumpăra zdrăngănele și așa mai departe. Casey a aruncat o ocheadă scurtă de cunoscător înspre umerii goi ai lui Connie și a dat din cap cu înțelepciune. Tot acest schimb de priviri a durat patru secunde, iar Joey a fost ușurat de cât de simplu era, chiar și într-un moment ca acesta, să i se arate lui Casey ca o persoană asemenea lui Casey: să compartimenteze lucrurile. Prevestea lucruri bune în privința posibilității de a-și continua viața obișnuită la facultate.

— Omule, nu ți-e cald în costumul ăla? întrebă el.

— Sângele meu e sudist, răspunse Casey. Noi nu transpirăm ca voi, cei din Minnesota.

— Să transpiri e minunat, spuse Connie. Îmi place să transpir vara.

În mod clar asta l-a izbit pe Casey ca fiind un lucru prea intens pe care să-l rostești. Și-a pus ceasul la loc în buzunar și a privit în lungul străzii.

— În fine, zise el. Dacă vreți să ieșiți pe undeva sau ceva de genul ăsta, dați-mi un telefon.

Când au rămas iarăşi singuri, în şuvoiul de muncitori de la ora cinci de pe Sixth Avenue, Connie l-a întrebat pe Joey dacă spusese ceva greşit.

— Te fac de ruşine?

— Nu, răspunse el. E un cretin. Sunt patruzeci de grade şi el poartă un costum la trei piese? E un cretin pompos, cu ceasul ăla tâmpit. Deja se transformă în taică-său.

— Deschid gura şi ies lucruri ciudate.

— Nu-ţi face griji.

— Ţi-e ruşine că te însori cu mine?

— Nu.

— Mi s-a părut că ţi-era. Nu spun că e vina ta. Pur şi simplu nu vreau să te fac de ruşine în faţa prietenilor tăi.

— Nu mă faci de ruşine, spuse el furios. Doar că aproape nici unul dintre prietenii mei nu au prietene. Mă aflu într-o situaţie ciudată.

În mod normal atunci s-ar fi putut aştepta la o mică ceartă, s-ar fi putut aştepta ca ea să încerce să smulgă, prin îmbufnare sau reproş, o promisiune mai hotărâtă a dorinţei lui de a se căsători cu ea. Dar cu Connie nu te puteai certa. Nesiguranţa, bănuiala, gelozia, posesivitatea, paranoia – genul de lucruri nefireşti care-i enervau atât de tare pe acei prieteni ai lui care avuseseră totuşi, pentru scurt timp, iubite – îi erau străine ei. Dacă chiar îi lipseau cu adevărat aceste sentimente sau dacă vreun puternic instinct animal o făcea să le suprime, nu avea de unde să ştie. Cu cât se contopea mai mult cu ea, cu atât mai mult simţea, în mod ciudat, că nu ştia absolut nimic despre ea. Ea nu recunoştea decât ceea ce se afla înaintea ochilor. Făcea ceea ce făcea, răspundea la ceea ce îi spunea el, iar altminteri părea cu totul netulburată de lucruri care se petreceau în afara câmpului ei vizual. Era bântuit de insistenţa mamei lui că certurile făceau bine unei relaţii. Într-adevăr, aproape că se căsătorea cu Connie ca să vadă dacă era posibil, în cele din urmă, să înceapă să se certe cu el: ca s-o cunoască. Dar atunci când chiar s-a căsătorit cu ea, în după-amiaza

următoare, nu s-a schimbat nimic. Pe bancheta din spate a taxiului, în timp ce se îndepărtau de oficiul stării civile, ea și-a împletit degetele mâinii stângi, pe al cărei inelar se afla verigheta, printre degetele mâinii lui stângi, cu verighetă, și și-a așezat capul pe umărul lui cu un sentiment care nu putea fi descris tocmai ca mulțumire, pentru că asta ar fi implicat faptul că înainte ar fi fost nemulțumită. Era mai mult ca o supunere mută în fața faptului împlinit, a crimei, care trebuise să fie comisă. Data următoare când Joey l-a întâlnit pe Casey, o săptămână mai târziu, în Charlottesville, nici unul dintre ei n-a pomenit-o pe Connie.

Verigheta îi era încă înțepenită undeva în abdomen în timp ce el înota prin marea agitată a călătorilor din Miami International; a localizat-o pe Jenna în golful calm, mai răcoros, al sălii de așteptare business-class. Purta ochelari de soare și era, în plus, camuflată de un iPod și de ultimul număr din *Condé Nast Traveler*. I-a aruncat lui Joey o privire pătrunzătoare, măsurându-l din cap până-n picioare, ca o persoană care vrea să-și confirme că produsul pe care l-a comandat a sosit în condiții acceptabile, și apoi și-a luat bagajul de mână de pe scaunul de lângă ea și – parcă puțin șovăielnică – și-a tras firele iPodului din urechi. Joey s-a așezat, zâmbind neajutorat în fața minunii de a călători împreună cu ea. Nu mai zburase niciodată la business-class până atunci.

— Ce? zise ea.

— Nimic. Zâmbeam doar.

— O. Am crezut că am niște *schmutz* pe față sau altceva.

Câțiva bărbați din apropierea lor îl scrutau cu dușmănie. S-a forțat să se uite și el la ei cu insistență, făcându-i să-și plece privirile pe rând, ca să le arate că Jenna era deja luată. Avea să fie obositor, și-a dat el seama, să facă asta de fiecare dată când se vor afla în public. Bărbații se mai uitau câteodată insistent și la Connie, dar de obicei păreau să

accepte, fără regrete prea mari, că ea îi aparținea lui. Cu Jenna, avea deja sentimentul că interesul celorlalți bărbați nu era descurajat de prezența lui, ci continuau să caute o cale de a ajunge la ea, dincolo de el.

— Trebuie să te previn că sunt un pic prost dispusă, îi spuse ea. Îmi vine ciclul și tocmai am petrecut trei zile printre bătrâni, uitându-mă la pozele nepoților lor. Pe lângă asta, nu-mi vine să cred, dar acum ăștia te pun să plătești băutura din sala de așteptare. Îmi vine să zic că puteam să stau în zona porții și să fac asta.

— Vrei să-ți aduc ceva?

— Da, de fapt. Aș vrea un Tanqueray dublu cu apă tonică.

Jennei părea să nu-i treacă prin minte – sau, din fericire, barmanului păruse să nu-i treacă prin minte – faptul că el era minor. Întorcându-se cu băuturile și cu un portofel ușurat, a găsit-o pe Jenna cu căștile din nou la urechi și cu nasul în revistă. Se întreba dacă nu cumva îl confunda cu Jonathan, atât de puțin părea să o afecteze sosirea lui. El și-a scos romanul pe care propria lui soră i-l dăruise de Crăciun, *Ispășire*, chinuindu-se să se arate interesat de descrierile de încăperi și grădinărit, dar mintea lui se îndrepta spre mesajul pe care Jonathan i-l trimisese în după-amiaza aceea: *sper să fie distractiv să te uiți toată ziua-n curul calului.* Era primul pe care-l primea de când îl sunase ultima dată, cu trei săptămâni în urmă, ca să-i povestească de planurile lui de călătorie. „Bănuiesc că toate ți-au ieșit de minune", îi spusese Jonathan. „Mai întâi insurgența, iar acum piciorul mamei."

— Nu înseamnă că mi-am *dorit* să-și rupă piciorul, i-a spus Joey.

— Nu, sunt sigur. Sunt sigur că voiai și ca irakienii să ne întâmpine cu ghirlande de flori. Sunt sigur că-ți pare rău că totul e atât de aiurea. Doar că nu-ți pare chiar atât de rău cât să nu încasezi câștigul.

— Ce trebuia să fac? Să spun nu? S-o las să plece singură? E destul de deprimată. Chiar așteaptă cu nerăbdare călătoria asta.

— Sunt sigur că și Connie înțelege chestia asta. Sunt sigur că ai binecuvântarea ei.

— Dacă asta ar fi cumva treaba ta, aș catadicsi să-ți dau un răspuns.

— Hei, știi ce? E întru totul treaba mea dacă trebuie s-o mint în legătură cu asta. Deja trebuie s-o mint în legătură cu părerea mea despre Kenny Bartles ori de câte ori vorbesc cu ea, pentru că i-ai luat banii și nu vreau să-și facă griji. Iar acum trebuie să mint și în legătură cu asta?

— Ce-ar fi, în schimb, să nu mai vorbești atât de des cu ea?

— Nu vorbesc des, cretinule. Am vorbit cu ea cam de vreo trei ori în ultimele trei luni. Mă consideră un prieten, în regulă? Și se pare că trec săptămâni întregi în care nu primește nici o veste de la tine. Așadar, eu ce-ar trebui să fac? Să nu ridic receptorul atunci când sună? Mă sună ca să-mi ceară informații despre tine. Ceea ce e puțin ciudat, nu? Din moment ce încă mai este prietena ta.

— Nu merg în Argentina ca să mă culc cu sora ta.

— Ha. Ha. Ha.

— Jur în fața lui Dumnezeu, merg în calitate de prieten. În același fel în care tu și Connie sunteți prieteni. Pentru că sora ta e deprimată și e un lucru drăguț pe care-l fac pentru ea. Dar Connie nu ar înțelege asta, așa că dacă ai putea, să zicem, să nu pomenești despre asta, în caz că te sună, ar fi cel mai bun lucru pe care l-ai putea face pentru toți cei implicați.

— Ești atât de cretin, Joey, nici măcar nu mai vreau să vorbesc cu tine. S-a întâmplat ceva cu tine și asta îmi provoacă greață, de-a dreptul. Dacă mă sună Connie cât timp ești tu plecat, nu știu ce voi zice. Probabil nu-i voi spune nimic. Dar singurul motiv pentru care mă sună este pentru că nu are vești de la tine, iar mie mi-a ajuns să tot fiu prins la mijloc în felul acesta. Așa că fă ce dracu' vrei, dar nu mă băga și pe mine în asta.

După ce i-a jurat lui Jonathan că nu va face sex cu Jenna, Joey s-a simțit asigurat împotriva oricărei

eventualități în Argentina. Dacă nu se întâmpla nimic, avea să-și dovedească cinstea. Dacă se întâmpla ceva, nu avea de ce să fie mâhnit și dezamăgit că nu se întâmplase. Asta ar răspunde la întrebarea, încă prezentă în mintea lui, dacă era o persoană slabă sau dură sau cum își vedea el viitorul. Era foarte curios în privința viitorului. Judecând după textul mesajului său răutăcios, Jonathan nu încerca să fie o parte din el. Și mesajul clar îl durea, însă, în ceea ce-l privea, Joey se săturase de morala permanentă a prietenului său.

În avion, în intimitatea locurilor lor vaste și sub influența unui al doilea pahar mare de băutură, Jenna a catadicsit să-și scoată ochelarii de soare și să facă conversație. Joey i-a povestit despre călătoria lui recentă în Polonia, în căutarea mirajului componentelor Pladsky A10 și descoperirea lui că aproape toate, cu excepția câtorva puțini furnizori, care făceau reclamă acestor componente pe internet, erau fie fictive, fie proveneau de la același depozit din Łódź, unde Joey și translatorul său, mai rău decât inutil, găsiseră extrem de puține ca să le poată cumpăra, la orice preț. Faruri din spate, apărători pentru roți, mânere de uși, cutii de baterie și grile de radiator, dar foarte puține motoare și componente de suspensie, care erau de bază în menținerea unui vehicul ieșit de pe piață din 1985.

— Internetul e o porcărie, nu-i așa? spuse Jenna. Alesese toate migdalele din bolul ei cu alune, iar acum le alegea pe cele din bolul lui Joey.

— *Așa* o porcărie, *așa* o porcărie, spuse el.

— Nick spune mereu că genul acesta de comerț internațional pe internet este pentru ratați. Orice-produs-financiar-digital, doar dacă sistemul nu este patentat. El zice că informația gratis este prin definiție lipsită de valoare. Ca de exemplu, dacă un furnizor chinez apare pe internet, poți să-ți dai seama, chiar și numai după asta, că nu poate fi bun.

— Așa-i, știu asta, sunt conștient, spuse Joey, nevoind să mai audă despre Nick. Dar componentele

de camioane ar trebui să țină mai degrabă de eBay sau ceva de genul acesta. O cale într-adevăr eficientă de a-i pune în legătură pe cumpărători cu vânzătorii pe care altminteri nu ar fi în stare să-i găsească.

— Tot ceea ce știu este că Nick nu cumpără niciodată nimic pe internet. Nu are încredere nici măcar în PayPal. Iar el este, știi bine, foarte la curent cu toate astea.

— Ei bine, iată de ce m-am dus în Polonia. Pentru că trebuie să faci toate lucrurile astea în persoană.

— Așa-i, asta zice și Nick.

Felul ei de a mesteca migdalele, cumva molfăindu-le, îl enerva, la fel și degetele ei, deși drăguțe luate ca atare, în timp ce scormoneau metodic în bolul lui cu alune.

— Credeam că nu-ți place să bei, spuse el.

— He-he. În ultimul timp mi-am exersat rezistența. Am făcut progrese mari.

— Păi, în fine, spuse el, am nevoie de câteva lucruri bune care să se întâmple în Paraguay, altminteri nu știu ce-o să fac. Am cheltuit o avere cu expedierea tâmpeniilor ălora poloneze, iar acum aflu de la partenerul meu Kenny că nu au fost suficiente nici măcar pentru a fi plătit măcar parțial. Sunt depozitate pe nu știu ce pășune pentru capre din împrejurimile Kirkukului, probabil fără să fie nici măcar păzite. Și Kenny este supărat pe mine pentru că nu am trimis alte feluri de componente în locul lor, chiar dacă ar fi total inutile în caz că nu provin de la același model și fabricant. Kenny pare să zică: „Trimite-mi orice cântărește mult", pentru că suntem plătiți la greutate, dacă poți să crezi asta. Iar mie-mi vine să zic: „Astea sunt camioane vechi de treizeci de ani care nu au fost construite pentru furtunile de nisip sau pentru verile din Orientul Mijlociu – se vor strica, iar atunci când încerci să conduci un convoi prin mijlocul unei insurecții, nu vrei să ți se strice camionul". Și, între timp, am o mulțime de cheltuieli, dar nici un venit.

Ar fi putut să-l îngrijoreze faptul că recunoscuse acest lucru în fața Jennei, dacă ea ar fi dat atenție, dar acum era preocupată să potrivească ecranul video al scaunului ei, încercând enervată să-l forțeze să iasă din lăcașul lui. El îi dădu, galant, o mână de ajutor.

— Păi, scuze, spuse ea, ce-mi povesteai...? Ceva de genul că nu te plătește?

— O, nu, sunt plătit, fără îndoială. De fapt, probabil c-o să ajung să fac mai mulți bani decât Nick anul acesta.

— Sincer, mă îndoiesc.

— Ei bine, or să fie mulți.

— Nick se află într-un cu totul alt sistem de remunerație.

Asta era prea mult pentru Joey.

— Eu de ce mă aflu aici? întrebă el. Vrei măcar să fiu aici? Fie mă ignori, fie vorbești despre Nick, de care credeam că te-ai despărțit.

Jenna strânse din umeri.

— Ți-am zis că sunt prost dispusă. Dar să-ți zic ceva, șmechere? Nu prea mă interesează teribil de tare afacerea ta. Singurul motiv pentru care tu te afli aici, și nu Nick, este că m-am săturat să-l aud vorbind despre bani zi și noapte.

— Credeam că-ți plac banii.

— Asta nu înseamnă că îmi place să aud vorbindu-se despre ei. Tu ești cel care a deschis subiectul.

— Îmi pare rău c-am adus vorba.

— În regulă, atunci. Scuzele sunt primite. Nu văd de ce nu pot să-l pomenesc pe Nick când tu vorbești tot timpul despre femeia ta.

— Vorbesc despre ea pentru că tu mă *întrebi* despre ea.

— Nu sunt sigură că văd diferența.

— Ei bine, în plus, e încă prietena mea.

— Așa-i. Bănuiesc că există o diferență. Și se apleacă dintr-odată oferindu-și gura. Mai întâi, ca o simplă atingere, apoi o moliciune aproape ca de frișcă pufoasă și caldă, și apoi apăsarea plină a gurii. Îi simțea buzele întru totul la fel de frumoase,

de viu însuflețite și valoroase, pe cât i se păruseră a fi dintotdeauna. Se aplecă și mai mult sărutând-o, dar ea se trase și zâmbi aprobator.

— Ce *băiat* fericit, spuse ea.

Atunci când stewardesa a venit să le ia comanda pentru cină, el a cerut carne de vită. Plănuia să nu mănânce decât carne de vită pe tot parcursul călătoriei, conform teoriei că asta îl va constipa oarecum; spera să reziste tot drumul până în Paraguay înainte să trebuiască să caute inelul cu mâna, în baie. Jenna se uita la *Pirații din Caraibe* în timp ce mânca, așa că și-a pus și el căștile și l-a urmărit alături de ea, aplecându-se și invadându-i stângaci spațiul, mai degrabă decât să-și tragă propriul ecran; dar nu au mai fost sărutări, și singurul dezavantaj al scaunelor de la business-class, așa cum a descoperit atunci când filmul s-a sfârșit, iar ei s-au cuibărit sub cuverturile lor, era că nu permiteau îmbrățișările sau vreo atingere întâmplătoare.

Nu-și închipuia cum avea să adoarmă, dar apoi, dintr-odată, s-a făcut dimineață și s-a servit micul dejun, și apoi au ajuns în Argentina. Nu era nici pe departe atât de exotic cum își închipuise. Doar că totul era în spaniolă și erau mai mulți oameni care fumau, civilizația de aici părea a fi civilizația de pretutindeni. Panourile de sticlă, podelele cu gresie, scaunele din plastic și spoturile de lumini erau exact la fel, iar avionul către Bariloche și-a primit pasagerii începând cu locurile din spate, ca orice zbor de legătură american, și nu a existat nimic minunat de diferit în privința zborului 727 sau a fabricilor, fermelor și autostrăzilor pe care le putea vedea de la fereastră. Praful era tot praf, iar plantele tot creșteau în el. Majoritatea călătorilor din cabina de clasa întâi vorbeau engleza și șase dintre ei – un cuplu englez și o mamă americană cu trei copii – s-au alăturat lui Joey și Jenna împingându-și alături de ei valizele pe rotile, care purtau eticheta Priority, până la camioneta albă și confortabilă Estancia El Triunfo, care îi aștepta într-o zonă fără locuri de parcare din afara aeroportului Bariloche.

Șoferul, un tânăr deloc zâmbitor, cu pieptul acoperit de un păr negru și des care-i ieșea prin cămașa pe jumătate deschisă la nasturi, s-a grăbit să ia bagajul Jennei și să-l așeze în spate, apoi s-o instaleze pe ea pe scaunul din față, înainte ca Joey să-și dea seama ce se petrece. Cuplul englez a ocupat următoarele două locuri, iar Joey s-a trezit așezat în spate, alături de mama și fiica ei, care citea un roman de aventuri cu cai, pentru tineri.

— Numele meu este Félix, spuse șoferul într-un microfon absolut inutil, bine ați venit în ținutul Rio Negro, vă rog să vă legați centurile de siguranță, străbatem un drum de două ore pe alocuri denivelat, am băuturi răcoritoare pentru cei care doresc, El Triunfo este îndepărtat, dar pitoresc, vă rog să scuzați gropile din șosea, vă mulțumesc.

După-amiaza era limpede și fierbinte, iar drumul până la El Triunfo i-a condus printr-un ținut prosper subalpin, atât de asemănător cu partea vestică din Montana, încât Joey se întreba de ce trebuiseră să zboare opt mii de mile pentru asta. Orice i-ar fi povestit Félix Jennei, încontinuu, într-o spaniolă șoptită, nu se putea auzi din cauza sporovăielii neîncetate a lui Jeremy, englezul. Trăncănea despre vremurile de demult, în care Anglia era în război cu Argentina în Falklands („al *doilea* moment grozav al nostru“), despre capturarea lui Saddam Hussein („*Hm*, mă întreb cum o fi *mirosit* dumnealui când a ieșit din gaura aia“), despre păcăleala încălzirii globale și răspândirea iresponsabilă a panicii de către răufăcători („Anul viitor ne vor avertiza despre noua și periculoasa *epocă de gheață*“), despre prostia de tot râsul a marilor bancheri din America de Sud („Atunci când rata inflației este de o mie la sută, cred că problema voastră este mai mult decât un simplu ghinion“), despre indiferența de tot râsul a sud-americanilor față de „fotbalul“ feminin („Vă revine vouă, americancelor, să excelați în domeniul *acelui* travesti deosebit“), despre surprinzător de delicioasele sortimente de vin roșu care se produceau în Argentina („Le iau înainte celor mai bune vinuri din

Africa de Sud, în așa măsură încât scot *apa* din ele") și despre cum îi lăsa gura apă la gândul unei fripturi copioase servite la micul dejun, la prânz și la cină („Sunt *carnivor*, un *carnivor*, un *carnivor* cât se poate de dezgustător").

Ca să scape de Jeremy, Joey a inițiat o conversație cu mama, Ellen, care era drăguță fără să fie atrăgătoare și purta niște pantaloni elastici de camuflaj, pe care un anumit gen de mame îi preferă astăzi.

— Soțul meu este antreprenor imobiliar, de foarte mare succes, spuse ea. Eu am făcut studii de arhitectură la Stanford, dar acum stau acasă cu copiii. Am hotărât să facă școala la domiciliu, dă rezultate foarte bune și e grozav când vine vorba să-ți iei vacanță, atunci când ne permite programul, dar implică și *multă* muncă, îți zic eu.

Copiii ei, fiica cea cititoare și fiii iubitori de jocuri din spatele ei, fie nu au auzit lucrul acesta, fie nu le păsa că îi dădeau așa multă bătaie de cap. Când a auzit că Joey avea o mică afacere în Washington, l-a întrebat dacă auzise de Daniel Jennings.

— Dan este un prieten de-al nostru din Morongo Valley, spuse ea, care a făcut un studiu asupra taxelor pe care le plătim. Practic a căutat în urmă și a analizat lista dezbaterilor din Congres, și știi ce a descoperit? Că nu există nici o bază legală pentru taxa federală pe venit.

— Nu există nici o bază legală pentru nimic, în realitate, dacă stai să analizezi, spuse Joey.

— Dar evident, guvernul federal nu vrea să știi că toți banii care au fost strânși în ultima sută de ani ne aparțin de drept nouă, cetățenilor. Dan are o pagină de web unde zece profesori de istorie spun că are dreptate, că nu există o bază legală sub nici o formă. Dar nimeni din presa centrală nu vrea să se atingă de subiect. Nu ți se pare puțin ciudat? Nu crezi că cel puțin *un* canal sau *un* ziar ar trebui să se ocupe de asta?

— Bănuiesc că mai există și o altă versiune a acestei povești, spuse Joey.

— Dar de ce ni se dă numai cealaltă versiune? Nu pare să fie demn de o știre faptul că guvernul

federal ne este dator nouă, plătitorilor de taxe, trei sute de *miliarde* de dolari? Pentru că asta este cifra la care a ajuns Dan, inclusiv rata dobânzii. Trei sute de *miliarde* de dolari.

— Mult, încuviință el politicos. Asta ar face cam un milion de dolari pentru fiecare persoană din țară.

— Exact. E scandalos, nu crezi? Cât de mult ne datorează.

S-a gândit să-i atragă atenția cât de dificil ar fi pentru Trezorerie să ramburseze, să zicem, banii care fuseseră cheltuiți la câștigarea celui de-al Doilea Război Mondial, dar Ellen nu i se părea persoana cu care să te poți contrazice, iar el avea rău de mașină. O auzea pe Jenna vorbind o spaniolă grozavă, însă cum el n-o studiase decât în timpul liceului, nu putea prinde mai mult decât *caballos* încoace și *caballos* încolo, pe care ea-l tot repeta. Stând cu ochii închiși, într-o camionetă plină de cretini, i-a trecut prin minte gândul că cele trei persoane pe care le iubea cel mai mult (Connie), le plăcea (Jonathan) și le respecta (tatăl lui) erau cel puțin foarte nemulțumite de el, dacă nu, după spusele lor, *scârbite* de el. Nu putea scăpa de gândul acesta; era ca un fel de conștiință care răspundea la apel. Și-a impus să nu verse, pentru că vărsând acum, la nici treizeci și șase de ore după ce o altă vărsătură i-ar fi prins foarte bine, i se părea culmea ironiei. Își imaginase că drumul avea să fie foarte greu, avea să fie ucigător, dar că urma să devină treptat mai abrupt și mai denivelat, cu multe delicii compensatorii de-a lungul lui, și că va avea timp să se obișnuiască cu fiecare etapă a lui. Dar iată-l, chiar la începutul drumului, simțind deja că nu avea stomacul necesar să-l parcurgă.

Estancia El Triunfo era totuși paradiziacă, fără putință de tăgadă. Cuibărite în spatele unui pârâu limpede curgător, înconjurate de dealuri galbene care coborau domol înspre o creastă purpurie de *sierras*, se vedeau grădini abundent irigate, padocuri și cabane moderne din piatră pentru oaspeți și grajduri. Camera lui Joey și a Jennei avea o podea

acoperită cu gresie, inutil de mare, însă plăcută, și ferestre mari care dădeau înspre șuvoiul pârâului de sub ei. Se temuse că aveau să fie două paturi, dar fie Jenna avusese intenția să împartă un pat matrimonial cu mama ei, fie schimbase rezervarea. S-a întins pe cuvertura din brocart de un roșu intens, cufundându-se în moliciunea celor o mie de dolari pe noapte. Jenna se schimba deja în hainele și bocancii de călărie.

— Félix o să-mi arate caii, îi spuse ea. Vrei să vii și tu?

Nu voia, dar știa că era oricum mai bine s-o facă. *Tot le miroase căcatul* era fraza care-i umbla prin cap pe măsură ce se apropiau de grajdurile care într-adevăr miroseau. În lumina aurie a amurgului, Félix împreună cu un îngrijitor aduceau de căpăstru un splendid armăsar negru. Acesta fremăta, bătea din picior și se tot înălța puțin, iar Jenna s-a dus drept înspre el, arătând vrăjită într-un fel care lui îi amintea de Connie și-l făcea s-o placă mai mult, și a întins mâna ca să-l mângâie pe cap.

— *Cuidado*, spuse Félix.

— E în regulă, spuse Jenna, privind fix în ochii calului. Deja mă place. Are încredere în mine, îmi dau seama. Nu-i așa, scumpete?

— *¿Deseas que algo algo algo?* întrebă Félix, trăgând de căpăstru.

— Vorbește în engleză, te rog, spuse Joey cu răceală.

— Întreabă dacă vreau să-i pună șaua, explică Jenna și apoi îi spuse ceva grăbit în spaniolă lui Félix, care obiecta cum că *algo algo algo peligroso*; însă ea nu era persoana care să se dea bătută.

În vreme ce îngrijitorul trăgea de căpăstru destul de brutal, ea prinse coama calului, iar Félix își puse mâinile păroase pe coapsele ei și o ridică pe spinarea goală a calului. Acesta-și depărtă picioarele și se trase într-o parte, zbătându-se să scape de căpăstru, dar Jenna se aplecase deja mult în față, lipindu-și pieptul de coama lui, cu fața lângă urechea lui, și-i murmura nimicuri care să-l liniștească. Joey era

de-a dreptul impresionat. După ce calul s-a liniștit, ea a luat frâiele și a pornit-o la pas până în colțul cel mai îndepărtat al padocului, intrând în niște negocieri ecvestre misterioase, convingându-l pe cal să stea pe loc, să pășească în spate, să se aplece și să-și ridice capul.

Îngrijitorul îi spuse ceva lui Félix despre acea *chica*, ceva serios și admirativ.

— Apropo, numele meu este Joey, spuse Joey.

— Bună, spuse Félix, cu ochii ațintiți asupra lui Jenna. Vrei și dumneata un cal?

— Deocamdată nu. Numai că fă-mi o favoare și vorbește în engleză, bine?

— Cum dorești.

Inima lui Joey se înveselea văzând cât de fericită era Jenna pe cal. Fusese atât de negativistă și deprimată, nu numai în timpul călătoriei, dar și la telefon cu multe luni înainte de asta, încât începuse să se întrebe dacă mai exista și altceva pentru care s-o placi, în afara frumuseții. Vedea acum că cel puțin știa să se bucure de ce îi puteau oferi banii. Și totuși, era neliniștitor să te gândești cât de mulți bani erau necesari pentru a o face fericită. Să fii persoana care să-i pună la dispoziție caii cei mai scumpi – asta nu era o sarcină pentru cei slabi de inimă.

Cina nu a fost servită până după ora zece, la o masă comună lungă, cioplită în întregime dintr-un singur trunchi de copac care trebuie să fi avut vreo șase picioare în diametru. Mult lăudatele fripturi argentiniene au fost excelente, iar vinul a scos răgete de aprobare din partea lui Jeremy. Joey și Jenna au dat peste cap amândoi pahar după pahar, și poate asta a fost cauza pentru care, după miezul nopții, când *în sfârșit* au început să se giugiulească pe patul lor oceanic, el a avut experiența primului atac al unui fenomen de care auzise vorbindu-se mult, dar despre care nu-și închipuise niciodată că l-ar fi putut simți pe pielea lui. Chiar și în cazurile celor mai puțin atrăgătoare partide de amor, se descurcase admirabil. Chiar și acum, atâta vreme cât mădularul lui era strâns în chiloți, a avut impresia

că era tare precum lemnul mesei de la cină, dar fie s-a înșelat în privința asta, fie nu suporta să fie complet gol în fața Jennei. În timp ce ea se freca de piciorul lui gol, prin chiloți, mormăind ușor la fiecare mișcare, el simțea cum zboară centrifugal, ca un satelit care se eliberează de gravitate, îndepărtându-se cu gândul din ce în ce mai mult de femeia a cărei limbă o simțea în gura lui și ale cărei țâțe impresionant de frumoase erau lipite de pieptul lui. Ea se purta mai brutal, mai puțin docilă decât era Connie – asta pe de o parte. Dar nici nu-i vedea chipul în întuneric, iar atunci când nu-l putea vedea, avea doar amintirea, doar ideea frumuseții lui. Își tot spunea că în final o avea pe *Jenna, Jenna, Jenna.* Dar în absența confirmării vizuale, nu ținea în brațe decât un trup oarecare de femeie, transpirat și agresiv.

— Putem să aprindem o lumină? o întrebă el.

— E prea puternică. Nu-mi place.

— Doar pe cea de la baie, să zicem? E beznă aici.

Ea s-a îndepărtat de el și a oftat răutăcios.

— Poate ar trebui să dormim. E atât de târziu și oricum sunt plină de sânge.

El și-a atins penisul și i-a părut rău să-l descopere chiar mai flasc decât îl simțea.

— Poate c-am băut puțin cam prea mult vin.

— Și eu. Așa că hai să dormim.

— O să aprind lumina la baie, bine?

Așa a făcut și imaginea ei, tolănită în pat, i-a confirmat identitatea specială, aceea a celei mai frumoase fete pe care o cunoștea, reîntregindu-i speranța că toate indicatoarele îi dădeau undă verde. S-a aplecat deasupra ei și a început să-i sărute fiecare părticică, începând cu labele picioarelor ei perfecte și gleznele, și apoi înaintând înspre pulpe și spre interiorul coapselor...

— Îmi pare rău, asta e prea scârbos, spuse ea brusc, atunci când el ajunsese până la chiloți. Uite...

L-a împins pe spate și i-a luat penisul în gură. Iarăși a fost tare la început, iar gura ei îl făcea să se simtă ca-n rai, dar apoi a alunecat puțin și s-a

înmuiat, își făcea griji din pricina moliciunii și a încercat să-și impună să simtă tăria, să restabilească legătura, să se gândească în a cui gură se afla, însă apoi, din păcate, s-a gândit la cât de puțin îl interesase pe el felația, vreodată, și s-a întrebat ce nu era în regulă cu el. Farmecul Jennei venise întotdeauna în mare parte din imposibilitatea de a-și închipui că ar putea-o avea. Acum că nu era decât o persoană obosită, beată, care sângera, ghemuită între picioarele lui și făcând foarte conștiincioasă sex oral, ar fi putut să fie aproape oricine, în afară de Connie.

Spre lauda ei, a continuat mult timp după ce credința lui murise. Atunci când într-un sfârșit a terminat, i-a examinat penisul cu o curiozitate indiferentă, scuturându-l un pic.

— Nu merge, nu?

— Nu-mi pot explica. E de-a dreptul jenant.

— Ha, bine-ai venit în lumea mea plină de Lexapro.

După ce ea a adormit și a început să scoată niște sforăituri ușoare, el a rămas să fiarbă de rușine, regrete și dor de casă. Era foarte, foarte dezamăgit de sine însuși, deși, de ce anume mai exact ar fi trebuit să se simtă atât de dezamăgit că nu reușise să și-o tragă cu o fată de care nu era îndrăgostit și de care nici măcar nu-i plăcea prea tare, n-ar fi putut spune. S-a gândit la eroismul părinților lui care rămăseseră împreună în toți acești ani, nevoia lor reciprocă ce persista până și dincolo de cele mai rele certuri ale lor. A înțeles respectul mamei lui față de tatăl lor într-o nouă lumină – și a mai iertat-o puțin. Era un ghinion să simți că ai atâta nevoie de cineva, era o dovadă a unei slăbiciuni dureroase, dar sinele lui părea acum să fie, pentru prima dată, mai puțin capabil de orice pe lume, mai puțin sută la sută dornic de a urmări orice țel și-ar fi propus.

Sub prima rază timpurie a dimineții, s-a trezit cu o erecție monstruoasă de a cărei durabilitate nu se îndoia câtuși de puțin. S-a ridicat în capul oaselor și a privit claia de păr a Jennei, buzele desfăcute,

linia delicată și pufoasă a gâtului ei, nu i-a venit să creadă cât de prost fusese pe întuneric. S-a furișat la loc sub cuvertură și a împins-o ușor, în șale.

— Oprește-te! i-a strigat ea imediat. Încerc să mai dorm.

El și-a apăsat nasul între omoplații ei și i-a inspirat parfumul de paciuli.

— Vorbesc serios, spuse ea, smucindu-se. Nu e vina *mea* că am stat treji până la trei.

— Nu era trei, murmură el.

— *Părea* să fie trei. Părea să fie cinci!

— Acum e cinci.

— Auuu! Nici nu mai zice asta. Trebuie să dorm.

A rămas întins lângă ea o vreme îndelungată, monitorizându-și manual erecția, încercând s-o mențină cel puțin pe jumătate. De afară se auzeau nechezături, galopuri îndepărtate, cântec de cocoș, aceleași zgomote rurale de pretutindeni. În timp ce Jenna continua să doarmă, sau să se prefacă, măruntaiele lui și-au făcut simțită agitația printr-un ghiorțăit. În ciuda împotrivirii lui aprige, ghiorțăitul s-a intensificat până când a devenit o urgență care le-a anihilat pe toate celelalte. A mers la baie și a încuiat ușa. În trusa de bărbierit avea o furculiță pe care și-o adusese pentru sarcina extrem de neplăcută care-l aștepta. A stat pe budă, ținând-o strâns în mâna transpirată, în timp ce rahatul aluneca, ieșind din el. Era mult, preț de vreo două, trei zile. Prin ușă, auzi telefonul sunând, apelul lor de trezire de la șase jumătate dimineața.

A îngenuncheat pe podeaua rece și s-a uitat în veceu la patru rahați mari care pluteau acolo, sperând să vadă imediat licărirea aurului. Rahatul cel mai vechi era întunecat, tare și gloduros, celelalte venite mai din adâncul lui erau mai deschise la culoare și deja se dizolvaseră puțin. Deși, asemenea altor oameni, îi plăcea în secret mirosul propriilor vânturi, mirosul propriului căcat era altă treabă. Era atât de neplăcut încât părea aproape malefic, într-un sens moral. A băgat furculița într-unul dintre rahații mai moi, încercând să-l rotească și

să-i examineze partea de dedesubt, dar acesta s-a îndoit și a început să se fărâmițeze, întunecând apa, și a înțeles că toată treaba cu furculița fusese o fantezie optimistă. Apa avea să se tulbure în curând într-atât încât nu ar mai fi văzut inelul, iar dacă inelul se elibera de materialul care-l înconjura avea să se scufunde pe fundul veceului și era posibil s-o ia în jos pe canal. Nu avea altceva de făcut decât să ridice fiecare rahat și să-l treacă printre degete și trebuia să facă asta repede, înainte ca respectivele bucăți să se îmbibe prea rău cu apă. Ținându-și răsuflarea, cu ochii lăcrimându-i puternic, a scos rahatul cel mai vârtos și a renunțat și la ultima fantezie cum că o singură mână ar fi fost de ajuns. A trebuit să-și folosească ambele mâini, una ca să țină căcatul și cealaltă ca să scormonească prin el. A icnit o dată, sec, și s-a apucat de lucru, trecându-și degetele prin bucata moale și surprinzător de ușoară de excremente, având căldura corpului.

Jenna a bătut la ușă.

— Ce se petrece acolo?

— Un moment.

— Ce faci acolo? Ți-o freci?

— Am spus un moment! Am diaree.

— O, Doamne. Poți cel puțin să-mi dai un tampon?

— Într-o clipă!

Din fericire, inelul a apărut în al doilea rahat pe care l-a disecat. Ceva tare în mijlocul acelei moliciuni, un cerc perfect în mijlocul acelui haos. Și-a curățat mâinile cât a putut de bine în apa cea murdară, a tras apa folosindu-se de cot, și a dus inelul la chiuvetă. Putoarea era îngrozitoare. S-a spălat pe mâini, a spălat inelul și robinetele de trei ori cu mult săpun, în vreme ce Jenna, la ușă, se plângea că micul dejun se servea peste douăzeci de minute. Și a simțit un lucru ciudat, dar cu siguranță l-a simțit: atunci când a ieșit din baie cu inelul pus pe degetul inelar, iar Jenna a dat buzna pe lângă el și apoi s-a năpustit din nou afară, scâncind și suduind din cauza putorii, el era o altă persoană. Putea vedea această persoană atât de clar, ca și cum ar fi

ieşit din el însuşi. El era persoana care scormonise prin propriul căcat ca să-şi recupereze verigheta. Nu mai era persoana care crezuse el că era, sau ar fi ales să fie dacă ar fi fost liber să aleagă, dar exista ceva liniştitor şi eliberator în faptul că era într-adevăr cineva bine definit, mai degrabă decât o colecţie de persoane contradictorii, potenţiale.

Lumea a părut imediat să-şi încetinească mersul şi să se echilibreze, ca şi când şi ea se adapta unei noi necesităţi. Primul cal nărăvaş care i s-a dat la grajd l-a trântit la pământ aproape cu blândeţe, fără rea-voinţă, fără să folosească mai multă violenţă decât era strict necesar pentru a-l doborî din şa. Atunci a fost urcat pe o iapă de douăzeci de ani, de pe a cărei spinare lată a privit-o pe Jenna îndepărtându-se călare pe armăsarul ei într-un nor de praf, cu braţul stâng ridicat într-un semn de rămas-bun făcut cu dosul palmei sau poate într-un gest ecvestru, în timp ce Félix a trecut în galop pe lângă Joey ca să i se alăture ei. Şi-a dat seama că avea mai mult sens dacă Jenna ar fi sfârşit prin a se culca cu Félix în locul lui, din moment ce Félix era un călăreţ infinit superior; a simţit asta ca pe o uşurare, poate chiar ca pe o *mitzvah*, deoarece biata Jenna cu siguranţă avea nevoie să şi-o tragă cu cineva. El şi-a petrecut dimineaţa plimbându-se şi, în cele din urmă, mergând la galop alături de Meredith cea pasionată de lectură, fiica cea mică a lui Ellen, şi ascultând-o povestind o mulţime de legende cu cai. Asta nu l-a făcut să se simtă mai slab; l-a făcut să se simtă ferm. Aerul Anzilor era plăcut. Meredith părea să-l placă puţin şi îi dădea sfaturi pline de răbdare legate de cum să-i transmită calului său semnale mai puţin confuze. Atunci când grupul s-a adunat pentru gustarea de la ora zece lângă un izvor unde nu se vedea nici urmă de Jenna şi Félix, Jeremy a avut un ton mai aspru în instrucţiunile pe care i le dădea soţiei sale tăcute, roşie la faţă, pe care se părea că o învinovăţea că rămăsese atât de mult în spatele celor din frunte. În timp ce-şi făcea mâinile căuş pentru a bea apă de izvor dintr-un

bazin de piatră, fără să-i mai pese câtuși de puțin de ce-ar putea face Jenna, Joey a simțit un soi de compasiune față de Jeremy. Era distractiv să călărești în Patagonia – avusese ea dreptate.

Sentimentul lui de pace a durat până târziu, după-amiaza, când și-a verificat mesageria vocală de la telefonul din cameră, pe cheltuiala mamei Jennei, și a găsit mesaje din partea lui Carol Monaghan și Kenny Bartles. „Bună, scumpule, aici e *soacra* ta“, spunea Carol. „Ce zici de-asta, ha? Soaçră! Zi că nu-i *ciudat*. Eu cred că-s niște vești fantastice, dar știi ceva, Joey? O să fiu sinceră cu tine. Cred că dacă ai apreciat-o pe Connie într-atât încât să te însori cu ea, și dacă ți-ai apreciat atât de sus propria maturitate încât să intri într-o căsnicie, ar trebui să ai decența de a le spune și părinților tăi. Ăsta-i sfatul meu de doi bani, nu văd motivul pentru care să continui secretoșenia asta, doar dacă nu ți-e rușine cu Connie. Și chiar nu știu ce să zic despre un ginere căruia îi este rușine cu fiica mea. Poate că o să zic doar că nu sunt o persoană care se pricepe foarte bine să țină secrete, eu, personal, mă opun unei astfel de secretoșenii. În regulă? Poate o să mă limitez la atât.“

„Ce dracu, omule?“, spunea Kenny Bartles. „Unde dracului ești? Ți-am trimis aproape zece mailuri. Ești în Paraguay? De-asta nu-mi răspunzi? Atunci când contractul zice 31 ianuarie, Departamentul Apărării înțelege dracului 31 ianuarie. Pe toți dracii, sper că ai ceva pe țeavă pentru mine, pentru că mai sunt nouă zile până pe 31 ianuarie. LBI deja mă bate la cap pentru că afurisitele astea de camioane se strică. De vină e un drac de greșeală de fabricație la axul din spate, mă rog lui Dumnezeu să-mi faci rost de niște axe din spate. Sau orice-o fi, omule. Chiar și pentru cincisprezece tone de ornamente pentru capote ți-aș mulțumi din suflet. Până nu-mi aduci ceva masiv, până nu vedem confirmarea vreunei date de livrare a unei cantități masive de *ceva*, îmi fuge pământul de sub picioare.“

Jenna s-a întors la apus, cu atât mai fermecătoare cu cât era acoperită de praf.

— M-am îndrăgostit, spuse ea. Am întâlnit calul visurilor mele.

— Trebuie să plec, spuse imediat Joey. Trebuie să mă duc în Paraguay.

— Ce? Când?

— Mâine-dimineață. Ideal ar fi în seara asta.

— Doamne Dumnezeule, atât ești de ofticat pe mine? Nu e vina mea că ai mințit în ceea ce privește talentul tău la călărie. N-am venit aici ca să mă *plimb*. N-am venit până aici nici ca să irosesc banii pe cinci nopți într-o cameră dublă.

— Mda, îmi pare rău pentru asta. O să-ți plătesc jumătate.

— La dracu' plătești jumătate. L-a măsurat din priviri disprețuitoare. Crezi c-ai mai putea găsi și altă cale de a dezamăgi? Nu sunt sigură dacă ai bifat deja toate căsuțele dezamăgirii.

— Ce răutăcioasă ești, spuse el.

— Crede-mă, pot spune lucruri și mai rele, și intenționez s-o fac.

— De asemenea, nu ți-am spus că sunt însurat. Sunt însurat. M-am însurat cu Connie. O să locuim împreună.

Ochii Jennei s-au mărit, ca de durere.

— Doamne, cât de ciudat ești. Ești așa un ciudatul dracului.

— Sunt conștient de asta.

— Chiar am crezut că mă înțelegeai. Spre deosebire de toți ceilalți tipi pe care i-am cunoscut. Doamne, ce proastă sunt!

— Nu ești, spuse el, compătimind-o pentru handicapul frumuseții ei.

— Dar dacă crezi că-mi pare rău să aflu că ești însurat, te înșeli foarte tare. Dacă crezi că te-am considerat *material matrimonial*, Doamne. Nici măcar nu mai vreau să iau cina cu tine.

— Atunci nici eu nu mai vreau să iau cina cu tine.

— Păi, foarte bine, atunci, spuse ea. Acum ești oficial declarat cel mai rău tovarăș de drum *al tuturor timpurilor*.

În timp ce ea făcea duș, el și-a făcut bagajul și apoi a mai zăbovit pe pat, gândindu-se că poate acum, că aerul se mai împrospătase, ar putea face sex o dată, ca să evite rușinea și înfrângerea de a nu fi făcut, dar când Jenna a ieșit din baie, într-un halat gros, cu sigla Estancia El Triunfo, ea i-a interpretat corect expresia de pe față și a spus:

— Nici gând.

El a dat din umeri.

— Ești sigură?

— Da, sunt sigură. Du-te acasă la nevestica ta. Nu-mi plac ciudații care mă mint. Sincer, în acest moment mi-e rușine că mă aflu în aceeași cameră cu tine.

Așa că a plecat spre Paraguay, și a fost un dezastru. Armando da Rosa, proprietarul celui mai mare depozit militar național de piese de schimb, era un fost ofițer cu gâtul prea scurt, cu sprâncene albe împreunate și un păr care părea a fi vopsit cu cremă de ghete. Biroul lui, aflat într-o mahala prăpădită din Asunción, avea podelele acoperite cu un linoleum lucios, lustruit cu ceară, și un mare birou metalic în spatele căruia un drapel al Paraguayului atârna bleg pe un parmac de lemn. Ușa din spate se deschidea înspre o întindere de câțiva acri acoperiți cu buruieni, mizerie și maghernițe cu acoperișuri ondulate și ruginite, printre care patrulau niște câini mari, numai colți, schelete și blană țepoasă, care arătau de parcă de-abia supraviețuiseră unei electrocutări. Impresia pe care i-a făcut-o lui Joey monologul fără sens al lui Da Rosa, într-o engleză puțin mai bună decât spaniola lui Joey, a fost că suferise un necaz în carieră cu câțiva ani înainte și că scăpase de curtea marțială prin eforturile unor anumiți ofițeri, prieteni credincioși de-ai lui, și primise în schimb, pe calea *justiției*, concesiunea de a vinde piese de schimb și aparatură militară scoasă din uz. Purta pantaloni de armată și o armă pe umăr care l-a făcut pe Joey să meargă stingher înaintea lui. Și-au croit drum printre buruieni tot mai înalte, mai lemnoase și mai pline de zumzetul bărzăunilor

uriași ai Americii de Sud, până când, printr-un gard din spate aplecat sub încărcătura unui colac de sârmă ghimpată, au ajuns în patria mumă a componentelor pentru camioane Pladsky A10. Vestea bună era că existau o mulțime de astfel de piese. Partea rea era că se aflau într-o stare groaznică. Un șir de capote cu dâre de rugină zăceau pe jumătate prăbușite ca niște piese de domino doborâte; axe și bare de protecție erau amestecate în grămezi care semănau cu oasele unor găini bătrâne gigantice; blocuri motoare erau împrăștiate printre buruieni precum căcărezele unui T. rex; pe laturile grămezilor conice formate din alte piese mai mici și mai sever ruginite, creșteau flori sălbatice. Plimbându-se printre buruieni, Joey scotea la lumină cuiburi de piese din plastic acoperite de noroi și/sau rupte, cuiburi ca de șerpi de furtunuri și curele crăpate de vreme, și părți de caroserie degradată cu cuvinte poloneze întipărite pe ele. Se lupta cu lacrimile de dezamăgire pe care i le provoca vederea acestor lucruri.

— E multă rugină pe aici, spuse el.

— Ce e rugina?

A desprins o bucată mare de rugină de pe cel mai apropiat capac de roată.

— Rugină, oxid de fier.

— Asta se întâmplă din pricina ploii, îi explică Da Rosa.

— Îți pot da zece mii de dolari pe tot ce-i aici, spuse Joey. Dacă sunt mai mult de treizeci de tone, îți pot da cincisprezece. E cu mult mai bine decât prețul pe fier vechi.

— De ce vrei tot rahatul ăsta?

— Am un parc de camioane pe care trebuie să le întrețin.

— Dumneata, dumneata ești foarte tânăr. De ce vrei astea?

— Pentru că sunt prost.

Da Rosa a privit de dincolo de gard, înspre jungla obosită, de a doua generație, plină de zumzete.

— Nu pot să-ți dau tot.

— De ce nu?

— Armata nu folosește camioanele astea. Dar le poate folosi dacă e război. Atunci piesele mele devin valoroase.

Joey închise ochii și se cutremură la prostia acestor vorbe.

— Ce război? Cu cine să vă bateți? Cu Bolivia?

— Spun că dacă e război avem nevoie de piese.

— Piesele astea sunt al dracului de nefolositoare. Îți ofer cincisprezece mii de dolari pentru tot. *Quince mil dólares.*

Da Rosa a clătinat din cap.

— *Cincuenta mil.*

— Cincizeci de mii de dolari? Nu. Drace. Înțelegi? Nici gând.

— Treinta.

— Optsprezece. *Diez y ocho.*

— *Veinticinco.*

— Mă mai gândesc, spuse Joey, întorcându-se în direcția biroului. O să mă mai gândesc dacă-ți dau douăzeci, dacă sunt peste treizeci de tone. *Veinte*, în regulă? Asta e ultima mea ofertă.

Timp de un minut sau două, după ce a strâns mâinile cele unsuroase ale lui Da Rosa și s-a urcat în taxiul pe care-l lăsase să-l aștepte în stradă, s-a simțit mulțumit de sine, de felul în care condusese negocierile, și de curajul lui de a călători în Paraguay pentru a rezolva această treabă. Ceea ce tatăl lui nu înțelegea la el, ceea ce numai Connie înțelegea, era faptul că avea o minte lucidă, excelentă în afaceri. Bănuia că moștenise instinctele de la mama lui care era o competitoare înnăscută, și asta îi dădea satisfacția filială deosebită de a le pune în aplicare. Prețul pe care îl obținuse de la da Rosa era mult mai mic decât cel la care își permisese să spere și chiar adăugând costul necesar angajării unui vas local care să încarce piesele în containere și să le ducă la aeroport, chiar și cu cifra amețitoare pe care o va plăti ca să transporte cu avionul piesele până în Irak, tot s-ar afla în parametrii care i-ar asigura un profit obscen. Dar în timp ce taxiul îl purta prin

părțile mai vechi, coloniale, ale orașului Asunción, a început să se teamă că nu putea să o facă. Nu putea să trimită astfel de porcării evident lipsite de valoare forțelor americane care încercau să câștige un război dur, neconvențional. Deși nu el fusese cel care crease problema – Kenny Bartles făcuse lucrul acesta, alegând acel Pladsky învechit, de doi bani, pentru a-și putea respecta propriul contract – problema era totuși a lui. Iar asta crea o problemă și mai urâtă: punând la socoteală costul inițial al afacerii și transportul jalnic, dar costisitor, al pieselor de la Łódź, cheltuise deja toți banii lui Connie și jumătate din prima tranșă a împrumutului său de la bancă. Chiar și dacă ar fi fost cumva posibil să se retragă acum, ar fi lăsat-o pe Connie lefteră, iar pe el însuși înfundat în datorii. Și-a răsucit agitat verigheta pe deget, a răsucit-o și iar a răsucit-o, vrând s-o ia în gură ca să se liniștească, dar neavând încredere că n-o va înghiți din nou. Încerca să-și spună că trebuiau să mai existe și alte piese pentru A10 pe undeva, prin vreun depozit părăsit, dar protejat împotriva ploii, prin estul Europei, dar irosise deja zile întregi căutând pe internet și dând telefoane, iar șansele nu erau prea mari.

— Să-l ia dracu' pe Kenny, spuse el cu voce tare, gândindu-se ce moment nepotrivit era acesta pentru a începe să ai conștiință. Criminalul dracului.

Întors în Miami, așteptând ultima legătură a zborului, și-a luat inima în dinți ca s-o sune pe Connie.

— Bună iubitule, spuse ea veselă. Cum e la Buenos Aires?

A trecut repede peste amănuntele itinerarului său și a trecut direct la cauzele neliniștii sale.

— Se pare că te-ai descurcat fantastic, spuse Connie. Adică, douăzeci de mii de dolari, ăsta-i un preț bun, nu?

— Doar că e cu nouăsprezece mii mai mult decât ar valora toate chestiile alea.

— Nu, iubitule, valorează atâta cât îți va plăti Kenny.

— Și nu crezi c-ar trebui să-mi fac griji din punct de vedere moral pentru toate astea? Pentru că vând guvernului porcării?

Ea a tăcut gândindu-se la asta.

— Cred, spuse ea în cele din urmă, că dacă asta te face prea nefericit, ar fi bine să n-o faci. Eu vreau să faci doar lucruri care te fac fericit.

— Nu am de gând să pierd banii tăi, spuse el. Acesta e singurul lucru pe care-l știu.

— Nu, poți să-i pierzi. E în regulă. O să faci alți bani din altceva. Am încredere în tine.

— Nu am de gând să-i pierd. Vreau să te întorci la facultate. Vreau să trăim o viață împreună.

— Păi, atunci, hai s-o trăim! Eu sunt gata dacă ești și tu. Sunt atât de pregătită.

Afară, pe pistă, sub cerul Floridei cel tulburător de cenușiu, armele dovedite ale distrugerii în masă se învârteau de colo până colo. Joey își dorea să existe o lume diferită căreia să-i poată aparține, o lume mai simplă în care să poți duce o viață bună fără amestecul nimănui altcuiva.

— Am primit un mesaj de la mama ta, spuse el.

— Știu, zise Connie. Am fost rea, Joey. Nu i-am spus nimic, dar mi-a văzut verigheta și m-a întrebat și atunci nu am putut să nu-i spun.

— Mă pisa la cap că ar trebui să le spun părinților.

— Las-o să te bată la cap. Le vei spune când vei fi pregătit.

Când s-a întors la Alexandria, era în toane proaste. Faptul că nu mai exista Jenna la care să spere sau la care să se gândească, faptul că nu mai reușea să-și imagineze un rezultat bun în Paraguay, că nu mai avea înaintea lui decât sarcini neplăcute, l-a făcut să mănânce o pungă mare de chipsuri și să-l sune pe Jonathan ca să-și ceară scuze și să caute alinare în prietenie.

— Și uite ce e cel mai rău, spuse el. Am mers acolo ca om însurat.

— Omule! strigă Jonathan. Te-ai însurat cu Connie?

— Îhî. Da. În august.

— E cel mai nebunesc lucru pe care l-am auzit.

— M-am gândit că e mai bine să-ţi spun, din moment ce probabil tot o să auzi asta de la Jenna. Care, ar fi bine să-ţi spun, nu prea se dă în vânt după mine la ora asta.

— Trebuie să fie supărată *în stil măreţ.*

— Vezi tu, ştiu că tu o consideri groaznică, dar nu e. Doar că e cu adevărat distrusă şi nimeni nu vede decât cum arată. E mult mai puţin norocoasă decât tine.

Joey a continuat să-i spună lui Jonathan povestea verighetei, şi scena cea înspăimântătoare din baie, când avea mâinile pline de rahat, iar Jenna bătea la uşă, şi, printre râsetele lui şi cele ale lui Jonathan şi mormăielile pline de scârbă, a găsit alinarea pe care o căutase. Ceea ce fusese dezgustător timp de cinci minute se transformase pe vecie într-o poveste grozavă. Atunci când a recunoscut şi că Jonathan avusese dreptate în privinţa lui Kenny Bartles, răspunsul lui Jonathan a venit limpede şi tranşant:

— Trebuie să te retragi din contract.

— Nu e atât de uşor. Trebuie să protejez investiţia lui Connie.

— Găseşte o cale de a ieşi. Fă-o pur şi simplu. Ce se întâmplă acolo este într-adevăr groaznic. E chiar mai rău decât ştii tu.

— Mă mai urăşti? întrebă Joey.

— Nu te urăsc. Cred că ai fost un cretin în toată regula. Dar ura nu-i o opţiune pentru mine.

Joey s-a simţit destul de înveselit după discuţia aceasta cât să se ducă la culcare şi să doarmă douăsprezece ore. În dimineaţa următoare, când în Irak era după-amiază, l-a sunat pe Kenny Bartles şi i-a cerut să-l scoată din contract.

— Dar ce se-ntâmplă cu piesele din Paraguay? întrebă Kenny.

— Am găsit piese în cantitate mare. Dar totul nu-i decât rahat ruginit şi nefolositor.

— Trimite-l oricum. Mi-e pielea-n joc.

— Tu ești cel care a cumpărat tâmpeniile astea de A10, spuse Joey. Nu-i vina mea că nu se găsesc piese.

— Tocmai mi-ai *spus* că sunt o mulțime. Iar eu îți spun să le trimiți. Ce nu înțelegi de aici?

— Eu îți spun că părerea mea e c-ar trebui să găsești pe cineva care să răscumpere partea mea din contract. Nu vreau să fiu părtaș la chestia asta.

— Joey, măi omule, ascultă. Ai semnat un contract. Momentul de față nu e ceasul al unsprezecelea pentru Transportul Numărul Unu, e ceasul al *treisprezecelea*, pe toți dracii. Nu poți să ieși tocmai acum. Nu și dacă nu vrei să mănânci ceea ce ai scos deja din buzunar. În acest moment, nu am nici măcar banii pentru a te scoate din contract, pentru că armata nu mi-a plătit încă piesele acestea, pentru că transportul tău polonez a fost prea ușor. Încearcă să vezi totul din perspectiva mea, vrei?

— Dar chestiile din Paraguay arată atât de rău, încât cred că nici măcar nu le vor accepta.

— Lasă asta în seama mea. Îi știu pe cei din LBI de-aici, de pe teren. Pot să rezolv asta. Tu trebuie doar să-mi trimiți treizeci de tone și apoi te poți întoarce la cititul de poezii sau la orice altceva.

— De unde știu că poți să rezolvi?

— E problema *mea*, corect? Contractul tău e încheiat cu *mine*, iar *eu* îți spun doar să-mi trimiți încărcătura și o să-ți primești banii.

Joey nu știa ce era mai rău, teama că era mințit de Kenny și că i se vor lua nu numai banii pe care-i cheltuise deja, dar și vastele sume adiționale necesare pentru inițierea unei noi afaceri, în viitor, sau ideea că șeful lui, Kenny, spunea adevărul și că cei de la LBI aveau de gând să plătească 850 de mii de dolari pentru niște piese complet nefolositoare. N-a văzut altă opțiune decât aceea de a trece peste capul lui Kenny și de a vorbi direct cu cei de la LBI. Asta a însemnat o dimineață întreagă în care a fost pasat de la un telefon la altul de către oamenii din cartierul general LBI din Dallas, înainte să i se facă

legătura cu pertinentul vicepreședinte. Și-a expus dilema pe cât de limpede s-a priceput:

— Nu există piese bune disponibile pentru acest tip de camion, Kenny Bartles nu vrea să răscumpere partea mea din contract, iar eu nu vreau să vă trimit piese proaste.

— Bartles e dispus să accepte piesele găsite de dumneata?

— Mda. Dar nu sunt bune.

— Nu e grija dumitale. Dacă Bartles le acceptă, te-ai scos. Eu îți sugerez să faci livrarea imediat.

— Nu cred că m-ați înțeles, spuse Joey. Vă zic că n-o să *vreți* această livrare.

Vicepreședintele a digerat această remarcă timp de o clipă și a spus:

— Nu vom mai face afaceri cu Kenny Bartles pe viitor. Nu suntem deloc mulțumiți cu camioanele A10. Dar asta nu este grija dumitale. Grija dumitale ar trebui să fie cea legată de darea în judecată pentru nerespectarea contractului.

— De către cine – Kenny?

— O situație cu totul ipotetică. Nu se va întâmpla niciodată, atâta vreme cât livrezi piesele. Trebuie doar să-ți amintești că acesta nu este războiul perfect într-o lume perfectă.

Iar Joey a încercat să-și amintească asta. A încercat să țină minte că cel mai rău lucru care i se putea întâmpla, în această lume mai puțin perfectă, era ca toate camioanele A10 să se strice și să fie nevoie să fie înlocuite cu alte camioane mai bune, la o dată ulterioară, și ca victoria din Irak să fie prin urmare infinitezimal amânată, și ca plătitorii de taxe americani să-și fi cheltuit câteva milioane de dolari cu el și Kenny Bartles, Armando da Rosa și șarlatanii din Łódź. Cu aceeași hotărâre cu care se apucase să scormonească prin propriul căcat, a zburat înapoi în Paraguay și a angajat o companie de transporturi, a supravegheat încărcarea în containere a treizeci și două de tone de piese și a băut cinci sticle de vin în cele cinci nopți în care a trebuit să aștepte ca Logistica Internacional să le încarce

pe veteranul C-130 și să zboare cu ele; dar în grămada aceasta de căcat nu se afla ascuns nici un inel de aur. Când s-a întors la Washington, a continuat să bea, iar când Connie a apărut în final cu trei valize și s-a mutat cu el, a continuat să bea și să doarmă prost, iar când Kenny l-a sunat de la Kirkuk ca să-i spună că livrarea a fost acceptată și că cei 850 de mii de dolari ai lui Joey erau pe țeavă, a avut o noapte atât de proastă, încât l-a sunat pe Jonathan și i-a mărturisit ce a făcut.

— Oh, omule, asta-i rău, i-a spus Jonathan.

— Mie-mi spui.

— Ar trebui să speri să nu te prindă. Deja am auzit multe povești legate de contractele de optsprezece miliarde de dolari pe care le-au încheiat în noiembrie. N-aș fi surprins dacă am asista la niște audieri la Congres.

— Există cineva căruia să-i pot spune? Nici măcar nu-mi doresc banii ăștia, cu excepția celor pe care deja i-i datorez lui Connie și băncii.

— Foarte nobil din partea ta.

— N-aș putea să-i mănânc banii lui Connie. Știi că acesta-i singurul motiv pentru care am făcut-o. Dar mă întrebam dacă nu cumva ai putea tu să vorbești cu cineva de la *Post* despre ceea ce se întâmplă. Ceva de genul că ai auzit ceva dintr-o sursă anonimă.

— Nu și dacă vrei să rămâi anonim. Și dacă nu vrei, știi în cârca cui o să se arunce totul, nu-i așa?

— Dar dacă eu sunt cel care îi torn?

— În clipa în care-i vei turna, Kenny o să arunce totul în cârca ta. LBI va arunca totul în cârca ta. Au un fond special alocat din bugetul lor pentru a arunca vina în cârca celor care îi toarnă. Tu vei fi țapul ispășitor perfect. Puștiul drăgălaș de la facultate amestecat în afacerea pieselor ruginite pentru camioane? Cei de la *Post* or să devoreze totul. Nu că bunele tale sentimente nu-ți fac cinste. Dar îți recomand insistent să taci chitic.

Connie și-a găsit de lucru temporar într-o agenție, câtă vreme au așteptat ca acei 850 de mii de

dolari să treacă prin sistem. Joey își omora zilele uitându-se la televizor, jucând jocuri video și încercând să învețe cum să fie om de casă, cum să plănuiască o cină și să facă cumpărături, dar până și cea mai simplă deplasare până la supermarket îl epuiza. Depresia care de ani de zile le urmărise pe femeile apropiate lui părea să-și fi identificat în cele din urmă prada cea adevărată și să-și fi înfipt colții în el. Singurul lucru pe care știa că trebuia neapărat să-l facă, adică să spună familiei lui că se căsătorise cu Connie, nu-l putea face. Urgența aceasta a lui umplea micul apartament precum un camion Pladsky A10, împingându-l către margini, lăsându-i prea puțin aer ca să respire. Era acolo când se trezea și tot acolo când mergea la culcare. Nu-și putea imagina cum avea să-i dea vestea mamei sale pentru că, în mod inevitabil, ea ar fi văzut căsătoria lui ca pe o lovitură destinată ei personal. Lucru care, într-un fel, era probabil adevărat. Dar era nu mai puțin înspăimântat de discuția cu tatăl său, de redeschiderea acelei răni. Și așa că, în fiecare zi, chiar dacă secretul îl sufoca, chiar imaginându-și-o pe Carol cum sporovăia, cum le dădea tuturor foștilor ei vecini de veste, dintre care unul cu siguranță avea să le spună totul părinților lui în curând, amâna să facă anunțul pentru o altă zi. Faptul că niciodată Connie nu-l bătea la cap făcea ca întreaga problemă să-l privească într-o măsură și mai mare doar pe el.

Și apoi, într-o noapte, a văzut pe CNN știrile legate de o ambuscadă de lângă Fallujah în care mai multe camioane americane se stricaseră, lăsându-și șoferii angajați prin contract să fie măcelăriți de insurgenți. Deși nu a văzut nici un A10 în imaginile filmate de CNN, a devenit atât de neliniștit, încât a trebuit să se îmbete ca să adoarmă. S-a trezit câteva ore mai târziu, ud de transpirație, aproape dezmeticit după băutură, lângă soția sa, care dormea la propriu ca un prunc – cu acea liniște dulce, încrezătoare – și a înțeles că trebuia să-și sune tatăl dimineața. Nu se mai simțise niciodată atât de

înspăimântat de ceva cum era de telefonul acesta. Dar vedea acum că nimeni altcineva nu putea să-l sfătuiască ce să facă, dacă să toarne totul și să sufere consecințele sau să tacă chitic și să păstreze banii, și că nimeni altcineva nu-l putea ierta. Dragostea lui Connie era prea necalificată, a mamei lui prea egocentrică, a lui Jonathan prea secundară. Doar tatălui lui cel strict și plin de principii trebuia să-i povestească totul. Se războise cu el toată viața și acum venise momentul să recunoască faptul că fusese înfrânt.

DUȘMANUL DIN WASHINGTON

Gene, tatăl lui Walter, era ultimul copil al unui suedez dificil pe nume Einar Berglund, care emigrase la începutul secolului XX. Existau multe motive de nemulțumire în Suedia rurală – serviciul militar obligatoriu, amestecul pastorilor luterani în viețile enoriașilor, o ierarhie strictă care împiedica înaintarea pe scara socială – dar ceea ce-l gonise de fapt pe Einar înspre America, potrivit poveștilor pe care Dorothy i le-a spus lui Walter, a fost o problemă legată de mama lui.

Einar fusese fiul cel mai mare dintre cei opt copii, prințișorul familiei de la ferma din sudul ținutului Österland. Mama sa, care probabil nu era prima femeie nemulțumită în căsnicia cu un Berglund, îl favoriza scandalos de mult pe primul născut, îmbrăcându-l în veșminte mai frumoase decât pe frații lui, hrănindu-l cu smântâna de la laptele celorlalți și scutindu-l de muncile de la fermă, astfel ca el să se poată dedica educației și îngrijirii personale. („Cel mai vanitos om pe care l-am cunoscut vreodată", spunea Dorothy.) Soarele matern strălucise asupra lui Einar timp de douăzeci de ani, dar apoi, din greșeală, mama lui a mai avut un ultim copil, un fiu, și s-a dedicat lui în felul în care i se dedicase odinioară lui Einar; iar Einar n-a iertat-o niciodată pentru asta. Incapabil să suporte că nu era el cel preferat, a navigat spre America atunci când a împlinit douăzeci și doi de ani. Odată ajuns acolo, nu s-a mai întors niciodată în Suedia, nu și-a mai revăzut mama niciodată, mărturisea cu mândrie că uitase orice cuvânt în limba lui maternă și slobozea, la cea mai mică provocare, critici elaborate

împotriva „celei mai proaste, mai încrezute, mai înguste la minte țări de pe pământ". A devenit un alt exemplu în cadrul experimentului american de autoguvernare, un experiment statistic greșit din start, pentru că cei care fugeau din aglomerata Lume Veche către noul continent nu erau oameni cu gene sociabile; erau cei care nu se înțelegeau bine cu ceilalți.

Ca tânăr care locuia în Minnesota, mai întâi lucrând ca tăietor de lemne în defrișarea ultimelor păduri virgine și apoi ca muncitor la sapă într-o echipă care construia drumuri, fără să scoată bani din nici una, Einar fusese atras de ideea comunistă cum că munca lui era exploatată de către capitaliștii de pe coasta de răsărit. Apoi, într-o bună zi, ascultând un predicator comunist în Pioneer Square, avusese momentul lui de epifanie în urma căruia și-a dat seama că singurul mod de a o scoate la capăt în noua lui țară era să exploateze și el munca cuiva. Cu cei câțiva frați mai tineri care-l urmaseră în America, a intrat în afaceri ca antreprenor în construcția de drumuri. Pentru a avea de lucru în lunile geroase, el și frații lui au mai înființat un orășel pe malurile în amonte de Mississippi și au deschis un magazin general. În acel moment se poate ca politica lui să fi fost încă radicală, pentru că a acordat un credit nelimitat fermierilor comuniști, mulți dintre ei finlandezi, care se chinuiau să-și câștige existența dincolo de zona capitalului coastei răsăritene. Magazinul a devenit repede un mod de a pierde bani, iar Einar era pe punctul de a-și vinde acțiunile când un vechi prieten, un bărbat pe nume Christiansen, a deschis un magazin rival de cealaltă parte a străzii. Pur și simplu ca să-i facă în ciudă (conform spuselor lui Dorothy), Einar a mai condus magazinul încă cinci ani, pe toată durata Marii Crize, până la finalul ei, acumulând chitanțe insolvabile din partea fiecărui fermier pe o rază de zece mile distanță de oraș, până când bietul Christiansen a fost în cele din urmă împins către faliment. După aceasta, Einar s-a mutat în Bemidji,

unde s-a descurcat bine în construcția de drumuri, dar a sfârșit prin a-și vinde compania la un preț dezastruos de mic unui asociat lingușitor care se prefăcea că are simpatii socialiste.

Pentru Einar, America era tărâmul libertății nesuedeze, locul spațiilor deschise unde un fiu își mai putea încă imagina că era special. Dar nimic nu tulbură mai mult sentimentul de a fi special decât prezența altor ființe umane care se simt la fel de speciale. Dobândind prin inteligența lui nativă și prin munca asiduă un anumit grad de bogăție și independență, dar nicidecum suficiente nici una, nici alta, a devenit o întruchipare a furiei și dezamăgirii. După retragerea din afaceri, prin anii 1950, a început să le trimită rudelor scrisori anuale de Crăciun în care înfiera prostia guvernului american, nedreptățile politicii ei economice și imbecilitatea religiei – făcând, de exemplu, într-una din felicitările de Crăciun deosebit de caustice, o paralelă nostimă între Madonna cea necăsătorită din Bethleem și „curva suedeză" Ingrid Bergman, căreia media americană controlată de „interesele corporațiilor" îi sărbătorise recent nașterea propriului copil „bastard" (Isabella Rossellini). Cu toate că era el însuși antreprenor, Einar ura afacerile mari. Deși își făcuse o carieră din contracte guvernamentale, Einar ura și guvernul. Și deși iubea drumurile întinse, acestea îl făceau nefericit și nebun. A cumpărat berline americane cu cele mai mari motoare disponibile, așa încât să poată circula cu nouăzeci și cu suta pe autostrăzile plate din Minnesota, multe dintre ele fiind construite de el, și să treacă duduind în drumul lui pe lângă proști. Dacă vreo mașină se apropia de el noaptea cu farurile pe fază lungă, răspunsul lui Einar era să treacă și el pe fază lungă și să rămână așa. Dacă vreun tontălău încerca să-l depășească pe un drum cu două benzi, el apăsa pe accelerație ca să țină pasul cu el și apoi încetinea ca să-l împiedice pe cel care voise să depășească să treacă înapoi în rând, având o plăcere deosebită atunci când exista pericolul unei coliziuni cu vreun camion care

venea din față. Dacă vreun alt șofer îi tăia calea sau îi refuza prioritatea de dreapta, el urmărea mașina vinovată și încerca să-l scoată în afara drumului, ca să poată să coboare din mașină și să-l înjure pe șofer. (Personalitatea înclinată înspre visul libertății nelimitate este o personalitate totodată înclinată, dacă visul se strică vreodată, înspre mizantropie și furie.) Einar avea șaptezeci și opt de ani când o hotărâre extrem de proastă la volan l-a forțat să aleagă între o coliziune frontală și un șanț adânc de lângă marginea drumului Route 2. Soția lui, care era așezată pe scaunul pasagerului și care, spre deosebire de Einar, purta centura de siguranță, a zăcut trei zile în spitalul din Grand Rapids înainte să se stingă din cauza arsurilor. Potrivit poliției, ar fi putut supraviețui dacă nu ar fi încercat să-și scoată soțul din mașina lor Eldorado în flăcări. „A tratat-o ca pe un câine, toată viața", spunea după aceea tatăl lui Walter, „și apoi a ucis-o".

Dintre cei patru copii ai lui Einar, Gene era cel lipsit de ambiție care a rămas pe lângă casă, cel care a vrut să se bucure de viață, cel cu o mie de prieteni. Asta se întâmpla pe de-o parte datorită firii lui și, pe de altă parte, dintr-un reproș conștient la adresa tatălui său. Gene fusese o vedetă a hocheiului din Bemidji și apoi, după Pearl Harbour, spre mâhnirea tatălui său pacifist, s-a numărat printre primii tineri înrolați în armată. A servit în două raiduri în Pacific, scăpând fără nici o vătămare, dar și fără să fie promovat dincolo de rangul de soldat și s-a întors în Bemidji ca să petreacă alături de prietenii lui, să muncească într-un garaj și să ignore îndemnurile severe ale tatălui său de a profita de G. I. Bill. Nu e clar dacă s-ar mai fi căsătorit cu Dorothy în caz că aceasta nu ar fi rămas gravidă, dar imediat ce s-au căsătorit, a început s-o iubească cu toată tandrețea pe care credea că tatăl său o refuzase mamei sale.

Faptul că Dorothy a sfârșit oricum prin a munci ca un câine pentru el și că propriul lui fiu, Walter, a sfârșit prin a-l urî, e doar una din acele ironii ale

destinului familial. Cel puţin Gene nu a insistat, în felul în care o făcuse tatăl său, asupra ideii că era superior soţiei sale. Din contră, a înrobit-o cu slăbiciunea lui – în special prin înclinaţia lui către băutură. Celelalte privinţe în care a ajuns să semene cu Einar erau în principiu similare ca origine. Era un populist înverşunat, sfidător de mândru de normalitatea lui şi, prin urmare, atras de partea cea întunecată a politicii aripii de dreapta. Era iubitor şi recunoscător soţiei sale, era faimos printre prieteni şi tovarăşii lui veterani pentru generozitatea şi loialitatea lui, şi totuşi, pe măsură ce îmbătrânea, se lansa din ce în ce mai des în erupţii arzătoare ale resentimentelor, tipice celor din familia Berglund. Îi ura pe negri, pe indieni, pe cei educaţi, pe pierde-vară şi, mai ales, ura guvernul federal şi îşi iubea libertăţile (de a bea, de a fuma, de a se întâlni cu prietenii la o partidă de pescuit la copcă), cu atât mai intens, cu cât erau atât de modeste. Se purta urât cu Dorothy doar atunci când aceasta sugera, cu o îngrijorare timidă – pentru că în primul rând dădea vina pe Einar, nu pe Gene, pentru defectele lui Gene – că ar trebui să bea mai puţin.

Partea lui Gene din proprietatea lui Einar, deşi mult diminuată de circumstanţele duşmănoase în care Einar îşi vânduse afacerea, era destul de substanţială încât să-i permită achiziţionarea unui mic motel la marginea autostrăzii, despre care întotdeauna crezuse că era „şic" să-l aibă şi să-l administreze. Atunci când l-a cumpărat Gene, Motelul Pinii Foşnitori avea o canalizare septică pentru maşinile de gătit din interior şi o problemă gravă cu mucegaiul şi se afla deja prea aproape de o autostradă intens circulată de camioanele încărcate cu minereuri, urmând să fie lărgită în curând. În spatele motelului se afla o prăpastie plină de gunoi şi mesteceni tineri, unul dintre ei ivindu-se printre fiarele unui cărucior de cumpărături dezafectat care în cele din urmă aveau să-l sugrume şi să-i oprească creşterea. Gene ar fi trebuit să-şi dea seama că era posibil să apară pe piaţa locală şi un alt motel, ceva

mai pricopsit, dacă ar fi avut un pic de răbdare. Dar hotărârile proaste în afaceri își au momentul lor. Ca să investească într-un mod înțelept, ar fi trebuit să fie un tip de om mai ambițios și, din moment ce nu era genul acesta de om, se grăbise să-și ducă greșeala până la capăt, să-și facă praf sacul de bani și să înceapă munca de a-și șterge din memorie cât de mulți bani cheltuise, uitând la propriu sau amintindu-și la propriu o sumă mai degrabă apropiată de cea pe care i-a spus mai târziu lui Dorothy c-o plătise. La urma urmei există un fel de fericire în nefericire, dacă dai peste genul potrivit de nefericire. Gene nu mai avea de ce să se teamă de o mare dezamăgire în viitor, pentru că deja o avusese; depășise acel obstacol, se transformase într-o victimă permanentă a lumii. A pus o a doua ipotecă zdrobitoare pentru a plăti instalarea unui nou sistem septic și fiecare dezastru care a urmat, mare sau mic – un pin care căzuse peste acoperișul biroului, un oaspete din Camera 24, plătitor în numerar, care curățase pește pe așternuturi, neonul care anunța camerele libere și care a rămas aprins aiurea, sugerând că e totul OCUPAT aproape întregul sfârșit de săptămână cu patru iulie, înainte ca Dorothy să-l observe și să-l stingă – a servit la confirmarea felului în care el înțelegea lumea și jalnicul său loc în cadrul ei.

În primele veri la Pinii Foșnitori, frații mai înstăriți ai lui Gene și-au adus familiile de prin alte state și au stat câte o săptămână sau două la niște tarife speciale pentru familie, a căror negociere i-a lăsat pe toți nemulțumiți. Verii lui Walter au pus stăpânire pe piscina pătată de acid tanic în timp ce unchii lui l-au ajutat pe Gene să aplice material de etanșare în parcare sau să consolideze panta din spatele proprietății care se eroda, cu parâme de la căile ferate. Jos, în prăpastia colcăind a malarie, aproape de rămășițele căruciorului de cumpărături prăbușit, Leif, vărul cel sofisticat al lui Walter, venit de la Chicago, îi aducea la cunoștință înfiorătoare întâmplări din suburbiile marelui oraș; cea mai memorabilă

și mai îngrijorătoare pentru Walter fusese cea despre un elev în clasa a opta din Oak Park care reușise să ajungă să se dezbrace împreună cu o fată, și apoi, nesigur de ceea ce trebuia să se întâmple mai departe, făcuse pipi peste picioarele ei. Pentru că verii lui Walter semănau mai mult cu el decât frații lui, acele veri de la începuturi au fost cele mai fericite ale copilăriei sale. Fiecare zi aducea cu ea noi aventuri și nenorociri: înțepături de bărzăuni, injecții împotriva tetanosului, rachete făcute din sticle care explodau când nu trebuia, cazuri îngrozitoare de otrăvire cu iederă, cazuri iminente de înec. Noaptea târziu, când traficul se mai domolea, pinii din apropierea biroului chiar foșneau cu adevărat.

Cu toate astea, în curând, celelalte cupluri Berglund au pus piciorul în prag în mod colectiv și vizitele au încetat. Pentru Gene, acest lucru a fost încă o dovadă că frații lui îl disprețuiau, că se considerau prea fițoși pentru motelul său, și că în general aparțineau acelei clase privilegiate de americani pe care începea să îi facă plăcere să o critice și să o respingă. L-a ales pe Walter ca să-și bată joc de el pentru simplul motiv că lui Walter îi plăceau verii lui de la oraș și îi era dor de ei. În speranța de a-l face pe Walter mai puțin asemănător lor, Gene i-a repartizat fiului său celui studios sarcinile cele mai murdare și mai înjositoare ale muncii de întreținere. Walter cojea vopseaua, freca petele de sânge și de spermă de pe covoare, și folosea sârma unui umeraș de haine pentru a pescui ghemotoace de mizerie și de păr în descompunere de pe țevile de la baie. Dacă vreun oaspete lăsa veceul deosebit de murdar de diaree, și dacă Dorothy nu se afla prin preajmă pentru a-l curăța, Gene îi lua pe cei trei băieți ca să le arăta mizeria și apoi, după ce-i încuraja pe frații lui Walter să exprime cele mai scârboase vulgarități, îl lăsa pe Walter singur să curețe. Spunea: „Îi prinde bine". Frații îi țineau isonul: „Îhî, îi prinde bine!". Și dacă Dorothy afla asta și îl certa, Gene stătea zâmbind și fumând cu un aplomb special, primindu-i mânia fără să i-o întoarcă – mândru, ca

întotdeauna, că nu ridica nici vocea, nici mâna asupra ei. „Aaaa, Dorothy, lasă-l în pace", spunea el. „Munca-i prinde bine. Îl învață să nu devină prea plin de el."

Era ca și când toată ostilitatea pe care Gene ar fi putut s-o îndrepte împotriva soției sale cu facultate, dar pe care refuza să și-o permită de frică să nu devină ca Einar, își găsise o țintă mai potrivită în persoana fiului mijlociu care, după câte vedea Dorothy, era suficient de puternic ca s-o îndure. Dorothy a preferat să vadă partea bună a lucrurilor. Pe termen scurt, se poate să fi fost nedrept din partea lui Gene să fie atât de dur cu Walter, dar pe termen lung, fiul ei avea să se realizeze, în vreme ce soțul ei n-o să facă niciodată mare scofală. Însuși Walter, îndeplinind fără să se plângă sarcinile neplăcute pe care i le încredința tatăl său, refuzând să plângă sau să se vaite în fața lui Dorothy, îi arăta tatălui său că îl putea înfrânge chiar și la propriul lui joc. Bâjbâielile nocturne ale lui Gene care se izbea de mobilă, atacurile copilărești de panică atunci când își termina țigările, denigrarea din reflex a oamenilor de succes – dacă Walter nu ar fi fost veșnic ocupat să-l urască, i-ar fi putut fi milă de el. Și existau prea puține lucruri de care Gene se temea mai mult decât acela de a inspira mila.

Când Walter avea nouă sau zece ani, a pus o pancartă cu Fumatul Interzis, scrisă de mână, pe ușa dormitorului pe care-l împărțea cu fratele lui mai mic, Brent, pe care îl deranja fumul țigărilor lui Gene. Walter nu ar fi făcut asta pentru el – ar fi preferat să-l lase pe Gene să-i sufle fumul drept în ochi, înainte să-i ofere satisfacția de-a se plânge. Iar Gene, pe de altă parte, nu s-ar fi simțit destul de satisfăcut față de Walter doar rupându-i pancarta. S-a mulțumit în schimb să facă haz pe socoteala lui.

— Ce te faci dacă frățiorul tău o să vrea să tragă un fum în toiul nopții? O să-l forțezi să iasă afară în frig?

— Deja respiră ciudat noaptea, de la atâta fum, spuse Walter.

— E prima dată când aud așa ceva.

— Eu sunt acolo, îl aud.

— Eu spun doar că ai scris anunțul pentru voi doi, nu, dar ce părere are oare Brent? El împarte camera cu tine, nu-i așa?

— Are șase ani, spuse Walter.

— Gene, cred că Brent ar putea fi alergic la fum, a spus Dorothy.

— Eu cred că *Walter* e alergic la persoana *mea*.

— Nu vrem să fumeze nimeni în camera noastră, atâta tot, spuse Walter. Poți să fumezi dincolo de ușă, dar nu în cameră.

— Nu văd unde e diferența dacă țigara se află de-o parte sau de cealaltă a ușii.

— Pur și simplu e noua regulă a camerei noastre.

— Așadar tu faci acum regulile pe-aici, nu-i așa?

— În camera noastră, da, eu le fac, răspunse Walter.

Gene era gata să spună ceva plin de mânie, dar chipul său a căpătat dintr-odată o expresie obosită. A clătinat din cap și a produs rânjetul acela strâmb, încăpățânat, cu care întâmpinase oricare manifestare a autorității din viața lui. Poate că deja văzuse, în alergia lui Brent, scuza pe care o căutase pentru a adăuga motelului un „salon" în care să poată fuma în liniște și unde prietenii lui să poată veni și să plătească mai puțin pentru a bea alături de el. Dorothy prevăzuse pe bună dreptate că un astfel de salon avea să-i aducă sfârșitul.

Marea ușurare a copilăriei lui Walter, în afara școlii, fusese familia mamei sale. Tatăl ei era un doctor de provincie și printre frații, mătușile și unchii ei se găseau profesori universitari, un cuplu căsătorit de foști actori de vodevil, un pictor amator, doi bibliotecari, și mai mulți burlaci care erau probabil homosexuali. Rudele lui Dorothy din Orașele Gemene l-au invitat pe Walter să petreacă niște weekenduri grozave, pline de vizite la muzee, concerte și teatru; cei care încă mai locuiau în Iron

Range[1] organizau picnicuri mari în timpul verii și petreceri în casa de vacanță. Le plăcea să joace șarade și jocuri de cărți învechite, cum era canasta; aveau pian și dădeau recitaluri. Erau atât de inofensivi, încât până și Gene se simțea relaxat în preajma lor, râzând de gusturile și vederile lor politice ca de niște excentricități, compătimindu-i binevoitor pentru inutilitatea lor când venea vorba de îndeletniciri bărbătești. Ei scoteau la iveală o parte domestică a lui pe care Walter o îndrăgea, dar pe care altminteri apuca să o vadă foarte rar, cu excepția Crăciunului, când trebuiau pregătite dulciurile.

Bomboanele erau o treabă prea măreață și importantă pentru a fi lăsată doar în seama lui Dorothy și a lui Walter. Producția începea în prima duminică dinainte de decembrie și continua cam pe toată durata lunii. Obiecte metalice, potrivite mai degrabă pentru necromanție – ceaune și grătare de fier, ustensile din aluminiu greu pentru decojirea nucilor – se iveau din dulapurile adânci. Dune mari de zahăr pentru dulciurile de sezon și turnuri de poleială își făceau apariția. Mai mulți metri cubi de unt neîndulcit era topit împreună cu lapte și zahăr (pentru ciocolata de casă) sau doar cu zahăr (pentru faimoasele caramele ale lui Dorothy) sau era folosit pentru ca Walter să ungă detașamentul în rezervă de tigăi și tăvi întinse pe care mama sa le cumpărase de-a lungul anilor la târgurile cu reduceri. Se purtau discuții interminabile despre „biluțe tari" și „biluțe moi" și „ronțuri". Dotat cu șorț, Gene mesteca în ceaune ca un vâslaș viking, făcând tot posibilul să nu scuture scrumul țigării în ele. Avea trei termometre vechi pentru bomboane, ale căror carcase metalice erau modelate de parcă ar fi fost emblemele unor frății și a căror menire era aceea de a nu indica nici o creștere a temperaturii timp de ore în șir, și apoi, dintr-odată și în același timp, de a înregistra temperatura la care ciocolata se

1. Zonă din nordul Minnesotei, foarte bogată în minereuri de fier.

ardea și caramelele se întăreau ca rășina sintetică. El și Dorothy nu formau niciodată o echipă mai mult decât atunci când lucrau contra cronometru pentru a amesteca umplutura de nuci și a turna bomboanele topite în forme. Și apoi sarcina mai brutală de a tăia caramelele prea tari: lama cuțitului îndoindu-se sub presiunea impresionantă pe care o aplica Gene, sunetul neplăcut (mai puțin auzit și mai degrabă simțit în măduva oaselor, în nervii dinților) a unei margini ascuțite care răcâia fundul unei tigăi de metal, exploziile de rășină cafenie lipicioasă, strigătele părintești, *Ei drăcia dracului*, și insistențele materne arțăgoase care-i cereau să nu mai suduie în felul acela.

În timpul ultimului sfârșit de săptămână, înainte de Crăciun, când vreo optzeci sau o sută de cutii erau învelite în hârtie cerată și umplute cu ciocolată de casă sau cu acadele și garnisite cu migdale Jordan, Gene, Dorothy și Walter plecau să le împartă. Asta le ocupa tot sfârșitul săptămânii, adesea și mai mult. Fratele mai mare al lui Walter, Mitch, rămânea la motel cu Brent care, deși mai târziu avea să devină pilot în Forțele Aeriene, avea rău de mașină când era copil. Dulciurile mergeau mai întâi la numeroșii prieteni ai lui Gene din Hibbing, și apoi, cu multe întoarceri și drumuri înfundate, la prietenii și rudele mai îndepărtate, mai la vale de Iron Range, până la Grand Rapids și dincolo. Era ceva inimaginabil să nu accepți cafea sau câte-o prăjiturică în fiecare casă. Între popasuri, Walter stătea pe bancheta din spate, cu o carte, urmărind vreo pată palidă de soare mulându-se pe forma geamului, care stătea nemișcată, proiectată pe locul de lângă el, și apoi, când se ajungea în final la o curbă în unghi drept, aluneca peste canionul podelei și reapărea, sub o formă contorsionată, pe spătarul scaunului din față. Afară se vedeau peticele prăpădite de pădure, mlaștina cea etern acoperită de zăpadă, reclamele circulare la cutiile de îngrășăminte, lipite pe stâlpii de telegraf, șoimii în zbor și corbii cei îndrăzneți. Pe locul de lângă el se afla

grămada tot mai mare a pachetelor primite din casele pe care le vizitaseră deja – produse de patiserie scandinave, delicatese finlandeze și croate, sticle de băuturi tradiționale din partea prietenilor necăsătoriți – și grămada tot mai mică a cutiilor familiei Berglund. Meritul principal al acestor cutii era că ele conțineau aceleași dulciuri pe care Gene și Dorothy le tot ofereau de când se căsătoriseră. Dulciurile se metamorfozaseră treptat, de-a lungul anilor, dintr-un cadou, într-o aducere aminte a cadourilor trecute. Era cadoul anual pe care membrii săraci ai familiei Berglund îl mai puteau încă oferi cu generozitate.

Walter își termina primul an de liceu când a murit tatăl lui Dorothy și i-a lăsat acesteia căsuța de lângă lac, în care își petrecuse verile copilăriei. În mintea lui Walter, casa era asociată cu afecțiunile mamei sale, pentru că aici era locul unde, când era fetiță, își petrecuse luni îndelungate luptându-se cu artrita care-i slăbise mâna dreaptă și-i deformase pelvisul. Pe o policioară scundă, lângă cămin, se aflau vechile „jucării" triste cu care „se jucase" odinioară ore în șir – o ustensilă ca un spărgător de nuci cu arcuri de oțel, o trompetă de lemn cu cinci clape – pentru a încerca să-și păstreze și să-și sporească mobilitatea în încheieturile șubrezite ale degetelor. Cei din familia Berglund fuseseră întotdeauna prea ocupați cu motelul pentru a petrece mai mult timp la căsuță, dar lui Dorothy îi era drag de ea, visa să se retragă acolo cu Gene, dacă aveau vreodată să scape de motel, așa că nu a fost imediat de acord cu Gene când acesta a propus s-o vândă. Sănătatea lui Gene era precară, motelul era ipotecat până-n măduvă, și orice urmă de atracție pe care o avusese vreodată era acum cu totul ștearsă de iernile aspre din Hibbing. Deși Mitch renunțase la școală și lucra ca vânzător cu de-amănuntul de piese auto, încă mai locuind acasă, își irosea chenzinele cu fete, băutură, arme, echipament de pescuit și cu mașina lui Thunderbird îmbunătățită. Gene ar fi putut avea alte sentimente față de casă

dacă micul lac fără nume ar fi scos la iveală pește mai bun de pescuit decât plătică și bibani, dar din moment ce nu era cazul, nu înțelegea de ce s-ar fi agățat de o casă de vacanță pe care oricum nu ar avea timp să o folosească. Dorothy, în mod obișnuit întruchiparea pragmatismului resemnat, s-a întristat atât de tare încât a căzut la pat pentru vreo câteva zile, plângându-se de dureri de cap. Iar Walter, care era dispus să sufere, dar care nu suporta să o vadă pe ea suferind, a intervenit.

— Pot să locuiesc eu acolo și să repar casa în vara asta, și apoi poate începem s-o închiriem, le-a spus el părinților.

— Avem nevoie de ajutorul tău aici, spuse Dorothy.

— Oricum nu mai rămân aici decât încă un an. Ce o să vă faceți când voi pleca?

— Ne vom descurca atunci când va veni momentul acela, spuse Gene.

— Mai devreme sau mai târziu, va trebui să angajați pe cineva.

— Din cauza asta trebuie să vindem casa, zise Gene.

— Are dreptate, Walter, răspunse Dorothy. Urăsc să pierd casa, dar are dreptate.

— Ei bine, ce ziceți atunci de Mitch? Ar putea cel puțin să plătească oarece chirie și cu banii aceștia să angajați pe cineva.

— Acum e pe cont propriu, spuse Gene.

— Mama încă îi mai gătește și îi spală rufele! De ce nu plătește cel puțin chirie?

— Asta nu-i treaba ta.

— E treaba mamei! Mai degrabă ai vinde casa mamei decât să-l faci pe Mitch să se maturizeze!

— E camera lui, iar eu n-am de gând să-l dau afară de acolo.

— Chiar crezi că am putea închiria casa? întrebă Dorothy plină de speranță.

— Am face curățenie în fiecare săptămână și am spăla rufele, a spus Gene. Nu s-ar mai sfârși.

— Aș putea să merg cu mașina până acolo o dată pe săptămână, spuse Dorothy. N-ar fi chiar atât de rău.

— Noi avem nevoie de bani *acum*, spuse Gene.

— Și dacă aș face și eu ceea ce face Mitch? întrebă Walter. Dacă pur și simplu aș spune nu? Ce-ar fi dacă pur și simplu m-aș duce acolo în vara asta și aș repara casa?

— Nu ești Iisus Hristos, spuse Gene. Ne putem descurca și fără tine pe-aici.

— Gene, cel puțin am putea *încerca* să închiriem casa în vara următoare. Dacă nu merge, putem oricând s-o vindem.

— Mă voi duce acolo la sfârșit de săptămână, spuse Walter. Ce ziceți de asta? Mitch mă poate înlocui în weekenduri, nu-i așa?

— Dacă poți să-l convingi pe Mitch, n-ai decât, îi spuse Gene.

— Nu-i sunt eu părinte!

— M-am săturat de toate astea, răspunse Gene, retrăgându-se în salon.

De ce anume îi dădea Gene mână liberă lui Mitch era destul de limpede: vedea în fiul său mai mare o replică aproape exactă a lui însuși și nu voia să-l asuprească așa cum îl asuprise Einar pe el. Dar lui Walter i se părea mai misterioasă timiditatea lui Dorothy față de Mitch. Poate că deja era prea istovită din pricina soțului ei, încât pur și simplu nu mai avea puterea sau voința de a se război și cu fiul ei, sau poate că deja vedea viitorul eșuat al lui Mitch și voia să-l lase să se bucure de alți câțiva ani de bunătate acasă înainte ca lumea să se pogoare grea asupra lui. În orice caz, lui Walter i-a revenit sarcina de a bate la ușa lui Mitch, care era acoperită cu abțibilduri de la STP[1] și Pennzoil[2], și de a încerca să-i fie părinte fratelui său mai mare.

Mitch stătea întins pe pat, fumând o țigară și asculta Bachman-Turner Overdrive[3] la casetofonul stereo pe care și-l cumpărase din câștigurile de la

1. Marcă de aditivi pentru automobile.
2. Companie de petrol din Los Angeles.
3. Trupă rock din Canada care s-a bucurat de un succes foarte mare prin anii '70.

magazin. Zâmbetul îndărătnic pe care i l-a aruncat lui Walter era asemănător cu cel al tatălui lor, dar mai batjocoritor.

— *Tu* ce vrei?

— Vreau să începi să plătești chirie aici sau să faci ceva treabă pe aici – ori altminteri să pleci.

— De când ești tu șeful?

— Tata a zis să vorbesc cu tine.

— Spune-i să vină el să-mi vorbească.

— Mama nu vrea să vândă casa de pe lac așa că ceva trebuie să se schimbe.

— Asta-i problema ei.

— Doamne, Mitch. Ești cel mai egoist om pe care îl cunosc.

— Îhî, sigur. Tu urmează să pleci la Harvard sau unde-o fi, iar eu o să sfârșesc având grijă de locul ăsta. Însă eu sunt cel egoist.

— Chiar ești!

— Încerc să pun deoparte niște bani în caz că Brenda și cu mine vom avea nevoie, dar eu sunt cel egoist.

Brenda era o fată foarte drăguță ai cărei părinți practic o dezmoșteniseră pentru că se vedea cu Mitch.

— Care este mai exact măreţul tău plan de economisire? l-a întrebat Walter. Să-ți cumperi acum o mulțime de lucruri pe care să le poți amaneta mai încolo?

— Muncesc din greu. Ce-ar trebui să fac, să nu mai cumpăr nimic niciodată?

— Și eu muncesc din greu și pentru unele lucruri nu sunt plătit.

— Dar camera de filmat?

— Aceea este luată cu împrumut de la *școală*, cretinule. Nu e a mea.

— Păi, mie nu-mi împrumută nimeni nimic, pentru că nu sunt un lingău drăgălaș.

— Asta tot nu înseamnă că nu trebuie să plătești chirie sau, cel puțin, să dai o mână de ajutor în weekend.

Mitch a privit în jos înspre scrumieră ca înspre curtea unei închisori plină de tovarăși de temniță

prăfuiți, gândindu-se cum să mai înghesuie încă unul.

— Cine te-a numit pe tine Iisus Hristos pe-aici? spuse el, fără să fie original. Nu sunt obligat să negociez cu tine.

Dar Dorothy a refuzat să vorbească cu Mitch („Mai bine vând casa", a spus ea), iar Walter, la sfârșitul anului școlar, care era totodată începutul sezonului de vârf al motelului, atât cât era, a hotărât să forțeze lucrurile, intrând în grevă. Atâta vreme cât se afla pe lângă motel nu putea să nu facă lucrurile care trebuiau să fie făcute. Singurul mijloc de a-l face pe Mitch să-și asume responsabilitatea era să plece, așa că și-a anunțat intenția de a-și petrece vara reparând casa de pe lac și făcând un film experimental despre natură. Tatăl lui i-a spus că dacă voia să aducă acea casă într-o formă mai bună pentru a fi vândută, el n-avea nimic împotrivă, dar casa avea să fie în orice caz vândută. Mama lui l-a implorat să renunțe la casă. Spunea că fusese egoist din partea ei să facă atâta caz pe tema asta, că nu-i *păsa* de casă, că voia doar ca toată lumea să se înțeleagă bine, iar când Walter a spus că oricum intenționa să plece, i-a strigat că dacă chiar îi păsa de dorințele ei, n-ar pleca. Pentru prima dată, Walter s-a simțit cu adevărat furios împotriva ei. Nu conta cât de mult îl iubea sau cât de bine o înțelegea – o ura pentru că se supunea cu atâta docilitate tatălui și fratelui său. Asta îl înnebunea la culme. A rugat-o pe prietena lui cea mai bună, Mary Siltala, să-l ducă cu mașina până la casa de lângă lac, cu o raniță cu haine, zece galoane de vopsea pentru casă, vechea lui bicicletă cu o singură viteză, o ediție necartonată, la mâna a doua, a romanului *Walden*[1], camera

1. *Walden* sau *Viața în pădure*, volum al scriitorului american transcendentalist Henry David Thoreau, o combinație de satiră, analiză socială și sfaturi practice, scrisă în urma experimentului pe care autorul l-a făcut locuind într-o colibă în pădure, lângă lacul Walden Pond.

de filmat Super-8 pe care o împrumutase de la cabinetul de echipamente audio-vizuale al liceului și opt cutii galbene cu filme Super-8. Era, de departe, cel mai rebel lucru pe care-l făcuse vreodată.

Casa era plină de rahați de șoareci și gândaci morți și avea nevoie, în afară de reparații, de un acoperiș nou și de geamuri noi la ferestre. În prima zi petrecută acolo, a curățat casa și a tăiat buruieni timp de zece ore, apoi a plecat la plimbare prin pădure, în lumina neschimbată a după-amiezii târzii, căutând frumusețea naturii. Nu avea decât douăzeci și patru de minute de film și după ce a irosit trei dintre aceste minute pe niște veverițe, și-a dat seama că avea nevoie de ceva mai greu de obținut. Lacul era prea mic pentru scufundări, dar atunci când a luat bărcuța canoe din pânză a bunicului său și a ieșit în largul apelor prea arareori tulburate, a zărit o pasăre ca un bâtlan, un buhai de baltă cuibărit în stufăriș. Buhaii de baltă erau perfecți – atât de retrași, încât îi putea urmări toată vara fără să folosească toate cele douăzeci și unu de minute de film. Se imagina realizând un film experimental de scurtmetraj pe care avea să îl numească *Amărăciune*[1].

Se trezea la ora cinci în fiecare dimineață, dădea cu insecticid, apoi pedala foarte încet și tăcut către stufăriș, cu camera de filmat în poală. Buhaii își petreceau vremea pândind printre trestii, camuflați de dungile lor verticale colorate în galben închis și maro, și străpungeau animalele mici cu ciocurile lor. Atunci când simțeau pericolul, încremeneau cu gâturile întinse și cu ciocurile îndreptate spre cer, arătând precum trestiile uscate. Când Walter se apropia, sperând să surprindă bâtlănimea și nimic altceva în telemetrul camerei, de obicei se ascundeau privirii, dar uneori, în schimb, se ridicau în zbor, iar el se apleca, și apoi se lăsa mult pe spate, urmărindu-i cu aparatul de filmat. Deși erau doar

1. Joc de cuvinte intraductibil – *bittern* („buhai de baltă“), *bitterness* („amărăciune“).

niște mașini de ucis, le găsea foarte simpatice, în special pentru contrastul dintre penajul mohorât, cenușiul dramatic și îndrăzneț și negrul de ardezie al aripilor întinse atunci când pluteau în aer. Erau umili și discreți pe pământ, lângă casa lor cea noroioasă, dar semeți în înaltul cerului.

Șaptesprezece ani petrecuți în spațiul acela înghesuit alături de familia lui îi dăduseră o sete de singurătate a cărei neputință de a fi ostoită o descoperea de-abia acum. Să nu audă nimic altceva decât vântul, cântecul păsărilor, insectele, peștii sărind, ramurile trosnind, frunzele mestecenilor foșnind atunci când se loveau unele de altele: se tot oprea să savureze această tăcere deloc tăcută în timp ce decojea vopseaua de pe pereții exteriori ai casei. Drumul dus-întors după mâncare până la băcănia din Fen City îi lua nouăzeci de minute cu bicicleta. Făcea niște oale mari de fiertură de linte și supă de fasole, folosind rețete de-ale mamei lui, iar seara se juca la aparatul de jocuri mecanice cu arc, vechi, dar încă funcționabil, care se aflase în casă dintotdeauna. Citea în pat până pe la miezul nopții și nici măcar atunci nu adormea imediat, ci mai rămânea o vreme treaz ca să absoarbă tăcerea.

Într-o după-amiază târzie, într-o vineri, în a zecea lui zi petrecută pe malul lacului, când se întorcea cu barca aducând cu el o filmare proaspătă, dar nesatisfăcătoare a buhailor, a auzit zgomot de motoare, muzică zgomotoasă și apoi motociclete care coborau pe șoseaua cea lungă. Până să scoată barca din apă, Mitch împreună cu Brenda cea sexy și alte trei cupluri – trei prieteni nătărăi de-ai lui Mitch și trei fete în pantaloni evazați cu imprimeuri și maiouri fără spate – descărcau bere, echipament de campare și cutii frigorifice pe peluza din spatele casei. O camionetă diesel era lăsată cu motorul aprins care hârâia ca o tuse de fumător, ținând în funcțiune un sistem audio din care se revărsa muzica celor de la Aerosmith. Unul dintre prietenii cei nătărăi avea un rotweiler cu zgardă în ținte, prins de o lesă cu lanț.

— Hei, omul naturii, spuse Mitch. Sper că nu te deranjează puțină companie.

— Ba da, mă deranjează, spuse Walter, roșind, fără voia lui, la cât de aiurea trebuie să fi arătat în ochii celorlalți. Mă deranjează la culme. Eu stau singur aici. Tu nu poți să rămâi aici.

— Ba da, pot, răspunse Mitch. De fapt, tu ești cel care nu ar trebui să rămână aici. Poți să rămâi în seara asta dacă vrei, dar eu sunt acum aici. Ești pe proprietatea mea.

— Asta nu-i proprietatea ta.

— O iau cu chirie acum. Ai vrut să stau cu chirie și asta este ceea ce închiriez.

— Dar slujba ta?

— Mi-am dat demisia. Am plecat de-acolo.

Aproape în lacrimi, Walter a intrat în casă și și-a ascuns camera de filmat într-un coș de rufe. Apoi a mers cu bicicleta printr-un amurg dintr-odată golit de orice farmec, plin de țânțari și ostilitate, și a sunat acasă de la un telefon cu fise din fața băcăniei din Fen City. Da, a confirmat mama lui, ea, Mitch și tatăl lui își aruncaseră cuvinte urâte și hotărâseră că cea mai bună soluție era să păstreze casa în familie și să-l lase pe Mitch să facă reparațiile și să învețe să-și asume răspunderea.

— Mamă, o s-o țină-ntr-un chef. O să distrugă casa.

— Ei bine, pur și simplu mă simt mai bine să te am pe tine aici, iar Mitch să fie pe cont propriu, spuse ea. Ai avut dreptate în privința asta, scumpule. Și acum poți să te-ntorci acasă. Ne e dor de tine și nu ești destul de mare ca să stai singur toată vara.

— Dar mă simt foarte bine aici. Fac atâtea lucruri.

— Îmi pare rău, Walter. Dar asta este ceea ce am hotărât.

Întorcându-se spre casă cu bicicleta într-un întuneric aproape total, auzea zgomotul de la o jumătate de milă distanță. Sunetul solo al unei chitare agresive, strigăte sparte de oameni beți, lătrat de câine, petarde, motorul unei motociclete care bolborosea și urla. Mitch și prietenii lui instalaseră corturi și

făcuseră un foc mare și încercau să frigă hamburgeri la flacără într-un nor de marijuana. Nici măcar nu s-au uitat la Walter atunci când a intrat în casă. S-a încuiat în dormitor și s-a întins pe pat lăsându-se torturat de zgomot. De ce nu puteau să facă *liniște*? De unde nevoia asta de a asalta fonic o lume în care *unii oameni* apreciau tăcerea? Vacarmul continua la nesfârșit producându-i o febră la care se părea că toți ceilalți erau imuni. O febră a alienării, care nu-l putea face decât să-și plângă de milă. Și care l-a marcat pentru totdeauna stârnindu-i furia și ura față de acel *vox populi* behăitor și, totodată, în mod straniu, aversiunea față de viața în aer liber. Venise cu inima deschisă înspre natură, iar natura, în slăbiciunea ei, care semăna cu slăbiciunea mamei lui, îl dezamăgise. Se lăsase cu atâta ușurință năpădită de niște idioți zgomotoși. Iubea natura, dar numai abstract, și nu mai mult decât iubea romanele bune sau filmele străine, și mai puțin decât a ajuns să-i iubească pe Patty și pe copii, așa că, în următorii douăzeci de ani, a devenit orășean. Chiar și atunci când a plecat de la 3M ca să lucreze pentru Conservarea Mediului, interesul lui principal în munca pentru conservare, și mai târziu pentru Trust, era să salveze bucăți de natură de țărănoi neciopliți cum era fratele său. Dragostea pe care o simțea pentru ființele al căror habitat îl proteja era întemeiată pe o singură proiecție: o identificare cu propria lor dorință de a fi lăsate în pace de ființele umane cele zgomotoase.

Cu excepția câtorva luni petrecute în închisoare, când Brenda a rămas singură cu fetițele, Mitch a locuit permanent în casa de lângă lac până la moartea lui Gene, șase ani mai târziu. A pus casei un acoperiș nou și i-a oprit decăderea, însă a și doborât mulți dintre copacii cei mai mari și mai frumoși de pe proprietate, a dezgolit panta dinspre lac făcând-o loc de joacă pentru câini și a făcut o potecă pentru snowmobil până în colțul cel mai îndepărtat al lacului, unde buhaii de baltă își avuseseră odată cuiburile. După câte își putea da Walter seama, nu le plătise lui Gene și lui Dorothy nici un cent pentru chirie.

Fondatorul trupei The Traumatics a știut oare vreodată ce însemna trauma? Asta însemna trauma: să cobori la birou devreme într-o duminică dimineața, gândindu-te fericit la copiii tăi care te făcuseră să te simți mândru, de amândoi, în ultimele două zile, și să găsești pe birou un manuscris lung, scris de soția ta, care-ți confirma cele mai rele temeri pe care le avuseseși vreodată în privința ei și a prietenului tău cel mai bun. Singura experiență vag asemănătoare din viața lui Walter fusese prima dată când se masturbase, în Camera 6 a motelului Pinii Foșnitori, urmând instrucțiunile prietenoase („Folosește vaselină") furnizate de vărul său Leif. Avea paisprezece ani și plăcerea aceasta îi eclipsase în așa măsură toate celelalte plăceri cunoscute până atunci, iar rezultatul fusese atât de cataclismic și uimitor, încât se simțise ca un erou SF smuls din cele patru dimensiuni ale unei planete îmbătrânite și mutat pe una nouă. Iar manuscrisul lui Patty a fost la fel de convingător și transformator. Lectura lui a părut să dureze, la fel ca și prima masturbare, o singură clipă. S-a ridicat o singură dată, ca să încuie ușa biroului, și apoi s-a trezit citind ultima pagină, și era exact 10:12, iar soarele care bătea în fereastra biroului său era un soare diferit de cel pe care-l știa dintotdeauna. Era un astru gălbui și rău dintr-un colț straniu, părăsit, al galaxiei, și capul său era la fel de alterat din cauza distanței interstelare pe care o traversase. A ieșit din birou ducând cu el manuscrisul și a trecut pe lângă Lalitha care bătea la mașină așezată la biroul ei.

— Bună dimineața, Walter.

— Bună dimineața, a spus el cu o tresărire când i-a simțit parfumul de dimineață.

A mers mai departe prin bucătărie și a urcat scările din spate până la cămăruța în care dragostea vieții lui mai era încă în pijamalele de bumbac, cuibărită între așternuturile canapelei, ținând în mână o cană de cafea cu lapte și urmărind pe un canal sportiv un rezumat al turneului de baschet

NCAA. Zâmbetul pe care i l-a aruncat – ca o ultimă strălucire a soarelui cunoscut pe care-l pierduse – s-a preschimbat în groază atunci când a văzut ceea ce ținea în mână.

— O, drace, spuse ea, stingând televizorul. O, drace, Walter. O, o, o. Își clătina capul agitată. Nu, spuse ea. Nu, nu, nu.

El a închis ușa în urma lui și s-a lăsat să alunece cu spatele lipit de ea până a ajuns pe podea. Patty a tras aer în piept, și apoi a tras iar aer în piept, și iar, fără să spună nimic. Lumina de la ferestre era nepământeană. Walter a mai tresărit o dată și i-au scrâșnit dinții în încercarea de a se controla.

— Nu știu de unde îl ai, spuse Patty. Dar nu era pentru tine. I l-am dat lui Richard noaptea trecută ca să-l fac să *plece*. Voiam să iasă din viața noastră! Încercam să *scap* de el, Walter. Nu știu de ce a făcut asta! E așa oribil c-a făcut-o!

De la o distanță de trei ani lumină, a auzit-o cum începea să plângă.

— N-am vrut niciodată ca tu să citești lucrul acela, spunea ea cu o voce ascuțită și înaltă. Jur în fața lui Dumnezeu, Walter. Jur în fața lui Dumnezeu. Mi-am trăit toată viața încercând să nu te rănesc. Ești atât de bun cu mine, nu meriți așa ceva.

Patty a plâns o vreme îndelungată atunci, vreo zece sau vreo sută de minute. Iar el – toate lucrurile programate pentru o dimineață obișnuită de duminică erau suspendate din cauza urgenței, cursul normal al zilei era spulberat într-o așa măsură încât nici n-ar mai fi putut să simtă vreodată nostalgie pentru ziua aceea. Din întâmplare, locul de pe podea, chiar în fața lui, fusese scena unui alt fel de urgențe numai cu trei nopți înainte, o urgență benignă, o împreunare traumatizant de plăcută care, privind acum în urmă, părea ca o prevestire a acestei urgențe maligne. Joi seara, târziu, urcase la etaj și o agresase sexual pe Patty. Primind consimțământul ei surprins, recursese la actele de violență care, fără voia ei, ar fi fost cele ale unui violator: îi smulsese pantalonii cei negri de lucru, o trântise pe podea și

intrase în ea violent. Dacă i-ar fi trecut vreodată prin cap să facă asta în trecut, nu ar fi făcut-o pentru că nu putuse să uite că fusese violată când era adolescentă. Dar avusese o zi atât de lungă și confuză – semiinfidelitatea sa cu Lalitha atât de arzătoare, blocajul de pe drumul din Wyoming County atât de enervant, umilința din vocea lui Joey la telefon atât de neobișnuită și recompensatoare – încât Patty i se păruse dintr-odată, atunci când a intrat peste ea în cameră, ca un obiect de-al lui. Obiectul lui cel încăpățânat, soția lui cea înnebunitoare. Și era sătul, sătul de toată rațiunea și înțelegerea, așa că a trântit-o pe podea și a violat-o ca o brută. Expresia de descoperire de pe fața ei în acel moment, care trebuie să fi oglindit expresia de pe propriul lui chip, l-a făcut să se oprească aproape imediat ce au început. Să se oprească și să iasă, să încalece pe pieptul ei și să-și fluture erecția, care părea de două ori cât era de obicei, prin fața ochilor ei. Ca să-i arate cine devenea. Zâmbeau amândoi ca nebunii. Și apoi a intrat iar în ea și în locul micilor oftaturi serioase de încurajare, Patty scotea țipete pătrunzătoare, iar asta-l întărâta și mai tare; și în dimineața următoare, atunci când a coborât în birou, și-a putut da seama din tăcerea rece a Lalithei că țipetele umpluseră toată casa. Ceva începuse joi noaptea, nu fusese sigur ce anume. Dar acum manuscrisul ei îi arătase ce anume. Sfârșitul. Nu-l iubise niciodată cu adevărat. Își dorise ceea ce avea prietenul lui cel rău. Întreaga situație îl făcea să se bucure că nu-și încălcase promisiunea făcută lui Joey, la cină, în Alexandria, în seara care a urmat, promisiunea de a nu spune nimănui, însă în special lui Patty, că se însurase cu Connie Monaghan. Secretul acesta, la fel ca și alte câteva mai alarmante pe care i le încredințase Joey, îl apăsase pe Walter pe toată durata weekendului, pe tot parcursul lungii întrevederi și a concertului din ziua care trecuse. Se simțise prost că nu-i spunea lui Patty nimic despre căsătorie, ca și când ar fi trădat-o. Dar acum înțelegea că, în ceea ce privea

trădările, aceasta era caraghios de neînsemnată. Caraghios de neînsemnată.

— Richard mai e în casă? a întrebat ea în final, ștergându-și fața cu un cearșaf.

— Nu. L-am auzit ieșind înainte de a mă scula eu. Nu cred că se mai întoarce.

— Ei, slavă Domnului pentru micile binecuvântări.

Cât de mult îi iubise vocea! Sunetul ei îl ucidea acum.

— V-ați tras-o noaptea trecută? întrebă el. Am auzit glasuri în bucătărie.

Vocea lui era aspră ca a unui corb, iar Patty a răsuflat adânc ca și când s-ar fi pregătit pentru un chin prelungit.

— Nu, răspunse ea. Am stat de vorbă și apoi m-am dus la culcare. Ți-am spus, s-a sfârșit. A existat o mică problemă cu ani în urmă, dar s-a sfârșit.

— S-au comis greșeli.

— Trebuie să mă crezi, Walter. Chiar s-a sfârșit pe bune.

— Doar că, fizic, eu nu reușesc să-ți provoc ceea ce-ți provoacă prietenul meu. Se pare că n-am reușit niciodată. Și nu voi reuși niciodată.

— Oooo, spuse ea, închizând ochii rugătoare, te rog, nu mă cita. Numește-mă târfă, numește-mă coșmarul vieții tale, dar te rog, încearcă să nu mă citezi. Ai măcar atâta milă, dacă poți.

— Poate că nu se pricepe la șah, dar cu siguranță învinge la jocul celălalt.

— Ok, spuse ea, strângând și mai tare din ochi. Ai de gând să mă citezi. Bine. Citează-mă. Zi-nainte. Fă ce trebuie să faci. Știu că nu merit iertarea. Află doar că e cel mai rău lucru pe care poți să-l faci.

— Scuze. Credeam că-ți place să vorbim despre el. De fapt, credeam că ăsta a fost motivul cel mai interesant pentru care vorbeai cu mine.

— Ai dreptate. Așa a fost. N-o să te mint. Așa a fost, în jur de vreo trei luni. Dar asta a fost acum douăzeci și cinci de ani, înainte să mă îndrăgostesc de tine și să-mi clădesc o viață alături de tine.

— Şi ce viaţă plăcută a fost. „Nu era nimic cu adevărat aiurea în toate astea", cred că suna fraza ta. Deşi faptele de pe teren ar părea să sugereze altceva.

Ea a făcut o grimasă, cu ochii încă închişi.

— Poate vrei să-l mai citeşti acum o dată de la capăt şi să alegi frazele cele mai urâte. Vrei s-o faci şi să termini odată?

— De fapt, ceea ce aş vrea să fac este să ţi-l îndes pe gât. Aş vrea să văd cum te îneci dracului cu el.

Ţinea manuscrisul atât de strâns încât mâna i se încleştase. A desfăcut-o şi l-a lăsat să-i alunece printre picioare.

— De fapt nu mai am altceva de spus, zise el. Cred că am atins în mare toate punctele de interes.

Ea a dat din cap.

— Bun.

— În afară de faptul că nu mai vreau să te văd. Nu mai vreau să mă aflu în aceeaşi cameră cu tine. Nu mai vreau să aud numele acelei persoane. Nu mai vreau să am nimic de-a face cu nici unul dintre voi. Niciodată. Vreau doar să fiu singur ca să mă pot gândi la felul în care mi-am irosit toată viaţa, iubindu-te pe tine.

— Da, bine, spuse ea, dând din nou din cap. Şi totuşi nu. Nu, nu sunt de acord cu tine.

— Nu-mi pasă dacă nu eşti de acord.

— Ştiu că nu-ţi pasă. Dar ascultă-mă. A inspirat zgomotos, făcându-şi curaj, şi şi-a aşezat cana de cafea pe podea. Lacrimile îi îmblânziseră ochii şi-i înroşiseră buzele şi o făcuseră foarte drăguţă, dacă te-ar fi interesat frumuseţea ei, ceea ce pe Walter nu-l mai interesa. N-am avut niciodată intenţia ca tu să citeşti toate astea, spuse ea.

— De ce dracu' se află în casa mea dacă nu aveai intenţia asta?

— Mă crezi sau nu, dar ăsta e adevărul. A fost pur şi simplu un lucru pe care a trebuit să-l scriu pentru mine, pentru a încerca să mă vindec. Era un proiect ce ţinea de *terapie*, Walter. I l-am dat lui

Richard noaptea trecută pentru a încerca să-i explic de ce am rămas cu tine. *Întotdeauna* am rămas cu tine. *Încă* mai vreau să rămân cu tine. Știu că sunt lucruri acolo care trebuie să fi sunat groaznic atunci când le-ai citit, nici nu-mi pot închipui cât de groaznic, dar acolo nu e *totul*. L-am scris când eram deprimată și e plin de toate lucrurile rele pe care le simțeam. Dar în cele din urmă am început să mă simt mai bine. În special după ceea ce s-a întâmplat noaptea trecută – mă simțeam mai bine! Ca și când într-un sfârșit aveam amândoi un fel de revelație! Nu așa ai simțit și tu?

— Nu știu ce am simțit.

— Am scris și niște lucruri drăguțe despre tine, nu-i așa? Mult, mult mai multe lucruri frumoase decât lucruri mai puțin frumoase? Dacă stai să privești totul obiectiv? Ceea ce știu că nu poți, dar totuși, oricine altcineva în afară de tine ar putea vedea și lucrurile frumoase. Cum că ai fost mai bun cu mine decât mi-am imaginat vreodată că meritam să fie cineva. Că ești persoana cea mai deosebită pe care am întâlnit-o vreodată. Că tu, Joey și Jessie sunteți toată viața mea. Că numai o părticică proastă din ființa mea a privit vreodată în altă parte, pentru o bucată scurtă de timp, într-un moment cu adevărat prost al vieții mele.

— Ai dreptate, a cârâit el. Într-adevăr mi-au scăpat toate astea.

— Sunt acolo, Walter! Poate mai târziu, când te vei gândi la toate astea, îți vei aminti că sunt acolo.

— Nu am de gând să mă mai gândesc prea mult la asta.

— Nu acum, ci mai târziu. Chiar dacă tot n-o să vrei să-mi vorbești, poate cel puțin o să mă ierți un pic.

Lumina de la ferestre a pălit brusc atunci când un nor de primăvară a trecut pe cer.

— Ai făcut cel mai rău lucru pe care puteai să mi-l faci, spuse el. *Cel mai rău* lucru, și știai foarte bine că era cel mai rău lucru posibil și totuși l-ai făcut. La ce anume din toate astea aș vrea oare să mă mai gândesc?

— O, îmi pare rău, spuse ea, începând din nou să plângă. Îmi pare rău că nu vezi lucrurile în felul în care le văd eu. Îmi pare rău că s-au întâmplat toate astea.

— Nu s-au „întâmplat“ pur și simplu. Tu le-ai *provocat*. Te-ai culcat cu rahatul ăla malefic care e în stare să lase asta pe biroul meu ca să-l pot citi.

— Deși, pentru numele lui Dumnezeu, Walter. N-a fost decât sex.

— Îl lași să citească lucruri scrise despre mine pe care pe mine nu m-ai lăsa niciodată să le citesc.

— Doar sex tâmpit acum patru ani. Cum se compară asta cu toată viața noastră?

— Uite, spuse el ridicându-se în picioare. Nu vreau să țip la tine. Nu și când e Jessica în casă. Dar trebuie să mă ajuți în privința asta și să nu te prefaci că nu-ți dai seama ce-ai făcut, pentru că altfel o să țip până or să-ți sară creierii.

— Nu mă prefac.

— Vorbesc serios, a spus el. N-am de gând să țip la tine. Am de gând să ies din cameră și nu vreau să te mai văd după asta. Și există o mică problemă pentru că, de fapt, am de lucru în casa aceasta, așa că mie nu mi-e prea ușor să mă mut.

— Știu, știu, spuse ea. Știu că trebuie să plec. Voi aștepta să plece Jessica și apoi o să dispar. Înțeleg pe deplin cum te simți. Dar trebuie să-ți mai spun un lucru înainte să plec, doar ca să știi. Vreau să mă asigur că înțelegi că mă străpunge în suflet să știu că te las cu asistenta ta. E ca și cum mi s-ar smulge pielea de pe piept. Nu suport, Walter. L-a privit, rugătoare. Sunt atât de rănită și geloasă, nu știu ce voi face.

— O să-ți treacă.

— Poate. Peste câțiva ani. Puțin. Dar vezi ce înseamnă ceea ce simt eu acum? Înțelegi ce înseamnă asta și pe cine iubesc? Înțelegi ce se întâmplă cu adevărat aici?

În acel moment, expresia ochilor ei sălbatici, rugători, atât de dureroasă și dezgustătoare pentru el, i-a provocat o asemenea repulsie dusă la paroxism,

acumulată din toată durerea pe care și-o provocaseră unul altuia în căsnicie, încât a început să urle fără voia lui: *Cine m-a împins spre asta? Pentru cine n-am fost niciodată suficient de bun? Cine avea întotdeauna nevoie de mai mult timp pentru a se gândi?* Nu crezi că *douăzeci și cinci de ani* e un timp suficient de lung pentru a te gândi? Cât timp îți mai trebuie, la dracu'? Crezi că există ceva în tot ceea ce ai scris care să mă fi surprins? Crezi că nu am știut fiecare lucru afurisit în fiecare minut afurisit care s-a scurs? Și că am continuat să te iubesc oricum, pentru că nu mă puteam abține? Și că mi-am irosit toată viața?

— Asta nu e drept, o, nu e drept.

— La dracu' cu dreptatea! Și la dracu' cu tine!

A aruncat manuscrisul transformându-l într-o rafală albă, dar a fost suficient de cuviincios încât să nu trântească ușa în urma lui după ce a plecat. Jos, în bucătărie, Jessica își prăjea un covrig, geanta cu schimburile de peste noapte fiind așezată lângă masă.

— Unde sunt cu toții în dimineața asta?

— Eu și mama am avut o mică ceartă.

— Așa s-a cam auzit, răspunse Jessica făcând ochii mari într-o atitudine ușor ironică, care era răspunsul ei obișnuit la faptul că aparținea unei familii mai puțin echilibrate decât era ea. Acum e totul în regulă?

— O să vedem, o să vedem.

— Speram să prind un tren pe la prânz, dar pot lua unul mai târziu dacă vrei.

Pentru că fusese întotdeauna apropiat de Jessica și simțea că putea conta pe sprijinul ei, nu i-a trecut prin minte că făcea o greșeală de tactică îndepărtând-o tocmai acum și trimițând-o la drum. Nu a înțeles cât de crucial era să fie primul care să-i dea vestea și să tălmăcească povestea așa cum trebuia: nu și-a închipuit că Patty, cu instinctele sale de învingătoare, avea să-și consolideze alianța cu fiica lor și că-i va împuia urechile cu versiunea ei (Tati o Părăsește pe Mami sub un Pretext Lipsit

de Importanță, Rămâne cu Asistenta cea Tânără). Nu se gândea la nimic altceva dincolo de acel moment, iar capul îi vâjâia din cauza acelor sentimente care nu aveau nimic de-a face cu simțul patern. A îmbrățișat-o pe Jessica și i-a mulțumit insistent pentru că venise să ajute la lansarea Spațiului Liber, și apoi s-a dus în biroul lui ca să privească pe fereastră. Starea de urgență se atenuase suficient de mult cât să-și amintească de toată munca ce trebuia făcută, dar nu într-atât încât s-o și facă. A urmărit un sturz țopăind deasupra unei azalee care se pregătea să înflorească; a invidiat pasărea pentru că nu știa nimic din tot ce știa el; ar fi făcut schimb de suflete cu ea într-o clipă. Pentru ca apoi să-și ia zborul, să cunoască senzația de plutire în aer, măcar și pentru o oră – schimbul era imposibil, iar sturzul, cu indiferența lui vioaie, cu siguranța capacităților lui fizice, părea să fie conștient de cât de preferabil era să fie pasăre.

După o perioadă de timp care a părut nepământeană, după ce auzise zgomotul unei valize mari, cu rotile, și zgomotul ușii din față, Lalitha a ciocănit la ușa biroului lui și și-a băgat capul înăuntru.

— E totul în regulă?

— Mda, răspunse el. Vino și stai în brațele mele.

Ea a ridicat din sprâncene.

— Acum?

— Da, acum. Când altcândva? Soția mea a plecat, nu?

— A plecat cu o valiză, da.

— Ei bine, nu se mai întoarce. Așa că vino. De ce nu. Nu mai este nimeni altcineva în casă.

Și așa a făcut. Lalitha nu era persoana care să ezite. Dar scaunul înalt al biroului nu era potrivit pentru statul în poală; trebuia să se agațe de gâtul lui ca să se poată ține, și chiar și atunci scaunul se balansa periculos.

— Asta vrei?

— De fapt, nu. Nu vreau să stau în biroul ăsta.

— Sunt de acord.

Erau atâtea lucruri la care să se gândească, știa că avea să se gândească neîncetat timp de săptămâni întregi dacă își permitea să înceapă acum. Singura soluție pentru a nu se mai gândi era să se avânte înainte. Sus, în cămăruța cea mică de la mansardă a Lalithei, altădată locuința slujnicei, pe care nu o mai vizitase de când se mutase ea acolo, și a cărei podea oferea o cursă cu obstacole formate din teancuri de haine curate și grămezi de rufe murdare, a lipit-o de peretele dormitorului și s-a lăsat orbește în voia ființei care îl voia fără nici o obligație. Era o altă stare de urgență, nu era o oră a unei zile anume, era disperare. A ridicat-o ținând-o de șolduri și a bâjbâit prin încăpere cu gura ei țintuită într-a lui, și apoi s-au frământat sălbatic prin haine, printre grămezi de alte haine, și apoi a urmat una dintre acele pauze, o amintire stânjenitoare a cât de universali erau pașii care duceau spre sex; cât de impersonali sau pre-personali. S-a smuls brusc, îndreptându-se spre patul cel îngust, nefăcut, și a trântit pe jos o grămadă de cărți și documente privitoare la suprapopulație.

— Unul dintre noi trebuie să meargă la ora șase să-l ia pe Eduardo de la aeroport, spuse el. Vreau doar să amintesc asta.

— Cât e ceasul acum?

El a întors deșteptătorul ei foarte prăfuit ca să-l poată vedea.

— Două și șaptesprezece, s-a minunat. Era ora cea mai ciudată pe care o văzuse în toată viața lui.

— Îmi cer scuze că e atâta dezordine în cameră, spuse Lalitha.

— Îmi place. Iubesc felul tău de-a fi. Ți-e foame? Mie mi-e puțin foame.

— Nu, Walter. A zâmbit. Nu mi-e foame. Dar îți pot aduce ție ceva.

— Mă gândeam la niște lapte de soia, să zicem. O băutură de soia.

— Îți aduc.

A plecat și era ciudat să se gândească la faptul că pașii pe care i-a auzit întorcându-se, un minut

mai târziu, aparțineau persoanei care avea să-i ia locul lui Patty în viața sa. Ea a îngenuncheat lângă el și l-a privit intens, lacom, în timp ce el își bea laptele de soia. Apoi i-a desfăcut cămașa cu degetele ei îndemânatice, cu unghii pale. Bun, atunci, s-a gândit el. Bun. Tot înainte. Dar pe măsură ce se dezbrăca și de restul hainelor, scenele infidelității propriei lui soții, pe care aceasta le narase cu atâta lux de amănunte, îi reveneau amestecându-i-se în minte, aducând cu ele un impuls slab, dar real, de a o ierta; și știa că trebuia să zdrobească acest impuls. Ura față de ea și față de prietenul lui era încă nou-născută și șovăitoare, nu se cristalizase încă, imaginea ei și sunetul plânsetului îi erau încă prea proaspete în minte. Din fericire, Lalitha se dezbrăcase până rămăsese într-o pereche de chiloți albi, cu picățele roșii. Stătea în picioare, dominându-l lipsită de orice grijă, oferindu-se privirii lui iscoditoare. Trupul ei, în toată tinerețea lui, era incredibil de minunat. Fără cusur, sfidând gravitatea, aproape de nesuportat să-l privești. Era adevărat că odată cunoscuse un alt trup de femeie, chiar un pic mai tânăr, dar nu mai avea nici o amintire legată de el, fusese el însuși prea tânăr ca să mai observe tinerețea lui Patty. Și-a întins brațul, lipindu-și podul palmei de dâmbul cel fierbinte, acoperit de pânză, dintre picioarele Lalithei. Ea a scos un țipăt ușor, genunchii i s-au muiat și s-a prăbușit peste el, scăldându-l într-o dulce agonie.

Lupta de a nu face comparații a început cu adevărat atunci, mai ales lupta de a-și scoate din minte fraza lui Patty: „Nu era nimic cu adevărat aiurea în toate astea". Vedea, privind în urmă, că rugămintea lui anterioară ca Lalitha să nu-l zorească, fusese întemeiată pe o cunoaștere de sine corectă. Dar să nu fie zorit, odată ce o alungase pe Patty din casă, nu mai era o opțiune. Avea nevoie de o reparație grabnică pentru a mai putea funcționa – pentru a nu fi doborât de ură și milă de sine – și, într-un fel, reparația era într-adevăr foarte dulce, pentru că Lalitha chiar era nebună după el, scurgându-se de

dorință aproape la propriu, cu siguranță prelingându-se de-a dreptul din cauza asta. Îl privea fix în ochi cu dragoste și bucurie, îi lăuda într-un mod frumos, perfect și minunat bărbăția pe care Patty o calomniase și o scuipase în manuscrisul ei. Ce putea să nu-ți placă? Era un bărbat în floarea vârstei, ea era adorabilă, tânără și pătimașă; și, de fapt, exact toate astea puteau să nu-ți placă. Emoțiile lui nu puteau ține pasul cu vigoarea și patima atracției lor animalice, cu interminabila lor împreunare. Ea simțea nevoia să fie deasupra, simțea nevoia să se simtă strivită sub el, simțea nevoia să-și pună picioarele în jurul umerilor lui, simțea nevoia să stea în poziția câinelui și să fie luată pe la spate, simțea nevoia să se arcuiască peste pat, simțea nevoia să fie lipită cu fața de perete, simțea nevoia să-și încolăcească picioarele în jurul lui și să-și dea capul pe spate, iar sânii ei foarte rotunzi să zburde în toate părțile. Toate păreau a fi pline de înțeles pentru ea, era un izvor nesecat de zgomote chinuite, iar el era dispus pentru toate astea. Aflat într-o formă cardiovasculară bună, incitat de extravaganța ei, pe aceeași lungime de undă cu dorințele ei și fiindu-i extrem de drag de ea. Și totuși nu era ceva suficient de personal – și nu și-a putut găsi drumul înspre orgasm. Iar asta era foarte ciudat, o problemă cu totul nouă și neanticipată datorată în parte, poate, faptului că nu era obișnuit cu prezervativele și cu cât de incredibil de umedă era ea. De câte ori, în ultimii doi ani, reușise să-și alunge gândurile legate de asistenta sa – de fiecare dată luându-i mai mult de câteva minute? De o sută de ori. Acum problema lui era în mod evident una psihologică. Ceasul ei deșteptător arăta 3:52 atunci când în final s-au oprit. De fapt nu era clar nici dacă ea avusese orgasm, iar el nu a avut curajul s-o întrebe. Și atunci, în epuizarea lui, contrastul care pândise în tot acest timp a găsit ocazia de a interveni, pentru că Patty, ori de câte ori putea fi convinsă să se implice, reușea în mod aproape sigur să rezolve treaba pentru amândoi, ceea ce-i lăsa pe amândoi

rezonabil de satisfăcuți, el era liber să plece la serviciu sau să citească o carte, iar ea să facă acele lucruri tipice și neînsemnate care lui Patty păreau să-i facă plăcere. Faptul că era dificilă crea fricțiuni, iar fricțiunile duceau către satisfacție...

Lalitha i-a sărutat buzele umflate.

— La ce te gândești?

— Nu știu, răspunse el. La multe lucruri.

— Îți pare rău că am făcut-o?

— Nu, nu, sunt foarte fericit.

— Nu pari prea fericit.

— Ei bine, tocmai mi-am alungat soția din casă după douăzeci și patru de ani de căsnicie. Asta tocmai s-a întâmplat acum câteva ore.

— Îmi pare rău, Walter. Încă te mai poți răzgândi. Îmi pot da demisia și vă las în pace pe amândoi.

— Nu, acesta-i un lucru de care te pot asigura. Nu mă voi răzgândi niciodată.

— Vrei să fii cu mine?

— Da. Și-a umplut palmele cu părul ei cel negru care mirosea a șampon de nucă de cocos și și-a ascuns fața în el. Acum avea ce-și dorise, dar îl făcea oarecum să se simtă singur. Și-o dorise îndelung, infinit, și acum se afla în pat cu ea, cu această fată foarte frumoasă, deșteaptă și loială, dar și dezordonată, care era o bucătăreasă jalnică și pe care Jessica nu o simpatiza. Și ea era singurul lucru, singurul obstacol, care se afla între el și multitudinea de gânduri pe care nu voia să le aibă. Gândul la Patty împreună cu prietenul lui lângă Lacul fără nume; felul omenesc și amuzant în care cei doi își vorbiseră; reciprocitatea adultă a sexului lor; bucuria lor că el nu se afla acolo. A început să plângă în părul Lalithei, iar ea l-a consolat, i-a șters lacrimile și iar au făcut dragoste, mai obositor și mai dureros, până când în cele din urmă el a terminat, fără fanfară, în palma ei.

Au urmat niște zile grele. Eduardo Soquel, care sosea din Columbia, a fost luat de la aeroport și instalat în dormitorul „lui Joey". La conferința de presă de luni dimineața au participat doisprezece

ziariști, Walter și Soquel au supraviețuit, iar lui Dan Caperville de la *The Times* i-a fost acordat separat un lung interviu prin telefon. Walter, care muncise în domeniul relațiilor cu publicul întreaga lui viață, a reușit să-și înăbușe tumultul interior și să rămână concentrat asupra mesajului, să nu muște din momelile jurnalistice inflamatoare. Parcul Panamerican al Pitulicii, a declarat el, reprezenta o nouă paradigmă a protejării vieții sălbatice pe baze științifice, prin finanțare privată; urâțenia de netăgăduit a exploatării miniere prin îndepărtarea vârfului de munte era mai mult decât compensată prin prospectul sustenabil al „locurilor de muncă verzi“ (ecoturism, reîmpădurire, exploatare autorizată a lemnului) în Virginia de Vest și Columbia; Coyle Mathis și alți munteni relocați cooperaseră în totalitate și în mod lăudabil cu Trustul și aveau să fie în curând angajați de o filială a partenerului corporatist generos al Trustului, LBI. Walter simțea nevoia să se controleze în mod special atunci când lăuda LBI-ul, având în vedere lucrurile pe care i le povestise Joey. Atunci când a terminat convorbirea telefonică cu Dan Caperville, a ieșit la o cină târzie cu Lalitha și Soquel și a băut două beri, ridicând la trei consumul de bere de pe tot parcursul vieții sale.

În după-amiaza următoare, după ce Soquel s-a întors la aeroport, Lalitha a încuiat ușa biroului lui Walter și a îngenuncheat între picioarele lui pentru a-i recompensa eforturile.

— Nu, nu, nu, spuse el, îndepărtându-și scaunul.

Ea l-a urmat în genunchi.

— Vreau doar să te văd. Sunt atât de lacomă.

— Lalitha, nu. Auzea angajații care-și vedeau de treburile lor în încăperile din partea din față a casei.

— Numai o secundă, spuse ea, desfăcându-i fermoarul de la pantaloni. Te rog, Walter.

S-a gândit la Clinton și la Lewinsky, și apoi, văzând gura plină a asistentei sale și ochii ei zâmbind în sus, către el, s-a gândit la profeția malefîcului său prieten. Părea că asta o făcea fericită și totuși...

— Nu, îmi pare rău, spuse el, împingând-o pe cât de blând a putut.

Ea s-a încruntat. Era jignită.

— Trebuie să mă lași, spuse ea, dacă mă iubești.

— Te iubesc, dar nu este momentul potrivit.

— Vreau să mă lași. Vreau să fac totul chiar acum.

— Îmi pare rău, dar nu.

S-a ridicat în picioare, și-a tras fermoarul pantalonilor. Lalitha a rămas un moment îngenuncheată, cu capul plecat. Apoi s-a ridicat și ea, și-a netezit fusta peste coapse și s-a întors spre el cu o expresie de nefericire pe chip.

— Trebuie mai întâi să discutăm o problemă, spuse el.

— În regulă. Hai să discutăm despre problema ta.

— Problema este că trebuie să-l concediem pe Richard.

Numele, pe care refuzase să-l rostească până atunci, rămăsese suspendat în aer.

— Și de ce trebuie să facem asta? a întrebat Lalitha.

— Pentru că îl urăsc, pentru că a avut o aventură cu soția mea și nu mai vreau să-i mai aud numele niciodată și pentru nimic în lumea asta nu voi mai lucra cu el.

Lalitha părea că se face mai mică la auzul acestor cuvinte. Capul i s-a plecat, umerii i s-au încovoiat, a devenit o fetiță tristă.

— Din cauza asta a plecat soția ta duminică?

— Da.

— Încă o mai iubești, nu-i așa?

— Nu!

— Ba da. Din cauza asta nu mă vrei acum în preajma ta.

— Nu, nu e adevărat. E total neadevărat.

— Ei bine, oricum ar fi, spuse ea, îndreptându-se brusc, tot nu-l putem concedia pe Richard. Acesta este proiectul meu și am nevoie de el. Deja le-am vorbit stagiarilor despre el și am nevoie de el ca să

ne găsească niște oameni talentați până în august. Așa că tu poți avea o problemă cu el și te poți simți prost pentru soția ta, dar eu nu îl voi concedia.

— Scumpo, spuse Walter. Lalitha. Te iubesc cu adevărat. O să fie bine. Dar încearcă să privești totul din perspectiva mea.

— Nu! spuse ea, venind către el cu o nesupunere înflăcărată. Nu-mi pasă de perspectiva ta! Slujba mea este să mă ocup de problema suprapopulării și asta intenționez să fac. Dacă chiar îți pasă de proiectul acesta, și de mine, mă vei lăsa să fac așa cum cred eu.

— Chiar îmi pasă. Dar...

— Dar nimic, atunci. Nu voi mai pomeni numele lui. Poți să pleci din oraș când se va întâlni cu studenții în mai. Și ne vom gândi cum o să procedăm în august când vom ajunge acolo.

— Dar n-o să mai vrea s-o facă. Sâmbătă deja îmi spunea că vrea să se retragă.

— Lasă-mă pe mine să vorbesc cu el, spuse ea. După câte îți amintești, sunt destul de bună în a convinge oamenii să facă lucruri pe care nu vor să le facă. Sunt o angajată destul de eficientă și sper că vei fi atât de drăguț încât să mă lași să-mi fac treaba.

El a ocolit în grabă biroul pentru a o cuprinde în brațe, dar ea a fugit în celălalt birou.

Pentru că îi iubea înflăcărarea și dăruirea, și era uimit de furia ei, nu a mai insistat asupra subiectului. Dar pe măsură ce treceau orele și apoi zilele, iar ea nu-i raporta că Richard se retrăgea din Spațiul Liber, Walter a dedus că probabil încă mai făcea parte din echipa lor. Richard, cel care nu credea dracului în nimic! Singura explicație posibilă era că Patty vorbise cu el la telefon și-l convinsese să rămână în proiect. Și gândul că cei doi ar vorbi despre ceva, chiar și pentru cinci minute, și mai ales că ar vorbi despre cum să-l protejeze pe „sărmanul Walter" (o, fraza aceea a ei, fraza aceea groaznică) și să-i salveze proiectul legat de animăluțe, ca un fel de premiu de consolare, îl îmbolnăvea de

slăbiciune, îl făcea să se simtă corupt, compromis și meschin. Iar asta a intervenit și între el și Lalitha. Felul în care făceau dragoste, deși se întâmpla zilnic și îndelung, era umbrit de sentimentul că și ea îl trădase puțin, cu Richard, și astfel nu putea ajunge la gradul de intimitate la care sperase să ajungă. Oriunde se întorcea, dădea peste Richard.

La fel de spinoasă, într-un fel diferit, era și problema LBI-ului. În timpul cinei pe care o luaseră împreună, Joey îi explicase cu o înduioșătoare revărsare de umilință și autoreproșuri afacerea sordidă în care fusese implicat, iar personajul negativ, după câte își putea da Walter seama, era LBI. Kenny Bartles era în mod clar unul din acei clovni nesăbuiți, o nulitate sociopată care avea să sfârșească destul de curând fie în pușcărie, fie la Congres. Acoliții alianței Cheney-Rumsfeld, oricare ar fi fost duhoarea motivelor lor pentru invadarea Irakului, cu siguranță ar fi preferat totuși să primească niște piese viabile pentru camioane în locul gunoiului paraguayan pe care îl livrase Joey. Iar Joey însuși, deși ar fi trebuit să aibă mai multă minte decât să se încurce cu Bartles, îl convinsese pe Walter că mersese mai departe doar de dragul lui Connie; loialitatea lui față de ea, remușcarea groaznică și curajul lui general (avea doar douăzeci de ani!) vorbeau toate în favoarea lui. Partea răspunzătoare, prin urmare – în deplină cunoștință de cauză în privința escrocheriei și având autoritatea de a o aproba –, era LBI. Walter nu auzise de vicepreședintele cu care vorbise Joey, cel care îl amenințase cu un proces, dar tipul lucra neîndoielnic pe același coridor cu prietenul lui, Vin Haven, care acceptase să plaseze o uzină de echipament antiglonț în Virginia de Vest. Joey îl întrebase pe Walter la cină ce considera că trebuia el să facă. Să dea totul în vileag? Sau pur și simplu să-și doneze câștigul vreunei instituții caritabile pentru veteranii cu handicap și să se întoarcă la școală? Walter promisese să se gândească la asta pe parcursul weekendului, dar weekendul nu se dovedise a fi, ca să ne exprimăm

eufemistic, aducător de reflecții morale pașnice. De-abia luni dimineața, când i-a avut în față pe ziariștii care descriau LBI ca pe un remarcabil partener corporatist în protejarea mediului, a fost izbit de gradul propriei sale implicări.

A încercat atunci să separe propriile interese – faptul că, dacă fiul directorului executiv al Trustului avea să-și dea în vileag povestea cea urâtă în mass-media, Vin Haven ar fi putut la fel de bine să-l concedieze, iar LBI putea chiar să se răzgândească în privința acordului pentru Virginia de Vest – de ceea ce reprezenta interesul lui Joey. Oricât de arogant și de lacom se purtase Joey, părea foarte drastic să-i ceri unui puști de douăzeci și unu de ani dintr-o familie cu probleme să-și asume întreaga răspundere morală și să îndure oprobriul public, poate chiar și o acuzare. Și totuși Walter era conștient că sfatul pe care voia prin urmare să i-l dea lui Joey – „Donează-ți câștigul instituțiilor caritabile, vezi-ți de viața ta" – era foarte bun și pentru el, și pentru Trust. Voia să ceară și sfatul Lalithei, dar îi promisese lui Joey că nu va spune nimănui, așa că l-a sunat pe Joey și i-a spus că încă se mai gândea, și l-a întrebat dacă el și Connie ar fi vrut să i se alăture la cina de ziua lui, săptămâna următoare.

— Bineînțeles, răspunse Joey.

— Mai trebuie să-ți spun, zise Walter, că eu și mama ta ne-am despărțit. E un lucru greu de povestit, dar s-a întâmplat duminică. S-a mutat pentru o vreme și nu suntem siguri ce urmează să se întâmple.

— Mda, spuse Joey.

Mda? Walter s-a încruntat.

— Ai înțeles ce ți-am spus?

— Mda. Mi-a spus deja.

— Așa-i. Bineînțeles. Cum să nu. Și ți-a...

— Mda. Mi-a spus multe. Prea multe informații, ca întotdeauna.

— Așa că-mi înțelegi...

— Mda.

— Și încă mai vrei să vii la cina de ziua mea?

— Mda. Vom fi acolo în mod sigur.

— Ei bine, mulțumesc, Joey. Te iubesc pentru asta. Te iubesc pentru multe lucruri.

— Mda.

Apoi Walter a lăsat un mesaj pe celularul Jessicăi, așa cum făcuse de două ori pe zi începând din duminica aceea nefericită, fără să primească încă vreun răspuns de la ea. „Jessica, ascultă", i-a spus el. „Nu știu dacă ai vorbit cu mama ta, dar orice ți-ar spune, trebuie să mă suni și să asculți ce am de spus. Bine? Te rog, sună-mă. Există două versiuni ale acestei povești și cred că trebuie să le asculți pe amândouă." Ar fi prins bine să fi putut adăuga că nu era nimic între el și asistentă, dar, de fapt, mâinile, fața și nasul îi erau impregnate de mirosul vaginului ei care încă mai persista ușor, chiar și după ce-și făcea duș.

Era compromis și pierdea pe toate fronturile. Următoarea lovitură urâtă a primit-o în a doua duminică a libertății lui, sub forma unui lung articol pe prima pagină a ziarului *The Times*, scris de Dan Caperville: „Trustul pentru Conservarea Mediului, dispus să colaboreze cu companiile miniere, distruge munții pentru a-i salva". De fapt povestea nu era chiar inexactă, dar în mod clar cei de la *The Times* nu erau convinși de viziunea contradictorie a lui Walter asupra exploatării miniere prin ÎVM. Filiala sud-americană a Parcului Pitulicii nici măcar nu era menționată în articol, iar punctele cele mai bune ale discursului lui Walter – noua paradigmă, economia verde, reecologizarea pe baze științifice – erau menționate de-abia pe la final, mult sub descrierea pe care i-o făcuse Jocelyn Zorn, atunci când strigase „Eu sunt proprietarul acestui (înjurătură) pământ!" și amintirile lui Coyle Mathis: „M-a făcut prost în față". Ideea de bază a articolului, în afara faptului că Walter era o persoană extrem de antipatică, era că Trustul Muntele de Azur lucra mână-n mână cu industria minieră și cu LBI, compania care furniza servicii unui departament militar guvernamental, că permitea un proces de ÎVM pe scară

mare pentru zăcământul presupus a fi foarte vechi, că nu era pe placul ecologiştilor locali, că îndepărtase oamenii locului din căminele lor strămoşeşti şi că fusese fondat şi finanţat de mogulul din domeniul energiei Vincent Haven, cel căruia nu-i plăcea publicitatea şi care, în cârdăşie cu administraţia Bush, distrugea şi alte zone ale Virginiei de Vest prin forarea de puţuri pentru gaze.

— Nu-i prea rău, nu-i prea rău, i-a spus Vin Haven atunci când Walter l-a sunat la locuinţa acestuia din Houston, duminică după-amiaza. Avem Parcul Pitulicii, nimeni nu ni-l poate lua. Tu şi fata ta aţi făcut o treabă bună. Cât despre restul, înţelegi de ce nu mi-am bătut niciodată capul să vorbesc cu cei din presă. Totul e cu fundu-n sus, nimic nu e cum trebuie.

— Am discutat cu Caperville două ore, zise Walter. Chiar am crezut că ne-am înţeles asupra punctelor principale.

— Ei bine, punctele sunt acolo, răspunse Vin. Deşi nu în mod foarte evident. Dar nu-ţi face griji în privinţa asta.

— Îmi fac griji! Adică, da, avem parcul, ceea ce e grozav pentru pitulice. Dar toată treaba se presupune că trebuie să fie un *model*. De aici se înţelege că e mai degrabă un model pentru cum *n-ar trebui* să se procedeze.

— Lumea va uita. Imediat ce scoatem cărbunele şi începem să reîmpădurim, oamenii îşi vor da seama că ai avut dreptate. Tipul ăsta, Caperville, va scrie necrologuri pe vremea aia.

— Dar o să treacă ani buni!

— Ai alte planuri? Despre asta e vorba? Eşti îngrijorat în privinţa CV-ului dumitale?

— Nu, Vin, sunt doar supărat din cauza presei. Păsările nu contează deloc, totul pare să fie legat de interesele oamenilor.

— Şi aşa vor sta lucrurile până când păsările vor controla media, spuse Vin. Ne vedem în Whitmanville luna viitoare? I-am spus lui Jim Elder că o să fiu prezent la inaugurarea uzinei de echipament de

protecție, cu condiția să nu trebuiască să apar în fotografii. Te-aș putea lua cu avionul în drum spre uzină.

— Mulțumesc, o să zburăm cu un transport comercial, răspunse Walter. Mai salvăm combustibil.

— Încearcă să-și amintești că eu trăiesc din vânzarea de combustibil.

— Așa-i, ha, ha, bine zis.

Era plăcut să aibă aprobarea părintească a lui Vin, dar ar fi fost și mai plăcut dacă Vin ar fi părut mai puțin dubios în calitate de tată. Lucrul cel mai rău legat de articolul din *The Times* – lăsând la o parte rușinea de a fi descris ca un cretin într-o publicație pe care toți cunoscuții lui Walter o citeau și în care aveau încredere – era teama că *The Times* avea de fapt dreptate în ceea ce privea Trustul Muntele de Azur. Se temuse să nu fie făcut praf de către cei din presă, iar acum, că era deja făcut praf, trebuia să se ocupe în mod mai serios de motivele pentru care se temuse de asta.

— Te-am auzit când dădeai interviul, i-a spus Lalitha. Ai fost grozav. Singurul motiv pentru care cei de la *Times* nu pot recunoaște că avem dreptate este pentru că ar trebui să-și retragă toate editorialele împotriva ÎVM.

— De fapt exact asta și fac cu cele legate de Bush și de Irak.

— Ei bine, ți-ai făcut datoria. Iar acum tu și cu mine ne obținem mica recompensă. I-ai spus domnului Haven că mergem înainte cu proiectul Spațiului Liber?

— M-am simțit norocos că nu am fost concediat, spuse Walter. Nu părea să fie momentul potrivit pentru a-i spune că plănuiesc să cheltuiesc întregul fond discreționar pe ceva care probabil va primi o publicitate și mai proastă.

— O, iubitule, îi zise ea, îmbrățișându-l, lipindu-și capul de inima lui. Nimeni altcineva nu înțelege lucrurile bune pe care le faci. Eu sunt singura.

— Asta ar putea fi, la drept vorbind, adevărat, răspunse el.

I-ar fi plăcut ca ea să-l țină în brațe o vreme, dar trupul ei avea alte idei, iar trupul lui a fost de acord cu ele. Își petreceau nopțile în patul ei prea îngust, din moment ce camerele lui erau încă pline de urmele lui Patty, iar ea nu-i lăsase indicații ce anume să facă cu ele și el nu se putea ocupa de asta din proprie inițiativă. Nu l-a surprins că Patty nu luase legătura cu el, deși faptul că nu o făcuse părea să fie o tactică, de natură competitivă, din partea ei. Pentru o persoană care, după cum recunoscuse ea însăși, nu făcea altceva decât greșeli, arunca o umbră amenințătoare făcând orice ar fi făcut acolo, în lumea largă. Walter se simțea ca un laș, ascunzându-se de ea în camera Lalithei, dar ce altceva putea să facă? Era încolțit din toate părțile.

De ziua lui, în timp ce Lalitha îi arăta lui Connie birourile Trustului, el l-a luat pe Joey în bucătărie și i-a spus că încă nu știa ce măsuri să-i recomande.

— Sincer, nu cred că ar trebui să dai totul în vileag, i-a spus el. Dar nu am încredere în motivele mele în privința asta. Într-un fel, mi-am cam pierdut simțul moral, în ultima vreme. Povestea cu mama ta, și treaba aceea din *The New York Times* – ai apucat să vezi?

— Mda, spuse Joey.

Își ținea mâinile în buzunare și mai era încă îmbrăcat ca un Student Republican, într-un sacou albastru, cu pantofii lustruiți. Din câte știa Walter, chiar *era* un Student Republican.

— Am ieșit cam șifonat, nu-i așa?

— Mda, spuse Joey. Dar cred că majoritatea oamenilor au înțeles că nu era un articol corect.

Recunoscător, Walter a acceptat această încurajare din partea fiului său, fără să pună alte întrebări. Se simțea, într-adevăr, foarte mic.

— Deci săptămâna viitoare trebuie să merg la evenimentul inițiat de LBI în Virginia de Vest, spuse el. Inaugurează o uzină de echipamente de protecție în care urmează să lucreze toate acele familii relocate. Așa că nu sunt tocmai persoana cea mai indicată să dau informații despre LBI, pentru că sunt eu însumi atât de implicat.

— De ce trebuie să te duci la chestia aia?
— Trebuie să țin o cuvântare. Trebuie să le mulțumesc în numele Trustului.
— Dar ai obținut deja Parcul Pitulicii. De ce să nu dăm totul pe față?
— Pentru că mai există un alt program important la care lucrează Lalitha, legat de suprapopulație, iar eu trebuie să rămân în termeni buni cu șeful meu. Pentru că toți banii pe care-i cheltuim sunt ai lui.
— Atunci se pare că trebuie să mergi, zise Joey.
Nu părea convins, iar lui Walter nu-i plăcea să pară atât de slab și mic în ochii lui. Ca și când ar fi vrut să pară și mai slab, și mai mic, l-a întrebat dacă știa ce se întâmpla cu Jessica.
— Am vorbit cu ea, răspunse Joey, cu mâinile în buzunare și ochii în podea. Cred că e puțin supărată pe tine.
— I-am lăsat vreo douăzeci de mesaje pe telefon!
— Probabil ar trebui să te oprești. Nu cred că și le ascultă. Oamenii oricum nu-și ascultă toate mesajele, se uită doar cine i-a sunat.
— Ei bine, i-ai spus că există două variante ale poveștii?
Joey a strâns din umeri.
— Nu știu. Există două variante?
— Da, există! Mama ta mi-a făcut un lucru foarte rău. Ceva incredibil de dureros.
— Nu prea mai vreau alte informații, spuse Joey. Cred că probabil deja mi-a vorbit despre asta. N-am chef să trec de partea nimănui.
— Ți-a vorbit despre asta *când* anume? Cât a trecut de-atunci?
— Săptămâna trecută.
Așadar Joey știa ce făcuse Richard – ceea ce Walter îi permisese să facă prietenului său cel mai bun, prietenului său vedetă rock. Micșorarea în ochii fiului său era completă.
— O să-mi iau o bere, spuse el. Din moment ce este ziua mea.
— Putem să ne luăm câte una și eu, și Connie?

— Da, de-asta v-am invitat aici devreme. De fapt, Connie poate să bea ce vrea ea și la restaurant. Are douăzeci și unu de ani, nu?

— Mda.

— Și prin asta nu vreau să fac reproșuri, vreau doar să cer o informație: i-ai spus mamei tale că v-ați căsătorit?

— Tată, lucrez la asta, rosti Joey încleștându-și grumazul. Lasă-mă să fac asta în felul meu, da?

Lui Walter îi plăcuse dintotdeauna de Connie. (O plăcuse, în secret, chiar și pe mama lui Connie, pentru felul în care flirtase cu el. Purta tocuri periculos de înalte și era foarte fardată cu acea ocazie; încă era destul de tânără pentru a încerca să pară mult mai în vârstă.) Ajunși în La Chaumière, i-a crescut inima când a observat cât de tandru și de atent era Joey cu Connie, aplecându-se ca să citească meniul laolaltă cu ea și să-și potrivească alegerile, și felul în care Connie, pentru că Joey nu avea vârsta legală, a refuzat cocktailul oferit de Walter și a cerut o Cola dietetică. Aveau un fel de încredere tacită unul în celălalt, care îi amintea lui Walter de încrederea pe care o aveau el și Patty unul în celălalt când erau foarte tineri, ca un cuplu unit, un cuplu împotriva tuturor; ochii i s-au încețoșat de emoție la vederea verighetelor de pe degetele lor. Lalitha, stânjenită, încercând să păstreze distanța față de cei tineri și să se apropie de un bărbat aproape de două ori mai în vârstă decât ea, a comandat un martini și a început să umple pauzele din conversație discutând despre Spațiul Liber și criza suprapopulării lumii, lucruri pe care Joey și Connie le ascultau cu politețea deosebită a unui cuplu aflat în siguranța lumii lor în doi. Deși Lalitha se ferea să facă remarci insinuante la adresa lui Walter, nu se îndoia că Joey știa că ea era mai mult decât asistenta lui. În timp ce-și bea a treia bere pe seara aceea, Walter se simțea din ce în ce mai rușinat de ceea ce făcuse și din ce în ce mai recunoscător lui Joey pentru cât de calm privea întreaga situație. Nimic nu-l înfuriase mai mult la Joey, de-a lungul

anilor, decât carapacea lui de impasibilitate; iar acum, cât de încântat era de asta! Fiul lui câştigase acel război, iar el era încântat.

— Păi şi Richard mai lucrează cu voi? întrebă Joey.

— Hm, da, răspunse Lalitha. Da, ne-a ajutat foarte mult. De fapt, tocmai mi-a spus că cei de la White Stripes ne-ar putea ajuta în august, pentru marele nostru eveniment.

Joey a avut grijă, în timp ce se încrunta şi cugeta la lucrul acesta, să nu-l privească pe Walter.

— Ar trebui să mergem la evenimentul acela, îi spuse Connie lui Joey. E în regulă dacă venim şi noi? l-a întrebat ea pe Walter.

— Bineînţeles că e în regulă, spuse el, forţându-se să zâmbească. Ar trebui să fie foarte distractiv.

— Mie-mi plac mult White Stripes, a declarat ea fericită, în felul ei lipsit de conotaţii.

— Mie-mi place mult de *tine*, zise Walter. Mă bucur cu adevărat că faci parte din familia noastră. Chiar mă bucur că sunteţi aici în seara asta.

— Şi eu mă bucur că sunt aici.

Pe Joey nu părea să-l deranjeze această discuţie sentimentală, dar gândurile lui erau evident în altă parte. La Richard, la mama sa, la dezastrul familial care era în plină desfăşurare. Iar Walter nu putea să spună nimic care să facă să-i fie mai uşor.

— Nu pot s-o fac, i-a zis Walter Lalithei atunci când s-au întors, singuri, acasă. Nu-l mai pot lăsa pe cretinul ăla să se implice.

— Am avut deja această discuţie, răspunse ea, înaintând vioi pe hol înspre bucătărie. Am rezolvat deja problema asta.

— Ei bine, trebuie s-o mai avem o dată, spuse el, urmând-o.

— Nu, nu trebuie. Ai văzut cum s-a luminat chipul lui Connie atunci când i-am pomenit pe cei de la White Stripes? Cine altcineva ne-ar mai putea aduce astfel de talente? Am luat o hotărâre, a fost una bună, şi chiar nu simt nevoia să aud cât de gelos eşti pe persoana cu care soţia ta a făcut sex. Sunt obosită şi am băut prea mult şi trebuie să mă duc la culcare acum.

— A fost cel mai bun prieten al meu, murmură Walter.

— Nu-mi pasă. Chiar nu-mi pasă, Walter. Știu că ai impresia că nu sunt decât o altă persoană tânără, dar de fapt sunt mai în vârstă decât copiii tăi, am aproape douăzeci și opt de ani. Știam că era o greșeală să mă îndrăgostesc de tine. Știam că nu erai pregătit, iar acum sunt îndrăgostită de tine, și tu nu te poți gândi decât la ea.

— Mă gândesc constant la tine. Depind de tine atât de mult.

— Faci sex cu mine pentru că te doresc și pentru că poți s-o faci. Dar lumea tuturor celorlalți se învârte încă în jurul soției tale. Ce este atât de special la ea n-o să înțeleg niciodată. Își irosește toată viața ca să-i mâhnească pe ceilalți. Iar eu am nevoie doar de o mică pauză cât să pot dormi puțin. Așa că poate ar trebui să dormi în patul tău în noaptea asta și să te gândești la ceea ce vrei să faci.

— Ce am zis? întrebă. Am crezut că a fost o seară frumoasă.

— Sunt obosită. A fost o seară obositoare. Ne vedem mâine-dimineață.

S-au despărțit fără să se sărute. Pe telefonul fix a găsit un mesaj din partea Jessicăi, cu grijă programat astfel încât să se înregistreze în vreme ce el era în oraș, la cină, prin care îi ura *La mulți ani*. „Îmi pare rău că nu ți-am răspuns la mesaje“, îi spunea ea. „Doar că am fost foarte ocupată și nu eram sigură ce anume voiam să spun. Dar m-am gândit azi la tine și sper că ai avut o zi frumoasă. Poate o să reușim să vorbim cândva, deși nu sunt sigură când voi mai găsi momentul.“

Clic.

În săptămâna următoare, a fost o ușurare să doarmă singur. Să se afle într-o cameră încă plină de hainele, cărțile și pozele lui Patty, să învețe să se întărească împotriva ei. În timpul zilei, exista o grămadă de muncă de birou amânată care trebuia să fie făcută: structuri de administrare a terenului din Columbia și Virginia de Vest care trebuiau organizate,

o contraofensivă media care urma să fie lansată, căutarea unor noi finanțatori. Walter chiar se gândise că ar fi fost posibil să ia o pauză de la sexul cu Lalitha, dar apropierea lor zilnică făcea acest lucru imposibil – avea nevoie de asta tot timpul. Totuși mergea să se culce în patul său.

În noaptea de dinainte de a zbura înspre Virginia de Vest, în timp ce-și făcea bagajul cu schimburile de noapte, a primit un telefon de la Joey, care i-a spus că hotărâse să nu facă publică povestea celor de la LBI și a lui Kenny Bartles.

— Sunt dezgustători, zise el. Dar prietenul meu Jonathan îmi tot spune că nu aș rezolva nimic, mi-aș face mie rău aducând totul în ochii publicului. Așa că mă gândesc să donez banii în plus. Cel puțin mă va scuti de multe taxe. Dar voiam să mă asigur că încă mai crezi că e bine.

— E bine, Joey, spuse Walter. Din partea mea e bine. Știu cât de ambițios ești, știu cât de greu trebuie să fie să dai toți banii aceia. Sunt multe de făcut.

— Ei bine, nu e ca și cum aș fi rămas în urmă cu afacerea. Doar că nu am luat-o nici înainte. Iar acum Connie se poate întoarce la școală, așa că asta-i bine. Mă gândesc să îngheț un an ca să muncesc și s-o las să mă ajungă din urmă.

— E grozav. E grozav să văd câtă grijă aveți unul de celălalt în felul acesta. Mai era și altceva?

— Păi, doar că am văzut-o pe mama.

Walter mai ținea încă în mână două cravate, una roșie și una verde, dintre care încercase să aleagă una. Alegerea, și-a dat el seama, nu avea vreo însemnătate deosebită.

— Ai văzut-o? întrebă el, alegând-o pe cea verde. Unde? În Alexandria?

— Nu, în New York.

— Așadar e la New York.

— Păi, de fapt, în Jersey City, spuse Joey.

Lui Walter i s-a strâns inima în piept și așa a rămas.

— Mda, eu și Connie am vrut să-i spunem personal. Înțelegi, că ne-am căsătorit. Și, de fapt, n-a

fost chiar atât de rău. De fapt a fost foarte drăguță cu Connie. Știi, tot condescendentă și cam artificială, zâmbind întruna, dar n-a fost răutăcioasă. Bănuiesc că e preocupată de o mulțime de alte lucruri. Oricum, ni s-a părut că a mers foarte bine. Cel puțin, lui Connie așa i s-a părut. Mie mi s-a părut c-a fost cam... hm. Dar am vrut să știi că știe, așa că, nu știu, dacă mai vorbești cu ea, nu trebuie să mai ții secret.

Walter și-a privit mâna stângă care i se albise și părea foarte goală fără verighetă.

— Stă la Richard, reuși el să îngaime.

— Hm, îhî, cred că da, pentru moment, răspunse Joey. Nu trebuia să spun asta?

— El era acolo? Când v-ați dus la ea?

— Îhî. Era acolo. Și a fost plăcut pentru Connie, că ei îi place mult muzica lui. A lăsat-o să-i vadă chitarele și restul. Nu știu dacă ți-am spus, dar se gândește să se apuce de chitară. Are o voce destul de drăguță.

Walter nu ar fi putut spune unde anume își închipuise că stătea Patty. La prietena ei Cathy Schmidt, la una din fostele ei colege de echipă, poate cu Jessica, poate chiar cu părinții ei. Dar auzind-o proclamând atât de *răspicat* că totul se terminase între ea și Richard, nu-și imaginase nici măcar pentru o secundă că ar fi putut să fie în Jersey City.

— Tată?

— Ce.

— Păi, știu că e ciudat, bine? Toată treaba este foarte ciudată. Dar și tu ai o iubită, nu? Așa că, la o adică, asta e, nu? Lucrurile stau altfel acum, și ar trebui pur și simplu să începem cu toții să ne obișnuim. Nu crezi?

— Mda, spuse Walter. Ai dreptate. Trebuie să ne obișnuim.

Imediat ce a închis telefonul, a tras un sertar al toaletei, și-a luat verigheta din cutia pentru butoni în care o lăsase și a aruncat-o în veceu, trăgând apa. Cu o mișcare a brațului a măturat toate fotografiile

lui Patty de pe toaleta ei – Joey și Jessica bebeluși, fotografii de grup ale jucătoarelor de baschet purtând echipamente înduioșătoare în stilul anilor '70, fotografiile lui cele mai reușite, preferatele ei – le-a trântit la podea și le-a zdrobit cu picioarele ramele și sticlele până când s-a plictisit și a început să se dea cu capul de perete. Faptul că aflase că s-a întors înapoi la Richard ar fi trebuit să-l elibereze, ar fi trebuit să-i dea libertatea de a se bucura de Lalitha cu conștiința împăcată. Dar nu simțea asta ca pe o eliberare, o simțea ca pe o moarte. Înțelegea acum (așa după cum și Lalitha își dăduse seama de la bun început), că ultimele trei săptămâni nu fuseseră decât un fel de răzbunare, o libertate pe care și-o permisese ca recompensă pentru trădarea lui Patty. În ciuda jurămintelor lui, că acum căsnicia lui se sfârșise, nu crezuse asta câtuși de puțin. S-a aruncat pe pat și a hohotit, într-o stare în comparație cu care toate stările precedente de existență păreau infinit preferabile. Lumea mergea mai departe, lumea era plină de învingători, LBI și Kenny Bartles care încasau cecurile, Connie care se întorcea la școală, Joey care făcea ceea ce trebuia, Patty care trăia cu o vedetă rock, Lalitha care-și ducea bătălia ei cea dreaptă, Richard care se întorcea la muzică, Richard care era lăudat în presă pentru că era cu mult mai agresiv decât Walter, Richard care o fermeca pe Connie, Richard care îi aducea pe cei de la White Stripes... în timp ce Walter era lăsat în urmă laolaltă cu morții și muribunzii și uitații, speciile periclitate ale lumii, neadaptații...

Spre ora două dimineața, a intrat clătinându-se în baie și a găsit o sticluță veche de Trazodon de-a lui Patty, care expirase de optsprezece luni. A luat trei pastile, nesigur dacă mai aveau încă efect. Dar se pare că au avut: a fost trezit la ora șapte de zgâlțâielile foarte hotărâte ale Lalithei. Mai purta încă hainele din ziua anterioară, luminile erau aprinse, camera era dată peste cap, îl durea gâtul de la presupusul sforăit violent, iar capul îl durea din multe motive întemeiate.

— Trebuie să ne urcăm chiar acum într-un taxi, spuse Lalitha, trăgându-l de braț. Credeam că ești gata.

— Nu pot să merg.

— Hai, am întârziat deja.

S-a îndreptat și a încercat să-și țină ochii deschiși.

— Chiar ar trebui să fac un duș.

— Nu mai e timp.

A adormit în taxi și s-a trezit tot în taxi, pe lângă parc, în traficul înțepenit din pricina unui accident. Lalitha vorbea la telefon cu aeroportul.

— Trebuie să trecem prin Cincinnati acum, spunea ea. Am pierdut avionul.

— De ce nu renunțăm pur și simplu, întrebă el. Am obosit să tot fiu Domnul Cumsecade.

— Vom sări peste prânz și vom merge direct la fabrică.

— Dar dac-aș fi Domnul Rău? Ți-ar mai plăcea de mine?

Ea i-a aruncat o privire încruntată și îngrijorată.

— Walter, ai luat vreo pastilă?

— Serios. Ți-ar mai plăcea de mine?

Încruntarea ei s-a accentuat, fără să-i răspundă. El a adormit în zona porții de îmbarcare din aeroportul național; în avionul spre Cincinnati; în Cincinnati; în avionul către Charleston; în mașina închiriată pe care Lalitha a pilotat-o în mare viteză către Whitmanville, unde s-a trezit simțindu-se mai bine, dintr-odată flămând, sub un cer acoperit de aprilie și un peisaj rural dezolant, de felul celui în care America ajunsese să se specializeze. Superbiserici, cu pereți acoperiți cu plăci de PVC, un Walmart, un Wendy's, benzi spațioase pentru curbele la stânga, tiruri albe, ca niște fortărețe. Nimic din ce-ar fi putut să-i placă pe aici unei păsări sălbatice, doar dacă aceasta n-ar fi fost vreun sturz sau vreo cioară. Uzina de echipamente de protecție antiglonț (UZINA ARDEE, COMPANIE A CORPORAȚIEI LBI) se afla într-un edificiu ca un bloc de zgură al cărui spațiu de parcare proaspăt asfaltat era nefinisat pe la

margini, fiind năpădit de buruieni. Parcarea se umplea de vehicule, inclusiv un Navigator negru din care coborau Vin Haven și alți tovarăși, exact în clipa când Lalitha a oprit mașina închiriată cu un scârțâit.

— Ne pare rău că am ratat prânzul, i-a spus ea lui Vin.

— Cred că cina va fi masa cea mai bună, răspunse Vin. Trebuie să sperăm c-o să fie așa după ce-am văzut la prânz.

Înăuntrul uzinei se simțeau mirosuri puternice și plăcute de vopsea, plastic și mașini noi. Walter a observat absența ferestrelor, dependența de lumina electrică. Fuseseră instalate scaune rabatabile și un podium în fața unui decor format din calupuri dreptunghiulare de material brut, strâns învelite în plastic, care dominau scena. Vreo sută sau mai bine de localnici din Virginia de Vest se tot fâțâiau pe acolo, printre ei aflându-se și Coyle Mathis, care purta o cămașă largă și niște blugi încă și mai largi, arătând atât de noi încât era posibil să-i fi cumpărat de la Walmart în drumul spre uzină. Două echipe de la televiziunea locală aveau camerele instalate pe podiumul deasupra căruia atârna o pancartă pe care scria: LOCURI DE MUNCĂ + SECURITATE NAȚIONALĂ = SECURITATEA LOCULUI DE MUNCĂ.

Haven s-a așezat exact în spatele camerelor („Poți să mă cauți toată noaptea pe Nexus fără să găsești o singură referință directă la toți cei patruzeci și șapte de ani în care am făcut afaceri"), în timp ce Walter a luat de la Lalitha o copie a discursului pe care și-l scrisese și pe care ea îl aprobase și s-a alăturat celorlalte persoane în costum – Jim Elder, prim-vicepreședinte al LBI, și Roy Dennett, directorul executiv al companiei subsidiare cu același nume – pe scaunele din spatele podiumului. Pe rândul din față al publicului, cu brațele încrucișate pe piept, se afla Coyle Mathis. Walter nu-l mai văzuse de la întâlnirea lor nefericită din curtea casei lui Mathis (care era acum un loc viran plin de moloz). Acesta se holba la Walter cu o privire care-i amintea lui

Walter, încă o dată, de tatăl său. Privirea unui om care încerca să anticipeze, cu ferocitatea disprețului său, orice posibilitate de a fi făcut să se simtă stânjenit sau de a-i stârni un dram de compasiune lui Walter. Și totuși lui Walter îi părea rău de el. În timp ce Jim Elder a început să-i laude la microfon pe bravii soldați din Irak și Afganistan, Walter i-a adresat lui Mathis un zâmbet firav, ca să-i arate că-i părea rău, îi părea rău pentru amândoi. Dar expresia lui Mathis nu s-a schimbat și nici nu a încetat să se holbeze.

— Cred că avem câteva cuvinte din partea Trustului Muntele de Azur, spuse Jim Elder, care este răspunzător pentru crearea tuturor acestor locuri de muncă minunate, viabile, în Whitmanville și în cadrul economiei locale. Vă rog să-l aplaudăm călduros pe Walter Berglund, directorul executiv al Trustului. Walter?

Tristețea lui pentru Mathis devenise o tristețe mai generală, o tristețe a lumii, o tristețe a vieții. În timp ce stătea la podium, Walter i-a căutat cu privirea pe Vin Haven și pe Lalitha, care erau așezați împreună, și le-a transmis fiecăruia câte un mic zâmbet de regret și părere de rău. Apoi s-a aplecat înspre microfon.

— Mulțumesc, a spus el. Bun venit. Bun venit în special lui Coyle Mathis și celorlalți bărbați și femei din Forster Hollow care urmează să fie angajați în această uzină izbitor de ineficientă în producerea energiei. E un drum lung de la Forster Hollow până aici, nu-i așa?

Dincolo de zumzetele joase ale calculatoarelor, nu se mai auzea alt sunet în afara vocii lui amplificate. A aruncat o privire rapidă înspre Mathis, a cărui expresie rămăsese împietrită de dispreț.

— Așa că, da, bun venit, a spus el. Bun venit în clasa de mijloc! Asta este ceea ce vreau să spun. Deși, repede, înainte să trec mai departe, mai vreau să-i spun ceva domnului Mathis aflat aici în primul rând: știu că nu vă sunt simpatic. Și nici dumneavoastră nu-mi sunteți simpatic. Dar, știți ceva, atunci

când nu ați vrut să aveți nimic de-a face cu noi, am respectat lucrul acesta. Nu mi-a plăcut, dar am simțit respect pentru poziția dumneavoastră. Pentru independența dumneavoastră. Înțelegeți, pentru că, de fapt, și eu proveneam dintr-un loc care seamănă puțin cu Forster Hollow, înainte de a mă alătura clasei de mijloc. Acum și dumneavoastră faceți parte din clasa de mijloc și vreau să vă urez tuturor bun venit, pentru că e un lucru minunat, clasa noastră de mijloc, americană. Este punctul de susținere al economiilor pe toată suprafața globului!

Se putea observa că Lalitha îi șoptea ceva lui Vin.

— Și acum că ați obținut aceste slujbe, în această uzină de *echipamente de protecție antiglonț*, a continuat el, o să puteți fi incluși în economiile acestea. Puteți ajuta și voi la distrugerea fiecărui petic care a mai rămas din habitatul natural al Asiei, Africii și al Americii de Sud! Veți putea și voi să cumpărați televizoare cu ecrane late de șase picioare, cu plasmă, care consumă cantități incredibile de energie, chiar și atunci când nu sunt pornite! Dar e în regulă, pentru că de-asta v-am dat afară din case în primul rând, ca să vă putem goli dealurile strămoșești de zăcăminte și să alimentăm generatoarele pe cărbuni care sunt cauza numărul unu a încălzirii globale și a altor lucruri excelente precum ploaia acidă. Este o lume perfectă, nu-i așa? Este un sistem perfect, pentru că atâta vreme cât aveți televizoarele cu plasmă late de șase picioare și electricitate ca acestea să meargă, nu trebuie să vă gândiți la alte consecințe urâte. Puteți să urmăriți *Supraviețuitori: Indonezia*, până când nu va mai exista nici o Indonezie!

Coyle Mathis a fost primul care a huiduit. Lui i s-au alăturat repede și alții. Cu colțul ochiului, peste umăr, Walter i-a zărit pe Elder și Dennett ridicându-se în picioare.

— Repede acum, a continuat el, pentru că nu vreau să mă lungesc. Doar alte câteva observații despre această lume perfectă. Vreau să menționez acele vehicule mari și noi cu un consum de un galon la optzeci de mile pe care o să le puteți cumpăra și

conduce cât veți dori de mult, acum că v-ați alăturat clasei de mijloc din care fac și eu parte. Motivul pentru care țara aceasta are nevoie de atât de mult echipament de protecție antiglonț este că anumiți oameni din anumite părți ale lumii nu vor ca noi să le furăm tot petrolul pentru punerea în funcțiune a mașinilor voastre. Așadar, cu cât vă folosiți mai mult mașinile cu atât mai sigure urmează să fie slujbele voastre în această uzină de echipamente de protecție antiglonț! Nu-i perfect?

Publicul se ridicase în picioare și începuse să urle la el, strigându-i să tacă.

— E de-ajuns, spuse Jim Elder, încercând să-l tragă de lângă microfon.

— Doar câteva lucruri! strigă Walter, smulgând microfonul din suport și îndepărtându-se țopăind cu el în mână. Vreau să vă urez bun venit acum că lucrați pentru una dintre cele mai corupte și sălbatice corporații din lume! Mă auziți? LBI nu dă nici o *ceapă degerată* pe fiii și fiicele voastre care-și varsă sângele în Irak, atâta vreme cât își obține profitul de mie la sută! Știu asta din sursă sigură! Am fapte care o dovedesc! Asta face parte din clasa de mijloc perfectă în care ați intrat! Acum că lucrați pentru LBI, puteți în sfârșit să faceți destui bani ca să vă țineți copiii departe de armată și să-i împiedicați să moară în camioanele hodorogite și cu echipamentele antiglonț prăpădite ale LBI-ului!

Microfonul amuțise, iar Walter s-a tras înapoi, la distanță de gloata care se forma. ȘI ÎNTRE TIMP, a strigat el, SPORIM POPULAȚIA CU TREISPREZECE MILIOANE DE FIINȚE UMANE ÎN FIECARE LUNĂ! ALTE TREISPREZECE MILIOANE DE FIINȚE UMANE CARE SĂ SE OMOARE RECIPROC ÎN COMPETIȚIA PENTRU RESURSELE LIMITATE! ȘI SĂ ELIMINE ORICE ALTĂ VIETATE DIN DRUMUL LOR! ESTE O LUME AL DRACULUI DE PERFECTĂ, ATÂTA VREME CÂT NU PUI LA SOCOTEALĂ ȘI CELELALTE SPECII DIN EA! NOI SUNTEM CANCERUL PLANETEI! UN CANCER AL PLANETEI!

La aceste cuvinte a primit o lovitură în falcă chiar de la Coyle Mathis. S-a rotit într-o parte, imaginea umplându-i-se de insecte în pâlpâiri fosforescente, și-a pierdut ochelarii și a simțit că, probabil, spusese destul. Acum era înconjurat de Mathis și de vreo duzină de alți bărbați, iar aceștia au început să-i provoace o durere cu adevărat puternică. A căzut la podea, încercând să scape printr-o pădure de picioare care-l izbeau cu adidașii lor produși în China. S-a făcut ghem, pentru moment surd și orb, cu gura plină de sânge și cel puțin un dinte spart, și a încasat alte lovituri. Apoi loviturile au încetat și a simțit cum îl ating alte mâini, inclusiv cele ale Lalithei. Pe măsură ce sunetul revenea, a reușit s-o audă urlând: „*Plecați de lângă el! Plecați de lângă el!*". A icnit și a scuipat o gură plină de sânge pe podea. Ea și-a lăsat părul să-i cadă în balta de sânge, aplecându-se să-l privească în față.

— Te simți bine?

El a zâmbit, în măsura în care mai putea.

— Încep să mă simt mai bine.

— O, șefule. Bietul meu șef.

— Cu siguranță mă simt mai bine.

Era anotimpul migrării, al zborului, al cântului și al sexului. În zonele neotropice, acolo unde diversitatea era la fel de mare ca pretutindeni altundeva pe glob, vreo câteva sute de specii de păsări au devenit neliniștite și au lăsat în urma lor celelalte mii de alte specii, multe dintre ele rude taxonomice apropiate, care se mulțumeau să rămână pe loc, să coexiste la grămadă și să se reproducă după bunul lor plac tropical. Printre sutele de specii de tangara sud-americană, exact patru și-au luat zborul îndreptându-se spre Statele Unite, înfruntând pericolele călătoriei de dragul lucrurilor bune de mâncat și a locurilor bune pentru cuiburi din pădurile zonelor temperate, pe parcursul verii. Pitulicile azurii au zburat de-a lungul coastelor Mexicului și Texasului și s-au răspândit prin pădurile de esență tare ale

munţilor Apalaşi şi Ozark. Păsările colibri cu gâtul roşu s-au îngrăşat hrănindu-se cu florile din Veracruz şi au zburat opt sute de mile traversând Golful, arzând jumătate din greutatea lor corporală, şi au aterizat în Galveston ca să-şi tragă răsuflarea. Rândunicile de mare au venit dintr-o zonă subarctică într-alta, rândunicile dormeau în zbor şi nu poposeau niciodată, sturzii cântători au aşteptat stârnirea vreunui vânt sudic şi apoi au zburat fără oprire timp de douăsprezece ore, traversând state întregi într-o noapte. Zgârie-norii, liniile de înaltă tensiune, turbinele de vânt, turnurile telefoanelor şi traficul au secerat milioane de păsări migratoare, dar alte milioane au reuşit să scape, multe dintre ele întorcându-se chiar în acelaşi copac în care-şi avuseseră cuib cu un an înainte, pe aceleaşi culmi sau mlaştini pe care crescuseră, şi acolo, dacă erau masculi, au început să cânte. În fiecare an soseau şi găseau porţiuni tot mai întinse din zonele lor de baştină pavate, destinate spaţiilor de parcare sau autostrăzilor, defrişate pentru producerea scândurilor de lemn, împărţite în parcele, pustiite pentru extragerea de petrol sau exploatarea cărbunelui, fragmentate pentru spaţiile comerciale, distruse pentru producţia de etanol sau denaturate în fel şi chip pentru pârtii de schi, piste de ciclism şi terenuri de golf. Migratoarele, istovite de călătoria de cinci mii de mile, intrau în competiţie cu cei sosiţi mai dinainte ca să obţină ultimele porţiuni de teritorii; căutau în zadar un partener, renunţau să-şi mai facă cuib şi supravieţuiau fără să se mai înmulţească, erau ucise de plăcere de pisicile de pripas. Dar Statele Unite era încă o ţară bogată şi relativ tânără şi, dacă mai căutai, ai mai fi putut încă găsi porţiuni care să ofere spaţii pentru viaţa păsărilor.

Ceea ce Walter şi Lalitha, la sfârşitul lui aprilie, au pornit să facă, într-o camionetă încărcată cu echipament de campare. Aveau o lună liberă înainte să înceapă cu adevărat lucrul pentru Spaţiul Liber, iar responsabilităţile lor în cadrul Trustului Muntele de Azur se încheiaseră. În ceea ce privea amprenta

emisiilor de carbon produse de o camionetă însetată de gaz, Walter se consola oarecum prin faptul că în ultimii douăzeci și cinci de ani făcuse naveta cu bicicleta sau pe jos, și prin faptul că nu mai deținea nici o altă proprietate în afara cabanei de lângă Lacul fără nume. Simțea că era îndreptățit la o baltă de benzină după o viață întreagă de virtute, o vară în natură ca plată pentru vara care i se furase când fusese adolescent.

În timp ce se mai afla încă în Spitalul Regional Whitman, unde i se tratau falca dislocată, fața lovită și coastele învinețite, Lalitha pledase cu disperare în fața tuturor susținând că izbucnirea lui era din cauză că se afla într-o *transă psihotică indusă de Trazodon*. „Era de-a dreptul ca un somnambul", i-a declarat ea lui Vin Haven. „Nu știu câte Trazodoane a luat, dar n-a fost numai unul, și asta doar cu câteva ore înainte. Pur și simplu nu știa ce spunea. A fost greșeala *mea* pentru că l-am lăsat să vorbească. Ar trebui să mă concediați pe *mine*, nu pe el."

— Mie mi s-a părut că știa destul de bine ce spunea, a răspuns Vin, surprinzător de puțin furios. Păcat că trebuie să supra-intelectualizeze totul în felul acesta.

Vin organizase o conferință telefonică cu reprezentanții consiliului de administrație care aprobaseră propunerea lui de a-l concedia imediat pe Walter și le dăduse instrucțiuni avocaților să aplice clauza de răscumpărare a spațiului locuit de familia Berglund din clădirea din Georgetown. Lalitha a notificat participanții la programul de stagiatură Spațiul Liber că finanțarea fusese sistată, că Richard Katz se retrăgea din proiect (de pe patul de spital Walter își impusese în final punctul de vedere) și că însăși existența Spațiului Liber era pusă sub semnul întrebării. Unii dintre ei au trimis emailuri de răspuns pentru a-și anula cererile de participare; doi dintre ei au răspuns că încă mai sperau să poată participa ca voluntari; restul nu au mai răspuns deloc. Pentru că Walter se confrunta cu evacuarea din casă și refuza să vorbească cu soția sa, Lalitha

a sunat-o în locul lui. Patty a sosit câteva zile mai târziu cu o camionetă închiriată, în timp ce Walter se ascunsese în cel mai apropiat Starbucks, după ce își împachetase lucrurile pe care nu le voia trimise la magazie.

Exact la sfârșitul acestei zile neplăcute, după ce Patty a plecat din nou, iar Walter s-a întors din exilul lui cofeinizat, Lalitha și-a verificat corespondența pe BlackBerry-ul ei și a găsit opt noi mesaje din partea unor tineri din toată țara, care întrebau dacă era prea târziu să se mai înscrie ca voluntari pentru Spațiul Liber. Adresele lor de mail aveau arome mai picante decât *liberalkid@expensivecollege.edu* al aplicanților de dinainte. Acestea erau *freakinfreegan* și *iedtarget*, erau *pornfoetal* și *jainboy3* și *jwlindhjr*, *@gmail* și *@cruzio*. Până în dimineața următoare, s-au adunat sute de mesaje, laolaltă cu oferte venite din partea unor trupe de garaj din patru orașe – Seattle, Missoula, Buffalo și Detroit – de a organiza evenimente sub egida Spațiului Liber în comunitățile lor.

Ceea ce se întâmplase, după cum Lalitha și-a dat seama în curând, a fost faptul că înregistrarea locală a furiei lui Walter și a revoltei care urmase s-a răspândit ca fulgerul. În ultimul timp devenise posibil să fie urmărită sub forma unui clip video pe internet, iar acest clip de la Whitmanville (*Cancerul Planetei.wmv*) rulase la hotarele radicale ale blogosferei, pe site-urile susținătorilor teoriei unei conspirații 9/11 și a celor preocupați de copaci și a fanaticilor Fight Club și ai Drepturilor Animalelor, dintre care unul descoperise atunci linkul Spațiului Liber pe website-ul Trustului Muntele de Azur. Și, peste noapte, în ciuda pierderii finanțării și a promotorului său muzical, Spațiul Liber a câștigat un club de fani *bona fide* și un erou, în persoana lui Walter.

Trecuse mult timp de când nu mai chicotise, dar acum chicotea tot timpul, și apoi gemea pentru că îl dureau coastele. Într-o după-amiază a ieșit în oraș și s-a întors cu o camionetă albă la mâna a

doua și cu un tub de spray de vopsea verde și a scris de mână Spațiu Liber pe aripile laterale ale camionetei și pe capota din spate. Voia să meargă mai departe și să-și cheltuiască propriii bani, din câștigul care urma să-i revină după vânzarea casei, pentru a finanța grupul pe tot parcursul verii, pentru a tipări materiale și a plăti stagiarilor o sumă infimă și a le oferi un premiu în bani trupelor care aveau să intre în competiție, dar Lalitha a prevăzut niște potențiale complicații legale ale divorțului și nu a vrut să-l lase. Moment în care Joey, cu totul pe neașteptate, după ce a aflat planurile tatălui său pentru vară, a semnat un cec oferind 100 000 de dolari Spațiului Liber.

— E ridicol, Joey, spuse Walter. Nu pot să accept.

— Sigur că poți, răspunse Joey. Restul merge la veterani, dar eu și Connie credem că și cauza ta este interesantă. Și tu ai avut grijă de mine când am fost mic, nu-i așa?

— Da, pentru că erai *copilul* meu. Asta fac părinții. Nu așteptăm despăgubiri. Se pare că nu ai prea înțeles niciodată conceptul acesta.

— Dar nu este ironic că pot face asta? Nu e o glumă destul de bună? Sunt doar bani din jocul Monopoly. Nu au nici o însemnătate pentru mine.

— Am niște economii pe care le-aș putea folosi dacă aș vrea.

— Ei bine, pe alea le-ai putea păstra pentru când vei fi bătrân, spuse Joey. Nu mai am intenția să donez totul atunci când voi începe să fac bani de-adevăratelea. Astea sunt niște împrejurări speciale.

Walter era atât de mândru de Joey, atât de recunoscător că nu se mai certa cu el, și atât de tentat, prin urmare, să-l lase să joace rolul omului important, încât nu l-a contrazis în privința cecului. Singura greșeală pe care a făcut-o a fost să nu-i spună nimic despre asta Jessicăi. Aceasta vorbise în cele din urmă cu el, atunci când ajunsese în spital, dar din tonul ei reieșea clar că nu era totuși gata să se împrietenească cu Lalitha. Nici nu era impresionată de ceea ce spusese el în Whitmanville.

„Chiar lăsând la o parte *cancerul planetei*, care este exact genul de expresie asupra căreia am căzut cu toţii de acord că este contraproductivă", a spus ea, „nu cred că ţi-ai ales inamicul potrivit. Trimiţi un mesaj cu totul greşit atunci când ridici ecologiştii împotriva oamenilor needucaţi care încearcă să-şi îmbunătăţească vieţile. Adică, ştiu că nu-ţi plac oamenii aceia. Dar trebuie să încerci să ascunzi asta, nu să o afişezi." Într-o altă discuţie telefonică, a făcut o referire supărată la republicanismul fratelui ei, iar Walter a insistat asupra faptului că Joey era o persoană diferită de când se căsătorise cu Connie. De fapt, a spus el, era acum un contributor principal al Spaţiului Liber.

— Şi de unde a făcut el rost de bani? a întrebat imediat Jessica.

— Ei bine, nu-i vorba chiar de aşa o sumă, s-a retras Walter, dându-şi seama de greşeală. Suntem un grup mic, înţelegi, aşa că totul este relativ. Faptul că ne dă şi el ceva e doar un gest simbolic – spune multe despre cât de tare s-a schimbat.

— Hm.

— Adică, nu se compară cu contribuţia ta. A ta a fost uriaşă. Ţi-ai petrecut weekendul acela alături de noi, ajutându-ne să creăm conceptul. A fost ceva nemaipomenit.

— Şi acum? a întrebat ea. O să-ţi laşi părul lung şi o să începi să porţi bandană? O să mergi cu camioneta? O să te laşi cu totul în voia crizei vârstei a doua? La asta să ne aşteptăm? Pentru că eu aş vrea să fiu vocea cea mititică şi liniştită care spune că-i plăcea cel care erai odată.

— Îţi promit că nu-mi las părul lung. Promit că n-o să port bandane. N-o să te fac de râs.

— Mă tem că asta s-a cam întâmplat deja.

Poate că aşa era dat să se întâmple: semăna din ce în ce mai mult cu Patty. Mânia ei l-ar fi durut mai tare dacă nu s-ar fi bucurat atât de mult, în fiecare minut al fiecărei zile, de dragostea unei femei care voia totul de la el. Fericirea aceasta îi amintea de primii ani alături de Patty, de zilele lor de muncă

în echipă, la creșterea copiilor și la renovarea casei, dar acum era mult mai conștient de sine, apreciind mai intens și consistent fericirea, iar Lalitha nu era grija, enigma și străinul cel încăpățânat, cum ajunsese să o vadă, la un anumit nivel, Patty, într-o imagine pe care erau puține șanse să și-o mai schimbe vreodată. În cazul Lalithei nu existau ascunzișuri. Timpul petrecut în pat, imediat ce și-a revenit după vindecarea rănilor, a devenit lucrul căruia-i dusese dorul dintotdeauna fără să știe că-i dusese dorul.

După ce muncitorii care ajutau la mutat au îndepărtat orice urmă a familiei Berglund din clădire, el și Lalitha au pornit-o cu camioneta înspre Florida, intenționând să străbată partea sudică a țării înspre vest, înainte ca vremea să devină prea toridă. Era hotărât să-i arate un buhai de baltă și l-au găsit pe primul în Florida, în mlaștina Corkscrew, lângă un iaz umbros și un podeț care scârțâia sub greutatea pensionarilor și a turiștilor, dar era un buhai fără vlagă, care stătea la vedere în timp ce fleșurile aparatelor de fotografiat îi dădeau la iveală camuflajul inutil. Walter a insistat să meargă cu mașina de-a lungul canalelor prăfuite din Big Cypress în căutarea unui buhai adevărat, a unuia timid, și i-a servit Lalithei o prelegere extinsă despre pagubele provocate de cei care se distrau conducând ATV-uri, frați de-ai lui Coyle Mathis și Mitch Berglund. Într-un fel, în ciuda pagubelor, jungla desișurilor și iazurile cu apă neagră erau încă pline de păsări, precum și de nenumărați aligatori. Walter a ochit în final un buhai într-o mlaștină năpădită de cartușe și de cutii albite de soare de Budweiser. Lalitha a frânat camioneta într-un nor de praf și a admirat cu amabilitate pasărea prin binoclu până când un camion plat încărcat cu trei ATV-uri a trecut duduind pe lângă ei.

Nu mai mersese cu cortul niciodată, dar era încântată și nemaipomenit de sexy în ochii lui Walter, în costumul ei lejer de safari. Ajuta faptul că era imună la arsurile provocate de soare și la fel de

respingătoare pentru țânțari, pe cât era de atrăgătoare în rest. A încercat s-o învețe niște lucruri elementare într-ale gătitului, dar ea a preferat sarcinile legate de instalarea cortului și de planificarea itinerarului. Se trezea în fiecare dimineața înainte de răsăritul soarelui, făcea espresso într-o oală în care încăpeau șase cești, și-și lua lapte de soia cu ea în cort. Apoi plecau la plimbare prin rouă și lumina de culoarea mierii. Nu împărtășea sentimentele lui legate de viața în sălbăticie, dar se pricepea să ochească păsărele ascunse în frunzișul des, studia ghidurile pentru înțelegerea naturii și avea o plăcere deosebită atunci când surprindea și corecta identificările lui eronate. Ceva mai târziu dimineața, când viața păsărilor se liniștea, plecau cu mașina câteva ore și mai spre vest și căutau moteluri cu locuri de parcare care permiteau conectare wireless neparolată, astfel încât ea să-și poată coordona prin email viitorii voluntari și el să poată scrie pe blogul pe care ea îl crease pentru el. Apoi urma un alt parc național, o altă cină la picnic, o altă rundă de giugiuleli în cort.

— Nu te-ai săturat de toate astea? a întrebat-o el într-o noapte, într-un loc de campare deosebit de drăguț și de gol din ținutul plin de tufe luxuriante din sud-vestul Texasului. Am putea lua o cameră într-un motel timp de o săptămână, ca să înotăm în piscină, să ne facem treaba.

— Nu, îmi e drag să văd cât de mult îți place să cauți animale, răspunse ea. Îmi place să te văd fericit, după tot timpul cât ai fost nefericit. Îmi place să merg la drum cu tine.

— Dar poate te-ai săturat de toate astea?

— Nu încă, spuse ea, deși nu cred că înțeleg cu adevărat natura. Nu în felul în care o faci tu. Mie mi se pare un lucru atât de violent. Corbul acela care mânca puii de vrabie, păsările alea care mâncau muște, ratonul care mânca ouăle, șoimii care ucideau tot. Oamenii vorbesc despre spiritul pașnic al naturii, dar mie mi se pare opusul spiritului pașnic. E un omor permanent. E chiar mai rău decât la oameni.

— Mie mi se pare, spuse Walter, că păsările ucid doar pentru că trebuie să mănânce. Nu o fac cu furie, nu o fac din capriciu. Nu e ceva *nevrotic*. Pentru mine asta este ceea ce înseamnă spiritul paşnic al naturii. Totul trăieşte sau nu trăieşte, însă nimic nu este otrăvit cu resentimente, nevroză şi ideologie. Este o evadare din propria-mi furie nevrotică.

— Dar nici măcar nu mai pari furios.

— Asta pentru că sunt alături de tine în fiecare clipă a zilei şi nu trebuie să fac compromisuri şi nu trebuie să am de-a face cu oameni. Bănuiesc că furia se va întoarce.

— Mie, una, nu-mi pasă dacă se întoarce, spuse ea. Îţi respect motivele care te fac să fii furios. Sunt parte a motivului pentru care te iubesc. Doar că sunt atât de fericită când te văd fericit.

— Mă tot gândesc că nu poţi fi mai perfectă de-atât, spuse el, luând-o de umeri. Şi apoi spui ceva şi mai perfect.

În realitate, era tulburat de ironia situaţiei. Dându-şi în sfârşit frâu liber furiei, mai întâi asupra lui Patty şi apoi în Whitmanville şi astfel punând capăt căsniciei şi Trustului, îndepărtase două cauze principale ale supărării sale. Pentru o vreme, pe blogul său, încercase să minimalizeze şi să explice „eroismul" său legat de cancerul planetei şi să scoată în evidenţă faptul că duşmanul era Sistemul, nu oamenii din Forster Hollow. Dar fanii lui îl mustraseră atât de unanim şi vehement în privinţa aceasta („bagă-ţi minţile-n cap, omule, discursul dumitale a fost bestial" etc.) încât a ajuns să creadă că le datora o mărturisire cinstită a oricărui gând înveninat care i-ar fi trecut prin minte în timp ce mergea cu maşina prin Virginia de Vest, orice opinie dură antisuprapopulare pe care o înăbuşise vreodată în numele profesionalismului. Pusese deoparte argumente incisive şi date incriminatorii încă de pe vremea când era la facultate; puţinul pe care-l putea face acum era să le împărtăşească tinerilor cărora, în mod miraculos, părea să le pese. Furia nebună a cititorilor săi era îngrijorătoare, totuşi, şi în contrast cu

starea lui de spirit paşnică. Lalitha, pe de altă parte, era foarte ocupată cu selecţia sutelor de cereri de voluntariat şi cu telefonarea celor care păreau a fi cei mai potriviţi pentru a fi responsabili şi nonviolenţi; aproape toate cererile pe care le considerase mai puţin nebuneşti veneau din partea fetelor. Devotamentul ei în a lupta împotriva suprapopulării era pe atât de practic şi umanitar, pe cât de abstractă şi mizantropă era implicarea lui Walter, şi dovada iubirii lui tot mai profunde pentru ea venea din cât de mult o invidia şi îşi dorea să-i semene.

Cu o zi înainte să ajungă la ultima destinaţie a călătoriei lor de plăcere – Kern County, California, ţinut care reprezenta căminul unui număr impresionant de păsări cântătoare – s-au oprit să-l viziteze pe Brent, fratele lui Walter, în oraşul Mojave, din apropierea bazei aeriene unde acesta era încazarmat. Brent, care nu se căsătorise niciodată, şi al cărui erou personal şi politic era senatorul John McCain, şi a cărui dezvoltare emoţională părea să fi luat sfârşit odată cu înrolarea în Forţele Aeriene, cu greu ar fi putut manifesta o mai mare lipsă de interes faţă de despărţirea lui Walter de Patty sau faţă de legătura lui cu Lalitha, căreia i s-a adresat de câteva ori botezând-o „Lisa". Deşi el a fost cel care s-a ocupat de nota de plată pentru prânz şi a avut veşti despre fratele lor, Mitch.

— Mă gândeam, spuse el, că dacă încă mai este liberă casa mamei, l-ai putea lăsa pe Mitch să o folosească o vreme. Nu are telefon sau adresă, ştiu că încă mai bea şi are restanţe de cinci ani la pensia alimentară. Ştii, el şi Stacy au mai avut un copil, imediat înainte de a se despărţi.

— Câţi are în total? întrebă Walter. Şase?

— Nu, numai cinci. Doi cu Brenda, unul cu Kelly, doi cu Stacy. Nu cred că ajută să-i trimiţi bani pentru că îi bea. Dar mă gândeam că i-ar prinde bine un loc unde să stea.

— Eşti foarte grijuliu, Brent.

— Ziceam şi eu. Ştiu care e situaţia dintre voi doi. Doar că, ştii tu, dacă tot e casa liberă...

Cinci era un număr potrivit pentru vlăstarii unei păsări cântătoare, din moment ce păsările erau persecutate și vânate pretutindeni de umanitate, dar nu și pentru o ființă umană, iar numărul acesta făcea ca lui Walter să nu-i pară chiar atât de rău de Mitch. Parțial ascunsă într-un colț al minții lui se afla dorința ca toți ceilalți din lume să se reproducă ceva mai puțin, așa încât să poată și el să se reproducă puțin mai mult, *încă o dată*, prin Lalitha. Bineînțeles, dorința era rușinoasă: el era liderul unei grupări antisuprapopulare, deja avusese doi copii la o vârstă indecent de tânără din punct de vedere demografic, nu mai era dezamăgit de fiul său, era suficient de bătrân ca să fie bunic. Și totuși nu se putea abține să nu-și imagineze că ar lăsa-o grea pe Lalitha. Ideea asta stătea la baza partidelor lor de amor, era încifrată în frumusețea pe care o descoperea în corpul ei.

— Nu, nu, nu, iubitule, i-a spus ea, zâmbind, nas în nas cu el, atunci când a adus vorba despre asta în cortul lor, din campingul de la Kern County. Cu asta o să te alegi de pe urma mea. Știai asta. Că nu sunt ca fetele celelalte. Sunt o ciudată, așa cum și tu ești un ciudat, doar că într-un fel diferit. M-am făcut înțeleasă, da?

— Absolut. Verificam doar.

— Ei bine, poți să verifici, dar răspunsul va fi întotdeauna același.

— Știi de ce? De ce ești diferită?

— Nu, dar știu că sunt. Sunt fata care nu vrea un copil. Aceasta este misiunea mea în lume. Acesta este mesajul meu.

— Iubesc ceea ce ești.

— Atunci hai să fie acesta lucrul care nu este perfect în ochii tăi.

Au petrecut luna iunie în Santa Cruz, unde prietena cea mai bună din facultate a Lalithei, Lydia Han, era masterandă în literatură. Au dormit la ea acasă pe podea, apoi și-au pus cortul în spatele curții ei, apoi s-au instalat în pădurea de arbori sequoia. Folosindu-se de banii lui Joey, Lalitha

cumpărase bilete de avion pentru cei douăzeci de stagiari pe care-i selectase. Consilierul de la facultatea Lydiei Han, Chris Connery, marxist și specialist în cultură chineză, cu părul vâlvoi, le-a permis studenților să-și instaleze sacii de dormit pe peluza lui și să-i folosească toaletele, și a oferit Spațiului Liber o sală de conferințe pentru cele trei zile de pregătire și planificare intensă. Aparenta fascinație a lui Walter pentru cele optsprezece fete care se aflau printre ei – cu codițe afro sau rase în cap, cu piercinguri și/sau tatuaje cumplite, de o fertilitate colectivă atât de intensă încât aproape că-i simțea mirosul – îl făcea să roșească în mod constant atunci când le vorbea despre pericolele creșterii necontrolate a populației. Se simțea ușurat să scape de acolo și să plece în drumeții alături de profesorul Connery în spațiile deschise care împrejmuiau Santa Cruz, peste dealurile cafenii și prin luminișurile umede ale pădurilor de sequoia, să asculte profețiile optimiste ale lui Connery despre prăbușirea sistemului economic mondial și revoluția muncitorilor, să vadă păsările necunoscute de pe coasta Californiei și să-i întâlnească pe unii dintre tinerii adepți ai vieții libere și pe colectiviștii radicali care trăiau pe proprietăți publice într-o mizerie principială. „Ar fi trebuit să mă fac profesor la facultate“, se gândea el.

De-abia prin iulie, atunci când au părăsit siguranța oferită de Santa Cruz și au pornit-o iarăși la drum, s-au confruntat cu furia care cuprinsese țara în vara aceea. De ce anume conservatorii, care controlau toate cele trei ramuri ale guvernului federal, erau încă atât de furioși – pe scepticii respectuoși ai războiului din Irak, pe cuplurile de homosexuali care voiau să se căsătorească, pe blândul Al Gore și pe precauta Hillary Clinton, pe speciile amenințate și pe susținătorii lor, pe taxe și prețurile la gaz care erau printre cele mai scăzute dintre toate națiunile industrializate, pe mass-media ai căror proprietari corporatiști erau ei înșiși conservatori, pe mexicanii care le tăiau iarba și le spălau vasele – era un mister pentru Walter. Și tatăl lui fusese furios

în felul acesta, bineînțeles, dar într-o epocă mult mai liberală. Iar furia conservatoare dăduse naștere unei contra-furii de stânga, care practic i-a pârlit sprâncenele în timpul evenimentelor organizate de Spațiul Liber în Los Angeles și San Francisco. În rândul tinerilor cu care a vorbit, epitetul general pentru absolut oricine, de la George Bush și Tim Russert până la Tony Blair și John Kerry era „tâmpit". Faptul că 9/11 fusese orchestrat de Halliburton și de familia regală saudită era un act de credință aproape universal. Trei trupe de nișă diferite au interpretat cântece în care fabulau cu simplitate despre torturarea și uciderea președintelui și a vicepreședintelui (*Mă cac în gura ta/ Dick Sculă pe basculă/ Da, Georgică, băiețică/ Un glonț în cap te-ar mai calma*). Lalitha le imprimase studenților și mai ales lui Walter nevoia de a fi disciplinați în felul în care își transmiteau mesajul, de a se limita la faptele legate de suprapopulație, de a pune în joc miza cea mai mare posibilă. Dar fără numele faimoase pe care Richard le-ar fi putut aduce, evenimentele atrăgeau în special grupurile marginale deja convinse, genul de nemulțumiți care ieșeau în stradă cu măști de schi pentru a se ridica împotriva WTO[1]. De fiecare dată când Walter se urca pe scenă, era aclamat pentru izbucnirea din Whitmanville și pentru comentariile dezlănțuite de pe blog, dar imediat ce vorbea despre cum trebuie să fim deștepți și să lăsăm faptele să vorbească de la sine, mulțimile amuțeau sau începeau să scandeze cuvintele mai incendiare rostite de el, preferatele lor – „Cancerul planetei!" „La dracu' cu papa!". În Seattle, unde starea de spirit era deosebit de încordată, a părăsit scena în huiduieli răzlețe. A fost cu mult mai bine primit în Vest și în Sud, mai ales în orașele universitare, dar aici și mulțimile de oameni erau cu mult mai mici. Atunci când el și Lalitha au ajuns în Athens, Georgia, i-a fost foarte greu să se trezească

1. World Trade Organization, organizație internațională menită să monitorizeze comerțul internațional.

dimineața. Era istovit de drum și chinuit de gândul că furia urâtă a țării nu era altceva decât ecoul amplificat al propriei lui furii și că lăsase ca dușmănia lui personală împotriva lui Richard să intervină în calea obținerii unui număr mai mare de fani pentru Spațiul Liber, și că irosea banii lui Joey care ar fi fost mai bine să fie donați Planificării Familiale. Dacă nu ar fi fost Lalitha, care conducea mașina în cea mai mare parte a drumului și îi furniza aproape tot entuziasmul pe care-l avea, probabil că ar fi abandonat turneul și s-ar fi dus pur și simplu să privească păsările.

— Știu că ești descurajat, i-a spus Lalitha în timp ce străbăteau orașul Athens. Dar cu siguranță am atras atenția. Toate săptămânalele distribuite gratis tipăresc punctele noastre de vedere, cuvânt cu cuvânt, în prezentările pe care ni le fac. Bloggerii și recenziile online vorbesc despre suprapopulare. Până mai deunăzi, nu se mai vorbise în mod public despre asta din anii '70. Apoi, dintr-odată, în ziua următoare, se vorbește. Ideea se răspândește dintr-odată în toată lumea. Ideile noi prind întotdeauna la segmentele marginale. Doar pentru că nu e întotdeauna plăcut, n-ar trebui să te descurajezi.

— Am salvat o sută de mile pătrate în Virginia de Vest, a spus el. Chiar mai mult decât atât în Columbia. Am făcut o treabă bună, cu rezultate adevărate. De ce n-am continuat să fac asta?

— Pentru că știai că nu-i suficient. Singurul lucru care ne va salva cu adevărat este să-i facem pe oameni să-și schimbe felul de a gândi.

Și-a privit iubita, cu mâinile ferm așezate pe volan, cu ochii strălucitori ațintiți asupra drumului, și s-a gândit că ar putea exploda din dorința de a fi asemeni ei; din recunoștință pentru faptul că pe ea n-o deranja felul lui natural de a fi.

— Problema mea e că nu-mi plac oamenii suficient de mult, a spus el. Nu cred cu adevărat că se pot schimba.

— Ba îți plac oamenii. Nu te-am văzut niciodată fiind rău cu cineva. Zâmbești întruna când vorbești cu oamenii.

— În Whitmanville nu zâmbeam.

— De fapt zâmbeai. Chiar și acolo. Asta a fost o parte din toată ciudățenia.

Oricum nu erau prea multe păsări pe care să le privești în zilele acelea toride. Odată ce-și însușiseră teritoriul și dăduseră naștere vlăstarilor, nu prea era în avantajul păsărilor să iasă în evidență. Walter se plimba dimineața prin spațiile verzi și parcurile pe care le știa că sunt pline de viață, dar buruienile prea mari și copacii plini de frunze stăteau nemișcați în umiditatea verii, ca niște case zăvorâte, ca niște cupluri care nu aveau ochi pentru nimeni altcineva în afara lor. Emisfera nordică absorbea energia soarelui, viața vegetală convertind-o tăcut în hrană pentru animale, având zumzetul și foșnetele insectelor drept unic produs fonic secundar. Acesta era momentul care răsplătea migratoarele, acestea erau zilele care meritau trăite din plin. Walter le invidia pentru că aveau o treabă de făcut – și se întreba dacă nu cumva începea să-l deprime faptul că era prima vară în patruzeci de ani când nu avea de lucru.

Competiția națională a trupelor Spațiului Liber era programată să aibă loc în ultimul sfârșit de săptămână din august și, din păcate, în Virginia de Vest. Statul nu avea o localizare centrală și era greu de ajuns acolo cu transportul public, dar până ca Walter să propună pe blog schimbarea locației, fanii lui erau deja entuziasmați de călătoria înspre Virginia de Vest și o criticau pentru rata crescută a nașterilor, pentru resursele miniere, pentru marea ei populație de fundamentaliști creștini și pentru răspunderea care-i revenea în înclinarea alegerilor din 2000 în favoarea lui George Bush. Lalitha îi ceruse lui Vin Haven permisiunea de a organiza evenimentul pe terenul fostei ferme de capre aflate în proprietatea Trustului, pe care o avusese întotdeauna în minte pentru ocazia asta, iar Haven, uluit de îndrăzneala ei și la fel de neputincios ca oricine altcineva în fața insistențelor ei delicate, a consimțit.

Un drum istovitor de-a lungul zonei Rust Belt le-a ridicat distanța parcursă la peste zece mii de mile și consumul de benzină la mai mult de treizeci de barili. S-a întâmplat ca sosirea lor în Orașele Gemene, la jumătatea lui august, să coincidă cu primul front de aer rece, mirosind a toamnă, din vara aceea. Pe toată întinderea marii păduri boreale din Canada și din nordul orașelor Maine și Minnesota, păduri boreale încă substanțial intacte, pitulicile și muscarii negri, rațele și vrăbiile își terminaseră treaba ca părinți, își schimbaseră penajul de împerechere cu altul în culori mai bune pentru camuflaj și primeau, prin răcoarea vântului și unghiul razelor soarelui, primul semn că trebuiau s-o pornească în zbor înspre sud. Adesea, părinții plecau primii, lăsându-i în urmă pe cei tineri ca să mai exerseze zborul și căutatul hranei și ca să-și găsească mai apoi propriul lor drum, mai stângaci și cu rate ale mortalității mai crescute, spre tărâmurile iernării lor. Mai puțin de jumătate din cele care plecau toamna aveau să se mai întoarcă primăvara.

The Sick Chelseas, o trupă din St. Paul pe care Walter o ascultase odată cântând în deschiderea unui concert al Traumaticilor și despre care bănuise că nu avea să mai reziste încă un an, era încă vie și reușise să strângă suficient de mulți fani în timpul evenimentului organizat de Spațiul Liber, încât să susțină, conform voturilor, cel mai bun concert din Virginia de Vest. Singurele fețe cunoscute din mulțime au fost Seth și Merrie Paulsen, foștii vecini ai lui Walter de pe Barrier Street, care arătau cu treizeci de ani mai bătrâni decât oricine altcineva de pe-acolo, cu excepția lui Walter. Seth a fost foarte vrăjit de Lalitha, nu se putea abține să nu se holbeze la ea, ignora văicărelile lui Merrie din pricina oboselii, insistând asupra unei cine târzii după competiție, la Savoarea Thailandei. Cina a devenit un adevărat interogatoriu, pentru că Seth l-a îndemnat pe Walter să vorbească despre căsătoria, de acum cunoscută, a lui Joey și Connie, despre problemele lui Patty, despre povestea adevărată a

relației dintre el și Lalitha, și despre evenimentele din spatele criticilor primite de Walter în *The New York Times* („Doamne, te-au făcut praf acolo"), toate astea în timp ce Merrie căsca și își luase o mină resemnată.

Întorcându-se la motel foarte târziu, Walter și Lalitha au trecut prin ceva ce semăna cu o ceartă adevărată. Planul lor fusese să-și ia câteva zile libere în Minnesota, ca să viziteze Barrier Street, Lacul fără nume și Hibbing și să vadă dacă-l puteau localiza pe Mitch, dar Lalitha voia acum să se întoarcă și s-o pornească direct spre Virginia de Vest.

— Jumătate din oamenii pe care-i avem acolo pe teren se descriu drept anarhiști, a spus ea. Nu sunt numiți anarhiști degeaba. Trebuie să ajungem imediat acolo și să ne ocupăm de logistică.

— Nu, zise Walter. Singurul motiv pentru care am lăsat St. Paul la urmă a fost ca să ne luăm câteva zile libere și să ne odihnim. Nu vrei să vezi unde am crescut?

— Bineînțeles că vreau. O să mergem acolo mai târziu. Luna viitoare.

— Dar suntem deja *aici*. Nu contează dacă ne luăm două zile și apoi plecăm direct spre Wyoming. Apoi nu va mai trebui să ne întoarcem din drum. Nu are nici un rost să batem încă două mii de mile în plus.

— De ce ești așa? spuse ea. De ce nu vrei să te ocupi de lucrul care este important în momentul de față și să te ocupi de trecut mai târziu?

— Pentru că acesta era planul.

— Era un *plan*, nu un contract.

— Ei bine, cred că sunt puțin îngrijorat și din cauza lui Mitch.

— Îl urăști pe Mitch!

— Asta nu înseamnă că vreau ca fratele meu să trăiască în stradă.

— Da, dar ce mai contează încă o lună, spuse ea. Ne putem întoarce după aceea.

El a clătinat din cap.

— Trebuie să mai văd și casa. De mai bine de un an n-a mai locuit nimeni acolo.

— Walter, nu. Asta este între noi doi, acesta este proiectul nostru și se întâmplă chiar acum.

— Am putea chiar să lăsăm camioneta aici, să luăm avionul și să închiriem o mașină. Nu vom face decât să pierdem o zi. Tot vom mai avea o săptămână întreagă de lucru la logistică. Vrei să faci, te rog, asta pentru mine?

Ea i-a cuprins fața cu palmele și s-a uitat la el cu o privire de câine ciobănesc.

— Nu, a spus ea. Te rog, fă tu asta pentru *mine.*

— Fă-o singură, răspunse el, îndepărtându-se. Pleacă tu cu avionul. Voi veni după tine peste câteva zile.

— *De ce te porți așa?* Din cauza lui Seth și a lui Merrie? Te-au făcut să te gândești prea mult la trecut?

— Da, așa este.

— Păi, șterge-ți totul din minte și vino cu mine. Trebuie să fim împreună.

Ca un izvor rece pe fundul unui lac cald, vechea genă suedeză a depresiei se scurgea înăuntrul lui: sentimentul că nu merita un partener ca Lalitha; acela că nu era croit pentru o viață de libertate și eroism haiducesc; că avea nevoie de o situație mai plictisitoare și îndelung frustrantă împotriva căreia să lupte și în jurul căreia să-și construiască existența. Și înțelegea că prin simplul fapt că nutrea asemenea sentimente începea să creeze o nouă situație de nemulțumire în care o implica pe Lalitha. Și era mai bine, se gândea, în depresia lui, să afle cum era el cu adevărat, mai bine mai curând decât mai târziu. Să-i înțeleagă legătura cu fratele lui și cu tatăl lui și cu bunicul lui. Așa că a clătinat iarăși din cap.

— O să mă țin de plan, a spus el. Voi lua camioneta două zile. Dacă nu vrei să vii cu mine, o să-ți iau bilet de avion.

Totul ar fi putut să fie altfel dacă ea ar fi început să plângă atunci. Dar era încăpățânată și cu personalitate și furioasă pe el, iar dimineața a dus-o cu mașina la aeroport, cerându-și scuze întruna înainte să-l oprească ea.

— E în regulă, a spus, mi-a trecut. Nu-mi fac griji din pricina asta acum. Facem ce trebuie să facem. O să te sun când ajung acolo și ne vedem în curând.

Era duminică dimineața. Walter a sunat-o pe Carol Monaghan și apoi a mers cu mașina pe bulevardele cunoscute până la Ramsey Hill. Blake mai tăiase alți câțiva pomi și arbuști din curtea lui Carol, însă nimic altceva nu se schimbase prea mult pe Barrier Street. Carol l-a îmbrățișat călduros pe Walter, împungându-l cu sânii într-un fel prea puțin amical, și apoi, timp de o oră, în timp ce gemenele alergau chițăind de colo-colo prin salonul special amenajat pentru siguranța copiilor, iar Blake se tot ridica nervos în picioare și pleca și venea și iar pleca, cei doi părinți au încercat să facă tot ce-au putut în calitate de cuscri.

— Muream de nerăbdare să te sun imediat ce am aflat, a spus Carol. A trebuit să mă țin de mână ca să nu formez numărul. Nu am înțeles de ce Joey nu a vrut să-ți spună.

— Păi, știi, a avut niște probleme cu mama lui, zise Walter. Și cu mine.

— Și ce mai face Patty? Am auzit că nu mai sunteți împreună.

— E adevărat.

— N-o să mă pot abține să nu-ți spun ceva, Walter. O să spun ce cred, deși asta m-a băgat tot timpul în necaz. Cred că despărțirea asta se întrezărea de mult. Nu-mi plăcea să văd cum se purta cu tine. Întotdeauna părea că totul trebuie să se învârtă în jurul *ei*. Așa că uite – am zis-o.

— Ei bine, Carol, înțelegi, lucrurile astea sunt complicate. Iar acum și ea este soacra lui Connie. Așa că sper că voi două veți găsi o cale de a vă înțelege.

— Ha. Nu-mi pasă de mine, noi două nu avem de ce să ne întâlnim. Sper doar să recunoască ce inimă de aur are fiica mea.

— Eu cu siguranță recunosc lucrul acesta. Cred că fiica ta, Connie, e o fată minunată, cu mult potențial.

— Păi, tu ai fost întotdeauna cel drăguț dintre voi doi. Și tu ai avut întotdeauna o inimă de aur. Niciodată nu mi-a părut rău că am fost vecină cu tine, Walter.

A preferat să lase această nedreptate să treacă neobservată, a preferat să nu-i amintească lui Carol de anii cei numeroși plini de generozitatea pe care Patty i-a arătat-o ei și lui Connie, dar chiar îi părea foarte rău de Patty. Știa cât de tare încercase să fie mai bună, și îl durea să se alieze acum cu oamenii aceia mulți care nu puteau să vadă decât partea ei cea întunecată. Nodul din gât era dovada a cât de mult, în ciuda tuturor lucrurilor, o mai iubea încă. Îngenunchind pentru o interacțiune politicoasă cu gemenele, și-a amintit cât de în largul ei se simțea Patty alături de copiii mici, față de cum se simțea el; cum uita de ea însăși pe vremea când Jessica și Joey erau de vârsta gemenelor; cât de înălțător de dedicată era. Era mult mai bine, a hotărât el, că Lalitha plecase spre Virginia de Vest și-l lăsase să sufere singur în trecut.

După ce-a reușit să scape de Carol, deducând din acel rămas-bun rece al lui Blake că nu fusese iertat pentru faptul că era liberal, a condus până la Grand Rapids, s-a oprit să facă niște cumpărături și a ajuns la Lacul fără nume după-amiaza târziu. A găsit, amenințător, un anunț DE VÂNZARE pe proprietatea învecinată a familiei Lundner, dar casa lui ținuse piept stihiilor anului 2004 așa cum ținuse piept atâtor alți ani. Cheia de rezervă mai era încă agățată sub vechea băncuță rustică, din lemn de mesteacăn, și a descoperit că nu era chiar atât de greu de suportat să se afle în încăperile în care soția sa și prietenul lui cel mai bun îl înșelaseră; destul de multe alte amintiri l-au potopit cu senzațiile lor vii pentru a-i reține atenția asupra lor. A greblat și a măturat până la căderea nopții, fericit să aibă o muncă adevărată de făcut în schimb, și apoi, înainte de a merge la culcare, a sunat-o pe Lalitha.

— E o *nebunie* aici, i-a spus ea. E bine că am venit eu și tu nu, pentru că am senzația că te-ai fi

supărat. E ca la Fort Apalache sau ceva de genul acesta. Oamenii noștri au practic nevoie de securitate pentru a se proteja de fanii care au venit mai devreme. Toți cretinii aceia din Seattle par să fi venit direct aici. Avem o mică tabără lângă izvor, cu o toaletă portabilă Porta Potti, dar sunt deja trei sute de alți oameni care au asediat locul. Au invadat proprietatea, beau apă din același izvor lângă care se cacă, și îi deranjează pe localnici. Au lăsat graffiti peste tot de-a lungul drumului până acolo. Trebuie să trimit studenți mâine-dimineața să ceară scuze oamenilor ale căror proprietăți au fost vandalizate și să se ofere să revopsească. Am mers peste tot încercând să le spun oamenilor să se calmeze, dar toți sunt drogați și s-au răspândit pe o arie de zece acri și nu au pe nimeni care să-i conducă, e o chestie total amorfă. Apoi s-a întunecat și a început să plouă, iar eu a trebuit să mă întorc în oraș și să caut un motel.

— Pot să vin cu avionul mâine, spuse Walter.

— Nu, vino cu camioneta. Trebuie să putem campa la fața locului. Chiar în momentul acesta n-ai face decât să te enervezi. Eu pot să mă ocup de toate fără să mă enervez atât de tare și lucrurile ar trebui să se îmbunătățească până ajungi tu aici.

— Păi, să conduci cu atenție pe acolo, bine?

— Așa voi face, răspunse ea. Te iubesc, Walter.

— Și eu te iubesc.

Era iubit de femeia pe care o iubea. Știa asta cu certitudine, dar a fost tot ceea ce a știut cu certitudine, atunci sau vreodată altcândva; celelalte fapte vitale au rămas necunoscute. Dacă, într-adevăr, a condus cu atenție. Dacă gonea sau nu gonea pe autostrada alunecoasă din cauza ploii înapoi spre ferma de capre în dimineața următoare, dacă a mers sau nu cu o viteză periculoasă pe serpentinele muntoase care se răsuceau în loc. Dacă vreun camion încărcat cu cărbuni apăruse în viteză la una din aceste curbe și făcuse ceea ce făceau uneori camioanele de cărbuni, undeva în Virginia de Vest, în fiecare săptămână. Sau poate că cineva într-un 4x4

foarte înalt, poate cineva al cărui hambar fusese mâzgălit cu cuvintele SPAȚIUL LIBER sau CANCERUL PLANETEI, a văzut o tânără cu pielea oacheșă care conducea o mașină coreeană închiriată și a virat pe banda ei sau a urmărit-o, a depășit-o prea aproape sau chiar a împins-o în mod deliberat în șanțul de la marginea șoselei.

Orice s-ar fi întâmplat cu adevărat, a avut loc la 7:45 dimineața, la cinci mile în sudul fermei, mașina ei a coborât de-a lungul unui terasament lung și abrupt și s-a izbit de un nuc american. Raportul poliției nu avea să ofere nici măcar consolarea vagă a unei asigurări că ar fi murit pe loc. Însă trauma a fost severă, pelvisul fracturat și o arteră femurală ruptă, și murise cu siguranță înainte ca Walter, la ora 7:30, în Minnesota, să pună cheia casei la locul ei, agățată în cuiul din spatele băncuței și să pornească spre Aitkin County în căutarea fratelui său.

Știa, din lunga experiență avută cu tatăl său, că alcoolicii erau mai coerenți dimineața. Tot ceea ce Brent îi putuse spune despre ultima femeie a lui Mitch, Stacy, era că aceasta lucra la o bancă în Aitkin, reședința ținutului, așa că a mers în goană de la o bancă la alta a orașului Aitkin și a găsit-o pe Stacy în a treia. Era drăguță în genul robust al unei țărăncuțe, avea în jur de treizeci și cinci de ani și vorbea ca o adolescentă. Deși nu-l cunoscuse niciodată pe Walter, părea să-i atribuie lui responsabilitatea plină de însemnătate a faptului că Mitch își abandonase cei trei copii. „Ai putea încerca la ferma prietenului său, Bo“, i-a spus ea cu o strângere din umeri. „Ultima dată când am avut vești de la el, Bo îl lăsase să stea în garajul apartamentului său, dar asta se întâmpla acum trei luni.“

Mlăștinos, glacial de pustiu, golit de minereuri, districtul Aitkin era cea mai săracă zonă din Minnesota și, din cauza aceasta, plină de păsări, dar Walter nu s-a oprit să le caute în timp ce conducea pe autostrada districtului County Road 5, groaznic de dreaptă, înainte să găsească ferma lui Bo. A văzut un ogor întins, împânzit de rămășițele sălbăticite

ale unei recolte de rapiță și o tarla mică de porumb mult mai năpădită de buruieni decât ar fi trebuit să fie. Bo însuși era îngenuncheat pe aleea din fața casei, reparând pedala bicicletei împodobită cu curele roz din plastic a unei fetițe, în timp ce o liotă de copii mici se fâțâiau pe ușa deschisă a casei. Obrajii îi erau roșii de la gin, dar era tânăr și avea mușchii unui luptător.

— Deci tu ești fratele orășean, a spus el, chiorându-se cu uimire la camioneta lui Walter.

— Eu sunt, răspunse Walter. Am auzit că Mitch locuiește la dumneata?

— Îhî, vine și pleacă. Probabil că acum l-ai putea găsi la Peter Lake, în zona de campare de acolo. Ai nevoie de el pentru ceva anume?

— Nu. S-a nimerit să fiu prin zonă.

— Mda, a dus-o cam greu de când Stacy l-a luat la goană. Eu încerc să-l mai ajut puțin.

— L-a luat la goană?

— O, păi, înțelegi. Orice poveste are două variante, nu?

Până la Peter Lake a făcut aproape o oră cu mașina, înapoi către Grand Rapids. Ajungând în tabără, care arăta ca un parc de rable și era cu atât mai puțin fermecătoare în soarele amiezii, Walter a zărit un bătrân burtos care stătea ghemuit lângă un cort roșu plin de noroi și curăța de solzi niște pești pe o foaie de ziar. Doar după ce a trecut de el și-a dat seama, după asemănarea cu tatăl său, că acela era Mitch. A parcat camioneta lângă un plop, ca să prindă puțină umbră, și s-a întrebat ce căuta acolo. Nu era pregătit să-i ofere lui Mitch casa de lângă Lacul fără nume; se gândea că el și Lalitha ar putea locui acolo un anotimp sau două pe viitor. Dar voia să-i semene mai mult Lalithei, să fie mai neînfricat și mai generos, și deși își dădea seama că poate ar fi fost mai bine să-l lase pe Mitch în pace, a tras aer adânc în piept și a pornit-o pe jos înspre cortul cel roșu.

— Mitch, a spus el.

Mitch curăța solzii unui pește de vreo douăzeci de centimetri și nu și-a ridicat privirea.

— Mda?

— Sunt Walter. Fratele tău.

Atunci și-a ridicat privirea, cu un rânjet instinctiv, care s-a schimbat într-un zâmbet adevărat. Își pierduse frumusețea sau, mai exact, aceasta se diminuase până ajunsese o mică oază facială în deșertul unei buhăieli arse de soare.

— Sfinte Sisoe, a spus el. Micul Walter! Ce faci aici?

— Am trecut să te văd.

Mitch și-a șters mâinile pe pantalonii săi foarte murdari și i-a întins mâna lui Walter. Era o mână fleșcăită, iar Walter a strâns-o cu putere.

— Mda, sigur, grozav, a spus Mitch pe un ton neutru. Tocmai voiam să desfac o bere. Vrei o bere? Sau ești încă abstinent?

— O să beau o bere, răspunse Walter.

Și-a dat seama că ar fi fost frumos și în spiritul Lalithei să fi adus un bax de șase cutii și apoi s-a gândit că ar fi la fel de frumos să-l lase pe Mitch să se arate generos. Nu știa cum era cel mai bine. Mitch a traversat tabăra până la un frigider enorm și s-a întors cu două cutii de PBR[1].

— Mda, a spus el, am văzut camioneta aia trecând în sus și m-am întrebat ce fel de hipioți s-or muta pe aici. Ești hippy acum?

— Nu chiar.

În timp ce muștele și viespile se ospătau cu mațele rămase de la curățatul peștelui, treabă pe care Mitch o lăsase baltă, cei doi s-au așezat pe o pereche de scăunele extensibile vechi, făcute din lemn și pânză pătată de mucegai, care aparținuseră tatălui lor. Walter a recunoscut și alte ustensile la fel de vechi împrăștiate prin jur. Mitch, asemenea tatălui lor, era un mare povestitor și, pe măsură ce-l punea pe Walter la curent cu modul lui prezent de trai, litania fracturilor păcătoase, a durerilor de spate, a accidentelor de mașină și a divergențelor domestice ireconciliabile care duseseră la acest trai, Walter a fost izbit de cât de diferit era fratele lui ca bețiv, față de cum fusese tatăl lor. Alcoolul sau trecerea timpului păreau să fi șters orice amintire

1. Pabst Blue Ribbon, marcă de bere americană.

a dușmăniei dintre el și Walter. Nu arăta nici o urmă de simț de răspundere și, prin urmare, nu era nici în defensivă, nici nu-i purta resentimente. Era o zi însorită, iar el își făcea treaba. Bea mult, dar fără grabă; după-amiaza era lungă.

— Așadar cum îți câștigi banii? l-a întrebat Walter. Muncești?

Mitch s-a aplecat oarecum șovăielnic și a deschis o cutie de unelte în care era un teanc mic de bancnote și poate cincizeci de dolari mărunțiș.

— Banca mea, a spus el. Am câștigat destul ca să-mi ajungă cât ține vremea bună. Am avut o slujbă de paznic de noapte în Aitkin, iarna trecută.

— Și ce-o să faci când or să se termine?

— O să găsesc ceva. Îmi port singur de grijă.

— Îți faci griji din pricina copiilor?

— Mda, îmi fac griji uneori. Dar au mame bune care știu mai bine cum să le poarte de grijă. Eu nu le sunt de ajutor. Mi-am dat seama de asta în cele din urmă. Eu nu mă pricep decât să-mi port mie de grijă.

— Ești un om liber.

— Chiar așa sunt.

Au tăcut amândoi. Se stârnise o adiere ușoară care arunca un milion de diamante peste suprafața Lacului Peter. Pe malul îndepărtat, câțiva pescari trândăveau în bărci din aluminiu cu vâsle. Undeva mai aproape, un corb cloncănea, și un alt ocupant al taberei tăia lemne. Walter își petrecuse zilele în aer liber toată vara, multe dintre ele în locuri mult mai îndepărtate și mai tulburătoare decât acesta, dar în nici un moment nu se simțise mai departe de lucrurile care alcătuiau viața sa decât se simțea în acel moment. De copiii lui, de munca lui, de ideile lui, de femeile pe care le iubea. Știa că pe fratele lui nu-l interesa viața lui – era departe de a fi interesat de ceva anume –, iar el nu simțea nici o dorință de a vorbi despre ea. De a-l supune la așa ceva. Dar chiar în momentul când i-a sunat telefonul, afișându-i un număr necunoscut din Virginia de Vest, se gândea la cât de norocoasă și binecuvântată fusese viața lui.

S-AU COMIS GREȘELI
(CONCLUZII)
Un fel de scrisoare către cititor
de Patty Berglund

Capitolul 4: Șase ani

Autobiografa, grijulie față de cititorul ei și de pierderea pe care acesta a suferit-o, și conștientă de faptul că un anumit fel de voce narativă ar face mai bine să tacă în fața tristeții tot mai adânci a vieții, a încercat din greu să scrie toate aceste pagini la persoana întâi și a doua. Dar pare condamnată, din păcate, ca scriitoare, să fie una din acele sportive băiețoase care se referă la ele însele la persoana a treia. Deși crede că s-a schimbat în mod sincer și că se descurcă infinit mai bine decât în vremurile de demult, și este prin urmare demnă de a fi ascultată din nou, încă nu se poate hotărî să renunțe la vocea pe care a descoperit-o atunci când nu avea nimic de care să se agațe, chiar dacă asta înseamnă ca cititorul ei să arunce acest manuscris drept în vechiul coș de gunoi, din timpul facultății la Macalester.

Autobiografa începe prin a recunoaște că șase ani este o tăcere îndelungată. La început, când a plecat din Washington, Patty a simțit că tăcerea era cel mai bun lucru pe care-l putea face, și pentru ea, și pentru Walter. Știa cât de furios fusese când a aflat că s-a dus să locuiască împreună cu Richard. Știa că el trăsese concluzia că nu avea nici o considerație pentru sentimentele lui și că mințise cu siguranță sau se păcălise pe sine atunci când insistase că-l iubea pe el, și nu pe prietenul lui. Dar să se consemneze: înainte de a merge în Jersey City, a petrecut într-adevăr o noapte singură într-un

hotel Marriott din D.C., numărând somniferele puternice pe care le adusese cu ea și examinând punguța de plastic pe care se presupune că oaspeții hotelului o introduc în gălețile cu gheață. Și e ușor să spui: „Da, dar de fapt nu s-a sinucis, nu-i așa?“ și să-ți imaginezi că doar dramatiza lucrurile, își plângea de milă și se păcălea singură și alte astfel de acțiuni periculoase îndreptate asupra propriei persoane. Autobiografa susține totuși că Patty a fost într-o situație disperată în noaptea aceea, mai disperată ca niciodată, și că a trebuit să se forțeze să se gândească la copii. Nivelul durerii ei, deși poate nu mai mare decât cel al lui Walter, era într-adevăr deosebit de mare. Iar Richard era persoana care o adusese în această situație. Richard era singura persoană care putea înțelege lucrul acesta, singura persoană în fața căreia nu se gândea că va muri de rușine dacă ar vedea-o, singura persoană care cu siguranță încă o mai dorea. Îi distrusese viața lui Walter și, în privința asta, nu mai putea face nimic, prin urmare s-a gândit ea, ar fi putut încerca măcar să și-o salveze pe a ei.

Dar totodată, sincer vorbind, era furioasă pe Walter. Oricât de dureros fusese pentru el să citească acele pagini din autobiografia ei, încă mai credea că el comisese o nedreptate dând-o afară din casă. Credea că exagerase și o nedreptățise și că se mințea pe el însuși spunându-și cât de tare voia să scape de ea și să rămână cu fata lui. Iar furia lui Patty izvora din gelozie, pentru că fata chiar îl iubea pe Walter, în vreme ce Richard nu era genul de persoană care să poată iubi cu adevărat pe cineva (cu excepția, până la un anumit punct înduioșător, a lui Walter). Deși Walter fără îndoială că nu vedea lucrurile în felul acesta, Patty se simțea îndreptățită să se ducă în Jersey City pentru o astfel de consolare, răzbunare și recuperare a respectului de sine, pe care amorul cu un muzician egoist le putea oferi.

Autobiografa va sări peste amănuntele din lunile în care Patty a locuit în Jersey City, recunoscând doar faptul că scărpinatul acelei vechi mâncărimi

nu s-a petrecut fără niște plăceri intense, chiar dacă de scurtă durată, și făcând doar observația că își dorise să fi făcut lucrul acesta când avea douăzeci și unu de ani și Richard se muta la New York și să se fi întors abia după aceea în Minnesota, la sfârșitul verii, ca să vadă dacă Walter o mai dorea încă. Pentru că mai trebuie menționat un lucru: în Jersey City nu a făcut sex nici măcar o dată fără să se gândească la ultima oară când se culcase cu soțul ei, pe podeaua camerei ei din Georgetown. Deși Walter și-i imagina fără îndoială pe Patty și pe Richard ca pe niște monștri de indiferență față de sentimentele lui, ei n-au putut de fapt să scape niciodată de prezența lui. De exemplu, în privința respectării promisiunii lui Richard de a-l ajuta pe Walter în inițiativa lui legată de suprapopulație, ei au considerat de la sine înțeles că Richard trebuia pur și simplu s-o facă. Și nu din vinovăție, ci din dragoste și admirație. Lucru care, având în vedere cât de mult îl costa pe Richard să pretindă în fața unor muzicieni și mai faimoși decât el că-i păsa de creșterea excesivă a populației pe glob, ar fi trebuit să-i spună ceva lui Walter. Adevărul este că nici o relație între Patty și Richard nu avea să dureze vreodată, pentru că nu se puteau abține să nu fie dezamăgiți unul de celălalt, pentru că nici unul nu i se părea celuilalt la fel de demn de a fi iubit cum era Walter pentru amândoi. De fiecare dată când Patty rămânea închisă în ea după o partidă de sex, se cufunda în tristețe și singurătate, pentru că Richard avea să fie întotdeauna Richard, în timp ce cu Walter existase întotdeauna posibilitatea, oricât de firavă, și oricât de lentă în desfășurare, ca povestea lor să se schimbe și să devină mai profundă. Atunci când Patty a aflat de la copii de discursul cel nebunesc pe care-l ținuse în Virginia de Vest, a înnebunit cu totul de disperare. Părea că Walter nu avusese nevoie decât să scape de ea pentru a deveni o persoană mai liberă. Vechea lor teorie – că el o iubea și avea nevoie de ea, mai mult decât îl iubea și avea nevoie ea de el – fusese exact pe dos. Iar acum își pierduse dragostea vieții ei.

Apoi a urmat vestea groaznică a morții Lalithei, iar Patty a simțit o mulțime de lucruri în același timp: o mare tristețe și milă față de Walter, o mare vină pentru dățile numeroase când își dorise ca Lalitha să moară, o frică bruscă la gândul propriei ei morți, o străfulgerare de moment a speranței egoiste cum că Walter ar putea-o primi înapoi, și apoi un mare regret înnebunitor că venise la Richard și, prin urmare, făcuse astfel încât Walter să n-o mai primească niciodată înapoi. Atâta vreme cât Lalitha era în viață, existase o șansă ca Walter să se plictisească de ea, dar din moment ce murise, nu mai exista nici o speranță pentru Patty. Faptul că o urâse pe fată, fără să facă nici un secret din asta, îi lua orice drept de a-l consola acum pe Walter și știa că nu putea să pară decât monstruoasă dac-ar fi folosit această ocazie tristă pentru a încerca să-și croiască drum înapoi în viața lui. A încercat multe zile să compună un bilet de condoleanțe pe măsura durerii lui, dar hăul dintre puritatea sentimentelor lui și impuritatea propriilor ei sentimente era de netrecut. Cel mai bun lucru pe care l-a putut face a fost să-și transmită durerea la mâna a doua, prin Jessica, și să spere că Walter avea să creadă că dorința de a-l consola exista în ea și că el ar putea să înțeleagă, prin faptul că nu-i trimisese condoleanțe, că nu mai putea să-i comunice niciodată nimic altceva. De aici urmaseră, din partea ei, acești șase ani de tăcere.

Autobiografa își dorește să poată spune că Patty l-a părăsit pe Richard imediat după moartea Lalithei, dar de fapt, ea a mai rămas cu el încă trei luni. (Nimeni nu o va considera niciodată un exemplu de hotărâre și demnitate.) Știa, în primul rând, că avea să treacă o vreme îndelungată, poate o vecie, înainte să mai vrea cineva, de care să-i placă cu adevărat, să se culce cu ea. Iar Richard, în felul lui viguros, chiar dacă neconvingător, făcea tot posibilul să fie un Bărbat Bun, acum când ea îl pierduse pe Walter. Nu îl iubea pe Richard prea mult, dar îl iubea într-o oarecare măsură pentru acest efort (deși chiar și

aici, la drept vorbind, îl iubea de fapt pe Walter, pentru că Walter fusese cel care-i băgase în cap lui Richard ideea de a fi Bărbatul cel Bun). Se așeza bărbătește la mesele pe care ea i le gătea, se forța să rămână acasă și să se uite la casete video alături de ea, îi suporta desele izbucniri emoționale, dar era întotdeauna conștientă de cât de nepotrivit se întâmplase ca sosirea ei să coincidă cu reaprinderea pasiunii lui pentru muzică – cu nevoia lui de a sta toată noaptea prin oraș împreună cu colegii lui de trupă sau singur în dormitorul lui sau în dormitoarele altor numeroase fete – și, deși, teoretic, ea-i respecta aceste nevoi, nu se putea abține să nu aibă propriile ei nevoi, cum ar fi nevoia de a nu simți la el mirosul altor fete. Ca să mai lipsească și să câștige niște bani, seara lucra ca barmaniță, făcând exact acele cafele pe care altădată le batjocorise. Acasă se chinuia din răsputeri să fie amuzantă și plăcută, să nu fie o pacoste, dar nu după mult timp situația ei a devenit una de coșmar, iar autobiografa, care probabil că deja a spus mult mai multe despre aceste lucruri decât ar dori cititorul ei să afle, îl va scuti de scenele de gelozie meschină, reproșuri reciproce și dezamăgire pe față, care au condus la despărțirea ei de Richard în termeni nu foarte buni. Autobiografa își amintește încercările țării sale de a ieși din Vietnam, care au sfârșit prin faptul că prietenii noștri vietnamezi au fost azvârliți de pe acoperișul clădirii ambasadei, împinși departe de elicopterele care-și luau zborul și lăsați în urmă să fie masacrați sau brutalizați ca prizonieri. Dar asta este într-adevăr tot ceea ce poate să spună despre Richard, cu excepția unei singure observații scurte, spre finalul acestui manuscris.

În ultimii cinci ani, Patty a locuit în Brooklyn și a lucrat ca asistenta unui profesor într-o școală particulară, ajutându-i pe școlarii din clasa întâi să-și îmbunătățească aptitudinile de comunicare și antrenându-i la fotbal și la baschet atunci când ajungeau în ciclul gimnazial. Felul în care și-a găsit această slujbă groaznic de prost plătită, dar altminteri aproape ideală, a fost următorul:

După ce l-a părăsit pe Richard, a plecat să locuiască cu prietena ei Cathy în Wisconsin și se întâmpla ca partenera lui Cathy, Donna, să fi născut două gemene cu doi ani înainte. Între slujba lui Cathy ca avocat și cea a lui Donna, într-un adăpost pentru femei, cele două câștigau laolaltă un salariu decent și dormeau somnul decent al unei singure persoane. Așa că Patty și-a oferit serviciile de dădacă cu normă-ntreagă și s-a îndrăgostit instantaneu de micuțele aflate în grija ei. Numele lor sunt Natașa și Selena și sunt niște fete nemaipomenite, neobișnuite. Păreau să fi fost născute cu un simț victorian al comportamentului infantil – până și țipetele lor, atunci când se simțeau obligate să țipe, erau precedate de un moment sau două de reflecție judicioasă. Fetele erau în primul rând concentrate una asupra celeilalte, bineînțeles, întotdeauna urmărindu-se cu privirea una pe cealaltă, consultându-se reciproc, învățând una de la cealaltă, comparându-și jucăriile și mesele la cină cu un viu interes, însă rareori cu rivalitate sau invidie; păreau să aibă o *înțelepciune* comună. Atunci când Patty îi vorbea uneia, cealaltă asculta și ea cu o atenție plină de respect, fără a se lăsa intimidată. Neavând decât doi ani, trebuiau să fie constant supravegheate, dar Patty chiar nu se plictisea niciodată să facă asta. Adevărul era – și o făcea să se simtă mai bine amintindu-și lucrul acesta – că se pricepea de minune să aibă grijă de copiii mici, oricât de groaznică ar fi fost atunci când venea vorba de adolescenți. Avea o plăcere deosebită în a observa miracolul dobândirii însușirilor motorii, formării limbajului, socializării, dezvoltării personalității, progresului, câteodată vizibil de la o zi la alta, și inocența comicului lor, claritatea nevoilor lor, și încrederea supremă pe care o aveau în ea. Autobiografa nu are cuvinte pentru a descrie caracterul concret al încântării ei și a înțeles că singurul lucru pe care nu-l greșise în ceea ce o privea, a fost acela de a-și dori să fie mamă.

Ar fi putut rămâne mai mult timp în Wisconsin dacă tatăl ei nu s-ar fi îmbolnăvit. Cititorul a aflat

fără îndoială despre cancerul lui Ray, despre brusca agresivitate a instalării lui și rapiditatea evoluției. Cathy, care era ea însăși foarte înțeleaptă, a îndemnat-o pe Patty să meargă acasă în Westchester înainte să fie prea târziu. Patty a plecat cu multă teamă și neliniște și a descoperit casa copilăriei ei prea puțin schimbată față de ultima dată când pusese piciorul în ea. Cutiile cu materialele învechite de la campanii erau încă și mai numeroase, mucegaiul din subsol, în strat încă și mai gros, vrafurile de cărți recomandate de *The Times* ale lui Ray, încă și mai înalte și înclinate, dosarele lui Joyce cu rețete neîncercate din secțiunea gastronomică a ziarului *The Times*, încă și mai gros, teancurile de ziare de duminică necitite, încă și mai îngălbenite, coșurile cu materiale reciclabile, încă și mai pline, rezultatele încercărilor optimiste ale lui Joyce de a fi o grădinăreasă iscusită, și mai alandala sau năpădite de buruieni, liberalismul reflexiv al perspectivei ei asupra lumii, încă și mai rupt de realitate, stânjeneala ei în prezența fiicei celei mari, încă și mai pronunțată, iar veselia falsă a lui Ray, încă și mai confuză. Lucrul cel serios de care Ray râdea acum fără pic de respect era propria lui moarte iminentă. Corpul lui, spre deosebire de orice altceva, era mult schimbat. Slăbise, avea ochii înfundați în orbite și era palid. În momentul când a sosit Patty încă se mai ducea la birou pentru câteva ore dimineața, dar acest lucru nu a mai durat decât o săptămână. Văzându-l atât de bolnav, Patty a început să-și reproșeze răceala ei îndelungată față de el, refuzul ei copilăresc de a-l ierta.

Asta nu însemna, bineînțeles, că Ray nu era tot Ray. Ori de câte ori Patty îl îmbrățișa, el o mângâia o secundă și apoi își retrăgea brațele agitându-și-le în aer, ca și când nu putea nici să-i întoarcă îmbrățișarea, nici s-o împingă mai încolo. Pentru a le abate atenția de la el, căuta alte lucruri de care să facă haz – cariera lui Abigail ca artistă, religiozitatea nurorii lui (despre asta ceva mai târziu), participarea soției sale la „gluma“ de guvern a statului New

York, și ocupațiile profesionale ale lui Walter despre care citise în *The Times.*

— Se pare că soțul tău s-a amestecat cu o grămadă de *escroci*, i-a spus el într-o zi. Ca și când ar fi și el un mic escroc.

— Evident că el nu este escroc, zise Patty.

— Așa a spus și Nixon. Îmi amintesc discursul acela ca și când ar fi fost ieri. Președintele Statelor Unite care asigura națiunea că el nu este *escroc.* Acel cuvânt, „escroc". Nu mă mai puteam opri din râs. „Nu sunt un escroc." Ce amuzant.

— Eu nu am citit articolul despre Walter, dar Joey spune că e total nedrept.

— Ei, Joey e copilul tău cel republican, nu i așa?

— E cu siguranță mai conservator decât suntem noi.

— Abigail ne-a povestit că a trebuit practic să-și ardă toate cearșafurile după ce el și prietena lui au stat în apartamentul ei. Pete peste tot, se pare. Și pe tapițerie.

— Ray, Ray, nu vreau să aud despre toate astea! Încearcă să-ți amintești că eu nu sunt ca Abigail.

— Ha. Nu mă puteam abține să nu mă gândesc, când am citit articolul, despre seara în care Walter s-a înflăcărat atât de tare în legătură cu Clubul de la Roma. Întotdeauna a fost puțin ciudat. Asta a fost impresia mea. Acum pot s-o spun, nu-i așa?

— De ce, pentru că ne-am despărțit?

— Mda, și de-asta. Dar mă gândeam, dacă tot nu am să mai trăiesc prea mult, aș putea să spun ceea ce cred.

— *Întotdeauna* ai spus ceea ce-ai crezut. Până-n pânzele albe.

Ray a zâmbit la vreun gând inspirat de aceste cuvinte.

— Nu întotdeauna, Patty. Mai rar decât ți-ar veni să crezi, de fapt.

— Numește un singur lucru pe care ai vrut vreodată să-l spui și nu ai făcut-o.

— Nu m-am priceput niciodată să-mi exprim afecțiunea. Știu că ți-a fost greu din cauza asta.

Probabil ție ți-a fost cel mai greu. Tu ai luat întotdeauna totul în serios, în comparație cu ceilalți. Și apoi ai avut ghinionul acela groaznic în liceu.

— Am avut un ghinion teribil cu felul cum ați gestionat voi toată situația.

La aceste cuvinte, Ray a ridicat o mână într-un gest de avertizare, ca și când ar fi vrut să oprească alte cuvinte necugetate.

— Patty, spuse el.

— Ei, așa a fost!

— Patty, doar că – doar că... Cu toții facem greșeli. Ceea ce vreau să spun este căăă... hm. Că țin la tine. Te iubesc mult. Doar că mi-e greu s-o arăt.

— Atunci, ghinionul meu, bănuiesc.

— Încerc să fiu serios, Patty. Încerc să-ți spun ceva.

— Știu, tati, zise ea, izbucnind în lacrimi oarecum amare. Iar el a mângâiat-o din nou, așezându-și mâna pe umărul ei și apoi retrăgându-și-o nehotărât, lăsând-o șovăitor să plutească pe deasupra ei; iar ea și-a dat seama, în sfârșit, că el nu putea fi altfel.

În perioada în care trăgea să moară, și o asistentă angajată de ei venea și pleca, iar Joyce, cerându-și scuze stângace, se ducea foarte des la Albany pentru niște voturi „importante", Patty a dormit în patul ei din copilărie, a recitit cărțile preferate ale copilăriei ei și s-a luptat cu dezordinea din casă, fără să se mai sinchisească să ceară permisiunea de a arunca revistele din anii '90 și cutiile cu materiale din timpul campaniei Dukakis. Era sezonul cataloagelor de semințe pentru flori, iar ea și Joyce, recunoscătoare, s-au agățat amândouă de pasiunea sporadică a lui Joyce pentru grădinărit, ceea ce le-a oferit un punct de interes comun despre care să discute, în loc de nici unul. Cu toate astea, Patty stătea cu tatăl ei cât mai mult posibil, îl ținea de mână și își îngăduia să-l iubească. Putea aproape să simtă fizic cum organele ei emoționale se rearanjau, scoțându-i mila de sine la iveală în cele din urmă, în toată obscenitatea ei, ca o excrescență

roșie-purpurie a corpului ei, care trebuia să fie extirpată. Petrecându-și atât de mult timp cu tatăl ei și ascultându-l cum făcea haz de orice, deși din ce în ce mai fără vlagă în fiecare zi, a fost tulburată să-și dea seama cât de mult îi semăna, și de ce propriii ei copii nu erau mai amuzați de capacitatea ei de a-i amuza, și de ce ar fi fost mai bine să se fi străduit să-și vadă mai des părinții în perioada critică a carierei ei de părinte, ca să înțeleagă mai bine răspunsul pe care-l primea din partea copiilor ei. Visul ei de a-și crea o viață nouă, cu totul de la zero, în întregime independentă, nu fusese decât atât: un vis. Era fiica tatălui ei. Nici el, nici ea nu voiseră niciodată cu adevărat să crească, iar acum lucrau împreună la lucrul acesta. Nu are rost să negăm că Patty, care va rămâne întotdeauna competitivă, se bucura de faptul că era mai puțin stânjenită de boala lui, mai puțin înspăimântată, decât erau surorile ei. Ca fată, voia să creadă că pe ea o iubea mai mult decât orice altceva, iar acum, când îi strângea mâna în mâinile ei, încercând să-l ajute să străbată distanțele durerii pe care nici măcar morfina nu putea decât să le scurteze – nu le mai putea face să dispară – acest lucru a devenit un adevăr, împrejurările l-au făcut să fie adevărat, iar asta pe Patty a schimbat-o.

În timpul serviciului funerar, care s-a ținut în biserica unitariană din Hastings, și-a adus aminte de înmormântarea tatălui lui Walter. Și aici, lumea a venit în număr impresionant – pe puțin cinci sute de oameni. Se părea că fiecare avocat, judecător și procuror fost sau actual din Westchester era acolo, iar cei care l-au elogiat pe Ray au spus cu toții același lucru: că fusese nu numai cel mai abil avocat pe care-l cunoscuseră vreodată, dar și cel mai bun, mai harnic și mai cinstit. Dimensiunea impresionantă a reputației sale profesionale o amețea pe Patty și a fost o revelație pentru Jessica, aflată alături de ea; Patty putea deja să anticipeze (cu multă exactitate, după cum s-a dovedit) reproșurile pe care Jessica avea să i le facă, după aceea, și pe

bună dreptate, pentru că îi refuzase o relație adevărată cu bunicul ei. Abigail s-a urcat la pupitru și a vorbit în numele familiei, a încercat să fie amuzantă și a sfârșit prin a fi deplasată și egocentrică, și apoi a mai îndreptat un pic lucrurile izbucnind în hohote de durere.

De-abia când cei din familie s-au îndreptat în șir spre ieșire, la sfârșitul slujbei, Patty a văzut diversitatea de oameni mai puțin privilegiați care umpleau rândurile din spate ale stranei, mai mult de o sută în total, majoritatea dintre ei hispanici sau aparținând altor minorități etnice, de toate formele și mărimile, purtând costume și rochii care păreau a fi cele mai bune pe care le aveau, și așezați cu demnitatea răbdătoare a oamenilor care aveau o experiență mai regulată în privința înmormântărilor decât ea. Aceștia fuseseră foștii clienți din oficiu ai lui Ray sau familiile acelor clienți. În timpul recepției, unul câte unul, aceștia s-au prezentat diverșilor membri ai familiei Emerson, inclusiv lui Patty, și le-au luat mâinile în mâinile lor, i-au privit în ochi și au menționat pe scurt binele pe care Ray îl făcuse pentru ei. Viețile pe care le salvase, nedreptățile pe care le evitase, bunătatea pe care o arătase. Patty nu era *cu totul* impresionată de toate astea (știa prea bine, de acasă, ce însemna să faci bine lumii), dar era destul de mult impresionată și nu se putea abține să nu se gândească la Walter. Acum regreta amarnic greutățile pe care i le făcuse în timpul cruciadelor lui în ajutorul altor specii; înțelegea că făcuse totul din invidie – invidie pentru păsările lui pentru că erau atât de demne de a fi iubite de el, și invidie pentru Walter, pentru capacitatea lui de a le iubi. Își dorea să poată merge acum la el, cât timp era în viață, și să i-o spună simplu: „Te ador pentru bunătatea ta".

Un lucru pe care s-a trezit în curând apreciindu-l în mod deosebit la Walter a fost indiferența lui față de bani. De mic copil, fusese destul de norocoasă încât să-și dezvolte propria indiferență și, așa cum se întâmplă oamenilor norocoși, fusese

recompensată cu norocul și mai mare de a se căsători cu Walter, de a cărui lipsă de lăcomie se bucurase fără să se gândească prea mult la acest lucru sau fără să se simtă recunoscătoare, până la moartea lui Ray, când s-a cufundat în coșmarul problemelor financiare ale familiei ei. Cei din familia Emerson, așa cum Walter îi spusese lui Patty de multe ori, erau reprezentanții unei economii de criză. Deși el o spusese în sens metaforic (adică emoțional), câteodată înțelegea și ea că avea dreptate, dar cum crescuse ca o străină și se sustrăsese din competiția familiei pentru obținerea resurselor, i-a luat un timp îndelungat să aprecieze faptul că averea de-a pururi iminentă și de-a pururi nefolosită a părinților lui Ray – *artificialitatea* crizei – stătea la baza problemelor familiei. Nu a apreciat acest lucru la adevărata măsură până când nu a prins-o pe Joyce, în zilele care au urmat înmormântării lui Ray, și i-a smuls povestea proprietății familiei Emerson din New Jersey, aflând de impasul în care se afla Joyce acum.

Situația se prezenta astfel: ca soție moștenitoare a lui Ray, Joyce era acum posesoarea proprietății familiei, care-i revenise lui Ray după moartea lui August, cu șase ani mai înainte. Ray reușise să facă haz și să ignore rugămințile surorilor lui Patty, Abigail și Veronica, de a „se ocupa" de proprietate (adică de a o vinde și a le da partea lor de bani), dar acum că el murise, Joyce *nu* avea forța de a rezista acestei presiuni. Din nefericire, însă, avea și ea aceleași motive pe care le avusese și Ray ca să nu se „ocupe" de proprietate, lăsând la o parte propriile atașamente sentimentale. Dacă scotea pe piață proprietatea, cei doi frați ai lui Ray puteau face o presiune morală puternică pentru a obține niște sume considerabile din banii scoși din vânzare. De asemenea, casa cea veche din piatră era în prezent ocupată de Edgar, fratele lui Patty, de soția acestuia, Galina, și de cei în-curând-patru copii ai lor, și era iremediabil marcată de cicatricile veșnicelor „renovări" după ureche ale lui Edgar, care, din

moment ce Edgar nu avea slujbă, și nici economii, dar și multe guri de hrănit, nu avansaseră până atunci dincolo de mici demolări făcute la întâmplare. De asemenea, Edgar și Galina amenințau că dacă Joyce îi dădea afară, aveau să se mute într-o așezare de pe coasta de vest a Israelului, luând cu ei singurii nepoți din viața lui Joyce, ca să trăiască din mila unei fundații cu sediul în Miami al cărui sionism fățiș o făcea pe Joyce să se simtă deosebit de neplăcut.

Joyce intrase de bunăvoie într-un coșmar, bineînțeles. Fusese atrasă, pe vremea când era la facultate, de noblețea, de averea familiei și de idealismul social ale lui Ray. Nu avea habar în ce anume se lăsa antrenată, ce preț avea să sfârșească plătind deceniile de excentricități dezgustătoare, jocuri financiare copilărești și lipsa de respect tiranică a lui August. Ea, evreica săracă din Brooklyn, urma să călătorească în curând, pe gologanii neamului Emerson, spre Egipt, Tibet și Machu Picchu; sau să ia cina împreună cu Dag Hammarskjöld[1] și Adam Clayton Powell[2]. Ca atât de mulți alți oameni care devin politicieni, Joyce nu era o persoană completă; era chiar mai puțin completă decât Patty. Avea nevoie să se simtă *extraordinară* și, devenind o Emerson, și-a consolidat sentimentul că așa și era, iar atunci când a început să aibă copii a avut nevoie să simtă că și ei, la rândul lor, erau extraordinari, ca să compenseze lipsa din miezul ființei ei. De aici se trăgea refrenul copilăriei lui Patty: noi nu suntem ca alte familii. Alte familii au asigurare, dar tati nu crede în asigurare. Copiii altor familii muncesc după școală, dar noi preferăm să vă lăsăm să vă explorați talentele extraordinare și să vă urmăriți visele. Alte familii trebuie să-și facă griji în privința banilor pentru situații de urgență, dar banii bunicului sunt o garanție că noi nu trebuie să ne facem griji. Alți

1. Diplomat și economist suedez (1905-1961), al doilea secretar general al Națiunilor Unite.
2. Pastor și politician american (1908-1972).

oameni trebuie să fie realiști, să-și construiască niște cariere și să economisească pentru viitor, dar în ciuda tuturor donațiilor caritabile ale bunicului, tot mai rămâne o oală plină cu aur pusă deoparte pentru voi.

După ce transmisese toate mesajele acestea de-a lungul anilor, și după ce permisese ca viețile copiilor ei să fie deformate de ele, Joyce se simțea acum, așa după cum i-a mărturisit lui Patty cu vocea ei tremurătoare, „speriată" și „puțin vinovată", în fața cererilor lui Abigail și Veronica de a lichida proprietatea. În trecut, vinovăția ei se manifestase subteran, prin transferuri neregulate, dar substanțiale, de numerar în conturile fiicelor ei, și prin faptul că se abținuse de la orice judecată atunci când, de exemplu, Abigail se grăbise la căpătâiul patului de spital al lui August într-o noapte târziu și scosese de la el un cec de 10 000 de dolari în ultimul moment (Patty auzise de șmecheria asta de la Galina și Edgar, care o considerau cu totul necinstită, dar care erau mai cu seamă ofticați, i se păruse ei, că nu le trecuse lor prin cap asemenea șmecherie), dar acum Patty simțea satisfacția interesantă de a observa vinovăția mamei sale, care fusese întotdeauna subînțeleasă în viziunile ei liberale aplicate propriilor copii, în mod evident.

— Nu știu ce am făcut eu și tati, spunea ea. Cred că am făcut ceva. Pentru că trei din cei patru copii ai noștri nu sunt tocmai pregătiți să... nu sunt tocmai pregătiți să, ei bine, să se întrețină singuri. Presupun că – oh, nu știu. Dar dacă Abigail îmi mai cere o singură dată să vând casa bunicului... Și bănuiesc... presupun că merit asta, într-un fel. Presupun că, în felul meu, sunt oarecum responsabilă.

— Pur și simplu trebuie s-o înfrunți, zise Patty. Ai dreptul de a nu te lăsa torturată de ea.

— Ceea ce nu înțeleg eu este cum *tu* te-ai dovedit a fi atât de diferită, atât de independentă, spuse Joyce. Cu siguranță nu pari a avea genul acesta de problemă. Adică, știu că ai probleme. Dar tu pari a fi... oarecum mai puternică.

Fără exagerare: această clipă s-a înscris în topul-zece al celor mai frumoase momente din viața lui Patty.

— Walter a fost un bun tată de familie, cugetă ea. Un om mare, pur și simplu. Asta a ajutat.

— Și copiii...? Sunt...?

— Îi seamănă lui Walter. Știu să muncească. Iar Joey aproape că este puștiul cel mai independent din America de Nord. Presupun că poate a moștenit o parte din asta de la mine.

— Mi-ar plăcea să-l văd mai mult... pe Joey, spuse Joyce. Sper... acum că lucrurile stau altfel... acum că ne-ai... Izbucni într-un râs ciudat, aspru și pe deplin sfios. Acum că ne-ai *iertat*, sper să-l pot cunoaște puțin.

— Sunt sigură că și lui i-ar plăcea. A început să-l intereseze moștenirea lui iudaică.

— Oh, păi, nu sunt deloc sigură că sunt persoana cea mai potrivită pentru a vorbi despre *asta*. Ar putea mai degrabă sta de vorbă cu – Edgar. Și Joyce a râs din nou într-un fel ciudat și timid.

De fapt Edgar nu devenise mai evreu, decât poate doar în sensul cel mai pasiv al cuvântului. Pe la începutul anilor '90, făcuse ceea ce orice posesor de doctorat în lingvistică ar fi putut să facă: să devină agent de bursă. Când a încetat să mai studieze structurile gramaticale ale Asiei răsăritene și s-a apucat să lucreze la bursă, a reușit să facă în termen scurt suficient de mulți bani cât să atragă și rețină atenția unei frumoase tinere rusoaice evreice, Galina. Imediat ce s-au căsătorit, materialismul rusesc al Galinei a început să iasă la iveală. L-a îmboldit pe Edgar să producă sume de bani din ce în ce mai mari și să le cheltuiască pe o vilă în Short Hills, New Jersey, și pe haine de blană, bijuterii costisitoare și alte articole bătătoare la ochi. Pentru scurt timp, conducându-și propria firmă, Edgar a cunoscut un succes atât de mare încât a apărut pe radarul bunicului său, în mod normal distant și tiranic, care, într-un moment de posibilă demență senilă timpurie, curând după moartea soției sale,

i-a permis, din lăcomie, lui Edgar să-i „renoveze“ colecția de acțiuni, vânzând acțiunile pe care le avea la companiile naționale de încredere și investind puternic în sud-estul Asiei. August și-a revizuit ultima dată testamentul și tutela averii în momentul în care acțiunile asiatice se cumulaseră în vârful unui balon de săpun, și părea absolut corect să-și lase toate investițiile fiilor mai tineri și proprietatea din New Jersey lui Ray. Dar Edgar nu putea fi de încredere în domeniul renovărilor. Balonul de săpun al acțiunilor asiatice s-a spart până la urmă, August a murit curând după aceea și cei doi unchi ai lui Patty nu au moștenit mai nimic, în timp ce proprietatea, datorită construirii noilor autostrăzi și a dezvoltării rapide a părții de nord-vest a orașului New Jersey, își dubla valoarea. Singurul mod în care Ray putea să țină în frâu pretențiile morale ale fraților săi era să rămână în posesia proprietății și să-i lase pe Edgar și Galina să locuiască acolo, ceea ce ei au fost fericiți să facă, după ce dăduseră faliment atunci când propriile investiții ale lui Edgar se duseseră pe apa sâmbetei. Asta a coincis cu momentul în care trăsătura evreiască a Galinei s-a făcut simțită. A îmbrățișat tradiția ortodoxă, și-a aruncat pilulele contraceptive, și a agravat situația financiară a ei și a lui Edgar făcând o mulțime de copii. Edgar nu avea mai multă pasiune pentru iudaism decât oricine altcineva din familie, dar era creația Galinei, cu atât mai mult după faliment, și a continuat să fie de acord cu ea. Și oh, cât o mai urau Abigail și Veronica pe Galina.

Aceasta era situația de care Patty a început să se ocupe în locul mamei sale. Ea era singura calificată să o facă, fiind singurul copil al lui Joyce care era dispus să muncească pentru a-și câștiga existența, și asta i-a stârnit un sentiment miraculos și bine-venit: acela că Joyce era norocoasă să aibă o fiică cum era ea. Patty a putut să se bucure de acest sentiment timp de câteva zile, înainte ca acesta să se închege în recunoașterea faptului că, în realitate, era atrasă din nou în vechile tipare urâte ale familiei

și că rivaliza din nou cu surorile ei. Era adevărat că deja simțise fiorii ambiției atunci când ajuta la îngrijirea lui Ray; dar nimeni nu-i pusese la îndoială dreptul de a se afla alături de el, iar conștiința ei fusese curată în privința motivelor ei. Totuși o singură seară petrecută alături de Abigail era suficientă pentru a face ca vechile fluide ale competitivității să-i curgă din nou prin vene.

În perioada în care trăise cu un bărbat foarte înalt în Jersey City, încercând să arate cât mai puțin ca o casnică între două vârste care o luase pe unde nu trebuia la barieră, Patty își cumpărase o pereche destul de șic de cizme cu tocuri foarte înalte și probabil că partea cea mai puțin drăguță din ea fusese cea care alesese să poarte cizmele acelea când a mers să-și vadă sora mai scundă. O domina pe Abigail, o domina așa cum un adult domină un copil, în timp ce mergeau de la apartamentul lui Abigail până la cafeneaua vecină pe care aceasta o frecventa regulat. Ca pentru a compensa statura ei scundă, Abigail a exagerat cu discursul de deschidere – lung de două ore – și i-a permis lui Patty să pună cap la cap o imagine destul de completă a vieții ei: bărbatul însurat, acum exclusiv cunoscut drept „cap sec", cu care își irosise cei mai buni doisprezece ani ai perioadei ei de maximă eligibilitate matrimonială, așteptând ca odraslele lui cap sec să termine liceul, așa încât el să poată să-și părăsească nevasta, ceea ce făcuse apoi, dar pentru o persoană mai tânără decât Abigail; genul de homosexuali-care-i-disprețuiau-pe-heterosexuali spre care se îndreptase pentru o tovărășie masculină mai plăcută; comunitatea impresionant de mare de actori, dramaturgi, comici și artiști fără locuri de muncă printre care ea, era în mod clar, un membru valoros și generos; cercul de prieteni care-și cumpărau prin rotație bilete la spectacolele și acțiunile de strângere de fonduri ale fiecăruia dintre ei, o mare parte din acești bani scurgându-se din surse precum cecurile lui Joyce; viața, nici strălucitoare, nici remarcabilă, dar cu toate astea admirabilă și esențială pentru

funcționarea New Yorkului, a celor boemi. Patty era în mod sincer încântată să vadă că Abigail își găsise un loc al ei în lume. De-abia după ce au pornit-o din nou înspre apartamentul ei pentru un „digestiv", iar Patty a atins subiectul Edgar și Galina, lucrurile au început să se strice.

— Ai fost deja la Kibbutz în New Jersey? a întrebat-o Abigail. Ai văzut *vaca lor de lapte*?

— Nu, mă duc mâine, răspunse Patty.

— Dacă ai noroc, poată că Galina o să uite să-i scoată zgarda și să-l elibereze pe Edgar înainte să vii tu, e o priveliște foarrrte frumoasă. Foarte bărbătească și religioasă. Poți să pui pariu că n-o să se sinchisească să spele balega vacii de pe podeaua din bucătărie.

În acest punct Patty și-a explicat propunerea, aceea ca Joyce să vândă proprietatea, să dea jumătate din câștig fraților lui Ray și să împartă restul între Abigail, Veronica, Edgar și ea însăși (adică Joyce, nu Patty, al cărei interes financiar era minim). Abigail a clătinat întruna din cap în timp ce Patty îi explica toate astea.

— Pentru început, a spus ea, nu ți-a povestit mama despre accidentul Galinei? A lovit cu mașina un *agent de circulație pentru școlari* pe trecerea de pietoni. Slavă Domnului că n-au fost copii, doar bătrânul în vesta lui portocalie. Atenția i-a fost distrasă de *vlăstarele* aflate pe bancheta din spate și a intrat direct în el. Asta s-a întâmplat acum doi ani și, bineînțeles, ea și Edgar au pierdut asigurarea mașinii pentru că așa sunt ei doi. Lăsând la o parte legea din New Jersey, lăsând la o parte faptul că până și tati avea asigurare la *mașină*, Edgar a considerat că nu era necesară, iar Galina, în ciuda faptului că trăise aici cincisprezece ani, spunea că totul era altfel în Rrrrussia, *habar nu avea* de asta. Asigurarea școlii i-a plătit agentului școlar, care acum practic nu mai poate să meargă, dar compania de asigurări a pus poprire pe toate bunurile lor, până la o sumă exorbitantă. Orice bani câștigă acum merg direct către compania de asigurări.

În mod interesant, Joyce nu-i pomenise lui Patty nimic din toate astea.

— Ei bine, probabil așa trebuie să se întâmple, spuse ea. Dacă omul este schilodit, la el ar trebui să ajungă toți banii. Corect?

— Asta înseamnă că tot or să fugă în Israel dacă nu mai au nici un ban. Ceea ce pe mine nu mă deranjează – *sayonara!* Dar noroc când îi vei spune asta mamei. Ei îi sunt mai dragi odraslele lor decât mie.

— Păi și de ce ar fi asta problema ta?

— Pentru că, răspunse Abigail, Edgar și Galina nu ar trebui să primească nimic, din moment ce s-au folosit de proprietate timp de șase ani și au distrus-o. Și pentru că banii oricum or să se irosească. Nu crezi că banii ar trebui să ajungă la oameni care pot să-i folosească cu adevărat?

— Se pare că agentul școlar i-ar putea folosi.

— El a fost despăgubit. Acum a mai rămas doar compania de asigurări și chiar și companiile de asigurări sunt asigurate în astfel de cazuri.

Patty s-a încruntat.

— Cât despre unchi, spuse Abigail, ghinionul lor. Ei au făcut cam la fel ca tine – au fugit. Nu s-au simțit obligați să suporte bășinile bunicului în fiecare vacanță cum am făcut noi. Tata a mers acolo practic în fiecare săptămână, toată viața lui, și a mâncat prăjiturelele alea Pecan Sandies vechi și grețoase ale bunicii. Cu siguranță nu-mi amintesc să-i fi văzut pe frații lui făcând asta.

— Și tu crezi că merităm să fim plătiți pentru asta.

— De ce nu? E mai bine decât să nu fim plătiți. Oricum, unchii nu au nevoie de bani. Ei se descurcă foarrrrrte bine și fără ei. Cât despre mine și Ronnie, pentru noi ar însemna mult.

— Oh, Abigail! izbucni Patty. Noi două n-o să ne înțelegem niciodată, nu-i așa?

Poate că surprinzând o notă de milă în vocea ei, Abigail a făcut o mutră prostească, răutăcioasă.

— Nu *eu* sunt cea care a plecat, spuse ea. Nu eu sunt aia cu nasul pe sus, care n-a mai știut de

glumă și s-a măritat cu domnul Supraom, Bunătatea Întruchipată, domnul Corectitudine și Iubitor Fanatic de Natură, din Minnesota, și care nici măcar nu s-a prefăcut că nu ne urăște. Crezi că te descurci atât de bine, crezi că ești superioară, și acum domnul Supraom Bunătatea Întruchipată te-a părăsit dintr-un motiv inexplicabil, care în mod evident nu are nimic de-a face cu calitățile tale personale remarcabile, și crezi că te poți întoarce să fii domnișoara Florence Nightingale, Ambasadoare a Bunăvoinței, Drăguță și Populară. E foarrrrte interesant.

Patty s-a asigurat că trage adânc aer în piept de câteva ori înainte de a răspunde.

— După cum spuneam, zise ea, nu cred că tu și cu mine ne vom înțelege vreodată.

— Singurul motiv pentru care trebuie s-o sun pe mama în fiecare zi, spuse Abigail, este acela că te afli tu acolo, încercând să strici totul. Voi înceta s-o mai bat la cap în clipa în care vei pleca și îți vei vedea de treburile tale. Ne-am înțeles?

— În ce sens nu este treaba mea?

— Ai spus-o tu însăți că nu-ți pasă de bani. Dacă vrei să iei o parte și să le-o dai unchilor noștri, bine. Dacă asta te ajută să te simți mai brează și mai corectă, bine. Dar nu ne spune *nouă* ce să facem.

— În regulă, spuse Patty, cred că am cam terminat aici. Doar că – pentru a fi sigură că înțeleg lucrul acesta – tu crezi că *luând* diverse lucruri de la Ray și Joyce le-ai făcut o favoare toată viața ta? Crezi că Ray le-a făcut o favoare părinților săi *luându-le lucruri*? Și că meriți să fii plătită pentru toate aceste mari favoruri?

Abigail s-a strâmbat încă o dată ciudat, părând să se gândească la toate astea.

— Da, la drept vorbind! zise ea. La drept vorbind, ai spus-o foarte bine. Asta este ceea ce cred. Și ți se pare atât de ciudat doar pentru că tu nu ai nimic de-a face cu toate astea. În acest moment nu faci parte din familie mai mult decât Galina. Pari încă să mai crezi că faci parte. Așa că de ce n-o lași pe

mama în pace să-și ia singură hotărârile? Nu vreau să vorbești nici cu Ronnie.

— De fapt nu-i treaba ta dacă vorbesc sau nu cu ea.

— Ba e treaba mea, iar eu îți zic s-o lași în pace. N-o să faci decât s-o zăpăcești.

— Vorbim despre persoana al cărei IQ este cam de o sută optzeci?

— Nu se simte prea bine de la moartea lui tati încoace și nu are rost să te duci s-o mai chinuiești. Mă *îndoiesc* că o să mă asculți, dar știu ce vorbesc, pentru că mi-am petrecut de o mie de ori mai mult timp alături de Ronnie decât tine. Încearcă să ai puțină considerație.

Vechiul domeniu, odinioară dichisit al familiei Emerson, atunci când Patty s-a dus acolo în dimineața următoare, arăta ca o combinație între ceva amintind de imaginile lui Walker Evans[1] și Rusia secolului XIX. O vacă stătea în mijlocul terenului de tenis, acum fără plasă, cu liniile de tușă din plastic rupte și îndoite. Edgar ara vechea pășune pentru cai cu un tractor mic, oprindu-se cam la fiecare cincizeci de picioare când tractorul se împotmolea în pământul primăvăratic îmbibat de ploaie. Purta o cămașă albă pătată de noroi și niște cizme de cauciuc pline de noroi uscat; se îngrășase mult și făcuse mușchi și îi amintea oarecum lui Patty de Pierre din *Război și pace*. A lăsat tractorul sever înclinat pe câmp și a pornit-o pășind cu greu prin noroi până la aleea unde parcase ea. I-a explicat că punea cartofi, mulți cartofi, în încercarea de a-și îndestula familia în anul următor. În mod curent, pentru că era primăvară și recolta și proviziile de vânat de anul trecut se terminaseră, familia se baza întru totul pe alimentele dăruite de Congregația Beit Midrash: pe terenul din fața hambarului se aflau cutii cu alimente conservate, cantități semnificative

1. Fotograf american, celebru pentru contribuția sa în cadrul proiectului Farm Security Administration (FSA) menit a ilustra și documenta Marea Criză din America.

de cereale uscate și recipiente minuscule cu mâncare pentru bebeluși. Unele din aceste cutiuțe erau desfăcute și parțial golite, dându-i lui Patty impresia că mâncarea stătuse afară de ceva timp fără să fie dusă în hambar.

Deși casa era o harababură de jucării și vase nespălate și mirosea într-adevăr vag a balegă, pastelul Renoir, schița lui Degas și pânza Monet încă mai atârnau în locul unde se aflaseră dintotdeauna. Galina, care era foarte gravidă și supraveghea întreaga scenă cu ochii indiferenți ai unui arendaș, i-a pus imediat în brațe lui Patty un bebeluș de un an, drăguț, călduț, adorabil, nu foarte curat. Patty o întâlnise pe Galina în ziua înmormântării lui Ray, dar nu prea vorbise cu ea. Era una din acele mame copleșite de treabă, cu totul absorbite de bebeluș, cu părul ciufulit, cu obrajii ofticoși, cu hainele în dezordine, descoperindu-și la întâmplare porțiuni ale trupului, dar în mod clar putea fi încă drăguță dacă și-ar fi luat câteva minute să se ocupe de acest aspect.

— Mulțumim că ai trecut să ne vezi, i-a spus ea. E un *chin* pentru noi să călătorim acum, să facem pregătirile pentru drum și așa mai departe.

Înainte să-și vadă de treburile ei, Patty a trebuit să se bucure de micuțul din brațele ei, să-și frece nasul de al lui, să-l facă să râdă. I-a trecut prin cap gândul nebunesc că ar putea să-l adopte, pentru a-i ușura pe Galina și Edgar de povara lor, și să înceapă o viață nouă. Ca și când ar fi ghicit asta, bebelușul și-a pus mânuțele pe chipul ei, trăgând-o vesel de față.

— Îi place de mătușa lui, spuse Galina. De mătușa mult timp pierdută, Patty.

Edgar a intrat și el prin ușa din spate, fără cizme, purtând niște șosete groase, gri, care erau și ele pline de noroi și găurite.

— Vrei niște cereale cu stafide sau altceva? întrebă el. Avem și niște Chex.

Patty a refuzat și s-a așezat la masa din bucătărie, cu nepotul pe genunchi. Ceilalți copii nu erau

mai puțin grozavi – cu ochii negri, curioși, îndrăzneți, fără să fie nepoliticoși – și înțelegea de ce Joyce îi îndrăgea atât de mult și nu voia ca ei să plece din țară. La urma urmei, după discuția urâtă cu Abigail, lui Patty îi venea greu să privească familia aceasta ca pe niște răufăcători. Păreau a fi, în schimb, ca niște copii rătăciți.

— Așadar, ia spuneți-mi cum vedeți voi viitorul, le-a zis ea.

Edgar, în mod clar obișnuit s-o lase pe Galina să vorbească în numele lui, a rămas să-și curețe bucățelele de noroi de pe șosete în timp ce ea i-a explicat că începeau să se descurce mai bine cu munca la fermă, că rabinul și sinagoga lor erau de mare ajutor, că Edgar era pe punctul de a obține autorizația de producător de vin cușer din viile bunicilor și că vânatul era uimitor.

— Vânat? întrebă Patty.

— Căprioare, răspunse Galina. Un număr incredibil de căprioare. Edgar, câte ai împușcat toamna trecută?

— Paisprezece, zise Edgar.

— Paisprezece pe proprietatea noastră! Și tot vin și vin, e nemaipomenit.

— Uite care-i treaba, spuse Patty, încercând să-și amintească dacă mâncatul căprioarelor era și asta ceva cușer, nu e tocmai proprietatea voastră. Într-un fel, acum e a lui Joyce. Și mă întrebam, din moment ce Edgar este atât de priceput la afaceri, oare n-ar fi mai bine să se întoarcă la treabă și să obțină un venit constant, adevărat, așa încât Joyce să-și poată lua propriile hotărâri legate de locul acesta?

Galina clătină vehement din cap.

— Există problema companiei de asigurări. Asigurările vor să-i ia tot ce câștigă, până la nu știu câte sute de mii de dolari.

— Da, ei bine, dar dacă Joyce ar putea vinde locul acesta, voi doi ați putea plăti asigurările, vreau să spun compania de asigurări, și apoi ați putea lua totul de la început.

— Omul acela este un escroc! spuse Galina aruncând scântei din priviri. Bănuiesc că ai auzit povestea? Agentul ăla de circulație este sută la sută escroc. De-abia l-am șters, de-abia l-am *atins*, și acum nu mai poate să meargă?

— Patty, spuse Edgar, vocea lui sunând uimitor de asemănătoare cu cea a lui Ray atunci când vorbea de sus, tu chiar nu înțelegi situația.

— Scuze – ce nu-i de înțeles?

— Tatăl tău a vrut ca ferma să rămână în familie, spuse Galina. Nu și-ar fi dorit să ajungă în buzunarele unor producători de spectacole dezgustători și obsceni care fac o așa-numită „artă" sau ale unor psihiatri de cinci sute de dolari care-i iau banii surorii tale mai mici fără s-o vindece vreodată. În felul acesta, vom avea întotdeauna ferma, unchii tăi vor uita de ea, și dacă vreodată va fi *într-adevăr* nevoie, în loc de așa-numita „artă" sau de psihiatrii șarlatani, Joyce poate oricând să vândă o parte din ea.

— Edgar? spuse Patty. Acesta-i și planul tău?

— Mda, teoretic.

— Păi, cred că e ceva foarte altruist din partea voastră. Să păstrați aprinsă flacăra dorințelor lui tata.

Galina s-a aplecat aproape de chipul lui Patty, ca pentru a o ajuta să înțeleagă.

— *Noi avem copii*, spuse ea. În curând vom avea șase guri de hrănit. Surorile tale cred că eu vreau să plec în Israel – nu vreau să plec în Israel. Avem o viață frumoasă aici. Și nu crezi că merităm credit pentru copiii pe care surorile tale nu-i vor avea?

— Par să fie niște copii pe cinste, recunoscu Patty. Nepotul ei îi moțăia în brațe.

— Atunci renunță la ideea asta, spuse Galina. Vino să vezi copiii ori de câte ori vrei. Nu suntem oameni răi, nu suntem nebuni, ne place să avem oaspeți.

Patty a plecat înapoi cu mașina spre Westchester, simțindu-se tristă și descurajată, și s-a consolat cu un meci de baschet televizat (Joyce era plecată în Albany). În după-amiaza următoare, s-a întors în

oraș și s-a întâlnit cu Veronica, mezina familiei, cea mai afectată dintre ei toți. Întotdeauna existase ceva nepământean la Veronica. Mult timp lucrul acesta avusese de-a face cu ochii ei negri, cu silueta zveltă, cu aerul de spiriduș al pădurii, la care ea s-a adaptat în diferite feluri autodistructive fără să scape din vedere anorexia, promiscuitatea și băutura. Acum frumusețea ei dispăruse în mare parte – era mai puțin suplă, dar nu greoaie, ca o persoană grasă; îi amintea lui Patty de fosta ei prietenă Eliza, pe care o zărise o dată, la mulți ani după terminarea facultății, într-un birou aglomerat de autorizații – și aerul ei nepământean căpătase o aură mai spirituală, ca și cum s-ar fi rupt de logica obișnuită, ca și cum n-ar fi putut să înțeleagă existența unei lumi dincolo de ea decât ca pe o formă aleatorie de divertisment. Odată arătase un mare potențial (cel puțin după părerea lui Joyce) și ca pictoriță, și ca balerină, și fusese curtată și scoasă în oraș de mulți tineri merituoși, dar de atunci încoace fusese lovită de episoade de depresii severe, pe lângă care depresiile lui Patty erau ca niște plimbări în căruța cu fân toamna, printr-o livadă de meri. Potrivit lui Joyce, în prezent lucra ca asistent administrativ într-o companie de dans. Locuia într-o garsonieră cu mobilă puțină, pe Ludlow Street, unde Patty, în ciuda faptului că telefonase înainte, părea s-o fi întrerupt din vreun exercițiu de adâncă meditație. A apăsat butonul interfonului permițându-i lui Patty să intre în clădire și a crăpat ușa de la intrare, lăsând în seama lui Patty sarcina de a o descoperi în dormitorul ei, pe o rogojină de yoga, purtând un echipament sport Sarah Lawrence decolorat; suplețea tinerească de dansatoare a membrelor ei se transformase într-o surprinzătoare flexibilitate de yoghină. Evident, își dorea ca Patty să nu fi venit, iar Patty a trebuit să stea pe pat timp de o jumătate de oră, așteptând veacuri întregi niște răspunsuri la politețurile ei introductive, înainte ca Veronica să se împace într-un sfârșit cu prezența surorii ei.

— Ai niște cizme grozave, a spus ea.

— Oh, mulțumesc.

— Eu nu mai port piele, dar câteodată, când văd vreo cizmă bună, le duc dorul.

— Îhî, răspunse Patty încurajator.

— Te superi dacă le miros?

— Cizmele mele?

Veronica a dat din cap și s-a târât până la ea pentru a inhala mirosul părții de sus a cizmelor.

— Sunt foarte sensibilă la mirosuri, spuse ea, plină de încântare, cu ochii închiși. La fel e și cu costița – încă îmi mai place mirosul, deși nu mai mănânc. E atât de intens pentru mine, e aproape ca și când aș mânca.

— Îhî, o încurajă Patty.

— În termenii mei, e ca și când, la propriu, nici n-aș avea prăjitura, nici n-aș mânca-o.

— Întocmai. Înțeleg. E interesant. Deși presupun că n-ai mâncat niciodată *piele.*

Veronica a râs cu poftă și, pentru o vreme, s-au simțit ca niște surori. Spre deosebire de ceilalți din familie, cu excepția lui Ray, ea a avut multe întrebări despre viața lui Patty și despre întorsăturile pe care aceasta le luase în ultima vreme. Găsise deosebit de amuzante exact părțile cele mai dureroase ale poveștii lui Patty, și odată ce Patty s-a obișnuit cu faptul că râdea de distrugerea căsniciei ei, și-a dat seama că lui Veronica îi făcea bine să afle de necazurile ei. Părea să-i confirme un adevăr legat de familie și s-o facă să se simtă bine. Dar apoi, la un ceai verde, despre care Veronica a mărturisit că obișnuia să bea cel puțin câte un galon pe zi, Patty a adus vorba despre problema domeniului, iar râsul surorii ei a devenit mai stins și mai alunecos.

— Serios, spuse Patty. De ce o bați la cap pe Joyce în legătură cu banii? Dacă ar fi doar Abigail cea care o necăjește, cred că ar putea face față, dar venind și din partea ta, se simte foarte neplăcut.

— Nu cred că mama are nevoie de ajutorul meu pentru a se simți neplăcut, spuse Veronica amuzată. Se descurcă foarte bine și singură.

— Ei bine, o faceți să se simtă *și mai* neplăcut.

— Nu cred. Cred că ne construim propriul rai și iad. Dacă vrea să se simtă mai puțin neplăcut, poate să vândă domeniul. Eu nu cer decât niște bani suficienți cât să nu mai trebuiască să muncesc.

— Munca ce-are? întrebă Patty, auzind ecoul unei întrebări similare pe care Walter i-o adresase odată. Munca e bună pentru respectul de sine.

— Pot să muncesc, spuse Veronica. Acum muncesc. Doar că aș prefera să n-o fac. E plictisitor și sunt tratată ca o secretară.

— *Ești* o secretară. Probabil că ești secretara cu cel mai mare IQ din tot New Yorkul.

— De-abia aștept să-mi dau demisia, asta-i tot.

— Sunt sigură că Joyce ar plăti ca tu să te întorci la școală și să obții o slujbă mai potrivită talentelor tale.

Veronica a râs.

— Talentele mele nu par să fie genul de talente de care lumea să fie interesată. De aceea e mai bine dacă aș putea să le exersez pentru mine. Nu vreau decât să fiu lăsată în pace, Patty. În momentul acesta e tot ce cer. Să fiu lăsată în pace. Abigail este cea care nu vrea ca unchiul Jim și unchiul Dudley să primească ceva. Mie nu-mi pasă atâta vreme cât îmi pot plăti chiria.

— Joyce spune altceva. Ea spune că nici tu nu vrei ca ei să primească ceva.

— Eu doar încerc s-o ajut pe Abigail să obțină ceea ce vrea. Vrea să-și formeze propria trupă de comedie, de femei, și s-o ducă în Europa, acolo unde oamenii o vor aprecia. Vrea să trăiască la Roma și să fie *venerată.* A râs din nou. Și de fapt mi-ar conveni asta. Nu am nevoie s-o văd chiar atât de des. E drăguță cu mine, dar știi în ce fel vorbește. Întotdeauna sfârșesc prin a simți, la finalul unei seri petrecute alături de ea, că ar fi fost mai bine să-mi petrec seara singură. Îmi place să fiu singură. Prefer să mă gândesc la ale mele fără să fiu deranjată.

— Așadar o chinui pe Joyce pentru că nu vrei s-o mai vezi chiar atât de des pe Abigail? De ce pur și simplu nu te vezi mai rar cu Abigail?

— Pentru că mi s-a spus că nu e bine să nu mă văd cu nimeni. Ea e cam ca televizorul care merge în fundal. Îmi ține de urât.

— Dar tocmai ai spus că nici măcar nu-ți face plăcere s-o vezi!

— Știu. E greu de explicat. Am o prietenă în Brooklyn pe care probabil aș putea s-o văd mai des dacă nu m-aș întâlni tot timpul cu Abigail. Și asta probabil că ar fi bine. De fapt, când mă gândesc la toate astea, sunt foarte sigură că ar fi în regulă. Și Veronica a râs gândindu-se la această prietenă.

— Dar Edgar de ce n-ar simți la fel ca tine? spuse Patty. De ce el și Galina n-ar trebui să trăiască mai departe la fermă?

— Fără nici un motiv, probabil. Probabil ai dreptate. Galina este fără îndoială îngrozitoare și cred că Edgar știe asta, cred că de-asta s-a însurat cu ea – ca să ne chinuie prin intermediul ei. Ea este răzbunarea lui pentru faptul că a fost singurul băiat din familie. Iar mie, personal, nu-mi prea pasă atâta vreme cât nu trebuie s-o văd, dar Abigail nu poate trece peste lucrul acesta.

— Deci teoretic o faci pentru Abigail.

— Ea vrea diverse lucruri. Eu, una, nu vreau nimic, dar sunt încântată s-o ajut pe ea să încerce să le obțină.

— Cu excepția faptului că într-adevăr vrei suficient de mulți bani cât să nu mai trebuiască să muncești niciodată.

— Da, asta ar fi drăguț, fără îndoială. Nu-mi place să fiu secretara cuiva. Mai cu seamă urăsc să răspund la telefon. A râs. Cred că în general oamenii vorbesc prea mult.

Patty se simțea ca și când ar fi avut de-a face cu un proiectil de bazooka pe care nu putea să și-l dezlipească de degete; ițele logicii lui Veronica erau infinit de elastice și se lipeau nu numai de Patty, ci și de ele însele.

Mai târziu, în trenul pe care îl luase spre ieșirea din oraș, a fost izbită, ca niciodată până atunci, de cât de înstăriți și mult mai de succes fuseseră

părinții ei decât oricare dintre copiii lor, inclusiv ea, și de cât de ciudat era că nici unul dintre copii nu moștenise o fărâmă din simțul de răspundere socială care-i motivase pe Joyce și pe Ray toată viața lor. Știa că Joyce se simțea vinovată din pricina aceasta, mai ales în privința sărmanei Veronica, dar mai știa de asemenea că trebuie să fi fost o lovitură teribilă dată egoului lui Joyce să aibă niște copii atât de slabi, și că poate Joyce dădea vina pe genele lui Ray, pe blestemul bătrânului August Emerson pentru ciudățenia și nevolnicia copiilor ei. Atunci i-a trecut prin minte lui Patty că întreaga carieră politică a lui Joyce nu fusese doar cauza agravantă a problemelor din familie: fusese o cale de a *scăpa* de aceste probleme. Gândindu-se în urmă, Patty a văzut ceva emoționant și chiar admirabil în hotărârea lui Joyce de a se sustrage, de a fi politician și a face bine lumii și, prin aceasta, de a se salva. Și, ca una care luase același fel de măsuri extreme pentru a se salva, Patty a înțeles că Joyce nu era doar norocoasă să aibă o fiică precum ea: că și ea era norocoasă să aibă o mamă precum Joyce.

Mai era totuși un singur lucru pe care ea nu-l înțelegea, și atunci când Joyce s-a întors de la Albany în după-amiaza următoare, furioasă pe republicanii din senat care paralizau guvernul de stat (Ray, din păcate, nu se mai afla prin preajmă ca s-o necăjească pe Joyce vorbindu-i despre rolul democraților în această paralizie), Patty o aștepta în bucătărie cu o întrebare. I-a adresat-o imediat ce Joyce și-a scos haina de ploaie:

— De ce n-ai venit la nici unul din meciurile mele de baschet?

— Ai dreptate, răspunse Joyce imediat ca și când așteptase întrebarea de treizeci de ani. Ai dreptate, ai dreptate, ai dreptate. Ar fi trebuit să vin la mai multe meciuri de-ale tale.

— Păi și de ce n-ai venit?

Joyce s-a gândit un moment.

— Nu prea pot să explic, zise ea, poate doar să spun că erau atâtea treburi de făcut atunci, nu

puteam ajunge peste tot. Facem greșeli ca părinți. Poate că și tu ai făcut. Poți probabil să înțelegi cât de aiurea devine totul și cât de aglomerat. Cât te lupți să ajungi în toate părțile.

— Deși aici e toată problema, spuse Patty. Chiar aveai timp pentru alte lucruri. Doar la meciurile *mele* nu veneai. Și nu vorbesc despre fiecare meci, vorbesc despre *oricare* meci.

— Oh, de ce aduci vorba despre asta acum? Am spus că-mi pare rău că am făcut o greșeală.

— Nu te învinovățesc, răspunse Patty. Întreb pentru că eram într-adevăr *foarte bună* la baschet. Am fost foarte, foarte bună. Probabil c-am făcut mai multe greșeli ca mamă decât tine, așa că asta nu-i o critică. Mă gândeam, doar, că ai fi fost atât de *fericită* să vezi cât de bună eram. Să vezi cât de talentată eram. Te-aș fi făcut să te simți mândră.

Joyce și-a ferit privirea.

— Presupun că nu mă dădeam în vânt după sport.

— Dar ai mers la orele de scrimă ale lui Edgar.

— Nu la multe.

— Mai multe decât meciurile mele. Și nu e că ți-ar fi plăcut scrima atât de tare. Și nu e că Edgar s-ar fi priceput la asta.

Joyce al cărei autocontrol era perfect de obicei, s-a dus la frigider și a scos o sticlă de vin alb, pe care Patty aproape că o dăduse gata cu o seară înainte. Și-a turnat restul de vin într-un pahar pentru suc, a băut jumătate din el, a râs pentru sine și a băut și cealaltă jumătate.

— Nu știu de ce surorile tale nu se descurcă mai bine, a spus ea, aparent fără legătură. Dar Abigail mi-a spus o dată un lucru interesant. Un lucru teribil, care încă mă sfâșie. N-ar trebui să-ți spun, dar într-un fel am încredere în tine că n-o să vorbești despre lucrurile astea. Abigail era foarte... beată. Asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă, când încă mai încerca să fie actriță la teatru. Era un rol excelent în care spera să fie distribuită, dar nu a fost. Iar eu am încercat s-o încurajez și să-i

spun că aveam încredere în talentele ei și că trebuia doar să continue. Iar ea mi-a zis lucrul cel mai îngrozitor. Mi-a spus că *eu* eram motivul pentru care nu reușise. Eu, care n-am făcut altceva decât s-o susțin întotdeauna, întotdeauna, întotdeauna. Dar așa mi-a zis.

— Ți-a explicat de ce?

— A spus... Joyce aruncă o privire îndurerată înspre grădina cu flori. A spus că motivul pentru care nu putea să reușească a fost acela că, dacă reușea vreodată, atunci i-aș fi luat izbânda. Ar fi fost succesul *meu*, nu al ei. Ceea ce nu este adevărat! Dar așa simțea ea. Și singurul fel prin care a trebuit să-mi arate ceea ce simțea, și să mă facă să sufăr, și să nu mă lase să cred că îi era bine, era să continue să eșueze. Oh, încă mă doare când mă gândesc la asta! I-am spus că nu era adevărat și sper că m-a crezut, pentru că *nu este adevărat*.

— Bun, spuse Patty, asta chiar sună dur. Dar ce are asta de-a face cu meciurile mele de baschet?

Joyce a clătinat din cap.

— Nu știu. Asta mi-a venit în minte.

— Eu reușeam, mamă. Asta-i ciudățenia. Aveam mare succes.

La aceste cuvinte, dintr-odată, fața lui Joyce s-a crispat teribil. A clătinat iarăși din cap, parcă cu repulsie, încercând să-și oprească lacrimile.

— Știu că aveai, a spus ea. Ar fi trebuit să fiu acolo. Mă învinovățesc pentru asta.

— Nu face nimic că n-ai fost. Poate că a fost chiar mai bine, în timp. Întrebam doar din curiozitate.

Concluzia lui Joyce, după o tăcere îndelungată, a fost:

— Cred că viața mea n-a fost întotdeauna fericită sau ușoară sau exact cum mi-o doream. La un moment dat, trebuie pur și simplu să încerc să nu mă gândesc prea mult la anumite lucruri, pentru că altminteri îmi vor frânge inima.

Și asta a fost tot ceea ce Patty a scos de la ea, atunci ori mai târziu. Nu a fost prea mult, nu a rezolvat nici un mister, dar trebuia să fie suficient.

În aceeași seară, Patty și-a prezentat rezultatele investigațiilor și a propus un plan de acțiune cu care Joyce, încuviințând docilă din cap, a fost de acord în cel mai mic detaliu. Proprietatea avea să fie vândută, Joyce va da jumătate din câștig fraților lui Ray și va administra partea rămasă lui Edgar prin intermediul unui cont din care el și Galina vor putea să scoată suficient cât să trăiască (cu condiția să nu emigreze), urmând să le ofere și niște sume considerabile surorilor ei, Abigail și Veronica. Patty, care a sfârșit prin a accepta 75 000 de dolari ca punct de plecare pentru a începe o viață nouă fără ajutorul lui Walter, s-a simțit ușor vinovată în numele lui Walter, gândindu-se la contribuția pe care urma să și-o aducă pentru ca pădurile dezgolite și ogoarele nemuncite să fie condamnate la fragmentare și dezvoltare. Spera ca Walter să poată înțelege că nefericirea colectivă a păsărelelor, ciocănitorilor și grangurilor ale căror cuiburi le distrusese nu era cu mult mai mare, în acest caz anume, decât al familiei care vindea pământul.

Și autobiografa va spune acest lucru despre familia ei: banii pe care-i așteptaseră atât de mult și pentru care fuseseră atât de necivilizați nu au fost irosiți. Abigail, mai ales, a început să înflorească imediat ce a atins o anumită situație financiară pe care s-o afișeze în periplurile ei boeme; Joyce o sună acum pe Patty ori de câte ori numele lui Abigail apare din nou în *The Times*; se pare că ea și trupa ei fac deliciul Italiei, Sloveniei și al celorlalte națiuni europene. Veronica reușește să stea singură în apartamentul ei, într-un ashram din nordul statului și în atelierul ei, și e posibil ca picturile ei, oricât de egotiste și nefinisate i s-ar fi părut lui Patty, să fie apreciate de generațiile viitoare drept opere de geniu. Edgar și Galina s-au mutat în comunitatea ultra-ortodoxă din Kiryas Joel, New York, acolo unde li s-a născut cel din urmă (al cincilea) copil și nu par a face rău nimănui. Patty îi vede pe toți, cu excepția lui Abigail, de câteva ori pe an. Nepoții și nepoatele ei sunt cei mai importanți,

bineînțeles, dar de curând a însoțit-o pe Joyce într-un tur al grădinilor britanice care i-a plăcut mai mult decât ar fi crezut posibil, și ea și Veronica nu ratează niciodată o partidă bună de râs.

Deși în marea parte a timpului Patty nu face decât să-și trăiască viața ei măruntă, încă mai aleargă în fiecare zi în Prospect Park, dar nu mai este cu adevărat dependentă de mișcarea fizică sau de orice altceva. O sticlă de vin durează două zile acum, câteodată trei. La școala ei, se află în situația fericită de a nu fi nevoită să aibă direct de-a face cu părinții din ziua de astăzi, care sunt *cu mult* mai nebuni și stresați până și decât ea. Aceștia par să creadă că școala ar trebui să-i ajute pe școlarii lor din clasa întâi să scrie primele ciorne ale eseurilor lor de motivare pentru înscrierea la facultate și să-și construiască un vocabular demn de examenul de admitere, cu zece ani înainte. Patty are de-a face cu copiii ca copii – niște indivizi mici, interesanți și în mare parte încă neîntinați, care sunt nerăbdători să dobândească abilitățile creative care să le permită să-și spună poveștile. Patty se întâlnește cu ei în grupuri mici și-i încurajează să facă asta, și nu sunt chiar atât de mici astfel încât unii dintre ei să nu și-o poată aminti pe doamna Berglund când se vor face mari. Puștii din ciclul gimnazial ar trebui cu siguranță să și-o amintească, pentru că asta este partea preferată a slujbei ei: să dea înapoi, ca antrenoare, toată dăruirea, dragostea brută și lecțiile de lucru în echipă pe care propria ei antrenoare i le-a dat cândva. Aproape în fiecare zi a anului școlar, după lecții, pentru câteva ore, poate să dispară, să uite de sine și să fie din nou una dintre fete, să se lase inundată de emoția meciurilor victorioase și să tânjească din toată inima ca jucătoarele ei să reușească. Un univers care-i permite să facă asta, în acest moment relativ târziu al vieții ei, în ciuda faptului că nu a fost cea mai bună persoană, nu poate să fie unul întru totul nemilos.

Verile sunt mai grele, fără îndoială. Verile fac în așa fel încât vechea autocompătimire și competitivitate

să izvorască iarăși în ființa ei. De două ori Patty s-a forțat să facă muncă de voluntariat în sectorul parcurilor orășenești și să lucreze afară cu copiii, dar s-a dovedit a fi uluitor de nepricepută când vine vorba să țină în frâu băieți mai mari de șase sau șapte ani, și e un întreg chin să-și orienteze interesul spre activitate de dragul activității; ea are nevoie de o echipă adevărată, propria ei echipă, pe care s-o disciplineze și să o orienteze spre victorie. Profesoarele mai tinere și nemăritate de la școală, care sunt niște petrecărețe ridicol de împătimite (de genul petrecărețe înrăite-care-varsă-în-baie, petrecărețe-înrăite-care-beau-tequila-în-sala-de-conferințe-la-ora-trei), se răresc pe timpul verii, și te trezești cu atât de multe ore în care o persoană poate să stea singură și să citească sau să facă curățenie în minusculul și deja curatul ei apartament în timp ce ascultă muzică country, fără să dorească să chefuiască strașnic de una singură. Ambele relații pe care le-a avut cu bărbați semnificativ mai tineri din școala ei, două întâlniri aproape duse până la capăt despre care cititorul în mod sigur nu vrea să audă și care în orice caz au constat mai ales din discuții stângace și chinuite, au început în lunile de vară. În ultimii trei ani, Cathy și Donna i-au permis cu amabilitate să-și petreacă toată luna iulie în Wisconsin.

Punctul ei de susținere este, bineînțeles, Jessica. Într-atât de mult, încât Patty este riguros atentă să nu exagereze, copleșind-o cu nevoile ei. Jessica este un cal de muncă, nu un cal de paradă, ca Joey, și, imediat ce Patty l-a părăsit pe Richard și și-a recâștigat un anumit grad de respectabilitate morală, Jessica a inițiat un proiect de a îndrepta viața mamei sale. Multe dintre sugestiile ei erau extrem de fățișe, însă Patty, în virtutea recunoștinței și a mustrărilor de conștiință, prezenta timid rapoartele evoluției ei în timpul cinelor luate împreună în fiecare luni seara. Deși știa mult mai multe despre viață decât știa Jessica, făcuse totodată și mult mai multe greșeli. N-o costa aproape nimic s-o lase pe fiica ei să se simtă importantă și folositoare, iar

discuțiile lor duceau direct spre slujba ei actuală. Imediat ce s-a pus pe picioare, a fost capabilă să-i ofere la rândul ei susținere lui Jessica, dar trebuia să fie foarte atentă și în privința asta. Atunci când a citit una din însemnările excesiv de poetice ale lui Jessica postate pe blog, cu propoziții care puteau fi ușor îndreptate, singurul lucru pe care și-a permis să-l rostească a fost „Bună postare!". Atunci când Jessica și-a pierdut capul după un muzician, micul baterist copilăros care renunțase la NYU, Patty a trebuit să uite tot ce știa despre muzicieni și să susțină, cel puțin tacit, convingerea lui Jessica cum că natura umană suferise în ultima vreme o schimbare fundamentală: că tinerii de vârsta ei, chiar și muzicienii, erau *foarte diferiți* de persoanele de vârsta lui Patty. Și apoi când inima lui Jessica a fost frântă, încet, dar sigur, Patty a trebuit să mimeze uimirea la aflarea unei asemenea tragedii ciudate și neașteptate. Deși îi era greu, a fost fericită să facă acest efort, în parte pentru că Jessica și prietenele ei chiar sunt oarecum diferite de Patty și de generația ei – lumea pare a fi mai înfricoșătoare pentru ele, drumul către maturitate mai greu și evident mai puțin satisfăcător –, dar mai ales pentru că ea depinde acum de dragostea lui Jessica și ar face aproape orice ca s-o păstreze în viața ei.

Un câștig indiscutabil în urma despărțirii ei de Walter a fost apropierea celor doi copii ai lor. În lunile care s-au scurs după ce Patty plecase din Washington, și-a putut da seama, din faptul că amândoi aveau aceleași informații pe care ea le dăduse numai unuia dintre ei, că luau legătura regulat și nu era greu de ghicit că subiectul lor de discuție erau părinții lor, distructivi, egoiști și penibili. Chiar și după ce Jessica i-a iertat pe Walter și pe Patty, a rămas în legătură strânsă cu aliatul ei de război, după ce luptase alături de el în tranșee.

Cum anume negociaseră cei doi frați contrastele acute dintre personalitățile lor fusese ceva interesant de urmărit pentru Patty, date fiind propriile ei eșecuri în această privință. Joey pare să fi fost

deosebit de perspicace în privința duplicității micului baterist al lui Jessica, explicându-i anumite lucruri pe care Patty găsise de cuviință că nu era diplomatic s-o facă. În mod hotărât de mare ajutor a fost și faptul că Joey, din moment ce trebuia să fie în culmea succesului într-un domeniu anume, prospera într-o afacere pe care Jessica o aproba. Nu că nu ar mai exista lucruri la care Jessica să nu-și dea ochii peste cap și să nu simtă c-ar fi vrut să-l depășească. O roade faptul că Walter, cu relațiile lui din America de Sud, a putut să-l orienteze pe Joey înspre afacerile cu cafea cultivată fără lumina soarelui, exact în momentul în care se puteau scoate averi din asta, în timp ce nici Walter, nici Patty nu pot face nimic pentru a o ajuta pe Jessica în cariera aleasă de ea, aceea a publicațiilor literare. Găsește frustrant faptul că, asemenea tatălui ei, se dedică unei profesii în declin, pe cale de dispariție și neprofitabilă, în timp ce Joey se îmbogățește aproape fără efort. Nici nu-și poate ascunde invidia față de Connie pentru călătoriile pe care aceasta le face prin lume alături de Joey, ajungând să viziteze tocmai acele țări umede, față de care ea e mânată de un entuziasm multicultural. Dar Jessica, deși ranchiunoasă, admiră viclenia lui Connie care amână să aibă copii; a fost de asemenea auzită recunoscând că felul de a se îmbrăca al lui Connie e foarte șic „pentru o apuseană". Și nu poate să nege faptul că acel soi de cafea crescută la umbră este mai bun pentru mediu, mai bun pentru păsări în special, și că Joey merită toată lauda pentru că popularizează lucrul acesta printr-o campanie inteligentă de marketing. Joey i-o cam luase binișor înainte lui Jessica, cu alte cuvinte, și acesta este încă un motiv pentru care Patty se străduiește din greu să-i fie prietenă.

Autobiografa dorește să poată spune că lucrurile stau bine și între ea și Joey. Din păcate, nu se întâmplă chiar așa. Joey încă o ține pe Patty la ușa oțelită a sufletului lui, o ușă mai rece și mai solidă ca niciodată, o ușă despre care știe că va rămâne închisă până când va putea dovedi că a acceptat-o

pe Connie. Și, din păcate, deși Patty face progrese mari, în multe domenii, să învețe s-o iubească pe Connie nu se numără printre acestea. Iar faptul că întotdeauna Connie bifează toate calitățile unei bune nurori nu face decât să înrăutățească lucrurile. Patty simte în adâncul ființei ei că, de fapt, Connie nu o place deloc mai mult decât o place ea pe Connie. Există ceva în felul lui Connie de a se purta cu Joey, ceva absolut posesiv, competitiv și *exclusiv*, ceva *nu tocmai în regulă*, care-i face lui Patty părul măciucă. Deși vrea să devină o persoană mai bună în toate privințele, a început să-și dea seama cu tristețe că acest ideal ar putea foarte bine să fie de neatins și că eșecul ei va sta totdeauna între ea și Joey și va fi pedeapsa ei veșnică pentru greșelile pe care le-a făcut în privința lui. Nu mai este nevoie să spunem că Joey este deosebit de politicos cu Patty. O sună o dată pe săptămână și își amintește numele colegilor și elevilor ei preferați; face și uneori acceptă invitații; îi aruncă firimiturile de atenție pe care loialitatea lui față de Connie i le permite. În ultimii doi ani, a mers până într-acolo încât să-i înapoieze, cu dobândă, banii pe care ea i-i trimisese în facultate – bani de care ea are prea mare nevoie, și din punct de vedere practic, și emoțional, pentru a-i refuza. Dar ușa lui interioară rămâne zăvorâtă în fața ei și nu-și poate imagina cum se va mai deschide vreodată.

Sau, de fapt, pentru a fi mai exacți, nu-și poate imagina decât un singur fel de-a o deschide, despre care autobiografa se teme că cititorul nu va vrea să-l audă, dar pe care ea-l va menționa oricum. Își imaginează că, dacă ar putea cumva să mai fie vreodată împreună cu Walter, să se simtă iarăși sigură pe dragostea lui, să se scoale din patul lor cald dimineața și să se întoarcă acolo noaptea știind că este din nou a lui, ar putea în sfârșit s-o ierte pe Connie și să devină mai conștientă de calitățile pe care toți ceilalți le găsesc atât de atrăgătoare la ea. S-ar putea să-i facă plăcere să stea la masa lui Connie, iar inima ei ar putea să se înduioșeze de

loialitatea și devoțiunea lui Joey față de soția lui, iar Joey, la rândul lui, i-ar deschide puțin ușa, dacă ea ar putea să plece după cină împreună cu Walter, să-și așeze capul pe umărul lui și să știe că a fost iertată. Dar bineînțeles acesta este un scenariu foarte improbabil și în nici un caz unul pe care să-l merite.

Autobiografa are acum cincizeci și doi de ani și își arată vârsta. Ciclul ei a fost în ultima perioadă ciudat și neregulat. În fiecare an, la vremea impozitului, ai impresia că anul care tocmai a trecut a fost mai scurt decât anul de dinainte; anii devin atât de asemănători unul cu altul. Își poate imagina mai multe motive descurajatoare pentru care Walter nu a divorțat încă de ea – ar putea, de pildă, s-o urască încă prea tare ca să mai suporte chiar și acest minim contact între ei –, dar inima ei continuă să-și facă curaj tocmai datorită faptului că nu a făcut-o. I-a întrebat stânjenită pe copii dacă există vreo femeie în viața lui și s-a bucurat să afle că nu. Nu pentru că nu vrea ca el să fie fericit, nu pentru că ar mai avea vreun drept sau ar fi înclinată spre gelozie, ci pentru că asta înseamnă că există o foarte mică șansă ca el să mai creadă, încă, așa cum crede ea mai mult ca niciodată, că povestea dintre ei nu a fost chiar lucrul cel mai rău care li s-a întâmplat, că a fost chiar cel mai bun lucru petrecut ei. După ce a făcut atâtea greșeli în viața ei, are toate motivele să-și imagineze că nici în privința asta nu este realistă: că nu reușește să-și imagineze acel obstacol fatal și evident în împăcarea lor. Dar gândul nu-i dă pace. O chinuiește zi după zi, an după an, acest dor de chipul lui și de vocea lui, de mânia și bunătatea lui, acest dor de tovarășul ei.

Și asta este tot ceea ce autobiografa are de spus cititorului ei, în afară de-a menționa, la final, evenimentul care a inițiat scrierea acestor rânduri. Cu câteva săptămâni în urmă, pe Spring Street, în Manhattan, în drum spre casă de la o prelegere ținută într-o librărie de către un scriitor tânăr și onest pe care Jessica era încântată să-l publice,

Patty a văzut un bărbat între două vârste care venea înspre ea cu pași mari, pe trotuar, și și-a dat seama că era Richard Katz. Acum are părul scurt și grizonant și poartă ochelari care-l fac să pară ciudat de *distins*, chiar dacă încă se mai îmbracă precum un puști de douăzeci de ani de pe la sfârșitul anilor '70. Văzându-l în partea de sud a Manhattanului, acolo unde nu poți fi la fel de invizibil cum poți fi în inima Brooklynului, Patty era conștientă de cât de bătrână trebuie să fi arătat și ea acum, cât de mult aducea cu o mamă oarecare. Dacă ar fi existat vreun loc în care să se ascundă, s-ar fi ascuns, ca să-l scutească pe Richard de stinghereala de-a da ochii cu ea, și pe ea însăși de stinghereala de a fi un obiect sexual ieșit din uz. Dar nu se putea ascunde, iar Richard, cu o decență familiară chinuită, după câteva saluturi stângace, s-a oferit să-i facă cinste cu un pahar de vin.

În barul în care au intrat, Richard a ascultat noutățile lui Patty cu atenția înjumătățită a unui bărbat care este ocupat și plin de succes. Părea să se fi împăcat într-un final cu ideea succesului său – a pomenit, fără jenă sau fără să se scuze, că realizase unul dintre acele aranjamente orchestrale avangardiste pentru Academia de Muzică din Brooklyn, și că prietena lui actuală, care era pare-se o cunoscută realizatoare de documentare, îl prezentase unor diverși regizori tineri care se ocupau cu genul acela de filme de artă pe care Walter le iubise dintotdeauna, și că avea în derulare niște proiecte legate de muzica de film. Patty n-a simțit decât o strângere ușoară de inimă la cât de relativ mulțumit părea să fie și o altă strângere de inimă la gândul prietenei lui sus-puse, înainte să schimbe subiectul îndreptându-l, ca întotdeauna, spre Walter.

— Nu mai ții deloc legătura cu el, spuse Richard.

— Nu, răspunse ea. E ca într-o poveste. N-am mai vorbit din ziua în care am plecat din Washington. Șase ani și nici un cuvânt. Aflu despre el doar de la copii.

— Poate ar trebui să-l suni.

— Nu pot, Richard. Mi-am ratat șansa acum șase ani, iar în momentul de față cred că nu vrea decât să fie lăsat în pace. Locuiește în casa de lângă lac și lucrează de acolo pentru Conservarea Mediului. Dacă voia să ia legătura cu mine, putea oricând să mă sune.

— Poate și el gândește la fel despre tine.

Ea a clătinat din cap.

— Cred că toată lumea recunoaște că a suferit mai mult decât mine. Cred că nimeni nu este atât de crud să-și închipuie că el este cel care ar trebui să mă sune pe mine. În afară de asta, i-am spus deja lui Jessie, în repetate rânduri, că mi-ar plăcea să-l revăd. Aș fi mirată ca ea să nu-i fi transmis informația – nimic nu i-ar plăcea mai mult decât să aranjeze lucrurile. Dar e evident că încă îl doare și e încă furios și ne urăște, și pe tine, și pe mine. Și cine-l poate învinovăți, la o adică?

— Eu pot, puțin, spuse Richard. Îți amintești cum m-a pedepsit în facultate prin tăcere? A fost de rahat. Își face rău lui însuși. Asta este acea trăsătură a lui pe care nu am putut niciodată s-o suport.

— Ei bine, poate ar trebui să-l suni *tu*.

— Nu, râse el. Am reușit în cele din urmă să-i fac un mic cadou – o să afli peste câteva luni dacă stai pe fază. Un strigăt mic și prietenos peste timpuri. Dar n-am avut în nici un caz chef de scuze. Pe câtă vreme tu...

— Pe câtă vreme eu ce?

Deja îi făcea semn chelneriței de la bar cerându-i nota de plată.

— Tu știi cum să spui o poveste, zise el. De ce nu-i spui o poveste?

LACUL DOMENIILOR

CANTERBRIDGE

Sunt multe feluri în care o pisică de casă poate să moară în aer liber, inclusiv sfâșiată de coioți sau turtită sub roțile vreunei mașini, dar atunci când Bobby, animăluțul mult iubit al familiei Hoffbauer, nu s-a mai întors acasă într-o seară de pe la începutul lui iunie și în ciuda nenumăratelor strigăte, scotoceli în perimetrul domeniilor Canterbridge, umblat în sus și-n jos de-a lungul drumului regional sau lipit afișe cu imaginea lui Bobby pe copacii din vecinătate, nimeni n-a reușit să-i dea de urmă, cei din zona rezidențială Canterbridge au presupus că Bobby fusese ucis de Walter Berglund.

Domeniile Canterbridge formau o așezare nouă, alcătuită din douăsprezece case spațioase în stilul modern al locuințelor cu mai multe băi, în partea sud-vestică a unui curs de apă secundar, acum oficial denumit Lacul domeniilor Canterbridge. Deși, la drept vorbind, lacul nu se afla în apropierea nici unui punct de interes, sistemul financiar național oferise împrumuturi pentru amenajare, practic degeaba, iar construcția domeniilor, la fel ca lărgirea și pavarea drumurilor care duceau înspre ele, agitaseră pentru moment economia stagnantă a districtului Itasca. Ratele mici ale dobânzii le permiseseră atunci și diverșilor pensionari ai Orașelor Gemene și familiilor tinere locale, inclusiv celor din familia Hoffbauer, să-și cumpere o casă de vis. Când au început să se mute, în toamna anului 2007, strada lor arăta încă foarte rudimentar. Curțile din fața și din spatele caselor erau niște maidane năpădite de iarbă pipernicită, împânzite de bolovani reci și îndărătnici și presărate cu mestecenii rari, care

nu fuseseră doborâți, și semănau, una peste alta, cu un terariu întocmit în grabă al vreunui școlar. Pisicile noului cartier preferau pe bună dreptate să bântuie pădurile și desișurile din vecinătatea proprietății Berglund, acolo unde se aflau păsările. Iar Walter, chiar înainte ca ultima casă din Canterbridge să fie ocupată, mersese din ușă-n ușă pentru a se prezenta și a-i ruga frumos pe vecini să-și țină pisicile în casă.

Walter era un bun locuitor al Minnesotei și rezonabil de prietenos, dar avea ceva anume, un tremur politic în voce, niște țepi cărunți și fanatici crescuți pe obraji, care deranjau familiile de pe domeniul Canterbridge. Walter locuia singur într-o casă de vacanță umedă, retrasă și, deși era fără îndoială mai plăcut pentru familii să privească peste lac la proprietatea lui pitorească, decât pentru el să le privească curțile pustii, și, deși câțiva dintre ei s-au oprit să se gândească la cât de gălăgioasă probabil că fusese construcția caselor lor, nimănui nu-i face plăcere să se simtă ca un intrus în ținutul idilic al altcuiva. Dăduseră un ban, la urma urmei; aveau dreptul de a se afla acolo. Într-adevăr, taxele pe proprietăților lor erau, luate laolaltă, imens de mari față de cea a lui Walter, și majoritatea se confruntau cu o creștere bruscă a ipotecilor și trăiau din venituri fixe sau economiseau pentru educația copiilor lor. Atunci când Walter, care în mod evident nu avea astfel de griji, a venit să li se plângă de *pisicile* lor, au simțit că ei îi înțelegeau grija pentru păsări mai bine decât înțelegea el ce privilegiu hiper-rafinat era să-și facă griji în privința lor. Linda Hoffbauer, care era evanghelistă și persoana cea mai implicată politic din zonă, s-a simțit deosebit de ofensată.

— Așadar Bobby ucide păsărele, i-a spus lui Walter. Ei și?

— Ei bine, spuse Walter, adevărul este că pisicile mici nu provin din America de Nord, așa că păsările noastre cântătoare nu și-au dezvoltat nici un sistem de apărare împotriva lor. Nu este chiar o luptă dreaptă.

— Pisicile ucid păsărele, spuse Linda. Asta fac ele, sunt o parte a naturii.

— Da, dar pisicile sunt o specie a Lumii Vechi, explică Walter. Nu sunt parte a naturii noastre. Nu s-ar afla aici dacă nu le-am fi introdus noi. Asta e toată problema.

— Ca să fiu sinceră cu dumneata, zise Linda, mie nu-mi pasă decât în măsura în care îmi educ copiii să învețe cum să îngrijească un animal de casă și să-și asume răspunderea pentru el. Dumneata încerci cumva să-mi spui că nu o pot face?

— Nu, bineînțeles că nu, răspunse Walter. Dar și așa îl țineți pe Bobby înăuntru pe timpul iernii. Eu doar vă rog să faceți asta și în timpul verii de dragul ecosistemelor locale. Trăim într-un mediu important pentru înmulțirea unui număr semnificativ de specii de păsări care sunt în pericol în America de Nord. Iar aceste păsări au și ele copii. Atunci când Bobby omoară câte o pasăre în iunie sau iulie, lasă în urmă un cuib plin de puișori care nu vor mai trăi.

— Atunci păsările trebuie să-și găsească alt loc pentru a-și face cuiburi. Lui Bobby îi place să alerge liber pe afară. Nu e drept să-l ținem înăuntru când e vreme frumoasă.

— Sigur. Da. Știu că vă iubiți pisica. Și dacă ar sta în curtea ei ar fi foarte bine. Dar pământul a aparținut de fapt păsărilor înainte de a ne aparține nouă. Și nici nu avem cum să le spunem păsărilor că acesta nu este un loc bun unde să încerce să-și facă cuib. Așa că vor continua să vină aici și vor continua să fie ucise. Iar problema cea mai mare este că și așa nu mai au suficient spațiu pentru că așezările se tot extind. Prin urmare este important să încercăm să fim niște administratori responsabili ai acestui ținut minunat pe care l-am luat în primire.

— Ei bine, regret, spuse Linda, dar copiii mei sunt mult mai importanți pentru mine decât puii vreunei păsări. Nu cred că mă aflu într-o poziție extremă în comparație cu poziția dumitale. Dumnezeu le-a dat oamenilor lumea aceasta, și cu asta-basta, în ceea ce mă privește pe mine.

— Și eu am copii și înțeleg lucrul acesta, spuse Walter. Dar noi nu vorbim decât despre a-l ține pe Bobby înăuntru. Doar în cazul în care nu comunicați verbal cu Bobby, nu văd cum ați putea ști că-l deranjează să stea în casă.

— Pisica mea este un animal. Animalelor pământului nu li s-a dat darul vorbirii. Doar oamenilor. Este unul din indiciile care ne spun că am fost creați după asemănarea lui Dumnezeu.

— Bun, deci întrebarea mea este de unde știți că-i place să alerge liber?

— Pisicilor le place să stea în aer liber. Oricui îi place să stea în aer liber. Când vremea se încălzește, Bobby stă lângă ușă, așteptând să iasă afară. Nu trebuie să *vorbesc* cu el ca să înțeleg asta.

— Dar dacă Bobby este doar un animal, adică nu o ființă umană, atunci de ce preferințele lui de a sta pe afară încalcă dreptul păsărilor cântătoare de a-și crește familiile?

— Pentru că Bobby este o parte a familiei noastre. Copiii mei îl iubesc, iar noi vrem tot ce-i mai bun pentru el. Dacă am fi avut o pasăre drept animal de companie, am fi vrut tot ce era mai bun și pentru ea. Dar nu avem o pasăre, avem o pisică.

— Ei bine, mulțumesc că m-ați ascultat, spuse Walter. Sper că vă veți mai gândi la toate astea și poate vă veți schimba părerile.

Linda a fost foarte ofensată de discuția aceasta. Walter nu era la drept vorbind nici măcar vecin, el nu făcea parte din asociația proprietarilor de case și faptul că avea o mașină hibrid japoneză, pe care aplicase de curând un autocolant cu OBAMA, era, după părerea ei, dovada unei lipse de credință și a unei indiferențe crase față de truda familiilor care munceau din greu, precum familia ei, care se străduiau să se descurce de la o lună la alta și să-și crească copiii pentru a deveni niște cetățeni buni și iubitori într-o lume periculoasă. Linda nu era prea îndrăgită pe domeniile Canterbridge, dar era temută – fiind persoana care ți-ar fi bătut la ușă dacă ți-ai fi lăsat barca parcată pe aleea din fața casei tale peste

noapte, violând convenția proprietarilor, sau dacă vreunul din copiii ei l-ar fi văzut pe vreunul din copiii tăi aprinzându-și o țigară în spatele școlii gimnaziale, sau dacă ar fi descoperit vreun defect minor în construcția casei sale și ar fi vrut să știe dacă și casa ta avea același defect minor. După vizita pe care i-o făcuse Walter, acesta devenise, după spusele ei necontenite, țăcănitul pasionat de animale care o întrebase dacă nu cumva comunica verbal cu *pisica* ei.

Pe malul celălalt al lacului, timp de câteva weekenduri din vara aceea, oamenii de pe domeniile Canterbridge au observat vizitatori ai proprietății lui Walter, un cuplu frumos de tineri care conduceau un Volvo nou și negru. Tânărul era blond și bine făcut, soția sau prietena lui zveltă, așa cum sunt femeile fără copii din orașele mari. Linda Hoffbauer a declarat cuplul „arogant", dar majoritatea celor din comunitate au fost ușurați să-i vadă pe acești oaspeți respectabili, din moment ce Walter le păruse până atunci, în ciuda politeții sale, un potențial pustnic țăcănit. Unii dintre locuitorii mai vârstnici din Canterbridge care făceau lungi plimbări de dimineață simțeau acum impulsul de a discuta cu Walter atunci când îl întâlneau pe drum. Au aflat că perechea cea tânără erau fiul și nora lui, care aveau un fel de afacere prosperă în St. Paul, și că mai avea o fiică necăsătorită în New York City. I-au pus întrebări iscoditoare despre starea lui civilă, sperând să afle dacă era divorțat sau doar văduv, iar atunci când el s-a dovedit a fi abil în a evita răspunsul la aceste întrebări, unul dintre cei mai pricepuți în ale tehnicii a intrat pe internet și a descoperit că Linda Hoffbauer avusese dreptate, la urma urmei, când îl suspectase pe Walter că era țăcănit și periculos. Se pare că fondase o grupare radicală de mediu care fusese dizolvată după moartea cofondatoarei, o tânără cu un nume ciudat care în mod limpede nu fusese mama copiilor săi. Odată ce știrea aceasta interesantă s-a răspândit prin împrejurimi, plimbăreții matinali l-au lăsat din nou în pace pe Walter – probabil mai puțin

tulburați din pricina extremismului lui, cât mai ales pentru că existența lui retrasă de acum mirosea puternic a suferință, genul acela groaznic de suferință față de care este mai bine să păstrezi distanța; genul persistent de durere care, ca toate formele de nebunie, pare amenințător, poate chiar contagios.

Târziu, în iarna următoare, când zăpada începea să se topească, Walter și-a făcut din nou apariția pe domeniul Canterbridge, de data aceasta aducând cu el o cutie de carton plină de bavețele din neopren, viu colorate, pentru pisici. El susținea că o pisică ce purta una din acele bavețele putea face orice năzbâtii voia în aer liber, de la cățăratul în copaci până la vânatul moliilor, în afară de a sări eficient după păsărele. El spunea că un clopoțel agățat de zgarda unei pisici s-a dovedit a fi o metodă inutilă în avertizarea păsărelelor. A adăugat că numărul minim al păsărilor cântătoare care erau zilnic ucise de pisici în Statele Unite era de un milion, adică 365 000 000 pe an (iar asta, a accentuat el, era o estimare conservatoare și nu includea moartea prin înfometare a puilor păsărilor ucise). Deși Walter părea să nu înțeleagă ce bătaie de cap era să legi o bavețică în jurul gâtului unei pisici de fiecare dată când aceasta ieșea afară, și cât de caraghios ar fi arătat o pisică într-un neopren albastru sau roșu aprins, posesorii mai vârstnici de pisici de pe stradă au acceptat politicoși bavețelele și au promis să le încerce, pentru ca Walter să-i lase în pace, iar ei să le poată arunca liniștiți. Doar Linda Hoffbauer a refuzat baveta categoric. Walter i se părea a fi unul din liberalii aceia barosani din guvern care voiau să împartă prezervative prin școli și să le ia oamenilor armele și să forțeze toți cetățenii să poarte buletin asupra lor. A fost inspirată să întrebe dacă păsările de pe domeniul lui îi *aparțineau* și, dacă nu, ce treabă avea el că lui Bobby al ei îi plăcea să le vâneze. Walter i-a dat răspuns pomenindu-i de niște chestii birocratice legate de Tratatul Nord-American al Păsărilor Migratoare, care se părea că interzicea vătămarea oricărei păsări care nu se vâna dincoace

de granița canadiană sau mexicană. Lindei i s-a amintit într-un mod neplăcut de noul președinte al țării care voia să renunțe la suveranitatea națională în favoarea Națiunilor Unite, iar ea i-a spus lui Walter, pe cât de civilizat a putut, că era foarte ocupată să-și crească copiii și că i-ar fi fost recunoscătoare dacă nu ar mai veni să-i bată la ușă.

Dintr-o perspectivă diplomatică, Walter își alesese un moment prost pentru a-și oferi bavețelele. Țara intrase într-o recesiune economică adâncă, bursa de valori se ducea de râpă, și părea aproape obscen din partea lui să mai fie încă atât de obsedat de păsările cântătoare. Chiar și cuplurile de pensionari din jurisdicția Canterbridge sufereau – scăderea investițiilor lor îi forțase pe mulți dintre ei să-și anuleze vacanțele de iarnă din Florida sau Arizona – și două dintre familiile tinere de pe stradă, familiile Dent și Dolberg, rămăseseră în urmă cu plata ipotecilor (care crescuseră exact în cel mai prost moment) și păreau pe punctul de a-și pierde casele. În timp ce Teagan Dolberg aștepta răspunsurile companiilor de refinanțare a creditorilor, care păreau să-și schimbe numerele de telefon și adresele poștale în fiecare săptămână, și ale consilierilor financiari federali la prețuri avantajoase, care s-au dovedit că nu erau nici federali, nici la prețuri avantajoase, grozavele extrase de cont de pe cardurile ei Visa și MasterCard urcau în rate lunare de trei sau patru sute de dolari, iar prietenele și vecinele cărora le vânduse zece abonamente pentru ședințe de manichiură, la salonul de manichiură pe care și-l amenajase la subsolul casei, continuau să vină să-și facă unghiile fără să sporească venitul. Chiar și Linda Hoffbauer, al cărei soț pusese mâna pe niște contracte de întreținere a drumurilor în districtul Itasca, începuse să umble la termostat și să-și lase copiii să meargă la școală cu autobuzul în loc să-i ducă și să-i aducă cu automobilul ei suburban. Neliniștile pluteau ca un nor nevăzut deasupra domeniilor Canterbridge; invadaseră fiecare casă prin știrile transmise prin cablu, discuțiile de la

radio și prin internet. Au fost multe tutuieli pe Twitter, dar ciripitul și lumea zburătoare a naturii pe care Walter o invocase, ca și când oamenilor trebuia încă să le mai pese și de asta, era o grijă în plus.

Următoarea dată când s-a mai făcut auzit a fost în septembrie, când a răspândit afișe prin cartier, în timpul nopții. Casele familiilor Dent și Dolberg erau goale acum, cu ferestrele întunecate precum ledurile stinse ale unor aparate telefonice apelând numerele de urgență ale unor apelanți care într-un final închiseseră telefonul în tăcere, dar ceilalți locuitori rămași în Canterbridge s-au trezit cu toții într-o dimineață și au găsit pe treptele de la intrare o scrisoare care începea politicos cu un „Dragi vecini", reluând argumentele anti-pisici pe care Walter le prezentase deja de două ori, și patru pagini atașate cu fotografii care erau opusul politeții. Se părea că Walter își petrecuse întreaga vară investigând circumstanțele morții păsărilor de pe proprietatea sa. Fiecare imagine (erau mai mult de patruzeci) purta o dată și numele unei specii. Familiile din Canterbridge care nu aveau pisici au fost ofensate de faptul că fuseseră incluse în acțiunea de împrăștiere a afișelor, iar familiile care chiar aveau pisici au fost ofensate de aparenta siguranță a lui Walter că fiecare pasăre moartă de pe proprietatea lui fusese ucisă din vina animalelor lor de companie. Linda Hoffbauer a fost și mai furioasă pentru că un afiș fusese lăsat acolo unde vreunul dintre copiii ei ar fi fost expus imaginilor traumatizante ale vrăbiilor decapitate și ale măruntaielor sângerânde. L-a sunat pe șeriful districtului, cu care ea și soțul ei erau în relații amicale, să afle dacă nu cumva Walter se făcea vinovat de hărțuire ilegală. Șeriful i-a răspuns că nu, dar a fost de acord să treacă pe la el pe acasă și să-l avertizeze – vizită care s-a soldat cu vestea neașteptată cum că Walter era licențiat în drept și că era la curent nu numai cu drepturile pe care le avea conform Primului Amendament, dar și cu convenția proprietarilor de case de pe domeniile

Canterbridge care conținea o clauză ce prevedea ca animalele de companie să se afle tot timpul sub supravegherea proprietarilor lor; șeriful a sfătuit-o pe Linda să rupă afișul și să treacă peste incident.

Și apoi a venit iarna cea albă, iar pisicile din comunitate s-au retras înăuntru (unde, după cum Linda a fost nevoită să recunoască, păreau să se simtă perfect mulțumite), iar soțul Lindei s-a ocupat personal de degajarea drumului regional în așa fel încât Walter a trebuit să dea la lopată o oră ca să curețe de zăpadă capătul aleii de la intrare după fiecare ninsoare. Odată ce căzuseră frunzele, comunitatea avea o priveliște clară, peste lacul înghețat, a micuței case Berglund, în ale cărei ferestre nu se zărea niciodată pâlpâirea vreunui televizor. Era greu de imaginat ce ar fi putut face Walter acolo, de unul singur, în nopțile adânci de iarnă, altceva decât să fiarbă de ostilitate și prejudecăți. Casa lui a rămas cufundată în întuneric o săptămână de Crăciun, ceea ce sugera o vizită la familia lui din St. Paul, lucru care era, iarăși, greu de imaginat – că un astfel de ciudat era totuși iubit de cineva. Linda, mai ales, a fost ușurată atunci când sărbătorile au trecut și ciudatul și-a reluat viața de pustnic, iar ea s-a putut întoarce la o ură netulburată de gândul că exista cineva căruia să-i pese de el. Într-o seară din februarie, soțul ei i-a spus că Walter înaintase o plângere la poliție privind blocarea intenționată a aleii sale, și asta a mulțumit-o oarecum. Era bine de știut că era conștient de ura lor.

În același fel pervers, când zăpada s-a topit iarăși, pădurea a înverzit din nou, și Bobby a fost lăsat din nou afară, și a dispărut imediat, iar Linda a simțit cum îi era zgândărită o rană veche, genul de rană primară pe care orice zgândărire nu făcea decât s-o agraveze. A știut imediat că Walter era răspunzător pentru dispariția lui Bobby și s-a simțit nespus de satisfăcută de faptul că el răspunsese urii ei, că îi dăduse un motiv proaspăt și o sursă proaspătă de alimentare: ideea că el era gata să joace jocul urii alături de ea și să fie reprezentantul

local al fiecărui lucru care nu era așa cum trebuia în lumea ei. Chiar și în timp ce organiza căutarea animalului de casă dispărut al copiilor ei și își transmitea neliniștea ei întregii comunități, savura în secret neliniștea lor și îi făcea plăcere să-i îndemne să-l urască pe Walter. Îl îndrăgise pe Bobby destul de mult, dar știa că era un păcat să idolatrizezi în mod fals un animal. Păcatul pe care-l ura era întruchipat de vecinul ei. Imediat ce a devenit limpede că Bobby nu avea să se mai întoarcă niciodată, și-a dus copiii la adăpostul local pentru animale și i-a lăsat să-și aleagă trei pisici noi pe care, imediat ce au ajuns acasă, le-a eliberat din cutiile de carton și le-a ușuit în direcția pădurii lui Walter.

Lui Walter nu-i plăcuseră niciodată pisicile. I se păreau a fi sociopatele lumii animalelor de casă, o specie domesticită ca un rău necesar în controlul rozătoarelor și în consecință fetișizate în felul în care unele țări nefericite își fetișizează militarii, salutând uniformele ucigașilor așa cum posesorii de pisici mângâie blana drăguță a animalelor lor și le iartă ghearele și colții. Nu văzuse niciodată altceva pe fața unei pisici decât o lipsă de curiozitate, transmisă printr-un zâmbet afectat, și egocentrism; nu aveai decât s-o ademenești pe una cu un șoarece de jucărie ca să vezi ce-o preocupă pe ea cu adevărat. Până să vină să locuiască în casa mamei sale, totuși, avusese de luptat împotriva multor alte rele mai mari. De-abia acum, când era responsabil pentru haosul creat de populația pisicilor sălbatice pe proprietățile pe care le administra în numele Departamentului pentru Conservarea Mediului, și când pagubele produse de locuitorii domeniilor Canterbridge asupra lacului său luaseră forma insultătoare a acestor animale de casă, care hălăduiau libere, vechea lui prejudecată anti-feline s-a amplificat într-un fel de groaznică nefericire și suferință zilnică de care bărbații depresivi ai neamului Berglund aveau evident nevoie pentru a da sens și substanță vieților lor. Suferința care îl ajutase în ultimii doi

ani – nefericirea ferăstraielor, a excavatoarelor, a dinamitărilor pe suprafețe mici și a eroziunii, a ciocanelor și a tăietoarelor de gresie și a aparatelor bubuitoare din care se revărsa rock clasic – luase acum sfârșit și avea nevoie de ceva nou.

Unele pisici sunt leneșe sau nepricepute ca ucigași, dar Bobby cel negru cu lăbuțe albe nu era una dintre ele. Bobby era suficient de viclean cât să se retragă în casa Hoffbauer în amurg, atunci când ratonii și coioții deveneau un pericol, dar în fiecare dimineață din lunile fără zăpadă, putea fi văzut țopăind vioi de-a lungul țărmului dezgolit din partea sudică a lacului și intrând pe proprietatea lui Walter ca să omoare viețăți. Vrăbii, cintezoi, sturzi, păsări cu gâtlejul galben, granguri, sticleți, pitulici. Gusturile lui Bobby erau catolice, atenția lui era nelimitată. Nu obosea niciodată să ucidă și mai avea și defectul suplimentar al necredinței sau al ingratitudinii, pentru că rareori se sinchisea să care păsările ucise înapoi stăpânilor lui. Captura, se juca și măcelărea și câteodată mai ciugulea puțin, dar de obicei abandona leșul pur și simplu. Pădurea înverzită care se întindea mai jos de casa lui Walter și marginea habitatului din împrejurimi erau deosebit de atrăgătoare pentru păsări și pentru Bobby. Walter păstra o mică grămăjoară de pietre pe care le arunca după el, iar o dată chiar reușise o lovitură direct acvatică operând robinetul furtunului de grădină, dar Bobby învățase repede să rămână în pădure dimineața devreme, așteptând ca Walter să plece la lucru. Unele din proprietățile Departamentului pentru Conservare erau destul de îndepărtate așa încât adesea lipsea chiar și mai multe nopți și, aproape invariabil, când se întorcea acasă, găsea un măcel proaspăt pe panta din spatele casei. Dacă s-ar fi întâmplat numai în acest loc, poate c-ar fi trecut cu vederea, dar știind că asta se întâmpla peste tot, îl deranja.

Și totuși era prea milos și atent cu legea ca să omoare animalul de casă al cuiva. S-a gândit să-l aducă pe fratele lui, Mitch, ca să facă treaba asta,

dar cazierul lui Mitch pleda împotriva asumării acestui risc, iar Walter își dădea seama că Linda Hoffbauer urma probabil să-și ia pur și simplu o altă pisică. Doar după ce și o a doua vară de diplomație și eforturi educative a eșuat, și după ce soțul Lindei Hoffbauer îi blocase aleea cu zăpadă de mai multe ori, a hotărât că, deși Bobby era doar o pisică printre alte șaptezeci și cinci de milioane din America, venise timpul ca Bobby să plătească personal pentru caracterul lui sociopat. Walter a făcut rost de o cursă și de instrucțiuni amănunțite de la unul din constructorii angajați în lupta aproape fără speranțe împotriva pisicilor sălbatice de pe pământurile Departamentului pentru Conservare, și într-o dimineață de mai, înainte de zorii zilei, a pus cursa, garnisită cu ficat de pui și costiță, pe poteca pe care Bobby avea să intre pe proprietatea lui. Știa că în cazul unei pisici deștepte, nu aveai decât o singură șansă cu cursa. Dulce i-au sunat în urechi țipetele feline care coborau dinspre deal după două ore. A cărat capcana care zvâcnea și mirosea a rahat până la mașina lui Prius și a încuiat-o în portbagaj. Faptul că Linda Hoffbauer nu-i pusese niciodată zgardă lui Bobby – probabil ar fi restricționat prea mult prețioasa libertate a pisicii ei – a făcut să-i fie mai ușor lui Walter, după trei ore de mers cu mașina, să lase jivina într-un adăpost de animale din Minneapolis care urma fie să-l omoare, fie să-l dea vreunei familii urbane care să-l țină în casă.

N-a fost pregătit pentru depresia care l-a copleșit pe drumul spre ieșire din Minneapolis. Sentimentul de pierdere, zădărnicie și tristețe: sentimentul că el și Bobby fuseseră într-un fel căsătoriți unul cu celălalt, și până și o căsnicie groaznică presupunea mai puțină singurătate decât lipsa unei căsnicii. Fără să vrea, și-a imaginat cușca cea urâtă în care Bobby avea să locuiască acum. Știa că nu trebuia să și-l imagineze pe Bobby ducându-le lipsa celor din familia Hoffbauer personal – pisicile sunt cele care-i folosesc pe oameni –, dar era ceva demn de milă în prizonieratul lui.

Trecuseră aproape trei ani de când locuia singur și-și găsise resurse pentru a merge înainte. Filiala de stat a Departamentului pentru Conservarea Mediului, al cărui director fusese odată, și a cărui strânsă legătură cu corporațiile și milionarii acum îl scârbea, îi îndeplinise dorința de a fi reîncadrat pe o poziție puțin importantă de director de domeniu și, în timpul lunilor de îngheț, ca asistent al unor sarcini administrative deosebit de plictisitoare și migăloase. Nu făcea ceva extraordinar de benefic pentru pământurile pe care le supraveghea, dar nici nu le făcea vreun rău, iar zilele pe care trebuia să și le petreacă singur printre conifere, cufundari, rogoz și ciocănitori aduceau cu ele o uitare de sine binefăcătoare. Cealaltă muncă pe care o făcea – redactarea unor propuneri de granturi, a unor recenzii ale publicațiilor legate de viața animalelor sălbatice, făcând propagandă prin telefon unei noi taxe pe vânzări pentru înființarea unui fond pentru conservarea terenului, care a întrunit în cele din urmă mai multe voturi la alegerile din 2008 decât cele obținute de Obama – era la fel de nedăunătoare. Seara târziu, pregătea una din cele cinci cine simple cu care își bătea capul acum și apoi, pentru că nu mai putea să citească romane sau să asculte muzică sau să facă orice altceva care să-i trezească sentimente, se delecta cu niște șah sau poker pe calculator și, câteodată, cu genul frust de pornografie care nu avea nici o legătură cu emoția umană.

În momente ca acestea, se simțea ca un prăpădit bătrân și bolnav care trăia prin păduri și era atent să-și închidă telefonul ca să nu-l sune cumva Jessica pentru a vedea ce mai face. Cu Joey încă putea să fie el însuși, pentru că Joey nu numai că era bărbat, dar era și un Berglund, prea calm și plin de tact ca să se amestece, și deși Connie era mai șmecheră, pentru că întotdeauna se simțea sexul în vocea lui Connie, sexul și flirtul inocent, nu era niciodată prea greu s-o facă să pălăvrăgească despre ea și Joey, fiindcă era atât de fericită. Chinul cel mai mare era să o audă pe Jessica. Vocea ei suna mai

mult ca niciodată ca a lui Patty, iar Walter era adesea transpirat până la sfârșitul discuției lor, din efortul de a păstra conversația axată pe viața ei sau, nereușind lucrul acesta, asupra muncii lui. Fusese o perioadă, după accidentul de mașină care pusese într-adevăr punct vieții lui, când Jessica venise la el și-l îngrijise în suferința lui. Ea făcuse asta parțial cu speranța de a-l face bine și, atunci când și-a dat seama că nu avea să se facă bine, nu avea chef să se facă bine, nu voia niciodată să se mai facă bine, ajunsese să fie furioasă pe el. Îi trebuiseră câțiva ani grei s-o învețe, cu răceală și severitate, să-l lase în pace și să-și vadă de viața ei. Acum, ori de câte ori se mai așternea vreo perioadă de tăcere între ei, simțea cum ea se întreba dacă să-și reînnoiască sau nu asaltul terapeutic, și găsea istovitor efortul de a inventa noi arii de conversație, de la o săptămână la alta, care s-o împiedice să facă asta.

Când, într-un târziu, a ajuns acasă după călătoria la Minneapolis, după o vizită eficientă de trei zile pe un teren al Departamentului pentru Conservare din districtul Beltrami, a găsit o foaie de hârtie lipită pe un mesteacăn la capătul aleii. M-AȚI VĂZUT? întreba aceasta. NUMELE MEU ESTE BOBBY ȘI FAMILIA MEA ÎMI DUCE DORUL. Fața cea negricioasă a lui Bobby nu era prea bine redată în fotocopia xerox – ochii lui pali, rătăciți, păreau spectrali și pierduți –, dar Walter era capabil acum să înțeleagă, așa cum nu o făcuse până atunci, cum putea cineva să găsească o astfel de față demnă de protecție și tandrețe. Nu regreta că îndepărtase o amenințare a ecosistemului, și că prin urmare salvase multe vieți de păsări, dar vulnerabilitatea de animăluț de pe fața lui Bobby îl făcea conștient de un defect major în propria lui constituție, defectul de a-i fi milă până și de ființele pe care le ura cel mai mult. Și-a continuat drumul pe alee, încercând să se bucure de liniștea de moment care se lăsase peste proprietatea lui, absența neliniștii legate de Bobby, de lumina serii de primăvară, de vrăbiile cu gâtul alb care cântau *Canada, Canada, pură și*

dulce, dar avea sentimentul că îmbătrânise cu mulți ani în cele patru nopți cât timp fusese plecat.

Chiar în aceeași seară, în timp ce pregătea niște ouă ochiuri și-și prăjea pâine, a primit un telefon de la Jessica. Și poate că ea îl sunase cu un scop anume sau poate că a auzit atunci ceva în vocea lui, vreo șovăială, dar imediat ce au sfârșit puținele vești pe care i le furnizase săptămâna în curs, el a căzut într-o tăcere atât de îndelungată încât ea s-a simțit încurajată să-și reînnoiască vechiul asalt.

— Am văzut-o pe mama alaltăieri, a spus ea. Mi-a zis ceva interesant, ce cred c-ai vrea să auzi. Vrei să auzi?

— Nu, spuse el sever.

— Ei bine, te superi dacă te întreb de ce?

De afară, în amurgul albastru, prin fereastra deschisă de la bucătărie, s-a auzit vocea unui copil în depărtare care striga: *Bobby!*

— Uite, zise Walter. Știu că tu și ea sunteți apropiate, și nu mă deranjează. Mi-ar părea rău dacă nu ați fi. Vreau să ai doi părinți. Dar dacă aș fi interesat să aflu vești despre ea, aș suna-o chiar eu. Nu vreau să fii pusă în situația de a transmite mesaje.

— Nu mă deranjează să fiu în situația asta.

— Spun că *pe mine* mă deranjează. Nu mă interesează să primesc nici un fel de mesaje.

— Nu cred că este un mesaj urât cel pe care ea vrea să ți-l transmită.

— Nu-mi pasă ce fel de mesaj este.

— Ei bine, pot să te întreb de ce nu divorțezi pur și simplu de ea? Dacă nu mai vrei să ai nimic de-a face cu ea? Pentru că atâta vreme cât nu dai divorț, într-un fel îi dai speranțe.

Vocea unui al doilea copil se alăturase primului, cei doi strigând acum împreună: *Bobbby!Bobbbbbby!* Walter a închis fereastra și i-a spus lui Jessica:

— Nu vreau să aud nimic.

— Bine, în regulă, tată, dar poți cel puțin să-mi răspunzi la întrebare? De ce nu divorțezi?

— Nu-i ceva la care să vreau să mă gândesc chiar în momentul acesta.

— Au trecut șase ani! Nu e timpul să începi să te gândești la asta? Chiar dacă și numai ca să fii corect?

— Dacă vrea să dea divorț, îmi poate trimite o scrisoare. Poate să pună un avocat să-mi trimită o scrisoare.

— Dar ceea ce întreb eu este de ce anume nu vrei *tu* să dai divorț?

— Nu vreau să am de-a face cu lucrurile pe care le-ar aduce la suprafață. Am dreptul să nu fac ceea ce nu vreau să fac.

— Ce anume ar scoate la suprafață?

— Suferință. Am suferit destul. Încă mai sufăr.

— Știu că suferi, tată. Dar Lalitha nu mai este. Nu mai este de șase ani.

Walter a clătinat din cap cu violență, ca și când i s-ar fi aruncat în față cu amoniac.

— Nu vreau să mă gândesc la asta. Nu vreau decât să ies în fiecare dimineață și să văd păsările care nu au de-a face cu nimic din toate astea. Păsări care-și au propriile lor vieți și propriile lor lupte. Și să încerc cu adevărat să fac ceva pentru ele. Ele sunt singurul lucru pe care mai pot să-l iubesc. Adică, în afară de tine și de Joey. Și asta e tot ce am de spus pe tema asta și nu vreau să-mi mai pui întrebări.

— Păi și te-ai gândit să consulți un psiholog? Ca să poți să începi să-ți vezi de viața ta? Știi, nu ești chiar atât de bătrân.

— Nu vreau să mă schimb, spuse el. Am câteva minute proaste în fiecare dimineață și apoi ies afară și obosesc muncind și, dacă stau treaz suficient de mult seara, pot să adorm. Mergi la psiholog doar dacă vrei să schimbi ceva. N-aș avea nimic să-i spun psihologului.

— Altădată o iubeai și pe mama, nu-i așa?

— Nu știu. Nu-mi amintesc. Îmi amintesc doar ceea ce s-a întâmplat după ce a plecat.

— Ei bine, e foarte drăguță și merită de fapt să fie iubită. Este foarte diferită de cum era altă dată. A devenit un fel de mamă perfectă, oricât de incredibil ar suna.

— Așa cum am spus, mă bucur pentru tine. Mă bucur că o ai în viața ta.

— Dar tu nu o vrei în viața ta.

— Uite ce e, Jessica, știu că asta e ceea ce-ți dorești. Știu că vrei un final fericit. Dar nu-mi pot schimba sentimentele doar pentru că așa vrei tu.

— Și sentimentul tău este acela de ură față de ea.

— Ea a făcut alegerea. Și asta-i tot ce am de spus.

— Îmi pare rău, tată, dar e ceva grotesc de nedrept. Tu ai fost cel care a făcut alegerea. Ea nu a vrut să plece.

— Sunt sigur că asta este ceea ce-ți spune ea. O vezi în fiecare săptămână. Sunt sigur că ți-a vândut versiunea ei, care sunt sigur că o avantajează foarte tare. Dar tu nu ai trăit lângă ea în ultimii cinci ani dinainte de a pleca. A fost un coșmar, iar eu m-am îndrăgostit de altcineva. N-am avut niciodată intenția de a mă îndrăgosti de altcineva. Și știu că ești foarte supărată că am făcut-o. Dar singurul motiv pentru care s-a întâmplat a fost acela că era imposibil de trăit cu mama ta.

— Păi atunci ar trebui să divorțezi de ea. Nu este minimum pe care i-l datorezi după toți anii aceia de căsnicie? Dacă ai considerat-o suficient de bună să-i fii alături pe parcursul anilor buni, nu-i datorezi cel puțin respectul de a divorța în mod cinstit de ea?

— Nu au fost niște ani chiar atât de buni, Jessica. M-a mințit în tot acel timp – nu cred că-i datorez prea mult pentru asta. Și, așa cum ți-am zis, dacă vrea să divorțeze, n-are decât.

— Nu vrea să divorțeze! Vrea să se întoarcă la tine!

— Nu-mi închipui c-aș putea-o vedea nici măcar un minut. Tot ce-mi pot imagina este suferința insuportabilă pe care-aș simți-o la vederea ei.

— Totuși, nu ar fi posibil, tată, ca motivul pentru care asta ar fi atât de dureros să fie acela că o mai iubești încă?

— Acum trebuie să vorbim despre altceva, Jessica. Dacă-ți pasă de sentimentele mele, nu mai aduce vorba despre asta. Nu vreau să-mi fie frică să răspund la telefon atunci când mă suni tu.

A rămas mult timp cu fața între mâini, cu cina neatinsă, în timp ce casa se întuneca foarte încet, lumea pământeană a primăverii cedând în fața lumii mai abstracte a cerului: mănunchiuri stratosferice roz, fiorul nemărginit al spațiului nemărginit, primele stele. Acesta era felul în care se scurgea viața lui acum: o îndepărta pe Jessica și îi ducea dorul în clipa în care aceasta dispărea. S-a gândit să se întoarcă la Minneapolis dimineața, să recupereze pisica și să le-o dea înapoi copiilor care-i simțeau lipsa, dar nu putea face asta, la fel cum nu-i putea da din nou telefon lui Jessica pentru a-și cere scuze. Ce făcuse era bun făcut. Ceea ce se încheiase era bun încheiat. În districtul Mingo, din Virginia de Vest, în cea mai urâtă dimineață înnorată din viața lui, îi întrebase pe părinții Lalithei dacă îi permiteau să meargă să vadă trupul fiicei lor. Părinții ei erau niște oameni reci, excentrici, ingineri, vorbind cu accente pronunțate. Tatăl avea ochii secați, dar mama izbucnea întruna, tare, neașteptat, într-o jelanie adâncă și străină care părea aproape ca un cântec; suna ciudat de ceremonial și impersonal, ca o jelanie după o idee. Walter a mers singur la morgă, fără să aibă habar. Dragostea lui odihnea sub un cearșaf pe o targă metalică cu roți de o înălțime ciudată, prea sus pentru a putea îngenunchea. Părul îi era mătăsos, negru și des ca întotdeauna, dar era ceva aiurea cu gâtul ei, o rană groaznic de crudă și de neiertat, iar fruntea ei, atunci când a sărutat-o, era mai rece decât ar fi fost permis în oricare alt univers drept să fie fruntea unei astfel de persoane tinere. Răceala i-a pătruns prin buze și nu l-a mai părăsit. Ce se sfârșise era bun sfârșit. Încântarea lui în fața lumii murise, și

nimic nu mai avea nici un rost. Să comunice cu soția lui, așa cum îl îndemna Jessica, ar fi însemnat să renunțe la ultimele sale momente cu Lalitha și avea dreptul să nu facă lucrul acesta. Avea dreptul, într-un univers atât de nedrept, să fie nedrept cu soția lui, și avea dreptul să-i lase pe micuții Hoffbauer să-l strige în zadar pe Bobby al lor, pentru că nimic nu mai avea nici un rost.

Trăgându-și puterea din refuzurile sale – suficientă putere, cu siguranță, cât să-l ridice din pat dimineața și să-l propulseze pe tot parcursul zilelor lungi petrecute pe câmp și a călătoriilor lungi pe drumuri pline de vilegiaturiști și de foștii orășeni – a mai supraviețuit unei alte veri, cea mai singuratică vară din viața lui de până atunci. Le-a spus lui Joey și lui Connie că era prea ocupat pentru a-i primi în vizită (ceea ce era oarecum adevărat, dar nu până la capăt) și a renunțat la bătălia împotriva pisicilor care continuau să-i invadeze pădurea; nu se putea imagina trecând printr-o altă dramă de felul celei pe care o avusese cu Bobby. În august, a primit de la soția sa un plic gros, un fel de manuscris probabil legat de „mesajul" despre care vorbise Jessica și l-a pus deoparte, nedeschis, în sertarul cu acte unde-și ținea vechile facturi fiscale, vechile extrase de cont și testamentul niciodată modificat. La trei săptămâni după asta, a primit în plic un compact disc, care purta adresa expeditorului Katz din Jersey City, și l-a îngropat și pe acesta, nedeschis, în același sertar. Din cauza acestor două plicuri, precum și a titlurilor de ziar pe care nu a putut evita să le citească atunci când s-a dus să-și cumpere de-ale gurii în Fen City – noi crize în țară și în lume, noi nebuni din aripa de dreapta care împroșcau cu minciuni, noi dezastre ecologice în plină desfășurare în meciul final mondial – simțea cum lumea din afară se strânge în jurul lui, cerându-i atenția, dar atâta vreme cât rămânea singur în pădure, putea să rămână credincios refuzului său. Se trăgea dintr-un șir lung de oameni care refuzaseră ceva, avea constituția necesară pentru asta.

Părea să nu mai fi rămas nimic din Lalitha; se despărțea de el așa cum o făceau păsările cântătoare moarte în sălbăticie – pentru început erau imposibil de ușoare, și imediat ce inimioarele lor încetau să mai bată, nu însemnau mai mult decât câțiva fulgi și oase goale pe dinăuntru, purtate ușor și împrăștiate de vânt –, dar asta nu-l făcea decât să fie mai hotărât să se agațe de puținul care-i mai rămânea din ea.

Iată de ce, în dimineața de octombrie când lumea a sosit în cele din urmă la el, sub forma unui sedan Hyundai parcat la jumătatea aleii din fața casei, în locul năpădit de bălării unde Mitch și Brenda își ținuseră altă dată barca, nu s-a oprit să vadă cine era. Se grăbea să ajungă pe șosea, pentru o ședință a Departamentului pentru Conservare din Duluth, și a încetinit doar atât cât să vadă că scaunul șoferului era dat pe spate, șoferul fiind probabil adormit. Avea motive să spere că oricine ar fi fost în mașină avea să plece până la întoarcerea lui, pentru că din ce alt motiv nu-i bătuse oare la ușă? Dar mașina era încă acolo, bara de plastic din spate lucind în lumina farurilor lui, atunci când a intrat pe drumul regional la ora opt în seara aceea.

A ieșit din mașină și a încercat să vadă prin geamurile mașinii parcate și a descoperit că era goală, iar scaunul șoferului era adus în poziția normală. Se lăsase frig peste pădure; aerul era încă umed și mirosea a zăpadă; singurul sunet care se auzea era un zumzet uman slab venind dinspre domeniile Canterbridge. S-a întors în mașină și și-a continuat drumul către casă, unde o femeie, Patty, era așezată pe treapta de la intrarea din față, în întuneric. Purta niște blugi albaștri și o jachetă subțire reiată. Își strânsese picioarele la piept, ca să se încălzească, cu bărbia rezemată de genunchi.

A oprit motorul și a așteptat un timp îndelungat, vreo douăzeci sau treizeci de minute, pentru ca ea să se ridice și să-i vorbească, dacă pentru asta venise. Dar ea refuza să se miște și, în cele din urmă, el și-a adunat curajul și a ieșit din mașină,

îndreptându-se spre casă. S-a oprit puțin în prag, la mai puțin de o jumătate de metru de ea, ca să-i dea șansa de a vorbi. Dar ea a rămas cu capul plecat. Propriul lui refuz de a vorbi era atât de copilăresc încât nu s-a putut abține să nu zâmbească. Dar acest zâmbet era o recunoaștere periculoasă și l-a înăbușit brutal, întărindu-se; a intrat în casă și a închis ușa în urma lui.

Totuși, puterea lui nu era infinită. Nu s-a putut abține să aștepte în întuneric, lângă ușă, o altă bucată lungă de timp, poate o oră, încordându-se să audă dacă ea făcea vreo mișcare, încordându-se să nu piardă nici măcar vreo bătaie foarte ușoară în ușa. Ceea ce auzea în schimb în imaginația lui, era Jessica care-i spunea că trebuia să fie corect: că îi datora soției sale cel puțin curtoazia de a-i spune să plece. Și totuși, după șase ani de tăcere, simțea că dacă ar fi rostit chiar și numai un cuvânt ar fi însemnat să renege totul – ar fi contrazis tot refuzul lui și ar fi dezmințit orice ar fi vrut să sugereze prin el.

În cele din urmă, ca și când s-ar fi trezit dintr-un vis cu ochii deschiși, a aprins lumina, a băut un pahar de apă și s-a trezit atras în schimb înspre dulapul cu acte; ar putea cel puțin arunca o privire la ceea ce lumea avea să-i spună. A deschis prima dată corespondența venită din Jersey City. Nu era nici un bilet înăuntru, doar un CD într-un înveliș din plastic. Se părea că era un efort solo ce purta o etichetă mică cu numele lui Richard Katz, cu un peisaj boreal pe copertă, pe care era suprapus titlul *Cântece pentru Walter.*

A auzit un țipăt ascuțit de durere, al lui, ca și când ar fi aparținut altcuiva. *Cretinul, cretinul*, nu era drept. A întors CD-ul cu mâinile tremurânde și a citit lista cântecelor. Primul cântec era intitulat „Doi copii e bine, fără copii e și mai bine".

— Doamne, ce tâmpit ești, spuse el, zâmbind și plângând. E atât de nedrept, tâmpitule.

După ce a plâns o vreme din cauza acestei nedreptăți și a posibilității ca Richard să nu fie întru totul

lipsit de suflet, a pus CD-ul înapoi în plic și l-a deschis pe cel venit din partea lui Patty. Conținea un manuscris din care n-a citit decât un paragraf scurt înainte de a alerga la ușa din față, a o deschide și a flutura paginile către ea.

— Nu vreau chestia asta! i-a strigat el. Nu vreau să citesc ce ai scris! Vreau să-ți iei asta și să te urci în mașină și să te încălzești pentru că e frigu' dracului afară.

Într-adevăr, era zguduită de fiori, dar părea să fie încleștată în poziția ei ghemuită și nu și-a ridicat privirea ca să vadă ce anume ținea el în mână. Ba mai mult, și-a aplecat capul și mai mult, ca și când ar fi lovit-o.

— Urcă-te în mașină! Încălzește-te! Nu ți-am cerut eu să vii aici!

Poate că n-a fost decât un fior mai violent, dar a părut să-și clatine puțin capul la auzul acestor cuvinte.

— Promit să te sun, spuse el. Promit să am o discuție cu tine la telefon dacă pleci acum și te încălzești.

— Nu, zise ea cu o voce foarte slabă.

— Bine atunci! Îngheață!

A trântit ușa și a străbătut casa în fugă ieșind prin spate, și apoi mai departe, tot drumul până la lac. Era hotărât să-i fie și lui frig dacă ea avea intenția să înghețe. Din întâmplare, mai strângea încă în mână manuscrisul ei. Peste lac se vedeau luminile care străluceau puternic pe domeniile Canterbridge, ecranele supradimensionale care pâlpâiau în vreme ce transmiteau tot ceea ce lumea credea că i se întâmplă în seara aceea. Toți se încălzeau în bârlogurile lor, uzinele energetice Iron Range alimentate cu cărbune trimiteau curent prin instalații, Arcticul era încă suficient de arctic cât să trimită înghețul prin pădurile unui octombrie temperat. Oricât de puțin ar fi știut vreodată cum să trăiască, nu știuse niciodată mai puțin decât știa acum. Dar pe măsură ce frigul din aer devenea mai puțin înviorător și tot mai serios, mai degrabă ca

un fior care-i trecea prin oase, a început să-și facă griji din pricina lui Patty. Cu dinții clănțănind, a urcat din nou dealul și a înconjurat casa până la ușa din față și a găsit-o căzută, fără să mai fie într-o poziție strâns ghemuită, cu capul în iarbă. Ca un semn rău, nu mai tremura.

— Patty, bine, spuse el, îngenunchind. Asta-i nu-i bine, da? O să te duc înăuntru.

Ea s-a mișcat puțin, țeapănă. Mușchii ei păreau lipsiți de elasticitate și prin jacheta din material reiat nu mai răzbătea nici un pic de căldură. A încercat s-o facă să stea în picioare, dar n-a reușit, așa că a dus-o înăuntru și a așezat-o pe canapea, îngrămădind pături deasupra ei.

— A fost un lucru atât de prostesc, a spus el, punând un ceainic la fiert. Oamenii mor când fac astfel de lucruri. Patty? Nu trebuie să fie sub zero grade, poți să mori și când e un grad afară. Ești de-a dreptul țăcănită să stai afară atât de mult timp. Vreau să zic, câți ani ai locuit în Minnesota? N-ai învățat *nimic*? Faci un lucru al dracului de prostesc.

A dat drumul cuptorului și i-a adus o cană de apă fierbinte și a făcut-o să se ridice în capul oaselor ca să poată lua o înghițitură, dar a scuipat-o imediat pe tapițeria canapelei. Când a încercat să-i dea mai mult, ea a clătinat din cap și a scos niște sunete vagi de împotrivire. Degetele îi erau înghețate, brațele și umerii reci.

— La dracu', Patty, e atât de aiurea. Ce-a fost în capul tău? Ăsta e lucrul cel mai prostesc pe care mi l-ai făcut vreodată.

Ea a adormit în timp ce el își scotea hainele și s-a trezit doar un pic atunci când el a dat păturile la o parte, i-a scos jacheta și s-a chinuit să-i scoată pantalonii, și apoi s-a întins lângă ea, neavând pe el decât chiloții, și a aranjat păturile peste ei.

— Bun, deci rămâi trează, bine? spuse el, lipind o suprafață cât mai întinsă a trupului său de pielea ei cea rece ca de marmură. Ar fi deosebit de prostesc din partea ta în momentul acesta să-ți pierzi cunoștința. Da?

— Mm-m, spuse ea.

A luat-o în braţe şi a frecat-o uşor, ocărând-o întruna, ocărând situaţia în care-l pusese. Mult timp nu s-a încălzit deloc, a tot adormit şi s-a trezit în răstimpuri scurte, dar într-un târziu ceva s-a declanşat înăuntrul ei şi a început să tremure şi să se agaţe de el. El a continuat s-o frece şi s-o ţină în braţe, şi apoi, dintr-odată, ochii ei s-au deschis larg şi l-au privit.

Ochii ei nu clipeau. Încă mai era ceva aproape mort în privirea lor, ceva foarte îndepărtat. Părea să vadă până în străfundul lui şi dincolo de el, în spaţiul rece al viitorului în care amândoi aveau să fie morţi în curând, în nimicul în care Lalitha, mama şi tatăl lui păşiseră deja, şi totuşi ea se uita fix în ochii lui, iar el o simţea încălzindu-se de la o clipă la alta. Aşa că a încetat să se mai uite la ochii ei şi a început să privească în ei, întorcându-le privirea înainte de a fi prea târziu, înainte ca această legătură dintre viaţă şi ceea ce urma după viaţă să se piardă, şi s-o lase să vadă toată răutatea din el, toată ura a două mii de nopţi de singurătate, atâta vreme cât amândoi mai erau încă în legătură cu neantul în care tot ceea ce făcuseră sau ziseseră vreodată, fiecare durere pe care şi-o provocaseră, fiecare bucurie pe care o împărtăşiseră, ar fi cântărit mai puţin decât cea mai mică pană purtată de vânt.

— Eu sunt, a spus ea. Doar eu.

— Ştiu, a spus el şi a sărutat-o.

Aproape de capătul listei cuprinzând posibilele sentimente nutrite faţă de Walter de către locuitorii de pe domeniile Canterbridge se aflase eventualitatea ca acestora să le pară rău la gândul că ar pleca. Nimeni, cu atât mai puţin Linda Hoffbauer, nu ar fi putut prevedea după-amiaza de duminică a începutului de decembrie când Patty, soţia lui Walter, a parcat maşina lui Prius în mijlocul domeniului şi a început să sune pe la uşi, prezentându-se scurt,

fără să deranjeze, și oferindu-le platouri învelite în ambalaje vesele cu prăjiturele de Crăciun pe care le făcuse chiar ea. Linda s-a aflat într-o poziție ciudată, întâlnind-o pe Patty, pentru că nu exista nimic care să nu-ți placă pe loc la ea, și pentru că era imposibil să refuzi un dar de sărbători. Curiozitatea, dacă nu altceva, a obligat-o s-o invite pe Patty înăuntru și, înainte să-și dea seama, Patty era în genunchi pe podeaua salonului, îndemnându-le pe pisici să vină la ea ca să le mângâie și întrebând care le erau numele. Părea să fie o persoană pe atât de caldă, pe cât de rece era soțul ei. Când Linda a întrebat-o cum se făcea că nu se întâlniseră până atunci, Patty a râs jucăuș și a spus: „Oh, păi, eu și Walter am luat o mică pauză unul față de celălalt". Aceasta a fost o replică ciudată și destul de inteligentă căreia cu greu i-ai fi putut găsi vreo hibă morală. Patty a rămas suficient de mult cât să-i admire casa și priveliștea lacului acoperit de zăpadă și, la plecare, a invitat-o pe Linda împreună cu familia ei la petrecerea pe care ea și Walter o organizau acasă de Anul Nou.

Linda nu era foarte tentată să intre în casa ucigașului lui Bobby, dar atunci când a aflat că toate familiile din comunitatea Canterbridge (cu excepția a două familii plecate deja în Florida) participau la petrecere, a cedat în fața unei combinații de curiozitate și spirit creștinesc. Adevărul era că Linda avea niște probleme legate de popularitatea ei în comunitate. Deși avea cercul ei devotat de prieteni și aliați în cadrul bisericii, era totodată și o adeptă înfocată a prieteniei între vecini, iar prin faptul că achiziționase trei pisici noi care să-l înlocuiască pe Bobby, despre care anumiți vecini nehotărâți credeau că ar fi putut muri din motive naturale, exagerase puțin; lăsase impresia că era într-o oarecare măsură răzbunătoare. Așa că, deși și-a lăsat soțul și copiii acasă, de Anul Nou a mers cu mașina ei Suburban până la casa familiei Berglund și a fost uluită pe bună dreptate de ospitalitatea deosebită a lui Patty față de ea. Patty a prezentat-o fiicei și

fiului ei, și apoi, mereu alături de ea, a condus-o afară și au coborât împreună până pe malul lacului pentru a-i arăta priveliștea propriei ei case, văzută de la distanță. Lindei i-a trecut prin cap că se afla pe mâna unui expert, și că putea învăța de la Patty câte ceva despre cum să câștigi niște inimi și minți; deja, în mai puțin de o lună, Patty reușise să-i farmece chiar și pe acei vecini care nu-și mai deschideau ușa decât pe jumătate atunci când Linda venea să se plângă la ei – care o lăsau să stea afară, în frig. A avut câteva tentative curajoase de a o face pe Patty să greșească și să-și trădeze caracterul liberal antipatic, întrebând-o dacă și ea era o iubitoare de păsări („Nu, dar sunt o iubitoare a lui Walter, așa că mă molipsesc și eu", a spus Patty), și dacă era interesată să-și găsească o biserică locală pe care să o frecventeze („Cred că e un lucru grozav să ai atât de multe din care să alegi", a spus Patty), înainte de a trage concluzia că noua ei vecină era o adversară prea periculoasă pentru a o înfrunta direct. Ca și când ar fi vrut să desăvârșească serata, Patty gătise o varietate impresionantă și foarte apetisantă de mâncăruri din care Linda, cu un sentiment aproape plăcut de înfrângere, și-a încărcat farfuria cu vârf.

— Linda, a spus Walter, abordând-o în timp ce-și umplea a doua oară farfuria. Îți mulțumesc mult că ai venit.

— A fost drăguț din partea soției tale că m-a invitat, spuse Linda.

Se părea că Walter începuse să se bărbierească regulat odată cu venirea soției sale – arăta trandafiriu acum.

— Ascultă, spuse el, mi-a părut foarte rău că pisicul tău a dispărut.

— Chiar așa? întrebă ea. Am crezut că-l urai pe Bobby.

— Chiar l-am urât. Era o mașină de ucis păsărele. Dar știu că l-ați iubit și e greu să pierzi un animal de casă.

— Ei bine, acum avem trei.

El a încuviințat calm, dând din cap.

— Încearcă doar să le ții înăuntru, dacă poți. Sunt mai în siguranță.

— Scuze – e o amenințare?

— Nu, nu o amenințare, spuse el. E un simplu fapt. Asta este o lume periculoasă pentru animalele mici. Pot să îți mai ofer ceva de băut?

Tuturor le-a fost clar în ziua aceea, și în lunile care au urmat, că cea mai benefică influență exercitată de Patty se răsfrângea chiar asupra lui Walter. Acum, în loc să gonească cu mașina pe lângă vecinii săi în Priusul lui furios, se oprea ca să coboare geamul și să le dea binețe. La sfârșit de săptămână, o ducea pe Patty la peticul de gheață curată pe care puștii din împrejurimi o păstrau pentru hochei și o învăța să patineze, sport la care, într-un timp remarcabil de scurt, a devenit foarte pricepută. În timpul perioadelor mai scurte de dezgheț, cei doi soți Berglund au fost văzuți făcând plimbări lungi împreună, câteodată până aproape de Fen City, și când dezghețul cel mare s-a pornit în aprilie, iar Walter a pornit-o din nou din ușă-n ușă prin zona Canterbridge, n-a mai făcut-o ca să-i mustre pe oameni pentru pisicile lor, ci ca să-i invite să i se alăture lui și unui prieten de-al lui, om de știință, într-o serie de excursii în natură în mai și iunie, ca să-și cunoască moștenirea locală și să vadă, de aproape, unele aspecte ale vieții minunate care însuflețea pădurea. În acest moment Linda Hoffbauer a abandonat ultimele vestigii ale neîncrederii ei în Patty, recunoscând singură că aceasta știa cum să se poarte cu un soț, iar celor din comunitate le-a plăcut noua atitudine a Lindei și și-au deschis ușile puțin mai mult în prezența ei.

Așa că, una peste alta, a fost neașteptat de trist să afle, pe la mijlocul unei veri în care familia Berglund a organizat mai multe ieșiri la grătar și au fost foarte des invitați la rândul lor, că aveau să se mute la New York la sfârșitul lui august. Patty le-a explicat că avea o slujbă bună în învățământ la care voia să se întoarcă și că mama, surorile ei, fiica ei

și cel mai bun prieten al lui Walter locuiau cu toții în sau în apropiere de New York și că, deși casa de lângă lac însemnase mult pentru ea și pentru Walter de-a lungul anilor, nimic nu putea să dureze la nesfârșit. Atunci când au întrebat-o dacă era posibil să se mai întoarcă în vacanțe, fața ei s-a întunecat și a răspuns că Walter nu-și dorea lucrul acesta. În schimb își lăsa proprietatea în administrarea unui trust local transformând-o într-un sanctuar al păsărilor.

La câteva zile după plecarea soților Berglund într-un camion mare, închiriat, din care Walter a claxonat în timp ce Patty le-a făcut cu mâna de rămas-bun, o companie specializată a venit și a instalat un gard înalt, special gândit împotriva pisicilor, în jurul întregii proprietăți (Linda Hoffbauer, acum că Patty plecase, a îndrăznit să declare că gardul era cam urât), și în curând au venit alți lucrători ca să dărâme căsuța Berglund, lăsând doar temelia, ca un lăcaș al bufnițelor și rândunicilor. Chiar și în ziua de astăzi, accesul liber în rezervație le este acordat numai păsărilor și locuitorilor domeniilor Canterbridge, printr-o poartă încuiată cu un lacăt al cărui cifru îl știu numai ei, sub o inscripție mică din ceramică, purtând fotografia unei tinere drăguțe cu pielea smeadă care dă numele rezervației.

Cuprins

În colecția TOP 10+

au apărut:

290. Andreï Makine, *Crima Olgăi Arbelina*
291. Matei Vișniec, *Domnul K. eliberat*
292. Haruki Murakami, *Elefantul a dispărut*
293. Jonathan Coe, *Casa somnului*
294. Aldous Huxley, *Orb prin Gaza*
295. Anna Gavalda, *Cea care alină*
296. John Steinbeck, *La răsărit de Eden*
297. Honoré de Balzac, *Colonelul Chabert*
298. Ivan Sergheevici Turgheniev, *Prima iubire*
299. Friedrich Dürrenmatt, *Vizita bătrânei doamne*
300. O. Nimigean, *Rădăcina de bucsau*
301. Shusaku Endo, *Scandalul*
302. Graham Greene, *Puterea și gloria*
303. Radu Pavel Gheo, *Fairia – o lume îndepărtată*
304. F.M. Dostoievski, *Crimă și pedeapsă*
305. Heinrich Böll, *Opiniile unui clovn*
306. A.P. Cehov, *Livada de vișini • Trei surori*
307. Orhan Pamuk, *Viața cea nouă*
308. A.P. Cehov, *Pescărușul • Unchiul Vanea*
309. Andreï Makine, *Cartea scurtelor iubiri eterne*
310. Dan Coman, *Căsnicie*
311. F.M. Dostoievski, *Oameni sărmani*
312. Norman Manea, *Ceaiul lui Proust si alte povestiri*
313. Irving Stone, *Agonie și extaz* (vol. 1)
314. Irving Stone, *Agonie și extaz* (vol. 2)
315. Mika Waltari, *Secretul împărăției*
316. Aglaja Veteranyi, *De ce fierbe copilul în mămăligă*
317. Lev Tolstoi, *Război și pace* (vol. 1)
318. Lev Tolstoi, *Război și pace* (vol. 2)
319. Michel Houellebecq, *Extinderea domeniului luptei*
320. John Steinbeck, *Strada Sardinelor*
321. Doina Ruști, *Manuscrisul fanariot*
322. Arturo Pérez-Reverte, *Clubul Dumas*
323. John Steinbeck, *Iarna vrajbei noastre*
324. José Saramago, *Omul duplicat*
325. D.H. Lawrence, *Amantul doamnei Chatterley*
326. Daniel Pennac, *Necazuri cu școala*
327. Andrei Ruse, *Zaraza*
328. John Williams, *Stoner*

329. Ilf și Petrov, *Douăsprezece scaune*
330. Miguel de Cervantes, *Don Quijote de la Mancha* (vol. 1)
331. Miguel de Cervantes, *Don Quijote de la Mancha* (vol. 2)
332. Simona Antonescu, *Fotograful Curții Regale*
333. F. Scott Fitzgerald, *Blândețea nopții*
334. Helen Fielding, *Bridget Jones: La limita rațiunii*
335. Andreï Makine, *Viața unui bărbat necunoscut*
336. Patrick Modiano, *Călătorie de nuntă*
337. Chuck Palahniuk, *Sufocare*
338. Philippa Gregory, *Regina albă*
339. Vasili Grossman, *Viață și destin* (vol. 1)
340. Vasili Grossman, *Viață și destin* (vol. 2)
341. Martha Bibescu, *Catherine-Paris*
342. Nora Iuga, *Harald și luna verde*
343. George Orwell, *Zile birmaneze*
344. Jonathan Franzen, *Libertate*

în pregătire:

Florin Lăzărescu, *Lampa cu căciulă*
Lev Tolstoi, *Învierea*

www.polirom.ro

Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Irina Lăcătușu

Bun de tipar: octombrie 2016. Apărut: 2016
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, București
Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail:office@luminatipo.com

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA